KÜLTÜR BAKANLIĞI / 1371
Kaynak Eserler / 54

KARŞILAŞTIRMALI TÜRK LEHÇELERİ SÖZLÜĞÜ

I

Türkiye
Azerbaycan ■ Başkurt ■ Kazak ■ Kırgız
Özbek ■ Tatar ■ Türkmen ■ Uygur Türkçeleri
ve Rusça

KARŞILAŞTIRMALI
TÜRK LEHÇELERİ SÖZLÜĞÜ

(Kılavuz Kitap)

I

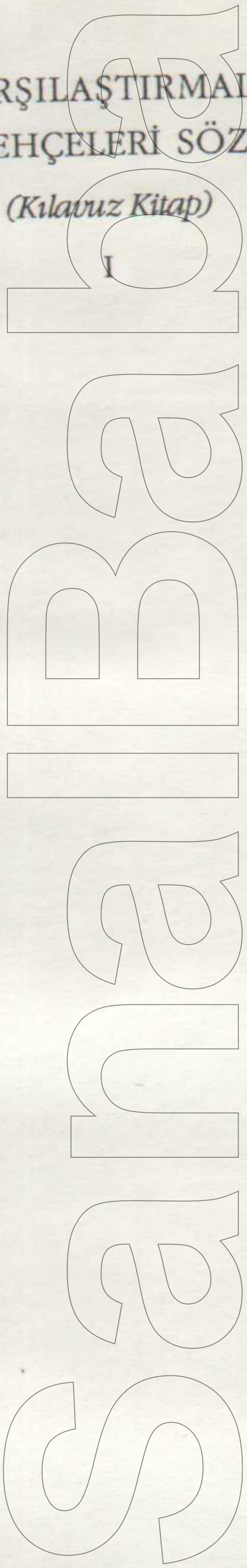

KÜLTÜR BAKANLIĞI YAYINLARI / 1371 — *Kaynak Eserler Dizisi / 54*

KARŞILAŞTIRMALI
TÜRK LEHÇELERİ
SÖZLÜĞÜ

(Kılavuz Kitap)

I

Komisyon Başkanı — **Prof.Dr. Ahmet Bican ERCİLASUN**

Azerbaycan Türkçesi — **Doç.Dr. Alaeddin Mehmedoğlu ALİYEV**

Başkurt ve Tatar Türkçesi — **Doç.Dr. Almas ŞAYHULOV**

Kazak Türkçesi — **Prof.Dr. Erden Zadaulı KAJIBEK**

Kırgız Türkçesi — **Doç.Dr. Kadirali KONKOBAY UULU**

Özbek Türkçesi — **Doç.Dr. Berdak YUSUF**

Türkmen Türkçesi — **Doç.Dr. Cebbarmehmet GÖKLENOV**

Uygur Türkçesi — **Doç.Dr. Valeriy Uyguroğlu MAHPİR**

Rusça — **Doç.Dr. Ali ÇEÇENOV**

© Kültür Bakanlığı, 1991/ANKARA

ISBN 975 - 17 - 0960 - 1 (Takım)
ISBN 975 - 17 - 0961 - X

Yayımlar Dairesi Başkanlığı'nın
4/8/1992 tarih ve 928.0 - 1667 sayılı makam onayı ile
ikinci defa olarak 20.000 adet
bastırılmıştır.

Dizgi:
Norm Dizgi, 425 80 26 / ANKARA

Baskı:
Başbakanlık Basımevi, 312 54 59 / ANKARA

İÇİNDEKİLER

SÖZ BAŞI..... IX - XII

TELAFFUZ İÇİN AÇIKLAMALAR..... XIII

S Ö Z L Ü K..... 1-1023

GRAMERLER..... 1025

Azerbaycan Türkçesinin Kısa Grameri..... 1027-1034

Başkurt Türkçesinin Kısa Grameri..... 1035-1046

Kazak Türkçesinin Kısa Grameri..... 1047-1060

Kırgız Türkçesinin Kısa Grameri..... 1061-1072

Özbek Türkçesinin Kısa Grameri..... 1073-1086

Tatar Türkçesinin Kısa Grameri..... 1087-1096

Türkmen Türkçesinin Kısa Grameri..... 1097-1108

Uygur Türkçesinin Kısa Grameri..... 1109-1122

KONUŞMALAR..... 1123-1183

İnsanlığın geçirdiği büyük dönüşümlerin, elde ettiği değerlerin arkasında iki kavram yer almaktadır. "KİTAP" ve "OKUMA".

Hangi alanda olursa olsun somut, yapıcı, ulusal ve evrensel özelliklere sahip olumlu sonuçların elde edilmesi ancak düşüncenin üretilmesi ile olanaklıdır.

20. yüzyılı geride bırakmamıza çok az bir sürenin kaldığı günümüzde, bu iki kavram görselliğin sınırtanımaz etkinliği ve gücü ile savaş verir haldedir. Ne var ki iletişimin teknolojik gelişmelerle değişen türleri yanında bu iki kavram, insanlara özgü haz duygusu nedeniyle özelliğini ve önemini her zaman koruyacaktır.

Dün olduğu gibi, bugün de, gelecekte de "OKUMAK" ve "YAZMAK" insanoğlunun günlük davranışları arasında yer alacak, insanlar düşünce üretip, kendini yenilemek çabasından vazgeçmeyeceklerdir.

Bütün iyi niyetimiz ve çabalarımıza rağmen yazılı bilgi, yazılı kültür birikimi, görsel bilgi edinme yollarının çoğalmasıyla önemli darboğazlara itilmektedir. Özellikle televizyonun elinde bulundurduğu kolay erişilebilirlik gücü zaten okuma ve yazma alışkanlığı az olan insanımız için, çok önemli bu iki kavram açısından tehlike gibi görünmektedir. Karamsar olmamıza gerek yok. Aynı televizyon, sinema sanatının da gerilemesine neden olmadı mı? Üstelik bu "olumsuz" gelişmeler okuma alışkanlığının yaygın, yazılı kültür birikiminin geniş olduğu Batılı toplumlarda da yaşanmıştır, yaşanmaktadır.

Soruna özellikle bu açıdan bakılırsa, Türkiye'nin karşısında duran çıkmazın, ya da aşılması gereken engelin biraz daha farklı olduğu görülebilir. O da, Batının yazılı kültür birikimini belli bir düzeye getirdikten sonra görsel kültüre onun zorlamasıyla geçtiği şu sıralarda, Türkiye'nin aynı olguyu, yazılı kültürünü henüz oluşturmadan yaşamaya başlamış olmasıdır.

Asıl üstünde düşünülmesi gereken, asıl çözüm bulunması gereken sorun budur...

Böyle bir çözüm arayışı, hiç kuşkusuz, kitaba toplum içinde gerek nitelik, gerekse nicelik açısından daha yaygın bir yer verilmesini bir ön koşul olarak sunar.

Oysa tam da böyle bir geçiş döneminde, bir toplumda ve bir ülkede kitaplar yasaklanıyorsa, tutuklanıyorsa, kitaba yönelik girişimler "suç" olarak değerlendiriliyorsa, farklı düşüncelerin yazılı ürünleri zaman zaman dışlanıyorsa kaygı verici bir yanılgı yaşanıyor demektir.

Kültür Bakanlığı olarak, bu zorunlulukların bilinciyle, öncelikle kitaplara yönelik yasakları kaldırarak attığımız ilk adımı, ikinci aşamada, insanlık tarihini, düşünce tarihini, aydınlanma geleneğini, demokrasi klasiklerini... kısacası, çağdaş insan düşüncesinin oluşumuna katkıda bulunmuş tüm verimleri dilimize kazandırarak, bu konudaki toplumsal üretimimizi destekleyerek sürdüreceğiz.

Toplumsal düşünce birikimimizi oluşturan, o arada da ulusal kültürümüze katkıda bulunmuş olan ve fakat özel yayınevleri tarafından yayınlanmasında bilinen güçlükleri yaşayan yapıtları yayınlayacağız. Böylece, ulusal kültür birikimini, yalnızca bir koruma mantığıyla değil, günün gereksinimlerini karşılayacak bir yaklaşımla ele almış olacağız.

Okuma, öyle görünüyor ki, içinde yaşadığımız bu "görsel kirlenme" ortamında kişinin kendisiyle, kendi bireyliğiyle yalnız kalabildiği tek alandır. Kendi içine dönmenin ve kendi usunun ve anlağının bilincine varıp, derinliğine ulaşabilmenin tek yolu da okumaktan geçiyor.

Türkiye gibi, genç nüfusun fazla olduğu toplumlarda, okuma edimine ayrı bir işlev düştüğü ortadadır. Ancak bu yolla ulusal ve evrensel kültür birikimlerine ulaşabilmemiz olasıdır.

Bu gerekçelerle ve bu bilinçle "kitap-okuma" somutunda başlattığımız girişimlerin, bundan sonraki kuşakların soyut düşünsel çabalara ağırlık veren, çağı, içinden bakarak yaşayan kuşaklar olarak yetişmelerine önemli katkılarda bulunacağına içtenlikle inanıyorum.

D. Fikri SAĞLAR
Kültür Bakanı

SÖZBAŞI

Hızla değişmekte olan tarih bizi yeni bir görevle karşı karşıya bıraktı. Ülkemizin doğu ve kuzey yönünde yıllardan beri kapalı duran kapılar birden bire açıldı ve yıllardır birbirini görmeden, birbirini duymadan yaşayan kardeşler görüşmeğe, tanışmağa, kucaklaşmağa başladılar. Çok hızlı bir anlaşma ve bağlantılar kurma dönemine girdiler.

Bu yeni dönem, yeni ihtiyaçlar ve görevler ortaya çıkardı. İlk ihtiyaç, Türk topluluklarının birbirlerini okumalarına engel olan farklı alfabelere karşı tedbir alma ihtiyacıydı. Kültür Bakanlığı, Türk topluluklarının kullandığı Lâtin, Kiril ve Arap kökenli alfabeleri karşılıklı olarak öğreten *"Örneklerle Bugünkü Türk Alfabeleri"* adlı eseri yayımlayarak bu ihtiyacı karşılamağa çalıştı. Arkasından Kiril kökenli alfabeler kullanan Türkler, alfabelerini değiştirip Lâtin alfabesine geri dönmek için önemli adımlar attılar. Şimdi bu yoldaki çalışmalar hızla ilerlemektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Türk dilinin zenginliğini ortaya koyacak ve Türk toplulukların birbirlerini anlamalarına yardımcı olacak **"Karşılaştırmalı Türk Lehçeleri Sözlüğü"** projesini Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Plânına koymuştu. Bunun için hazırlıklar yapılırken olaylar hızla gelişiyor, Türk toplulukları tahminlerden çok daha hızlı bir şekilde birbirleriyle ilgi kurmağa başlıyordu. Türk ülkeleri arasında sür'atli bir gidiş-geliş trafiği ortaya çıkmıştı. Resmî heyetler, ilim adamları, iş adamları, turistler gidip geliyordu. Bu durum, plânda yer alan büyük **"Türk Lehçeleri Sözlüğü"**ne de hazırlık olacak daha küçük, pratik sözlüklere ihtiyaç doğurdu. İşte elinizdeki kitaplar bu ihtiyacı karşılamak üzere hazırlandı.

Pratik bir maksatla yola çıkmıştık. Hedefimiz, Türkiye'den Azerbaycan'a, Türkistan'a, İdil-Ural'a giden insanlar için bir kılavuz sözlük hazırlamaktı. Kelimelerin seçiminden, sözlüğü hazırlarken tuttuğumuz yola kadar her şey bu pratik maksada göre ayarlandı.

Türkiye Türkçesinde en çok kullanılan 7.000 kadar kelime seçildi; bu kelimelerin sekiz Türk lehçesindeki ve Rusçadaki karşılıkları gösterildi. Sekiz Türk lehçesini tespit ederken nüfus ölçüsünü kullandık. Çok uzak bir lehçe olan *Çuvaşça* hariç, nüfusu bir milyonu aşan Türk boylarının lehçeleri sözlüğe alındı. Lehçelerin sıralanmasında ise alfabetik ölçü kullanıldı.

Dilimizde en çok kullanılan kelimeleri seçerken bir sıklık sözlüğüne çok ihtiyaç duyduk. Fakat kelimelerin kullanım sıklığını gösteren bir sözlük maalesef bugüne kadar hazırlanmamıştı. Bunun için kelimeleri seçerken 25 yıllık meslekî tecrübemize ve sezgimize dayandık. Kültürlü bir Türk aydınının sıkça kullanabileceği her kelimenin sözlükte yer almasına çalıştık. Ancak bazı pratik kısıntılara da gittik. Bütün Türk lehçelerinde ufak tefek ses değişiklikleriyle ortak olan -çi, -çilik, -lik, -li, -siz, -k, -gin, -la-, -l-, -n-, -ş-, -t-, -dir- gibi eklerle türemiş kelimeler sözlüğe alınmadı. Sözlüğü kullananlar, ellerindeki kelimelere bu ekleri rahatça ekleyerek diğer lehçelerdeki karşılıkları bulabilirler. Böylece sözlüğümüzdeki 7.000 kelime ile en az 15.000 kadar kelimenin diğer lehçelerdeki karşılıkları bulunabilir. Ancak söz konusu ekler, bilinen görevlerinden farklı kelimeler meydana getirmişse bunlar sözlüğe alınmıştır: *Öncü, ölümlü, ölümsüz, tatlı* gibi. Meselâ *"tatlı"* kelimesi *"tatlı yiyecekler"* anlamında alınmıştır. *"Tadı olan"* anlamında *"tatlı"*ya yer verilmediği gibi *"tadı olmayan"* anlamındaki *"tatsız"*a da yer verilmemiştir. Bunun gibi *"arsız"* anlamındaki *"yüzsüz", "uygunsuz"* anlamındaki *"yersiz"* alınmış, *"yüzü olmayan, yeri olmayan"* anlamları bırakılmıştır.

Türkiye Türkçesine batıdan, diğer Türk lehçelerine ise Rusça kanalıyla batıdan giren ortak kelimeler de vardır: *sosyal, fonetik, morfoloji* gibi. Bu kelimeler de sözlüğe dahil edilmemiştir; çünkü az çok ses değişmeleriyle bütün Türk lehçelerinde bu sözler aynıdır.

Çok özel meslekî ve ilmî terimler de sözlüğün dışında bırakılmıştır. Ancak genel dile girerek yaygınlaşmış terimler alınmıştır.

Kelimeler, çoğunlukla birden fazla anlama sahiptir; sözlüklerde bir kelime için birçok anlam verilmiştir. Biz yine pratik maksadımıza uygun olarak, sadece en çok kullanılan anlamları esas aldık. Eğer bir kelimeyi birden fazla anlam için birkaç defa yazdıysak kelimelerin altına, anlam farklarını belirtici küçük açıklamalar koyduk.

Kelimeleri, Türk Dil Kurumu'nca yayımlanan Türkçe Sözlük'ün son baskısından seçtik ve oradaki imlâya uyduk. Ancak uzunluklarla, ince ünlüler yanındaki kalın **k**'leri gösterdik. Türkçe Sözlük'te deyimler, madde başı olarak yer almamıştır. Her kelimeyle ilgili deyim, o kelimenin içinde verilmiştir. Bu deyimler sözlüğümüze girmemiştir. Pratik bir sözlük için deyimler aslında çok önemlidir. Ancak deyim çalışması ayrı bir çalışmadır ve bu işin sınırlarının dışındadır. Türkçe Sözlük'te

madde başı olan deyimler de vardır; bunlardan yaygın olanlar sözlüğümüze alınmıştır.

Türk lehçelerindeki değişik sesleri, harflere koyduğumuz transkripsiyon işaretleriyle belirttik. Ancak işaret kalabalığı pratik olma maksadıyla uyuşmaz. Bu bakımdan transkripsiyon işaretlerinde asgarî sınırı tutturmağa çalıştık. Bu işaretlerin ses değerleri "Telâffuz İçin Açıklamalar" bölümünde verilmiştir.

Elinizdeki eser, esas itibariyle bir sözlük olmakla beraber, sadece sözlükten ibaret değildir. Her lehçenin kısa gramerini ve her lehçe için hazırlanmış metinleri de içine almaktadır. Metinler, bir aile etrafında gelişen ve günlük konuşmalara dayanan olayları anlatmaktadır. Gramerler ise mümkün olabildiği kadar pratik ve şematik bir şekilde hazırlanmıştır. Çünkü hedef kitlemiz, Türk dili uzmanları ve gramerciler değil, her kesimden insanlardır. Buna rağmen bazı gramer terimleri kullanılmak zorunda kalınmıştır.

Eserin adında, gramerlerin yazılışında ve terimlerinde Türkiye'deki terimler ve metot uygulanmıştır. "Azerbaycan Türkçesi, Özbek Türkçesi, lehçe, şive, iyelik, yükleme hâli, bilinen geçmiş zaman, hikâye, rivayet" gibi terimlerin hepsi Türkiye Türkolojisinin terimleridir. Metotta da, halkın anlayacağı bir yol tutulmakla beraber, Türkiye gramerciliğindeki metoda bağlı kalınmıştır. Bu tercihin sebebi elbette seçtiğimiz hedef kitledir. Hedef kitlemiz, Türkiye'den diğer Türk ülkelerine gidecek insanlardır. Yine bu sebeple gramerlerde daima Türkiye Türkçesiyle karşılaştırma yoluna gittik ve daima Türkiye Türkçesinden farklı olan yönleri belirtmeğe çalıştık.

Çalışmamız, bir büyük sözlükle sekiz küçük sözlükten oluşmaktadır. Büyük sözlük, bütün Türk lehçelerini bir arada gösteren ana kitaptır. Burada, Türkiye Türkçesindeki bir kelimenin sekiz lehçedeki ve Rusçadaki karşılıkları bir hizada görülebilir. Böylece lehçelerin hepsini birbirleriyle karşılaştırma imkânı doğmaktadır. Bu mukayeseyi yapmak isteyenler veya birden fazla Türk ülkesini gezecek olanlar ana sözlükten faydalanabilirler. Ancak Türkiye Türkçesi ve Rusçayla birlikte on dil ve lehçeyi içine alan bir kitap, 7.000 kelimelik de olsa, hacimli bir eser olmaktan kurtulamazdı. Nitekim elinizdeki ana kitap oldukça büyük bir hacme ulaşmıştır. Pratik gayemize uymayan bu durumu küçük sözlüklerle telâfi ettik. Türkiye Türkçesindeki kelimelerin sadece bir lehçedeki karşılıklarını gösteren küçük sözlüklere, diğer lehçedeki kelimeleri başa

alan ikinci bir kısım da ekledik. Böylece, meselâ Kazak Türkçesindeki bir kelimenin de Türkiye Türkçesindeki karşılığını bulabilme imkânı doğmuş oldu. Büyük sözlükte bu imkânı, dizin bölümüyle sağlamağa çalıştık. Ancak gerek dizinde, gerek küçük sözlüklerin ikinci kısımlarında yer alan Türk lehçelerine ait kelimeler, Türkiye Türkçesindeki kelimelerin karşılıklarının alfabetik sıraya sokulmuş olmasından ibarettir. Yoksa o lehçelerdeki kelimeler, kullanım sıklıklarını dikkate alan özel bir işlemle seçilmemiştir. Tabiî ki küçük sözlüklere, hangi lehçeyle ilgiliyse o lehçeye ait gramer ve konuşmalar da eklenmiştir.

Elinizdeki büyük ve küçük sözlükler, bu yolda atılmış ilk adımdır. Bu sözlükleri birlikte hazırladığımız, iç kapakta adları bulunan ve her biri ülkelerinden gelerek eseri hazırladığımız sekiz ay süreyle ülkemizde konuk olan meslektaşlarımız, aynı eseri, kendi lehçelerini esas alarak ülkelerinde de bastırma teşebbüsünde bulunacaklardır. Asıl hedefimiz ise, Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Plânında yer alan büyük sözlüğü hazırlamaktır. Bu sözlükte kelimeler 7.000 ile sınırlanmayacak, Türkçenin bütün zenginliği ortaya konulmağa çalışılacaktır. Sözlüğün plânı ve çalışma kuralları üzerinde meslektaşlarımızla anlaşmış bulunuyoruz.

Dilimiz, edebiyatımız ve kültürümüz önemli bir dönemecin eşiğindedir. Yüzyıllar önce Arapça ve Farsçanın, geçen yüzyıldan beri de batı dillerinin etkisinde kalan dilimiz, bundan böyle öz kaynaklarıyla beslenip zenginleşecektir. Yüzyıllardan beri birbirlerine kapalı olan kardeş lehçe ve edebiyatlar birbirlerine açılarak, birbirlerini etkileyerek, hem daha çok zenginleşecekler, hem de daha çok yakınlaşacaklardır. Elinizdeki sözlükler bu yolda da bir hizmet görebilirlerse görevlerini yeterince yapmış olacaklardır.

Prof. Dr. Ahmet B. ERCİLASUN

TELÂFFUZ İÇİN AÇIKLAMALAR

Türk lehçelerindeki farklı sesleri belirtmek ve kelimelerin doğru söylenişini sağlamak için aşağıdaki harf ve işaretler kullanılmıştır:

ä : Açık ve geniş e.

ŋ : *"Deŋiz, gönŋül, geldiŋ"* gibi kelimelerde Anadolu'da çok sık rastlanan nazal n.

ḥ : Anadolu'da çok rastlanan, gırtlaktan çıkan, hırıltılı h.

ẓ : Peltek z.

ṡ : Peltek s.

ḳ : Damağın arka tarafından çıkan kalın k. *"Kadın, kalmak"* gibi kelimelerde, zaten kalın söylendiği için, kullanılmamıştır. *"Zevḳ, ḳäbilä (kabile), ḳädäh (kadeh)"* gibi ince ünlü (sesli) bulunan hecelerde kullanılmıştır. Bu ḳ'lar, ince ünlü yanında olmalarına rağmen *"kesmek"*teki k gibi değil, "*kalmak*"taki ḳ gibi telâffuz edilecektir.

ġ : Damağın arka tarafından çıkan kalın g. *"Galip, gazi"* gibi kelimelerde, zaten kalın söylendiği için, kullanılmamıştır. *"Ġälb, ġüvvät (kuvvet)"* gibi ince ünlü (sesli) bulunan hecelerde kullanılmıştır. Bu ġ'lar, ince ünlü yanında olmalarına rağmen *"gelin"*deki g gibi değil, *"gafil"*deki ġ gibi telâffuz edilecektir.

Bunlardan başka telâffuz için şu noktalara dikkat etmek lâzımdır.

1. Üzerinde çizgi bulunan ünlüler (sesliler) uzun okunacaktır.

2. Üzerinde aksan bulunan ünsüzler (**l'**, **t'** vb.) ince okunacaktır.

3. Altında nokta olsun olmasın, diğer Türk şivelerindeki kalın **k**'lar, biraz daha gırtlağa yakın telâffuz edilecektir.

4. Diğer Türk şivelerindeki **ğ**, bizdekine göre daha belirgin ve gırtlağa yakın telâffuz edilecektir.

5. Başkurt, Kazak ve Tatar Türkçelerindeki **v**'ler, bizdeki gibi dudak dişlere değdirilerek değil, iki dudak hafifçe büzülerek telâffuz edilecektir. Rusça'dan geçen kelimelerdeki **v**'ler bizdeki gibidir.

6. Türkmen Türkçesindeki **s** ve **z** peltek telâffuz edilecektir. Başkurtçada peltek olmayan **s** ve **z** de bulunduğu için peltek olanlar (ṡ, ẓ) gösterilmiştir.

7. Tatar ve Başkurt Türkçelerinde **o** ile gösterdiğimiz ses **o-u-ı** arasında; **ö** ile gösterdiğimiz ses **ö-ü-ı** arasında ve normalden kısa telâffuz edilecektir.

8. Kazak Türkçesindeki **i**, normalden daha kısa telâffuz edilecektir.

9. Türkiye Türkçesindeki uzunluklar da ünlülerin üzerine çizgi konularak gösterilmiştir. **k, g, l** seslerinin ince okunması gereken yerlerde resmî imlâmızdaki gibi **a** ve **u** üzerine inceltme işareti konulmuştur: *lâzım, hükûmet, tezgâh.* Bu ünlülerden uzun olanlar gösterilememiştir.

SÖZLÜK

A

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
abajur	abajur	abajur	abajur	abajur
abartmak	artırmag	arttırıv, küpertiv,	asıruv, artıluv	apırtıp süylō apırtū
abdest	abdäst	tähärät	däret aluv	tārat, abdes
ābide	ābide	monument	eskertkiş	estelik
abla	böyük bacı	olo apay	apa	ece, eceke
abluka	mühāsirä	kamav	korşav, kamav	kurçō, kamō
abone	abunä	abonement	abonent	abonement
acāyip	äcāib	ğäjäp, ğäjäyip	ğajap, ğajayıp	acayıp
acele	täläsik, tācilli, äcälä	aşığıs, tiz	asığıs, tez	aşığış, şaşılış, tez
acemi	äcämi	täjribähiz	täjiriybesiz	tacırıybasız
acı	acı	asi, äsi	aşşı	açū
acıklı	kädärli, ğüssäli	kayğılı, häsrätli	kayğılı, şerli	kayğılū, ōr
acıkmak	acmag	asığıv, karın asığıv	aşığuv, aş boluv, karnı aşuv	karnı açū
acılaşmak	acılaşmag	asıu	aşuv, aşıp ketüv	açū
acımak	acımag, yazığı gälmäk	yälläü	avıruv, ökinüv	bōr ōrū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
äbäjür	abajur	abajur	abajur, lampa kalpiği	abajur
mubàläğa ḳılmàḳ, börttirmàk	arttıru, küpertü	ulaldıp görkezmek, çīşirmek	mubaliğa kılmak, yoğartıp körsätmak	preuveliçivat'
tähàrät	täharät	tāret	taharät	ritual'nóye omoveniye
häykäl; àbidä	monument	monument	abidä, häykäl	pam'atnik
àpä	olı apa	eceke	hädä, aça, ağiça	starşaya sestra
ḳamäl	kamau,	ğābav, blokada	korşaş, muhasirä	blokada
àbünä	abonement	abuna	abunä	abonement
äcàyib	ğacäp, ğacäyip	acāyıp, geŋ	acayip	udivitel'nıy; strannıy
tez, şàşilinç rävişdä, därràv	aşığıç, tiz	hovlukmaç, tīz	aldiraşlık	sroçnıy, neotlojnıy
täcribäsiz	täcribäsiz	tecrībesiz	täcribisiz	neópıtnıy
äççıḳ	açı, äçi	ācı	aççık	gor'kiy
ḳayğuli, ğam-ğussäli, ğamgin	kayğılı, häsrätli	gayğılı, gussalı, hasratlı	eçinarlik, ḫapa	peçal'nıy
àçıḳmàḳ , àç ḳalmàḳ	açığu, karın açığu	ācıkmak,	eçıkımak, aç kalmak	progolodat's'a
äçimàḳ	açu	ācamak, ācılaşmak	eçimak, eçip kalmak	prokisnut', stanovit's'a gor'kim
càni àçimàḳ , rähm ḳılmàḳ	jälläü	rehīm etmek	eçinmak, rähim kılmak	jalet', soçuvstvovat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
acımasız	märhämätsiz	märhämäthiz, usal	tas bavır, tas jürek	taş bör, börsuz
acıtmak	incitmäk, ağrıtmag	räñyitiv, avırttırıv	avırtuv	örutü
äciz	äciz	köshöz	älsiz, älüvetsiz	alsız, küçsüz
aç	ac	as	aş	aç
açar	açar	askıs	kilt, aşkış	açkıç
aç gözlü	acgöz, acgözlü	as küz	aş köz, aşkarak	aç köz
açı	bucag	bosmak	burış	burç
açık	açıg	asık	aşık	açık
açık göz	açıggöz	häyläkär, tapkır, mut	kuv, aylaker	mitäm, kü
açıklamak	İzah etmäk	asıklau, töşöndöröv	tüsindirüv	tüşündürü
açık sözlü	açıg sözlü	tura hüzli	tuvraşıl, şınşıl	türa sözdü
açmak	açmag	asıv	aşuv	açü
ad	ad, isim	at, isim	at, esim, nıspı	at, ısım
ada	ada	utrau	aral	aral
adale	äzälä	muskul	bulşık	bulçuñ
adālet	ädālät	döröslök, ḫaklık	ädilet, ädildik	adilet
adam	adam	kişi, äzäm	adam, kisi	adam, kişi
adamak	näzir etmäk	näzir itiv	atav, arnav (maldı)	kudayı kılü, kuday coluna aytü

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
rähmsiz, tàşyüräk	märhamätsiz, usal	rehīmsiz, merhemetsiz	rähimsiz, şäpķätsiz	bezjalostnıy
räncitmàķ	räncitü, avırttıru	ıncatmak, āğırtmak	räncitmäķ, könülgä tägmäk	priçin'at' bol'
àciz, küçsiz	köçsiz	ecīz	aciz	bessil'nıy, nemoşnıy
àç	aç	āç	aç	golodnıy
àçkıç, kälit	açkıç	açar	açkuç	klüç
àçköz	aç küz	āçğöz	açköz	nenasıtnıy, jadnıy
bürçäk	poçmak	burç	buluŋ	ugol
àçıķ	açık	açık	oçuk	otkrıtiy
äyyàr, ķuv	häyläkär, tapkır, mut	çemeçi, mekir	tadan, äpçil, çakkan	izvorótlivıy, lovkaç, rastorópnıy
tüşüntirmàķ , izàh bermàķ	açıklau, töşindirü	düşündirmek	çüşändürmäk, izahlimak	raz'yasn'at'
ràstgöy, toğrisöz	turı süzli	doğrı sözli	oçuk(uddul) sözläydiğan	pr'amoy
àçmàķ	açu	açmak	açmak	otkrıvat'
àt, ism, nàm	at, isim	āt	at, isim, nam	im'a
àràl	utrau	āda	aral	óstrov
müşäk	muskul	muskul	bulcuŋ	mıştsa, muskul
ädàlät	dörislik, ḫaklık	adālat	adalät	pravosudiye; spravedlivost'
àdäm	kişi, adäm	ādam	adäm	çelovek
ätämàķ , näzr ķılmàķ	näzir itü	ḫudāyyōlı (sadaka) aytmak	näzir kılmak, atimak	posv'aşçat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
adaş	adaş	aźaş	attaş	adaş
aday	nāmizād	kandidat	talapker	talapker
ādet	ādet	ğäźät	ädet	adat, kāda
adım	addım	aźım	adım, kadam	adım, kadam
adımlamak	addımlamag	aźımlau	adımdav, kadamdav	adımdō, kadamdō
ādī	bayağı	ğäźätiy, ğäźi	ädetti, ķädimgi, jay	cönököy; pas
ādil	ādil	ğäźil	ädil	adil
adres	ünvan, adres	adres	meken-jay	adres
af	äfv	kisiriv, ğäfü itiv	ğafuv etüv, keşirüv	keçirū
āferin	āfärin	äfärin	bärekeldi, jaraysıŋ	barakelde
āfet	āfät	äfät	opat	apāt
affetmek	bağışlamak, äfv etmäk	ğäfü itiv	keşirüv, ğafuv etüv	keçirū
afiş	afişa	afişa	jarnama	cariya, afişa
āfiyet	āfiyät	haulık, taźalık, isänlik	savlık, amandık	den sōluk, saktık, esendik
afyon	tiryäk	äfyün	apıyın	apiyim
ağ	tor	yätmä	av, tor	tor
ağa	ağa	il ağahı	iye, ege	kocoyun, ē

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ädäş	adaş	ātdaş	atdaş, isimdaş	tözka
nàmzàd	kandidat	kandidat	kandidat, namzat	kandidat
àdät, urf-àdät, räsm-rüsüm	ğadät	ādat	adät, ürp-adät	abıçay, traditsiya
àdim, ḳadäm	adım	ādim	ḳädäm, çamdam	şag
àdimlämàḳ	adımlau	ādimlemek	maŋmak, çamdimak	şagat'
àddiy	ğadäti, ğadi	yönekey, ādatı	addiy	nizkiy
àdil	ğadil	ādıl	adil	spravedlivıy
adres	adres	adres	adres	adres
afv, üzr, keçirim	kiçirü, ğafu itü	bağışlama, ötünç	keçirim, äpu	proşçeniye, izvinineniye
àfärin, ḳàyil	afarin	berekella	apirin, bälli, bärikalla	bravo!, otliçno!
àfät	afät	āpat	apät	tragediya, bedstviye
keçirmàḳ	ğafu itü	bağışlamak	keçirmäk, äpu ḳılmak	izvin'at', proşçat'
äfişä	afişa	afişa	elan, elannamä	afişa
sàğlık, sälàmätlik	saulık, tazalık, isänlik	sağlık, sağlık-amānlık	salamätlik, apiyät	zdorov'ye
äfyün	äfyun	tiryek	köknar, äpiyun	opium
tor	cätmä	tor	tor	set'
àğa, ḫocäyin, cänàb	il ağası	hocayın	aka	ḫoz'ain

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ağabey	böyük gardaş	ağay	ağa	ağa
ağaç	ağac	ağas	ağaş	cığaç
ağarmak	ağarmag	ağarıv	ağaruv	ağarū
ağıl	ağıl	abzar	kora, avla	ağıl, malkana
ağır	ağır	avır	avır	ōr
ağır başlı	ağır, tämkinli	töplö	salmaktı, salıykalı	estū-baştū
ağırlamak	ağırlamag	kunakka hörmät kürhätiv	konaktav, kurmettev	meymandō, konoktō
ağıt	ağı	märsiyä (äytiv)	joktav	coktō, koşok
ağız	ağız	avız	avız	ōz
ağlamak	ağlamag	yılav	jılav	ıylō
ağrı	ağrı	avırtıv	avıruv	ōru
ağrımak	ağrımag	avırtıv	avıruv, navkastanuv	ōrū, keseldō
ağustos	avgust	avgust	tamız	avgus, baş ōna
āhenk	āhäng	birzämlik	üylesimdik, jarasuv	makulduk
ahır	ahur	hıyır harayı	mal kora, at kora	uy saray, uy korō
āhize	telefon dästäyi	telefon trubkahı	telefon trubkası	telefon trubkası
ahlâk	ählag	ähläk	sana-sezim, parasat	tınşōr, adep, adep-ahlak
ahmak	ahmag	ahmak	akımak	akmak

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
äkä, àğa	abıy	āğa	aka	starşiy brat
däräḫt	ağaç	ağaç	yağaç, däräḫt	derevó
àḳarmàḳ	ağaru	āğarmak	akarmak	stanovit's'a belım
màlḫànä, àğıl, ḳorä	abzar	āğıl	eğil, kora, kotan	zagon; skótnıy dvor; ovçarn'a
àğır	avır	ağır	eğir	t'ajölıy
ciddiy, väzmin	töpli	ağras, salīkatlı	ciddi, eğir-beşlık	stepennıy; ser'öznıy
hürmätlämàḳ, hürmät ḳılmàḳ	kunakka ḫörmät kürsätü	hezzetlemek	mehmandostlık kılmak	vıkazıvat' uvajeniye, okazıvat' ḫoróşiy priyom
märsiyä	märsiyä	āğı	jiğa, haza	plaç; priçitaniya
àğız	avız	ağız	eğiz	rot
yiğlämàḳ	cılau	āğlamak	jiğlimak	plakat'
àğrik	avırtu	āğırı	ağrik	bol'
àğrimàḳ	avırtu	āğırmak	ağrimak	bolet'
avgust	avgust	avgust	avgust, säkkizinçi ay	avgust
uyğunlik; tàtüvlik, yäkdillik	birdämlik	sāzlaşma, ılālaşma	uyğunluk, muvapıklık; ahäŋdaşlık	soglasiye; garmoniya
àğil, màlḥànä	sıyır sarayı	māl yatak	eğil, okur	stoylo, ḫlev, konüşn'a
telefon trubkäsi	telefon trubkası	telefon trubkası	telefon trubkisi	telefonnaya trubka
äḫlàḳ; ürf-àdät	ählak	ahlāk	äḫlak	etiçeskiye normı; moral'
ähmàḳ	aḫmak	akmak, samsık	aḫmak	durak, tupitsa, glupets

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ahret	āhjrät	āhirät	akıret, akır zaman	akıret
āile	āilä	ğaylä	üy-işi, üy-jay	üy-bülö
āit	āid	tiyişli	tiyisti, katıstı	tiyiştū
ajan	agent	agent	agent	agent
ajans	agentlik	agentlık	agenttik	agenttik
ak	ağ, bäyaz	ak	ak	ak
ak ciğer	ağciyär	üpkä	ökpe	öpkö
ākıbet	āğibät	azak	ayak, soŋ, akır	akıbet
akıl	ağıl	akıl	akıl, sana	akıl
akım	cäräyan	ağım	ağım, ağıs	ağım
akın	ahjın	yabırılıv	boskın, şabıluv	cortūl
aklamak	bärāät gazandırmag	aklav	aktav	aktō
akmak	ahjmag	ağıv	ağuv	ağū
akraba	äğraba, gohum	tıvğan (zar), tıvğan-tıvmasa, kärzäş, ağay-ini	ağayın, tuvıs	ağa-ini, tūğan
akrep	äğräb	sayan	şayan	çayan
aksak	ahşag	akhak	aksak	aksak
ak sakal	ağsaggal	akhakal	aksakal	aksakal

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àhjirät	ahirät	āhırät	ahjirät	potustorónniy (zagróbnıy) mir
àilä	ğaylä	maşğala	ailä	sem'ya
àid, tegişli	tiyişli	değişli	ayit, tegişlik	prinadlejaşçiy (komu-çemu-l.)
ägent, väkil	agent	agent	agent	agent
ägentlik	agentlık	agentlik	agentlık	agentstvo
àḳ	ak	āk	ak	belıy
öpkä	üpkä	öyken	öpkä	lögkiye
àḳıbät	azak	āhır, soŋ	akıvät, ahjir	konets; ishód
aḳl	akıl	akıl	ekıl	um, razum, rassudók
àḳım	ağım	akım	ekım, cäryan	teçeniye; tok; protekaniye
bàsḳın, hücüm	yabırılu	bosğun	hucum	nabeg; nalöt
àḳlämàḳ	aklau	āklamak	aklimak	reabilitirovat'
àḳmàḳ	ağu	akmak	akmak	teç', lit's'a
ḳarindàşlär	tuğan(lar), tuğan-tumaça, kardäş, ağay-ini	doğan-garındaş	uruk-tukkan, akraba	rodnóy; ródstvennik
çäyàn	çayan	içyān	çayan	skorpión
àḳsàḳ, çolàḳ	aksak	ağsak	aksak, toku	hjromóy, prihjramıvayuşçiy
àksàḳàl	aksakal	āksakgal	aksakal, ḳeri, çal, bovay	(poçtennıy) starets; stareyşina

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
aksamak	ahşamag	akhau	aksav	aksō
aksetmek	äksetmäk	sağılıv	körinis tabuv	çanşırū
aksırık	asgırıg	sösköröv	tüşkirik	çüçkürük
aksırmak	asgırmag	sösköröv	tüşkirüv	çüçkürū
aksi	äksi	kiri	keri, teris	ters
akşam	ahşam	akşam, kis, ingir	keş, akşam	akşam, inşir, keç
aktarmak	köçürmäk	küsiriv	köşirüv, avıstıruv	kotoruşturū, salıştırū, ötkörüp berū
aktarma yapmak	nägliyyat deyişmäk	küsirip ultırtıv	avıstıruv	kotorrū
aktif	fäal, aktiv	aktiv	belsen, belsendi	aktivdū , işker
aktör	aktyor	aktyör	aktyor	aktyor
aktris	aktrisa	aktrisa	aktriysa	aktrisa
aktüalite	aktuallıg	aktual'lik	kökeykesti	aktualdūluk, orçundūluk
akvaryum	akvarium	akvarium	akvariyum, balık-tukan	akvarium
al	al	al	al kızıl, kırmızı	kızıl
alaca	ala-bäzäk, ala-bula	ala	ala	ala-bula
alacak	alacag	alasak, alahı, burıs	alaşak, karız	alasa
alâka	älāġä	bağlanış, mönäsäbät	baylanıs, katıs	alaka, karım-katış, baylanış
alâmet	älāmät	bildä	belgi	belgi

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àḳsämàḳ	aksau	ağsamak	aksimak	ḫromat', prihḫramıvat'
äks etmàḳ	çağılu	şöhḫlelenmek	äks ätmäk	otrajat's'a
äksiriş	töçkirü	asğırma	çüşkiriş	çihan'ye
äksirmàḳ	töçkirü	asğırmak	çüşkärmäk	çihat'
ters, äksi	kiri	ters	äksi, tätür	obratnıy, protivopolojnıy
àkşàm	akşam, kiç, ingir	ağşam	aḫşam	veçer
köçürmàḳ,	küçirü	geçirmek, gāpdan gāba guymak	yötkimäk, köçürmäk	peremeşçat';
bir tränsportdän ikkinçisigä ötmàḳ	küçirip utırtu	yōl çalışmak	yötkälmäk	delat' peresadku
fääl, äktiv	aktiv	aktiv	aktiv, paal	aktivnıy
äktyör	aktyör	aktyor	aktyor	aktör
rakkàsä	aktrisa	aktrisa	aktris	aktrisa
mühim, ähämiyätli	aktual'lik	aktuallık	aktuallık, zörürlük	aktual'nost'
akvarium	akvarium	akvarium	akvarium	akvarium
ḳızil	al	āl	hal, kıpkızıl	alıy
àlä-bulä	ala-kola	āla	ala, ala-bula	pöstrıy
ḳarz	alası, burıç, alaçak	alğı	ḳärz, ötnä	dólgó
älàḳa	bäyläniş, mönäsäbät	ārağatnaşık	alaḳä	priçastnost' sv'az'
älàmät, belgi	bilgi	alāmat	alamät	primeta; priznak

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
alan	meydan	mayzan	alaŋ	ayant
alârm	häyäcan signalı	sirena	attan!; jav şaptı!; sirena	sirena
alay (askerî)	alay	polk	şerüv, polk	polk, tümön
alay	lağ	mäshäräli kölöv	mazak, keleke	şıldıŋ
alçak	alçag	tübän	alasa, tömen	capız, tömön, pas
alçalmak	alçalmag	tübängä (aska) töşöv	tömendev, ıldıylav	tömöndō̄, ıldıylō
alçak gönüllü	tävazökâr, alçagkönü¹lü	tıynak täbiğätli	momın, karapayım	cönököy, karapayım
alçı	gips	gips	gips; äktı mineral	gips
aldanmak	aldanmag	aldanıv	aldanuv	aldanū
aldatmak	aldatmag	aldau	aldav	aldō
ālem	äläm	ğäläm	älem	ālam
ālet	älät	koral	kural, sayman	kural
alev	alov	yalkın	alav, jalın	alō, calın
aleykümselâm	äleykässalam	vägäläykü-mässäläm	assalavmağa-leyküm, sälem	aleykime salam, eleykime atsalam
alfabe	älifba	älifba	äriptizbe, alfavit	alfavit
algılamak	därk etmäk	tanıp bilıv	kabıldav, tanuv	tānıp bilū̄

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mäydàn	yalan, mäydan	āla, meydān	mäydan	ploşçad'
trevàgä, ḫavf signäli	sirena	sirena	signal	trevoga
polk	polk	polk	namayiş, yuruş	polk
mäsḫarä	mäshäräli kölü	yanşı	mäshjirä, zanjlık	nasmeşka
àlçàk, tübän	tübän	aşāk, pes	tövän, päs	nizkiy
pästlämàḳ , päsäymàḳ	tübängä (aska) töşü	peselmek aşāklamak	tövänlimäk, päslimäk	ponijat's'a
kämtär	tınynak tabiğat'li	kiçiğövünli	kiçik peyil	skromnıy, krotkiy
gips	gips	gips	gips	gips (poroşok)
äldänmàḳ	aldanu	āldanmak	aldanmak	obmanıvat's'a, oşibat's'a
äldätmàḳ	aldau	āldamak, āldatmak	aldimak	obmanıvat'
àläm	ğaläm	ālem	aläm	mir
ḳuràl; àlät	koral	gurāl	kural, äsvap	apparat; instrument, orudiye
älängä, yalḳın	yalkın	alav, yalın	yalḳın, älängä, atäş	plam'a
vä äläyküm ässälàm	väğaläy-kümässälam	väleykim-essalām	vä aläyküm ässalam	zdravstvuy(t'e)
älifbà	älifba	elipbiy	älipbä	alfavit
idràk etmàḳ	tanıp bilü	akıl yetirmek	tonumak, ukmak	poznovat', vosprinimat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
alıkoymak	yubatmag, sahjamag	kaldırıv	kaldıruv, jibermev	ketirbō, koyo berbō
alın	alın	manjay	manday	manday, peşene
alıngan	näziküräkli	hiskä birilüsän	ınjık, renjigiş	tārınçāk
alınmak	alınmag	hiskä birilüv	renjüv, könjiline aluv	tārınū, könjülünö alū
alıntı	sitat, iġtibas	alınma	üzindi; kirme, enbe	şilteme, sitat
alın yazısı	alın yazısı, tāle, bäht	yazmış	tağdır, jazmış, peşene	tağdır, cazmış
alışık	alışıg	iyälängän	üyrenşikti, köngen	köngön, üyröngön
alışmak	alışmag	iyäläşiv	moyınsınuv, könüv, üyrenüv	könū, üyrönū
alış veriş	alış-veriş	alış-biriş, hatıv-alıv	alıs-beris, savda-sattık	sōda, alış-beriş, sōda-satık
ālim	ālim	ğälim	ğalım	ālım, okumuştū
alkış	algış	aplodismenttar alkışlau, säbäkäy itiv	kol şapalaktav, kol soğuv	kol çabū
alkışlamak	algışlamag	alkışlau, säbäkäy itiv (sabıv)	kol şapalaktav, kol soğuv	kol çabū
alkol	spirt	spirt	işkilik, alkagol; spirt	alkagol, spirt
Allah	Allah	Allah(ı)	Allah	Alla
Allaha ısmarladık	hudāhāfiz, salamat galın	huş, hau (isän) bulığız	sav bolınız, koş bolınız	Allaga tapşırdım, kayır koş

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḳàldirmàḳ, uşläb turmàḳ	kaldıru	gāldırmak, saklamak	kaldurmak, tutup kalmak	zaderjivat', uderjivat'
mäṅgläy, peşànä	maṅgay	ālın, maṅlay	maṅlay, peşänä	lob
täsirçän	hiskä birilüçän	ıncık	täsirçan	vpeç'atlitel'nıy
ḫafa bolmaḳ, räncimàḳ	hiskä birilü	ıncamak	räncimäk, ḫapa bolmak	rasstraivat's'a
özläştirmä, àlinmä	alınma	tsitata	köçürmä, özläştürmä	tsitata, zaimstvovaniye
takḍir	yazmış	ıkbāl, takdīr, yazğıt	tağdir, pişänigä yezilğan	sud'ba, uçast'
örgängän, àdätlängän	iyälängän	övrenişen	ügängän köngän	privıkşiy
àdätlänmàḳ	iyäläşü	övrenişmek	ügänmäk, könükmäk	privıkat'
sävdà-sàtıḳ , àliş-beriş, àldi-berdi	alış-biriş, satu-alu	alış-beriş, alış-çalış	soda-setık, ticarät	torgovl'a, kupl'a-prodaja
àlim	ğalim	ālım	alim	uçönıy
àlḳış	aplodismentlar, alkışlau, çäbäkäy itü (çabu)	el çarpışma, çapak çalma	alkış, çavak	aplodismentı
àikışlämàḳ, çäpäk çälmàḳ	alkışlamak, çäbäkäy itü (çabu)	çapak çalmak, el çarpmak	alkışlimak, çavak çalmak	aplodirovat'
spirt	spirt	spirt	spirt	spirt
Allàh	Allah(ı)	Allā	Alla(h)	Allah
ḫayr	huş, sau (isän) bulığız	hoş, salāmat boluṇ	ḫoş, hayirḫoş, salamät boluṇ	do svidaniya!, proşçayte!

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
Allahsız	Allahsız, ateist	Allahız, ateist	allasız, dinsiz, ateist	kudaysız, ateis
almak	almag	alıv	aluv	alū
alt	alt	as(t)	astı, tömengi jağı	astı
altı	altı	altı	altı	altı
altın	gızıl, altun	altın	altın	altın, zer
altmış	altmış	altmış	alpıs	altımış
ama	amma	ämmä	demek, birak, alayda	birok
amaç	amac	maksat	maksat	maksat
aman	aman	äy Alla(h)	o Kuday!, e!; äy!	ey Alla, o Kuday
amatör	häväskâr	häväskär	äveskoy	küyörman, ışkıboz
ambalâj	bağlama	töröv, bäyläv	orav, buvuv, baylav	orotmo, oroğuç
ambar	anbar	ambar	kamba	kampa, ambar
amblem	emblem	emblema, bilgi, znak	belgi, emblema	tamğa, belgi, emblema
ambülans	tācili yardım maşını	tiz yarzam kürhätiv maşinahı, skoraya pomoç	jedel järdem	tez cardam
amca	ämi	ağay	ağay, äkey	ake, bayke, ağa

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḫudàsiz, äteist	Allasız, ateist	Allāsız, hudāysız, ateist	ḫudasiz	bezbojnik, ateist
àlmàḳ	alu	almak	almak	vz'at', brat'
täg, àst, tüb	as(t)	ast, aşāk	ast	niz, nijn'aya storona
àlti	altı	altı	altä	şest'
àltin	altın	altın, gızıl	altun	zoloto
àltmiş	altmış	altmış	altmiş	şest'des'at
ämmà	ämma	emmā	amma, birak	a, no, odnako
maḳsäd, niyät	maksat	maksat	mäḫsät, niyät	tsel'
ey Ḫudà!	äy Alla(h)	ey Allā, ey hudāy, ey, amān	ä ḫuda, ḫudayim	o velikiy Allaḫ !
häväskàr	häväskär	hövesceŋ	häväskär	lübitel'; diletant
oraş, càyläş	törü, bäyläv	dolama, orama	bolak, bolaş	upakovka; tara
àmbàr	ambar	ammar	ambar	ambar; sklad
emblemä	emblema, bilgi, znak	emblema, belği	emblema, bälgü	emblema
tez yàrdäm mäşinäsi	tiz yärdäm kürsätü maşinası, skoraya pomoç	tīz kömek maşını	tez yardäm	maşina skoroy pomoşçi
ämäki; tàğa	abıy	āğa	çoŋ (kiçik) dada	d'ad'a, brat ottsa

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ameliyat	ämäliyyat	operatsiya	operatsiya	operatsiya, soyū
āmin	āmin	amin	ävmiyn	ōmiyin
āmir	āmir	yitäksi, türä	äkim, bastık, mengerüvşi	baştık, cetekçi
ampul	lampoçka	elektr lampoçkahı	şam	lampoçka
an	an	mizgel	sät, mezet	zamatta, darō, köz irmem
ana	ana	äsä, äsäy, inäy	ana, şeşe	ene, apa
ana dili	ana dili	äsä(y) tili, tuğan til	ana tili	ene til
anahtar	açar	askıs	kilt	açkıç
anane	än'änä	traditsiya, ğäzät	dästür, salt, ädet	kāda, salt, adat
ana okulu	uşag bağçası	balalar baksahı	bala bakşa	bala bakça
ana vatan	ana vätän	ata yorto	atameken, atajurt	ata-curt, ata-meken
anayasa	konstitutsiya, äsas gānun	konstitutsiya	konstitutsiya	konstitutsiya, negizgi mıyzam
ancak	ancag	barı, barı ni, barı tik	tek, tek kana	uşul ğana
ancak (bağlayıcı)	ancag	ämmä, läkin	äytse de, degenmen	birok
anı	ḫātirä, yādigâr	istälik, ḫätirä, yädkär	estelik	estelik, belek
anıt	ābidä	monument	eskertkiş	estelik

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
operätsiyä	operatsiya	operatsiya, kesme	operatsiya	operat'siya (hirurgiçeskaya)
àmin	amin	āmīn, ōmīn	amin	amin'!
bàşlıḳ , rähbär	citäkçi, türä	başlık, yōlbaşçı	başlık, rähbär	naçal'nik
lämpàçkä	elektr lampoçkası	lampoçka, elektrik lampası	lampoçka	lampoçka
àn, lähzä	mizgel	çalt, birden, derrev	däm, bir däm	mgnoveniye
ànä	äni, ana, inä	ece, ene	ana, apa	mat'
ànä tili	ana tili, tuğan til	ene dili	ana tili	rodnóy yazık
kälit	açkıç	açar	açkuç	klüç
än'änä	traditsiya, ğadät	dāp, dessūr	än'änä	traditsiya
bàlälär bàğçäsi	balalar bakçası	çāğalar bāğı	balilar bağçisi	detskiy sad
vätän	ata yortı	ata vatan	ana-vätän	ródina
äsàsiy ḳànün, konstitutsiyä	konstitutsiya	konstitutsiya	konstitutsiya	kónstitutsiya
fäḳat	barı, barı ni, barı tik	diñe, yalñız	bari-yokı, päḳät	tól'ko, liş'
ämmà, biràḳ	ämma, läkin	emmā, yōne, velīn	amma, birak, lekin	nó, odnakó
esdälik, ḫàtirä	istälik, ḫatirä, yädkär, yadkar'	yādığārlik	ästälik, yadikar	pam'at', vospominaniye
yàdgàrlik	monument	monument	häykäl	mónument

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ānī	āni	bik tiz, kapıl	lezde, derev	zamatta, darō
anket	anket	anketa	anket	anketa
anlam	mā̈na	mägänä	mağına, mān	māni
anlamak	anlamag, başa düşmäk	aŋlav, töşönöv	tüsinüv, uğınuv	tüşünū̃, aŋdō
anlaşmak	anlaşmag	aŋlaşıv, kilişiv	kelisüv	tüşünüşū̃, kelişū̃
anmak	anmag	iskä töşöröv	eske tüsirüv	estō̃, eske tüşürū̃
anne	ana	äsä, äsäy, inäy	ana, şeşe	ene, apa
ansızın	ġäflätän, ansız(ın)	kinät, iskärmästän	andavsız, kenet	kapiletten, kütū̃süz
ant	and	ant	ant, sert	ant, kasam, şert
anten	antena	antenna	sırğavıl, antena	antena
antetli kâğıt	blank	blank(a)	blank	blanka
antika	äntiġä	antikvar, käzimgi	könelik, antikvar	antikvar, kadimiy
antlaşma	mügāvilä	kilişiv	kelisim	kelişim
apartman	çoh märtäbäli ev	küp etajlı yort	ülken üy	imarat, köp kabat üy
aptal	abdal	aŋra, alyot	esuvas, nadan	akmak, kem akıl
ara	ara	aralık, iki ara, yıraklık	ara	ara, aralık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àniy, bir lähzäli	bik tiz, tiz arada	birden, çalt, derrev	därhal, bir dämdä	mgnovenniy
anketa	anketa	anketa	anketa	anketniy oprós
mä'nà	mäğnä	mānı	mäna	znaçeniye, smısl
ängläşmàk, tüşünmàk	anlau, töşinü	düşünmek, ānlamak	çüşänmäk, anlimak	ponimat' uyasn'at'
ängläşmàk, kelişmàk	anlaşu, kilişü	düşünişmek, ılālaşmak	anlaşmak, kelişmäk	dogovarit'sa
eslämàk	iskä töşirü	yādınа salmak, ānına getirmek	äskätmäk, äskä almak	vspominat'.
ànä	äni, ana, inä	ece	ana	mat', mama
tosätdän, täsàdifän	kinät, iskärmästän	birden, tīz	därhal, uştumtut	vnezapno; mgnovennó
ànt	ant	ant, äht, kasam	ant, käsäm	kl'atva
äntennä	antenna	antena	antenna	antenna
blank	blank, blanka	blank, blanka	blank	blank
äntika	kadim(i), antikvar	antikvar, gadīmı	asari-ätiķä	antikvarnaya veş'
şärtnàmä, bitim	kilişü	ılālaşık, şertnāma	kelişim, şärtnamä	dogovór, soglaşeniye
köp ķavätli üy	küp etajlı yort	köp etajlı cāy, binā, ımārat	köp etajlik bina	mnógokvartirniy dóm
tentäk, ähmàk	isär, akılsız, ahmak	akmak, samsık	ahmak, tentäk	glupets; bolvan
àrä	aralık, iki ara, yıraklık	āra, āralık	ara	rasstoyaniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
araba	araba (motorsuz), avtomobil	arba (motorhız), yinjil maşina	kölik, arba	araba, avtomobil
ara bulucu	vāsitäçi, aradüzäldän	kiliştirivsi, aralavsı	däneker, selbestirüvşi	ortomçu, araçı
araç	vāsitä, ālät	ämäl, sara, koral	amal, kural	kural, karacat
aralık	dekabr	dekabr'	jeltoksan	dekabr, beştin ayı
aramak	aramag, ahtarmag	izläv	izdev	izdō, karō, suramcılō
araştırıcı	araşdırıcı	tikşirivsi, öyränivsi	zerttevşi	izildöçü
araştırmak	araşdırmag	tikşiriv, öyreniv	zerttev	izildō, iliktō
arāzi	ärāzi	yir, urın	jer	aymak, cer
arı	arı	bal korto; hağızak	ara	ārı
ārıza	ārizä, ġüsur	bozolov	buzıluv, kemistik	buzuktuk
ārızalanmak	sınmag	hınıv, vatılıv	sınuv, buzıluv	buzulū
arife	äräfä	bayram aldınan, ğäräfä kisi	bastama, aldı	arapa
ark	arh	arık	arık	arık
arka	arha	arka	arka	arka
arkadaş	dost	iptäş, dus(t)	dos, joldas	dos

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ärävä (motorsiz), ävtomobil, yeñgil mäşinä	arba (motorsız), çiñil maşina	araba (motorsız), yeñil maşın	harvu; avtomobil	telega (motorsuz); avtomobil'
vàsitäçi	kiliştirüçi, aralauçı	ärаçı, tövellāçı	dällal, väsitiçi	posrednik, primiritel'
vàsitä, äsbàb, ḳuràl	ämäl, çara, koral	gurāl, serişde	väsitä, kural	sredstvó; instrument
dekäbr	dekabr'	dekabr	dekabr, on ikkinçi ay	dekabr'
izlämàḳ, aḫtärmàḳ	izläv	gözlemek, ïzlamak, āramak	izdimäk, aḫturmak	iskat'
tädḳıḳàtçi	tikşirüçi, öyränüçi	ılmı bārlağçı	täkşürgüçi	issledovatel'
tädḳıḳ etmàḳ, tekşirmàḳ	tikşirü, öyränü	derñemek	täkşürmäk	issledovat'
yer	cir, . urın	yer, meydān	yär	zeml'a
äri	bal kortı; şöpşä	arı	härä	pçela
kämçilik, nuḳsàn	bozılu	dövülme, bozulma	nuḫsan, buzuluş	defekt; polómka
sinmàḳ, buzulmàḳ	sınu, vatılu	dövülmek, bozulmak	buzulmak, sunmak	lomat's'á, pórtit's'a
äräfä	bäyräm aldınnan, garäfä kiçi	önüsïra, ön yānı	äripä	kanun, predveriye
arıḳ	arık	ārık	erık, östäñ	orositel'nıy kanal, arık
àrḳa	arka	arka	arka, dümbä	spina
dost, ortàḳ	iptäş, dus(t), arkadaş	dōst, yōldaş	dost, adaş, ağinä	drug

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
armağan	armağan, yādigâr	bülāk, yādkār, küstänäs	sıylık, sıy	belek
armut	armud	gruşa	almurt	almurut
arpa	arpa	arpa	arpa	arpa
arsa	sāhä, toprak sāhäsi	uçastka, mayzan, öy urını	üy orını, yer	tamarka, üy ordu
arsız	arsız, utanmaz	oyathız, bithiz	arsız, betsiz	arsız, uyatsız, betsiz
art	ard	art, art yak	art	art, art cak
artı	toplama (işāresi)	plüs, kuşıv (bilgisi)	kosuv belgisi, plyus	koşū (koşū belgisi)
artık (bundan sonra)	artıg	yitär (indi), artık	endi	mından kiyin
artık (nihayet)	artıg	azak kilip, ahırza	akırı	akırı
artık (fazla)	artıg	artık	artık	artık, köp
artırmak	artırmag	arttırıv, işeytiv	arttıruv, köbeytüv	arttırū
artmak	artmag	artıv	artuv	artū
arz etmek	ärz etmäk	ütiniv, horav	arız etüv, bayandav	arızdanū, ötünū̄, suranū
arzu	arzu	tiläk, därt	niyet, kalav	kālō, kumardanū, arzū
asabī	äsäbi	kızıv, holoksoz	jüykesi tozğan	kanı suyuk, kıcırı kaynama

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sàvğa, hädyä, armuğàn	büläk, yadkär, küçtänäç	sovğat, peşğeş	armuğan, soğat, hädiyä	podarok, dar
àlmurut, nàk	gruşa	armıt	armut	gruşa
ärpä	arpa	arpa	arpa	yaçmen'
yerning bir bölägi, bir pärçä yer	bülimtik, öy urını	cāy orun, yer uçastogı	bir parçä yär, yär ülüşi	uçastók zemli
àrsiz, nàmüssiz	oyatsız, bitsiz, ärsiz	ārsız, utançsız	arsiz	bessovestnıy; nahal'nıy
àrḳa, àrḳa tàmàn	art, art yak	ārt, arka tarap	art, arka	spina; zadn'aya storona
plus (mät.)	plus, kuşu (bilgisi)	goşmak (belgisi)	koşuş (bälgüsi)	plüs (mat.)
endi, endilikdä	citär, artık	mundan soŋra, indi	ämdi, artuk	teper', vpred'
àhjri, nihàyät, piràvärdidä	nihayat', azak kilip, ahırda	āhırı, ahırsoŋı	ahjr	nakonest-to
àrtıḳçä, àrtıḳ	artık	artık, köp	artuk	izlişek, izbıtok
àrttirmàḳ	arttıru, işäytü	artdırmak	artturmak, köpäytmäk	uveliçivat'
àrtmàḳ	artu	artmak	artmak, köpäymäk	uveliçivat's'a
ärz ḳılmàḳ, bildirmàḳ, ma'lüm kılmàk	ütinü, sorav	hjāyış etmek, yüz tutmak	äriz kılmak, märuzä kılmak	dolojit'; predstavl'at'
àrzü, hjàhiş, tiläk	tiläk, därt	arzuv	arzu	meçta; jelaniye
äsäbiy	kızu, holıksız	gızma, gānığızğın	asivi, terikkäk	nervoznıy; nervnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
asālet	ālicänablıg, näciblik	akhöyäk(lik), ğali jänäplik	tektik, törelik, adaldık	ak sōktük, törölük, mırzalık
asansör	lift	lift	lift	lift, kötörgüç
āsāyiş	āsāyiş	yämğiättäği tärtip(lilik)	tärtiptilik, tınıştık	beypildik, beykuttuk, tınçtık
asgarī	än az	iң az(ı)	kemi, azı	eң az
asıl	äsil	asıl, ısın, üz, töp	şın; asılı, nuskası	asıl, çınığı
asır	äsr	ğasır, yöz, sor, bıvat	ğasır, jüzjıldık	kılım
āsi	āsi, ġiyamçı	fitnäsi, m'atejnik	sodır, sotkar, köterilisşi	kozgolonçu
asil	näcābätli	akhöyäk, ğali yänäp	ak süyek, töre	ak sōk, törö, mırza
asker	äsgär	soldat, voyennıy	äsker	asker
askerī	härbi	ğäskäri, härbi	äskeriy	asker
askı	asılgan	kiyim ilgis	askış, ilgek, ilgiş	kiyim ilgiç
aslā	äslā	bir vakitta la, bir kasan da	eşkaşan, eşbir	eç kaçan
aslan	aslan	arıslan	arıstan	arstan
asmak	asmag	asıv	asuv, ilüv	asū, ilū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
äsilzàdälik, àḳsüyäklik	aksöyäk(lik), ğalicänaplik	ḫoşniyetlilik	ak süyäklik, alicanaplık	blagoródstvo, aristokratstvo
lift	lift	lift	lift	lift
àsàyiş, ḫàtircämlik	cämğıyättäği tärtip (lilik)	cemğıyetçilik tertībi	asayiş, tärtip	por'adok, spokóystviye
enĝ àz,	iŋ az(ı), iŋ kämi	iŋ āz(ı), minimum	äŋ(az, kiçik, kıska vb.)	minimal'nıy
asl, çin, häḳıḳıy	asıl, çın, üz, töp	asıl	asil, çin	podlinnıy; istıy
äsr	ğasır, yöz, çor, dävir	asır	äsir	vek, stoletiye
isyànçi, ğaläyànçi	ğıysyançı, fitnäçi	gōzğalaŋçı, pitneçi	isiyançi, kozğulaŋçi	buntovşçik, m'atejnik
àḳ süyäkli, asilzàdä, zàdägàn	aksöyäk, ğalicänab	asıl, īğ	aksüyäk, alicanap	znatnıy; aristokratiçeskiy
äskär	soldat, voyennıy	esğer	äskär	soldat
härbiy	ğaskäri, ḫärbi	ḫarbı	äskiri, härbiy	voyennıy
kiyim ilgiç	kiyim ilgiç	asavāç	asku	veşalka; krüçok
äslà	bir vakıtta da, bir kayçan da	aslā	äsla, heç kaçan	nikogda
ärslàn, şer	arıslan	arslan, yolbars	arslan	lev
àsmàḳ	asu	asmak	asmak	veşat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
astar	astar	astar, inis, islik	astar	astar
astragan	garagül (däri)	karakül	karaköl (eltiri)	kara kül (teri)
aş	aş	azık, aşamlık	as, tamak	tamak, aş
aşağı	aşağı	tübängi, askı	tömen(gi), astı	tömön(kü)
aşama	märhälä	etap, (o)sor, baskıs	baspaldak, dävir, däreje	etap, baskıç
aşçı	aşpaz	povar, aş bişirivsi	aspaz	aşpozçu
aşı (tıp)	peyvänd	säsäk halıv	ekpe, egüv (med.)	em, emdō
aşı (ziraat)	calag	yalğav, aşlav	ekpe, egüv (ağaş)	calğaştırū
aşık	aşıg	sämäy höyägi	asık	aşık, çükö
āşık	āşiġ	ğaşik (bulıvsı)	asık, ğaşık	aşık
aşınmak	aşınmag	tuzıv, ışkıp tişip sığarıv	eskirüv, tozuv	cemilū, ketilū, eskirū
aşırı	ifrat, häddän artıg	siktän tış (küp)	asıra, tım, artık	aşıkça, ayrıkça, çekten çıkkan
āşikâr	āşkâr	asık, ap-asık	aykın, anık	aykın, belgilū
āşinā	aşna, tanış	tanış, biliş, äşnä	tanıs, aşına	aşına, tānış
aşīret	tayfa	ırıv	uruv, taypa	uruk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ästär	astar, içlik	içlik	ästär	podkladka
ḳàräköl	karakül	garaköl	kariköl	karakul'
àvḳat, àş	aş, azık, aş-su, rizık	aş, naḫar	aş	pişça, yeda
past(ki), àst(ki)	tübängi, askı	aşāk(ı)	tövänki, astidiki	niz, nijn'aya çast'
bàsḳıç, dävr	etap, çor, baskıç, dävir	etap, dövür	baskuç	etap
àşpäz	aş pişirüçi, pişikçi	aşpez	aşpäz	póvar
emläş	çäçäk salu	sançğı	seliş, çeḳiş	privivka
ḳalämçä	yalğau, aşlāu	sapma	ulaş	çerenók, glazók
àşıḳ	aşık söyägi, çämäy söyägi	aşık	oşuk	babki, igral'nıye kóst'i
àşıḳ, huştàr	ğaşıyk (buluçı)	āşık	aşık	vlüblönnıy
eskirmàḳ, tozimàḳ	tuzu, ışkıp tişip çığaru	iyilmek, kertilmek	äskirimäk, tozmak	iznaşivat's'a
häddän àrtiḳ, häddän taşḳari, cüdä	çiktän tış(küp), camasız küp	ḫetdenāşa, çendenāşa	häddidin taşkırı	çrezmernıy
àşkàrä, àşkàr	açık, ap-açık	āşğār	aşkara	yavnıy, oçevidnıy
täniş, àşnà	tanış, biliş, äşnä	tanış	aşna	znakómıy; priyatel'
uruğ	ıru, kavim	tāypa	uruk	rod (koçevoy)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
aşk	eşġ	möhäbbät, höyöv, yaratıv	ğaşıktık, mahabbat	mahabat, süyū
aşmak	aşmag	aşa sığıv	asuv	aşū
at	at	at, yılkı	at, jılkı	at
ata	ata-baba, äcdad	ata-baba(lar)	ata-baba, baba	ata-baba
atak	igid	kıyıv, buldıklı kişi, ütkir, ütkin	öjet, jigit	ötkür, kurç, tartınbas
atamak	tā'yin etmäk	bildäläv, kuyu	atav, tağayındav	dayındō, kızmatka koyū
ata sözü	atalar sözü	mäķäl, äytim, atalar hüzi	makal, mätel, nakıl	makal-lakap
ateş	ātäş, od	ut, yalkın	ot, jalın	ot
atılmak	atılmag	ırgılıv, taşlanıv, atılıv	atıluv, umtıluv, iytinüv	umtulū, atılū
atkı	şärf	şarf	bökebay	moyun oroğuç, şarf
atlamak	atlanmag, tullanmag	hikiriv	sekirüv, attav	attō, sekirū
atlas (kumaş)	atlas	atlas	atlas, jıltır, jibek mata	atiles, şayı
atlas (harita)	atlas	karta, atlas	atlas	atlas, karta
atmak	atmag	ırğıtıv, taşlav, atıv, hibiv	tastav, laktıruv, atuv	taştō, ırğıtū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sevgi, mühäbbät	mähäbbät, söyü, yaratu	ışk, söyği	işk, muhäbbät	lübov'
àşmàḳ	aşa çıgu	āşmak	aşmak	perevalivat' (çerez goru)
àt	at, yılkı	at	at	kon', loşad'
àtä-bàbà, äcdàd	ata-baba(lar)	ata, ata-bāba	atilar, ata-buva	predki; otets
dàvyüräk, märd cü'rätkàr	kıyu, buldıklı kişi, ütkir, ütkin	doğumlı, gucurlı	çakkan, äpçil,	udalóy; smelıy
täyinlämàḳ, belgilämàḳ	bilgiläv, kuyu	bellemek, (vezīpā)	bälgülimäk, tayinlimak	naznaçat'
maḳàl	atalar süzi, mäkal', äytim	atalar sözi, nakıl	makal	poslóvitsa
ot, àlàv, àtäş	ut, yalkın	ōt	ot, atäş	ogón'
hücüm ḳılmàḳ, täşlänmàḳ	ırgılu, taşlanu, atılu	topulmak, okdurılmak	etilmak	nabrasıvat's'a
şarf	şarf	şarf	şarf, boyunbağ	şarf
hätlämàḳ, säkrämàḳ	sikirü	ātlemek, bökmek	atlimak, säkrimäk	prigat'
ätläs	atlas	atlaz	atlas	atlas
ätläs	karta, atlas	atlas	atlas, ḳäritä	a'tlas
täşlämàḳ, àtmàḳ	ırğıtu, taşlau, atu, sibü	taşlamak, atmak	atmak, taşlimak	brosat', kidat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
av	ov	hunar, avsılık	aŋ avlav	aŋ, ū
āvize	çılçıraġ, lüstr	lüstra, asılmalı şämdäl	şamdal	lüstra
avlamak	ovlamag	avlav, hunarsılık itiv	aŋ avlav	ūlō, aŋ ūlō
avlu	häyät	kura, yort	avla	korō
avuç	ovuc	us töbö	uvıs, alakan	ūç
avunmak	ovunmag	yıvandırıv, yıvatıv, kıvandırıv	jubatuv, uvatuv, könjilin avlav	könjül kötürū, sağınıç taratū
avurt	ovurd	urt	urt	ūrt
Ay (gökteki)	Ay	Ay	Ay	Ay
ay (12 ay)	ay	ay	ay	ay
aya	ovuc	us, us töbö	alakan	alakan
ayak	ayag	ayak	ayak	ayak, but
ayakkabı	ayaggabı	ayak kiyimi	ayakkiyim	but kiyim
ayaklanmak	üsyan etmäk, ġiyam etmäk	baş kütäriv, karşı kütäriliv	köterilüv, erevildev	kötörülū, kozğolū
ayar (altın için)	ayar	hınav, proba; tamğa	altın sapası, ayırması	(altın) esebi, proba
ayar (âlet için)	däġiġlik, köklänmä	köyläv, korov	küyge keltirüv	kügö keltirū, nastroyka
ayarlamak	däġiġläşdirmäk köklämäk	köyläv, korov, köygä halıv	küyge keltirüv	külō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àv	av, sunarçılık	āv	o (v)	ohóta
ķandil	lüstra, kandil'	lyustra	lyustra, kändil	lüstra
àvlämàķ	avçılık itü, avlau, sunarçılık itü	āvlamak	olimak	ohótit's'a
hàvli	işik aldı, tış	hovlı	hoyla	dvór
hàvuç, ķısim, käft	uç töbi	ovuç	oç, avuç, sıkım	gorst'; ladón'
àvunmàķ, yüpänmàķ	yatu, tınıçlandıru, künjilin açu	köşeşmek	avutmak, yupatmak	uteşat'
lunc, urt	urt	ovurt	avurt	zaşçöçnóye prostranstvó
Áy	Ay	Āy	Ay	luna
ày	ay	āy	ay	mes'ats
käft	uç töbi, uç	āya	alikan, ovuç	ladón'
àyàķ	ayak, täpi	ayak	ayak, put	noga
àyàķ kiyimi, pàyäbzäl	ayak kiyimi	ayakgāp	ayak kiyim	óbuv'
ķozgàlàn ķılmàķ, bàş kötärmàķ, isyàn ķılmàķ	karşı kütärilü, baş kütärü	ayağa galmak, baş galdırmak	issiyan kötärmäk, baş kötärmäk	vosstovat', buntovat'
sinàv tamğasi (mädänlär üçün)	proba, sınau; tamğa	hjīl, proba	proba	próba
sàzlämä, màslämä	köyläv, koru	sāzlama, düzleme	saz kılış	nastroyka
sàzlämàķ	köyläv, koru, köygä salu	sāzlamak, düzlemek	saz kılmak	nastraivat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ayaz	ayaz	ayaz	ayaz	ayaz, kışkı ayaz
aydın	ziyālı	zıyalı, ukığan, bilimli	ziyalı, bilikti	bilimdü
aydınlanmak	aydınlanmag	yaktırtılıv	järiya boluv, jarık körüv	carık bolü
aydınlık	aydınlıġ	yaktı, yaktılık, ut, asıklık	aykın, anıktık	aydındık, carıktık, açıktık
aygır	ayğır	ayğır	ayğır	ayğır
ayı	ayı	ayıv	ayuv	ayü
ayık	ayıg	ayık, aynık	ayık	cetik
ayılmak	ayılmag	aynıv	esin jıynav, ayığuv	söluğü, esine kelü, özüne kelü
ayıp	ayıb	ğäyip, oyat	ayıp, künä, uyat	ayıp, künö
ayıplamak	ayıblamag	ğäyipläv	ayıptav, kinäläv	ayıptö, künölö
ayırmak	ayırmag	ayırıv	ayıruv	ayırü, acıratü
āyin	āyin	Allağa tabınıv, hoğonov	sıyınuv, tabınuv, kulşılık etüv	sıyınü, kudayğa tabınü
aykırı	ziddinä, tärsinä	kiri, tiskäri, karşılıklı	karsı, keri	ters, keri
aylak	avara	yalkav, işlikhiz, buş	erikken	selsayak, bekerpoz
aylık	maaş, aylıġ	hizmät hakı, iş hakı, aylık	aylık, jalakı	aylık, mayana

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sàvuḳ, äyàz	ayaz	ayaz	ayaz	moróz, ḫólod
ziyàli, märifätli	zıyalı, ukığan, bilimli	sovatlı, bilimli, okumış	ziyalik, bilimlik	prosveşçönnıy
yàritilmàḳ	yaktırtılu	āydınḩanmak, yağtılanmak	aydınḩanmak,	osveşçat's'a
àydinlik, rävşänlik	yaktılık, yaktı, ut; açıklık	āydınḩlık, yağtılık	enıklık, oçukluk	yasnost', otçötlivost'
ayğır	ayğır	ayğır(at)	ayğir	jerebets
äyıḳ	ayu	ayı	eyiḳ	med'ved'
hüşyàr	ayık, aynık	sersağ	hoşiyar	trezvıy
hüşgä kelmàḳ	aynu	ayılmak, hūşuŋa gelmek	hoşiğa kälmäk	oçnut's'a, priyti v seb'a
äyb, üyät	ğayip, oyat	ayıp, günā	äyip	stıd, pozór, sram
äyblämàk, üyaltirmàḳ	ğayipläv	ayıplamak, günālemek	äyiplimäk	stıdit'
äyirmàḳ, äcrätmàḳ	ayıru	ayırmak	ayrimak	razdel'at', otdel'at'
Ḫudàgä sığıniş, Állàhgä siğiniş	Allağa tabınu, soğınu	ḫudāya sığınmak, ıbādat etmek	ibadät, diniy murasim	bogoslujeniye, religioznaya protsessiya
ters, teskäri, zid	kiri, tiskäri, karşılıklı	ters, çapraz	ters, keri, karşi	iduşçiy vrazrez
bekàr, bekàrçi	yalkau, işliksiz, buş	bīkār, emelsiz	bikar, bihüdä	prazdnıy
àylik, mäàş	hizmät hakı, iş hakı, aylık	āylık	aylık, maaş	mes'açnıy oklad, zarplata

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ayna	ayna, güzgü	közgö	ayna	küzgü
aynı	eyni	bir törlö, birzäy, bir tigiz	aynımav, öte uksav	okşoş, birdey
ayran	ayran	äyrän, ayran	ayran, şalap	çalap
ayrı	ayrı	ayırım, ayırı	ayrıkşa, baska, özge	ayrı, bölök
ayrıntı	täfärrüat	ayırımlılık, yintiklilik, osraklık	anığı, körinisi	anığı, tağı
ayva	heyva	ayva	ayva	bey alma, ayva
ayyaş	äyyaş	iskisi, isirik baş	işkiş, maskünem	arakkeç, içkiç
az	az	az, äz	az, kem	az, kem
āzā	üzv	ağza	müşe	müçö
azalmak	azalmag	bäläkäylätiv, kisiräytiv, azaytıv, kämitiv	kemüv, azayuv	azayū, kemū
āzamī	äzämi, maksimum, en çoh	iŋ küp, iŋ zur, iŋ yuğarı,	eŋ köbi	eŋ köp, arbın
azap	äzab	ıza, ğazap, intigiv	azap	azap
azarlamak	abırlamag, danlamag, biabır etmäk	şiltäläv, ärläv, üpkä bildiriv	urısuv, kinäläv	uruşū
āzat	āzad	azat, irikli, irkin	azat	azat, erkin

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àynä, közgü	közgi	āyna	äynäk	zerkalo
äyni, bir ḫıl	birtörli, birtösli, birtigiz, birdäy	menzeş	ayni, bir ḫil	tot je samıy, odinakovıy
äyràn	äyrän	ayran	ayran, ḳetiḳ	ayran
äyri, älàhidä	ayrım, ayrı	ayrı, bōlek	ayrim	otdel'nıy, osóbıy
täfsilàt, mufässällik	ayrımlık, hosusıylık; vak-töyäk	cīkme-cīk (lik)	täpsilat	detal', podróbnost'
behi	ayva	beyi	bihį	ayva
araḳḫor, mäyḫor	içkiçi, isirik baş	arakhōr, alkogolik	arakḫor,	alkogólik, pyanitsa
àz	az(äz)	āz, kem	az	malo
äzà	äğza	ağzā, çlen	äza	çlen organizatsii
àzäymàḳ	kiçiräytü, kimitü, azaytu, töşirü	āzalmak, kemelmek	azaymak	umen'şat's'a, sokraşçat's'a
eṉg köp, eṉg kättä	iṉ zur, iṉ yuğarı,	iṉ köp(i), maksimum	äṉ çoṉ, äṉ yoğan	naiból'şiy maksimal'nıy
äzàb, cäfà	ğazap, ıza, intigü	azāp, cebir, cepā	azap	muka, stradaniye
àzàrlämàḳ, tä'nä ḳılmàḳ	şiltäläp alu, ärläp alu, tirgäp alu	kāyemek, yāzğarmak	eyiplimäk, tänä kılmak	uprekat', rugat'
àzàd	azat, irikli, irkin, ḫör	azāt, erkin	azat	svobódnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
azık	ärzag, azığ	azık, aşamlık, rizık	azık	azık
azınlık	azlıg	azsılık	azşılık	azçılık
azletmek	azad etmäk, känar etmäk	sığarıv, azat itiv (iştän)	bosatuv, şığaruv, tüsirüv	boşotū, çığarū, tüşürū
azmak	azmag	oyathızlanıv, bithızlänıv,	azuv, buzıluv, artık ketüv	buzulū, coldon çığū
Azrāil	Äzrāil	Ğazrail	Äzireyil	Azireyil

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àzıḳ-àvḳat	aş, aşamlık, rizık, azık	āzık, īymit	ozuk-tuluk	proviziya; produktı
àzçilik	azçılık	āzlık	azlıḳ, az sanlık	men'şinstvó
işdän boşätmàḳ, işdän àzàd ḳılmàḳ	çığaru, azat itü	çıkarmak, boşatmak, ayırmak	boşatmak, çikarmak	uvolnyat'; smeşçat'
häddidän àşmàḳ; sürbetläşmàḳ	oyatsızlanu, bitsizlänü	āzmak	azmak	naglet'
Äzràil	Ğazrail	Ezrāyıl	Äzpail	Azraıl (Angel smerti)

B

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
baba	ata	ata, atay	äke, ata	ata
baba anne	nänä	oläsäy; äbiy, kartıy	äje, apa	çoŋ ene
babacan	mehriban, sevimli	şäfḳätli, rähimli, kiŋ küŋilli	şapağattı, meyirban	keŋ peyil, mērban
baca	baca	möryä; torba	murja, tütindik	moru
bacak	bacag	ayak, bot	ayak	but
bacanak	bacanag	baja, bajay	baja	baca
bacı	bacı	apay, hiŋli, ḳärindäş	apa, siŋli, karındas	ece-siŋdi
badana	ähäng	izbiz	äk, uvtas	akitaş
bādem	badam	mindal'	badam	badam
bagaj	bagaj, yük	bagaj, yök	jük, teŋ, joljük	kol cük
bağ	bağ	bav	bav, baylam	cip
bağ (üzüm bağı)	üzüm bağı, tänäklik	yözöm baksahı	bak	cüzümzar
bağdaş	bardaş	ayaklarzı salıştırıp ultırıv	maldas	mandaş
bağdaşmak	bağlaşmag	tura kiliv, anlaşıv, kilişiv	kelisüv, baylanısuv, baylasuv	(kuyu-peyili) kelişŭ, tüşünüşŭ

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àtä	äti, ata,	kāka	dada, ata	otets; papa
màmà, buvi	äbi, däv äni, kartıy	ene	moma	babuşka (po linii ottsa)
hŋuşfe'l, àkkönĝil, yàḳımli	möläyim, şäfḳätli, yahşı (kiŋ) künŋilli	mähribān, hoşniyetli	akkönŋül, mehrivan	dobruduşnıy, priyatnıy
mori	torba; mörcä	tüsseçıkar, mōr	turhun, mora	dımovaya truba
àyàḳ	ayak, bot	būt	put, ayak	noga; lapa
bàcä	baca, bacay	bāca	baca	svoyak
àpä; singil	apa, siŋil	bacı, uya, ayāl doğan	hädä, aça, siŋil	sestra (starşaya)
àhäk, ḳärilgän àhäk	akşar, izvest irimäsi (ağartu öçin)	hek	hak	izvostka
bàdàm	mindal', badam	bādam	badam	mindal'
yük	bagaj, yök	goş, yük, bagaj	jük	bagaj
bàğ	bav	bāğ	bağ, boğuç	zav'azka
tàkzàr	yözim bakçası	üzümlik	üzümlük, üzümzar	vinogradnik
àyàḳlärni çäliştirib ötiriş	ayaklarnı çalıştırıp utıru	āyboğdaş	badaşkan	sideniye po-türkski
kelişmàḳ, bir bitimgä kelmàḳ	turı kilü, anŋlaşu, kilişü	bādaşmak	bağlanmak	uv'azıvat's'a

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
bağımlı	ġeyri-müstäġil	buyhondorolğan, buyhonğan, bäyli	bağındı, karastı	köz karandı
bağımsız	müstäġil	buyhondorol-mağan, buyhonmağan, bäyhiz	erkin, karavsız	erkin, erktü
bağır	köks, sinä	kükräk, tüş	kevde, kökirek	kökürök
bağırmak	bağırmag	kıskırıv, bakırıv, akırınıv, yekiriniv	bakıruv	bakırü, kıykırü, aykırü
bağırsak	bağırsag	isäk	işek	içegi
bağış	iānä	iğänä, yärzäm	bağış, arnav, kayır	kayrım cardamı
bağışlamak	bağışlamag	iğänä biriv	bağıştav, arnav, kudayı kıluv	bağıştö, kömöktöşü
bağlamak	bağlamag	bäyläv, bäyläp kuyıv	baylav	baylö
bağlantı	rābitä	bäyläniş, bäyläv	baylanıs	baylanış
bağlı	bağlı	bäylängän	baylavlı	baylanğan
bağlı (āit)	asılı	boyondoroklo, bäyli	baylanıstı	baylanıştü
bahāne	bähānä	hıltav	sıltav	şıltö
bahar	bahar, yaz	yaz	bahar, köktem	caz, bār
bahārat	ädviyyä	tämlikäy	dämdeviş	tatım, tatımal

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ķaräm, tàbe	buysınğan, buysınulı, bäyli	garaşlı, bakna	bağlık, bekındi	zavisimıy, pódçinönnıy
müstäķıl	buysınmağan, bäyli bulmağan, bäysiz	garaşsız, özbaşdak	bekımsiz, müstäkıl	nezavisimıy, nepodçinönnıy
kökräk	kükräk, tüş	dȫş, kükrek	mäydä, kökräk	grud'
bakırmàķ, ķıçķırmàķ	kıçkıru, akıru, avaz salu, cikirü	bāğırmak, gīğırmak	vakırmak	kriçat', vopit'
içäk	içäk, içägi	içeğe	üçäy	kişka
sädäķa, iànä, ehsàn	iğanä; yärdäm	bağışlama, peşgeş berme	sädika, kurban	pojertvóvaniye
sädâka ķılmàķ, iànä ķılmàķ, bağışlämàķ	iğanä birü	bağışlamak, peşgeş bermek	kurban kılmak, pida kılmak	jertvovat'
bàğlämàķ	yalğau, totaştıru, bäyläv	bāğlamak	bağlimak	sv'azıvat'; zav'azıvat'
bàğläniş, älàka	bäyläniş, bağlanış, ilimtä	ārağatnaşık	bağliniş, alaķä	sv'az'
bàğlık	bäylängän	bāğlı, danŋılğı	bağlağlık	sv'az'annıy
ķaräm, tàbe, bàğlık	bayli, buysınğan	bāğlı, bāğlanışıklı	bağlağlık, bağlık	zavisimıy; sv'azannıy
bähànä, väc	sıltau	bahana	bahanä	otgovórka; uvörtka
bähàr, kökläm	yaz	bahar, yāz	bahar, ätiyaz	vesna
şirinliklär	tämlätkiç	nahara atılyān hoşbōy īsli zātlar	dora-därmäk, caŋ	pr'anósti

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
bahçe	bağça, bağ	bahsa, yimiş bahsahı	bak	bak, bakça
bahçıvan	bağban	baksası	bağban, bağbanşı	bağvan, bakçı
bahis	mövzu	äŋämä, höyläsiv (temahı)	äŋgime, takırıp	tema, masele
bahse girmek	mübāhisä, höcät (etmek)	bähäsläşiv, hüz köräştiriv	bäsekelesüv	talaşū
bahsetmek	bähs etmäk	(birär närsä turahında) höyläşiv	bayandav	aytū, söylō̄
bahşiş	bähŋşiş	säylik	üstev	çay pul
baht	bähŋt, tāle	bähŋt, ırıs, säğäzät	bakıt, kut	bakıt, tālay, kut
bahtiyar	bähŋtiyar	bähŋtli, ırıslı	bakıttı	baktulū, tālaylū
bakan	nāzir	ministr	ministir	ministir
bakır	mis	bakır	mıs, jez	cez, pakır, mis
bākire	bākirä	saf kız, ğiffätli	kız	kız, kızdık
bakkal	baggal	kibitsi	bakalşı	dükönçü, bakalçı
bakla	pahŋla	kuzak, (kara) borsak	atburşak	nokot, fasol
bakmak	bahŋmag	karav, karap sığıv, bağıv	karav	karō, tiktō̄

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bàğ	bahça, cimiş bahçası	bāğ	bağ	sad
bàğbàn	bakçaçı	bāğbān	bağvän	sadóvnik
mävzü	ängämä, söyläşü (teması)	movzuğ, gürrüňiň teması	mävzu	tema, predmet obsujdeniya
bähsläşmàḳ	bähäsläşü, süz köräştirü	cedelleşmek, cedel etmek	bäsläşmäk, bähsläşmäk	spórit', derjat' pari
sözlàmäḳ, bähs àçmàḳ	(birär närsä turında) söyläşü	(bir temadan) sözlemek, geplemek	sözlimäk, eytmak	govorit o çöm-libo
sädäḳa, ḫayr, bahşiş	çäylik	çāy pulı	çay puli	podaçka, çayeviye
baḫt	bähjit, ırıs, kot, säğadät	bağt	bäḫt, kut, saādät	sçast'ye
baḫtiyar	bähjitli, säğadätli	bağtıyār, bağtlı	bäḫtiyar, bäḫtlik, kutluk	sçastlivıy
väzir	ministr	ministr	ministr, nazir	ministr
mis	bakır	mīs	mis	med'
bàkirä, iffätli, mä'süm	saf kız, ğıyffätli	ğīz, boy ğīz	pakizä kız, ippätlik kız	devstvennitsa, deva
baḳḳàl	kibitçi	bakgāl	bakkalçi	lavoçnik, bakaleyşçik
noḫat	noğıt (borçağı)	nohut	dadur, canḍu	bobı
ḳarämàḳ, bàḳmàḳ	karau, karap çığu, bağu	bakmak, seretmek	bakmak, karimak	smotret'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
bal	bal	bal	bal	bal, asel
bala	bala	bala, bala-sağa	bala	bala
balçık	palçıg	balsık	balşık	balçık, batkak
baldır	baldır	baltır, baltır iti, sirak	baltır	baltır
baldız	baldız	käyinbikä, baldız	baldız	kayın ece, baldız
balık	balıg	balık	balık	balık
balon	şar	şar, şarik	şar	şar
balta	balta	balta	balta	balta
baltalamak	baltalamag	sabotaj yahav, sabotajlık itiv, arkılı töşöv, ayak salıv	jokka şığaruv, aramdık jasav	moyun sunbō, karşılık kılū, sabotaj kılū
bana	mänä	mïnä	mağan	mağa
banmak	batırmag	manıv, mansıv	maluv	malū
bant (teyp için)	lent	magnitofon tasmahı	taspa	tasma
banyo	hamam	vanna, vannaya	vanna	vanna
baraj	bänd	bıva, hıvsaklağıs, plotina	suv bögeti	sū saktagıç, kötörmö
barbar	barbar	varvar, tupas (kırağay) kişi	jabayı, tağı	capayı varvar

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
äsäl, bàl	bal	bal	bal, häsäl	möd
bàlä	bala, bala-çağa	bāla, çāğa	bala	dit'a, rebönok
balçıḳ	balçık, sutlı balçık	palçık	lay, patkak, balçık	glina
bàldir	baltır, baltır iti, çältir	baldır	paçak, pakalçak	noga; golen'
bàldiz	kaynigäç, baldız	öz ayālınıŋ ayāl doğanı	ḳeyin egiçä, ḳeyin siŋil	svoyaçeṇitsa
balıḳ	balık	bālık	beliḳ	rıba
şär, sàkḳa, zàldir	şar, şarik	şār, böven	şar, şarik	şar
bàltä	balta	palta	palta	topór
säbàtäc ḳılmaḳ	sabotaj yasau, ayak çalu, tayak tığu, arkılı töşü	bilkastdan pāsğel bermek, sabotaj etmek	buzğunçiliḳ kılmak, işkä toskunluk kılmak	sabotiróvat'
menĝä	miŋa	maŋa	maŋa	mne (dativ ot ya)
bàtirmàḳ	manu, mançu	batırmak	çilimak, paturmak	makat' çto vo çto
täsmä, lentä	magnitofon tasması	lenta	tasma	lenta
vännä	vanna, vannaya	vanna (otağı)	vanna	vanna; vannaya
toğàn, ğàv	bua, böyä, susaklağıç, plotina	bent	tosma, toğan	plotina
vähşiy	varvar, tupas (kırğıy), vähşi,	vağşı	varvar, yavayi	varvar

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
bardak	stäkan	stakan	şını ayak, stakan	stakan
barınmak	barınmag, daldalanmag, sığınmag	yabınıv, kaplanıv; yäşiriniv, ışıklanıv	jasırınuv, baspana tabuv	caşınū, korğolō, daldalanū
barış	barış	tatıv, tatıvlık, dus, tınıslık	beybitşilik	tınçtık
barışmak	barışmag	kilişiv, yaraşıv; küniv, buyhonov	tatuvlasuv	caraşū, tınışū
bāri	bārı, heç olmasa	his bulmasa	bolmasa	bolboso, eç bolboso
barut	barıt	darı	okdärisi, kükürt	darı, ok darısı
basamak	pilläkän	baskıs, basma, kirtläs	baskış, baspaldak	tepkiç
basım evi	mätbää	basmahana, tipografiya	baspa, baspahana	basmakana
basın	mätbuat	vakıtlı matbuğat	baspasöz	basma söz, mezgildū basma söz
basınç	täzyiġ	basım	kısım	basım
basit	bäsit	yabay, ğadi	karapayım	cönököy, karapayım
baskı (matbaacılık)	näşr, basılış	basma, basıp sığarılış, basılış	basılım	basılış, çığarılış
baskı	täzyiġ	yäbir (läv)	kısım	kısım, zorduk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
stäkän	stakan	stakan	stakan	stakan
bekinmàḳ, yäşirinmàḳ, bàşpänä tàpmàḳ	yabınu, kaplanu; yäşirinü, ışıklanu	gizlenmek, bukulmak, penālamak	makan tapmak, pana-cay tapmak	ukrıvat's'a; nahodit' priyut
tinçlik	tatu, tatulık, dus, tınıçlık	parāhatlık, dīnçlık	teçlik, tinçlik, sülh	mir
yäräşmàḳ, kelişmàḳ	kilişü, yaraşu; künü, buysınu	barışmak, yaraşmak	yaraşmak	pomirit's'a
heç bolmäsä, cüdä bolmägändä	hiç bulmasa,	bolmasa, hiç bolmasa	heç bolmisa, äŋ bolmiğanda	v takom sluçaye
miltıḳ dàri, dàri	darı	dārі	ok dorisi	póróh
bàsḳıç, pàgànä	baskıç, basma	basğançak	baskuç, baldak	stupen'ka; lestnitsa
bàsmähànä	tipografiya, basmahanä	çaphāna, tipografiya	basmihana	tipografiya
matbuàt	vakıtlı mätbuğat	metbūğat	mätbuat	pressa, peç'at'
bàsim, tazyiḳ, sikuv	basım	basış	besim	davleniye
àddiy, sàddä	ğadi, bir katlı (kişi)	yönekey, sāda	saddä, addi	prostóy, neslójnıy
naşr etiş, bàsib çiḳariş	basma, basılış, basıp çığarılış	neşir, basma	näşir, besiş, besip çiḳiriş	peçataniye, izdaniye
zülm, cäbr	cäbir (läv)	zulum, sütem, zōrluk	cebir, eziş	gnöt, ugneteniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
baskın	basgın	höjüm, basıv, ataka	şabuvıl; basıp aluv	çabūl, baskın, basıp alū
basmak	basmaġ	(ayak minän) basıv	basuv	basū
basmak (matbaacılık)	çap etmäk, basmag	basıp sığarıv	basıp şığaruv, terüv	basıp çığarū, terū
baston	äsā	tayak, kul tayağı	asa, baldak	tayak, asa tayak
baş	baş	baş	bas	baş
başak	sünbül, başag	başak	masak	maşak
başarı	müväffäġiyyät	unış, talan, unışlık	jetistik	iygilik, cetişkendik, utuk
başarmak	müväffäġ olmag	bötöröv, tamamlav, tiällāv (unışlı)	iske asıruv	bütū, atkarū
başbakan	baş nāzir	hökümät başlığı, prem'yer-ministr	premyer ministr	ökümöt başçı premer-ministir
başıboş (İnsan)	avara	buş yörövsö, işhiz	kur sandalıs, bos dırduv	selsayak, tentigen, bekerpoz
başıboş (hayvan)	yiyäsiz, sāhibsiz	yögänhiz , iyähiz	erikken, erkin, karavsız	ēsiz, karōsuz
başka	başga, özgä	başka	baska, özge	başka
baş kaldırmak	baş galdırmag, üsyan etmäk, ġiyām etmäk	karşı kütäriliv, baş küteriv, karşı töşöv	karsı şığuv, könbev	kötörülū, kozğolū
başkan	sädr	başlık, huja, yitäksi	törağa, bastık	törağa, başkarma, başçı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bàsḳın, hücüm, hücüm ḳıliş	höcüm, ataka, basu	hücüm, çozuş	baskun, hucum	nalöt, napadeniye, ataka
bàsmàḳ	basu (ayak bilän)	basmak	dässimäk	nastupit' na çto-libo
bàsmàk, çàp etmek	basıp çığaru	çap etmek, basmak	basmak	peçatat'
hässä	kul tayağı	hasā, tayak	hasa, tayak	trost'
bàş	baş	baş	baş	glava; golova; naçaló
bàşàḳ	başak	baş, sümmül	başak, baş	kólos
muvaffaḳıyät, yütuḳ	uŋış, uŋışlık, yul uŋı	üstünlik, şovlulık	utuk, amät, muväppäḳiyät	uspehꞑ; udaça
tügätmàḳ (muvaffaḳıyät bilän), muvaffaḳ bolmàḳ	bitirü, tamamlau tögälläv (uŋışlı)	başarmak	utukka egä bolmak, muväppäḳiyät kazanmak	zaverş'at', konçat', vıpóln'at' (s uspehꞑom)
bàş väzir	hökümät başlığı, prem'yer-ministr	premyer-ministr	hökümät başlığı	prem'yer-ministr
bekàrçi, bekàr	buş yörüçi, işsiz	bīkār, īşsiz	bikar, bikartaläp, bikarçi	prazdnıy
egäsiz, ḳaràvsiz	yögänsiz, iyäsiz	īdeğsiz, eyesiz, başıboş	egisiz, ḫocisiz	bezḫoznıy, bez ḫoz'aina
bàşḳa	başka	başğa	başka	drugóy, inóy
bàş kötärmàḳ, isyàn ḳılmàḳ	baş kütärü, karşı kütärilü, karşı töşü	baş galdırmak, gözğalaŋ etmek	baş kötärmäk	vosstavat'
bàşlıḳ, rähbär	başlık, ḫuca, citäkçi	başlık, yōlbaşçı	başlıḳ, başçi	glava, rukovoditel'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
başkent	paytaht	başkala	astana	borbor, ordo, baytak
başlamak	başlamag	başlav, kirişiv, totonov	bastav	baştō
başlangıç	başlanğıc	baş, başlangıs, sığanak	bas(ı), bastama	baştō, kiriş
başlıca	başlıca	iŋ āhāmiyātli(hi), iŋ möhim(i)	bastı	başkı, negizgi
başlık (başa giyilen)	başlıg	baş kiyimi; başlık	baskiyim	baş kiyim, börk
başlık (yazı başlığı)	başlıg, särlövhä	isim, baş (yazıvda)	(makala, kitap) at(ı)	(bölüm, bap, makala) atı
başlık (evlilikte)	başlıg	kalım, mähär	kalıŋ mal	kalıŋ
baş örtüsü	baş örtüyü, läçäk	yavlık (baş ösön)	oramal	cōluk, oromol
baş parmak	baş barmag	baş barmak	bas barmak	baş barmak
başşehir	paytaht	başkala	astana	borbor, ordo, baytak
başvurmak	mürāciät etmäk	möräjäğät itiv	bas uruv, ötinüv	kayrılū, baş burū
bataklık	bataglıg	haz(lık), batkak(lık)	batpak	sormo, sormo saz, sormo batkak
batı	ġärb	könbayış	batıs	batış, kün batış
batmak	batmag	sumıv, batıv	batuv	batū
bavul	çamadan	sumaŋan	çemodan	çemodan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
pàytaḫt	başkala, üzäk şähär	pāytağt	paytäḫt	stolitsa
bàşlämàḳ	başlau, kirişü, totınu	başlamak	başlimak	naçinat', pristupat'
bàşläniş	baş, başlangıç	başlanğıç	başlanğuç	naçalo
bàş, äsàsiy, mühim	iŋ āhāmiyātli(si), iŋ möhim(i)	esāsı, iŋ möhüm	asasi, äŋ muhim	glavnıy, osnovnóy; susçestvennıy
bàş kiyim	baş kiyimi; başlık	baş geyim	baş kiyim, kalpak	golovnóy ubór
särlävhä, nàm	isim, baş (yazuda)	(makalanıŋ, bābıŋ...) ādı	särlöhä, nam	zagalóvok, zaglaviye
kalin	kalım, mähär	galıŋ	kalın	kalım, vıkup za nevestu
romàl	yavlık (baş öçin)	yāğlık, başatğıç	yağlık, romal	kosınka, golovnóy ubór
bàş barmàḳ	baş barmak	başam barmak	baş barmak	bol'şóy palets
pàytaḫt	başkala, üzäk şähär	pāytağt	paytäḫt	stolitsa
muràcäät ḳılmàḳ	möräcäğat' itü	yüzlenmek, yüz tutmak	muraciät kılmak	obraşçat's'a
bàtḳàḳlik	saz(lık), batkak(lık)	batğalık	patkak, saz, patkaklık	tr'asina, bolóto
ğarb	könbatış	günbatar	ğärp, künpetiş	zapad
çökmàḳ, bàtmàḳ	çumu, batu	batmak, gark bolmak	patmak	tonut'; pogrujat's'a
çämädàn	çemodan	çemedan	çemodan	çemodan

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
bay	bäy	bey, mırza, huja	mırza	mırza, törö
bayağı	bayağı	ğadi, yabay, tupas, tübän	topas	kopol, karañgı, kors
bayan	hanım	hanım, huja bikä, baybisä	ayım	ayım
bayat	bayat	iskirgän, bozolğan, katkan (ikmäk)	eski (nan), katıp kalğan (nan)	eski (nan)
bayatlamak	bayatlaşmag	iskiriv, katıv, kibiv	eskirüv	katü, eskirü (tamak)
bayılmak	bayılmag	isti yuğaltıv, huşhız kalıv	taluv	esi öp kalü, esinen ketü
baykuş	bayguş	ökö	üki, baykus	ükü
bayrak	bayrag	bayrak	bayrak, tuv	bayrak, tü, asaba
bayram	bayram	bayram	meyram	mayram
bāzen	bäzän	kayhı (bir) sakta, kayhı vakıt, ara-tirä	keyde	kēde
bāzı	bäzi	kasandır, ällä kasan, ilik	keybir	kē bir, ayrım
bebek	çağa	yanı tıvğan bala, bäpis	böpe, näreste	böbök, ımırkay, nariste

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
cänàb	äfändi, huca, bay, bey	āğa	bay, ahŋun	gospodin
tübän, päst	ğadi, tübän, tupas	oŋayāsız, gödek	kopal, päst	póşlıy, vul'garnıy
hˌànim	bikä, baybikä, hˌanım	hānım	hˌenim	gospoja
kˌàtgän, kˌattıkˌ, eski	iskirgän, katkan, bozolğan (ikmäk)	gatı, kakān (çörek)	kattik (nan) kˌetip kalğan (nan)	çörstvıy; nesvejıy
kˌàtmàkˌ, süvi kˌàçmàkˌ	iskirü, katu, kibü	gatamak, kakamak	katmak	çerstvet'; ter'at' svejest'
hüşidän ketmàkˌ, behüş bolmàkˌ	huş(anˌ) yuğaltu, huşsız kalu	ōzünŋden gitmek, hūşunŋ yitirmek	hoşidin kätmäk	padat' v óbmorók, ter'at' soznaniye
bàykˌuş	yabalak, mäçi başlı yabalak	bāyğuş	baykuş	sova
bayràkˌ	bayrak	baydak	bayrak, tuğ	flag, znam'a
bäyräm	bäyräm	bayram	bayram	prazdnik
bä'zän	kayçak, kayçakta, kayvakıt	kāmahal, kāvağt, kāte	bäzän	inogda, paróy
bä'zi	kayçandır, ällä kayçan, ilik	birnāçe	bäzi	inóy, nekotorıy
çäkˌalàkˌ	yaŋa tuğan bala, sabıy, narasıy	bābek	bovak, naresidä	novorojdönnıy; mladenets

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
becermek	bacarmag	unşşlı ütäv, yirinä yitkiriv	tındıruv	atkarū, bütürū
bedāva	pulsuz, havāyı, müftä	tülävhiz , buş, aksahız , ḫakhız	tegin	beker, akçasız
bedbaht	bädbäḫt	bähḫithiz , unmağan	betpak, bakıtsız	baktısız, beypeşene, tālaysız
bedduā	garğış	karğış, kähär, läğnät (ukıv)	karğıs, terisbata	karğış
beden	bädän	kävzä, tän	dene	beden, tula-boy, dene
bedīī	bädii	estetik, zavıklı, kürkäm	körkem, estetikalık	körköm, kōz, estetikalık
beğenmek	bäyänmäk	yaratıv, yakın küriv, künil biriv	unatuv	caktırū
bekâr	subay	buyzak, öylänmägän	boydak	boydok, boy
bekçi	gözätçi, keşikçi, garovulçu	karavılsı, haksı	küzetşi	karōl, küzötçü
beklemek	gözlämäk	kötöv, kötöp torov	kütüv	kütū
bel	bel	bil	bel	bel
belâ	bälâ	bähḫithizlik, kayğı-ḫäsrät, bälä	päle	balē, kayğı, kırsık
belediye	bälädiyyä, icrāiyyä komitäsi	başkarma komitet(ı), ispolkom	keŋes, atkaruv komitet	keŋeş

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
häl etmàḳ	uŋışlı ütäv, başkaru	başarmak, hötdesinden gelmek	becirmäk, bäca kılmak	uspeşno vıpoln'at'; spravit's'a
tekin	tülävsiz, buş, akçasız, ḫaksız	muğt, pulsuz	pulsiz, tekin, bikar	besplatnıy, darovóy
bahŧsiz, tàlesiz	bähŧitsiz, uŋmağan	betbağt	bädbähŧ	nesçastnıy, zlopoluçnıy
lä'nät, ḳarğaş, duàyi bad	kahärläv, karğış, läğnät, nälät	betdoğā, garğış	karğış	prokl'atiye
bädän, tänä	tän, gävdä	beden	bädän	teló, tulovişçe
bädiiy	estetik, zävıklı, kürkäm	estetiki	bädiiy	estetiçeskiy; ḫudojestvennıy
yàḳmàḳ, ma'ḳul bolmàḳ	künŧilgä oşau, künŧilgä yatu, ḫuş kilü, yaratu	govı görmek, hālamak	yakmak, könŧülgä yakmak	nravit's'a; odobr'at'
boydàḳ	buydak, öylänmägän	sallah , boy	boydak	ḫolost'ak
kàràvul, sàḳçi	sakçı, karavılçı	sakçı, garavul	karavul, cesäkçi, küzätçi	stórój; karaul
kütmàḳ	kötü, kötip toru	garaşmak	kütmäk	jdat' ojidat'
bel	bil	bīl	bäl	poyasnitsa; taliya
fälàkät, àfät, balà	bähŧitsizlik, kayğı-ḫäsrät, bäla	belā, betbağtlık	bala, bala-kaza	nesçastiye, beda, bedstviye
icràiyä ḳomitäsi	başkarma komitet(ı), ispolkom	rayon, şäher soveti	yärlik keŋäş	sovet; munitsipalitet; ispolkóm

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
beleş	pulsuz, havāyı, müftä	buş kilgän, tülävhiz	tegin	beker, akçasız
belge	sänäd, väsīġä	dokument, kağız	kujat	dokument
belgesel (film)	sänädli	dokumental'	kujattı	dokument
belirlemek	müäyyän etmäk	bildäläv, tägäyinläv, anıklav	anıktav, belgilev	anıktō, taktō
belirmek	peydā olmag, zāhir olmag	küriniv, päydä bulıv	karası körinüv	bülbüldöp körünŭ, araŋ-araŋ körünŭ
belki	bälkä	bälki	bälki, bälkim	balkim
belli	mālum, bälli	bildäli, tanış	mälim, belgili	belgilŭ, mālım
ben	män	min	men	men
ben (yüzdeki)	ḫal	miŋ	meŋ, kal	meŋ, kal
bencil	ḫudbin, egoist	min-minlikli kişi	menmenşil	özümçül
benek	ḫal	timgil, tap	dak	tak
benimsemek	mänimsämäk	üzĵnä alıv, üzĵläştiriv	meŋgerüv, özine aluv	özünö ıyğarŭ, ēlik kılŭ
beniz	bäniz	yöz , bit	öŋ , bet, jüz	bet, cüz (ıran öŋ)
benzemek	bänzämäk	okşav, okşaş (tartım) bulıv	uksav	okşō, okşoşŭ
benzer	bänzär, oḫşar	okşaş, okşaşlı	uksas	okşoş
berāat	bärāät	aklanıv	aktaluv	aktalŭ

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bepül, tekin	buş (lay), tülävsiz, akçasız	muğt, pulsuz, töleğsiz	pulsiz, tekin, bikar	besplatnıy, darovóy
hüccät	dokument, kağaz'	dokument	höccät	dokument
hüccätli	dokumental'	dokumental	höccätlik	dokumental'nıy
belgilämàḳ, änıḳlämàḳ	bilgiläv, anıklau, tağayinläv	anıklamak, kesğitlemek, bellemek	bälgilimäk	naznaçat'; opredel'at'; ustanavlivat'
päydà bolmàḳ, zàhir bolmàḳ, körinmàḳ	kürinü, päyda bulu	peydā bolmak, garası görünmek	bilinmäk, közgä çelikmak	poyavl'at's'a, pokazıvat's'a
bälki	bälki	belki	bälki, bälkim	mojet bıt', vozmójno
mä'lum, belgili	bilgili, tanış	belli	bälgilik	izvestnıy
men	min	men	män	ya
ḫàl, meng	miŋ	meŋ, hāl	mäŋ	ródinka
ḫudbin, mänfääfpäräst	üz-üzin yaratuçı	egoist	mänmänçi, ḫudbin	egoist
dàğ	tap, timgil	merek	dağ	p'atno, krapinka
özläştirmàḳ	üzläştirü, ḫuca bulu	eyelemek, özüŋe geçirmek	özläştürmäk	prisvaivat'
yüz, bet	yöz, bit	meŋiz	mäŋiz	tsvet litsa
oḫşämàḳ	oḫşau, oḫşaş bulu	meŋzemek	oḫşimak	poḫodit', bıt poḫójim
oḫşäş	oḫşağan, oḫşaş	meŋzeş	oḫşaş	poḫójiy; podóbnıy
àḳläniş	aklanu	āklanma	aklaş	opravdaniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
berāber	bärābär	birgä, birliktä	birge	birge, birdikte
berbat	bärbad	nasar, yaman, äşäki	näşär, aram	naçar, aylasız, ıpılas
berber	bärbär, dälläk	parikmaher, säs alıvsı	şaştaraz	çaçtaraç
bereket	bäräkät	mullık	bereket	bereke, bereket
beri	bäri	bında, bıl yakka	beri	beri
berrak	şäffaf, dupduru	tonok, ütä kürinivsän	möldir	tunuk, möltür
besin	ġidā	aş kösi	azık, sinjmdi tamak	cuğum
beslemek	bäslämäk	asırav, karav, totov	bağuv	bağū
besmele	bismillah	bismilla(h)	bismillä	bismilla, bismilda
beste	melodiya, hava, āhäng	köy, melodiya, mon	maham	obon, muzıka
bestekâr	bästäkâr	kompozitor	kompozitor	obonçu, kompozitor
bestelemek	bästälämäk	köy (muzıka) yazıv, ijat itiv	äŋ şığaruv	obon çığarū, muzıka cazū
beş	beş	biş	bes	beş
beşer (insan)	bäşär	äzäm	adam, kisi	kişi, adam
beşeriyet	bäşäriyyät	kişilik dön'yahı	adamzat	adamzat

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
birgä, birgälikdä, birlikdä	birgä, birgäläp	bile, bilelikde	birliktä, baravär	vmeste; soobşça
yàmàn, ḫunük	äşäki, şakşı, näcis	berbāt, veyrān	naçar, iplas	skverniy , ploḫoy
särtäràş	parikmaḫer, çäç aluçı	dellek	sätraş, saçtaraş	parikmaḫer
mollik, bäräkät	mullık	bereket	bärikät	izobiliye; blagodenstviye
beri	monda, biri, birigä	bāri	beri	ko mne, süda
tinıḳ, tàzä	tonık, ütä kürinmäli	durı, arassa	berrak, süzük, möldür	prozraçnıy, çistıy
àzıḳ-avḳat, yegülik	aş köçi	yokum	ozuk, ğiza	pitatel'nóst'
äsrämàk, tärbiyälämàḳ, östirmàḳ	asrau, tärbiyäläv, totu	beslemek, īdetmek	bakmak, östürmäk	soderjat'; vospitıvat'; vıḫajivat'
bismillà	bismilla(h)	bismillā	bismilla	besmele (religioznaya fórmula)
àhäng, küy	köy, moŋ, ahäŋ	sāz, mukām	ahäŋ, näğmä	melódiya
bästäkàr	kompozitor	kompozitor, mukāmçı	kompozitor	kompozitór
bästälämàḳ	köy (muzıka) yazu, icat itü	sāz yazmak, mukām döretmek	ahängä salmak	soçin'at' muzıku
beş	biş	bāş	bäş	p'at'
àdäm, bäşär	adäm	ādam, ınsān	bäşär, adäm	çelovek
bäşäriyät, insàniyät	kişilik dönyası	ādamzāt, ınsānıyet	bäşäriyät, insaniyät	çeloveçestvó

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
beşik	beşik	sängildäk, bişik	besik	beşik
bet	üz, sifät, bäniz	bit, yöz, sıray, kiäfät, tös	bet, jüz	bet, cüz, (ön, ıraŋ)
beter	betär	nasar (rak), alama(rak)	beter, ärmen	beter
bey	bäy	bay, mırza, huja	mırza	mırza, törö
beyān etmek	bäyān etmäk	yazıp (höyläp) biriv	bayandav	bildirū, bayandō
beyānat	bäyānat	bildiriv (yasav)	ündev	bildirū
beyaz	ağ, beyaz	ak	ak	ak
beyin	beyin	baş miyihi	mıy	mē
beyit	beyt	bäyit	bäyit	beyt
beynamaz	beynamaz	namaz ukımay torğan kişi	beynamaz	beynamaz
beynelmilel	beynälmiläl	halk-ara	halıkaralık	el aralık, baynalminal
bez	bez	bäz (tukıma)	bäz, böz	böz, kezdeme
bez (anatomi)	bäz	biz	bez	bez
bezek	bäzäk	bizävistär, bizäk	bezev, nakış, örnek	casalğa, azem; şuru-monçok
bezelye	nohud	borsak kuzağı	burşak	bürçak

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
beşik	bişik, bällü	sallançak	böşük	kolıbel'; lül'ka
bet, yüz	bit, yöz, çıray, kıyäfät, tös	yüz	bät, yüz	litsó
bättär	naçar (rak), alama (rak)	beter	bättär	ḫudşiy; ḫuje
cänàb	äfändi, huca, bay	āğa	bäk, bay, aḫun	gospodin
bayàn etmàḳ	yazıp (söyläp) birü, anḫatu	beyān etmek	bayanlimak, bayan ḳilmak	izlojit'; zayavit'
bäyànàt	bildirü (yasau)	beyānnāme	bayanat	zayavleniye
àk	ak	āk	ak	belıy
miyä	mi, cilik	beyni	miŋä, miyä	mózg
bäyt	bäyit	beyt	beyt	dvustişiye, beyt
benämàz	namaz ukımıy torğan kişi	bīnamāz, namāzsız	binamaz	(çelovek) ne soverşayuşçiy namaz
bäynälmiläl, millätlärärà, ḫalḳärà	ḫalıkara	halkāra	bäynälmiläl, ḫälkara	mejdunaródnıy, internatsiónal'nıy
boz	bäz (tukıma)	bīz	bäz	b'az; materiya
bez	biz	māz	bäz	jeleza
bezäk	bizäk	bezeğ	bezäk	ukraşeniye; ornament
noḫàt	borçak kuzağı	gōk nohut	poçak	goróḫ ; zelönıy goróşek

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
bezemek	bäzämäk	biẓäv, maturlav	bezev	casalğalō, kōzdō, körkömdō
bezmek	bezmäk	tuyıv, yalkıv, biẓräv	tünjilüv, jalığuv	bezū, könjülü kalū
bıçak	bıçag	bısak	pışak	bıçak
bıçkı	bıçgı	bıskı	ara	arā
bıkmak	tängä gälmäk, usanmag	yözätiv, biẓrätiv, tinkägä tiyiv	zerigüv, ığır boluv	könjülü sū, bığū
bıldır	bildir, keçän il	ütkän (uzğan) yıl, bıltır	bıltır	bıltır, ötkön cıl
bırakmak	goymag	kaldırıv	kaldıruv	kaltırū
bıyık	bığ	mıyık	mıyık, murt	murut, moylo
biber	bibär	boros	burış	murç
bīçāre	biçārä	bähjthiz , bisara	biyşärä, müsäpir	musapır, beçara, baykuş
biçim	biçim	forma	bitim, sırtkı türi	körünüş, kebete, tür
biçmek (tahıl için)	biçmäk, çalmag	sabıv	oruv	orū
biçmek (kumaş için)	biçmäk, käsmäk	bisiv	bişüv	bıçū
bīgane	bīgânä	vayımhız , halkın, tuŋ	böten, bögde	koş könjül, kaydıger
bilâhare	sonra	aẓaktan, aẓak, hunjınan	keyin, soŋ	kiyin, soŋ

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bezämàḳ	bizäv, bizäkläv, maturlau	bezemek	bezäklimäk	ukraşat', ubirat'
bezmàḳ	tuyu, tuyıp bitü, künjil kaytu	bezmek, bezikmek	bäzmäk	presıtit's'a
piçàḳ	pıçak	pıçak	piçak	nój
ärrä	pıçkı	bıçğı	härä	pila
càngä tegmàk, bezàr bolmàk	tuydıru, yödätü	bez bolmak, bīzār bolmak	zerikmäk, bizar bolmak	nadoyest'
bultur	bıltır, ütkän yıl	geçen yıl, bildir	bultur	próşlıy gód; gód nazad
täşlämàḳ; ḳàldirmàḳ	kaldıru	gāldırmak	kaldurmak	ostavl'at'
moylàv	mıyık	murt	burut, moylav	usı
murç, ḳalämpir, gärmdàri	borıç	burç	laza	perets
beçàrä	bähjtsiz, biçara, bayğış	bīçāre	biçarä	bednıy, jalkiy
şäkl, biçim	forma	biçim, forma	şäkil, tür	forma
ormàḳ	çabu	ormak	ormak	kosit'
biçmàḳ	kisü	biçmek	piçmak	kroit'
bepärvà, làḳayd	vayımsız, kızıksınmauçı	bīparh pervāysız	biganä	ravnoduşnıy, bezuçastnıy
songra, keyin	annan soŋ, soŋınnan, azaktan	soŋ, soŋra	keyin	zatem, potóm

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
bilâkis	biläks, äksinä, yoḫ	kirihinsä, kirihi	kerisinşe	teskerisinçe
bilânço	balans	balans	balans	balans
bildik	tanış, bäläd	tanış(ım), bilgän (kişi)	tanıs	tānış
bildiri	bildiriş	kommünike, (ḫökümät, kişi) bildirivi	resmi ḫabarlama, ündev	bildirū
bile	hätta, da(dä), da (dä) belä	ḫatta	da (de)	da, dağı
bileği	bülöv	biläv, kayrak (taş), sar	bilev, kayrak	bülö, kayrak
bilek	biläk	şavşak, biläẓik höyäktäri	bilek	bilek
bilemek	bülövlämäk	ütkirläv, kayrav	bilev, kayrav	bülō, kurçutū, kayrō
bilezik	bilärzik	biläẓik	bilezik	bilerik
bilgi	bilgi, mālumat	bilim, mäğlümät	mälimet, mağlumat, bilim	bilim; mālımat
bilgin	ālim	ğalim, ukımışlı	ğalım	ālım, okumuştū
bilgisayar	kompüter	komp'yuter	kompyuter	kompyuter
bilhassa	bilḫāssä, ḫüsūsilä, älälḫüsus	ayırata, ayrata	ayrıkşa, erekşe	ayrıkça, özgöçö
bilim	elm	fän, ğilim, tanıp-biliv	ğılım, pän, bilim	ilim, bilim
bilimsel	elmi	fänni, ğilmi	ğılımıy	ilimiy

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
äksinçä, bil'äks, äks hàldä	kirisinçä, kirisi	tersine, gaytām	bil'äks, äksiçä	naprótiv
baläns	balans	balans	balans	balans
täniş	tanış(ım), bilgän (kişi)	tanış	tonuş	znakómıy
bildiriş	kommünike, (ḫökümät, kişi) bildirüvi	habar, mağlūmat	bildürüş	izveşçeniye; soobşçeniye; kommünike
hättà, hättàki	ḫätta	hatdā, -da/-de	bilänmu, -mu, -dä	daje, yesli daje, ḫot'a bı daje
ḳayràḳ	biläv, kayrak(taş), çar	çalğı, gayrak	biläy, kayrak	brusók; toçuló; oselók
biläk	biläzik söyägi	bilek	biläk	zap'ast'ye, kist' ruki
ḳayrämàḳ	ütkirläv, kayrau	çalmak, yitilemek	bilimäk, kayrimak	toçit'
bilägüzük	biläzik	bilezik	biläyzük, biläküzük	braslet
bilim, mä'lümàt	bilim, mäğlümat	bilim, mağlūmat	bilik, bilim, mälumat	znaniye; informatsiya, svedeniya
àlim	ğalim, ukımışlı	ālım	alim	uçönıy
kompyuter	komp'yuter	kompyuter	kompyuter	komp'yuter
äynıḳsä, bilḫàssä	ayrata, ayruça	ayratīn	ḫususän, alahidä, ayrim	osóbenno, v osóbennósti
ilim, fän	tanıp-bilü; bilim, fän, ğıylim	ılım, bilim	pän, bilim	nauka; znaniye
ilmiy	fänni, ğıyl'mi	ılmı	ilmiy	nauçnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
bilinç	şüur	akıl, huş, is	zerde, sana-sezim	aŋ-sezim
billûr	billur	ḫrustal', bälläyir	ḫrustal	ḫrustal
bilmece	bilmäcä, tapmaca	yomak, tabışmak	jumbak	tabışmak
bilmek	bilmäk	biliv, tanıv	bilüv, tanuv	bilū
bilye	küräcik	şarik	şarık, domalak	şarik
bin	min	miŋ	mıŋ	miŋ, tümön
binā	binā	yort, karaltı, bina	ğiymarat	imarat
bināenaleyh	buna görä, bunun üçün	şunıŋ ösön, şuğa, şuğa kürä	sondıktan, sol üşin	oşonduktan
binmek	minmäk	miniv (hayvanlara), ultırıv (vasıtalara)	minüv	minū (hayvanlara), oturū (vasıtalara)
bir	bir	bir	bir	bir
bira	pivä	hıra	sıra	piva, sıra
birāder	bärādär, gardaş	ir tuğan; ağay (büyük); ini, kustı (küçük)	biradar, ağay	ağa (büyük), ini (küçük)
biraz	bir az bir ġädär, azacıg	biravık, birgavım, az-maz	biräz, az-maz	bir-az, az-maz

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àn̂g, idràk	uy, fikir; his, aŋ(lau), huş	āŋ	aŋ	soznaniye; razum
billur	hŗustal', bällür	hrustal	hŗustal	hŗustal'
tàpişmàḳ	tabışmak, başvatkıç, sir	matal, tapmaça	tepişmak	zagadka
bilmàḳ	bilü, tanu	bilmek	bilmäk	znat'; uznavat'
sàḳḳaçä	şarik	şarik, düvme	şarçä	şarik
ming	miŋ	müŋ	miŋ	tıs'aça
binà, imàrät	bina, korılma, karaltı	binā, cāy	bina, imarät	zdaniye; stroyeniye
şüning üçün, demäk	şul säbäptän, şuŋa kürä, şunlıktan	şoŋa görā, şeylelikde	demäk, şuniŋ üçün, şuŋlaşka	poetomu; sledovatel'no
minmàḳ	minü (hayvanlara), utıru (vasıtalara)	münmek	minmäk	sadit's'a
bir	bir	bir	bir	odin; yedinitsa
pivà	sıra	pivo	piva	pivo
biràdär, äkä-ükä	kardäş; abıy, abzıy, ağa (büyük); ini(küçük)	doğan, gardaş	aka-uka, aka(büyük), uka, ini (küçük)	brat
biràz	az-maz biraz	birāz, āz-māz, āz-kem	biraz, az-maz	nemnógo, nemnójko; neskol'ko

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
birçok	çohļu, bir çoh, ḫeyli	baytak (küp), baytak kına	birtalay, birkıdıruv	cetişerlik
birden, birdenbire	birdän, birdän-birä ġäflätän	kapıl, kinät	birden	kokustan, kütüsüzdön
birey	färd, şäḫs	insan, şäḫis, kişi	birev, kara bası, tulğa	birō, calğız
biri, birisi	biri, birisi	kimdir, ällä kim, bir kişi	biri, birisi, birev	biri, birō
birikmek	birikmäk, yığılmag	yıyılıv, tuplanıv; yıynav	jıynaluv, jıyıluv	kosulū, cıyılū, birigū
birim	vähid	ülsäv birämigi	yedinitsa, şama, bölşek, ölşem birligi	ölçöm, ölçöm birimdigi
birkaç	bir neçä	birnisä	birkanşa, birneşe	ança-mınça
birleşmek	birläşmäk	birläşiv, oyoşov	birlesüv	birigū
birlik	birlik	birlik, birzämlik	birlik	birlik, birdik
birlikte	birlikdä, birgä	birgä, birliktä	birge	birge, çoğū
birtakım	bir ġädär	bir nisä	birkatar, birsıpıra	bir top, bir katar
bisiklet	velosiped	velosiped	velosiped	velosiped
bismillâh	bismillah	bismilla(h)	bismillä	bismilla, bismilda
bit	bit	bit	bit	bit

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bir täläy, bir ḳançä	şaktıy (küp), baytak (küp)	birtopar	birtalay, bir kançä	(dovól'no) mınógo
birdän, tosätdän	kinät	birden(kā)	birdin, birdinla, tuyuksiz	vnezapno, vdrug
şaḫs, insàn	insan, şähḫs, kişi	şahs, individ	zat	individ; otdel'naya liçnost'
biràv, biri, kimdir	biräv, kimdir, bir kişi	bīri, bīrisi	biri, birisi, biräv	nekto, któ-to, kakóy-to çelovek
toplänmàḳ, yiğılmàḳ	cıyılu, tuplanu; cıynau	toplanmak, yığnanmak	birikmäk, jiğilmak	skaplivat's'a, nakaplivat's'a, sobirat's'a
birlik	ülçäv birämligi	ölçeğ, ölçeğ birliği	birlik	yedinitsa
bir neçä, bir ḳançä	birniçä, birnikadär	birnāçe	bir näçä	neskol'ko
birläşmàḳ, birikmàḳ	birläşü	birleşmek	birläşmäk	ob´yedin'ats'a, soyedin'at's'a
birlik	birlik, birdämlik	birlik	birlik	yedinstvo
birgälikdä	birgä, birgäläp, birliktä	birlikde, bilelikde	birliktä	vmeste; soobşça
bir ḳançä, bir neçä	birniçä	birğiden, ençeme	bir näçän	nekotoroye koliçestvo; neskol'ko
velosiped	velosiped	velosiped, tiğir	velosiped	velosiped
bismillà(h)	bismilla(h)	bismillā	bismilla	bismillah, (religioznaya fórmula)
bit	bit	bit	pişt, pit	vóş'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
bītaraf	bītäräf	bitaraf	beytarap, kalıs	beytarap
bitişik	bitişik	birgä, yänäş, irgäläş	janaskan	tiyişken, canaşa
bitişmek	bitişmäk	yoğonov, tiyip torov	janasuv	tiyişū, canaşū
bitki	bitki	üsimlik	ösimdik	ösümdük
bitkin	gücdän düşmüş, üzgün, tabsız	köshözlängän, hälhizlängän	bitken, dińkesi kurığan	bütkön, çālıkkan
bitmek	bitmäk, tamamlanmag, gurtarmag	tamamlanıv, tivälläniv, bötöv	bitüv, tügesilüv	bütū, ayaktō
bitmek (bitki için)	bitmäk	üsiv, buyğa yitiv, artıv	bitüv, ösüv	bütū, ösū
biyografi	tärcümeyi-hal, biografiya	biografiya, tärjimäi häl	ömir bayan	ömür bayan
biz	biz	biz	biz	biz
biz (alet)	biz	biz	biz	şibege
bizimki	bizimki	bizzikilär, üzibizziki	bizdiki	bizdiki
bizzat	şähsän	üz (i)(m)	öz(i), jeke bası	ceke, ceke özü
blöf	uydurma, garagorhu	uydırma, buş kıvık	kölgirsüv, müläyimsüv	kuru aybat
bocalamak	çaşmag, kârıhmag	yuğalıv, aptırav	abdırav, abırjuv	abdırō
bodrum	zirzämi, podval	izän astı, podval	koyma	podval, cer tölö

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
betäräf	bitaraf	bītarap	bitäräp	neytral'nıy
yàndàş, tütäş	çiktäş, yänäşa, kürşi	bitişik	yaŋdaş	soprikasa-yuşçiys'a
tegmàḳ, tütäşmàḳ, yàndàş bolmàk	çiktäş bulu, yänäşa bulu	bitişmek	yaŋdaşmak	soprikasat's'a
ösimlik	üsimlik	ösümlik	ösümlük	rasteniye
küçsizlängän, hàldän tàygän	köçsizlängän, ḫälsizlängän, ḫäldän tayğan	hālīs yādav, yorğun	haldin tayğan, därmansizlan-ğan	obessilennıy, iznurönnıy
tügämàḳ, bitmàḳ, tämàm bolmàḳ	tögällänü, tämamlanu, oçlanu, bitü	tamāmlanmak, gutarmak, bitmek	pütmäk, tügimäk	konçat's'a; zaverşat's'a
ösmàḳ	üsü, artu, zurayu	bitmek, bitğin bolmak	ösmäk	rasti
tärcimäi hàl	biografiya, tärcimäi ḫäl, tormış yulı	tercimehāl	tärcimähal	biografiya
biz	biz	biz	biz	mı
bigiz	biz	bīz	beğiz	şilo
bizniki	biznikilär, üzibizniki	bizinŋki	biziŋki	naşe, prinadlejaşçiy nam
şaḫsän, öz	üz(i)(m)	ōz(i)	şäḫsän, öz(i)	sam, liçno, samoliçno
üydürmä, làf	uydırma, korı kuık	haybat atma, toslama	lap seliş, oydurma	blef
özini yoḳàtmàk, esänkirämàḳ	yuğalu, aptırau	alcıramak	şeşilmak, mäŋdäp kätmäk	ter'at's'a
yertölä	idän astı, podval	podval	podval, öyniŋ asti	podval

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
bodur	cırtdan, gısaboy, alçagboylu	täbänäk, kıska buylı, täpäşäk	alasa, tapal	kıska, kodura
boğa	buğa	ügiz	buka	buka
boğaz	boğaz	boğaz , tamak	tamak, alkım, sağak, öŋeş	tamak
boğaz (coğrafya)	boğaz	boğaz	şığanak	boğuz, buluŋ
boğmak	boğmag	bıvıv	buvındıruv, tunşıktıruv, kılğındıruv	bū, tumçukturū
bohça	boğça	töyönsök, törgäk	bokşa, bokjama	bokço, tüyün
bol	bol	mul	mol	mol, arbın
boncuk	muncug	muyınsa	monşak	monçok
borç	borc	burıs	borış, karız	karız
bordro	siyāhı, cädväl	vedomost'	vedomost'	vedomost
borsa	birja	birja	birja	birja
boru	boru	torba	kubır, tütik	kubur, tütük, truva
bostan	bostan	kavın-karbız başıvı (baksahı)	bakşa	bakça, kōn bakça, darbız bakça
boş	boş	buş	bos	boş
boşalmak	boşalmag	buşav, buşap kalıv	bosav	boşō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
päkänä	täbänäk, karsak, täbäşäk	kelte, goyduk	paka, pakinäk	nizkoróslıy
buķa	ügiz	buğa	buka	bık; bugay
tàmàķ, hälķum	buğaz, tamak	boğaz	boğaz, tamak	górlo; glótka
bogàz	buğaz	boğaz	boğaz	proliv
boğmàķ	buu	boğmak	boğmak, tuncukturmak	duşit'
boğçä	töyinçik, törgäk	bukca	boḫça	uzel, svörtok
mol, tolä	mul	bol	mol	polnıy; izobil'nıy
munçàķ	muyınça	mōncuk	monçak	busı
ķarz	buruç	karz, berği	borç, ķärz	dolg, zayom
vedomost	vedomost'	vedomost	vedomost', cädväl	vedomost'
bircä	birja	birja	birja	birja
ķuvur, mori	torba	turba	kanäy	truba
pàliz	kavın-karbız basuı, (bakçası)	bakca, bossān	koğunluk, koğun-kapaklik	bahça
boş	buş	boş	boş	pustóy, porójniy
boşämàķ, boşälmàķ	buşau, buşap kalu	boşamak	boşalmak, boşumak	stanovit's'a, pustım, pustet'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
boşamak	boşamag	talak kılıv, ayırıv, ayırmak	talak etüv	başın boşotū
boşanmak	boşanmag	ayrılıv, taşlaşıv, ayrılışıv	ajırasuv	acırō, acıraşū
boşuna	boş yerä, nāhag, äbäs yerä	yukka, buşka, ärämğä	boska, beker	beker, boşko
boy	boy	buy	boy	boy
boy (sosyoloji)	boy, ġäbilä	ırıv, tokom	taypa	urū
boya	boya, boyag	buyav, şal	boyav, sır	boyok
boyamak	boyamag	buyav	boyav, sırlav	boyō, sırdō
boylam	meridian, uzunlug dāiräsi	ozonlok	meridian, uzındık	uzunduk, meredian
boynuz	buynuz	mögöz	müyiz	müyüz
boyun	boyun	muyın, örıäs	moyın	moyun
boyunduruk	boyundurug	(ağas) kamıt	moyınturık, jarma	moyunturuk
boyut	ölçü, miġyas	küläm, zurlık, ülsäm	ölşem, kölem	ölçöm, kölöm
boz	boz	horo, buz	sur, boz	boz
boza	buzä	buza	boza	bozo
bozdurmak (para)	hırdalamag	vaklav	ayıruv	maydalō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tälàḳ ḳılmàḳ	talak kılu, ayıru, ayrılu	talak etmek, ayırmak	talak ätmäk, (ayalini) täşlimak	davat' razvód
äcrälişmàḳ	ayrılu, taşlaşu, ayrılışu	ayrılışmak	acrişip kätmäk, nekâdin acraşmak	razvodit's'a
bekàrgä, behüdä	yukka, buşka, ärämgä, cilgä	bīderek, boş	boşka	naprasno, vpustuyu, zr'a
boy	buy	boy	boy	róst
ḳabilä	ıru(ğ), tokım	tāypa	ḳäbilä	plem'a
boyàk	buyau	boya, boyağ, reŋk	boyak	kraska
boyämàḳ	buyau	boyamak, reŋklemek	boyumak, sirlimak	krasit'
uzunlik	ozınlık	meridiyan uzaklık ginişliği	uzunluk, meridian	dolgota
şàh, mügüz	mögiz	buynuz, şah	müngüz	róg
boyün	muyın	boyun	boyun	şeya
boyunturuḳ	(ağaç) kamıt	boyuntırık	boyunturuk	yarmó
ölçäm, köläm	küläm, zurlık, ülçäm	ölçeğ, möçber	ölçäm, kölām	razmerı, gabaritı; masştab
boz, külräng	sorı	boz, çāl	boz	serıy
bozä	buza	buza	boza	buza (napitok iz prósa)
mäydälämàḳ	vaklau	maydalamak	mäydilimäk	razmen'at'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
bozkır	çöl, düz, bozgır	dala, kır	kır, dala, tüz	talā
bozmak	pozmag	bozov	buzuv	buzū
böbrek	böyräk	böyör	büyrek	böyrök
böbürlenmek	täkäbbürlänmäk, lovğalanmag	mahayıv, kupırayıv, käpiriniv	panjdanuv, dandaysuv, ör kökirektenüv	menmensinū, kıyınsınū
böcek	böcäk	böjäk	kurt-kumırska, şıbın-şirkey	kurt-kumurska, çımın-çirkey (uçan)
böğür	böyür	yan, kabırğa	büyir	kaptal
böğürmek	böyürmäk	mönjäv, bakırıv, ükiriv	mönjirev	mörö
bölge	zona	zona, kıytga	oblıs, aymak	aymak
bölmek	bölmäk	büliv	bölüv, ayıruv	bölū
börek	pirog	pirog, bäliş	bäliş	pirog
böyle	belä	bınday, oşonday, şunday	bulay, bunday	uşunday, mınday
branş	ihtisas	mahsus bilim, spesial'nost'	sala, mamandık	adistik
bravo	āfärin, bravo	äfärin	bärekeldi, paş şirkin	barakelde, caşa, bali
bronz	tunc	bronza	kola	kolo

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
çöl, däşt	dala, kır	sährā, düzlük	dala	step'
buzmàķ, ḫaràb ķılmàķ	bozu	bozmak	buzmak	portit', razruşit'
büyräk	böyir	bövrek	böräk	póçka
kekkäymàķ, kerilmàk, gerdäymàķ	masayu, şapırınu, täkäbbirlänü	güplemek, övünmek	köränjlimäk, gedäymäk	kiçit's'a, vajniçat', zadavat's'a
häşärät, ķurt-ķumurskķa	böcäk	möcek	kurt-konğuz, haşarät	nasekómoye
yàn	yan, kabırğa, yantık	bövür, bıkın	yan, bikin	bók
bökürmàķ, bakırmàķ	mönğäv, ükirü	böğürmek	mörimäk, hökürimäk	mıçat', revet'
mintäķa	zona, kıytga	zona	zona	zóna
bölmàķ	bülü	bölmek	bölmäk	delit' na çasti
boğırsàķ	bökkän, bäliş, pirog	içlekli, pirog	katlima, göş nan, pörä	piróg, pirojók
bundäy, bunäķa	andıy, şundıy, mondıy	beyle	şundak, mundak	takoy; tak
iḫtisàs, sàhä, käsb	maḫsus bilim, bilgiçlik	pūdak, uğur	iḫtisas, sahä	spetsial'nóst'
àfärin, bälli	afarin	berekella, tüveleme	bälli, apirin, bärikällä	bravo!
bronza	bronza	bürünç	bronza	brónza

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
broşür	broşür, kitapça	broşüra (kiskäy kitap)	kitapşa	kitepçe, broşyura
bu	bu	bıl	bu, sol, bul	bu, bul, oşol
bucak	ġäsäbä	rayon	avdan	rayon
buçuk	yarım	yartı, yarım	jarım, jartı	carım, cartı
budak	budag	botak	butak	butak, şak
budala	säfeh, gic, aḫmag	anŋra, alyot, yülär	darakı, döreki, dökir	akmak, akılsız
budamak	budamag	botaktardı kisip alıv, botov	butav	butō
bu gün	bu gün	bögön	bügün	bügün
buğday	buğda	boyẓay	biyday	būday
buğu	buğ	bıv, bos, par	buv	bū
buhar	buḫar	bıv, bos, par	buv	bū
buhran	böhran	kriẓis, hınılış	dağdarıs	krizis, ōr abal
buket	buket, gül dästäsi	buket, bir totom, bir bäyläm	gül deste, buket	güldeste
bulamaç	bulamac	bolamık	bılamık	bulamık
bulamak	bulamag	bısratıv, bozov	bulğav, bılğav	bulğō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kitàbçä, risàlä	broşüra (kiçkinä kitap)	broşyura, kitāpça	broşyura, kitapçä, risalä	broşüra
bu	ul, bu	bū	bu, mavu	eto; etot
tümän, nàhiyä	rayon	rayon	nahiyä	budjak (adm. yedinitsa v Turtsii)
yärim	yartı, yarım	yārım	yerim	polovina
butàḳ	botak, tarmak	pūdak, şaha	putak, şaḫ	vetka, vetv'
tentäk, cinni, nàdàn	aŋğıra, aḫmak, tomana, tintäk	akmak, akılsız	aḫmak, alagädän, saraŋ	duren'; balbes
butàḳlämàḳ	botaklarnı kisip alu, botau	pūdamak	putimak	obrezat' vetki
bügün	bügin	bū gün	bügün	segódn'a
buğdày	boday	buğday	buğday	pşenitsa
buğ	bu, par	būğ	buğ, hor	par
buğ	bu, par	būğ	buğ, hor	par (vod'anoy)
tänglik	krizis, sınılış	krizis, yetmezçilik	buhran, krizis	krizis
güldästä	buket, çäçäklär bäylämi	çemen, gül dessesi	güldästä	buket
bulämıḳ	bolamık	bulamak	bulmak	kaşitsa; muçnaya kaşa
bulğamàḳ	pıçratu, şakşılau, taplandıru	bulamak, hapalamak	bulğimak	paçkat', marat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
bulanık	bulanıg	bolğansık, bur'yak	bılğanğan	kir, kirgil, bulğanıç
bulantı	bulantı	künjil bolğanıv, kosko kiliv, ukşıv	(jürek) aynuv	(cürögü, könülü) aylanü
bulaşıcı	yoluhjucu	yoğoşlo	jukpalı	cuğuştü
bulaşık	bulaşıg	bisrak, kir	kir	kir
bulaşmak	bulaşmag	bısranıv, bısrav	kirlenüv	kirdȫ, bulğanü
bulmaca	krossvord, bilmäcä	krossvord, başvatkıs	şırğalan, sözjumbak	baş katırma
bulmak	tapmag, bulmag	tabıv, izläp tabıv	tabuv	tabü
bulunmak (bir yerde)	olmag, bulunmag	bulıv	boluv	bolü
buluşmak	tapışmag	osraşıv, osrav	tabısuv, kezdesüv	coluğü, uçuraşü, körüşǖ
bulut	bulud	bolot	bult	bulut
bunalım	böhran	krizis, hınılış	dağdarıs	krizis
bunalmak	(üreyi) sıhjılmag, darıhjmag	intigiv, yafa siğiv, (h)älsiräv	mezilenüv, ığır boluv zerigüv	demi kısılü, sığılü
bunamak	hjäriflämäk	akılğa tamanayıv, akıldan tayıv	aljuv, aljasuv	alcü
bura	bura	bıl urın (yir), oşo urın (yir)	bul jer	bul cer

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bulğançıḳ	bolğançık	bulanık, bulançak	bulğak, bulğanğan	mutnıy
köngil äyniş	(künjil) bolğanu, kosası kilü	(yüreği) bulanma, göterilme	(könjül) ayniş, mäydä ğilğiş	toşnota
yüḳumli	yoğoşlı	yokançlı	yukumluk	zaraznıy
kir	pıçrak, şakşı, kir	hapa, kir	kir	neçıstıy, gr'aznıy
bulğanmàḳ, iflàslänmàḳ	pıçranu, karalu, kirlänü	hapalanmak, bulaşmak	kirlänmäk, bulğanmak	paçkat's'a, gr'aznit's'a
tàpişmàḳ	krossvord, başvatkıç	krossvord	krossvord	krossvórd
tàpmàḳ	tabu, izläp tabu	tapmak	tapmak	nahjodit'
bolmàḳ , turmàḳ	bulu	bolmak	bolmak	bıt', nahjodit's'a
uçräşmàḳ, tàpişmàk	oçraşu, tap bulu	dūşuşmak, sataşmak, tapışmak	uçraşmak, körüşmäk	vstretit's'a
bulut	bolıt	bulut	bulut	óblako; tuça
tänglik	krizis, sınılış	krizis, yetmezçilik	buhran, krizis	krizis
sıḳılmàḳ, dıḳḳat bolmàḳ	intigü, yödäv, cäfalanu, (h)älsiräv	hālīs bolmak, cānıŋ sıkılmak	tinciḳlanmak, siḳilip kätmäk	iznıvat'
älcirämàḳ	akılğa tamanayu, akıldan tayu	akılı çāşmak, hūşdan gālmak	alcimak	vıjivat' iz uma
bu yer	bu urın (cir), şuşı urın (cir)	bū yer	bu yär, mäşä	eto mesto

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
burada	burada	bında, oşonda	mında, bunda	mında, bul cerde
burç (kale burcu)	bürc	başnya	murja	munara, burana
burgu	burğu	bırav	burğı	burğu
burmak	burmag	işiv, sıratıv, bögöv	burav	burū, tolğō, kayrū
burs	tägāüd	stipendiya	stipendiya	stipendiya
buruk (tad)	(diş) gamaşdırıcı	(tiş) kamaştırıvsı	jerin, aynuv	(tiş) kamōçu, açū
burun	burun	tanav, moron	murun, tumsık (hayvan için)	murun
buruşmak	bürüşmäk	yıyırılıv; sırılıv, sırıştırıv (yüz)	bürisüv, kırtısuv	bırışū, bırış basū
būse	būsä	übiş, übişiv, übiv	öbüv	öbū, süyū
but	bud	bot iti, takım	but, san	san
buyruk	buyrug, ämr, färman	boyorov, farman, ämir	buyrık, jarlık	buyruk, carlık (devlet başkanı)
buyurmak	buyurmag	boyorov, kusıv, boyorok biriv	buyırmak, ämir etüv	buyrū, carlık kılū
buz	buz	boz	muz	muz
buzağı	buzov	bızav, harayak	buzav	muzō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bu yerdä	monda, biridä; şunda	bū yerde, munda	bu yärdä, mäşädä	zdes'
minàrä	başnya, manara	diŋ, minära	munarä	başn'a kreposti (zamka)
burğu	borav	burav	burğa, üşkä	burav, buravçik; sverló
burämàḳ	bötörü, äyländirü, çıratu	burmak, tovlamak	burmak, tolğimak	vertet', krutit', zakruçivat'
stipendiyä, näfäḳa	stipẹndiya	stipendiya	stipendiya	stipendiya
äççıḳ	(tiş) kamaştıruçı	ācı, turşı	aççiḳ, (çiş) kamaşturidiğan	nabivayuşçiy oskóminu
burun	borın; tanav	burun	burun	nós
bürüşmàḳ	cıyırçıklanu, börişü	bürüşmek, yığrılmak	korulup kätmäk (deri) pürläşmäk (elbise)	pokrıvat's'a morşinami; m'at's'a
bosä, öpiç	übü, übiş	pōsa	söyüş, öpüş, busä	potseluy
sàn	bot (iti)	būt	san	l'ajka
buyruḳ	boyırık, ämir, färman	buyruk, permān	buyruk, pärman	prikaz, raspor'ajeniye
buyurmàḳ	boyırık birü, boyıru, ämir birü	buyurmak, permān bermek	buyrumak	prikazıvat', povelevat'
muz	boz	būz	muz	löd
buzàḳ	bozav	göle	mozay	telönok

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
buz dolabı	soyuducu	hıvıtkıs, ḫolodil'nik	muzdatkış, toŋazıtkış	muzdatkıç
bücür	gödäkboy, bästäboy	töpöş, tokos	mıkır, kortiyğan	kodō
büklüm	burug, burum, gıvrım	bötörkä, bördäläŋgän	buyra, dudar (saç) büktelüv, bügilüv (bel)	tarmal(saç), büktölǖ (bel)
bükmek	bükmäk	üriv, işiv, böröv	bügüv, büktev	bügǖ, tarmaldō (saç için)
bülbül	bülbül	handuğas, bılbıl	bulbul, sanduğaş	bulbul
bünye	guruluş, bünyä	tözölöş, koroloş; struktura	kurılıs (insan), kurılım (sosyal), kuram (fizikî)	tüzülüş
bürokrasi	bürokratiya, räsmiyyätçilik	bürokratiya	keŋseşildik, toŋmoyındılık	byorokratiya, töröçülük
bürümek	bürümäk	sırmav, sırmap alıv, uratıp alıv	tumşalav, kımtav	orō, çırmalū
bütçe	büdcä	büdjet	byutjet	byudjet
bütün	bütün	bötön, bötä, totoş	bütin, bükil	bütün, bütkül
büyü	cādū, sehr, ovsun	sihŋır, tılsım, arbav	buyıv, siykır, arbav	sıykır, arbō, azğırū
büyük	böyük	zur, ölkän, däv	büyik, iri, ulı, ülken	çoŋ, biyik, ulū
büyük anne	nänä	oläsäy	äje, apa	çoŋ ene

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ẖolodilnik	suıtkıç, boztunẏdırğıç, ẖolodil'nik	holodilnik	müzlatkuç	ẖolodil'nik
kältäbaḳay	karsak, täbänäk	kelte, goyduk	pistäk, pindäk	korotışka
bükläm	bötirkä, (çäç) bötirkäsi	burum (saç), bükük, buruk	büdrä	izgib; zavitók
bükmȁḳ	ürü, işü	bükdürmek, işmek, burmak	pükmäk	skruçivat', vit', suçit'
bulbul	sanduğaç, bılbıl	bilbil	bulbul	solovey
tüziliş, ḳuriliş	töziliş, korılış; struktura	gurluş, düzüm, struktura	tüzülüş	stroyeniye
ḳàğàzbàzlik, töräçilik, räsmiyätçilik	bürokratiya	byurokratiya	bürokratiya	bürokratiya
oramȁḳ, çulğamȁḳ	çornav, çornap alu, urap alu	bürenmek	orumak, kaplimak	okutıvat', obvivat'
büdjet	büdjet	byucet	byudjet	büdjet
bütün	bötin, barlık, barça, hämmä	bütin	pütün, pütkül	ves'
sehrgärlik, càdugärlik	sihẏr, tılsım	cādı	sihirlik, cadu, äpsün	koldovstvó, volşebstvó
kättä, yirik	zur, olı, däv	beyik, ulı, iri	büyük, çoŋ, uluğ	bol'şoy, krupnıy
mȁmà, buvi	äbi, däv äni, yakın äbi, yırak äbi	ene; māma	moma	babuşka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
büyük baba	baba	olatay, babay, kartätäy	ata	çoŋ ata
büyük baş (hayvan)	garamal	hıyır malı, iri mögözlö mal	iri kara	kara mal
büyük elçi	säfir, elçi	ilsi, posol	elşi	elçi
büyülemek	cādulamag, sehrlämäk, ovsunlamak	sihŋrläv, hoklandırıv, taŋ kaldırıv	arbav, jadılav, eljiretüv (mecazî)	sıykırdō , arbō , azğırū
büyümek	böyümäk	üsiv, üsä barıv; artıv	ösüv	ösū̃, çoŋoyū
büyüteç	lupa, böyüdücü	lupa, zuraytkıs (bıyala)	ülkeytkiş	lupa, çoŋoytkuç
büzmek	büzmäk	tartıv, bäyläv, kısıv, böröştöröv	jıyıruv, kımtuv	tartū , büyrö karmō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bàbà	babay, babakay, däv äti, yakın babay yırak babay	ata; bāba	bova	deduşka
ḳàrämàl	iri mögözli mal	īri şahlı māl	karamal	krupnorogatıy skot
elçi	ilçi, posol	baş īlçi	älçi	polnomóçnıy posól
sehrlämàḳ , ävràmàḳ	sihɣrläv, soklandıru, tanɣ(ğa) kaldıru	cādılamak, hayrān etmek	sihirlimäk, cadulimak, mäptun ḳilmak	okaldóvıvat', oçaróvıvat', obvorajivat'
ösmàḳ , àrtmàḳ	üsü, artu; köçäyü	ulalmak, ösmek	ösmäk	rasti; vozrastat'
zärräbin, lupa	lupa, zuraytkıç (pıyala)	lupa, ulaltğıç	lupa, çoŋaytkuç	lu'pa
ḳısib bàğlämàḳ	tartıp bäyläv, kısıp bäyläv, cıyu	büzmek, bürmek	tartip bağlimak, boğup bağlimak	sjimat', st'agivat'

C

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
caba	üstälik, bundan älâvä	östönä, tış	üsteme, üstev	üstök, koşumça
cacık	doğramac, cacıg	sögöldör halınğan katık, baltırğanaş	şalap-köje, köje, katık	badırandū çalap aş
cadaloz	ifritä	usal(ağıv) katın	urıskak, dolı (katın), şaypav	albūt, acān
cadde	prospekt	uram	köşe	köçö
cadı	cādugär	ubırlı karsık, mäskäy	mıstan, jalmavız	celmoğuz, mastan, celmoğuz kempir
cāhil	cāhil, nādan	nadan, gramotahız , bilimhiz	oraşolak, ukıpsız, şorkak	sabatsız, bilimsiz
cāiz	cāiz	ḫäläl, ḫäräm bulmağan	ruksat	uruksat etilgen, aram emes
caka	lovğa, özünü çäkmä	iri kiäfät, kukırlık, irilik	ör kökirektik, dandaysuv	kū çiren, kuru kökürök
cam	şüşä	bıyala	şını	aynek
cambaz	kändirbaz	akrobat	akrobat	akrovat, darbaz
cāmi	mäscid, cāmi	mäsit	meşit	meçit, cami
cāmia	(mānävi) grup, birläşmä	birikmä, törköm; birläşmä	jamğı, jamıyğı	camāt, top
can	can	yän	jan	can
canavar	äjdaha, div	ajdaha	janvar, ajdaha, kubıjık	can alğıç

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bundän taşḳari, buning üstigä, üstigä-üstäk	tış, artık, östävinä	üsse, artık berme	artuk, taşḳiri	sverḫ togó, pomimo vsegó próçego
çälàb	kızıl katık, baltırğan aş	doğramaçlı çāl	tärḫämäk koşulğan çalap	ayran s ogurtsami
şallaḳı, cäncälkäş ḫàtin	usal (ücät) ḫatın; ğıyfrit	ḫayyār, şermende, nadarā	ğut-ğut ḫotun	megera, svarlivaya jenşçina
kättä köçä	uram	köçe	koça	ulitsa
càdügär	ubırlı karçık	cādığöy	yalmavuz, cadugär ḫotun	ved'ma, koldun'ya
càhil	nadan, gramotasız, bilimsiz	sovatsız, bilimsiz	cahil	negramotnıy neobrazóvannıy
càiz, ruḫsät etilgän	ḫäläl, ḫäräm bulmağan	ḫalāl, kānūnı, ruğsat edilen	ruḫsät (icazät) ḳilinğan; rava	razreşönnıy, zakónnıy, dozvó'lennıy
kekkäyiş, gerdäyiş	masayu, havalılık, irilik	gopbāmsılık, ulumsılık, gedemlik	gedäṇ gürlük	vajniçan'ye; risóvka, ḫvastovstvó
şişä	pıyala	āyna, çüyşe	äynäk	stekló
dàrbàz	akrobat	akrobat, dārbāzçı	mollakçi, çämbaşçi	akrobat
mäscid, mäscidi càme	mäçit, cämiğ	metcīt	cami	meçet'
cämàä	birikma, törkim; birläşmä	birleşik, bileleşik	camaä	sovokupnost'
càn	can	cān	can	duşa
äcdähà	ajdaha	ajdarhā, yūdarhā	canivar, äcdaha	mifiçeskoye suşçestvo; drakon

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
candan	üräkdän, ġälbdän	iskirhiz, ısın künjlzän	şın jürekten	çın dilden, çın cüröktön
cāni	cāni, gātil	kan iskis, yırtkıs, rähimhiz	kanişer, javız	kankor, kan içkiç
cankurtaran	tācili yardım maşını	tiz yärzäm kürhätiv maşinahı, maşina skoroy pomoçi	jedel järdem	tez cardam
canlanmak	canlanmag	tiriliv, yänläniv	tirilüv, jandanuv	kayra tirilū, candanū
canlı	canlı	yänli	jandı	candū
cāri	cāri	ağımdağı, ğäzättägi	küşindegi, ağımdağı	kücündögü, azır koldonulūçu
cāriye	cāriyä, käniz	känizäk	künş	künş
cāsus	cāsus	şımsı	tınşı, jansız	cansız, tınşçı
caymak	daşınmag (fikrindän), vaz keçmäk	boraklav, kaytavıllav, tanıv	tanuv, bas tartuv, aynuv	aynū, aynıp kalū
cāzibe	cāzibä	höykömlölök, mavıktırğıslık	tartımdılık	süykümdūluk, cağımdūluk
cebir	cäbr	kösläv, yäbir, zolom	jäbir, zorlık	zorduk
cebir (mat.)	cäbr	algebra	algebra	algebra
cefā	cäfā	ıza, ğazap, intigiv	japa	capa, azap

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sämimiy, çin yüräkdän	içkirsiz, çın künĵildän, samimi	çın yürekden, cāndan; cāna-cān(sıfat)	can-dil bilän, sämimi, çin könĵüldin	serdeçno, ot vsey duşi, ot vsego serdtsa
ḳàtil, àdäm öldirüvçi	kaniçkiç, yırtkıç, katil	gānhŏr, cenāyatkār,	kanhŏr, kan içär, yavuz	ubiytsa
tez yàrdäm	tiz yärdäm kürsätü maşinası, maşina skoroy pomoçi	tīz kömek maşīnı	tez yardäm	maşina skoroy pomoşçi
cànlänmàḳ, tiklänmàḳ	tirilü, canlanıp kitü, can kirü	cānlanmak	canlanmak, can kirmäk, tirilmäk	ojivat'; vozrojdat's'a
tirik, cànli	canlı	cānlı	canlik	jivoy
hàzirgi, càriy	ağımdağı, ĥäzirdä(gi)	ĥāzirki, ĥereket edyān	cari	tekuşçiy
känizäk, càriyä	känizäk	gırnak	cariyä	nalójnitsa
càsus, äyğàḳçi	şımçı	içālı, cānsız	casus, ayğakçi	şpión, lazutçik
fikridän ḳaytmàḳ äynimàḳ	ilikki uydan kaytu, tanu	dānmek, gaytmışım etmek	yanmak, yaltaymak, aynimak	peredumat', razdumat', otkazat's'a
càzibädàr, càzibä, körkämlik	söykimlilik, cälip itüçänlik	ŏzüne çekicilik	cazibä, cälp ḳilğuçilik, yeḳimlik	privlekatel'-nost'
zorlik, cäbr	köçläv, cäbir, zolım	zōrluk, mecbūrlık	cäbir, zorluk	nasiliye, prinujdeniye
älgebrä	algebra	algebra	älcäbr, algebra	algebra
ḳınynàḳ, äzàb, cäfà	ğazap (lanu), cäfa (lanu)	cepā, azāp, görği	capa	muçeniye, muka, stradaniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
cehālet	cähālät, nādanlıg	naẕanlık, tomanalık, bilimhiẕlik	topastık, keşşelik, toğışarlık	nādandık, türköylük
cehennem	cähännäm	yähännäm (astı, artı)	jahannam, tamuk, tozak	tozok
ceket	pencäk	pidjak, kostüm	jeket, pidjak	kostyum, pidjak
celep	çodar, maldar, cäläb	mal-tıvarẕarẕı alıp hatıvsı	alıpsatar (mal)	(mal) dayardōçu, alıp-satar
cellât	cällad	yälläd	jendet	celdet
celp etmek	cälb etmäk	üẕinä tartıv, üẕin yarattırıv	bavrav	özünö tartū
celse	iclâs	ultırış	jiynalıs, mäjilis	cıyın, çoğulaş
cemāat	camāat	yämāğät	jamağat	camāt, top
cemiyet	cämiyyät	yämğiyät	koğam, orta	kōm, camıyat
cenābet	cänābät, tähārätsizlik	tähärät bozolov, tähäräthiẕlik, şakşılanıv	däretsizdik	dāratsızdık, dāratı sınğandık
cenāze	cänāzä	mäyit, yinaza	janaza, mäyit	sōk, canaza
cendere	press; cäncä!	press(ing) kısım, basım	kısım, sıkkış	baskıç; basım, kısım,
cengâver	cängâvär	huğışsan	javınger, karulı	cōker
cenk	cäng	huğışıv, huğış	soğıs, urıs	soğuş, uruş

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
cähàlät, càhillik, nàdànlik	nadanlık, tomanalık, bilimsizlik	sovatsızlık, nādanlık	cahillik, nadanlik, cahalät	nevejestvo; bezgramotnost'
cähännäm	cähännäm (astı, artı)	cähşennem, dovzah	dozah, cähännäm	ad, preispodn'aya
kämzül	pidjak, kostüm	pencek	pincäk	pidjak
cällàb, màl sàtuvçi	mal-tuarlar bilän satuçılık itüçi	cellāp, mal sövdāgāri	mal sodigär, mal satkuçi, callap	torgóvets, skotóm
cällàd	cällad	cellāt	callat	palaç
cälb etmàk etibàrini tàrtmàk	tartu, cälip itü	bendi etmek, özüne çekmek	cälp ätmäk, cälp kilmak	privleç; prit'agivat'
mäclis	utırış	meclīs	mäclis, olturuş	zasedaniye
cämàä	cämäğat'	cemāğat	camaät	óbşçina
cämiyät	cämğıyät'	cemğiyet	cämiyät	óbşçestvo; assotsiatsiya
yuvukṣizlik, tähàrätsizlik	täharät bozılu, şakşılanu, täharätsizlik	īni hşarāmlık, tāretsizlik	cünübät	oskvernönnost' (din), ritual'naya neçistota (din)
ölik, murdä, cäsäd	mäyit, cinaza	merhşūm, ceset, meyit	cinaza, cäsät	ostanki, prah; pokóynik
iskäncä, tahştäkäş	press (ing) kısım, basım	pres, gısğıç	iskäncä, kistak	press; pressing
cängàvär, uruşkàk	şuğışçan,	söveşceh	canbaz, cahgavär	voinstvenniy
cäng, uruş	suğışu, suğış, bäriliş	ceh, uruş	cäh	srajeniye, bóy, bitva

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
cennet	cännät, behişt	yännät, ojmaḫ	jannat, beyiş, jumak	cannat, beyiş
cenup	cänub	kön'yak	onţüstik, tüstik	tüştük
cep	cib	kisä	kalta	çöntök
cephāne	cäbbäḫana	huğıs käräk yaraktarı	ok-däri	ok-darı
cephe	cäbhä	front	maydan	maydan, front
cereyan (elektr.)	cäräyan	tok	tok	elektir toğu
cereyan	hava ahını (cäräyānı)	hava ağımı	ökpek, anţızak (jel)	cel
cereyan (felsefe)	cäräyan	ağım, yünäliş	ağım	bağıt, ağım
cerrah	cärrah	hţirurg	hţirurg	hţirurg
cesāret	cäsārät	yöräklilik	batıldık, kaysarlık	taymanbastık
ceset	cäsäd, meyit	ülik, mäyit	ölik, süyek	ölük, sōk, casat
cesur	cäsur	yöräkli, kıyıv, bazṇatlı	batıl, kaysar	kayrattū, kurç, taymanbas
cetvel	ḫätkeş	lineyka	sızğış	sızğıç
cetvel (liste)	cädväl	tablitsa	keste	tablitsa
cevap	cavab	yavap	javap	cōp
cevher	cävāhir	asıltaş, ḳimmätli taş	asıl tas	asıl taş
cevher (öz)	cövhär, äsl	täbiğät, asıl, nigiz	negiz, asıl	asıl, negiz

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
cännät	ocmah, cännät	cennet, behişt	cännät, beyiş	ray
cänüb	kön'yak	günorta	cänüp	yug
kissä, çöntäk	kisä	cübi, kise	yançuk	karman
oḳ-dàri	suğış kiräk-yarakları	ok-dāri	ok-dora	boyepripası; boyekomplekt
cäbhä, mäydàn	front	front, söveş meydānı	cäbhä, mäydan	fróntı
tok	tok	tok	tok	tok (elektr.)
hävà àḳını	hava ağımı	hovā akımı, yel geçiş	hava eḳimi	potók, struya vózduhja
cäräyàn	ağım, yünäliş	akım	cäryan	teçeniye, napravleniye
cärràh	hjrurg	hjrurug	hjrurg	hjrurg
cäsàrät	bazımcanlık, yöräklilik	bātırğaylık, yüreklilik	casarät, baturluk	smelost', hjrabrost', otvaga
cäsäd	ülik, mäyit	meyit, ceset, öli	cäsät, ölük	trup, (mörtvoye) telo
cäsür, märd	kıyu, batır, yöräkli	bātır, yürekli, gaydūvsız	casur, jüräklik, cür'ätlik	smelıy, hjrabrıy
çizğıç	sızğıç, lineyka	çızğıç, lineyka	sizğuç, lineyka	lineyka
cädväl	tablitsa, cädväl	tablitsa, cedvel	cädväl	tablitsa
cävàb	cavap	coğāp	cavap	otvet
cävhär	asıl taş cävhär, ḳiymmätli taş	cövher	cävhär, äsil taş	dragotsennıy kamen'
màhiyät, äsàs, tüb	tabiğat, asıl, nigiz	asıl, esās, özen	äsil, negiz	şuşçnost'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ceviz	cövüz, goz	ästirhan (grek) sätläviği	jañğak	cañğak
cevval	fäal, aktiv	işmäkär, işlikli, tırış	şiyrak, belsendi	çıyrak, kıymıldü, işker
ceylân	ceyran	gäzil	böken, kiyik	ceyren, bökön
cezā	cäzā	yaza	jaza	caza
cezā evi	häbshana, gazamat	törmä	türme, abaktı	türmö, abak, nabak
cezālandırmak	cäzālandırmag	yazalav, yaza biriv	jazalandıruv, jaza berüv	cazalō
cezb etmek	cäzb etmäk	yälip itiv, üzinä tartıv	tartuv, karatuv	özünö tartū
cezve	ġähvädan	kofe kaynatıv ösön haplı havıt törö	saptayak (kofe kaynatuv üşin)	kofe kaynatūçu saptū çaşke
cılız	cılız	yabık; arık	boldırğan, arık, tıytıkkan	arık, cilbik
cımbız	maggaş	iskäk, pintset	iskek	iskek
cırcır böceği	cırcırama	sinjirtkä	şırıldavık, şildelik	saratan
cırtlak	ciyiltili	sárildik	şiykıldavık	acıldak, çırıldak, çıyıldak
cıva	civä	tirigömöş	sınap	sımap
cıvata	bolt	bolt, şöröp	buranda	bolt, burama
cıvık	sıyıg	şıyık	suyık	suyuk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYĞUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yàngàķ	äçtirhan (grek) çikläviği	hōz	yanak	oreh (gretskiy)
faàl, häräkätçän	işlikli, tırış, işmäkär	īşenŋnir, işcen	paaliyätlik, tirişçan, çakkan	jivóy, podvijnıy; aktivnıy
cäyràn, àhü	gazel', cäyran	ceren, keyik	cäyran	gazel'
cäzà	cäza	cezā	caza	nakazaniye, vzıskaniye
turma, ķamàķ, ķamàķhànä	törmä	türme, tussağhāna	türmä, kamakhana	tür'ma
cäzàlämàķ	cäzalav, cäza birü	cezālandırmak	cazalimak, cazalandurmak	nakazat', karat'
cäzb etmàķ, özigä tàrtmàķ	cälip itü, üzinä karatu	özüne çekmek	cäzp ätmäk, özigä tartmak	prit'agivat', privlekat', raspolagat'
ķahvä ķaynätädigän idiş	kofe kaynatu öçön saplı saut töri	kofe gaynadılyān saplı gāp	kofe kaynitidiğan saplik ayak	cezve, kofevarka
àrıķ, àzğın, zäif	yabık; arık	arrık; hōr	cüdäŋ, oruk	tósçiy, hudóy; nemoşnıy
moyçinäk	iskäk, pintset	cüptek, müçenek	moçun	pintset, şçipçiki
ķàrä cigirtkä	çikirtkä, şörçik	çırlak	kara çekätkä	sverçók
çinķıràķ, çiyildàķ	çärildik	çirkin	ziŋildaş, çirildak	vizglivıy
simàb	tirikömiş, künä suvı	sīmāp	simap	rtut'
mürvät	bolt, şörip	nurbat, bolt	bolt	bolt
suyuķ	sıyık	suvuk	suyuk	jidkiy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
cıvıldamak	civildämäk, çikkildämäk	sırkıldav, sirkildäv	şırıldav	çıypıldō
cıvıltı	civilti	sırkıldav, sirkildäv	şırıldav	çırıldak, çıypıldak
cızırdamak	cızıldamag	şırıldav, sijıldav	ısıldav, şijıldav	sızğırū
cibinlik	çibinlik	sibinlik, setka	masaḫana	çımındık, çımındık tor, maşakana
cici	cici	maturkay, sibärkäy, sibär	äyiy	ay-ay
ciddî	ciddi	yitdi, töplö	saliykalı, salmaktı	salabattū, salmaktū, ōr-basırık
ciğer	ciyär	bavır	bavır	bōr
cihan	cahan	yıhan, ğälăm	jıyhan	ālam, düynö
cihangir	cahangir	yıhangir, yinjivsi	jıyhanger	cāngir
cihat	cihad	yıhat	ğazavat, jıyhat	cikat, ğazavat
cihaz	cihaz	koramal, yıhaz	kural-jabdık, aspap	aspap, kural
cihet	cähät	yak, yan, taraf, yünäliş	bağıt, tarap	tarap, cak
cilâ	cilâ	lak, krem	lak	lak, caltıratma
cilâlamak	cilâlamag	laklav, şımartıv, yaltıratıv	laktav, jıltıratuv	laktō, caltıratū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
çirḳıllämàḳ, çuğurlämàḳ	çärildäv, çirildäv, çutıldav, çirkildäv	cürküldemek	çivildimak	şçebetat', çirikat'
çirilläş, çırḳılläş	çärildäv, çutıldav, çirkildav	cürküldi	çivildaş	şçebetaniye, çirikaniye
pişillämàḳ, vişillämàḳ	çıjıldav, çıjlav	cızırdamak	cizildimak	şipet'
çivinlik (çivindän saḳläniş üçün ḳılingän cày)	çibinlik, setka	peşehāna	çimildik	setka, pológ (ot nasekómıh)
cäcci	maturkay, çibärkäy, çibär	eycecik	ay-ay	prelestnik, prelestnitsa
ciddiy	citdi, töpli	salīkatlı, ağras	ciddiy	ser'yoznıy
cigär, bağır	bavır	bağır, ciğer	cigär, beğir	peçen'
àläm, kàinàt	cihan, dön'ya	cahan	cahan, aläm	vselennaya
cähàngir	cihangir, ciñüçi	cahanğīr	cahangir	pokoritel' mira
cihàd, ğazàvàt	cihat	cihāt, gazavāt	cihad, ğazat	sv'aşçennaya voyna
cihàz, äsbàb-üskünä	pribor(lar), cihaz	encām, abzal	apparat, äsvap, kural	apparat
cihät, tàmàn	yak, yan, taraf, yünäliş	tarap, yān	çät, täräp, yak	stórona, napravleniye
läk	lak, krem	lak	lak, pakıratku	lak
läklämàḳ	laklav, şomartu, yaltıratu	yıldıratmak, laklamak	laklimak, pakıratmak	lakirovat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
cilt	däri	tiri	teri	teri
cilt (kitap sayısı)	cild	tom	tom	tom
cilt (kapak)	cild	(kitap) tış(ı)	mukaba	mukaba
cilve	cilvä	irsäklik, kılansıklık, kıyşındav, yilbäzäk	sılaŋ kağuv, kılmıŋdav	kılık, nazdık
cimri	ḫäsis	hıkmır, haran, böhil	saraŋ	saraŋ, çık tatırbas
cin	cin	yin	jın	cin
cinas	cinas	hüẓ uynatıv	tuspal, astarlı söz	bura süylõ
cināyet	cināyät	yinäyät, kişi ültiriv	adam öltirüv, kılmıs	adam öltürũ
cinnet	dälilik	akıldan yazıv, iṡärlik, tililik	jındılık, del-kulılık	cindilik, delilik, delbelik
cins	cins, növ	yinis, tör, tarmak	jınıs, tür	cınıs; tür, sort
cinsel, cinsi	cinsi	yinsi	jınıstık	cınıstık
cinsiyet	cinsiyyät	yinsilik	jınıstık	cınıstık
cisim	cism	yisim	dene, tulğa, kalıp	cısım, dene, tulku
civar	ätraf, civar	tirä, tirä-yak äylänä-tirä	tönjirek, maŋ, maŋay	aylana-çöyrö, atırap

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
teri	tiri	deri, hj̄ām	terä	koja
cild	tom	tom, cilt	tom, cild	tom
mukàvä	(kitap) tış(ı)	cilt, sahj̄āp	cild, mukava	perepl'öt
càzibä, körkämlik; cilvä	köyäz, kılançık, çıtlık, cilbäzäk	nāz, nāz-kereşme, cilve	cilvä, naz	prelest', oçarovaniye; koketsvo
hj̄ıl, näv, tür	saran, karun	gısğanç, gısık, hj̄usīt	behj̄il, hj̄äsis	skupóy, jadnıy
cin	cin	cın	cin	cinn, (zloy) duh̄
söz oyini	süz uynatu	söz oynatma	cinas	kalambur; igra slov
ḳàtillik, àdäm öldiriş	cinayät', kişi ütirü	gāndārlık, gānhj̄ōrlık	ḳästän, öltürüş	ubiystvo
cinnilik, telbälik, aḳlsizlik	akıldan yazıv, tililik	dālilik, telbelik, cınlılık	cindilik, tälvilik, caranjlik	bezumiye, sumasşestviye
hj̄ıl, näv, tür	cinis, tör, tarmak	cıns, hj̄īl, sort	cinis, tür	sórt; ród
cinsiy	cinsi	cınsı	cinsi	polovóy, seksualnıy
biràr cınsga àidlik	cinsilik	cınsīlık	cinsiyät	prinadlejnost' k pólu
cism	cisim	cisim	cisim	telo
ätràf, teväräk	äylänä-tirä, tirä-yün', tirä-yak	töverek, etrāp	öp-çörä, ätrap	okrestnost', predmest'ye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
civciv	cücä	tavık sibişi	balapan	cöcö
cop	däyänäk	dubinka; küsäk	tokpak, keldek	celim tayakça, keltek
coşmak	coşmag	ruhlanıv, ilhamlanıv, därtläniv	tolkuv	tolkundō, ışkısı kelū
cömert	comärd	yomart	jomart, beregen, märt	cōmart, mart, bereşen
cuma	cümä	yoma	juma	cuma
cumartesi	şänbä	şämbi	senbi	işembi
cumhurbaşkanı	prezident	prezident	prezident	prezident
cumhuriyet	respublika	respublika, yömhöriyät	respublika	respublika, cumuriyat
cunta	hunta	hunta	hunta	hunta
cüce	cırtdan, liliput	kärlä, irgäyil	ergejeyli	ercegēl
cümbür cemaat	hamısı, toplaşıb	birgälaşip, kümäkläp	bär-barşası, bär-bärsi, toptanıp	birge, çoğū, toptoluşup
cümbüş	şänlik, äyläncä, cünbüş	uyın-kölkö, käyif-safa, tamaşa	toy-duman, tamaşa, savık-sayran	toy-tamaşa, oyun-şōk
cümle (gramer)	cümlä	höyläm	söylem	süyläm
cümle	bütün, cämi	bötön, totoş, bötä	bütün, külli, bükil	bardık, bütün, bütkül
cünüp	cünb, tähärätsiz	tähäräthiz	däretsiz, kirşiktik	dāratsız, dāratı sınğan
cüppe	cübbä	yöppä, mantiya	jüppe, mantiya	cüppe, mantiya

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
cöcä	tavık çibişi	cŭyce	cücä	tsıplönok
soyil, kältäk	dubinka; küsäk	dürre, rezin tayak	kaltäk	dubinka
coşmàk, ilhàmlänmàk	ruhlanu, ilhamlanu, därtlänü	cōşmak	cuşkunlimak, rohlanmak, dolkunlimak	vdohnovl'at's'a, vooduşevl'at's'a
sähjy	yumart	cōmārt, sahjī, eli açık	märt, sehj	sçedrıy
cumä	comğa	ānna (cumā)	cümä	p'atnitsa
şanbä	şimbä	şenbe	şänbä	subbóta
prezident	prezident	prezident	prezident	prezident
cümhüriyät	respublika, cömhöriyät	respublika	respublika, cumhuriyät	respublika
hjuntä	hjunta	hjunta	hjunta	hjunta
mitti, päkänä	kärlä	karlik, liliput	papi, parpa	karlik, liliput
birliktä, birgäläşib	birgäläşip, kümäkläp	ŭyşüp, cemlenişip, toplanışıp	birliktä, birtop bolup	vse vmeste, gur'boy; vsem skópom
oyin-külgi, köngil açiş	künjl açu, uyın-kölki, tamaşa	şādıhorramlık, şağalan	oyun-külkä, tamaşa	razvleçeniye, vesel'ye
gäp, cümlä	cömlä	sözlem, cümle	cümlä	predlojeniye
bütün, hämmä	bötin, barlık, barça	āhli, hemme, bütin	cümlä, hämmä, pütün	vsö, ves', tseliy
tähàrätsiz, yuvuqsiz	täharätsiz	tāretsiz, ini hjarām	cünüp, taharätsiz	çelovek, nesoverşivşiy (predpisannıh islamom) omovenıy
güppi	cöppä, mantiya	cüpbe, mantiya	periçä	mantiya; cubbe

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
cür'et	ağılsız, (yüngül) häräkät	tupaslık, divamallık	körgensizdik, közsizdik, aŋğırttık	akılsızdık, cönsüzdük
cürüm	suc, tagsır, günah	ğäyip	ayıp, kinä	künö, ayıp
cürmü meşhut	cinäyät edärkän (yaḫalamag)	yinäyät östöndä (totov)	kılmıs üstünde	kılmış üstünön (karmō, tutū)
cüsse	cüssä	käyzä, tän; figura	tula-boyı, dene bitimi, tulğa	tula-boy, tulku, sın
cüz	cüz	ölöş, kisäk, yorkak	bölşek, tetik	bölük, ülüş
cüzdan	pul kisäsi, portmonat	yansık, köşelök, bumajnik	kümäjnik	kapçık
cüz'ī	cüz'i	bäläkäy, bik az	öte az, kişigirim, biyttey	ötö az, eŋ az, eŋ kiçine

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḳopàllik, àdàbsizlik	duamallık, tupaşlık	payḫassızlık, yerliksizlik, gödeklik	kopallık, ädäpsizlik ḳiliş	neblagorazumiye; derznoveniye
günàh, äyb	ğayip	cenāyat, etmiş	guna, eyip, ḳilmiş	vina, prastupok, provinnost'
cinäyät üstidä (tütmàḳ)	cinayät' östindä (totu)	etmişiniṇ üstünde (tutmak)	cinayät üstidä (tutmak)	(poymat') na meste prestupleniya
cüssä, gävdä	bädän, gäydä, tän, cüssä	gövre, durk	bädän, gävdä, tän	telo, kórpus; figura
ülüş, hissä	öliş, kisäk	bōlek, ülüş	cüz, ḳisim, hässä, üliş	çast', dól'a
hämyàn, kissä	akça bukçası koşelök, partmone	gapcık	kapçuk, hämiyan, portman	koşelök; bumajnik
cüziy, ärzimägän	kiçkinä, bik az	ucīpsız, āzacık	cüziy, nahayiti az	neznaçitel'nıy, malıy

Ç

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çaba	ġeyrät, cähd	ğäyrät, yigärlik	ınta-jiger, kulşınıs	araket, ınta
çabalamak	çapalamag	bärgiläniv, özgöläniv, ürhäläniv	umtıluv, kulşınuv, dağdaruv	arakettenū, umtulū
çabucak	tezcä, därhal	bik tiz	lezde, sätta	darō, zamatta, tez arada
çabuk	tez	tiz	tez, şapşaŋ, şiyrak	tez, çapçaŋ; çıyrak
çaçaron	gäväzä, boşboğaz	takıldak, lakıldak, läpildäk	mıjıma, böspe	bakırçāk, lakıldak, takıldak
çadır	çadır	tirmä, satır, alasık	şatır	çatır; boz üy
çağ	çağ	zaman, mizgil, sak	şak, kez	ubakıt, çak
çağ (tarih)	dövr, çağ	dävir, zaman osor	kezeŋ, dävir	dōr
çağdaş	hämäsr	zamandaş	zamandas, tustas	zamandaş
çağdaş (modern)	çağdaş, müāsir	dävirdäş ḫäzirgi	ḳäzirgi, jaŋa	azırkı, uçardağı
çağ dışı	müāsir olmayan, köhnä	arttağı, artta kalğan, kadimi	eskirgen; kenje kalğan	artta kalğan, caŋıça emes
çağıldamak	çağıldamag	urğıv, urğılıv, şarlav	sarkırav, şarıldav	şarkırō, şarıldō
çağırmak	çağırmag	sakırıv	şakıruv	çakırū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tirişiş, häräkät ḳıliş, uriniş	ğayrät, tırışlık, cigärlik	tağallā, cān etme, ercellik	tirişçanlik, ictihat, ğäyrät	usiliye; staraniye; userdiye
tirişmàḳ, urinmàḳ	bärgälänü, tınıçsızlanu, borçılu	çabalanmak	tirişmäk, ğäyrät ḳilmak	metat's'a; barahţat's'a
därràv, bir zümdä , bir àndä	bik tiz	örān çalt, örān tiz, derrevcik	därhal, tez-tez	migom, v odin mig
tez, ildäm, çäḳḳàn	tiz	çalt, tiz, derrev	çapsan, ildam, tez	bıstro, skóro; jivo
baḳıràḳ, şanğı	til bistäsi, takıldık	gīkılıkçı, galmağalçı	vaḳirğak, valaḫ-valaḫ	krikun'ya; gorlopanka
çàdir	çatır, alaçık, tirmä	çādır, öy	çedir	şater; yurta; palatka
çàğ, vaḳt, zämàn	vakıt, zaman, ara, çak	vağt, çāğ,	çağ, zaman	vrem'a
dävr	epoḫa, dävir, çor	dövür, çağ	dävr	epoḫa
zämàndàş	zamandaş	dövürdeş, zamāndaş	zamandaş, hämäsir	sovremennik
hàzirgi; zämànäviy	dävirdäş, ḫäzirgi	hāzirki, dövürdeş	hazirḳi, zamanivi	sovremenniy; sovremennik
ḳadimgi, eski	artta kalğan, iski, kadimi	kōne pikirli, īzağālak	kalak, keyin kalğan	nesovremenniy
şarillämàḳ	urğılıp çığu, yarsıp dulkınlanu, şarlav	şağğıldamak, şağlamak	gürüldimäk	teç' s şumom (o vode)
çaḳırmàḳ, täḳlif etmàḳ	çakıru	çāğırmak	çaḳirmak, ḳiçkarmak, täklip ḳilmak	priglasit'; zvat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çağla	yetişmämiş (alça, badam)	bişmägän (alıça yimiş)	pispegen (badam, örik, şiye)	kök, kam, bışpağan
çağlayan	şälälä	şarlavık	kulama, sarkırama	şarkıratma
çağrı	çağırış, dä'vät	sakırıv (kağızı)	şakıruv	çakırık
çağrışım	assosiasiya yaratma	assotsiyatsiya yahalıv, tıvıv	elestetüv, säykestetüv, üylesim	okşoşturū
çakal	çaggal	sül bürihi	şiyeböri,	çō
çakı	cib bıçağı	bäki	bäki, şappa	maki, çaravzal
çakıl	çıngıl	kırsıntaş	şayır	şağıl
çakır (göz)	ala(göz)	horo (küz)	şegir (köz)	kök (köz), çekir
çakırkeyf	särhoştähär	halmış	işiŋkiregen, kızıŋkırağan	kızū, kızımtal, ala mas
çakmak (çivi)	çahmag (çivi), vurmag, mıhlamag	(söy) kağıv, kağıp kirtiv	(şege) kağuv	kağu
çakmak (şimşek)	çahmag	balk (im, yım) ītiv, balkıv	jarkıldav	çartıldō, carkıldō
çakmak (alet)	çahmag	kabızğıs, tokandırğıs, zajigalka	şakpak, ottık	çakmak, ottuk taş
çala kalem (yazmak)	e'tinäsız, täläsik (yazmak)	sıymaklav, aşığıs, kabalanlık bilän (yazıv)	şala-pula, üstirtin	çala sabat, çabal
çalgı	çalğı	muzıka koralı	muzıkalık aspap	muzıkalık aspap

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ğorä	pışmägän (alıça cimiş)	.novça, bişmedik mīve	ğora, çala pişkan (örük, alçä, badam)	s`edobnıye kóstoçkovıye zeleniye fruktı
şalàlä, şärşärä	şarlavık, şarlama	şağlavuk	şakiratma, şärşila	vodopad
täklif, dä'vät	çakıru (kägäzi)	çākılık	çakiriş, täklip	priglaşeniye, vızov
täsävvurlärning bir-birigä bàğlänişi	assotsiyatsiya yasalu, tuu	bāğlanışık, assotsiatsiya	alakidarlik, bağliniş	assotsiatsiya (psihǫlog.)
ķaşķır, çiyäböri	şakal, çül bürisi	şağal	çil böri	şakal
büklamä piçàķ	päki	çakı	bäkä	skladnóy nój
şağal	çuyırtaş	çağıl	şehjil	gal'ka, melkıy okatış
kök köz	sorı (küz)	gōk, māvı (göz)	çekir (köz)	seroglazıy; serovato-golubóy
şiräkäyf	salmış	çala serhoş, mes	çala käypä	podvıpivşiy, hmel'nóy
(mıhǧ) ķàķmàķ	(çöy) kağu, kağıp kirtü	(çüy) kakmak	(mik) kakmak	zabivat'
çakınämàķ , yält etib körinmàk	yaltırap kitü, yaltırav	(yıldırım) çakmak	çaknimak, çakmak, vallida kilmak	sverknut'
çakmàķ	zajigalka, utkabızğıç, çakma	çakmak	çakmak	zajigalka
çälä-çülpä (yàzmàķ)	aşığıçlık bilän, kabalanıp (yazu)	çalasovat, çiğ-çarsı	çala-puçuk (yazmak)	stroçit'
çàlğu	muzıka koralı	sāz gurālı	çalğu	muzıkal'nıy instrument

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çalı	çalı, kâl	kıvak	buta	bir tüp; badal
çalım	lovğa	iri kiäfät kukırlık	ör kökirektik, dandaysuv	kü çiren, öpkö çalış
çalışmak	çalışmag, işlämäk	işläv	istev, aynalısuv	iştö
çalkalamak, çalkamak	çalḫalamag	bolğatıv, tuğıv	şaykav	çaykö
çalmak	oğurlamag, çalmag	urlav, sâldiriv	urlav	ürdö, kımtü
çalmak (saz)	çalmag	uynav, sirtiv, tartıv	tartuv, şertüv, oynav	çertü, çalü, oynö
çam	şam	karağay; şırşı	karağay, şırşa	karağay, kızıl karağay
çamaşır (iç giyim)	alt paltarı, tuman-köynäk	külmäk-ıştan (iski)	iş kiyim	iç kiyim
çamaşır (kirli)	yuyulacag paltar	kir (kiyim)	kir	kir
çamur	çamır	batkak, bısrak	lay, batpak	batkak
çan	zäng	san, kıñğırav	koñırav	koñgurö
çanak	kasa	tustak, sivätä, komoy, tabak	(kış) şanak, (kış) şanaş tabak	kumura tabak
çanta	çanta	sumka, muksa, toksay	dorba, portfel'	sumka, kol sumka
çap	diametr	diametr	diametr	diametr, ok

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
butä	kuak	çalı	çatkan	kust; kustarnik
dimàğdàrlik, maḳtänçàḳlik	masayu, havalılık, irilik	gopbāmsılık, ulumsılık	gedängürlük	vajniçan'ye; risóvka; ḫvastavstvó
işlämàḳ	işläv	İşlemek	işlimäk	rabótat'
çäyḳamàḳ	bolğatu, tuğlav	çaykalamak, çaykamak	çalmak, çayḳimak, bulğimak	vzbaltıvat'; vzbivat'
oğırlämàḳ	urlav, urlaşu, çäldirü	çilmek, oğurlamak	oğurlimak	krast', vorovat'
çälmàḳ	uynav, çirtüv, tartuv	çalmak	çalmak	igrat'
ḳarağay	narat; çırşı	arça, sosna	kariğay, arça	sosna; yel'
iç kiyim	külmäk-ıştan (içki)	iç geyim	içki kiyim	nijneye bel'yo
kir - çir	kir (kiyim)	kir, kirlān geyim	kir, kirlik	bel' yo dl'a stirki
balçık	pıçrak, batkak, bakırdık	batğa, lāy	patkak, lay	gr'az'; sl'akot
ḳonğıràḳ, zäng	çaŋ, kıŋğırav	caŋ	caŋ, çaŋ	kólokol
sàpàl tàvàk, lägän	koştabak, tabak, aştabak, tustağan	çānak, okara	tavak, legän, çöçäk	glin'anaya, çaşa, miska, blüdo
ḫaltä, torvä	suma, sumka, bukça, kalta	sumka, portfel	sumka, boğcum, boḫça	sumka, suma; sumoçka; portfel'
diämetr	diametr	diametr	diametr	diametr

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çapa	külüng; kätmän	kirka; kätmän, täpki	şapkı; şapaşot	çukuluk, çukulduk
çapa (gemide)	lövbär	yakor'	zäkir	yakor
çapak	zığ	küz irini	bılşık	çılpak
çapalamak	bellämäk, kätmänlämäk	kazıv, kätmänläv	koparuv, ketpendev	kazū, ketmendō
çapkın	arvadbaz	yilğıvar, tiptirivsi yörömhäk	kızkumar, kızşıl; kezbe	katınpoz, angi, cürdōk
çapraşık	dolaşıg, çälpäşik	sıvaltılğan, butalınğan, siyälgän	şatak, şiyelenisken, bıtıskan	çiyelengen, burmalangan
çapraz	çarpaz	ävirnä kivik, arkırı-torkoro, satrashı	aykaskan, karıskan	kıyğaç
çapulcu	talançı, çapgınçı, guldur	marodör, talavşı, yulbasar	şabuvılşı, karakşı, suğanak	talōnçu, tonōçu
çaput	äski, cındır	alam-salam (kiyim); sipräk-saprak	toz-toz, eski-kuskı	eski-usku (çüpürök)
çardak	çardag, talvar	besedka	sayaban	çardak
çāre	çärä	sara, ämäl, yul	şara	çara
çarık	çarıg	särik	şarık, şärkey	çarık, çarık çokoy
çark	çarḫ	tişli tägärmäs	şarık, şığır, donğalak	çark, tiştū aylanma, çığırık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ketmàn	kirka; kitmän, motıga, çapkı	külüŋ; kātmen	cotu, çapku; kätmän	motıga; kirkomotıga
längär	yakor'	lābır	yakor', längär	yakor'
şilpıḳ	küz irini; ülik	çılpık	çapak	glaznóy gnóy
ḳazimàḳ, kàvlämàḳ	kazu, kazıp yomşartu	kātmenlemek, külüŋlemek	çepip jumşatmak, kätmän çapmak	motıjit', kopat'
ḫàtinbàz	cilkuar, cilbäzäk	ayālbāz, calatay	ḫotunpäräst	babnik; povesa, gulaka
çigäl, çälkäş	butalçık, çualçık	çolaşık, bulaşık	çatak	zaputannıy
köndälängigä kesişuvçi	arkılı-buy, çatlaş, arkılı-torkılı	çapraz, atanak	çapras	popereçnıy; skreşçivayuşçiys'a
tälàŋçi, yoltosär	marodör, talavçı, yulbasar	tālaŋçı, garakçı	bulaŋçi, talaŋçi	maradör
eski-tüski, üvädä	alam-salam (kiyim), iski-moskı, çüpräk-çaprak	esğı	culdatka, äski-tüski, cul-cul, adaska	laḫmot'ya, tr'ap'yo; tr'apka
şiypànçä, äyvànçä	çatır, besedka	çertek, dalbar	şipaŋ, baraŋlıḳ	besedka
çàrä, ilàc, vàsitä	ısul, yul, çara, ämäl	çāre, alāç	çarä, ilac	spósob, sredstvo
çàrıḳ	çarık	çarık, çokay	çoruk	çarıki, postolı
ğıldiräk	tişli tägärmäç; çarık	çarh	çark, çak	kolesó

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çarpı işāreti	vurma işāräsi	kabatlav bilgihi	köbeytüv belgisi	köböytŭ belgisi
çarpışma	togguşma, çarpışma	bärilişiv, bäriliş	şarpısuv, soktığıs, kaktığıs	çarpışŭ, kağılışŭ
çarpışmak	togguşmag	bärilişiv	soğısuv, soğıluv	kağılışŭ, urunuşŭ
çarpma (mat.)	vurma	kabatlav	köbeytüv	köböytŭ
çarpmak	çarpmag	bärip yığıv, kolatıv	kağuv, uruv	urŭ, koyŭ
çarşaf	çarşab	börkänsik, çadra	paranjı, jamılğı, şadıra	çarşaf, çadıra
çarşamba	çärşänbä	şarşambı	särsenbi	şarşembi
çarşı	bazar, çarşı	bazar	bazar, järmenke	bazar, çarsı, carmenke
çatal (yemek için)	çängäl	sänski	şanışkı, ayırşa	ayrı
çatal (genel)	haça, ayrıc, yol ayrıcı	sat, sata, asa, ayırsa	aşa, ayırık	ayrık, ayrı
çatı	dam	sarlak	üy töbesi, şatır	çatır
çatırdamak	çatırdamag	şatırzav, şıtırzav sıtırzav	şatırlav	çatırŏ
çatışmak	sözläşmäk, togguşmag	bärilişiv, bäriliv; kilişä almav	soktığısuv, şatasuv	çatışŭ, uruşŭ
çatlamak	çatlamag	satnav, şartlav, yarılıv	jarıluv, şatınav	carılŭ, caraka çığŭ
çatmak	hücum etmäk	höjüm itiv, taşlanıv, bäyläniv	kasarısuv, ökirektev, şatıldıruv	kıcırı kaynŏ, kārına alŭ, çataktaşŭ

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
köpäytiriş belgisi	tapkırlav bilgisi	köpeltmek belgisi	köpäytiş bälgüsi	znak umnojeniya
toḳnäşuv	bärilişü, bäriliş	çaknışma, garpışma	tokunuş	stolknoveniye
toḳnäşmàḳ	bärilişü	çakışmak	tokunuşmak	stolknut's'a
köpäytiriş	tapkırlav	köpeltme	köpäytiş	umnojeniye
üçib kelib çängäl sàlmàḳ, hücüm ḳılmàḳ	bärip yığu, bärü, avdaru	kakmak, urmak	kakmak, urmak	naletat', nayezjat'
çàyşäb	börkänçik, çadra	bürencek, çādra	çarçap, apkuca	çarşaf, çadra
çàrşänbä	çärşämbi	çārşenbe	çarşänbä	sreda
bàzàr	bazar	bāzar	bazar, çarsu, yärmänkä	bazar, rınok
sänçḳı	çäniçki	çarşak	ari	vilka
äyri	çat, ayırma	çatrık, ayrıt	açа	razvilina, razvilka, razvetvleniye
tàm, çerdäk	çarlak, öy töbäsi	üçek, çerdak	çedir, öğüzä	krışa; çerdak
taraḳlämàḳ, ḳırsillämàḳ	şıdırdav, şatırdav,	şatırdamak	çarsildimak, ğaçirlimak	tresçat'
toḳnäşmàḳ	bärilişü, bärilü; kilişä almav	çaknışmak	tokunuşmak	stalkivat's'a
çätnämàḳ yàrilmàḳ, därz ketmàḳ	çatnav, yarılu	çatlamak, çat açmak	yerilmak, däz kätmäk	treskat's'a
hücüm etmàḳ, äyplämàḳ	höcüm itü, taşlanu, bäylänü	haybat atmak, üstüne gïğırmak, haykırmak	eyiplimäk, yala yapmak, çatak çikarmak	napadat', obvin'at'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çatmak (tüfek vb.)	baş-başa goymag (çatmag)	tiräştiriv	tüyistirüv, şatuv	çatū, uçtaştırū, tireştirū
çavdar	çovdar	arış	arıs, kara biyday	çavdar, kara būday
çay	çay	säy	şay	çay
çay (akar su)	çay	iniş, bäläkäy yılğa, görlävik	özenşe, jılğa	sū, özön
çaydanlık	çaynik	säynük	şaynek, kuman	çaynek
çayır	çayır	ülän, yäşän; bisän	şalğın, şabındık şöp	çöp
çaylak	çalağan	töylögän	kırğıy	ayrı-kuyruk, coru, balta cutar
çehre	çöhrä, üz	yöz , bit, kiyäfät	pişin, bet, jüz	cüz, bet
çekecek	dabankeş	kalak(sa)	ayakkalak	ayak kalakça, but kalakça, locka
çekici	cāzibädar	höykömlö, yağımlı	tartımdı, körikti	süykümdū
çekiç	çäkic	sükiş	balğa	balka
çeki düzen	nizam, intizam	tärtip	tärtip, ret	tartip
çekim	çäkmä, cäzb etmä	tartıv, tartım	tartılım, tartılıs	tartılū
çekim (gram.)	täsriflänmä	zat, zaman, han minän üzgäriş	septik, septev	caktalış

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bir-birigä tiräb ḳoymàḳ	tiräştirip kuyu	çatmak	çatmak	stavit' kontsóm k kontsu
çävdär	arış	çovdar, gara buğday	kara buğday	roj'
çày	çäy	çāy	çay	çay
änhàr, sày	iniş, kiçkinä yılğa, görlävik	çāy	say, eriḳ	reçka, ruçey
çàynäk	çäynik	çāynek, kitir	çäynäk	çaynik
piçän, ot	ülän, piçän	gırtıç, çayır	çöp	lugovaya trava
kalḫat	tilgän	çāy, çāy-çaŋŋalak	kurğuy, sa	kórşun
çehrä, bet	bit, yöz, kıyäfät	yüz	çährä, yüz, bät	litsó, fizionómiya
tufli kiyiş üçün işlàtilädigän màslämä	kalakça	rojok	ayakkoşuk, kalakçä	rojók, lóşka (dl'a obuvi)
özügä tàrtuvçi	söykimli, yağımlı	özüne çekici, gelşikli, görmeğey	yeḳimlik	prit'agatel'nıy; sooblaznitel'nıy
bàlğa	çükiç	çekiç	bolka	molotók
tärtib	pöḫtälik, tärtiplilik	tertip	tärtip	por'adók
tàrtiş	tartu, tartım	dartış	tartiş	prit'ajeniye, t'agoteniye
tüsläniş, türläniş	zat, zaman, san bilän törlänü	ütğeme, ütğeyiş	türläş, säpläş	spr'ajeniye; skloneniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çekimser	bitäräf	tavış birmäy kalıvsı, bitaraf	kalıs	kalıs
çekingen	çäkingän, utancag	tartınıvsan, oyalsan	uyalşak, momın	tartınçāk
çekinmek	çäkinmäk	kıymav, tartınıv	uyaluv, jüreksinüv, bata almav	tartınū
çekirdek	çäyirdäk, tum	höyäk, yim, yimiş, orlok	süyek; dänek; dän	sōk; danek
çekirge	çäyirtkä	sarança, sinjirtkä	şegirtke	çegirtke
çekişmek	çäkişmäk, deyişmäk	ärläşip, ızğışıp alıv	urısuv, janjaldasuv	çekişū, talaşū
çekmece	siyirtmä, göz	yäşnik, äryä, tartma	tartpa, suvırma	tartma
çekmek	çäkmäk	tartıv, huzıv	tartuv	tartū
çelenk	çäläng	säsäklär bäylämi, venok	gülşeŋber, güldeste	gülçambar
çelik	polad	koros	bolat, kurış	bolot
çelimsiz	çälimsiz	yabık, arık, sibik	boldırğan, arık	arık, arbak
çelişki	ziddiyyät	kapma-karşılık (lılık)	kayşılık; karama-karsılık	karama-karşılık kayçılık
çelişmek	zidd olmag, e'tiraz etmäk	kapma-karşı bulıv	karsı kelüv, bitispev	karama-karşı kelū, kayçı kelū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
betäräf	tavış birmi kaluçı, bitaraf	saklanma	biteräp, avaz beriştin vaz käçkän	vozderjavşiys'a
uyätçän, tàrtinçàḳ	oyalçan, oyaluçan, tartınuçan	çekinçeň, yığra	mömün, tartinçak	zastençivıy; róbkiy
uyälmàḳ, tàrtinmàḳ	kıymav, tartınu	çekinmek	tartinmak	stesn'ats'a; robet'
dänäk, pistä	töş, orlık, börtik	şā̈nik; çiğit	çikildäk, uruğ, urukça	kóstoçka; sem'eçko
çigirtkä	sarança, çikirtkä, sikirtkä	çekirtğe	çekätkä	sarança
aytişmàḳ, tàrtişmàḳ	ızğışıp, tirgäşip alu	yarıkalaşmak, tersleşmek	çeḳişmäk, täŋ takalaşmak	prerekat's'a
tàrtmä	yaşçik, ärcä, tartma	çekme, tahıl	tartma	(vıdvıjnóy) yaşçik
tàrtmàḳ, südrämàḳ	tartu, suzıv	çekmek	tartmak	t'anut', taşçit'
gülçämbär	çäçäklär bäylämi, venok, göllämä	girlyanda, güller çemeni	gül çämbär	venók; girl'anda
polat	koriç	polat	polat, gäŋ	stal'
àrıḳ, àzğın	yabık, arık, çirläşkä	arrık, hör	cüdäŋ, oruk	tósçıy, ḫudóy, nemoşçnıy
ziddiyät, ḳarämä-ḳarşilik	karşılıklılık	gapma-garşılık	ziddiyätlik	protivoreçiye
zid kelmàḳ , ḳarämä-ḳarşi bolmàḳ	karşılıklı bulu	gapma-garşı bolmak, çapraz gelmek	ḳarımukarşi kälmäk	protivoreçit'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çelmek, çelmelemek	badalag vurmag	ayak salıv	şaluv	çalū, torō
çeltik	çältik	tazartılmağan (dögö)	tazartılmağan dakıl	şalı
çember	däirä, çevrä	tünäräk, hupalak	şeŋber	tegerek, tögörök
çene	çänä	iyäk	iyek	ēk
çenebaz	boşboğaz, naggal	takıldak, lakıldak, läpildäk	ezbe, kırt	babır, köp söylögön
çengel	garmag, çängäl	ırğak; iläktirğis	ilgiş, askış	ilgiç, ala bakan
çentik	kärtik, nişan	kisik, kitik, kirtik, bilgi	kertik, şekilgen, ketiygen	kertik, kertik belgi
çepçevre, çepeçevre	ätrāfını alarag, üzük gaşı	tünäräk yahap, äylänip	aynala, bükil tönjrek	aylana, tegerek
çerçeve	çärçivä	kısana, ram, rama	jaktav	ramka
çer çöp (yakmak için)	çör-çöp	süp-sar	tamızık, usak otın	otun, taraşa, kesindi
çer çöp (süprüntü)	zir-zibil	süp, süp-sar	şöp-şalam, kokır-kokıs	çöp-çar, kaldık
çerez	çäräz	aş aldı, aşamlık, zakuska	as aldı; jeŋil tamak	şam-şum dām, ceŋil tamak
çeşit	çeşid, növ	tör, zat, sort	tür, sort	tür

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
çälmàḳ	ayak çalu	badak salmak	çalmak, putlıḳaşaŋ ḳılmak	podstavit' nógu dat' podnójku
şàli	tazartılmağan (dögi)	şālı	şal	neoçişçennıy ris, şala
çämbär, dàirä	tügäräk	töverek, halka	çämbär, dairä, dügläk	krug, okrujnost'
iyäk	iyäk	eŋek	iŋäk, sakak	podboródok
ezmä, väysäḳı	takıldık, til bistäsi	yaŋra, lakgı	valak täkkän, paḫpak	boltlivıy
ilgäk	ırğak, ilğiç	çeŋŋek	çaŋgak, ilgäk, ılmäk	krük, krüçók
kertik, nişàn, belgi	kirtik; bilgi, kisik, kitik	kertik, bellik	kämtük, kertik, bälgü	zarubka; zazubrina; nadrez
ätràf, teväräk	tügäräk yasap, äylänip	töverek, daş-töverek	öp-çörä, öp-çöridä	vokrug, krugom, so vseḫ storón
rämkä, çàrçöp	ram, rama, kısa, kısana	çārçuva	päncirä, rama, caza	rama; ramka
päyrähä	çüp-çar	tutaşdırlık, çöpleme, çöp-çör	otun-çava, çepindä, ḫeşäk	şçepki, suç'ya
aḫjät, süprindi	çüp, çüp-çar, kaldık-postık	zīr-zibil, süplük	äḫjät, çüpürändi, süpüründi	musor
yengil àvḳat	zakuska, çiŋilçä aşamlık, çiŋil aş	yürekse, garbanma	yenik tamak	zakuska
näv, tür, ḫıl	tör, zat, sort	görnüş, hīl	tür, ḫjl	sórt, vid, ród

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çeşme	çeşmä	hıv yatkılığı; kolonka	suv koyması, suv kondurğısı	sū tütük
çeşni	çeşni, dad, tam	täm, yat täm	dämdik	özgöçö dām
çete	guldur dästäsi, banda	öyör, banda, şayka	köterilisşiler bandası	kozğolonşu top
çetin	çätin	kıyın, avır, möşköl	kıyın	kıyın, ōr
çetrefil	dolaşıg	butalınılğan, sıvaltılğan, siyälgän	şıtırman, şiyelenisken	çiyelenişken, tatāldaşkan
çevik	çevik	yitiz , ölğör, sansan	şiyrak, elgezek, jürdek	şamdağay, ıkçam, cenjil
çeviri	tärcümä	tärjimä	avdarma, tärjimä	kotormo
çevirmek	çevirmäk	äyländiriv, öyröltöv	aynaldıruv, burav, buruv	aylandırū, tegeretū, burū
çevirmek (kuşatma)	mühāsiräyä almag	kamap alıv, uratıp, solğap alıv	korşav	kurçō
çevirmek (tercüme)	tärcümä etmäk	tärjima itiv	avdaruv	kotorū
çevre	ätraf	tirä-yak, äylänä-tirä, äträf mohjit	tönjirek, manjay, aynala; orta	aylana-çöyrö, çöyrö, ar tarap
çeyiz	cehiz	igät, birnä	sep, kız enşi, jasav	sep
çeyrek	çäräk, dörddä bir	sirik, dürttän bir(i)	şiyrek	çeyrek

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sün'iy süv mänbai	sulık; kolonka	kran; çeşme, gözbaş	su kolonkisi	iskusstvennıy içtóçnik vodı; kolónka
tääm, mäzä	yat bir täm	tağam	özgiçä täm	privkus
todä, top	öyir, banda, şayka	banda, basmaçı	banda, guruh	banda, şayka
ḳıyın, müşkül	kıyın, çitin, avır	çetin, kīn	ḳıyin, täs, eğir	trudnıy, tvördıy
ḳıyin, çigäl, müräkkäb	butalçık, çualçık	çılşınmlı	çatak, çugulukluk, çigiş	trudnıy, zaputannıy, slójnıy
çäḳḳän, epçil, dädil	citiz, yılğır, yıldam	çalasın, çakgan	çakkan, äpçil, tetiḳ	bıstrıy, podvijnıy, provórnıy
tärcimä	tärcimä	tercime	tärcimä	perevód
äyläntirmäḳ, burmäḳ	äyländirü, boru, bötirü	tovlamak, burmak, aylamak	aylandurmak, burimak, peḳıratmak, tolğimak	povoraçivat'; vertet'
ḳurşab älmäḳ, oräb älmäḳ	kamaş alu; uratıp, çolğap alu	gurşamak, gābamak	korşimak, oravalmak, kapsimak	okrujat'
tärcimä etmäḳ ögirmäḳ	tärcimä itü	tercime etmek	tärcimä ḳılmak	perevodit'
mühit, äträf	tirä-yak, äylänä-tirä, äträf, mohjt	töverek, etrāp, sreda	çörä, ätrap, muhit	okruga; okrujeniye; sreda
ḳalın	birnä	bukca, sep	säp, ḳız meli	pridanoye
çäräk	çirik, dürttän bir(i)	çeyrek	çaräk	çetvert'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çıban	çiban	şiş, küpirtki, sikan	şiykan	çıykan
çığ	çığ, gar uçğunu	küşkin, şıvış, yabırılış	köşkin	köçkü
çığır açmak	cığır açmag	yañı bir yul salıv (asıv, yarıv)	jol aşuv, jol bastav, bağdar siltev	çıyır açū, col açū, col baştō
çığlık	çığırtı, bağırtı	äsi, yöräk ämitkis; höräm	ayğay	ayğay, aykırık, dāt-bayrat
çıkar	mänfäät, fayda	otoş, mänfäğät	özimşildik, paydakünemdik	sareseptik, paydaçıldık
çıkarmak	çıharmag	sığarıv	sığaruv	çığarū
çıkış (yeri)	çıhış	sığıv urını, sığış	şığıs; şığuv	çığış
çıkışmak	danlanmag, söymäk	kızzırıv, ärläv	sögüv	uruşū, süylönū, keyū
çıkmak	çıhmag	sığıv (tışka); kütäriliv (yuğarı)	şığuv	çığū
çıkrık	galdırıcı kran	sığır	şığır	kuduk çığırığı
çıldırmak	özündän çıhmag, däli olmag	tiliriv, akıldan yazıv	jın soğuv, esengirev, esi avuv	cindi bolū, delbe bolū, akılınan acırō
çılgın	çılğın	dıvamal, tintäk	ävmeser, delkulı	cindi, delbe
çınar	çinar	çinar(a)	şınar	çınar
çıngırak	zınğırov, zäng	sıngırzak	konjırav	konğurō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
çipḳàn	sızlavık, çuan, şişik	çīban	çipkan	furunkul, çirey
köçki	lavina	harsaŋ	köç	lavina
yol sàlmàḳ, yol àçmàḳ	yaŋa bir yul salu (açu, yaru)	yōl açmak, uğur etmek	yol açmak	prokladıvat' put', bıt' pervım
baḳırık, häyḳırıḳ, dàd- färyàd	açı, yöräk ärtnitkiç	dāt-peryāt	çekıraş, caḳıraş	(istóşnıy) krik, vópl'
mänfäät, tämä	otoş, mänfäğat'	betnebislik, nebisceŋlik, nebsevürlik	kirim, tämä, payda	korıst'
çiḳarmàḳ	çığaru	çıkarmak	çıkarmak	vıvodıt'; vıtaskivat; izvlekat'
çiḳış	çığu, çığış (urını)	çıkalğa	çiḳış	vıhǰod
tänbeh bermàḳ, sökmàḳ, uruşmàḳ	kızdıru, ärläv	īğenmek, iŋirdemek	tillimak	branıt', rugat', delat' vıgovor
çıḳmàḳ	çığu (dışarı), kütärilü (yuğarı)	çıkmak	çıkmak	vıhǰodit' (dışarı); podnimat's'a (yukarı)
çiğır, çiğırıḳ	çığır	çarh	çığır	pod` yomnık, lebödka
aḳldän àzmàḳ	tilirü, akıldan yazu	yeldirğemek, akılıŋdan āzaşmak	eḳılini yokatmak, eḳıldin adaşmak	shǰodit' s uma, lişat's'a rassudka
tentäk, telbä	duamal, tintäk	dālişğe	täntäk, saraŋ	sumasbródnıy; bezrassudnıy
çinàr	çinar(a)	çınār	çinar	çinara
ḳonğıràḳçä	şöldir, kişkinä kınğırav	caŋ, düvme	konğurak, koldurma	kolokól'çik, bubençik

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çınlamak	cingildämäk, zangıldamag	sınjav; şıltırav, sıltırav	şıŋıldav, şıŋ şıŋ etüv	çıŋ -çıŋ etū, çıŋıldō, zıŋıldō
çıplak	çılpag	yalañgas	jalañaş	cılañaç
çıra	tez alışan	sıra	tamızık, ottık	çıra, ot tutandırğıç, tamızğı
çırak	şāgird	öyränsik, şäkirt	şäkirt, izbasar	şakırt
çırpınmak	çırpınmag	tıpırsınıv, bärilip huğılıv	jantalasuv, jan saluv	can-talaşū, can-alaketke tüşū
çırpmak (elbise vb.)	çarpmag	hilkiv	silkilev, julkulav	silkū
çırpmak (yumurta vb.)	çarpmag, çalmag	tuğıv, bişiv	bulğav, bılğav	çalū
çırpmak (el)	äl çalmag, şappıldatmag	säbäkäy itiv	soğuv, şıpıldatuv	çabū
çıt	çırt	sılt, şırt	şırt, sırt, tırs	çırt
çıta	tamasa, ensiz tahta, reyka	yoka, tar takta, planka, reyka	sırıkşa, uzın taktayşa	reyka, tilke takta
çıtı pıtı	naz-ġämzäli gız	ıksım ğına sibär kızsık	taldırmaş	möytögöy, tatınakay
çıtırdamak	çıtırdamag	satırdav, sıtırzav	şıtırlav, şıtır şıtır etüv	çıtırō, çatırō
çıtkırıldım	küsäyän, däymädüşär	üpkäsil, kıltım (bay), niskä künjilli	şıtırlak, nazdı, dız etpe	çıkçırılğan; tārınçāk, ıncık
çiçek	gül, çiçäk	säsäk, göl	şeşek, gül	gül, çeçek

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
cäränglämàḳ	çınŋlav, çıltırav, şaltırav	şınŋŋırdamak, cınŋŋırdamak	zinŋildimak	zvenet'; zvuçat'
yälänğàç	yalanğaç, yalan, şärä	çıplak, yalaŋaç	yalaŋ, yalaŋğaç	gólıy
tutäntirıḳ	çıra	tutaşdırlık	tutruk	sosnovaya çşepa (luçina)
şàgird	öyränçik, şäkirt	şāğirt	şagirt, nimkar	uçenik, podmaster'ye
tipirçilämàḳ, urunmàḳ	tıpırçınu; tiridän çığıp tırışu	çırpınmak, urunmak	tipirlimak, cantalaşmak	bit's'a, iz koji von lezt'
silkmàḳ	silkiv	silkelemek, silkmek	silkimäk	str'ahŋvat', vıtr'ahŋvat'
çäyḳamàḳ	tuğlav	çalmak, bulamak	çaykımak, çalmak	vzbivat'
ḳarsàk çälmàḳ, çäpäk çälmàḳ	çäbäkäy itü	çarpmak	çalmak	hŋópat'
şirt	çılt, şırt	şırt	çirt	podrajeniye slabomu şumu
ingiçkä taḫtä	yuka, tar takta, reyka, planka	reyka, İnçe uzīn tağta	päväz	reyka
nàzik, mulàyim ḳız, ḳızälàḳ	kiçkinä, näfis bir kızçık	nāzenince (eycecik) gīzcağaz	nazuk, mulayım ḳızçak	milen'kaya, simpatiçnaya devoçka
çirsillämàḳ	çıtırdav, şart-şort itü	şıtırdamak, şatırdamak	çarsildimak	goret' s treskom
cizzäki; incıḳ	üpkäçil, niçkä künŋilli	ıncık, öykelek, nāzli	nazlık, könŋli jumşak	obidçivıy; kapriznıy; çuvstvitel'nıy
çeçäk, gül	çäçäk, göl	gül	çeçäk, gül	tsvetok

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çiçek (hastalık)	çiçäk	säsäk (kara säsäk)	şeşek, korasan	çeçek
çift	goşa	yop, parlı	kos, jup	koş, cup
çift sürmek	cüt sürmäk	höröv, haban höröv	jırtuv, aydav (jerdi)	koş aydō, cer aydō
çiftçi	äkinçi	iginsi	dıykan, eginşi	dıykan
çiftleşmek	cütläşmäk	toroğov, kasıv, kuşılıv	şağılısuv, urıktanuv, kaşuv	cınıstık katışū
çiftlik	äkin sähäsi	ḫujalık, ferma	avılşaruvaşılık ornı	çarba ceri
çiğ	çiy, bişmämiş	siy	şiyki	çiyki, kam
çiğnemek	çiynämäk	säynäv	şaynav	çaynō
çiğnemek (ayakla)	çığnamag	ḫjiv, taptav	taptav	tepsō̄, taptō
çiklet	saggız	sağız , sayır	sağız	sağız, çağız
çil	çil	hipkil	sekpil, sepkil	sepkil
çile	därd, ġäm, bäla	kayğı-ḫäsrät, moŋ-zar	kayğı-kasıret, muŋ-zar	kayğı, muŋ, küyüt
çile (yün vb.)	käläf	kiläp, yip bäylämi	kelep; şuvmak, baylam(jip)	kelep
çilek	çiyäläk	yir yilägi	kulpınay	kulpunay
çilekeş	mäzlum, çoḫ äzab çäkmiş	yafa kürivsi, ğaẓap siğivsi	ömirinde köp kıyınşılık körgen	azap tartkan, kor bolğon

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
çeçäk	çäçäk avıruı	māma	çeçäk	óspa
cüft	cöp, parlı	cübüt, goşa, cüp	koş, cüp	parnıy
yer häydämàḳ	cir sörü, saban sörü, sukalav	yer sürmek, goş goşmak	koş tartmak, koş haydimak	vozdelıvat' zemlü, paḫat' zemlü
dehḳàn	iginçi	dayhān, ekerāngı	dihan, ekinçi	zemlepaşets, zemledelest
cüftläşmàḳ	kuşılu, yögirtü, kaçıru	hövre goyulmak; çaknışmak	kaçuruşmak, çeḳilişmak	sluçat's'a, sparivat's'a
mülk, ḫocälik	ḫuçalık, ferma	ekerāngılık meydan, hocalık yer, mülk	kora-cay, canza, yär-mülük	pomest'ye; ferma
ḫàm	çi	çīğ	ḫam, çürüç	sıroy; nespelıy; nedovarennıy
çäynämàḳ	çäynäv	çeynemek	çaynimak	jevat',
tepälämàḳ	izü, basu	depelemek, basalamak	çäylimäk	toptat', davit'
säḳıç	sağız, sumala	sakgıç	seğiz	jevatel'naya rezinka
sepkil	sipkil	sepğil, menek	säpkä	vesnuşka
äzàb, äzàb-ukubät	bäla-kaza, kayğı-ḫäsrät	gayğı, hasrat,	azap, azap-okubät	góre, muki
kälävä	kiläp, cip bäylämi	kelep	keläp	motók
ḳulubnäy	cir cilägi	klubnika	ḳızıl bölcürgän	klubnika
äzàb çekkän, cäfà çekkän	cafa kürüçi, ğazap çigüçi, intüğüçi	görği gören, azāp çeken	capakäş	muçenik, stradalets

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çilingir	çilingär	yoẓaksı, askıssı, askıs ostahı	temirşi-kiltşi	açkıççı, temirçi
çim	alag otu	siräm	şım	çım
çimdik	çimdik	simtiv	şımşuv	çımçū
çimen	çämän	säsılgän ülän (gaẓon)	şımdak; gazon	kök maysa, gazon
çimento	sement	tsement	tsement	sement
çini	kaşı	sınayak kirbis	köze	kaptama közö, çını kalakça
çinko	sink	tsink	mırış	sink
çirkef	çirkâb	bısrak, şamtır, şalkı	bıksık, pasık	akır-çikir
çirkin	çirkin	yämhiz, nasar, yamak, ilämhiz	önşsiz, köriksiz, surı kaşkan	ırañı sūk, önü sert
çiselemek	çisälämäk	bıskaklav, hibäläv	sirkirev, sebezgilev, sebezdev	sebelō
çiş	sidik	bala hiyziği	bala sidigi	bala siydigi
çişi gelmek	çişi gälmäk	hiyähi kiliv	siygisi kelüv	siygisi kelū
çit	çäpär	kärtä, sitän, şakarma	şıt; şiy korşav	tosmo, kaşā
çitilemek	sürtmäk, ovḫalamag	ışkıv, ıvıv	uvkalav	ezip cū
çivi	mismar, mıḫ	söy, kaẓak	şege	mık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
çilängär	yozakçı, açkıççı, açkıç ostası	açar ussası	çilängär	slesar'
çim	çiräm	gazon, çemen	çim	plevel; dörn
çimçiläş	çimitü	çümmük	çimdaş	şçipaniye, şçipók
mäysäzàr	çäçilgän ülän (gazon)	çemen, gırtıç	çimän, maysa	gazón, lujayka
sement	tsement	tsement	tsement	tsement
kàşin	çınayak kirpiç	sırça	çinä, kaşin	izraztsy (dl'a kul'tovıh zavedeniy)
sink	tsink	tsink	tsink, ruh	tsink
iflàslik, iskırtlik	şapşak, şakşı, pıçrak	hapa, çirk	näcis, jirkänç	gr'az', neçistótı
çirkin, körümsiz	yämsiz, şıksız, kilbätsiz	görksüz, görmeksiz, betğelşik	sät, körümsiz	nekrasivıy
tàmçilämàk, mäydäläb yàğmàk	pıskaklav, sibäläv	çisnemek, çisnelemek	simildimak	morosit'
bàlä siydigi	bala sidiği	çāğa siydiği	bala siydiği	moça (rebönka)
siygisi kelmàk	siyäsi kiliv	siyesi gelmek	siygüsi kälmäk	zahotet' pomoçit's'a
çetän devàr	kirtä, çitän, koyma	germev, çeperi	çitan, kaşa, lankar	izgorod', pleten'
işkalämàk	ışku, uu	mınçğamak, sürtelāp yūvmak	ugilimak	teret' vo vrem'a stirki
mıh	çöy, kadak	çüy	mık	gvozd'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çiy	şeh, şäbnäm, jälä	ısık	şık	şüdürüm
çizgi	çizgi, hätt	hızık, hızat	sızık	sızık
çizme	çäkmä (uzun boğaz)	(kün) itik	etik	ötük
çizmek	cızıg (hätt) çäkmäk	hızıv	sızuv	sızü, çiyü
çoban	çoban	çaban, harık kötövsi	şopan, koyşı	koyçu, çaban
çocuk	uşag	bala, bäpis, bäpäy	bala; bala-şağa	bala
çoğalmak	çohalmag, artmag	artıv, üsiv	köbeyüv	köböyü
çoğul	cäm, çohlu	küplik	köptik	köptük san
çoğulcu	plüralist	plüralist	aluvan pikirli	plyuralçı
çoğunluk	çohlug	küpsilik	köpşilik, basım	köpçülük
çok	çoh	küp	köp	köp
çokluk (gram)	cäm	küplik (hanı)	köptik	köptük san
çolak	çolag	sulak	şolak	kolu çolok
çolpan	venera	sulpan	şolpan	çolpon
çoluk çocuk	çolug-cocug	bala-sağa	bala-şağa	bala-çaka
çomak	çomag	tayak	tayak	tayak
çorak	şoran(lıg), şorakät	tatırlavık	sor; sortaŋ; soraŋ	şor

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şudring, şäbnäm	çık	çīğ	şäldäm	rosa
çizıḳ	sızık, iz	çızğı, çızık	sızıḳ	liniya, çerta
etik	(kün) itik	ādik	ötük	sapóg; sapogi
çizmàḳ	sızu	çızmak	sızmak	linovat', çertıt'
çopàn	çaban, sarık kötüçisi	çopan	çopan, koyçi	çaban, pastuḫ
bàlä, gödäk	bala, sabıy, bäbi	çāğa	bala	rebönók, dit'a
köpäymàḳ, àrtmàk	artu, üsü, kübäyü	köpelmek	köpäymäk, nurğunlimak, artmak	umnojat's'a, uveliçivat's'a
köplük sàn	küplik	köplük sān	köplük san	mnójestven-noye çisló
pluralist	plüralist	plyuralçı	plyuralçı	plüralist
köpçilik	küpçilik	köplük	köpçülük	bol'şinstvó
köp	küp	köp	köp, cik, nurğun	mnóga
köplük sän	küplik sanı	köplük sān	köplük san	mnójestven-noye çisló
çolàḳ	çulak	golak	çolak	suḫorukiy
çolpàn	çulpan	zöhre	çolpan	Venera
bàlä-çäḳa	bala-çağa	bala-çāğa, oğlan-uşak	bala-caka	domoçadtsı; detvora
täyàḳ	tayak	tayak	çomak, çokmak	palka
şor tupràk	tozlak, tozlı tufrak	şōr, şōrluk	şor, şortaŋ	solonçak

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çorap	corab	oyok	şulık, baypak, uyık	baypak
çorba	şorba	aş, hurpa	sorpa, köje	şorpo, sorpe
çökmek	çökmäk	süğiv, süğäläv, sükäyiv	şögüv, otıruv	çögǖ
çöl	çöl	sül, sahra	şöl	çöl
çömelmek	çömälmäk	süğiv, süğäläv, sükäyiv	şömeŋdev, tizerlev, jüginüv	tizelep oturū
çömlek	sahşı gab	körşäk	kumıra, kış şölmek	közö, kumura
çöp	zibil, zir-zibil	süp, süp-sar	şöp-şalam, kokıs	taştandı
çörek	yağlı çöräk	süräk, kölsä,	külşe; tandır nan	çörök (Türk nanı), külçö
çözmek	çözmäk, açmag	sisiv, ıskındırıv	şeşüv	çeçǖ
çözümlemek	tählil etmäk	yintikli tikşiriv	taldav	taldō
çubuk	çubug	sıbık	şıbık	çıbık
çukur	çuhşur	sokor; baz	şuŋkur	çukur, çuŋkur
çul	çul	iski-mosko kiyim	jabuv; eski-kuskı jamılğı	tār
çuval	çuval	tok (say), kap	kap	kap, çıpta

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
päypàḳ	oyık	corāp	paypak	çulki; noski
şorvä	şulpa	çōrba	şurpa, şorva	sup, pohjöbka
çökmàḳ	utıru, iŋü, basılu	çökmek	çökmäk	osedat'; zavalivat's'a
çöl	saḥra, çül	çöl	çöl, sähra, biyavan	pustın'a
tizzälämàḳ , çäkkälämàḳ	çüğäläv, çüğü, çüğäläp utıru	çommalmak, çommalıp oturmak	zoŋzaymak, zoŋzuyup olturmak	sadit's'a na kortoçki
tändir	çülmäk	kūyze	kömzäk, ḫumra	glin'anıy gorşók
aḫjät, süprindi	çüp, çüp-çar	ḫapa, zir-zibil, taşlandı	ählät, süpründi	musor
külçä	çüräk, kölçä	yāğlı çörek, kōke	tatlıḳ tokaç, maylıḳ nan	çurek, sdóbnaya lepöşka
yeçmàḳ	çişü, ıçkındıru	çözmek	yäşmäk	razv'azıvat'; raspuskat'; rasputıvat'
tählil etmàk, tekşirmàḳ	cintikli tikşirü	dernemek	tählil ḳılmak, tallimak	analizirovat, issledovat'; razbirat'
çivıḳ, ḫıpçin	çıbık	çībık	çiviḳ	prut
çüḳur	çokor; baz	çukur	çoŋḳur	yama; róv
cul	iski-mosko, kiyim	cul	cul	şerst'anaya popóna; tr'ap'yo, laḫmot'ya
ḳàp	kapçık, kap	çuval	tağar	meşók

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
çuvaldız	çuvaldız	kamıt inähi	juvaldız, teben	cōbaldız, temene
çünkü	çünki	sönki	sondıktan	oşonduktan
çürük	çürük	sirik, sirgän	şirik	çirik
çürümek	çürümäk	siriv, tarkalıv	şirüv	çirū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
cüvàldiz	kamıt inäsi	temen	çuvalduz, tömünä	meşoçnaya igla
çünki	çönki	çünki	çünki	potomu çto
çirik	çirik, çirigän	çüyrük	çirik	gnilóy
çirimàḳ	çirü, tarkalu	çüyremek	çirimäk	gnit'

D

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
da/de (edat)	da-dä	da/dä (ta-tä; ʒa-ʒä)	da-de	da, dağı
dadanmak	dadanmag	küniğiv, häväsläniv	dändev, dänigüv, kunığuv	könü, alınü
dadı	dāyä	bala karavsı, tärbiyäsi	bala karavşı äyel	bala bağüçu
dağ	dağ	tav	tav	tō
dağ (yara)	dağ	yara	jara, dak, dık (yürekte)	cara, dak
dağarcık	dağarcıg	muksa, sumka	teri kapşık, dorba	teri baştık
dağılmak	dağılmag	yäyiliv, taralıv, säsiliv	tarav	tarō
dağlamak	dağlamag	inävläv, inäv halıv, tamğalav	tanƀalav	tamğa salü, tamğalō, küygüzü
daha (henüz)	daha	äli, äligä (ḳäʒär)	äli	dağı
daha (sıfat derecesi)	daha	-rak, -räk	(odan) da, -rak, -rek	-ırāk, -irēk
daha (ek olarak)	daha	tağı (la), yänä	tağı(da)	dağı
dahī	hätta, da(dä), da(dä) belä	ḫatta	da(de)	da, dağı
dāhī	dāhi	dahi, geniy	kemenger	ulū, geniy
dāhilī	dāhʒili	iski, istäği	işki	içki

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
häm	da-dä (ta-tä)	-da/-de	da-dä	i, toje, takje (çast)
könikmàḳ, yàmàn örgänmàk	küniğü, iyäläşü, häväslänü	yaman övrenmek, endik etmek	könükmäk, yaman ügänmäk	privıkat'; pristrastit's'a
enägä	bala karauçı, tärbiyäçi	eneke	bala bakkuçi ayal, dayä	n'an'a
tàğ	tav	dāğ	tağ	gora
dağ, yärä	yara	dāğ, yara	yara	rana
sümkä, ḫaltä	sumka, kalta, suma	sumka	kapçuk	kójanaya sumka
tärḳalmàḳ	sibilü, çäçilü, taralu	dāğamak, darğamak	tarḳımak, taralmak	rashǫdit's'a resseivat's'a
tämğa bàsmàḳ tämğalämàḳ	kläymä suğu, tamğalav	dāğlamak	dağlimak, tamğılimak	vıjigat' kleymo, kleymit'; prijigat'
häli, häligäşä, hàzirgäçä	äli, äliğä (kadär)	henīz, entek	tehǰ	yeşçö, poka yeşçö, do sihǰ pór
yänä, yänädä, tağın	-rak, -räk	hāş, örān	tehǰmu, ḫelila, -rak, -räk	yeşçö luçşe; boleye
yänä	tağı, tağın, yänä	yene, yene-de	yänä	yeşçö
hättà	ḫätta	hatda, -da/-de	bilänmu, -mu, -dä	daje, yesli daje, ḫot'a bı daje
dàhiy	dahi, geniy	uçursız zehīnli, geniy	dahi	geniy
içki	içki, içtäği	içki	içki	vnutrennıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
dāimā	dāimā, hämişä	daimi, här vakıt, özlökhöz	däyim, dayım	dayıma
dāimī	dāimi, hämişälik	özlökhöz tuktavhız	turaktı; däyimi	turuktū, dayıma
dāir	dāir	karata, bäylänişli, kağılışlı	katıstı, tiyisti	tiyeşelū
dāire (geometri)	çevrä, dāirä	tünäräk, äylänä	şeŋber	tegerek
dāire (devlet dairesi)	idārä	idara, bülik, kontora	idara, keŋse, mekeme	mekeme, işkana
dāire (apartmanda)	mänzil	fatir, kvartir (a), torak, yatak	päter	kvartira, patir
dakık	däġiġ	töğäl, ıksım, yıynak	dälşil	tak
dakīka	däġīġä	minut(a)	minut	minut
daktilo	yazı maşını, maşınka	yazıv maşinahı, maşinka	maşinka	maşinka
dal	budag	botak; tarmak	butak, tal	butak, şak
dal (branş)	ihtisas	ölkä, tarmak, täŋgäl	sala, tarmak	tarmak, salā
dalak	dalag	talak	talak; kök bavır	kök bōr
dalâlet	azğınlıg, yoldan sapma	azğınlık, yuldan yazıv	surkıyalık, azğındık	adaşkandık, buzulğandık
dalamak	dalamag	sağıv	küydirüv, şarpuv, şağuv	tikendō, sayğılō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
dàimà, dàim, hämişä	daimi, här vakıt, özliksiz	hemīşe, mıdāma	dayim, dayima, hemişäm, här kaçan	vsegda, postoyanno
dàimiy	özliksiz, bir tuktavsız	hemīşelik mıdāmalık	dayimiy	postoyannıy
dàir	bäylänişli, karata, kağılışlı	değişli, dahıllı, bağlanışıklı	dair	kasayusçiysa, otnos'asçiys'a; kasatelno
dàirä	tügäräk, äylänä	töverek, teğelek	dairä, çämbär	krug; okrujnost'
idàrä, bölim	idarä, bülik, kontora	edāra, bölüm	idarä, mähkimä	otdel; kontóra; uçrejdeniye
ḫànä, üy	fatir; torak, yatak, kvartir(a)	kvartira, öy	kvartira	kvartira
änıḳ, täyin	töğäl	tākīk, anık	tak, tayinlik	tóçnıy
däḳıḳa	minut(a)	minut	minut, däḳika	minuta
mäşinkä	yazu maşinası, maşinka	maşinka	maşinka	maşinka
butàḳ , şàḫ	botak; tarmak	şaha, pūdak	putak, şaḫ	suk, vetv'
sàhä	ölkä, tarmak, yünäliş	pūdak, uğur	iḫtisas, sahä	napravleniye; ótrasl'
tälàḳ	talak	dālak	tal, kara cigär	selezönka
yoldän àzişlik, zälàlät	azğınlık, yuldan yazu	āzğınlık, yōldan çıkmaklık	zalalät	otstupniçestvo; pórça; zablujdeniye
çaḳmàḳ	çağu	dālamak, yarmak; çakmak	çakmak	jalit'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
dalaşmak	dalaşmag	talaşıv, ırıldaşıv	talasuv, ırıldasuv	talaşū, tıtışū
dalavere	hiylägärlik, fırıldagçılıg, intrigabazlıg	ğäyläkärlik, mäkirlik	kuvlık, aylakerlik, mekerlik	coypu, kū, amaldū
dalga	dalğa	tulkın	tolkın	tolkun
dalgıç	dalğıc, vodolaz	vodolaz	şuvşıl, süŋgigiş, vodolaz	sūçul
dalgın	dalğın	ğätirhiz, tarkav	umıtşak	unutçāk
dalkavuk	yaltag	yalağay, yaramhak, yolmakay	jağımpaz	koşomatçı
dalmak (suya)	cummag	sumıv	süŋgüv	çumkū, çömülū
dalmak (dalgınlık)	dalmag	üz-üzin onotov, uyğa batıv	oyğa batuv, oyğa şomuv	oyğo batū
dalmak (uykuya)	yuhulamag, uyguya dalmag	täräŋ yokoğa kitiv	kattı uyıktav	alp uyku salū, katū uktō
dam	dam	tübä, kıyık	şatır, töbe, tam	tınıke, üy çatırı
dama	dama, şaşki	damka	doybı, şatıraş	şaşki, damka
damacana	böyük butulka	zur şişä	ülken şıyşa	çoŋ bötölkö, çoŋ şişe
damak	damag	aŋkav	taŋday	taŋday
damar	damar	tamır	tamır	tamır
dāmat	küräkän, dāmad, yeznä	kiyäv	küyev	küyö bala, küyö

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ğacişmàḳ, täläşmàḳ	talaşu, ırıldaşu	dālaşmak, garpışmak	talaşmak, kavaşmak	grızt's'a
näyrängbàzlik, hiyläkàrlik fisḳ-fäsàd	ḫäyläkärlik, mäkirlik	pirim, hīleğārlik, pırrıldık	iğvagärlik, näyrānçilik	mahjnats'iya; intriganstvo; obman
tolḳın	dulkın	tolkun	dolkun	volna
ğavvàs	vodolaz	suva gīrici, vodolaz	vodolaz, ğavvas	vodolaz
pärişànhḫàtir, pärişàn	tarav, tarkav, yubalğı	alcırāŋŋı	unutkak	rasseyannıy
ḫuşàmädgöy, yältàḳ	yalağay, kuştan, yuḫa	yarancaŋ	yalakçi, ḫoşamätçi	l'stets; podliza
şonğımàḳ	çumu	çümmek	sünğümäk, çömmäk	nır'at'
oygä tàlmàḳ	uyğa çumu, uyğa batu	ōya batmak, pikire çümmek	oyğa patmak	zabıt's'a; pogruzit's'a v razdumiye
ḳattıḳ üyḳugä ketmàḳ, ḳattıḳ uhjämàḳ	tirän yokığa kitü	çuŋ ūkā gitmek	telip kalmak, uyḳığa patmak	usnut' glubokim snóm
tàm	tübä, öy tübäsi	üçek	çedir	króvl'a
şäşkä	damka	damka, şaşka	doyba, damka	şaşki
kättä şişä	zur şişä	hum çūyşe, ulı çūyşe gāp	yoğan bodulka	butıl'
tängläy	aŋkav	kentlevük	tanjay	nöbo
tàmir	tamır	damar	tomur	krovenósnıy sosud; vena
küyàv, dàmàd	kiyäv	giyev, kōreken	küyoğul	z'at'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
damga	damğa	tamğa	tañba	tamğa
damızlık	damazlıg	tokom malı	tekti, asıl tekti	asıl tukum
damla	damla, damcı	tamsı	tamşı	tamçı
damlamak	damcılamag	tamıv, tamsılav	tamuv, tamşılav	tamçılō
dana	dana	tana	tana	torpok, tana
dangalak	ah0mag	anra, makav, tomana	akılsız, parıksız	akılsız, dañğalak, ala kōdön
danışmak	mäslähätläşmäk, gänäşmäk	käñäş horav, käñäşläşiv	keñesüv, akıldasuv	keñeşū, akıldaşū
danışman	mäslähätçi	käñäşsi	keñessi	keñeşçi, akılçı
dans	räġs, oyun	tansa, biyiv	biy	biy
dantel	hörmä, nahış	siltär	tor, tor köz	tor keşte, keşte çaçısı
dar	dar	tar	tar	tar
dar ağacı	dar ağacı	dar, dar ağası	dar	darğa, dar
daralmak	daralmag	tarayıv, taraya töşöv	tarıluv	tarū
darbe	zärbä	huğıv, bäriv	soğıluv, urıluv	urū, soğū
darbe (hükûmet d.)	çeviriliş	almaşınıv, perevorot	tönkeris	tönkörüş
darbımesel	atalar sözü	mäkäl	nakıl, makal-mätel	makal lakap
darbuka	dumbul (kiçik nağara)	şöngörlö baraban	dañğıra	darbuka (kiçine baraban)

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tämğa	tamğa	tağma	tamğa	tamga
näsldàr, zàtli	näsil ügizi	tohumlık māl, hövür	näsil, äsil tuḫum	plemennóy (o jivótnıh)
tàmçi	tamçı	damca	tamçä	kapl'a
tàmçilämàḳ	tamu, tamçılav	dammak, damcalamak	tamçilimak	kapat'
tana	tana	göle	tana	telönok, (ot şesti mes'atsev)
äḫmàḳ	aŋgıra	samsık, kellesiz, akmak	aḫmak, kapakvaş, alagedän	dubina; balda, tupitsa
mäslähätläşmàḳ, kengäşmàḳ	kiŋäşü, kiŋäşläşü	maslahatlaş-mak, geŋeşmek	mäslihat sorimak, keŋäş sorimak	sovetovat's'a
mäslähätçi	kiŋäşçi	geŋeşçi, maslahatçı	keŋäşçi, mäslihätçi	sovetnik
raḳs, oyin	tanets, biyü	tans	ussul	tanets
tor käştä	çiltär	tor nağış	tor käştä	krujevo
tàr	tar	dār	tar	uzkiy
dàr	dar ağaçı	dār	dar	viselit'sa
tàräymàḳ	tarayu, taraya töşü	dāralmak	taraymak	sujat's'a, suzit's'a
zärbä	suğu, bärü, oru	zarba, zarp	uruş, zärbä	udar
töntäriş, dävlät töntärişi	perevorot, üzgäriş	ağdarılışık	dölät özgürüşi	perevorót
maḳàl, mäsäl	mäkal'	nakıl, atalar sözi	zärbimäsäl, makal-tämsil	poslóvitsa, pogovórka
bäräbänçä	şöldirli baraban	deprek	dumbak	darbuka (malen'-kiy baraban)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
dargın	küskün, darğın	üğäyhitilgän, sitlätilğän	renjüvli, keyüvli	tārınğan, kapa bolğon
darı	darı	tarı	tarı	tarū
darılmak	darılmag	üpkäläv, ḫätir kalıv, ränyiv	renjüv, tarıluv, ökpelev	tārınū
dāvā	dāva	dağvä	arız, şağım	arız, dō, dōmat
dāvā (ülkü)	ideal, āli mäġsäd	ḳäzirli ideal, izği tilāk	arman-ümit; arŋsar; askak arman	ümüt, ıyık kālō
davar	davar	mal-tıvar, tirlik	uvak mal	candık, koy-eçki
dāvet	dā'vät	sakırıv	şakıruv	çakırık, çakırū
dāvetiye	dā'vätnāmä	sakırıv kağızı (ḫatı)	şakıruv kujat	çakırū
davranış	davranış	kılık	kılık, kulık; minez-kulık	cürüm-turum, kılık-coruk
davranmak	davranmag	üzŋdi totov, iş itiv, ḫäräkät itiv	özin ustav	özün karmō
davul	täbil, davul, nağara	baraban	davıl	dobul, baraban
dayak	vurma, döymä, kötäk	huğıv, tukmav	uruv, sabav; tayak körsetüv	urū, sabō, tayaktō
dayak (destek)	dayag	tayav, tiräk, tiräğis	tirev, tayav, süyev	tirōç, türkük
dayamak	dayamag, söykämäk	höyäv, tiräp kuyıv	süykev, tirev, tayav, takav	tirō, tayō, süyō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḫafä, räncigän	kıyırsıtılğan, räncigän	kīneli, öykeli	räncigän	obijennıy
tarıḳ	tarı	darı	teriḳ	próso
ḫafä bolmàḳ, räncimàḳ	üpkäläv, ḫätir kalu, räncü	öykelemek, kine etmek	räncimäk, öpkilimäk	obijat's'a
dä'và	däğva	arz, talap	däva	isk
àliy maḳsäd, yüksäk ğàyä	kadirli, ideal, izği tiläk	baş maksat	ali mähsät, ğayä	ideal; sokrovennoye jelaniye
uşàḳ màl	tirlik, mal-tuar, mal	dovar	çarvä, koy-öşkä	melkiy rogatiy skót
täklif, dä'vät	çakıru	çākılık	dävät, çaḳiriş	priglaşeniye, vizov
täklifnàmä	çakıru kägazi (ḫatı)	çākılık, çāğırış (hat)	dävätnamä, bağak	priglasitelnoye pis'mó (bilet)
ḫulḳ, àdät	ḫolık, yöris-torış	gılık, hāsiyet, boluş	ḳilik, ḫulk	povedeniye; obraşçeniye, obhojdeniye
özini tutmàḳ, häräkät ḳılmàḳ	üzinni totu, iş itü, ḫäräkät itü	özüni alıp barmak	özini tutmak, muamilä ḳilmak	postupat', vesti seb'a
dàvul	baraban	nağara	davul	bol'şoy baraban
kältäk, kältäkläş	kıynav, suğu, tukmav	tayaklama, urma, kötek	uruş, tayak yeğiziş, kaltaklaş	pobói, tolesnoye nakazaniye
tiräk, tirgäk, süyänçıḳ	tiräv, tiräviç, tiräk	dīreğ, söyeğ	tiräk, tayançuk	podpórka; opóra
täyämàḳ, süyäb ḳoymàḳ	tiräv, tiräp kuyu, söyü	dayamak, söyemek	tirimäk, tayimak, süyimäk	prislonat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
dayanak	dälil, istinadgâh, dayanag	yirlik, nigiz, dälil	negiz, dälel	negiz, tayanıç
dayanıklı	mätin, dözümlü	tüzim(li), sızam(lı), birik	tözimdi, şıdamdı	çıdamkay, çıdamdü
dayanışma	hämräylik	birzämlik, tiläktäşlik	avız birlik, uyımşıldık	birimdik tilekteştik
dayı	dayı	ağay, ağa	nağaşı, dayı	tayake, tağa
dayı (arka)	arhça, havadar	tayanıs, arka, arkalavsı	arka süyev	cölök-tayak, arka
dazlak	daz	yaltas, kak baş(lı), yaltır baş(lı)	taz, jaltır bas	taz, kal
debelenmek	çapalamag, çırpınmag	säbäläniv, tıpırsınıv, bärgäläniv	arpalasuv, jantalasuv, alas uruv	tıpırō, can talaşū, aldas urū
dede	baba	olatay, babay, kartıy, babakay	ata, ata-baba, baba	çoŋ ata
dedikodu	dedi-godu	imiş-mimiş, hüz	ösek-jala	uşak, uşak-ayıŋ, imiş
defa	däfä	kabat, kat, tapkır	ret, dürkin	bir iret, bir colu
defetmek	däf etmäk, rädd etmäk	kıvıv, kıvıp yibäriv	kuvuv, ketirüv	ketirū, kubalō
defîne	däfînä	hazina, baylık	kazba baylık, kazına	kazına
defnetmek	däfn etmäk	yirläv, kümiv, yirğä biriv	koyuv, jerlev	kömū, koyū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
süyänçıḳ, tirgàvuç	tiräk, nigiz, cirlik, dälil	dayanç, esās	tiräk, tayanç asas	opóra; osnovaniye
bärdàşli, çidämli	çıdam(lı), tüzim(li)	dözümli, çıdamlı	çidamlıḳ, taḳätlik	vınóslivıy
birdämlik	birdämlik, yärdämçilik, tiläktäşlik	rāydaşlık	tiläkdaşlık, pikirdaşlık	splöçönnost', solidarnost'
tàğa	ağa, abzıy, abıy	dāyı	tağa	d'ad'a (so storony materi)
hàmiy, süyänç	tayanıç, arka, arkalavçı	arkadayanç, hovandār	arka tayanç	pokrovitel', proteje; ruka
käl, tàz	piläş, takır başlı, yaltır başlı	kel, takır kelle	taz, aydıŋvaş, kaşḳıvaş	lısıy, pleşivıy
tipirçilämàḳ	tıpırçınu, çabalanu, bärgälänü	çabalanmak, urunmak	tipirlimak	otbivat's'a rukami i nogami; trepıhat's'a
bàbà, buva	babay, däv äti, kart, äti	ata, bāba	buva, çoŋ ata	ded, deduşka
ğıybät, fısḳu fäsàd	imiş-mimiş, süz	gībat	dedi-dedi	spletnı, peresudı, sluhj
märtä, däf'ä	kat, kabat, tapkır	gezek, sapar, yōla	ḳetim, märtäm	raz
ḳuvmàḳ, ḳuvlämàk, däf etmàḳ	kuu, kuıp cibärü (çığaru)	dep etmek, ret etmek	koğlimak	udal'at', progon'at'
däfinä, hazinä	häzinä	hazīna	däpinä, häzinä	klad
däfn etmàḳ	cirläv, kümü, cirğä birü	yerlemek, cāylamak	däpn ḳılmak, yärlimäk	horonit', pogrebat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
defol	däf ol, rädd ol	kit, ıskın, yuğal	zıt, joğal, jaltırat tabanındı	coğol, ket
defter	däftär	däftär	däpter	depter
değer	däyär, ġiymät	ķimmät, baha	bağa, kundılık	bā, nark
değerlendirmek	ġiymätländirmäk, däyärländirmäk	ķäzirin biliv, yuğarı bahalav	bağalav, paydasın bilüv	bālō
değerlendirmek (tenkit)	räy yazmag, fikir söylämäk	baha biriv, yomğaklav	bağalav, pikir berüv	bālō
değil	deyil; yoḫ	tügil	emes	emes
değin	ġädär, -däk	ķäẓär, saklı, tikli(m)	deyin, şeyin	çeyin
değinmek	toḫunmag, tämās etmäk	tiyiv, kağılıv	katısuv, kozgav, karasturuv	tiyū̃, tiyip ketū̃
değirmen	däyirman	tirmän	diyirmen	tegirmen
değirmi	däyirmi	tünäräk, yomoro	döŋgelek, tegirşik, tegerşik	toğolok
değişik	däyişik, färġli	ayırım (bir)	özgeşe, ayrıkşa, baskaşa	ayırmalanğan, özgöçölöngön, başkaça
değişim (mübadele)	mübādilä	almaşıv	almasuv	almaşū
değişken	däyişkän	tiz üzğärivsän, kildili-kittili	avıspalı, özgermeli	özgörülmö, turuksuz
değişmek	däyişmäk	üzğäriv, başkalanıv	özgerüv, avısuv	özgörū̃
değişmek, değiştirmek	däyişmäk, mübādilä etmäk	almaşıv	ayırbastav, almastıruv	ayırbaştō, almaştırū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yoḳàl, däf bol!	kit monnan, yuğal, tobanıŋnı yaltırat	güm bol, yōk bol	yokal	ubirays'a !, poşöl vón !
däftär	däftär	depder	däptär	tetrad'
bähà, ḳıymät	kıymmät, bäyä	baha, nırh, gīmmat	baha, ḳimmät, närh	tsena, stóimost'
ḳadrlämàḳ	kadirin bilü, yuğarı bäyäläv	gadırını (gımmatını) bilmek	ḳädirlimäk, baha bärmäk	tsenit'
bahàlämàḳ bahà bermàḳ	bäyä birü, yomğaklav	sīn yazmak (bermek)	bahalimak, baha bärmäk	otsenivat'
emäs	tügil	dāl	ämäs	imennóye otritsaniye
ḳadär, -gäçä	çaklı, kadär, tikli(m)	çenli	ḳädär, -(ḳi)çä, -(ği)çä	(poslelog)
tegmàḳ, taḳılmàḳ	tiyip kitü, kağılu	değmek	tägmäk, tegip ötmäk	kasat's'a
tegirmàn	tigirmän	değirmen, haraz	tügmän	mel'nitsa
tögäräk, dumalàḳ, yumalàḳ	tügäräk, yomrı	teğelek	dügläk	kruglıy
farḳli, özgäçä	ayrım (bir)	tapāvutlı, parhlı, üytğeşik	özgä, böläk, pärḳlik	otliçnıy
älmäşiş, älmäştiriş	almaşu	alışma, çalışma	almaşturuş, tegişiş	obmen
özgäruvçän, beḳarär	tiz almaşınuçan, kildili-kittili	durnuksız	özgärgüç, özgürüşçan	men'ayuşçiys'a; izmençivıy
özgärmàḳ	üzgärü	üytğemek, özğermek	özgärmäk	izmen'at's'a
älmäşmàḳ, älmäştirmàḳ, özgärtirmäḳ	alışu, almaşu	alışmak, çalışmak	teğişmäk	men'at', obmenivat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
değmek	däymäk, toḫunmag	tiyiv, yoğonov, kağılıv	tiyüv, tüyisüv	tiyū
değmek (değerinde olmak)	däymäk	torov, layık bulıv	turuv	arzū, turū
değnek	däyänäk, çubug	sıbık, tal sıbığı	tayakşa, şıbık	çıbık, tayakça
dehā	dühā	dahilik	kemeŋgerlik	kemengerlik, genialdūluk
dehliz	dähliz	koridor; yabık balkon	däliz, senek; kire beris	daliz, koridor
dehşet	dähşät	dähşät	ürey, zäre	korkunuç
dek	ġädär, -däk	ḳäẓär, saklı, tikli(m)	deyin, şeyin	çeyin
dekar	on sot, hektarın onda biri	un sutıy (sotka)	on sotka, gektardıŋ onnan biri	on sotuk
deklânşör	fotoaparat düymäsi	töymä, töşörgös, knopka	(foto) baskış, şekkiş, tüsirgiş	fotoapparat tüymösü
delâlet	dälâlät, vāsitäçilik	arala yörövsilik	selbestirüvşilik, dänekerlik	ortomçuluk
delâlet etmek (delil olmak)	dälālät etmäk	isbatlav, dälilläv	däleldev, küväländirüv	dalildō, kübö ötū
delecek, delgeç	deşikaçan	tişkis	kağaz teskiş, ḫattağış	teşkiç, kağaz teşkiç
delege	nümāyändä	väkil, delegat	väkil	ökül
deli	däli	divana, tili	delkulı, dälduv; jındı	deli, delbe
delik	dälik	tişik	tesik	teşik

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tegmàḳ	tiyü, kağılu, totu	değmek	tägmäk	kasats'a, dotragivat's'a
ärzimàḳ	toru, ḫakı bulu	değmek	ärzimäk, turmak	stóit'
çivıḳ	çıbık, tal çıbığı	çībık	çiviḳ	prut
dàhiylik, büyüklik	dahilık	uçursız zehīnlilik, gēnilik	dahilik, danişmänlik	genialnost'
dähliz	koridor; yabık balkon	dāliz, koridor	dalaŋ	koridor
dähşät	dähşät	eymençlik, gorkunçlık	dähşät	straḫ, ujas
-gäçä, ḳadär	çaklı, kadär, tikli(m)	çenli	ḳädär, -(ḳi) çä -(ği) çä	(poslelog), vplot do
on sotık	un sutıy (sotka)	ōn sotka (sotuk)	on sotka	dekar, (des'at sótok)
fotoapparat tügmäçäsi	töymä, töşirgiç, knopka	fotoapparatıŋ düvmesi	fotoapparat täpküsi	spusk fótoapparata
vàsitäçilik	aradaşlık	delāllık, āraçılık	dällallik, vasitiçilik	posredniçestvo
isbàtlämàḳ, dälil bolmàḳ	dälilläv, isbatlav	delillendirmek, esāslandırmak	delil bolmak, ispatlimak	dokazıvat'; svidetel'-stvovat'
ḳàğàz, teşkiç	tişkiç	deşğiç	täşküç, ḳağaz täşküç	dırakól
delegät, väkil	väkil, delegat	delegat, vekīl	delegat, väkil	delegat
telbä, cinni	tili, divana	dāli	dälli, tälvä	sumasşedşiy
teşik	tişik	deşik	töşük	dıra, otverstiye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
delikanlı	däliganlı	yäş üsmir, yigit	bozdak, jetkinşek	öspürüm
delil	dälil	dälil	dälel	dalil
delirmek	däli olmak	tiliriv	jındanuv; esirüv	deli, delbe, cindi bolū
delmek	dälmäk	tişkiläv, ıldıratıp bötöröv	tesüv	teşū
delta	delta	yılğa tamağı	kuyma, atırav	kuyma, sū kuymaları
dem (zaman)	däm	zaman, mizgil, sak	şak, kez	ubakıt, mezgil
dem (çay için)	däm	täm, tatım	däm	dem
demagoji	demagogiya, demogoglug	demagogiya, safsata (hatıv)	köpirmelik, böspelik	akçılanūçuluk, kercektōçülük
demeç	bäyanat	bildiriv	mälimdeme, ḫabarlandıruv	bildirū, mālımdō
demek	demäk	äytiv, höylāv	dev, söylev	de, süylō, aytū
demek(mânâsına gelmek)	demäk	yäğni, timäk	demek	demek
demek (ki) (o halde)	demäk, demäli	timäk, şulay bulğas	öytkeni, demek	demek, antkeni
demet	dämät, dästä	bäyläm, us, (bir) totam	şok, deste, baylam	deste, gül deste
demin	bayag, biraz önce	yañırak, küptän tügil	jakında, jaña ğana	murdarāk, bir az murda

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yigit, àzämät	yäşüsmir, yigit	yetğincek, cāhīl	jigit, ḫoḫanzä, äzimät	paren', yunoşa, mólodets
dälil	dälil	delīl	delil	argument
cinni bolmàḳ, aḳldän àzmàḳ	tilirü	dālīremek	dälli bolmak	soyti s uma
teşmàḳ	tişü, tişip çığu	deşmek	täşmäk	prodıravlivat'; prokalıvat'
delta	yılğa tamağı	delta	del'ta	del'ta
zämàn, çàğ, däm	zaman, vakıt, mizgil, çak	dem, zamān	däm, çağ	vrem'a
däm	täm, tatım	dem	täm	(krepkaya) zavarka çaya
säfsätä, demagogiya	demagogiya, safsata (satu)	demagogiya, nadarāçılık	säpsitä setişlik, mämädanilik	demagogiya
bildiriş, bayànàt	bildirü	beyānnāma	bildürüş	zayavleniye
demàḳ, äytmàḳ	äytü, söyläv	dīymek	demäk	govorit', skazat'
demäk	yäğ'ni, dimäk	dīymek, yağnı	yäni, demäk	eto nazıvayets'a
demäk (ki)	dimäk, şulay bulğaç	dīymek, dīymeli	demäk (ki)	vvodn. sl. <u>stalo bıt'</u>, <u>znaçit</u>
güldästä	bäyläm, uç, (bir) totam	desse	dästä, tutam	buket
yäḳındä	küptän tüğil (ginä), äli ginä, baya ğına	birāz öŋ, yaŋı	yeḳında, yeḳın arida	sovsem nedavno, tól'ko çto; seyças

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
deminki	bayagkı	yañırak bulğan	jañağı, aldağı, älgi	bayağı, cañkı
demir	dämir	timir	temir	temir
demirbaş	inventar, avadanlıg	inventar'; yihaz	menşik, iyelik; mülik tizbeği	(mekeme, işkana) buyumu, mülkü
Demir Kazık (yıldız)	Ġütb Ulduzu	Timir kazık	Temirkazık	Altın kazık, Temir kazık
demir yolu	dämir yolu	timir yul	temir jol	temir col
demlemek	dämlämäk	halıv(säy), bişiriv	demdev, bıktıruv	demdō
demlenmek (içki içmek)	dämlänmäk	äzläp-äzläp isiv, yaylap hurıv	dämdenüv, rahattanıp işüv	kızū, ala-kū bolū
demlik	dämlik, däm çayniki	säynük	ak kuman, dämdegiş	çaynek
deneme	täcrübä	täjribä; hınav	sınav, sınak, tekseris	tacırıyba, sınō
deneme (edebî tür)	esse	esse, näsir	esse, şağın şığarma	esse
denemek	sınamag, täcrübä etmäk	hınav, tikşiriv	sınav, tekserüv	sınō, tacırıyba casō
denetçi	müfättiş	revizor; tikşirivsi	tekserüvşi, bakılavşı	tekşerūçü
denetlemek	täftiş etmäk	reviziya yahav	bakılav, tekserüv	tekşerū
deney	eksperiment, elmi täcrübä	fänni täjribä, opıt	täjiriybe, sınak	sıno, ilimiy tacırıyba
deneyim	täcrübä	täjribä	täjriybe, maşık; äkkilik	tacırıyba

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yäḳındä bolgän, yäḳındägi	yaŋarak bulğan	yakīndākı, yaŋı-yakīndākı	bayiḳı	nedavniy
temir	timir	demir	tömür	jelezo
birär idäräning mäl mülki	inventar', cihaz	inventar, emlāk	äsvap-cabduk	inventar'
Temir ḳäzıḳ (yulduz)	Timir kazık	Demirğazık	Tömür Kozuk	Pol'arnaya zvezda
temir yol	timir yul	demir yōl	tömür yol	jeleznaya doróga
dämlämäḳ	pişirü, say dımlav	demlemek	dämlimäk	zavarivat' (çay)
içib käyf ḳılmäḳ, äz-äzdän içmäk	azlap azlap içü, caylap suıru	keyp edip içmek	(içip) käyp sürmäk	pot'agivat', popivat'
çäynäk	çäynik	çāynek	çäynäk	çaynik dl'a zavarki
sinäv, täcribä	täcribä, sınav	tecrībe, sīnağ	sınaş, täcribä	ópıt, ispıtaniye
esse	esse, näsir	esse	esse	esse
sinämäḳ, sinäb körmäḳ, tekşirmäḳ	sınav, sınap karav, tikşirü	sīnamak, bārlamak	sinimak	próbovat', ispıtıvat'; prover'at'
täftişçi	revizor, tikşirüçi	derŋevçi	näzarätçi, täptişçi	revizór
täftiş ḳılmäḳ, tekşirmäḳ	reviziya yasav	bārlamak, derŋemek	täptişlimäk, näzarät ḳılmak	revizovat'
täcribä, sinäv	fänni täjribä, opıt	eksperiment, tecrībe	sinak, täcribä	eksperiment
täcribä	täjribä	tecrībe	täcribä	ópıt

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
denge	tarazlıg, müvāzinät	tiğizlik, totoroklolok	teŋ; teŋdik	teŋdik, teŋçilik
dengelemek	tarazlaşdırmag	tiğizläv, tiŋläştiriv	teŋestirüv, teŋdev	teŋdeştirū, barabarlō
deniz	däniz	dingiz	teŋiz	deŋiz
denizaltı	sualtı gayıg	hıv astı kämähi	süŋgüvir (kayık)	sū astında süzūçü keme
deniz anası	meduza	meduza	irkildek, meduza	meduza
deniz kızı	su pärisi	sirena, dingiz päriyi	suv perisi	sū perisi
denk	tän, bärābär	tiğiz, tiŋ	teŋ	teŋ, barabar
denk (yük)	tay, yük	artmak, yök	teŋ, jük	cük, cüktün teŋi
denklem	tänlik	tiğizlämä	teŋdev	teŋdeme
densiz	ädäbsiz	torpay, iphiz	körgensiz, tälim-tärbiyesiz	dērsiz
depo	depo, anbar	sklad, ambar, oŋon kilät	kamba, koyma	kampa, ambarkana
depozit(o)	beh	zaklad, zalog	kepil, jal	kürō
deprem	zälzälä	yir titräv	jer silkinüv, zilzala	cer titirō, zilzala
deprenmek	tärpänmäk, gımıldanmag	kıymıldav, kıbırŋav	silkinüv, selkildev; tebrenüv	kıymıldō, arakettenū
depreşmek	üzä çıhmag, büruzä vermäk	yaŋınan başlanıv, kuzğalıv	askınuv, üdey tüsüv	kayra kozğolū, kayra karmō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
muvàzänät, bäräväriik	täŋgallik, tiğizlik, tiğizläniş	deŋağramlılık	täŋpuŋ, täŋpuŋluk	ravnovesiye; balans
bäräväriäştirmàk, muvàzänätläştirmàk	tiğizläv, birtiğiz itü	deŋağramlaşdırmak, deŋlemek	täŋläştürmäk	uravnaveşivat'
dengiz	diŋgiz	deŋiz	deŋiz	móre
suv àsti kemäsi	su astı köymäsi	suvastı gämi	su asti kemisi	podvódnaya lódka
meduza	meduza	meduza	meduza	meduza
suv pärisi	sirena, (suda yäşävçi mifik zat)	suv perisi	su perisi	rusalka
teng	tiğiz, tiŋ	deŋ	täŋ	ravnıy, odinakovıy, ekvivalentnıy
yük, tày	yök	täylı yük	jük, tay, teŋik	v'yuk, tük
tenglämä	tigizlämä	deŋleme	täŋläşmä	uravneniye
ḳopàl, àdàbsiz	tupas, dorfa	edepsiz, gödek	ädäpsiz, täŋsiz	netaktiçnıy
àmbàr	sklad, ambar, ozın kilät	sklad, ammar	ambar, sklad	hŗanilişçe, ambar, sklad
gäràv	zaklad, zalog	girev	görä, daŋ	zalóg
zilzilä	cir titräv, cir silkinü	yer titreme	yär tävrişi	zemletr'aseniye
ḳımirlämàḳ, ḳozğalmàḳ	kıymıldav, silkinü	deprenmek, gımıldamak	täranmak, tävrimäk, ḳımıldimak	tr'astis'; şevelit's'a
yängidän bàşlänmàḳ, ḳaytädän bàşlänmàḳ	yaŋadan başlanu, kuzğalu	täzeden gözğamak, beterlemek	kaytidin başlanmak, kozğalmak	vozobnovl'at's'a

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
derbeder	därbädär	yıynakhıẕ , ıksımhıẕ , häprä	salak, kırsız, ukıpsız	cōpkersiz, şalaki
dere	ahŋın, kiçik çay	iniş, yılğasık	jılğa	sū, kiçine sū
derebeyi	mülkädar	feodal	şonjar, alpavıt	cer ēlōçü
derece	däräcä	däräjä, gradus	däreje	daraca
derece (âlet)	termometr	gradusnik	gradusnik	termometr, gradusnik
dergâh	därgâh	därviş yäşüvsi öy	kıluvet; minäjät jay	derbiş üyü, mazar
dergi	jurnal, mäcmuä, därgi	jurnal	jurnal	jurnal
derhal	därhal	aşığıs, bik tiẕ	lezde, derev, jıldam	darō, tez
deri	däri	tiri	teri	teri
derin	därin	tärän; sönŋkö	tereŋ	tereŋ
derken	o (bu) an, o(bu) vaht	şul vakıt(ta), şul arala	der sätte, ile-şala	uçurda, uşu ubakıtta
derlemek	därmäk, toplamag	yıyıv, yıynav	jıynav, terüv	cıynō, çoğultū
derli toplu	säl̄ġäli	böhţä, taẕa, yıynak, tärtipli	muntazday, ukıptı, jıynakı	caraşıktū, kelişimdū̄
derman (güç, takat)	güc, tāġät	kös, ħäl, ğäyrät	dämen	darman, al-abal
derman (ilâç)	därman	darıv, dava	därmek, däri-därmek	darı, darı-darmek

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
därbädär, betäyin	cıynaksız, yünsiz, rätsiz	bīpervāy, sovuk-salā	därbidär	nesóbrannıy, bezalabernıy
sày	iniş, yılğaçık	çāy	erik, kiçik say	ruçey, ruçeyök
feodal	feodal	feodal	feodal	feodal
däräcä	däräcä, gradus	derece	däricä	stepen'; gradus
däräcä, termometr	gradusnik	gradusnik, termometr	gradusnik	termometr, gradusnik
därveşḫànä	därviş yäşävçi öy	dervişhāna	därgah	obitel' dervişa, tekke
jurnal, àynàmä, màcmuä	jurnal, mäcmuğa	jurnal	jurnal	jurnal
därhàl, därràv	aşığıç, bik tiz	derhāl, dessine, derrev	därru	nemedlenno, srazu je
teri	tiri	deri	terä	kója; şkura
çuḳur	tirän	çuŋ, çuŋŋur	çonkur	glubókiy
u vaḳt(dä), u zämàn(da), oşä àndä	şul vakıt(ta), şul arada	şol vağt, şol pursat	şu arida, u çağda	vtó vrem'a, kak; v tót samıy moment
toplämàḳ, yiğmàḳ	cıyu, tuplav	toplamak	jiğmak, toplimak	sobirat'
säräncàm, säräncàm-säriştä	tärtipli, cıynak, tögäl	tertīpli, ıkcam	särämcan, puḫta, jiğinçak	opr'atnıy, akkuratnıy
därmàn	köç, ḫäl, ğayrät	gūyç, tākat	därman, mağdir	sila
dàri, dàri-därmàn	daru	dermān	dora, dora-därman	lekarstvo

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
derme çatma	uydurma, keyfiyyätsiz	sifathız, bulır-bulmas	şala, şalağay; kurama	eptep-septō, çala-bula
dermek	därmäk	yıyıv, yıynav	terüv, jıynav	cıynō, çoğultū, toptō
dernek	cämiyyät	yämğiyät, şirkät	koğam, odak	kōm
ders	därs, mühāzirä	däris	däris, sabak	sabak, dars
ders (ibret)	därs, ibrät	ğibrät, habak	sabak, önege	sabak
dershāne	sinif; auditoriya	klass; auditoriya	klas, bölme; avditoriya	klass; darskana, auditoriya
dert	därd	kayğı, ḫäsrät	bäle, kayğı; dert	dart; kayğı, kapa
derviş	därviş	därviş	därviş, diyvana	derbiş
desen	naḫış	näkış, bizäk, hır	äşekey, nakıs, örnek	çiyme, oymo
destan	dastan	dastan, epos	dastan, jır	dastan
destāni	epik	epik	epikalık	epikalık, epostuk
deste	dästä	bäyläm, us, (bir) totam, şälkim	şok, deste, baylam	deste
destek	dayag	tayav, tirāk	tirev, tirek	tirōç, tayak
desteklemek	yardımçı olmag, kömäk etmäk	yarzam itiv, bulışıv	järdem berüv, demev	arka bolū, cölök-tayak bolū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
pälä-pärtiş işläydigän, dikḳatsiz, etibàrsiz	sıyfatsız, bulır-bulmas	bolar-bolmaz, çi̇ğ-çarsı	kopal, çala-pula	neakkuratnıy, nebrejnıy
termàḳ	tuplav, cıyu	toplamak, yığnamak	jiğmak, tärmäk	sobırat', soyedin'at'
cämiyät	cämğıyät', şirkät	cemğıyet	cämiyät,	obşçestvo; soyuz, ob`yedineniye
därs	däris	sapak, ders	därs, savak	urók, lektsiya
sabàḳ, ibrät	gıybrät, sabak	sapak, pent	savak	urók (jizni..)
därsḫànä, sinf	klass; auditoriya	klas; auditoriya	sinip; därsḫana, auditoriya	klass, auditóriya
därd	kayğı, ḫäsrät	dert, ünci, gayğı	därt	stradaniye; muçeniye
därviş	därviş	derviş	därviş	derviş
naḳş, bezäk	näkış, bizäk, sır	nağış, bezeğ	näḳış, ornament, bezäk	ornament
dàstàn	dastan, epos	epos, dessān	rivayat, dastan	epos, dastan
epik	epik	epiki	dastaniviy, epik	epiçeskiy
dästä, tutäm	bäyläm, uç, (bir) totam	desse, boğı	dästä, tutam	buket
tirgàvuç, tirgäk	tiräv, tiräviç, tayanıç	dīreğ, söyeğ	tiräk, dästäk	podporka, upór
ḳolläb-ḳuvvätlämàḳ, ḳollämàḳ	yärdäm itü, bulışu	goldamak, kömek etmek, yārdam bermek	yaklimak, kollimak	podderjivat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
deşelemek	eşälämäk	tırnav, sokov, sıyıv	şukılav, kazbalav, türtpektev	çukulō
deşmek	deşmäk	soku, kazıv; yarhıtıv	şukuv, türtüv	teşū
detay	täfärrüat, täfsilat, detal	yentiklilik, tulılık; detal'	egjey-tegjey; büge-şige, uŋgıl-şuŋgıl	tetik, bölük
dev	div	iblis; ğifrit	däv	dō
devam	davam	ozaytıv, dayam(ı), huzım(ı)	jalğas(ı)	ulanū, calğaşū
deve	dävä	döyä	tüye	tō
deve kuşu	däväguşu	döyä goş, straus	tüyekus	tō kuş
devir	dövr	dävir, osor	dävir	dōr
devir (dönme)	dövr, dönmä	äyläniş, yöröş	aynalım, aynalıs	aylanū
devirmek	devirmäk	avzarıv, tüŋkäriv, kolatıv	kulatıv, jığuv, töŋkerüv	kulatū, cığū
devlet	dövlät	dävlät	memleket	mamleket
devran	dövran, zaman	zaman, vakıt, osor	dävren, zaman	dōran
devre	dövrä	osor, dävir, zaman	kezeŋ; aynalım	mezgil
devretmek (başkasına)	tähvil vermäk	tapşırıv, (kulına) biriv	tapsıruv, ötkizüv	ötkörū
devrim	inġilab	inḳilap, revolütsiya	töŋkeris, revolütsiya	ınkılap, töŋkörüş

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kàvlämàḳ, ḳaytädän kàvlämàḳ	tırnav, sızu, çoku	gazalamak, çukalamak	çokulimak, kolumak	kovir'at', perekopat'
oymàḳ, teşmàḳ	çoku, kazu; yarsıtu	dörmek, dörcelemek	täşmäk, kolumak	vskrıvat' vsparıvat'; beredit'
täfsilàt, mufässällik	tulılık, cintiklilik; detal'	cïkme-cïk	detal', täpsilat	detal'; podróbnost'
dev	diyü, iblis, ğıyfrit	döv	devä	gigant, velikan; ispolin
davàm	dävam(ı), ozaytu(ı)	dovām	davam	prodoljeniye
tüyä	döyä	düye	tögä	verblüd
tüyäḳuş	tävä goşı, straus	düyeğuş	tögä kuş	straus
dävr	dävir, çor	dövür	dävr	epoḫa
äylàniş	äyläniş, yöriş	aylav	ayliniş	oborót
ağdärmàḳ, ḳulätmàḳ	tüntärü, avdaru	yıkmak, āğdarmak	ağdurmak, ğulatmak	valit'; oprokidıvat', perevortıvat'
dävlät	davlät	dövlet	dävlät	gosudarstvo
dävr, dävràn	zaman, vakıt, çor	dövrān, zamāna, eyyām	dävran	vrem'a, period, epoḫa
dävrä, dävr	çor, dävir, zaman	dövür	dävr	period; faza; tsikl
tàpşirmàḳ	birü (kulına), tapşıru	tabşırmak, bermek	tapşurmak	peredavat', sdavat'
inḳılàb	inkıylap, revolütsiya	revolyutsiya	inḳılap	revolütsiya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
deyim	frazeologiya	frazeologizm	turaktı tirkes, frazeologizm	turuktū söz aykaşı, frazeologizm
deyyus	däyyus	aldanğan ir, mögöźlö	äyeli opasız er, däyis	dayüz, ayalı oynoğon
dırlanmak	donguldanmag	mığırźav, mıjıv, burkıldav	mińgirlev, kıńkıldav, jılamsırav	dırıldō
dış	dış, ḫāric	tış, tışkı yak	tıs, tıskı	tış
dışarı	dışarı, bayır	tış yak	tıskarı	tışkarı
dış işleri	ḫārici işlär	tışkı iştär	sırtkı ister	tışkı işter
didinmek	çoḫ vä gärgin çalışmag	kösäniv, nıkışmalılık bilän işläv	dińkesi kuruv, alparısuv	can-talaşıp iştō̄, tırışū
didişmek	didişmäk	ızğışıv, talaşıv	egesüv, urısuv	çataktaşū, çırlaşū
diğer	digär	başka(sı), bütän(i), ikinsi	baska, özge	başka
dik	dik	tura, vertikal, töź	tik	tik, tike
dikdörtgen	düzbucag	tura dürtmöyöş	tikburış, törtkil	tört burçtuk, tik burçtuk
dikelmek	dikälmäk	yazılıv, töźäyiv, turayıv	tüzelüv, tüzüvlenüv, tik turuv	tüzölū̄
diken	tikân	inä, sänskäk	tiken	tiken
dikey	vertikal, şāguli, dik	vertikal'; tikä	tik, tike	tik sızık, tike

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ibàrä, täsviriy ibàrä	frazeologizm	frazeologizm	turaklıḳ ibarä; frazeologizm	frazeologizm, obraznoye vırajeniye
däyüs	mögizli, aldanğan ir	deyyūs	däyuz	rogonósets
mıñğırlämàḳ, bidirlämàḳ	mığırdav, sukranu	ıŋırdemek, hünŋürdemek	valaklimak, ğıŋşimak	vorçat'; hŋıkat'
sirt, täş, täşḳı	tış, tışkıyak	daş	taş	vneş'naya storona, vneşniy (vid)
täşḳari	tış yak	daşarı	taşḳıri	snaruji, na dvore; vne (çegi-libo)
täşḳı işlär	tışkı işlär	daşarı İşleri	taşḳı işlär	ınostrannıh del
tirişmàḳ, cànini äyämäy işlämàḳ	köçänip işläv	zōr bermek, cān etmek	tirişmak, can ayimay işlimäk	lezt' iz koji; nadrıvat's'a
cäncälläşmàḳ, tàrtişmàḳ	talaşu, ızğışu, kıçkırışu	cedelleşmek, dāvālaşmak	deyişmäk, tartişmak	ssórit's'a; spórit'
bàşḳa, özgä	bütän(i), başka(sı), ikinçi	beyleki, başğa	böläk, özgä	drugóy, inóy;
tik	turı, vertikal', töz	dik	tik	vertikal'nıy
toğri burçäk	turıpoçmaklık	dörtburçluk	toğri bulunluk	pr'amougól'nik
ḳaddini tiklämàḳ, ràstlänmàḳ	turayu, tözäyü	dikelmek	tiklänmäk	vıpr'amit's'a, raspravl'at's'a
tikän	çäniçki, inä	tiken	tikän	kolüçka
tik, tikkä	vertikal'; tikä	dik, dik çızık, vertikal	tik, tikkä	vertikal'nıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
dikiş (iş)	tikiş	tigiv	tigüv, tigin; pisüv	tigü
dikiş (elbisenin dikişi)	tikiş	yöy	tigis	tigiş
dikkat	diġġät	dikḳät, iğtibar	nazar, iltipat, ıkılas	könĵül burū, dıkat
dikmek (ağaç)	äkmäk	ultırtıv	egüv, tigüv	tigū
dikmek (direk)	basdırmag	huğıp indiriv, kağıv	kadav, kağuv, tığuv	ornotū, sayū
dikmek (dikiş)	tikmäk	tigiv	tigüv, pişüv	tigū
dil	dil	til; tilmär, doklad, reç'	til	til
dilber	dilbär	güzäl, sibär, hılıv	aruv, suluv	dilbar, süykümdū gözöl
dil bilgisi	grammatika	grammatika	til kurılısı, grammatika	til bilimi, grammatika
dil bilimi	dilçilik	til bilimi	til bilimi	til tānū
dilek	dilāk, arzu	tilāk, därt	tilek	tilek
dilekçe	ärīzä	ğariẓa	arız, ötiniş	arız
dilemek	dilämäk, arzu etmäk	tiläv	tilev	tilō
dilenci	dilänçi	tiläncsi; ḫäyirsi	tilenşi, kayırşı	tilemçi, kayırçı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tikiş	tigü	tikin	tikiş	şit'yö, poşiv
çàk, bahyä, kök	cöy	tikin	tikiç	şov
dikḳat	dikkat', iğtibar	dıkgat, üns	dikḳät	vnimaniye
otḳazmàḳ, tikmàḳ	utırtu	dikmek, sançmak, oturtmak	tikmäk	sajat'
tıḳmàk, sänçmàḳ, ḳadamàḳ	kağu, kağıp kirtü	dikmek	tiḳmak	vtıkat', vbivat'
tikmàḳ	tigü	tikmek	tikmäk	şit'
til	til, notık, doklad, reç'	dil	til	yazık; reç'
dilbär	güzäl, sılu, matur, çibär	dilber, dildār	dilbär	krasavitsa; pokoritel'nıtsa serdtsa
grammatikä	grammatika	grammatika	grammatika	grammatika
lingvistikä	til bilimi	dil bilimi, lingvistika	tilşunaslik, lingvistika	lingvistika
tiläk, istäk	tiläk, därt	dileğ	tiläk	jelaniye, pojelaniye; pros'ba
ärizä	ğariza	arza	ärizä	zayavleniye
tilämàḳ, istämàḳ	tiläv	dilemek	tilimäk	jelat', ḫotet'
tilänçi, gädày	tilänçi; ḫäyirçi, ḫäyir istävçi	dileğçi, gedāy	tilämçi, ḫäyirçi	poproşayka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
dilenmek	dilänmäk	tiläniv, horanıv	tilenşilenüv, kayır surav	tilemçilik kılū, kayır surō
dilim	dilim	tilim, hınık	tilim, kesek	tilim, kesim
dilmek, dilimlemek	dilimlämäk	tilimläv, tilgäläv	tilüv, tuvrav, keskilev	tilū
dilsiz	lal	tilhiz	mılkav	duduk
dimağ	zehin, därrākä, idrak	zihin, huş, is	akıl, es, parasat	aŋ-sezim, zēn
din	din	din	din	din
dinç	sağlam, möhkäm	hav, sälämät, isän	tıŋ, sav, deni taza	teni sak, ōrubağan
dindar	dindar	dindar, dini kişi	dindar, dinşil	dinçil, dindar
dingil	oh, mehvär	küsär	bilik, beldik, belağaş	ok
dinlemek	dinlämäk	tıŋlav	tıŋdav	tıŋdō tıŋşō
dinlenmek	dincälmäk	tın alıv, yal itiv	tınığuv, demaluv	tınığū
dinleyici	dinläyici	tıŋlavsı	tıŋdavşı	uğūçu, tıŋdōçu
dinmek	durmag, käsilmäk, dayanmag	tuktav	basıluv, toktav, tıyıluv	bütū, toktō, ayaktō
dip	dib	töp, as(t)	tüp, ast(ı)	tüp
dipçik	gundag	mıltık tütähi, priklad	düm, kundak	kundak

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tilänmàḳ, gädàylik ḳılmàk	tilänü, soranu	dilenmek	tilänçilik (ḫayirçilik) ḳılmak	poproşayniçat'
tilim	tilim, sınık	dilim	tilim	lomót'
tilimlämàḳ, tilmàḳ	tilimläv, tilgäläv	dilmek, dilimlemek	tilmäk, tilimlimäk	razrezat' na kuski
güng, tilsiz	tilsiz	lāl	tilsiz, kekäç	nemóy
aḳl, fähm, färàsät	zihin, huş, is	ān, akıl, zehin	äkı l, zehin, dimak	um, rassudok, razum
din	din	dīn	din	religiya
sàğlàm, baḳuvvät	sav, sälamät, isän	sağdın, sağat	sağlam, sak	zdoróvıy, krepkiy
dindàr	dindar, dini kişi	dīndār, dīnçi	dindar	religioznıy, veruyüşçiy
oḳ	küçär, üzäk	ok	ok	os'
tinglämàḳ, eşitmàḳ	tınȷav	dinȷemek	tinşimak, anȷlimak	sluşat'
däm àlmàḳ, hàrdıḳ çıḳarmàḳ	tın alu, yal itip alu	dīnç almak	däm almak, haduk almak	otdıḫat'
tinglàvçi	tınȷavçı	dinȷeyci	anȷlığuçi	sluşatel'
tinmàḳ, tohȷtämàḳ	tuktav, tuktamak	dinȷmek	tinmak, tohȷtimak	prekraşçat's'a, perestavat'
tüb, täg	töp, as(t)	dūyp	tüp	dnó
ḳondàḳ	mıltık tütäsi, priklad	gundağ	paynäk, kondak	priklad

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
dip not	ġeyd, snoska	astöşörmä, snoska	silteme, eskertpe	şilteme
dirāyet	iġtidar, gābiliyyät	abruy, tanılğanlık	kabılettilik, iykemdilik	ötümdūlük, barktūluk
direk	diräk	bağana, tiräk	bağana, dıngek	türkük; zım karağay; tirek
direksiyon	rol, sükân	rul'	tutka, tetik; rul'	rul
direkt	düz	tura, tup-tura, töp-töz	tuvra, töte; tüzüv	tüz, tūra
direnç	mügāvimät	karşılık, karşı torovsanlık	karsılık, karsılasuv	karşılık; çıdamdūluk
direniş	mügāvimät, garşı durma	karşılık kürhätiv	karsı turuv, kasaruvşılık	karşı araket
direnmek	garşı durmag	karışıv, karşı torov	karsılasuv, karsı turuv	karşı turū, karşı araket kılū
diri	diri	tiri, yänli	tiri, jandı	tirū, tirik
dirilmek	dirilmäk	tiriliv	tirilüv, janı kirüv	tirilū
dirsek	dirsäk	tirhäk	şıntak	çıkanak
diş	diş	tiş	tis	tiş
dişi	dişi	inä, orğası	urğaşı	urğāçı
dīvan (tarihî)	dīvan	divan	diyvan	duban
dīvan (kitap)	dīvan	divan, yıyıntık	diyvan, jıynak	divan
divan (oturmak için)	taht	tahta, tapçan	taktay tösek	divan, tekçe, takta

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
köçirmä, ıḳtibàs	astöşirmä, snoska	çıkgıt	(bät astidiki) äskärtmä	snóska; ssılka
ḳàbiliyät, iḳtidàr	abruy, tanılğanlık	ağızlılık, sözi ötgürlik	abroy, mütivärlik	sposóbnost'
ustun, tiräk	bağana, tiräk	pürs	tüvrük, tiräk	stólb
rul	rul'	rul	rul	rul'
toğri, top-toğri	turığa, tup-turı	göni, doğrı	toğra, udul	pr'amo
ḳarşilik	karşılık, karşı toruçanlık	çıdamlılık	çidamlik, karşilik	soprotivleniye
ḳarşilik, ḳarşilik körsätiş	karşılık kürsätü	garşılık görkezme	karşi härikät	upr'amstvo, uporstvo; soprotivleniye
ḳarşilik körsätmàḳ, ḳarşi turmàḳ	karşı toru, karışu	garşılık görkezmek	karşi turmak, karşi härikät ḳılmak	soprotıvl'at's'a, protivit's'a
tirik	tiri, canlı	dīri	tirik	jivóy
tirilmàḳ	tirilü	dīrelmek	tirilmäk	ojit', voskresnut'
tirsäk	tirsäk	tirsek	cäynäk	lókot'
tiş	tiş	dīş	tiş, çiş	zub
urğàçi	ana, tişi, savlık	urkaçı	çişi, tişi	samka; jenskaya ósob'
devàn	divan	dīvān	divan	vısşiy sovet
devàn	divan, cıyıntık	dīvān	divan	divan
divän	taḫta; säki, tapçan	tapçan, seki	taḫta, divan	kuşetka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
dīvāne	dīvānä, däli	tili, divana	diyvana, esalaŋ	deli, delbe, cindi
diyānet	din işläri	dini işlär, möftiyät	diniy isteri	din işteri
diyar	diyar	yir, yak, il	ölke, el, jer	ölkö, meken, curt
diye (sebep)	görä, üçün	dip, diyä, (äytkängä) karap	üşin, dep, bolğandıktan	dep, degen üçün
diye (adlı)	deyä	tigän, diyip	dep	degen, dep
diyet (perhiz)	pähriz	diyet(a)	retti tamak; diyeta	müzös tamak
diyet	girov	karımta üs, kon	kun	kun
diz	diz	tiz,	tize	tize
dizgi	nabor, düzüm	yıyıv	terüv	terǖ
dizgin	cilov	dilbiğä	tizgin	tizgin
dizi	düzüm	bäyläm, tizmä, kıtay	tizbek, tizbe	tizim
dizi (seri)	seriya	seriya(l), davamlı sığarılış	tizim, katar, seriya	seriya
dizin	indeks	kürhätkis, spisok, indeks	körsetkiş	körsötküç
dizmek	düzmäk	tizjv, tizip kuyıv	tizüv, tizbektev	tizǖ, kıtattō
dobra dobra (söylemek)	düz üzünä (demäk)	yözinä bärip äytiv	betine, közine (aytuv)	tartınbay (süylō̄), betke (çabū)

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
devànä, cinni	tili, divana	dīvāna, dāli	divanä	sumasşedşiy
din işläri	dini işlär; möftiyät	dīn işleri	din işliri	religióznıye (dela)
diyàr, yurt	cir, yak, il	diyār, mekān	diyar, jurt	strana; kray
säbäbli, çünki	dip, diyä, (äytkängä) karap	diyip, üçin, sebāpli	degini üçün	iz-za, potomu çto
deb, deyä	digän, diyip	diyen, diyip	degän, däp	govor'a, çto..., pologaya, çto...
pärhez	diyet(a)	berhīz	pärhiz, diyeta	diyeta
ḫun	karımta üç, kon	hūn	ḫun	ótkup za króv'
tizzä	tiz	dīz	tiz	koleno
härf teriş	cıyu	yığım, yığma	teriş	nabór
tizgin, cilàv	dilbiğä	uyan, cılav	tizgin	vójji
bàgläm, dästä	bäyläm, tizmä	düzüm	bağlam	sv'azka
türküm, ḳısm	seriya(l), dävamlı çığarılış	seriya	seriya	seriya
indeks	kürsätkiç, spisok, indeks	indeks	tizim, tizmä	indeks
tizmàḳ	tizü, tizip kuyu	düzmek	tizmäk	nizat', nanizıvat'
yüzigä äytmàḳ, àçıḳ äytmàḳ	yözinä bärip äytü	pert-pert (aytmak)	yüzigä eytmak, oçuk eytmak	govorit' pr'amo (bez obvin'akóv)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
doğa	täbiät	täbiğät	bolmıs, jaratılıs, tabiyğat	tabiyat, caratılış
doğal	täbii	täbiği	tabiyğiy, tuva	tabiğıy
doğan	tärlan, gızılguş	toyğon, ılasın, doğan, toğan	tuyğın	şumkar
doğmak (anadan)	doğulmag	tıvıv	tuvuv	törölü, tülü
doğmak (güneş vb.)	doğmag	tıvıv, sığıv	şığuv	tü, çığü
doğramak	doğramag	turav, turaklav, tilgäläv	tuvrav	türö
doğru	düz, doğru	tura, töz, dörös	tuvra, tüzüv	türa, tüz
doğrudan	doğrudan	turanan-tura	tup-tuvra,	türadan türa,
doğruya	doğruya, bilâvāsitä		tikeley, turasınan	tuptüra
doğu	şärġ	könsığış	şığıs, künşığıs	çığış
doğum	tävällüd, doğum	tıvıv	tuvuv, tuvğan	tü
doğurmak	doğmag	bäpisläv, tıvdırıv	tuvuv, tuğızuv	tü
doksan	doḫsan	tukhan	toksan	tokson
doktor	häkim, doktor	vraç, doktor, tabib	däriger; täyip	dariger, doktur, vraç
doku	toḫuma	tukıma	tokıma, tkan'	bulçuŋ

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
täbiät	tabiğat'	tebīğat	tabıyät	priróda
täbiiy	tabiğıy	tebīğı	täbiiy	priródnıy
làçin	laçın, toyğon	lāçın, elğuş	laçin, şunkar	sókol
tuğılmàḳ	tuu	doğulmak	tuğulmak, törälmäk	rojdat's'a
çiḳmàḳ	tuu, çığu	doğmak	tuğmak, çiḳmak	vsh̨odit', vosh̨odit', vstavat'
toğrämàḳ	turav, turaklav, tilgäläv	doğramak	toğrimak	razrezat'
toğri	turı, töz, döris	doğrı	toğra	pr'amóy; pravil'nıy; vernıy; deystvitel'nıy
toğridän toğri	turıdan-tùrı	doğrudan doğrı	toğridan toğri, toptoğra	pr'amo, neposredstvenno
şarḳ	köntçığış	gündoğar	şärḳ	vostók; óst
tuğılış	tuu	doğluş	tuğuş	rojdeniye
tuğmàḳ	tudıru, bala tabu	doğurmak	tuğmak	rojdat', proizvodıt'na svet
toḳsàn	tuksan	toğsan	toksan	dev'anosto
doh̨tir, täbib	vraç, doktor, tabib	doktor, vraç	doktor	vraç, dóktor
toḳımä	tukıma	dokuma	tokuma	tkan'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
dokumak	toḫumag	tukıv, huğıv	tokuv	tokū
dokunaklı	toḫunaglı, täsirli	tulkınlandırğıs (kızğandırğıs)	tebirenisti, tolğanıstı	tāsirdū
dokunmak	toḫunmag	tiyiv, kağılıv	tiyüv, tiyisüv	tiyū
dokunmak (zarar vermek)	toḫunmag, zärär vermäk	zarar itiv, boẓov; (hıvık) tiyiv	jakpav, avır tiyüv	cakpō, buzū; (sūk) tiyū
dokuz	dogguz	tuğız	toğız	toğuz
dolamak	dolamag	urav, sırmav	orav	orō
dolandırıcı	fırıldagçı, däläduz	aferist, julik	kezep, alayak, aldamşı	aldamçı
dolandırmak	fırıldagçılığ, däläduzlug etmäk	ultırtıv, himäytiv	üptev, kezeptik istev; otırğızıp ketüv	aldō
dolanmak (gezmek)	dolanmag, gäzmäk	äylänip ütiv, äyläniv	aynaluv, aynalıp şığuv	aylanū, seyildō
dolap	dolab, şkaf	şkaf	şkaf	şkaf
dolaşmak	dolaşmag, gäzmäk	yöröv	kezüv, şarlav, kıdıruv	kezū, tegerenū, aylanū
dolaşmak (ip vb.)	dolaşmag	siyäliv, sıvalıv	şatısuv şiyelenisüv	çatışū
dolayı	dolayı	-dan/-dän, ösön	-dan / -den, sol sebepti	-dan/-den, üçün
dolaylı	bilvāsitä	sitlätip, kıyalatıp	janama	kıyır
dolgun	dolğun	tulı, yıvan, himiz	tolık, tompak	toluk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
toḳımàḳ	tuku, suğu	dokamak	tokumak	tkat'
tä'sirli	dulkınlandırğıç (kızğandırğıç)	tāsīrli, yürek sarsdırıcı	täsirlik	trógatel'nıy; priçin'ayuşçiy bol'
tegmàḳ, taḳılmàḳ	tiyü, kağılu	değmek, galtaşmak	tägmäk, tegişmäk	trógat', kosat's'a
zärär bermàḳ, ziyàn yetkäzmàḳ	bozu, zarar itü, (suuk) tiyü	ağır bolmak, zıyān bermek, bozmak	ziyan kältürmäk	vredit', priçin'at', vred
toḳḳız	tuğız	dokuz	tokuz	dev'at'
orämàḳ	urav, çornav	dolamak, oramak	orumak, yögümäk	obmatıvat'
müttähäm, firibgär, äldàḳçi	aferist, julik	kezzāp, āldavçı	aldamçi, mäkkar	moşennik; aferist
äldämàḳ, firib bermàḳ	utırtu, ḫötü	āldamak, kezzāpçılık etmek	aldimak	naduvat' moşenniçeskim óbrazom; obobrat'
äylänmàḳ, kezmàḳ	äylänip çığu, yörip çığu	aylanmak, gezmek	aylanmak	obḫodit', ob`yezjat'
şkaf	şkaf	şkaf	ışkap, cavan	şkaf
kezmàḳ, säyr ḳılmàḳ	yörü	aylanmak, gezelenç etmek	käzmäk, aylanmak	brodit', razgulivat', progulivat's'a
çuvälmàk	çornaşu, çiyälänü, çualu	çolaşmak, çırmaşmak	çigişläşmäk, çetişmak	zaputıvat's'a, zapletat's'a
üçün, säbäbli	-dan/-dän, öçin	-dan/-den, üçin	üçün, sävävidin	iz-za, vsledstvıye, v sv'azi
bilvàsitä, bavàsitä	çitlätip, kıyık	aylavlı	bavasita, yandaş	kósvennıy
tolä, tolıḳ	tulı, çuan, simiz	pökgi, dōlmaç	toluk, tompak	pólnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
dolma	dolma	tulma, golubtsı, tultırma	oravlı et türi	oromo, tolturma tamak türlörü
dolmak	dolmag	tulıv	toluv	tolū
dolma kalem	avtomat ġäläm	avtoruçka	sıya kalam	sıya sorğuç ruçka, avtoruçka
dolmuş	marşrut taksi, kiçik avtobus	mikroavtobus, marşrutka	marşruttı taksi, mikroavtobus	marşrutka, kattama
dolu (yağış)	dolu	boz , borsaktay boz	burşak, dolı	möndür
dolu	dolu	tulı	tolı	tolo, toltura
dolun ay	bädr	tulğan ay	tolğan ay	tolğon ay
doluşmak	doluşmag	şığınm tulıv, taşıv, tığılıv	iyin tiresüv, sığılısuv, tolıp ketüv	tığılū, köp bolū
domates	pomidor	pomidor	pomidor; kızamık; tomat	pomidor
domuz	donuz	suska	doŋız, şoşka, kaban	çoçko, doŋuz
don	trusu, gısa tuman, ıştan	trusik (trusı), kıska ıştan	dambal	ıştan, trusı
don (buz)	don	satlama hıvık	toŋ	toŋ
donanma	donanma	dingiz flotı	teŋiz flotu	keme flotı
donanmak	bäzänmäk	kupşı kiyiniv, biżäniv	sändenüv	casanū, sulūlanū
donatım	tächiz	käräk-yarak	jabdıktav, kamdav	kamdō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
dolmä	tulma, golubtsı, tutırma	dolama	dolma	dólma; golubtsı; farşiróvannıy
tolmàḳ	tulu	dōlmak	tolmak	napoln'at's'a
ruçkä	avtoruçka	avtoruçka	siya ḳäläm, ganbi	avtoruçka
marşrut täksi	mikroavtobus, marşrutka	marşrut mikroavtobusı	marşrut taksi	marşrutnıy taksi
dol	boz, borçaktay boz	dolı, çabğa	möldür	grad
tolıḳ, tolä	tulı	dōlı	toluk	pólnıy, napólnennıy
tolin ày	tulğan ay, ay tulısı	dōlan āy	tolun ay	polnoluniye
liḳ tolmàḳ, tirbänd bolmàḳ	arkılğançı tulu, taşu,	dıknışmak	lıḳ tolturmak	perepoln'at's'a
limmà-lim bolmàḳ	tügilü			
pomidor	pomidor	pomidor	pämidur, tamat	tomat, pomidór
çoçḳa, tonğız	dunğız, çuçka	doŋuz	tonğuz, kavan, çoçka	svin'ya
trusi, kältä iştàn	trusik (trusı), kıska ıştan	trusı	trusı	trusı, pantolóni
sàvuḳ, äyàz, tong	çatlama suık	doŋ	toŋ	moróz, stuja, ḫólod
dengiz floti	dingiz flotı; härbi flot	deŋiz flotı	deniz floti	morskóy flót
yäsänmàḳ, bezänmàḳ	kiyinü, matur itip kiyinü	bezenmek	yasanmak	nar'ajat's'a; bıt' nar'adnım
tä'ıminàt, tä'minläş	kiräk-yarak	üpcünçilik	täminläş, tämin ḳılış	snabjeniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
dondurma	dondurma	morojnıy, tunçdırma	balmuzdak	toŋdurma, balmuzdak
donmak	donmag	tunçıv, katıv	toŋuv	toŋū
doru	kähär, kähär at	turı	torı	toru
doruk	zirvä	baş, tübä	şıŋ, şokı	çoku
dost	dost	dus, dust	dost, dos	dos
dosya	şähçsi iş	liçnoye delo, dos'ye	derbes kujat, derbes parakşa	özdük, özdük işi
dosya (kap)	papka, govlug	papka	kağaz kaptaması	papke
doymak	doymag	tuyıv	toyuv, tok boluv	toyū
doz	doza, däräcä, miġdar	ülsäm, doza	mölşer	ölçöm, çenem
dökmek	tökmäk	koyov, ağızıv, tügiv	tögüv, kuyuv	kuyū, tögū
döküntü	tökünti	taşlandık, kaldık-postok	tastandı, kaldık; sarkınşak	çaçındı, taştandı
döl	döl	tül, näsil, bıvın	töl, urık	tukum, töl
dönek	dönäk	üzgärivsän, almaşınıvsan	suvkıyt, suvayt	sözünö turbağan, kaypak
dönem	dövr, dövrä	dävir, osor	dävir, kezeŋ	dör, mezgil
dönemeç	döngä	borolma, bögöm	burılıs	buruluş

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
muzḳaymàḳ	morojnıy, tuŋdırma	morojenoye	muzşekär	morójenoye
muzlämàḳ, tongmàḳ	tuŋu, katu	doŋmak	toŋmak	zamerzat', zastivat'; zakoçenet'
toruḳ	turı	dōr	toruğ, toruk	gnedóy
çokḳı, uç, tepä	tübä, baş	depe, baş	çokka	verşina; verhŋuşka
dost	dus, dust	dōst	dost	drug
şahŋsiy hüccätlär yığmä cildi	liçnoye delo, dos'ye	şahsı delo, dosye	şähŋsiy iş	dos'ye; liçnoye delo
cild, papkä	papka	papka	papka	papka
toymàḳ	tuyu	doymak	toymak	nasışçat's'a; nayedat's'a
mıḳdàr, ölçäm	ülçäm, doza	doza, ölçeğ	doza, ölçäm, mikḳdar	dóza
tökmàḳ, ḳuymàḳ	ağızu, tügü, salu	dökmek	tökmäk, kuymak	lit', vılivat', prolivat'
täşländıḳ, çikḳıt, ahŋät	taşlandık, kaldık-postık	taşlandı, gālındı	taşlanduk, çaçindi	otbrósı, ostatki; othŋodı
puşt, hàmilä	tül, näsil, buın	züryāt, döl	töl	plod, potomstvo
betäyin, tuturıḳsiz, özgäruvçän	üzgärüçän, almaşınuçan	durnuksız, ırğa	tutruksiz, bivapa	nepostoyannıy, peremençivıy
dävr	dävir, çor	dövür	dävr	epoha; period
buriliş, muyiliş	borılış, borılma	övrüm, aylav	burulma, aylanma	povorót

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
döner (kebap)	dönär, dönmä kabab	käbabtiŋ bir törö	kaktama	döner (aylanma) kebep
dönmek (etrafında)	dönmäk	äyläniv, öyörölöv	aynaluv	aylanü
dönmek (geriye)	dönmäk, gayıtmag	kaytıv	kaytuv, oraluv	kaytü
dönmek (bir yere)	dönmäk, burulmag	borolov, äyläniv	burıluv	burulü
dönüm	on sot, hektarın onda biri	un sutıy (sotka)	on sotka, gektardıŋ onnan biri	on sotuk
dönüşlü (fiil)	gayıdış (növ)	kaytım	özdik	özdük mamile
dönüşmek	dönmäk, çevrilmäk	küsiv, äyläniv, äviriliv	almasuv, avısuv, aynaluv	ötǖ, aylanü
dört	dörd	dürt	tört	tört
dört nal(a) koşmak	dört nala çapmag	hikirtip sabıv	tekirektev, şabuv, şokıtuv	tört ayaktap çurkō
dört yol	dört yol	yul satı	torap, tüyispe	tört col
döş	döş	tüş, kükräk	tös, kökirek	töş
döşek	döşäk	tüşäk, yastık	tösek	töşök
döşemek	döşämäk	tüşäv	tösev	töşȫ
dövlz	valyuta	valüta	valyuta	valyuta
dövme	tatuirovka	tatuirovka	dene äşekeyi, tatuirovka	çekme, tatuirovka
dövmek (birisini)	döymäk	tukmav, kıynav, orov	uruv, sabav	tokmoktō, urū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
käbàbning bir türi	käbabnıŋ bir töri	dönme kebāp	zıḳ kavap	vid şaşlıka
äylänmàḳ, ögirilmàḳ	äylänü, bötirilü	pırlanmak, aylanmak	aylanmak, peḳırimak	vraşçat's'a, vertet's'a; krujit's'a
ḳaytmàḳ	kaytu	dönmek, dolanmak	kaytmak, yanmak	vozvraşçat's'a, vernut's'a
burulmàḳ	borolu, äylänü	övrülmek sovulmak, dönmek	burulmak, aylanmak	povoraçivat's'a
on sötkä	un sutıy (sotka)	ōn sotka (sotuk)	on sotka	dekar, des'at sótok
mächül nisbät	kaytım	özlük (derece)	özlük	vozvratnıy (o glagole)
özgärmàḳ, bàşḳa şäklgä kirmàḳ	äylänü, küçü, ävirilü	övrülmek	aynalmak, özgärmäk	prinimat' drugóy vid (fórmu), prevraşçat's'a
tört	dürt	dört	tört	çetıre
bàr küçi bilän çàpmàḳ	sikirtip çabu	önjürdiklemek	ökräŋ taşlap cügärmäk	skakat' galópom
çàrrähä	çat, yul çatı	çatrık	tört yol, koça dokmuşi	perekröstok
töş	tüş, kükräk	döş	töş	grud'
töşäk	tüşäk, yastık	düşekçe	çüşäk	matrats, tüf'ak
töşämàḳ, sàlmàḳ	tüşäv	düşemek	yaymak, salmak	stlat'; zastilat'; obivat'
valyuta	valyuta	valyuta	valyuta	valüta
tatuirovka	tatuirovka	tatuirovka	tatuirovka	tatuiróvka
urmàḳ, säväläḿàḳ	bärü, kıynav, tukmav, oru	urmak	urmak	bit', kolotit'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
dövmek (ezmek)	döymäk	töyöv, töygöläv, ontav	tüyüv, jarmalav, untaktav	cançü, maydalō
dövmek (demir)	döymäk	sükiv, sükip yahav	soğuv, kaktav	soğü
dövünmek	döyünmäk	gazaplanıv, ızalanıv	azaptanuv, kanjutuv	ökünü, çaçın culü, kan cutü
duā	duā	doğa, namaz	bata; duğa; jalbarınuv	duba, bata
dubleks	iki märtäbäli mänzil	iki katlı öy	eki kabattı (bir) üy	eki kabat ceke üy
dudak	dodag	irin (zär)	erin	erin
dul	dul	tol	tul	tul, cesir
duman	duman, tüstü	tötön	tuman, tütin	tütün; tuman
durak	dayanacag	tuktalış, tuktav urını	ayaldama	ayaldama
duraklamak	azca dayanmag	tuktalış yahav, tuktav	ayaldav	ayaldō, toktō
durgun	durğun	torğon; boyok, töşönkö	irkilgen; toktağan	turğun (su), kıymılsız (adam)
durmadan	durmadan	özlökhöz, tuktavhız	toktavsız, üzdiksiz	toktōsuz, üzdüksüz, tınımsız
durmak	dayanmag, durmag	tuktav, torov	toktav, turuv	toktō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tüymàḳ, yänçmàḳ, mäydälämàḳ	töyü, vaklav	dövmek, maydalamak	tüymäk, sokmak	toloc', molot'; drobit'
çökiçlämàḳ bàlğalämàḳ	çükü, çükip yasav	yençmek, tokmaklamak	sokmak	kovat' jelezo
ḳayğurmàḳ, ümidsizlänmàḳ	gazaplanu, yödäv	ökünmek, ahmır etmek	tovlimak	ubivat's'a, gorevat'; otçaivat's'a
duà	doğa, namaz	doğā, ōmīn	dua, duğa	mus. molitva; obraşçeniye k Allahu
ikki ḳavatli üy	iki katlı öy	iki gatlı kvartira	ikki ḳävätlik kvartira	kvartira na dvuh urovn'ah
läb	irin (lär)	dōdak	kalpuk, läv	gubı
tul	tol	dul	tul	ovdovevşiy, vdóvıy; vdova; vdovets
tütün, düd	tötin	tüsse, tütün; dumān	is, tütün; tuman	dım; tuman
bekät	tuktalış, tuktav urını	duralğa	bekät	ostanóvka, stoyanka
tohtälmàḳ	tuktav, tuktalış yasav	āz vağtlık durmak	tohtimak	ostanavlivat's'a; delat' ostanovku (navrem'a)
turğun, häräkätsiz	torğın, boyık, töşinki	durğun	turğun	stoy'açiy, nepodvijnıy; podavlennıy
tohtämäsdän, tinimsiz, tinmäy	özliksiz, tuktavsız	durmazdan	tohtimay, tinmay, tinimsiz	bez ostanóvki, ne prerivayas'; neprerıvnó
tohtämàḳ, turmàḳ	tuktav, toru	durmak	turmak, tohtimak	stoyat'; ostanavlivat's'a

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
duru	duru	tonok	tunık, möldir	tunuk
durulamak	durulamag	saykav	şayuv, şaykav	çaykō
durulmak	durulmag	tınıv	tınuv, jadırav	tımtırs bolū, toktō, tınçū
durum	durum	toroş, ĥäl-äĥväl, kiliş	kal, küy, jağday	cağday, al-akıbal
dut	tut	tut	tut	tıt
duvak	duvag	börkänsik	sävkele	çümböt, şökülö
duvar (ev)	divar	stena	kabırğa	dubal
duvar (bahçe vb.)	hasar	koyma	korşav, duval	korğon
duy (elektr.)	patron	patron	kuvıs tütik, patron	lampoçka patronu
duyarlı	hässas	hizgir, toyusan, niskä künjilli	sezimtal, sergek, tüysikti	sezimtal, sergek
duygu	duyğu	toyğo, hizjv	tüysik, sezim, sezik	sezim, tuyum
duygulanmak	duygulanmag	hjs-toyğolarğa biriliv	eljirev, tebirenüv, aynalıp-tolğanuv	tāsırdenū, tāsir alū
duymak	duymag	işitiv	esitüv	uğū, eşitū
duymak (hissetmek)	duymag, hiss etmäk	toyov, hizjv	sezüv, tüyüv	tuyū, sezū
duyu	hiss	toyov, hizjv (toygoho)	sezim, tüysik	sezim

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tınıḳ, sàf, àçıḳ	tonık	durı	taza, süzük	çistıy, prozraçnıy, yasnıy
çäymàḳ	çaykav	durlamak	çaykımak	poloskat' bel'yo
àçilmàḳ, yàrişmàḳ, àydinläşmàḳ	tınu	durulmak	eçilmaḳ süzülmäk	proyasnit's'a
ähvàl, väziyät	torış, häl-ähwäl, kiliş	durum, yağday	turum, cağday, ähval	polojeniye; sostoyaniye; obstanóvka
tut	tut	tūt	tut	tutovaya yagoda, şelkovitsa
yàpinçıḳ	börkänçik, tastar	nıkāp	çimpädä	vual' (svadebnaya)
devàr, tosıḳ	stena koyma	dīvār hāyat	tam, kaşa	stena zabór, ograda
lampàçkä patroni	patron	patron	lampoçka, patron	patrón (elektr.)
sezgir, sezüvçän	sizgir, niçkä hjsli, yomşak künjilli	düşbi, duyğur, sızğır	säzgür, täsirçan	çuvstvitel'nıy, vospriimçivıy
tuyğu, his, sezgi	toyğı, sizü	duyğı	hiş, tuyğu, säzgü	çuvstvo, oşçuşçeniye
tä'sirlänmàḳ	hjs-toyğılarğa birilü	tāsirlenmek	tuymak, his kılmak	ispıtıvat' kakoye-libo çuvstvo
eşitmàḳ	işitü	eşitmek	anjlimak, eşitmäk	slışat', vosprinimat' (sluhom)
tuymàḳ, his etmàḳ	toyu, sizü	duymak	his kılmak	çuvstvovat'
sezgi, his	toyu, sizü (toyğısı)	duyğı	tuyğu	çuvstvo, oşçuşçeniye, vospriyatiye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
duyuru	e'lân, bildiriş	ḫäbär, bildiriv, iğlan	ḫabar, ḫabarlama	carıya, bildirū
düdük	düdük	hızğırtkıs, hıbızğı	ıskırık	ışkırık
düğme	düymä	töymä, hizāp	tüyme	topçu, tüymö
düğme (elektr. vb.)	knopka, vklyuçatel	vıklüçatel' töymähi, özgös	koskış, söndirgiş	tüymö
düğüm	düyün	töyön, tokan	tüyün, şiye	tüyün
düğün	toy, toy-düyün	tuy	toy	toy
dükkân	dükân	kibit	düken	dükön
dülger	dülgär	baltası, balta ostahı	ağaşşı	cığaç usta
dümbelek	dumbul, dümbäk	şöngörlö baraban	dañgara	dümbelek (kiçine baraban)
dümen	sükân	şturval	tutka, tetik, şturval	şturval, başkarū tutkası
dün	dün, dünän	kisä	keşe	keçē
dünür	guda	koza, kozağıy	kuda-kudağıy	kuda, kudağıy
dünür, dünürcü	elçi	yavsı	kuda tüsüvşi, ayttıruvşı	cūçu
dünya	dünya	dönya	dünya	dünüyö, düynö
dürbün	durbin, binokl	küzätiv torbahı, binokl'	dürbi	dürbü, turnabay
dürmek	dürmäk, yuvalamag	töröv, urav	türüv, şıyratuv	türū, orō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ẖabär, bildiriş	bildirü, ẖäbär, iğlan	habar	ẖävär, elan	izveşçeniye, soobşçeniye, uvedomleniye
hüştäk	sıbızğı, sızğırtkıç	cürlevük	uşkatkuç	svistók, dudka
tügmä	töymä, sädäf	ilik, sadap	tügmä	pugovitsa; pugovka
viklüçätel	vıklüçatel' töymäsi, özgiç	vklyuçatel	knopka, tüğmä	knópka (vıklüçatel'a i.t.p.)
tügün	töyin, çiyä	düvün	tügün	v razn. znaç. uzel
toy	tuy	toy	toy	svad'ba
dökàn	kibit	dükān	dukan	lavoçka
dürädgàr	balta ostası, plotnik	ağaç ussası	yağaşçi	plótnik
bäräbänçä	şöldirli baraban	deprek	dumbak	dümbelek (malen'kiy baraban)
rul	şturval	şturval	şturval, başkuruç çaḳi	şturval; rul'
keçä	kiçä	dūyn	tünögün, keçä	vçera
ḳudä	koda, kodağıy	guda	kuda	svat, svat'ya
sàvçi	yavçı	sāvçı, söz aydıcı	älçi	svat, svaẖa
dunyà	dön'ya	dünyā̄	dünya	mir; vselenneya
dürbin	küzätü torbası, binokl'	dürbi	durbun	binókl'
türmàḳ, yiğmàḳ	törü, urav	dūyrmek	türmäk	zakatıvat', svörtıvat' truboçkoy (bumagu i.t.p.)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
dürtmek	dürtmäk	törtöv	türtüv	türtü̇
dürüm	dürmäk	törmä, tutırma, kıstıbıy	orama kuymak	oromo
dürüst	dürüst	ğäẕil, toğro, ısın	şınşıl	çınçıl, tūra
düstur	gayda	norma, kağıẕä	dästür, kağıyda	kāda, salt
düş	yuhu, rö'yā	töş	tüs	tüş
düşey	şāguli	vertikal', tikä	tik, tike	tik, tike
düşkün (müptelâ)	düşkün	hıjris, mäyil, häväs	kumar, äves	kumar, kuştar
düşlemek	hayal etmäk	hıyallanıv, hıyalğa biriliv	kıyaldav, armandav	kıyaldanū
düşman	düşmän	doşman, yav	duşpan, jav	duşman, cō
düşmek (yukarıdan)	düşmäk	töşöv	tüsüv, jığıluv	tüşü̇
düşmek (yerde)	yıhılmag	yığılıv, kolav, aviv	jığıluv, kulav	cığılū
düşük	uşag saldırma, düşük	üli bala	tüsik	tüşük, tüşkön
düşünce	düşüncä	fikir, uy, töşönsä	oy, pikir, tüsinik	tüşünük, oy, pikir
düşünmek	düşünmäk	uylav; uylanıv	oylav; oylanuv	oylō; oylonū
düşünür	mütäfäkkir	filosof	oyşıl, oyşı	oyçul

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
türtmàķ	törtü	dürtmek	türtmäk	tolkat', podtalkivat' (rukoy, loktem)
ķuymàķ	törmä, tutırma, kıstıbıy	yatlaklı	yutazı	blinçiki s naçinkoy
ràstgöy, häķıķatçi, toğri	ğadil, turı, çın	doğruçıl, hakıkatçıl	rastçi, häķiķätçi	pravdivıy
dästür, ķàidä	norma, kağıydä	dessūr, kāda	dästür	nórma, pravilo
tüş	töş	dūyş	çüş	snovideniye
tik, tikkä	vertikal', tikä	dik	tik, tikkä	vertikal'nıy
mubtälà, berilgän	hjrıs, häväs	humār	hjuştar, amrak	padkiy; sklónnıy
hjayàl ķılmàķ, àrzü ķılmàķ	hjıyallanu, hjıyalğa birilü	hıyāl etmek, hıyāllanmak	hjjyal ķılmak (sürmäk)	meçtat', grezit'
duşmän	doşman, cav	duşmān, yağı	düşmän	vrag, protivnik
ķulamàķ, tüşmàk, yiķılmàķ	töşü	gaçmak	çüşmäk	padat'
yiķılmàķ	yığılu, avu	yıkılmak	jiķilmak	padat'
täşländi bàlä	üli bala	düşen çāğa	çüşük	vıkidış
oy, fikr	uy, fikir, töşinçä	düşünce	çüşänçä	mısl', duma, razmışleniye
oylämàķ, fikr ķılmàķ	uylav; uylanu	öylamak; öylanmak	oylimak; oylanmak	dumat', mıslit'; razmışl'at'
mutäfäkkir	filosof	akıldār	mutäpäkkür	mıslitel'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
düşürmek	düşürmäk	töşöröp yibäriv, töşöröv	tüsirüv	tüşürü
düven	tahıldöyän	aşlık hukkıs	tulıktas, tulık	molo taş
düz (yüzey)	düz	töz, tigiz, tura	tüz, tegis, jatık	tüz, tegiz
düz (hat)	düz	tigiz, tura	tüzüv, tuvra, tike	tüz, tūra
düzelmek	düzälmäk	tözäliv, yünäliv	tüzelüv, oŋaluv	tüzölü, oŋolü
düzen (tertip)	nizam, intizam, tärtib	tärtip	tärtip, ret, jön	tartip
düzen (sistem)	sistem	tözölöş; sistema, koroloş	jüye, tüzilim	sistema, tüzülüş
düzenbaz	hiylägär, käläkbaz, bic	mut, häyläkär, mäkirli	aylaker	aylaker, mitām
düzey	säviyyä	kimäl, däräjä	öre; deŋgey	deŋgēl
düzgün	düzgün	yiynak, böhtä	retti; durıs	irēttü
düz yazı	näsr	säsmä äsär, proza	kara söz	kara söz

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tuşurmàḳ, tuşurib yubàrmàk	töşirü, tösirip cibärü	gaçırmak	çüşürmäk	ron'at'
toḳmàḳ	aşlık sukkıç	dövek	tuluk	molotilka (starin.)
tekis, yässi	töz, tigiz, turı	düz, tekiz	tüz	plóskiy
toğri	tigiz, turı	düz, göni	tüz, toğra	pr'amóy
tüzälmàḳ	tözälü, iplänü	düzelmek	tüzälmäk; onşalmak	popravl'at's'a, ispravl'at's'a
tärtib	tärtip	tertip, tertip-düzğün	tärtip	por'adok
tüzüm	töziliş; sistema, korış	sistema, düzğün	tüzüm	sistema (obşç.)
äyyàr, hiyläkàr, äldämçi	ḫäyläkär, tapkır, osta	hileğär, mekir	ḫeligär, tadan	ḫitrets, plut, obmanşçik
säviyä, däräcä	däräcä	derece	säviyä, däricä	uroven'
tärtibli, uyuşḳàḳ	tärtipli, pöḫtä, cıynak	tertipli	tüzlük, tärtiplik, rätlik	upor'adoçennıy, organizóvannıy
näsr	çäçmä äsär, proza	proza	näsir	próza

E

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ebat	ölçü, miġyas	küläm; ülsäm	kölem, mölser; ölşem	kölöm, ölçöm
ebe	mamaçı	kindik äbiyhi	kindik şeşe, kindik ene	kindik ene
ebedī	äbädi	ülimhiz, mäŋgi	mäŋgi, bakıy	tübölük
ebediyen	äbädiyyän	ğömör(lök), mäŋği	mäŋgi, bakıy	tübölüktü
ebeveyn	vālideyn, ata-ana	ata-äsä	ata-ana, ata-ene	ata-ene
ecdat	äcdad	ata-baba(lar)	baba, ata-baba	ata-baba
ecel	äcäl	äjäl	ajal, ölim vakıtı	acal
ecnebī	äcnäbi	sit il kişihi	şeteldik, bögde	çet eldik
eczahāne	äczaḫana, aptek	apteka	därihana	darıkana
edā	ädā	kılanış, ğäzät	özindik minez	cürüm-turum
edat (gramer)	ädat	yärzämliktär	demevlik, şılav	kızmatçı sözdör
edebī	ädäbi	äzäbi	ädebiy	adabiy
edebiyat	ädäbiyyat	äzäbiyät	ädebiyat	adabiyat
edep	ädäb	äzäp	ädep	adeptülük
edilgen (fiil)	mächul (növ)	töşöm (däräjähi)	ırıksız	tuyuk mamile
edip	ädib	äzip	jazuvşı, akın	cazūçu, akın
efendi (hitap)	bäy	äfändi(m)	jan, aynalayın	inim, karındaşım

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ölçäm, köläm	ülçäm, küläm	möçber, ölçeğ	ölçäm, köläm	razmeri, gabaritı, veliçini
dàyä	kindik äbisi	gōbek ene	kindik ana	povival'naya babka, povituha
äbädiy	ülimsiz, mäŋgi	ebedi	äbädiy, mäŋgü	veçnıy
äbädiy, mäŋgü	ğömir(lik), mäŋği	müdīmilik, hemīşelik	äbädän, mäŋgü	veçno, naveçno
àtä-ànä	ata-ana	ata-ene	ata-ana	otets i mat', roditeli
äcdàd	ata-baba(lar)	ata-bāba	äcdat	pradedı, predki, praşçurı
äcäl	äcäl	acal	äcäl	smertnıy ças
äcnäbiy, çet ellik	çit il kişisi	çet yürtlı	äcnibi, çätällik	inostrannıy
dàrihànä	apteka	dermānhāna	dorihana	apteka
ḳılıḳ, àdät	ğadät, kılanış	edā, endik	mücäz, huluk	manera, manen
yàrdämçi sözlär	yärdämliklär	kömekçi	yärdämçi sözlär	slujebnıye çasti reçi (gram.)
ädäbiy	ädäbi	edebi	ädibiy	literaturnıy
ädäbiyàt	ädäbiyat	edebiyāt	ädäbiyät	literatura
àdàb, ädäb	ädäp	edep	ädäp	vejlivost', uçtivost'
mächül nisbät	töşim (yünälişi)	gaydım (derece)	mächul (peil)	stradatel'nıy zalóg (gram.)
ädib	ädip	yazıcı	ädip	pisatel'
cänàb	äfändi(m)	āğam, inim	äpändi, ...can, ahun	obraşçeniye k çeloveku

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
efendilik	näciblik	mäẓänilik, akhöyäklilik	tektilik, aksüyektik, päktik	mırzalık, tektūlük
efendim! (ne dediniz?)	bağışlayın	ğäfü itigiz, kisirigiz	keşiriŋiz?	keçiresiz?
efendim? (buyrun)	bālli!	tıŋlayım; yä, äytigiz	iyä? ne?	kulak sizde!
efendim	(bäli) bäyim, (baş üstä) bäyim	äfändim, ağay, apay, hiŋlim, mırzam	mırzam; -eke, -aka	mırzam, bayke, ake
efkâr	gayğı	kayğı, ḫäsrät	kayğı, muŋ, şer	kayğı, kapa, muŋ
efkārıumūmiye	ictimāi fikir	yämāğät fikiri (uyı)	koğamdık pikir	kōmduk pikir
eflātun(ī)	açıg bänövşäyi	körän, zängär kara	aşık külgin, buvaldır	kırmızı, kızıl-kögüş
efsāne	äfsänä	legenda, riväyät	anŋız	ulamış
efsun	ovsun	sihır(sılık), arbav, tılsım	sıykır, arbav, ab	sıykır, arbō
egemen	suveren, müstäġil	boyondorokhoz	egemen	erktū, suberendū
egoist	egoist	min-minlikli kişi	özimşil	özümçül
egzersiz	mäşġ	künigiv	jattığuv	maşığū, könügū
eğe (kemik)	gabırğa	kabırğa	kabırğa	kabırğa
eğe (törpü)	yeyä	igäv	egev	öğō
eğer	ägär	ägär(ẓä)	eger, ägärkiy	eğer, eğerde

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
äsilzàdälik	mädänilik, aksöyäklilik	asıllılık, terbiyelilik	näsildarlik	blagoródstvo; blagovospitannost'
keçiräsiz, eşitmädim?	kiçirigiz, ğafu itigiz	bağışlaŋ! (eşitmedim)	käçürüŋ nemä?	prostite, ne rasslışal?
märhämät, eşitämän! ķulàğım sizdä!	söylägiz, tıŋlıym, yä	hava, hā̄	kuliğim sizdä!, läbbäy	da!?
äkä, àğa (kättälärgä), àpä (kättä hatınķızlärgä); dàmlä (ziyàlilärgä)	äfändim, abıy, apa, sıŋlım, ĥucam	āğam, inim, uyām	ĥocam, aĥunum, äpändim	vejlivoye obraşçeniye v razgovóre
ķayğu, ğam, müng	kayğı, ĥäsrät	gayğı, gam, gussa	kayğu, ğäm, muŋ	grust', toska
cämàätçilik fikri	cämäğat' fikiri (uyı)	cemğiyetçilik pikir	camaätçilik pikri	obşçestvennoye mneniye
àçıķ günäfşä räng, näfärmàn	şämäĥä, milävşä	göğümtil	ķizğuş-köküş	svetlo-lilóvıy
äfsànä	legenda, rivayät'	legenda, rovāyat	äpsanä	legenda
äfsün	sihĵr(çilik), tılsım	cādı	äpsün	koldovstvó, volşebstvó
süveren, mustäķıl	möstäkıyl'	özığtıyārlı, garaşsız	mustäķil, hökümran	suverennıy
ĥudbin	üz-üzin ginä yaratuçı	egoist	männmänçi, ĥudbin	egoist
maşķ; könikiş	künigü	türğenleşik, maşk etme	mäşik, körüküş	uprajneniye; ekzersiz
ķàburğa	kabırğa	gapırğa	kovurğa	rebró
egàv	igäv	iğe	ekäk	napil'nik
ägär	ägär(dä)	eğer	ägär	yesli, v sluçaye yesli

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
eğilim	meyl	häväslik, ıntılış	beyimdilik, iş tartıluv	can tartū
eğirmek	äyirmäk	yip iläv, siratıv, katıv	iyirüv	iyrū
eğitim (ilim dalı)	pedagogika	pedagogika	pedagogika	pedagogika
eğitim	tärbiyä	tärbiyä(läv)	tälim-tärbiye	tālim-tarbiya
eğitmek	tärbiyä vermäk	tärbiyäläv	tärbiyelev	tarbiyalō
eğlence	äyläncä	irmäk, märäkä, tamaşa	savık, oyın-savık, ermek	seyil, könül açū
eğlenmek	äylänmäk	irmäkläv, tamaşalav	tamaşalav	seyildō
eğlenmek (alay etmek)	masgaraya, lâğa goymag	gärländiriv, kämhitiv	korlav, kelemejdev	kordō
eğmek	äymäk	iyiv, inkäyiv, bögöv	iyüv, bügüv	iyū, bügū
eğreti (zaman için)	müvägğäti, ötäri	vakıtlısa ğına	vakıtşa	uturumduk
eğreti (eşya için)	yararsız, pozug	bozok, ıngay bulmağan	jaramsız, iske aspaytın	caramsız, buzuk
eğri	äyri	kıyış, salış, käkiri	iyir, iyrek	iyri
ehemmiyet	ähämiyyät	ähämiyät, möhimlik	män, manızdılık	mānilūlük
ehil	usta, sänätkar, ustad	osta, unğan	maman, jetik, bilgir	ustat, usta

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mäyl, häväs, intiliş	häväslik, omtılış	meyil, isleğ	mäyil, intiliş	sklónnost'; tendentsiya
yigirmàķ	irläv, bötirü, katu	eğirmek	örümäk, äşmäk, egärmäk	pr'ast', suçit'
pedagogikä	pedagogika	pedagogika	pedagogika	pedagógika
tä'lim-tärbiyä, tärbiyä	tärbiyä(läv)	tālim, terbiye	tälim-tärbiyä	vospitaniye; obuçeniye
tärbiyälämàķ	tärbiyäläv	terbiyelemek	tärbiyilimäk	vospitıvat'
köngil àçiş, tàmàşa, ermäk	ḫozurlık kılu, yuanıç, tamaşa	gūymence	tamaşa, oyun-külkä	razvleçeniye
ķöngül àçmàķ, tàmàşà ķılmàķ	ḫozurlık, tamaşa kılu	seyil etmek, gövün açmak	tamaşa ķılmak, köŋül açmak	razvlekat's'a
mäsḫarä ķılmàķ, tähķırlämàķ, mäynä ķılmàķ	gärländirü, kämsitü	masğaralamak, üstünden gülmek	mäsḫirä ķılmak	izdevat's'a
egmàķ	iyü, bögü, sığu	eğmek	ägmäk	naklon'at'
müväķķat, vaķtli, vaķtinçälik	vakıtlıça ğına	vağtlayın, geldi-geçer	vaķitlik, muväķķät	vremennıy
yäràķsiz, buzuķ	bozık, kulay bulmağan	yaramaz, bozuk	buzuk, yaraksiz, yarımaz	negódnıy
egri	käkri, çalış, kıŋğır	eğri	ägri, kiŋğir	krivóy, sógnutıy, izógnutıy
ähämiyät	ähämiyät, möhimlik	ähmiyet	ähmiyät	vajnóst', znaçitel'nost'
üstä, màhir, bilimdàn	osta, uŋgan	ussāt, ussa	usta, mahir, käsp ähli	master, spetsialist, znatók

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ehlī	ähli, ähliläşdirmä	kulga öyrätilgän; yort ḫayvanı	mal; üy ḫayvanı	üy aybandarı
ehliyet (şoför için)	sürücülük väsiġäsi	ḫokuk, prava	aydavşı küväligi	aydōçunun kübölügü
ehram	ehram, piramida	piramida	köpjak, piramida	piramida
ejder, ejderha	äjdaha	ajdaha	aydahar, ajdaha	acıdār
ek	goşma, älävä	östämä, östäv, kuşımsa	kosımşa	tirkeme, koşumça
ek (gramer)	şäkilçi	kuşımsa, affiks	jurnak	müçö
ekalliyet	azlıg	azsılık	azşılık	azçılık
ekin	äkin	igin (börtöklö)	egin	egin
eklem	oynak, bänd, buğum	bıvın	buvın	mūn
eklemek	älâvä etmäk, goşmag	kuşıv, östäv, arttırıv	kosuv; jalğastıruv	koşū, ulō
ekmek (ekin ekmek)	äkmäk	säsiv	egüv	egū
ekmek	çöräk	ikmäk	nan	nan
ekran	ekran	ekran	diydar, telediydar	ekran
eksen	oḫ, mehvär	küsär, äyläniv üẓägi, üẓäk	bilik; özek	ok
ekserī	äksäri	küp sakta, nigizẓä	köbinese	eṇ köp, köbünçö
ekseriyet	äksäriyyät	küpsilik	köpşilik	köpçülük

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
hạ̀näki; örgätilgän	öy hạyvanı; kulga öyrätilgän	eldeki, ekdi; öy hayvānları	öy ayvanliri	domaşniy; priruçenıy
häydàvçilik güvàhnàmäsi	họkuk, prava	sürücilik şahādatnāması	şahadätnamä, họkuknamä	voditel'skiye prava
ehràm	piramida	piramida	ähram	piramida
äcdähà	ajdaha	ajdar, ajdarhā	äjdaha	drakón
ilàvä, ḳoşimçä, üstämä	östämä, östäv, kuşımça	goşmaça	koşumçä	prilojeniye, dobavleniye, dopolneniye
ḳoşimçä	kuşımça, affiks	goşulma, affiks	koşumçä, affiks	affiks
àzçilik	azçılık	āzlık	az sanlık	men'şinstvó
ekin	börtikli igin	ekin	ekin	posevı
boğın	buın	boğun	boğum, ögä	soçleneniye, sustav
ḳoşmàḳ, ulamàḳ	kuşu, östäv, arttıru	goşmak, seplemek	koşmak, ulimak	udlin'at', naraşçivat'; prisoyedın'at'
ekmàḳ	çäçü	ekmek	ekmäk, tärmäk	seyat'; zasevat'
nàn	ikmäk	çörek	nan	hjeb
ekran	ekran	ekran	ekran	ekran
ok, özäk	küçär, äylänü üzägi, üzäk	ok	özäk	os'
äsàsän, köpinçä	kübisinçä, küp çakta, nigizdä	köplenç	köpinçä, asasän	bólşéy çast'yu, v osnovnóm
äksäriyät, köpçilik	küpçilik	köplük	köpçilik	bol'şinstvó

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
eksi	çıhma, minus	minus, alıv (bilgihi)	aluv, azaytuv (belgisi)	alū (belgisi)
eksik	äskik	käm, yitmäv	tapşı	öksük
eksilmek	äskilmäk	azayıv, kämiv	azayuv, kemüv	azayū, kemū
ekşi	turş	ası, äsi	kışkıl	kıçkıl
ekşimek	turşumag, gıcgırmag	asıv, äsiv	kışkıldanuv, aşuv	kıçkıl bolū, açū, kıcū
el	äl	kul, kul suğı	kol	kol
el (ülke)	el, ölkä	il, yir, ölkä	el, ölke, meken	ölkö
elâ	ala	sıbar, ala-kola	şegir, ker(köz)	çekir, kök-caşıl
el ālem	el äläm, el gün, başgaları	sit, yat kişi; başka(lar)	baskalar; kisiler, jat	başkalar, cat
elbet, elbette	älbät, älbättä	älbittä, şikhiz , bildäli	älbette	albette, sözsüz
el birliği	älbirlik, birgälik	birgälik, birlik	birlestik, ortaktastık	birgelik, birimdik
elbise	paltar, geyim	kiyim-halım	kiyim	kiyim
elçi	elçi	ilsi	elşi	elçi

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
minus	minus, alu (bilgisi)	ayırmak (belğisi)	minus, eliş bälgüsi	minus (mat.)
käm, àz	citmäv, käm	eğsik, kem	käm, muhtac	nekomplekt(nıy); nedostatok, iz`an
kämäymàḳ, àzäymàḳ	azayu, kimü	eğsilmek, kemelmek, āzalmak	azaymak, kemäymäk	umen'şat's'a, ubavl'at's'a; ubıvat'
äççıḳ, nàrdàn	äçi, açı	turşı	aççik, çüçümäl	kislıy
äçimàḳ	açu, äçü	turşamak, acamak	eçimak	stanovit's'a kislım; kisnut'; zakisat'
ḳol	kul, kul çuğı	el	äl, kol	ruka (kist')
ölkä, diyàr	il, cir, ölkä	īl	äl, diyar, ölkä	zeml'a; storona, kray
ḳonğır, ḳoy (köz)	ala, çuar, ala-kola	āla	kär (köz)	kariy
begànälär, yàt kişilär	çit, yat kişi; başka(lar)	yāt, keseki, başğalar	özgä kişilär, yat adämlär	çujiye (pastorónniye) lüdi
älbättä	älbättä, şiksiz, bilgili	elbette	älvättä	nesomnenno, bezuslóvno, koneçno
birgäläşiş, birdämlik	birgälik, birlik	birleşik, bileleşik	birlik, ömlük	kollektivnaya rabóta, sovmestnıye deystviya
kiyim, kiyim-keçäk	kiyim-salım	geyim	kiyim, kiyim-keçäk	odejga
elçi	ilçi	ilçi	älçi	posól, poslannik

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
eldiven	älcäk	birsätkä, biyäläy	kolğap, biyalay	kol kap, mēley
elebaşı	guldurbaşı	ataman, başlık	ataman	karakçı başçısı
elek	äläk	iläk	elek	elek
elem	äläm	kayğı, köyönös, ḫäsrät	şer, muŋ	kayğı, dart, muŋ
eleman	ḫidmätçi, gullugçu	ḫizmätsi, işsi	kızmetker	kızmatçı
elemek	älämäk	iläv	elev	elō
eleştiri	täṅġid	tänḳit	sın	sın
eleştirmek	täṅġid etmäk; rāy vermäk	tänḳitläv	sınav; taldav	sınō, sındō; pikir aytū
elhamdülillâh	älhämdüllah	Allağa şökör, älhämdulilla(h)	Allaha şükir; Kudayğa şükir	alaamdulilla, kudayğa şügür
eli açık	äliaçıg	yomart	kolı açık, jomart	kolu açık, mart, cōmart
eli sıkı	ḫäsis	komhoz , komağay, haran	kolı kattı, saraŋ	saraŋ, cımır, bitir
ellemek	älläṁäk	totov, kul tiyziriv	kolı tiyüv, tiyisüv	kolun tiygizū
elli	älli	illi	elüv	elū
elma	alma	alma	alma	alma
elmacık (kemiği)	almacıg (sümüyü)	bit almahı	bet süyegi	bet sōk
elmas	almaz	almas	almas	almaz

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ķolķàp	perçatka, biyäläy	ellik	päläy, kolkap	perçatki; varejki; rukovitsı
bàşlıķ, ķorbàşi	ataman, başlık	baştutan	ataman, başçi	glavar'
eläk	iläk	elek	ägläk	sito
äläm, därd	kayğı, köyiniç, ҳäsrät	gayğı, gussa	äläm, därt	duşevnaya bol', góreç; peçal'; gore
ҳizmätçi, idärä ҳàdimläri	ҳizmätçi, işçi	işgär	ҳizmätçi, personal	personal, kadrı
elämàķ	iläv	elemek	äglimäk	proseivat' (çerez sito)
tänķıt	tänkıyt'	tankīt, sīn	tänķit	kritika
tänķıt ķılmàķ	tänkıyt'läv	tankīt etmek, sīn bermek	tänķit ķılmak	kritikovat'; retsenzirovat'
älhämdulillà(h)	Allağa şökir, älhämdulilla(h)	älhemdülillā, şükür	älhämdulilla, Allağa şükri	slava Allaҳu!
sähҳıy, ķoli àçıķ	yumart	eli açık, cōmārt, sahī	oçuk kol, märt, sehҳ	şçedrıy
ҳasis	komsız, aç küz(li), saran	gısğanç, gısık, husīt	behҳil, ҳäsis, kattiķ kol	jadnıy
ķol tegizmàķ, päypäslämàķ	totu, kul tidirü	ellemek	kol täkküzmäk	kasat's'a rukami, trógat'; şçupat'
ellik	illi	elli	ällik	p'at'des'at
àlmä	alma	alma	alma	yabloko
yànàķ	bit alması	çekge sünki	mänҳz	skula
àlmàs	almaz	almaz	almas	almaz

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
elti	elti	yiŋgäsäy	abısın	abısın
elvedā	älvidā	hŭş indi!, huş, hau bul(ığız)!	koş	kayır-koş, koş
elverişli	älverişli	kulay, yätiş, ungaylı	kolaylı; layık	ılayıktū, caramdū
elvermek	älvermäk, kifāyät etmäk	yitiv	jetüv	cetū
elyāf	liflär	süs	talşık; taldar(ı)	bula
elzem	çoh lâzımlı, zärūri	ütä käräkli, zaruri	zärüv, muktaj, kat, dilgir	ötö kerektū, zarıl
emānet	ämānät	amanat	amanat	amanat
emāre	älâmät	bildä, işara, iz	belgi, nışan	iz, belgi
emdirmek	ämdirmäk, ämizdirmäk	imiźiv (kükräk), tuyźırıv	emizüv	emizū
emek	ämäk	hŭźmät; mihŋnät	eŋbek	emgek, mēnet
emekçi	ämäkçi, zähmätkeş	hŭźmätkär, işsi	eŋbekşi, jumısker	emgekçi
emeklemek	imäklämäk	şıvışıv, imgäkläp yöröv	eŋbektev	emgektō
emekli	tägāüçü, pensiyaçı	pensiyalağı kişi, pensioner	ardager; pensiyoner	es alūçu, pensioner

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àvsin	çiŋgäçäy	elti	yängä	jönı dvuh brat'yev po otnoşeniya drug k drugu
älvidà	huş indi!, huş, sau bul(ığız)!	hoş(gāl)	älvida	proşçay! proşçayte!
ḳuläy, onğay	kulay, uŋaylı	āmatlı, oŋaylı	kolay, uyğun, layiḳ	podhod'aşçiy, prigódnıy; udóbnıy
yetmàḳ, yetärli bolmàḳ	citü, citärlik bulu	yeterlik bolmak, yetmek	yätmäk	bıt' dostatoçnım, hvatat'
tàlä	süs, cipsil	süyüm	tal	volókna; niti; jilki
cüdä zärür, cüdä keräk	ütä, bik kiräkli, zaruri	zerūr, vācīp	nahayiti lazim, zörür	krayne neobhodimıy; neotlójnıy
àmànät	ämanät	amanat	amanät	ostavleniye na popeçeniye; sdaça na hraneniye
belgi, işàrä	işarä, bilgi, iz	alāmat, nışān	iz, bälgü, alamät	znak, priznak, primeta
emdirmàḳ, emizmàḳ	imizü (kükräk), tuydıru	emdirmek	ämdürmäk, ämgüzmäk, emitmäk	kormit' grud'yu; davat' sosat' çto
mehnät	hizmät; mihnät	zähmet	ämgäk	trud
mehnätkäş	hizmätkär, işçi	zähmetkeş	ämgäkçi	trud'aşçiys'a; trujenik
emäklämàḳ	ürmäläv, mükäläv, şuışu	emeklemek	ömülimäk	pólzat'
pensioner	pensiadağı kişi, pensioner	pensioner	pensiya alğuçi, näpika alğuçi	pensioner

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
emektar	ämäkdar, gocaman hjädim	hjzmät veteranı	enbegi singen, ardager	emgegi singen
emel	ämäl	hjyal, uy, maksat, tiläk	müdde, talap kulşınıs	kälö, maksat
emin (güvenilir)	ämin	ışanıslı, nıklı	senimdi	işenimdü
emin (tehlikesiz)	ämin, ämniyyätli	hävithiz, kurkınıshız	katersiz, kavıpsız	köpsuz
emin (kendine güvenen)	ämin, arhjayın, inamlı	ışanğan, ınanğan	senimdi, berik	işengen, ınanğan
emir	ämr	ämir, boyorok	ämir, buyrık	buyruk, öküm, carlık
emlâk	ämlâk	küsmäy torğan mal, milik, mölkät	kozğalımsızdık; mülik	mülk, mal-mülk
emmek	ämmäk	imiv	emüv	emü
emniyet (güvenlik)	ämin-amanlıg, äsäyiş; ämniyyät,	iminlik, kurkınıshızlık	hjavıpsızdık, katersizdik	köpsuzduk
emniyet (güvenlik işleri)	äsäyiş, ämniyyät	dävlättä iminlik haklav iştäri	kavıpsızdık, korğav isteri	köpsuzduk korgö işteri
emretmek	ämr etmäk	boyorov, ämir biriv, kuşıv	buyuruv, ämir etüv	buyurü
emrivâki	ämri-vägе	işlänilgän iş aldına kuyıv	boları boldı, bolar is boldı	işbütköndön kiyin macburlö
emsal	ämsal	okşaş(lı), okşağan, tartım	uksas	okşoş

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḥizmät körsätgän, veterän	ḥizmät veteranı	bayrı işğär, veteran	ḥizmiti siñgan, veteran	veteran
zor istäk, àliy maḳsäd	ḥıyal, uy, ömit, tiläk	maksat	äli mähsät, ğayä	çayaniya; stremleniye; tsel'
işànçli	işanıçlı, nıklı	ınamdār, ınamlı	ämin, işäşlik, işänçlik	vernıy; nadöjnıy
ḥavfsiz, ḥavf-ḥatärsiz, ämin	ḥävifsiz, kurkınıçsız	hovpsuz, emin-arkayın	ämin, ḥätärsiz, ḥävpsiz	bezopasnıy
ämin	ışanğan, ınanğan	ınamdār, ınamlı	ämin	uverennıy; ver'aşçiy
buyruḳ, ämr	ämir, boyrık	emir, höküm, buyruk	ämir, buyruk, pärman	prikaz; poveleniye
köçmäs mülk	küçmi torğan mal, milik, mölkät	emlāk, mülk	köçmäs mülük	nedvijimoye imuşçestvo
emmàḳ	imü	emmek	ämmäk	sósat'
ḥavfsizlik	kurkınıçsızlık, ḥävif-ḥätärsizlik, iminlik	hovpsuzlık, emin-arkayınlık	ḥätärsizlik, ḥävpsizlik, ämniyät	bezopasnost'
ḥavfsizlik işläri	dävlättä iminlik saklav işläri	hovpsuzlık ve içeri işler	behätärlik işliri	slujba bezopasnosti
ämr etmàḳ, buyurmàḳ	ämir birü, boyırık birü, boyıru	emir etmek, buyurmak	buyurmak, ämir ḳılmak	prikazıvat'
boläri boldi, kütilmägän iş	işlänilgän iş aldına kuyu	bolcağı bolan iş	aldin-ala işni pütürüş, mäcbürläş	soverşivşiys'a fakt
oḫşäş	oḫşaş, oḫşağan, tartım	menzeş, çalımdaş	oḫşaş	podóbnıye (yavleniya); odinakovıye (predmetı)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
emsal (örnek)	nümūnä	ölgö, ürnäk	ülgi	örnök
emzik	ämzik	imiẓlik	emizik	upçu
emzirmek	ämizdirmäk	imiẓiv	emizüv	emizū, emçek emizū
en (genişlik)	en	iŋ, kiŋlik	en	en
en	än	iŋ	eŋ	eŋ
enāyi	sarsag, gic	alyot, tomana, aŋra	anayı	akmak, kelesō
encam	äncam	höẓömtä, bötöv, aẓak	art(ı), soŋ(ı), akır(ı)	akıbet, natıyca
endam	ändam	hın, buy, kävẓä	sımbat; müsin, tulğa	boy-baş, sın, tulku-boy
ender	nādir	bik hiräk, ütä az	siyrek, kat; seldir	seyrek, ötö seyrek
endīşe	ändīşä	şom (lanıv), kurkınıv	alaŋdav, abırjuv; äbirgelenüv	kōptonū
enfes	çoh gözäl, çoh ġäşäng	ğäjäp, näfis	keremet, ğajap, tamaşa	eŋ sulū, eŋ cakşı, eŋ kōz
enfiye	burun otu	yiskäy torğan tämäki	nasıbay	nasbay (cıttağan)
engebe	eniş-yohŋuş, gabarıg	rel'yef	beder, koyan jon, döŋes-oyıs	öŋgül-döŋgüldük
engel	ängäl	totkarlık, kamasav(lık)	kedergi	toskōl
engin	ängin	sikhiẓ , ikhiẓ-sikhiẓ	uşı-kıyırı jok, şeksiz	uçu-kıyırsız, çeksiz

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
örnäk, nämünä	ölgi, ürnäk	görelde, nusğa	ülgä, nämunä	primer
emçäk	imizlik	emzik	ämizäk	sóska
emizmàḳ	imizü	emdirmek	ämgüzmäk	kormit' grud'yü
kenglik, en	iŋ, kiŋlik	īŋ	äŋ, käŋlik	şirina
eng	iŋ	iŋ	äŋ	samıy
tentäk, gälvärs	tomana, aŋğıra, santıy	aŋkav, kelesaŋ	garaŋ, galvaŋ	balda
näticä, àkıbät, yäkün	näticä, soŋ, ahır	netīce, soŋ	aḳivät, näticä	konets, okonçaniye, final
ḳad-ḳàmät, ändàm, boy-bäst	gävdä, buy, sın	sīn, durk, gövre	andam, ḳäd-kamät, gävdä	figura, stan
nàdir	ütä az, siräk	gıt, örän seyrek	acayip, nadir	oçen' redkıy
ändişä, täşviş	şik(länü), şom; täşviş	endişe, hovsala, gayğı	ändişä, täşviş	bespokóystvo; opaseniye
näfis, a'là, äcàyib	ğacäp, ütä näfis, ütä sılu	acāyıp, iŋ gözel	äcäplinärlik, acayip, nahayiti obdan	prevoshódnıy; izıskannıy
nàsvày, nàs	borın tämäkisi, nasbay	nas	nas, nasvay	nüḫatel'nıy tabak
relyef	rel'yef	relyef	tüz-doŋgulluk	rel'yef
tosıḳ, ğàv, mànelik	kirtä, karşılık, komaçav(lık)	pāsğel, bökdenç	toskun, tosalğu	prep'atstviye, pomeḫa
çeksiz, bepàyàn	oçı-kırıyı kürinmägän, çiksiz	ūç-gıraksız, ımğır	çäksiz, käŋ-taşa	beskraynıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
enginar	änginar	ḫäşäf (ülän törö)	kökönis türi	kök türü
enik	küçük	kösök	küşik	küçük
enişte	küräkän, yeznä	kiyäv; yiẓnä(y)	jezde	cezde
enkaz	ḫarāba (lıg)	yimiriklik(tär)	tas-talkan; kıyrağan orın	çaldıbar
enlem	en (dāiräsi)	kiṅlik	endik	keṅdik
ense	änsä, boyun ardı	yilkä	jelke	celke
entāri	gadın paltarı	katın-kız külmägi	äyel köylegi	ayal köynögü
enteresan	maraglı	kızık(lı)	kızık	kızıktū
enternasyonal	beynälḫalg	ḫalık-ara, bäynälmiläl	ḫalıkaralık	el aralık
entrika	intriga	astırtın butav, astan kisiv, intriga	arandatuv, kasakanalık	coypuluk, ara buzūluk
envāi çeşit	növbänöv	törlö-törlö	är-türli	ar türdū, ar türkün
epey(i)	oldugca çoḫ	küp, baytak	edävir	köp, bir top
er (erkek)	kişi	ir kişi, ir-at	er, erkek	erkek
er (mert, yiğit)	märd, igid	yigit, batır, ir-yigit	er, batır, batıl	er, kayrattū, kārman
er (asker)	äsgär	haldat	äsker, sarbaz	asker
erbap	ähl, usta	osta	usta, maman	ustat

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
enginar (ösimlik türi)	ҳäşäf (ülän töri)	enginar (gök ösimliklerin bir görnüşi)	köktatnin bir türi	artişók
küçük	köçik	güçük	küçük	şçenók
pàççä	cizni, ciznä(y); kiyäv	giyev	hädisinin eri	muj starşey sestri
ҳaràbä, väyrànä	cimiriklik(lär), ҳärabälär	harāba(lık)	ҳarabä, väyranä	razvalini, ruini
kenglik	kinjlik	gïnjşlik	känjlik	şirota
yelkä, ensä	cilkä	yeŋşe	yälkä, gärdän	zatılok
ayàl köylägi	ҳatın -kız külmägi	ayāl köyneği	ayal köynigi	jenskoye plat'ye
ķızıķ, ķızıķarli	kızık(lı)	gızık(lı)	ķiziķ	interesnıy
ҳalķärà	ҳalıkara, bäynälmiläl	halkāra	internatsional, ҳälķara, bäynälҳälķ	mejdunaródniy
fitnä, iğvà	astırtın ҳäylä, mäkir, intriga	hile, pirim, ārabozarlık	pitnä, iğva	intriga
här hil, hilmä-hil, türli-tümän	törli-törli	dürli-dürli, dürli-dümen	hilmu-hil, türlük-türlük	razniy
bir täläy, köp	küp, baytak	esli, ep-esli	bir-talay, köp	dovól'no mnógo
erkäk, er	ir kişi, ir-at	erkek	är	mujçina
märd, bàtir	yigit, batır, iryigit	mert, bātır	är, märt	smelıy, hrabrıy
äskär	soldat	esğer	äskär, çerik	soldat
màhir, üstä, bilgiç	osta	ussa, ussāt	usta, mahir	kompetentniye (sveduşçiye) lüdi

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
erdem	fäzïlät	abruylılık, märtäbällilik	märttik	tatıktūluk, cōmarttık
erik	alça	alıça	alşa	alça
erimek	ärimäk	iriv	erüv	erŭ
erişmek	yetişmäk, çatmag	barıp yitiv (sığıv), irişiv	jetüv	cetŭ
erişte	äriştä	tokmas	kespe	kesme
erkân	ärkân	yuğarı däräjäli kişi (lär)	joğarı kızmetti adamdar	ökmöt kişisi, biylik adamı
erkek	erkäk	irkäk; ata	erkek	erkek
erken	erkän	irtük, irtän irtük	erte	erte
ermek (evliya olmak)	ermäk	ävliyä bulıv	kiyelenüv, ävliye boluv	kıdır dārū
ermiş	övliya	ävliyä	ävliye, kiye	oluya
ertelemek	sonraya sahŋlamag	hunga kaldıriv, kisiktiriv	şegerüv, şegindirüv, ısıruv	kiyinkige kaltırū
ertesi	ertäsi	irtägä (hi)	kelesi, keler, ertesin	kiyinki
erzak	ärzag	ozak haklanıvsı azık-tülik	azık-tülik	kül azık
esans	ätir	huşbuy, isli may	iyis suv, ätir, jupar	duhi, cıpar
esāret	äsärät	totkonlok, äsirlik	tutkındık, basıbaylılık	tutkunduk, erksizdik

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
himmät, fäzilät	märtäbälilik, abruylılık	mertebe	pazilät, komalät, himmät	dobrodetel'; dostoinstvo
àlçä	alıça	alça	alhur	alıça
erimàk	irü	eremek	erimäk	tayat'
erişmàḳ, yetmàḳ	barıp citü (çığu), irişü	yetmek	erişmäk yätmäk	dostigat'; doḫodit'
ügrä, ügrä àş	tukmaç	ūnaş	çöp	lapşa
ärbàb, dävlät ärbàbi, ärkàn	yuğarı urındağı kişi(lär)	yokarı vezīpeli adamlar	jukuri hjzmättiki ärbaplar	vısşiye çini
erkäk	irkäk; ata	erkek	ärkäk	samets
ertä	irtük, irtän irtük	īr	ätigän, ärtä	rano
ävliyä bolmàḳ	ävliyä bulu	kerāmatlılığa yetmek	ävliya bolmak	dostigat' sv'atosti
ävliyà	ävliyä	kerāmatlı	ävliyä	sv'atóy, dostigşiy sv'atosti
keçiktirmàḳ, kàldirmàḳ	soŋga kaldıru, kiçiktirü	soŋa goymak, başğa vağta geçirmek	keçikturmak, kaldurmak	ostavl'at' na bóleye pózdneye vrem'a
kelgüsi, keyingi	irtägä(si)	ertesi, gelcek(ki)	kälgüsi, keyinki	sleduyuşçiy (o dne o nedele i.t.p.)
àzıḳ-àvḳat cämğarmäsi	ozak saklanuçı azık, rizık	yıl āzık	ğamlängän ozuk tamak	s`yestnıye pripası (zapası); proviant
ätir	islimay, hşbuy	atır, duhi	ätir, duhj	duhj
äsirlik	totkınlık, äsirlik	yesīrlik; baknalık	asarät	plen; nevól'a

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
esas (temel)	äsas	nigiz, töp	negiz, irge	negiz, paydubal
esas (baş, birinci)	äsas	töp, möhim	negizgi, asasiy, bastı	negizgi, başkı
esāsen	äsāsän	nigizẓä	negizinen, asılında	negizinen
esen	salamat	isän-hav, sälämät	sav, esen, aman	esen, sō
eser	äsär	äsär	şığarma; tuvındı	çığarma
eser (iz)	äsär	iz, äsär, bilgi	belgi, nışan	iz, tak, belgi
esinlenmek	ilham almag	ruhlanıv, ilhamlanıv	şabıttanuv	tuyğusu kurçū, ilhamı kelū
esinti	gilâvar	saba yili, zefir yili	espek, espe	sıdırım, sıdırım cel
esir (tutsak)	äsir	totkon	tutkın	tutkun
esir (köle)	äsir, gul, kölä	kol	kul	kul, küŋ
esirgemek	äsirgämäk	kızganıv, yälläv, ayav	ayav, esirkev, kıymav	ayō, ayap berbō, kıybō
eski	äski	iski, boronğo	eski, köne, ejelgi	eski
eskiden	keçmişdä, ävvällär	ilik, ilgäri, ilikki zamanda	bayağıda, ertede; atam zamanda	eskiden, ilgerten
eskimek	köhnälmäk	iskiriv	eskirüv, könerüv	eskirū, kōnörū
esmek	äsmäk	isiv, öröv	esüv	cel cürū, şamal bolū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tub, äsàs	nigiz, töp	esās	asas	osnóvı, osnovnıye polojeniye
äsàsiy	töp, möhim	esāsı	asasiy	osnovnóy; glavnıy
äsàsän	nigizdä, töptä	esāsān	asasän	po suşçestvu, v printsipe
esàn, esàn-àmàn	isän-sav, sälamät	esen, sağ-salāmat	esän	zdoróvıy, nevredimıy
äsär	äsär	eser	äsär	proizvedeniye
äsär, iz	iz, äsär, bilgi	nışān, alāmat, īz	äsär, iz	sled, otpeçatok, znak
ilhàmlänmàḳ	ilham alu, ruḫanu	ılham almak	ilhamlanmak	vdohnovl'at's'a
şäbädä, säbà	saba cili, zefir cili	serğin (mılāyım) şemāl	säba	lögkiy veterók, briz
äsir, tutḳun	totkın	yesīr	äsir, tutkun	plennıy
ḳul	kol	gul, gırnak	kul	karakul'
ḳızğanmàḳ, äyämàḳ	kızganu, jälläv, ayav	gısğanmak	ḳizğanmak, ḫäsisliḳ ḳilmak	jalet'
eski	iski, borınğı	kōne	äski, kona, ḳadimki	starıy; vetḫy
eskidän, ḳadim, ilgäri	ilik, ilgäri, ilikki zamanda	önden, geçmişde	burundin tartip, ḳedimdin	prejde; v starinu
eskirmàḳ	iskirü	kōnelmek	eskirimäk, konirimak	staret'; iznaşivat's'a
esmàḳ	isü, örü	ösmek	äsmäk, yälpümäk	dut'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
esmer	äsmär	kara hörönkö	kara torı, konırkay	kara toru
esnaf	äsnaf	kibitsi	dükenşi, usak savdager	mayda dükönçü
esnemek	äsnämäk	isnäv	esnev	estö
esnemek (nesnelerin esnemesi)	gärilib yığılmag	hığılmalı bulıv	serippelev, serpilmelenüv	serpilü, sozulü
esrar	anaşa	gaşiş, näşä	gaşa, elitpe, naşa	naşa
esrārengiz	äsrārängiz	sirli, bildähiz	kupıya, sırlı	sırlü, tımızın
esrarkeş	narkoman	narkoman	naşaşı, naşakor	bangi
estağfurullah	ästägfürullah	ästägifirulla(h)	kuday saktasın	kuday saktasın
eş (çiftten biri)	tay	iş, tiŋ, hınar	teŋ, sınar	tügöy, sınar
eş (karı, koca)	yoldaş, (är arvad)	iptäş, ğäläl yifit	jar, jubay, joldas	cubay
eş anlamlı (gramer)	sinonim	mäğnädäş	mağınalas, meŋzes	mänileş sözdör, sinonim
eşek	eşşäk	işäk	esek	eşek
eşek arısı	eşşäkarısı	inkiş, traş	esekara	eşek arı
eşelemek	eşälämäk	sokonov, kazınıv	aktaruv, kazbalav, sukılav	aralaştırü, çukulö
eşik	eşik, kândar, astana	tupha, busağa	bosağa, tabaldırık	bosoğo, astana

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḳàrämağız, buğdàymağız	kara tutlı, kara kuçkıl	garayağız	äsmär, bugday önjlük	smuglıy
dökànçi, dökàndàr	kibitçi	cerçi, satığçı	bakkal	melkiy lavoçnik
esnämàḳ	isnäv	pällamak	äsnimäk	zevat'
kerilmàḳ	sığılmalı bulu	çeye (mayışğak) bolmak, sozulmak	kerilmäk	prujinit'(s'a); rasst'agivat' (s'a)
näşä	gaşiş, näşä	meŋ	näşä	gaşiş
sirli, mahfiy	sirli, bilgisiz	sırlı	sirliḳ, mähpi	tainstvennıy, zagadoçnıy
bängi	narkoman	meŋkeş	bängä	narkoman, gaşişoman
ärzimäydi	ästäğifirulla(h)	ayıtyānıŋız nāme, beyle dāl	ästägpirulla!	ne za çto!
eş	iş, tiŋ, sınar	tāy	eş, täŋ	odinakovıy
umr yoldàşi	iptäş, ğäläl, cifit	yānyōldaş	yoldaş, räpiḳ(ä)	suprug (a)
sinànim, mä'nàdàş	mäğnädäş	sinonim, mānıdaş	sinonim, mänidaş (söz)	sinonimiçnıy (gram.)
eşäk	işäk	eşek	eşäk	osöl
ḳızıläri, ḳàvàğäri	töklitura, kormış	eşeğarı	gül härä	şerşen'
kàvlämàḳ, ḳazmàḳ	çokınu, kazınu	dōrcelemek	ağdurmak, kolimak	rıt's'a, kopat's'a, şarit'
bosäğa	busağa, tupsa	bosağa	bosuğa	poróg

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
eşik (başlangıç)	astana	busağa, iş başı, başlanğıs	karsaŋ, bastav	bosoğo
eşinmek	eşälänmäk	tibiniv	tebinüv	tebinǖ
eşit	tay; bärābär	iş, tiŋ	teŋ; parapar	teŋ
eşkâl	görünüş	kiliş-kilbät	pişin, tür-sıypat, turpat	kebete, körünüş
eşkıyā	guldur	bandit, yulbasar, karaksı	karakşı, tonavşı	karakçı
eşmek	eşmäk	işiv, kazınıv, sokonov	kazbalav, şukuv	çukü
eşraf	äşräf	il ağahı, akhakal	el ağası	ardaktü, kadırlü, aksakal
eş sesli (gramer)	omonim	omonim	mändes, omoni	okşoş sözdör, amonim
eşyā	äşya	käräk-yarak, yıhaz (zar)	närse, zat, mülik	buyum, buyum-terim
et	ät	it	et	et, göş
etek (alt kısım)	ätäk	itäk	etek	tō etegi, tō tamanı
etek (elbise)	tuman, yubka	yubka	etek	etek, yubka
etiket	yarlıg, etiket	yarlık, etiket(ka)	japsırma, etiketka	carlık, etiketka
etken (fiil)	mä'lum növ	töp (däräjä)	sabaktı	aykın

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bosäğa	busağa, iş başı, başlangıç	bosağa	bosuğa, äripä	naçalo, poróg, preddveriye
tepinmàḳ	tibinü	peşemek, peşelemek	täpkilimäk	bit' kopıtom; rıt's'a v zemle (o jıvótnıh)
teng, bärävär	iş, tiŋ, bir tiŋ	barabar, deŋ, kıbāpdaş	täŋ, barävär	rovn'a; ravnıy
körünüş, şäkl-şamàyil	kiliş-kilbät	durk, görnüş	turk, körünüş	slovesnıy portret; óbraz, vid
ḳaràḳçi, yoltosär	bandit, yulbasar, karakçı	tālançı, garakçı	karakçi, bulançi	razbóynik, bandit
kàvlämàḳ	işü, kazınu, çokınu	dōrmek	kolimak	rıt's'a, kopat's'a
àḳsàḳàllär, etibàrli kişilär	il ağası, aksakal	āksakal, īl āğası	cut çonjiri	poçötnıye (imenitıye) grajdane
omonim	omonim	omonim	omonim	omónim (lingv.)
buyümlär, äsbàb-üskünä	kiräk-yarak, cihaz(lar)	goş, goş-golam	cabduk, cihaz, lakka-lukka	útvar'; Veşçi, predmetı
göşt, et	it	et	göş, ät	m'aso
etäk	itäk	etek	etäk	podól (elbise için) pódóşva (dağ için)
etäk	yubka	yubka	yubka	yubka
yàrlıḳ	yarlık etiket(ka)	yarlık, tiketka	etiketka, yarlıḳ	yarlık; etiketka; nakleyka
anıḳ	töp (däräcä)	dūyp (derece)	eniḳ (peil)	deystivel'nıy (o zaloge glagóle) (gram.)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
etki	tä'sir	tä'sir	äser, ıkpal	tāsir
etkilemek	tä'sir etmäk	tä'sir itiv	äser etüv, ıkpal jasav, äser tiygizüv	tāsir etŭ
etmek	etmäk	itiv	etüv, kıluv	casō, etŭ
etraf	ätraf	äträf, tirä-yak; kırıy	atırap, mañay, tönjirek	artarap
ettirgen (fiil)	icbar fe'l	yökmätiv (däräjähi)	ırıksız	buyruk ıŋğay
ev	ev	öy, yort	üy	üy
evcil	ähliläşmiş heyvan	yort-kura ĥayvanı	üy (ĥayuvandarı), kolğa üyretilgen	üy aybanı
evcimen	evcil	ğayläsil kişi	balajan, kunttı, şaruvakor	üysök, balasāk
evet	bäli	iyi	iyä	ōba
evham	vähm	şom, şik	şek, küdik, şübä	şek, küdük
evlât	övlâd	ul-kız , bala-sağa(lar), malayzar	bala-şağa, ävlet	ūl-kız
evlâtlık	övlâdlıg	asravğa alğan bala	kol bala, asırandı	bakma bala, asırandı
evlenmek	evlänmäk	öyläniv, kiyävgä sığıv	üylenüv	üylönŭ, erge tiyŭ

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tä'sir	tä'sir	tāsīr	täsir	deystviye, vozdeystviye, vliyaniye
tä'sir ḳılmàḳ	tä'sir itü	tāsīr etmek	täsir ḳılmak	deystvovat'; vliyat', vozdeystvovat'
etmàḳ, ḳılmàḳ	itü	etmek	ätmäk, ḳilmak	delat', proizvodit'; soverşat'
ätràf	ätraf, tirä-yak; kırıy	etrāp	ätrap	okrestnosti, okraina
àrttirmä nisbät	yöklätü (däräcäsi)	yükletme (derece)	mäcburi (peil)	ponuditel'nıy zalóg, kauzativ
üy	öy, yort	öy	öy	dóm
üy häyvàni	yort-kura ḫayvanı	öy hayvānı	öy ayvani	domaşniy, odomaşnennıy
àiläpärvär	ğaylä yaratuçan kişi	maşğalaçı, hocalıkçı	ailipärvär	ḫoróşiy sem'-yanin; domovitıy çelovek
hä	äyi	hava	hä	da
şübhä, gümàn	şom, şik	hovātīr, vehim, hovsala	bätguman, vayim	podozreniye, somneniye
ävlàd	ul-kız, bala-çağa(lar), malaylar	bala-çāğa, perzent	ävlat	deti; sınov'ya; sını
äsrändi	asramağa alınğan bala	oğullık, gīzlık	beḳındi, asrandi	priyömnıy sın; priyömış
üylänmàḳ (erkäk), turmuşgä çıḳmàḳ (ḫàtin-ḳız)	öylänü, kiyävgä çığu	öylenmek, durmuşa çıkmak	öylänmäk, turmuşka çiḳmak	vstupat' v brak; jenit's'a

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
evli	evli	öylängän, kiyävgä sıkkan, nikahlı	üylengen, küyevge şıkkan	nikelü, üylü
evliyā	övliya	ävliyä	ävliye	oluya, közü açık
evrak	sänäd	dokument, iş kağızı	is kağazdarı, kujattar	iş kağaz, dokument
evren	kâinat, äläm	yıhan, ğäläm	ğalam, dünye, jahan	ālam
evrensel	härtäräfli, unıversal	dönyavi külämdä	jalpı, ämbebap	büt düynölük
evrim	täkâmül	üsiş (evolütsiya)	damuv, evolyutsiya	önügü, ösü
evsaf	säciyyä, ḫusūsiyyät	üzsänlik, hızat, sıyfat	kasiyet, sıypat	kasiyet, sıpat
evvel	ävväl, gabag	äväl, ilgäri, ilik	äveli, burun, ilgeri	abal, murda, erte
evvelâ	ävvälâ	birinsinän, tävdä(n), başta(n)	birinşiden, bastan, eñ äveli	birinçiden, eñ obolu
ey! (ünlem)	ey	ey!	ey, äy	ey
eyālet	äyālät, vilâyät	ölkä	ölke, aymak, oblıs	oblus, oblast
eyer	yähär	eyär	er (tokım)	ēr
eylem	iş, häräkät	ḫäräkät, iş-ḫäräkät	is, äreket	kıymıl, kıymıl-araket
eylül	sentyabr	sent'äbr'	kırküyek	ayak ōna, sentiyabr

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
üylängän (erkäk) turmuşgä çiḳḳan (ḫàtin-ḳız)	öylängän, kiyävgä çıkkan, nikahlı	öylenen, ärli, nikālı	öylängän; ärlik	jenatıy; zamujn'aya
ävliyà	ävliyä	kerāmatlı	ävliyä	sv'atóy, dostigşiy sv'atosti
hüccät, iş ḳàğàzläri	dokument, iş käğazı	dokument, İş kāğızı	höccät, iş ḳäğizi	deloviye bumagi, dokumentı
kàinàt, àläm	cihan, ğaläm	älem	aläm, cahan	vselennaya
cähàniy, àlämşumul, cähànşumul	dönyavi külämdä	universal, ählumūmı	umum dunyalik	universal'nıy, vseobşçiy
tädriciy rivàcläniş, tädriciy täkàmil	üsiş (evolütsiya)	evolyutsiya, ösüş	evolütsiya, tädrici rivacliniş	evolütsiya, razvitiye
ḫàs-ḫususiyätlär, sifätlär	üzlik, sıyfat, ḫosusiyat	hāsiyet, sıpat	ḫususiyät, süpät	ḫarakterniye çertı, osóbennosti
ävväl	äväl, ilgäri, ilik	oval, ozal	avval, burun	ran'şe, prejde, sperva
ävvälà	birinçi çiratta, birinçidän, başta(n)	birinciden, ozal başdan	birinçidin, aldin-ala	vo-pervıh, prejde vsegó, snaçala
ey	ey	ēy	äy	ey!
vilàyät, ölkä	ölkä	oblast	oblast	óblast'; kray; ştat
egär	iyär	eyer	egär	sedló
häräkät, ḫatti-häräkät, iş	ḫäräkät, iş-ḫäräkät	hereket	iş, härikät	deystviye, postupok; aktsiya
sentäbr	sent'abr'	sentiyabr	sentabr, tokkuzinçi ay	sent'abr'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
eyvah!	eyvah	ay, ay-hay, abav	ah, oy, kap	oy-boy
eyvallah	eyvallah, ḫudāhāfis	hav bul, sälām	koş, sav bol	kayır, koş
ezan	azan	azan	azan	azan
ezber	äzbär	ḫätirzän, yattan	jad	cat
ezberden, **ezbere**	äzbärdän	yattan, künjildän	jatka	cat
ezberlemek	äzbärlämäk	yatlav	jattav	cattō
ezelī	äzäli	mängiliktän, oshoz-kırıyhız	ejelgi, bastapkı	ezelki
ezgi	nägmä	mon, köy	küy, makam	kū, obon
eziyet	äziyyät	kısıv, izjv, ğazap(lanıv)	azap, kısım, japa	kısū, kısım casō
ezmek	äzmäk	izjv, ontav, vaklav	ezüv, tüyüv	maydalō; ezū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
e, vàh!	ay-vay, oy; oh̨, oy-oy-oy	vah-ey	vay, vay-vay	ah̨!, oh̨!, oy-oy!
h̨ayr, àmàn bol	sav bul, sälam	sağ bol, hoş	h̨oş, h̨ayir h̨oş	s bógom! do svidaniya
äzàn	azan	azān	äzän	azan; priziv k molitve
yàd, yàdäki	h̨ätirdän, yattan	yāt	yad	naizust', napam'at'
yàddän	künjildän, yattan	yātdan	yadtin	naizust'
yàdlämàḳ	yatlav	yātlamak	yadlimak, yadka almak	uçit' naizust'; zubrit'
äzäliy	mäñgiliktän, oçsız-kırıysız	ozalı (ozaldan)	äzälgi	veçnıy, iznaçal'nıy; iskónniy
àhäng	köy, moñ, ähäñ	sāz, mukām	nağmä, ähäñ	melódiya
sıḳış, zülm ḳıliş; äziyät	izü, kısu, ğazap(lanu)	ezyet	eziş, ḳisiş	pritesneniye; muçeniye, stradaniye
ezmàḳ	vaklav, izü	ezmek; maydalamak, dövmek	äzmäk	tolóç, m'at, sm'at', razdavit'

F

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
faal	fäal	işlikli, işsän	belsendi, jigerli, isker	işmer, emgekçil, araketçil
faāliyet	fääliyyät	iş, iş-hŷräkät, hŷzmät	is, kızmet, jumıs	iş-araket
fācia	fāciä	fajiğa, zur bähŷthizlik	kayğılı okıyğa, tragediya	apāt
fāhişe	fāhişä	fahŷşä, uynaşsı katın	jäläp, jezökşe	calap, soyku
fahrī	fähŷri	poçetnıy	kurmetti, ardaktı	ardaktū
fāil (hukukî)	mügäsir, günahkâr	ğayipli, säbäpsi	kinäli, ayıptı, ayıpker	kılmışker, ayıptalūçu, künōkör
fāil (gramer)	fāil	iyä	bastavış	ē
fāiz	fāiz	östämä protsent	köterme, üsteme (protsent)	akça payızı, akça protsenti, üstök
fakat	fäğät, lakin, amma	läkin, mäğär, şulay za	birak, degenmen, alayda	birok
fakir	fağır, yohşul	yarlı, fäkir, yuk kişi	pakır, kedey, jarlı	kedey, kembağal, bakır
fal	fal	fal	bal, boljav	bal, tölgö
falan	filân	fälän	pälen, äldekim	palan, balan
falan filān, falan feşmekân	filân-fäsman, filân-behman	fälän-tögän, fälän-fäsmätän	şamamen, şamasında, pälendey	balan-bastan
familya (biol.)	fäsīlä	törköm, tör, sem'ya, tokom	tukımdas, tukım	top, tukum

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
fäàl	işçän, işmäkär	işçeň, işeňňir	paal	deyatel'nıy, aktivnıy
fääliyät	iş, iş-ḫäräkät, ḫizmät	iş	paaliyät	rabóta; deyatel'nost; zan'atıye
fàciä	faciğa, zur bähḫitsizlik	päciğa	paciä	tragediya, drama
fàhişä	fahḫşä, uynaşçı ḫatın	celep	pahişä, calap	prostitutka; rasputnitsa, potaskuḫa
fahḫriy	poçetnıy	hormatlı	pähḫriy	poçötnıy
äybdàr	ğayipli, säbäbçi	günäkär, etmiş eden	gunakar, säväpçi	vinóvnik
egä	iyä	eye	egä	podlejaşçeye
fàiz	östämä protsent	göterim, protsent	payiz, protsent	ssudnıy protsent
ämmà, lekin	läkin, ämma, mäğär	emmā, yöne	päḳät, birak, lekin	odnako; nó
kämbäğal, fäḳır	yarlı, fäḳıyr', miskin	garīp, yoksul	päḳir, gaday, kämbäğäl	bednıy, nişçiy
fàl	fal	pāl	pal	gadaniye, predskazaniye
fälàn	fälän	pılān	palan	takóy-to
fälàn-pismädàn, fälàn-tügün	fälän-tögän, fälän-fäsmätän	pılān-pismidān	palan-püstän	priblizitel'no
àilä, türküm	tör, törkim, tokım, sem'ya	maşğala	ailä, tuḫum	semeystvo; sem'ya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
fānī	fāni	fani	fäniy, jalğan	acaldū, ölümü bar
fanilâ	mayka, kombinasiya, iç köynäk	mayka, iski küldäk	mayka, jeŋsiz iş köylek	mayke, iç köynök
faraş	ḫäkändaz	hosko	kalak, kürekşe	kalak
farazā	tutag ki	faraz itäyik	eger, aytalık, nemese	eger, egerde
farazī	färzi	simvolik, farazıy	boljamdık, joramaldı	bolcol, bocomol
faraziye	färziyyä	ğilmi faraz, yürama	boljal, boljam, joramal	gipoteza, bocomol
fāre	siçan	sıskan	tışkan	çıçkan
farfara	boşboğaz, çäränçi	kuşboğaz	ez, kırt, mıljıŋ	babır, ezme
fark	fārġ	ayırımlık, ayırma(lılık)	ayırmaşılık, erekşelik	ayırmaçılık, özgöçölük
farz (dînî)	färz	farız	parız	parız
fasıl	fäsil	fasıl	bap, tarav, bölüm	bölüm
fāsıla	fāsilä	ara, aralık, mäl	ara, aralık; üzilis	aralık, ara
fasulye	paḫla, lobya	nokot borsağı, fasol'	ürme burşak	bürçak, fasol
fātih	fāteh	basıp alıvsı, buyhondorovsı	javlap aluvşı	baskınçı, basıp alüçu

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
fàniy, ötkinçi	fani	pānı	paniy	brennıy, tlennıy
iç koyläk, mäykä	mayka, içki külmäk	mayka, iç köynek	iç köynäk, mayka	mayka
ḫàkändàz	soskı, soskıç	susğuç	şaza	sovók dl'a musora
äytäylik, färäz ḳıläylik	faraz itik	diyeli	päräzan, bolsunki	predpolójim, çto; dopustim,
färäziy	simvolik, farazıy	çaklama	päräziy	dopuskayemıy, gipotetiçeskiy
färäz	ğıyl'mi faraz, yurama	gipoteza, ılmı çaklama	päräz, gipoteza	gipóteza
siçḳàn	tıçkan	sıçan	çaşkan	mış'
ezmä, väysäḳı	kuşbuğaz	yanra, lakgı	äzmä, parançi,	boltun, pustomel'a; bahval
färḳ	ayırma(lılık), başkalık	parh	pärḳ	raznitsa; otliçitel'naya çerta
färz	farız	parz	pärz	ob'azatel'noye religioznoye predpisaniye (relig.)
bölüm, bàb, fäsl	fasıl	bōlüm	bölüm, bap, päsil	razdel; otdel; glava
àrä, àrälıḳ, tänäffüs	ara, aralık, mäl	ārakesme	üzülüş, tänäpus	promejutok, interval; pauza
loviyä	noğot borçağı, fasol	nōyba	canḏu, lobı	fasól' obıknovennaya
fàtih, bàsib àluvçi	suğışıp aluçı, buysındıruçı	basıbalıcı	päthḫ kiḷğuçi	zavoyevatel, pokoritel'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
fātiha	fātihä, dua	fatiha	patiyha, fatiyha	bata, duba, fatika
fatura	faktura	sçöt, faktura	faktura, esep kağazı	esep, esep-çot
faul	cärimä	ştraf tubı	ayıptık uruv	künö tobu
fayans	çini	fayans	janan, kärden	çını, fayans
fayda	fayda	fayda, tabış	payda, tabıs, tüsim	payda
fazīlet	fäzīlät	abruylılık, märtäbälilik	märtebe, mırzalık, märttik	tatıktūluk, cōmarttık
fazla	artıg, çoh	käräginän artık, küp	artık, asa	artık, aşıkça, köbürōk
fecāat	müsībät, fāciä	fajiğälilik, häläkätlilik	apat, kırğın	balaket, apāt
fecī	müsībätli, fāciäli	fajiğäli, häläkätli	kayğılı, jan türşigetin	balakettū, apāt
fedā	fädā	fida	pida	ölümgö baş baylōçuluk
fedāi	fädāi	fidai	şeksiz berilgen	canın bergen, ayanbağan
fedākâr	fädākâr	fidakar	jankeşti	canın berūçü, canın kıyūçu
felâket	fälâkät	fäläkät	bäleket, apat, kıyrav	balaket, balā
felç	iflic	insul't, paraliç	sal, talma	şal

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
fàtihä	doğa, fatiḫa	älhem	patihä	sura Fatiḫa (rel.)
fäktura	sçöt, faktura	faktura	faktura, ävätilgän malniŋ royḫäti	sçöt-faktura
cärimä topi	şraf tubı	cerīme (urğı)	fol, şraf dopi	şrafnóy (udar)
çinni	fayans	fayans	çinä	fayans
fàydä, mänfäät	fayda, tabış	peydā	payda	pól'za; vıgoda
fazilät, ḳadr-ḳımmät	märtäbälilik, abruylılık	mertebe	pazilät, kamalät, himmät	dobrodetel'; dostoinstvo
àrtıḳ, àrtıḳçä	kiräginnän artık, küp	köp, āşa, artık	artuk, ciḳ, köp	izlişniy, izbıtoçnıy; lişniy
fälàkät, fàciä	faciğalılık, hälakätlilik	pācığalılık	paciät, bala-kaza	bedstviye; tragediya
fàciäli	faciğalı, hälakätli	pācığalı	paciilik	tragiçeskiy; bedsvennıy
fidà	fida	pidā	pida	jertva; samopojertvova-niye
fidàyi	fidai	cānı-teni bilen berlen cānayamazak	pidaiy	bezzavetno predannıy
fidàkàr	fidakar	cānayamazlıkdı, cānīpkeş	pidakar	samootverjennıy
fälàkät	fälakät	ayılğançlık, betbağtlık	palakät	bedstviye, katastrófa
faläc, şàl	insul't, paraliç	ısmaz	paläç, şal (kesil)	paraliç; insul't

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
felek (talih)	fäläk	fäläk, täqdir, yazmış	tävekel, tağdır, talay	tağdır, cazmış
felek (kâinat)	fäläk	fäläk, kük gömbäzj	ğalam, jıyhan	ālam, düynö
felsefe	fälsäfä	fälsäfä	pälsapa, filosofiya	filosofiya, falsapa
fen (fen ilmi)	täbiät fänläri	täbiğät fändäri	jaratılıs pänderi	tabiğat ilimderi
fen (teknik)	tehŋnika	tehŋnika, fän (där)	tehŋnika	tehŋnika
fenā	fänā, pis	nasar, hôrt, yaman	jaman, näşar	caman, naçar
fenālaşmak	fänālaşmag	huğılmak, huştan yazıv	taluv, boldıruv	esi ō, esten tayū
fener	fänär	fonar'	kolşam	panar, panar çırak
fener (deniz feneri)	mayak	mayak	munara şam	mayak
ferāgat	imtinā, älçäkmä	baş tartıv, vaz kisiv, tanıv	bas tartuv	albō, baş tartū
ferah (yer)	färäh	kiŋ, yaktı, zur yir	darkan, jarkın jer	keŋ, cayık cer
ferah (sevinçlilik)	färäh, sevinc	ihlas, rähätlik	ıkılas, kuvanış	süyünüç, kubanıç
ferāset	färāsät	hizgirlik, ziräklik	parasat, ädeptilik	parazat, sezim, aŋdō
ferdī	färdi	şähŋskä hŋas, şähŋsän	öz, menşik, kara bas	özdük, mençik, ceke

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
taḳdir	fäläk, täḳ'dir, yazmış	takdīr, ıkbāl	päläk, tägdir	rók, sud'ba, fortuna
fäläk, kàinàt àläm,	fäläk, kük gömbäzi	pelek, dünyā	päläk, kainät	mir, vselennaya
fälsäfä	fälsäfä	pelsepe, filosofiya	pälsäpä	filosófiya
täbiiy fänlär	tabiğat' fännäri	tebiğat ılımları	täbii pänlär	yestestvenniye nauki
tehŋnikä	tehŋnika, fän(när)	tehŋnika	tehŋnika	tehŋnika
yàmàn, hŋunük	naçar, koytı, yaman	yaman, erbet, pīs	yaman, äski, osal	plohǫ́y, skvernıy
özini yàmàn his ḳılmàḳ, hüşidän ketmàḳ	huş kitü, huştan yazu	essi ayılmak	hali naçarlaşmak, hoşidin kätmäk	poçuvstvovat' seb'a plóhǫ; upast' v óbmorok
fànüs	fonar'	pānus, fonar	fonar', panus, çirak	fonar'
mayàḳ	mayak	mayak	mayak	mayak
inkàr etiş, vàz keçiş	baş tartu, vaz kiçü, tanu	meyletīn el çekme	vaz keçiş	otkaz, otreçeniye
keng yer	kiŋ, zur, yaktı yir	gīŋ, yağtı yer	käŋ-taşa azadä yär	prostórnıy, şirókiy
ḳuvànç, sevinç	ihŋas, rähǫ̈tlik	şähdaçıklık, keypiköklük	ärkinlik, azadilik	yarkiy, svetlıy; şirokiy
färàsät	sizgirlik, ziräklik	parasāt, payhas, pähim	parasät	rassuditel'nost'; dogadlivost'
şahŋsiy	şähŋskä hŋas, şähŋsän	şahsı, husūsı	şähŋsi, hŋususi	individiual'-nıy; liçnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
feribot	bärä	parom	parom, jüksal	parom
ferman	färman	farman, boyorok	jarlık, ämir	carlık
fermuar	çarpaz	kaptırma yozak, molniya	kapsırma, molniya	sıdırma
feryat	färyad	akırıv, ükhiv, ükiriv	zar jılav, ayğay, bakıruv	dāt-bayrat, aç kıykırık, ayğay
fes	fäs	fäs	osmanlı biyik takıya	Osmon Türk baş kiyimi
fesat	fäsād	astan kisiv, intriga, mäkir	aram kılık, kastık is	ara buzūçuluk, kuytuluk
feshetmek	pozmag, läğv etmäk	özöv, tuktatıv	buzuv, üzüv, taratuv	buzū, toktotū
fethetmek	fäth etmäk	basıp alıv	biylep aluv, bağındıruv	basıp alū, tartıp alū
fetvā	fitva	fätvä	pätüvä	fetba, çeçim, toktom
feveran	özündän çıhma, birdän gäzäblänmä	tuzıv, kapıl kızıp kitiv	kilt etüv, kürt ketüv	burkuldō, cindō, açūlanū
fevkalâde	fövġäl'ādä	is kitkis, ğädättän tış	tanğajayıp, tankalarlık, tötenşe	özgöçö, tāsın, acayıp
fevrī	fövri, hirsli	hğäräkätsän, irikhiz , ihtiyarhız	kilt etpe, kürt ketpe, aşuvlanğış	açūsu tez, cenjil
fezā	fäzā, kosmos	kosmos, yıhan, ğäläm	ğarış	kosmos, küzey
fıçı	çälläk, boçka	miskā, boçka	böşke	cığaç çelek, boçke

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
parom	parom	parom	parom	paróm
färmàn	färman, boyrık	permān	pärman	firman, poveleniye, ukaz
ilgäk, tügmä	molniya, kaptırma	sīrma	ilmäk	(zastöjka) mólniya
färyàd, dàd-färyàd	akıru, kıçkırıp yılav	peryāt	päryat	krik, vópl'
fäs (osmanlılär bàş kiyimi)	fäs	fes (osmanlıların baş geyimi)	osmanlıklar baş kiyimi	feska
fisḳu-fäsàd, iğvà	astırtın ḫäylä, mäkir, intriga	ārabozucılık, başbozarlık	päsat, buzğunçilik	intriga, kaverza, kózni
bekàr ḳılmàḳ üzmàḳ, tärḳatmàḳ	özü, ğamäldän çığaru	yatırmak, bozmak	bikär ḳılmak, üzmäk, tarkatmak	rastorgat, otmen'at'; raspuskat'
fäth etmàḳ, bàsib àlmàḳ	basıp alu	basıp almak, boyun eğdirmek	päth ḳılmak	zavoyövıvat', pokor'at', pobejdat'
fätvà	fätva	pitivā, mākūllama	pätva	fetva (otveti, reşeniye, muftiya)
birdän ğazäbläniş	tuzu, kızıp kitü	birden gızma, göçgünlilik	birdin ğäzäplänmä	sil'noye razdrajeniye (vozbujdeniye), gnev
favḳulàddä	is kitkiç, ğacäyip	tāsīn, üytğeşik, acāyıp	pävkuladdä	neobiknovennıy, isklüçitel'nıy; ekstraordinarnıy
cähli tez çiḳadigän, ḳızıḳḳàn	ḫäräkätçän, iriksiz, ihtiyarsız	göçğünli, gızma	ḳeni ḳizik, aççiği pat kelidiğan	impul'sivnıy
fäzà	kosmos, ğaläm, cihan	kosmos, arış	kainat	kosmos
boçkä	miçkä, kismäk	çelek	tuŋ	bóçka; çan

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
fıkıh	fiġh, islam hügügu	islam ḫokukı	şariyat hukığı	islam ukuğu
fıkırdamak	pıggıldamag	bılt-bılt itiv, bülkildäv	sakırlav, burkıldav	burkuldap (şaraktap) kaynō
fıkırdamak (cilvelenmek)	gımıldamag	irsäkläniv, kılansıklanıv	kılımsuv	kılıktanū
fıkra	lätīfä	kölämäs, märäkä	küldürgi	anekdot
fıkra (edebî)	oçerk	fikir, karaş	közkaras, pikir (jazbaşa)	köz-karaş, pikir (gazetada)
fındık	fındıg	funduk	mayda jañğak	funduk
fırça	fırça	şçötka, pumala	jakkış; şoşak	şotke
fırıldak (oyuncak)	fırfıra, fırlanğıc	zırıldağıs, fırıldak	zırıldavık	pırıldak
fırın	fırın	pekarn'a	navbayḫana	nābayḫana
fırlamak	atılmag	atılıv, atılıp torov	atıluv, ırğuv	atılū
fırsat	fürsät	forsat	iygi mümkinşilik	pursat
fırtına	fırtına	ıjğır buran; davıl	davıl; boran	borōn
fısıldamak	pıçıldamag	bışıldav	sıbırlav	şıbırō
fısıltı	pıçıltı	bışıldav	sıbır	şıbır
fıskiye	fävvārä	fontan, däryä, urğıv	şapşıma	fontan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
fiḳh (şäriät ḳànunläri häḳıdägi fän)	islam ḫokukı	şeriğat	şäriyät	musul'manskiy kódeks
ḳaynämàḳ, coş urmàḳ, tolḳınlänmàḳ	bılt-bılt itü, bülkildäv	lıkırdamak	poruklimak	kipet', burlit'
nàz-käräşmä ḳılmàḳ	köyäzlänü, kılançıklanu	nāz-kereşme etmek	ḳiliḳlanmak	koketniçat'
lätifä	mäzäk, kızıklı (kölkili) ḫäl	anekdot, yomak	lätipä, anekdot	anekdót
oçerk	fikir, karaş	oçerk	pikir (gazette)	óçerk
yeryànğàḳ	funduk	pıntık	pindiḳ	funduk, lesnóy oreḫ
çötkä	şçötka, pumala	çotğa	çötka	şçötka
pirpiräk	zırıldağıç, fırıldık	yelğamak, pırlavāç	peḳirğuç	vertuşka (igruşka)
nànvàyḫànä	pekarn'a	tamdır, pekarnya	navayḫana	pekarn'a
àtılmàḳ; säkräb çıḳmàḳ	atılu, atılıp toru	atılmak	pir ḳılmak	vıletat'; vıskakivat'
fursät	forsat	pursat	pursät	blagopriyatnıy sluçay
portänä, dàvul, boràn	kar buranı, davıl	tupān, harasāt, gōm	boran, kuyun, davul	buran, bur'a; şturm
piçirlämàḳ	pışıldav	pısırdamak, pışırdamak	piçirlimak	şeptat', naşöptıvat'
piçirläş, piçir-piçir	pışıldav	pısırdı, pışırdı	piçirlaş	şöpot, şuşukaniye
favvàrä, fontan	fontan, urğılu	fontan	fontan	fontan

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
fıstık	fıstıg	fistaşka	piste	piste, miste
fışkırmak	fışgırmag	urğılıp sığıv, atılıv	atkılav şapşuv	kaynap çığu
fıtık	däbälik, yırtıg, grıja	büsir	jarık	çurku
fıtrat	fiträt, hjlġät	yaratılış, täbiğät	jaratılış, tabiyğat(ı), minez-kulık	kulk-münöz, caratılış
fıtrī	fitri	täbiği, tumıştan kilgän	tabiyğiy	tabiğıy
fidan	fidan	üsinti	köşet; öskin	köçöt
fidye	āzadlıg pulu, fidiyä	tüläp alıv aksahı	alım; kun	kun
fığan	fäğan	ıŋrav, hıkrav, ıŋrav	ıŋkıl, ıŋırsuv, ühlev	ontō
fihrist	älifbālı bloknot	alfavitli bloknot	alfavittı koyın däpteri	alfavit depter, bloknot
fiil	fe'l, häräkät, iş	iş, ḫäräkät	äreket, kılık	araket, kıymıl
fiil (gramer)	fe'l	kılım	etistik	etiş
fiilen	fe'län, häġīġätän	ısında, asılda	is jüzinde, şınında	iş cüzündö, çınında
fikir	fikir	fikir, uy	pikir, tüsinik, oy	pikir, oy
fikrisābit	sābitfikir, idefiks	ideya-fiks	jabıskak oy, ketpes oy	ketpes oy

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
pistä	pistä	pisse	pistä	fistaşka
àtilmàḳ, àtilib çıḳmàḳ	atılu, urğılıp çığıv	atılmak, zoğdurılıp çıkmak	etilip çiḳmak	bit' klüçóm
däbbä	büsir	İnği	pordak	grıja
täbiät, ḫulḳ-ätvàr	yaratılış, tabiğat'	tebīğat	yaritiliş, täbiät	natura, ḫarakter
täbiiy, tuğmä	tabiğıy, tumıştan kilgän	tebīği	tabii, tuğma	priródnıy, yestestvennıy; vrojdennıy
mäysä, niş, köçät	üsinti	nahal	şuŋ, köçät	rostók, pobeg; sajenets
pul töläb ḳutḳarib àliş	yolıp alu akçası	salğıt	töläm	vıkup
fiğàn, nàlä	iŋğıraşu, ah-vah itü	pığān	piğan, nalä	stenaniye; ston
hàtirä däftäri	alfavitlı bloknot	elīpbīyli bloknot	ḫatirä (yançuk) däptiri	bloknót (alfavitnıy), zapisnaya knijka
iş, häräkät	iş, ḫäräkät	hereket, gımıldı, iş	peil, iş, härikät	delo; deystviye
fe'l	fiğıl'	īşlik	peil	glagól
häḳıḳatdä, äslidä	asılda, çınında, çınlıkta	hakīkatdan	häḳikätän, äslidä	na samom dele, faktiçeski; de-fakto
fikr	fikir, uy	pikir	pikir	mısl', ideya
källädän çıḳmäydigän fikr	ideya-fiks	kellāŋden çıkmayān pikir	yepişkak oy	idefiks, nav'azçivaya ideya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
fil	fil	fil	pil	pil
fil dişi (malzeme)	fil sümüyü	fil höyäği	pil azuvı; pil süyegi	pil sōğü
file	tor zänbil	setka, siltär, avos'ka	tor	tor, setka
filiz	zoğ, cavan budag	yäş botak	bürşik, örken	büçür
fincan	fincan	çaşka, sınayak	şınıayak	çını, çöyçök
firar	gaçış	kasıv, kasıp kitüv	kaşuv	kaçū
firārī	gaçag	kaskın, kasak	kaşkın	kaçkın
firūze	firūzä	fäyrüzä	akık	akak
fīsebīlillâh	havāyı, müftä	buş, Alla ḫakına	tegin, ötevsiz, karjısız	kayrımsız, akısız
fiske	çırtma	sirtki, sirtiv	şertüv	çertū
fiskos (etme)	pıçapıç	bışıldaşıv, şıbırdaşıv	sıbırlasuv	şıbırlaşū, şıbırō
fiş (elektrik)	çängäl	vilka	kos til, ayır	vilka, tok koşkuç
fiş (alış veriş)	çek, talon	çek	çek	çek
fiş (kart)	kartoçka	kartoçka	kartoçka	kartoçka
fişek (kurşun)	patron, güllä	patron	ok	ok
fişek (havāī)	fişäng	feyerverk	feyerverk; aluvan tüsti ot	salyut
fit	rāzılaşma, ödäşmä	rizalık, rizalaşıv, kilişiv	kanağattanuv, kanağattanuvşılık	ırāzılık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
fil	fil	pil	pil	slón
fil tişi	fil söyäği	pil sünki (dişi)	pil çişi	slonóvaya kóst'
torhaltä	setka, çiltär, avos'ka	tor, setka	tor halta	setka dl'a produktov; avós'ka
nàvdä, butàk	yäş botak	yāş pūdak	bih	otróstok, pobeg
piyàlä	çaşka, çınayak	çaşka	çinä ayak	çaşka, çaşeçka
kàçiş	kaçu, kaçıp kitü	gaçma, gaçış	keçiş	pobeg, begstvo
kàçàk	kaçkın, kaçak	gaçğak, gaçğın	kaçkun	beglets
ferüzä	firäzä	firūza	pirüzä	birüza; birüzovıy-tsvet
tekin, bepul	buş, Alla hakına	hudāy yōluna, muğtuna	bikarğa, häksiz	darom, bezvozmezdno
çertki, çertiş	çirtü, çirtiş	pitik	çertiş, çekiş	şçelçok
şivirläş, piçirläş	pış-pış itişü, pışıldaşu	hışı-vışı	kuçurlaş	şeptaniye, şuşukan'ye
tok kòşkìç	vilka	vilka	vilka, tokkoşkuş	vilka; stepsel'
çek	çek	çek	çäk	çek
kärtoçkä	kartoçka	kartoçka	kartoçka	kartoçka
ok	patron	ok	ok	patrón
müşäkbàzlik, müşäk	feyerverk	feyerverk, salyut	salüt, pocanza	feyerverk
ràzilik, kelişiş	rizalık, rizalaşu, kilişü	rāzılaşma, üzülişme	razilişiş	soglasiye; rasplata

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
fitil	fitil, piltä	filtä, tasma, til	bilte	bilik
fitne	fitnä	fitnä, bola, sıvalış	bülik, şatak, laŋ, dümpü	karğaşa, çatak, karama-karşılık
fiyaka	lovğalıg, ädabazlıg	maktanıv, kupırayıv	maktanşaktık	maktançāktık, öpkölük
fiyasko	iflas, müväffäġiyyät-sizlik	fiyasko, uŋışhızlık	sätsizdik, jolı bolmav; küyrev	oyronu çığū
fiyat	ġiymät	ḫak, baha	bağa, kun	bā, ŋark
flâş	vspışka	foto vspışka	jark etpe, vspışka	fotocarık, fotovspışka
flört	eşġbazlıg, mazaglaşma	flirt, kiyşandık, şıkandak	aşınalık, kılımsuvşılık	aşıktık
fon (arka plân)	fon	fon, yirlik, artkı plan	jalpı öŋ(i), jalpı körinis(i)	cerlik, tek, negiz
fosil	daşlaşmış galıg	taşka ävirilğän, relikt	jurnak, kaldık, relikt	bayırkı aybanattar kaldığı
fotokopi	kserokopiya	kseroks, kserokopiya	kserokösirme	köçürmö, kserokopiya
foya	hiylä, käläk, fırıldag	küz buyasılık	alayaktık, suvayttık, köz boyavşılık	köz boyomōçuluk, aldamçılık
fren	tormoz, äyländc	tormoz	tejeviş	tormuz, tormoz
frengi	sifilis	sifilis	merez	siflis, kara cama, maŋka öru
fuar	yarmarka, särgi	yärminkä, bazar, kürgäzmä	bazar, järmeŋke; savda körme	carmenke

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
pilik	filtä, tasma, til	pelte	pilik, piltä	fitil'
fitnä	fitnä, çualış	pitne	pitnä	razdór; sklóka
maḳtänçàklik	maktanu, şapırınu	övünçenjlik, mağtançanjlık	mahjtançaklik, köränjlik	hjvastavstvo, bahjval'stvo, risóvka
hälàkät, muväffakıyätsizlik	fiyasko, unjşsızlık	şovsuzlık	muväppäḳiyät-sizlik, halakät	fiyasko, kruşeniye
bähà, närhj	bäyä, hjak	nırh , baha	baha, närhj	stóimost', tsena
fotoçaḳmàḳ	foto vspışka	fotoyağtıltğıç	vspışka	(foto) vspışka magniya
àşıḳ-mä'şuḳlik	flirt, şayarıp mähjäbbät totu	āşık-mağşūklık	işḳivazçilik	flirt
fon	fon, cirlik, artkı plan	yerliğinin renjki, fon	fon, şarait	fón
tàşgä äylängän närsälar	taşka ävirilgän, relikt	dāşa övrülen zātlar	taşka aylanğan	okamenelost'; iskopayemıye ostatki
kseronushja	kseroks, kserokopiya	kserokopiya, kseronusğa	kserokopiya	kserokópiya
közboyämäçilik, ḳallàblik	küz buyav, aldav	hīle, gözboyağçılık	helä, sahjtiçilik	oçkovtiratel'stvo, obman
tormoz	tormoz	tormoz	tormoz	tórmoz
sifilis	sifilis	merezyel	yäl yara	sifilis
yärmärkä	yärminkä, bazar, kürgäzmä	yārmarka	yärmänkä	yarmarka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
fuhuş	fāhişälik	fäḥişlik, uynaşlık, bozoklok	jezökşelik, azğındık	soykuluk, calapçılık
fukarā	füġärā, fağır	fäḳir, yarlı	pakır, kedey	bukara, bakır, kembağal
fuzūlī	gäräksiz, yersiz	urınhıź, käräkhiź	orınsız, kıysınsız; jönsiz	ılayıksız, orunsuz
füze	raket	raketa	raketa	raketa

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ahlàksizlik, buzuḳlik, fähş	uynaşlık, fähjş(lik), bozıklık	celepçilik, āzğınlık	buzukluk, pahişivazliḳ	beznravstvennost'; razvrat
kämbägal, ḳaşsàk, faḳir	yarlı, fäkıyr'	pukarā, garīp	gaday, yoksul, kämbägäl	bednıy, neimuşçiy
orinsiz, keräksiz	urınsız, kiräksiz	yerliksiz, bīderek	keräksiz, orunsız	neumestnıy
raketa	raketa	raketa	raketa	raketa

G

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gaddar	ġäddar	ayavhıź, kanhıź, zalim	tas jürek, ayavsız, javız	ırayımsız, ınsapsız, zulum
gaf	yersiz iş (häräkät)	abayhızlık, urınhız iş (häräkät)	ağattık, jaŋsaktık; mült	orunsuz süylō (iş)
gāfil	gāfil	ğafil, mäğlümäthiź	kapı; nemkuraydı	aŋkō, baykabas, maŋō
gaflet	ġäflät	ğafillik, mäğlümäthizlik	baykavsızdık, aŋdavsızdık; kapılık	kapilet
gaga	dimdik	tomşok	tumsık	tumşuk
gāile	gayğı	mäşäḳät, kamasav	ävre, maşakat	kedergi, tüyşük, müşkül
gala	premyera, ilk tamaşa	prem'yera	alğaş koyıluv(ı); premyera	premyera, alğaçkı oyun
galebe	ġäläbä	yiŋıv, yiŋış, otoş	jeŋıs	ceŋış, utuş
galeyan	coşğunlug	yarhıv, kızıv, şaşkınlık	bulkan-talkan (boluv), ıza kernev	burkan-şarkan, ızı-çū
gālibā	ehtimal ki, ola bilär ki	ihtîmal, bälki	ıktımal; bälkim, sirä; mümkin	ıktımal, balkim, mümkün
gālibiyet	gālibiyyät	yiŋıv, yiŋış, otoş	jeŋıs, utıs	ceŋış, utuş
gālip	gālib	yiŋıvsi, otovsı	jeŋüvşi, jeŋümpaz	ceŋūçü, utūçu
gam	ġäm	moŋ, kayğı, köyönös	muŋ, şer, kam	kayğı, muŋ

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ğaddàr, berähm	rähjimsiz, kansız, zalim	rehjimsiz, zālım	vähşi, rähimsiz, zalim	jestókiy, lütıy, zverskiy
orinsiz hjatti-häräkät (söz)	urınsız iş (hjäräkät)	yerliksiz, söz (hereket)	orunsiz iş (söz)	neumestnıy postupok; prómahj, onloşnost'
ğàfil, etibàrsiz, bepärvà	ğafil, mäğlümatsiz	gāpıl, habarsız	ğapıl	nevnimatel'nıy, nebrejnıy, bespeçnıy
ğaflät	ğafillik, mäğlümatsizlik	gaflat, gāpıllık, habarsızlık	ğäplät	nevnimatel'nost', bespeçnost'
tumşuḳ	tomşık	çünj	tumşuk	klüv
täşviş, bezàvtälik	mäşäkat, kamaçav	hısırdı, alada	avarigärçilik, ğäm	zabóta, bespokoystvo; trudnosti
premyera	premyera	premyera	premyera	prem'yera
ğaläbä	cinjü, cinjiş, otış	yenjiş	ğälibiyät, yenjş, utuk	pobeda
ğaläyàn	yarsu, kızu, şaşkınlık	göçğünlilik, gahar-gazaplılık	ğälvä, ğavğa	yarost', gnev; neistovstvo
ehtimàl, bälki	ihjtimal, bälki	ähtimāl, belki	bälkim, ihtimal	veroyatno, naverno, oçevidno
ğaläbä, ğàlibiyät	cinjü, cinjiş, otış	yenjiş, utuş	ğälibiyät, yenjş, utuş	pobeda
ğàlib	cinjüçi, otuçı	yenjici	ğalip	pobeditel'
ğam	kayğı, hjäsrät, köyiniç	gam	ğäm	góre, peçal', skórb'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gammazlamak	çuğullamag, satgınlıg etmäk	oşaklav, hüz yörötöv, äläklāv	söz tasuv, ösek tasuv	cetkirü, söz taşü, çağü
gamze	batıg (ordda)	bit sokoro	bet şuŋkırı	bet çukuru, batık
ganīmet	gänīmät	tabış	olja	olco
gar	dämiryolu vağzalı	timir yul vokzalı	vokzal	vokzal
garābet	ġäribälik	ğäjäplik, säyirlik	oğaştık, ersilik, sıyıksızdık	taŋ kalarlık, kızıktık
garanti	tä'minat, zämānät	işanıs, garantiya	kepildik	kepildik, garantiya
garaz	ġäräz	kinä, asıv, karıv, yaman niyät	arazdık, aramdık, kastık	aramdık, iç küptülük
gargara	gargara	saykap alıv, saykav	şayuv, şaykav	tamak çaykō
gariban, garip	ġärib, biçārä	bisara, bayğoş, miskin	beyşara, müsäpir, karıp-kaser	karıp, beçara, musapır
garip (tuhaf)	ġäribä	säyir, ğäjäyip	oğaş, koraş, ersi	taŋ kalarlık, kızık
garipsemek	gäribä gälmäk	säyir (mäzäk) küriv	oğaş kelüv, ersi körinüv	kızık körünü
gark olmak	ġärġ olmag	(suğa) batıv	batıp ketüv, suvğa ketüv	sūğa çögü,
garson	ofitsiant	ofitsiant	dayaşı	ofitsiant; çayçı
gaspetmek	ġäsb etmäk	kösläp kulğa töşöröv	tartıp aluv	zordop alü, zordō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
çäḳımçilik ḳılmàḳ, söz täşimàḳ	äläkläv, süz citkirü, çağu	yamanlamak, şuğullamak	çeḳim ḳılmak; söz toşumak	donosit'; spletniçat'; klevetat'
betdägi çüḳurçä	bit çokırı	yanak çukurcığı	zanak	yamoçka (na şçekah)
olcä	tabış	olca	ğenimät	voyennaya dobıça
vokzal	timir yul vokzalı	vokzal	vokzal	vokzal (jeleznodorójnıy)
ğalätilik, äciblik	säyirlik, ğajäplik	genşlik, tāsinlik	äcäplik, ğälitilik	strannost'
käfillik, käfàlät	ışanıç, garantiya	kepīllik, garantiya	garantiya, kapalät, kepillik	garantiya
ğaräz	açu, kinä, yaman niyät	erbet niyetlilik	ğäräz	nepriyaz n'; nenavist'
ğarğarä	çaykap alu, çaykav	boğazında gaynatma	çaykap ämläş	poloskaniye górla
ğarib, fäḳır, beçàrä	biçara, miskin	hōr-homsı, bīçāre, garīp	biçarä, ğerip	nesçastnıy, jalkiy, odinókiy
äcib, ğaläti, äcàyib	säyir, ğajäp	geŋş, tāsin	äcäp, ğaliti, äcayip	strannıy
äcäbsinmàḳ	säyir (mäzäk) kürü	geŋş (tāsīn) görmek	äcäpsinmäk	nahşodit' strannım
ğarḳ bolmàḳ, bàtmàḳ	(suğa) batu	gark bolmak	ğärḳ bolmak, patmak	utonut'
ofitsiant	ofitsiant	ofitsiant	ofitsiant, täŋçan	garsón, ofitsiant
egällämàḳ, küç bilän àlmàḳ, ğasb etmàḳ	köçläp kulğa töşirü	zōr bilen almak	zorluk bilän kolğa almak, tartip almak	zahşvatıvat', uzurpirovat', ottorgat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gâvur	gâvur	kafır	käpir	käpır, canı cok
gāye	gāyä	maksat, morat, tiläk	talap, nısana, ınta	maksat, tilek, kälō
gāyet	gāyät	ğäyät, bik, uğata	bek, öte, tım	çakşı, eŋ cakşı, ötö cakşı
gayret	fövġäl'ädä çalışma	tırışıv, yiğärlilik, tırışlık	ğäyrät, kayrat; kuvat, jiger	kayrat, araket, ciger
gayri	ġeyri	başka, bütän	baska, bölek, erekşe	başka, bölök
gazā	cihād	ğaẕavat, yıhat	ğazavat, ğazabat	kazavat, ğazavat
gazap	ġäzäb	asıvlanıv, asıv, yarsıv	ıza, aşuv, zığırdanı kaynav	açülanü, cindenü
gazel	ġäzäl	ğäẕäl	ğazel, ğazal	kazal
gāzi	gāzı	kazıy	kazıy	kazı
gazoz	gazlı su, limonad	gazlı hıv, limonad	gazsuv	gaz sü
gebe (insan)	hāmilä	tavırlı, yöklö, avır ayaklı	jükti, ekikabat, ayağı avır	boykat, koş boylü, bōz
gebe (hayvan)	boğaz	bıvaz	buvaz	bōz
gebermek	gäbärmäk	tonsoğov, dömöğöv, katıv	aram katuv, mürdem ketüv	doŋuz kobü, ölü
gece	gecä	tön	tün	tün

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kàfir	kyafir	kāpır	kapir	g'avur, neverniy, nemusul'manin
maḳsäd, niyät, tiläk	maksat, morat, tiläk	maksat	ğayä, niyät, mähşät	tsel'; namereniye, stremleniye
ğàyät, nihàyät	ğayät', bik, ifrat	örän̄, iŋ, hās	ğayät, nahayiti	óçen', ves'ma, çrezvıçayno
ğayrät	tırışlık, ğayrät, ciğärlilik, tırışu	ğayrāt	ğäyrät	usiliye; userdiye; napr'ajeniye
ğayri, bàşḳa	başka, bütän	gayrı, başğa	ğäyri, başka	drugóy; inóy; proçiy
ğazàt, ğazàvàt, cihàd	ğazavat, cihad	gazavat	ğazat	gazavat', voyna za veru
ğazäb	açulanu, açu, yarsu	gazap	ğäzäp	gnev, yarost negodovaniye
ğazäl	ğazäl	gazal	ğäzäl	gazel'
ğàziy	gazi	kāzı	ğazi	gazi, borets za veru
gäzlisuv	gazlı su, limonad	gāzlı suv	gazlıḳ su	gaziróvannaya (fruktóvaya) voda
hàmilädàr, àğıràyàḳ, ikkiḳat	kömänli, yökkä uzğan, yökli	gövreli, hamīla	hamildar, eğir ayak	beremennaya
boğàz	buaz	boğaz	boğaz	jeröbaya, stel'naya
häràm ölmàḳ	katu, tonçığu, dömiğü	ölmek	haram ölmäk	podóhŋnut', sdóhŋnut', okolet'
tün, keçä	tön	gīce	keçä, tün	noç'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gecekondu	gecägondu	alasık, sukalak	laşık, üyşik	tölö, cer tölö, ücürö
geceleyin	gecä vahţı	tönön, töndä	tünde	tün (ubaktı)
gecelik	gecälik	noç'nuşka	tüngi juka kiyim (äyel)	tünkü köynök
gecikmek	gecikmäk	hunğa kalıv, hunţav, kisiğiv	keşigüv, keş kelüv	keçigū, keçigip kelū
geç	gec	kis	keş	keç
geçe (saat için)	geçä	(tulıp) ütkäs, hunţ	keyin, ötkende	ötköndö, ötköndön kiyin
geçen (yıl, ay vb.)	keçmiş	ütkän, uzğan	ötken	ötkön
geçende, geçenlerde	keçänlärdä, bu günlärdä	küptän tüğil (ginä), yakın arada	jakında, juvırda	cakında, cakın-arada
geçerli	keçärli, etibarlı	kösöndä(gi), ısın bulğan	küşindegi, küşi bar	küçündö
geçici	keçici, ötäri, müväġġäti	vakıtlı (sa)	ötpeli, vakıtşa	ubaktılū
geçim	dolanma	tiriklik	tirşilik, küneltüv	caşō, ōkat ötkörū, tiriçilik
geçimsiz	yola getmäyän, bädräftar	hıyışmavsan, tınışmavsan	sıyıspaytın, sıyımsız	batışa albağan, çalpō münöz
geçinmek	keçinmäk, dolanmag	kön küriv, ğomir itüv	ömir sürüv, kün körüv, küneltüv	kün körū, tiriçilik ötkörū
geçiş	keçmä, keçilmä, keçiş	kisiş, ütiş, ütiv	ötüv, asuv	ötū; ötkōl (mezgil, dōr)

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
külbä	alaçık, kiçkinä naçar öy	vremyanka, vağtlayın salnan cāy	gämä, katäk öy	gedjekondu, laçuga (ḫalupa, konura)
tündä	tönön, tönlä	gīce (sine)	tündä, keçiläp	nóç'yu, v noçnóye vrem'a
içki köyläk	noç'nuşka	yatılanda geyilyān köynek	keçilik köynäk	noçnaya rubaşka
keçikmàḳ	kiçiğü, sunğa kalu, suŋaru	gīcikmek	keçikmäk	opazdıvat', zapazdıvat'
keç	kiç	gīç	keç	pózdniy, zapozdalıy
song, keyin, ötgändä	(tulıp) ütkäç, suŋ	geçende	ötkändä, ötkändin keyin	posle
ötgän	ütkän, uzğan	geçen, öten	ötkän	proşedşiy, próşlıy, istekşiy
yäḳındä, yäḳın àrädä	küptän tüğil (ginä), yakın arada	yakīnda	yeḳinda, yeḳin arida	nedavno, ne tak davno, na d'naḫ
càriy, ämäldägi	köçindä(gi), çın bulğan	güyçli, hakīkı	ämäldiki, küçtiki	deystvitel'nıy, ımeyüşçiy silu
vaḳtinçälik, muväḳḳat	vakıtlı (ça)	vağtlayın	vaḳitliḳ, muväḳḳät	vremennıy, preḫod'aşçiy
kün keçiriş, tirikçilik	tiriklik	güzerān, eklenç	kün köçürüş, tirikçilik	sredstva k suşçestvovanıyu
çıḳışàlmäydigän, köngli tàr	tar ḫolıklı, sıyışa almavçan	oŋşuksız	petişalmaydiğan çıḳişalmaydiğan	neujivçivıy, nesgovorçivıy, vzdórnıy
kün keçirmàḳ, tirikçilik ḳılmàḳ	kön kürü, ğomir itü	eklenmek, güzerān görmek	kün köçürmäk, tirikçilik ḳilmak	jit', suşçestvovat'
keçiş, ötiş	kiçiş, ütiş, ütü	geçiş	keçiş, yötkülüş	proḫojdeniye; pereprava; pereḫod

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
geçişli (fiil)	tä'sirli	küsimli (kılım)	sabaktı (etistik)	ötmö (etiş)
geçişsiz (fiil)	tä'sirsiz	küsimhiz (kılım)	salt(etistik)	ötpös (etiş)
geçiştirmek	sovuşdurmag	östän-östän ginä işläv	jaltaruv, jalt berüv, bultaruv	cōtkotup kutulū
geçit	keçid	ütiv urını; kisiv(suda)	asuv, keşüv; ötkel (suda)	ötkōl; keçū, keçit (sūda)
geçmek	keçmäk	küsiv, ütiv, aşa sığıv	ötüv, keşüv	ötū, keçū
geçmiş	keçmiş	ütkän, boronğo, uzğan zaman	ötken, burınğı, ilki	ötmüş, ilgeriki zaman
geçmiş zaman (gramer)	keçmiş zaman	ütkän zaman	ötken şak	ötkön çak
geğirmek	gäyirmäk	kikiriv, kikirip sığarıv	kekirüv	kekirū
geğirti	gäyirti	kikrik	kekirik	kekirik
gelecek (istikbal)	gäläcäk	kiläsäk, bulasak	keleşek, bolaşak	keleçek
gelecek (ay, yıl vb.)	gäläcäk	aldağı	kelesi	kelerki
gelecek zaman (gramer)	gäläcäk zaman	kiläsäk zaman	keler şak	kelerki çak
gelenek	än'änä	yola, ğöröf-ğäzät	ädet, salt, dästür	adat, kāda, salt
gelgit (coğrafya)	gabarma	(hıvzın) kiliv-kitivi	(suv) asuv-kaytuvı	kirū-tartılū
gelin	gälin	kilin	kelin	kelin
gelincik (çiçek)	lälä	mäk	köknär	kızğaldak

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ötimli	küçimli (fiğıl)	geçiryān (işlik)	köçmä (peil)	perehǫ́dnıy (glagól')
ötimsiz	küçimsiz (fiğıl)	geçirmeyān (işlik)	ötümsiz (peil)	neperehǫ́dnıy
etibàr bermäslik, ähämiyätsiz ḳàldiriş	östän-östän ginä işläv	geldi-geçer etmek	ähmiyätsiz kaldurmak, soğak karimak	otdelıvat's'a
ötiş, ötiş yoli, keçik (suvdä)	ütim; kiçü (suda)	geçit, geçelğe (suvda)	ötkül, keçik (suda)	prohǫ́d
ötmàḳ, keçmàḳ	küçü, ütü, aşa çığu	geçmek, ötmek	käçmäk, ötmäk	peremeşçat's'a; perehǫdit'
ötmiş, keçmiş	ütkän, borınğı, uzğan zaman	geçmiş	käçmiş, ötmüş	próşloye, proşedşeye, starıye vremena
ötgän zämàn	ütkän zaman	öten zamān	ötkän zaman	proşedşeye verem'a
kekirmàḳ	kikirü, kikirip çığaru	gāğirmek	kekirmäk	otrıgivat'
kekirik	kikrik	gākilik	kekirik	otrıjka
keläçäk	kiläçäk, bulaçak	gelecek	keliçäk, istiḳbal	buduşçiy; sleduyuşçiy
kelgüsi	aldağı	gelcek	kälgüsi, kelärki	buduşçiy, blijayşiy
keläsi zämàn	kiläçäk zaman	gelcek zamān	kelidiğan zaman	buduşçeye vrem'a
än'änä, àdät, räsm-rüsüm	yola, ğorif-ğadät	dāp, dessūr, ādat	adät, räsim, än'änä	obıçay; traditsiya
kötäriliş vä päsäyiş(suv)	(sunıŋ) kilü-kitüi	dāşğın, gaytğın	kälkün	priliv i otliv
kelin	kilin	gelin	kelin	nevesta, snohǫa
köknàr	mäk	gōknār	köknar	mak-samoseyka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gelinlik (elbise)	gälinlik	tuy küldäği	neke köylegi	ülpünçök, kelin kiyimi
gelir	gälir, mädāhįl	töşöm, kilir, tabış	tabıs, kiris, tüsim	kireşe
gelişigüzel	gälişigözäl	aşığıp, arlı-birli	atüsti, şala-şarpı	eptep-septep
gelişme	gälişmä, inkişaf	üsiş, üsiv, yitliğiv	damuv	önügüş
gelişmek	gälişmäk	üsiv, alğa barıv, yitliğiv	damuv, jetilüv	önügū
gelmek	gälmäk	kiliv	kelüv	kelū
gem	gäm	avızlık	avızdık	özduk
gemi	gämi	karap	keme	keme
genç	gänc	yāş, yäş-yilkinsäk	jas	caş
gene	yenä	kaytanan, yänä, tağın	kaytadan, janşadan	kaytadan, kayradan, canıdan
genel	ümūmi	döyöm, ğomumi	jalpı	calpı, büt
genelge	direktiv, säräncam	boyorok, kürhätmä	resmi nuskav	körsötmö kat
genelkurmay	baş ştab, baş ġärargâh	genştab	bas ştab	başkı ştab
genellikle	ümūmän	ğömümän	jalpı alğanda	calpılıkta, çoğūlukta

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
toy köylägi	tuy külmäği	toy lıbāsı	toy köynigi	svadebnıy nar'ad, podveneçenoye plat'ye
däràmäd, kirim	tabış, kilir, kirim	gīrdeci	kirim	renta, doḫód; prihód
här ḳandäy bir; şàşä-pişä, maḫsus täyyàrlänmäsdän	aşığıp, äştir-öştir ginä	çala-çula, yarpı-yalta	çala-pula, opul-topul	kóye-kak, kak popalo; naspeḫ
ösiş, rivàcläniş, täräḳḳıyàt	üsiş, alğa barış, citliğü	ösüş	ösüş, täräḳḳiyat, rivacliniş	róst, razvitiye; progress
ösmàḳ, rivàclänmàḳ	üsü, alğa baru, citliğü	ösmek	ösmäk, rivaclanmak	rasti, razvivat's'a
kelmàḳ	kilü	gelmek	kälmäk	prihodit', pribıvat' priyezjat'
suvluḳ	avızlık	ağızdırık	eğizduruk	udila
kemä	korabl'	gāmi	kemä	sudno; korabl'
yàş	yäş	yāş	yaş	molodóy
yänä, tağın	tağın, yaŋadan	yene	kaytidin, yeŋidin	op'at', snóva, vnóv'
ümümiy	ğomumi, urtak	umūmı	umumi	óbşçiy
yol-yorıḳ, ḳollänmä, körsätmä	boyrık, kürsätmä	būyruk, görkezme	yol-yoruk, körsätmä, kollanma	tsirkul'ar, tsirkul'arnóye pis'mo
bàş ştab, bàş ḳaràrgàh	genştab	baş ştab	baş ştab	general'nıy ştab
ümümän; istisnàsiz	gomumän	umūmān	umumän	voobşçe; v obşçem; bez isklüçeniya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
geniş	gen, geniş	kiŋ	keŋ	keŋ
geniz	gänzik	yotkolok östö	murın joldı kuvıs	öz-murun köŋdöyü
gerçek (sıfat)	gärçäk	ısın, hak	şın, akıkat	çın, anık
gerçek (isim)	gärçäk, häġiġät	döröslök	şındık, ras	çındık, anıktık
gerçekçi	realist	realist	şınşıl, realist	çınçıl
gerçekten	häġiġätän, doğrudan	ısınlap, asılında, dörösöndä	şınında, asılında	akıykatta, çındığında
gerçi	gärçi	karamastan	äytse de, bolsa da	bol(bo)so da
gerdan	gärdän	tüş, kükräk	alka, omırav	töş
gerdanlık	gärdänbänd	muyınsak, kıtay	alka	kökürök (töş) monçok
gerdek	gärdäk	kiyev bülmähi, kilin öyö	neke otavı	kelin üyü
gerek	gäräk, lāzım	käräk, tiyiş, läzim	kerek, kajet, lazım	kerek
gerek... gerek	istär... istärsä	käräk... käräk	ne... ne; kalay... solay	kerek bolso ...kerek bolso
gerekçe	dälil, äsas	niğiz, yirlik, säbäp	jeli; negiz, tüsinikteme	negiz, dalil

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYĞUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
keng	kiŋ	gīŋ, gīŋiş	käŋ	şirókiy
hälḳum	yotkılık östi	burun boşluğı	ḫälkum	nosovaya pólost; nosoglótka
haḳiḳiy, çin	ḫakıykıy, çın, ḫak	çın, hakīkı	çin, häḳiḳi	istinnıy, real'nıy
häḳıḳat, çin	dörislik	hakīkat	çin, häḳiḳät	pravda, istina
realist	realist	hakīkatçı, realist	realist, rastçil	realist
ḫäḳıḳatdän, häḳıḳatän	çınında, asılında, çınnan da	hakīkatdan-da, doğrudan-da	haḳiḳätän, rastida	deystvitel'no, v samóm dele; poistine
gärçi	gärçä, karamastan	bolsa-da, garamazdan	gärçä; ...mu	ḫot'a; pravda; deystvitel'no
boyin, gärdän, ensä	tüş, kükräk	kükrek, dȫş	mäydä	şeya
munçàḳ	muyınsa, kıtay	mōncuk düzümi, kolye	monçak	ojerel'ye, kol'ye
kelin üyi	kiyäv bülmäsi, kilin öyi	yāş çatıncaların otağı	kelin öyi	braçnaya kómnata, kómnata nevestı
keräk	kiräk, tiyiş, lazım	gerek	keräk, lazim	nujnıy, neobḫodimıy
yàki..., yàki	kiräk... kiräk	isle... isle (-de)	yäki... yäki	(soyuz) ~ ... ~ (se) kak..., tak i...
dälil, isbàt	nigíz, cirlik, säbäp	delil, esās	delil, ispat	motiviróvka, argumentatsiya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gereklik (kipi)	vācib (forması)	yöklätiv	kalav(ray)	kālō-tilek ıŋgay
gerekmek	gäräkmäk	käräkmäk, käräk bulmak (bulıv)	kajet boluv	kerek bolū
gereksinmek	möhtac olmag	käräkhiniv, mohtaj bulıv	kereksinüv, muktaj tutuv	muktac bolū
gergedan	kärgädan	boronmöğöz, nosorog	müyiz tumsık, kerik	nosorog, kerik
gergef	gärgâh	kirğis	kergiş, kergi	kergiç
gergin	gärgin	kirinki, tartılğan, huzılğan	kerilgen, tartılğan	kerilgen, tartılğan
geri	geri	arka, art yak	art, arka	art (arka) cak, keri cak
geri (saat için)	geri (galıb)	hunğa, artka (kalğan)	keri, artta	artta
geri dönmek	geri dönmäk, gayıtmag	kiri kaytıv, äylänip kaytıv	keri kaytuv, kaytuv	kaytū, kayra kelū
geri kalmak	geri galmag	artta kalıv	artta kaluv	artta kalū
geri vermek	geri vermäk, gaytarmag	kiri kaytarıv (biriv)	kaytaruv	kaytarū, kayra berū
geri zekâlı	ağılsız, şüursuz, beyinsiz	ahmak, akılhız	mıysız, akımak	manŋbaş, başı iştebegen
gerici	mürtäce, irticācı	kädimsi, reyaktsioner	kertartpa, keri ketken	kozğolonŋçu
gerilemek	gerilämäk	siğiniv, kiri kaytıv, siğiv	şeginüv, taysaluv; keri ketüv	ketençiktō
gerilim	gärginlik	kirinkilik, kösörğäniş(lik)	şiyelenis	çınŋalğandık, örduk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYĞUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
keräklik (fe'l)	yöklätü	hökmānlık (forma)	zöruriyatlik (peil)	doljenstvovatel'-noye (nakloneniye)
keräk bolmàḳ	kiräkmäk, kiräk bulmak (bulu)	gerek bolmak	keräk (lazım) bolmak	bıt' neobḫodimım; nadlejat'
mühtàc bolmàḳ	kiräksinü, moḫtac bulu	mātāç bolmak	muhtac bolmak	nujdat's'a v çöm
kärkidàn	borınmöğöz, kärkädän	kerk	kärk, müŋgüz tumşuk	nosoróg
kergi, çämbär	kiyirği	gerŋek	käcip, gärdäş	p'al'tsı
täräng, çozilgän	kiyirinki, tartılğan, suzılğan	dartğınlı	tartilğan, sozulğan	napr'ajönnıy; nat'anutıy
àrḳa, àrḳa tàmàn	arka, art yak	arka, īz tarap	arka, art yak	zadn'aya storona; zad
àrḳadä (ḳàlgän)	suŋğa, artka (kalğan)	īza (galma)	artta (kalğan)	otstavat'
ḳaytmàḳ	kiri kaytu, äylänip kaytu	īza dönmek	kaytmak, yanmak	vozvraşçat's'a; vernut's'a
àrkadä ḳàlmàḳ	artta kalu	īza galmak	keyin (artta) kalmak	otstavat'
ḳaytärmàḳ, ḳaytib bermàḳ	kiri kaytaru (birü)	gaytarmak	kayturup bärmäk	vozvraşçat, vernut'; otdat' obratno
aḳlsiz, aḫmàḳ	aḫmak, akılsız	kemakıl, samsık	miŋsiz, eḳilsiz	balbes; durak
teskäriçi	kadimçi, reyaktsioner	reaktsioner	äksiyätçi	reaktsioner
çekinmàḳ, àrḳagä ḳaytmàḳ	çiğinü, kiri kaytu, çiğü	īza çekilmek	çekinmäk, şoḫşumak	podavat's'a nazad, otḫodit', p'atit's'a
keskinlik	kiyirinkilik	dartğınlılık	käskinlik, ciddiylik	napr'ajönnost', nat'anutost'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gerinmek	gärnäşmäk	kiriliv	kerilüv	kerilŭ
germek	gärmäk	kiriv, tartıv	kerüv, tartuv	kerŭ
getirmek	gätirmäk	kiltiriv	keltirüv	ketirŭ, alıp kelŭ
gevelemek	gävälämäk	äylänä-tiräläp höyläv	şarq körsetüv, bayıbına jetpey söylev	aylandırıp süylŏ, tak süylöbŏ
geveze	gäväzä	lığırzık, küp höylävsän, tişik avız	sözüvar, mıljıq	babır, süylŏk
geviş getirmek	gövşämäk	köyşäv	küjsev, şaynav, küyis kayıruv	kepşŏ
gevşek	gövşäk	buş; köshöz , köpşäk	bos, jasık, ınjık	boş; köpşök
gevşemek	gövşämäk	buşav; köshözläniv, kakşau	bosav, bosañsuv	boşō
geyik	keyik	bolan	buğı, bulan	buğu; maral
gezegen	planet, säyyārä	säyärä, planeta	aspan denesi, planeta	planeta
gezgin	säyyah	ilğizär, säyähätsi	sayahatşı	sayakatçı, kezŭçü
gezi	säyāhät	gizlv	sayahat	sayakat, kezŭ
gezinmek	gäzinmäk	vakıt ütkäriv ösön yöröv	serüvendev, kıdıruv, boy jazuv	aylanū, seyildŏ
gezinti	gäzinti	saf havala yöröp kiliv, proğulka	serüven, serüvendev, kıdıruv	aylanū, seyil

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kerişmàḳ, çozilmàḳ	kiyirilü	gerinmek	kerilmäk	pot'agivat's'a
kermàḳ, çozmàḳ	kiyirü, tartu	germek	kärmäk	nat'agivat'; rast'agivat'
keltirmàḳ, àlib kelmàḳ	kitirü	getirmek	kältürmäk, elip kälmäk	prinosit', davat', dostavl'at'
gäpni çüvältirmàḳ, gäpning poskälläsini äytmäslik	äylänä-tiräläp süylöv	aylavlı gürlemek	öp-çörisini sözlimäk	govorit' vokrug da ókolo
sergäp, ezmä	takıldık, lığırdık, tişik avız	yaŋra	gäpçil, gäpsatar	govorlivıy; boltlivıy
kàvşämàḳ	küşäv	gāvüşemek	köyşimäk	perejövivat' çto
boş, boşäng	buş; köçsiz, ḫälsiz	govşak	boş, boşaŋ	slabıy, razbóltannıy; bezvol'nıy
boşämàḳ, boşäşmàḳ	buşav, köçsizlänü, kakşau	govşamak	boşaŋlimak	oslabevat'; razboltat's'a, rasşatat's'a
buğu	bolan	sūğun	buğa	ólen'
säyyärä	planeta, sayära	planeta	planeta, säyärä	planeta
säyàhätçi	ilğizär, säyäḫätçi	gezende, cahankeşde, sıyāhatçı	sayahätçi	puteşestvennik
säyàhät	gizü	sıyāhat, gezelenç	sayahät	puteşestviye
säyr ḳılmàḳ	vakıt ütkärü öçin yörü	gezmek, aylanmak	käzmäk, aylanmak	gulat', progulivat's'a; brodit'
säyr	saf havada yöröp kilü, proğulka	gezelenç, seyil	keziş, säyil	progulka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gezmek	gäzmäk	˙gizˇiv	kezüv, şarlav	kezü
gıcık (boğazdaki)	gıcıg	buğazdağı (tamaktağı) kıtık	jıbırlav (tamağı)	kıçışü
gıcırdamak	cırıldamag	şığırdav, şağırdav	sıkırlav, şıkırlav	kıyçıldö
gıcır gıcır (yeni)	täptäzä	yap-yaŋa	tım jaŋa, jap-jaŋa	capcaŋı
gıcırtı	cırıltı	şığırdav, şağırdav	sıkır, şıkır	kıyçıldö
gıdā	ġidā	aş kösi, tuklıklılık	korektilik, närlilik, juğımdılık	cuğum
gıdıklamak	gıdıglamag	kıtıklav, kımıryıv	kıtıktav	kıtığılö
gıpta etmek	ġibtä etmäk	könläşiv, kızğıv	kızığuv, kızğanuv, köre almav	suktanü
gırtlak	gırtlag	tamak töbö	kömey	kekirtek
gıyāben, gıyābī	ġiyābän, ġiyābī	kürmästän biliv (tanıv), bulmağanda	közi jokta, özi jokta, sırttan	sırttan (tänü)
gıybet	ġiybät	ğäybät	ğaybat	artınan süylö
gibi	kimi	kivik, töslö, hımak, şikilli	-day, -dey, sıyaktı	sıyaktü
gider	çıhˇar, mähˇäric	sığım, totolov, totonov	şığın, tutınuv	çığaşa, çığım
gidermek	aradan galdırmag	bötöröv, yuk itiv	ketirüv	ketirü
gidiş (tempo)	gediş	tizˇlik(tä), temp	şapşaŋdık, karkın	keyip, abal

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kezmàḳ	gizü	gezmek	käzmäk	brodit'; puteşestvovat'
ḳıçıḳ	buğazdağı (tamaktağı) kıtık	gīceme (boğazda)	ġiçiḳ, ğidiḳ	şçekotaniye (v górle)
ğarçillämàḳ, ğıçillämàḳ	şığırdav	cīğıldamak	ğuçurlimak, ğaçirlimak	skripet'
yäp-yängi	yap-yaŋa	täp-tāze, gılı gırılmadık	yep-yeŋi	soverşenno nóvıy
ğıçilläş, ğarçilläş	şığırdav	cīğıldı	ğaçirlaş, ğuçurlaş	skrip
àzıḳ, àzıḳ-àvḳat	aş köçi, tuklıklılık	yokum	ozuk, ğiza	pitatel'nóst'
ḳıtıḳlämàḳ	kıtıklav	gıcıklamak	ğidiḳlimak	şçekotat'
häväs ḳılmàḳ	könçilik kilü, könläşü, kızığu	gözi gitmek	imränmäk, häväslänmäk	zavidovat'
hiḳıldàḳ	tamak töbi	boğaz	gekirtäk	górtan'
sirtdän	kürmästän bilü (tanu), bulmağanda	gāybāna	sirttin	zaóçno, v otsutstviye; zaóçnıy
ğıybät	ğaybät	gībat	ğeyvät	kleveta, zloslóviye
käbi	kivik, tösli, sımak, şikilli	kimīn, yālı	käbi	kak, podóbno; slóvno
çiḳım, särf-ḫaracät	çığım, totılu, totınu	çıkdacı	çiḳim	rashḫód; zatrata
bärtäräf ḳılmàk, ketkäzmàḳ	yuk itü, bitirü	yōk etmek, gitdirmek	kätküzmäk	ustranat'; utolat'
sür'ät	tizlik (tä), temp	gidiş, depğin	ketiş, sür'ät	temp

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gidiş	gediş, hal-häräkät	yöröm-toroş, kılık	minez-kulık, jüris-turıs	cürüm-turum, kılık-coruk
girdap	burulğan, girdab	upkın, hıv öyörmähi	iyirim, jılım	aylampa, kök irim
girdi	istehsaledici ğüvvälär	yitiştiriv köstäri	öndiris kuraldarı jäne öndirgiş küşter	öndürüş küçtörü cana karacattarı
girgin	girici	buldıklı, işlikli, işmäkär	alğır, pısık	cuğumdū, cōndömdū, işker
girift	dolaşıg, garışıg	sıvaltılğan, butalınğan, siyälängän	şiyelenisken, kürdeli	çiyelengen
girinti	girinti	söŋgöl, sokor	oypat, oydım, kiriŋki	kiriş; oyduŋ
giriş (antre)	giriş	kiriv, iniv urını	kiris	kiriş
giriş (kitapta)	giriş, başlangıc	kiriş	kirispe	kirişū
girişim	täşäbbüs	işläy başlav, işkä kirişiv	ınta, ıkılas, iskerlik	işke kirişū
girişken	girici	buldıklı, işlikli	isker	işker
girişmek	girişmäk	işkä başlav, işkä kirişiv	kirisüv	işke kirişū
girmek	girmäk	iniv, kiriv	kirüv	kirū
gişe	kassa	bilet kassahı, kassa	kassa	belet kassası
gitgide; gittikçe	get-gedä, getdikcä	vakıt ütiv minän	birte-birte, birtindep, vakıt öte	bara-bara, ubakıt ötkön sayın

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḫulk-ätvàr, ḫätti-häräkät	yörim-torış, kılık	boluş, özüñi alıp barış	menjiş-turuş	povedeniye
girdàb	upkın, çoñğıl, toba	girdāp	girdap, opkun	vodovorót, puçina
işläb çikariş vàsitäläri vä küçläri	citiştirüçi köçlär	önderici güyçler ve önümçilik serişdeleri	işläp çiḳiriş küçliri vä vasitiliri	sredstva proizvodstva i proizvoditel'nıye sılı
işçän, çäḳḳàn	buldıklı, işlikli, işmäkär	uğurtapıcı	tapkur, apçil	probivnóy; delovóy
çigäl, müräkkäb	butalçık, çualçık, çiyälängän	çılşırımlı, çolaşık	çuğuk, çigişlinip kätkän	zaputannıy; slójnıy
çüḳurlik, oyıḳ	uyım, çokır	çukanak	oyuk, oyman	vpadina, uglubleniye
kiriş	kirü, kirü urını	girelğe	kiriş	vḫód
kiriş	kiriş	giriş	kiriş söz	vvedeniye
täşäbbüs	işli başlav, işkä kirişü	işe girişme	täşäbbus	predprinimatel'stvo; initsiativa
isçän, epçil	buldıklı, işlikli	işcen	tapkur, apçil	delovóy
işgä kirişmàḳ, kirişmàḳ	işkä başlav, işkä kirişü	girişmek	täşäbbus ḳılmak, işkä kirişmäk	brat's'a, prinimat's'a; predprinimat'
kirmàḳ	kirü	girmek	kirmäk	vḫodit', v'ezjat'
kässä	bilet kassası, kassa	kassa	kassa	kassa
bàrä-bàrä, äṣtä-sekin	vakıt ütü bilän	gitdikçe, bara-bara, dura-bara	päydin päy, vaḳit ötüşi bilän	postepenno; s teçeniyem vremeni

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gitmek	getmäk	kitiv	ketüv	ketū
giyecek, giyim	geyim, geyinäcäk, paltar	kiyim, kiyim-halım	kiyim	kiyim-keçek, kiyim
giymek	geymäk	kiyiv	kiyüv	kiyū
giysi	geyim, paltar	kiyim, kiyim-halım	kiyim	kiyim-keçek, kiyim
gizlemek	gizlämäk	yäşiriv, kasırıv, yıyıp kuyıv	jasıruv, tığuv	caşırū, katū
gizli	gizli	kasırılğan, yäşirilgän nämä	jasırındı, tasalanğan, bürkeme	caşırılğan, katılğan
gocuk	kürk	kıska tun	şolak ton, kıska ton	çolok ton
gocunmak	acışmag, üstüne götürmäk	üzjnä (yakın) kabul itiv	üzöne karatuv	özünö alū
gonca	ġönçä	säskä böröhö (töymähi)	güldiŋ kavızı, güldiŋ tüynegi	günçö, gunça
göbek (organ)	göbäk	kindik	kindik	kindik
göbek (şişman karın)	garın	yıvan korhak, küpkäk	kursak, karın	çoŋ kursak
göbek (orta)	göbäk, märkäz	märkäz üzäk, urta	ortalık, orta	borbor, orto
göbek (nesil)	göbäk	näsil, bıvın	ata, buvın, urpak	mūn, ata
göç	köç	küsiş, küsiv	köş, köşüv	köç
göçebe, göçeri	köçäri	küsmä ŋalık, küskinsilär	köşpeli	köçmön

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ketmàḳ	kitü	gitmek	kätmäk	uḫodit, uyezjat'
kiyim, kiyim-keçäk	kiyim, kiyim-salım	geyim	kiyim, kiyim-keçäk	odejda
kiymàḳ	kiyü	geymek	kiymäk	odevat', nadevat'
kiyim	kiyim, kiyim-salım	geyim	kiyim, kiyim-keçäk	odejda
yäşirmàḳ, bekitmàḳ	yäşirü, kaçıru, cıyıp kuyu	gizlemek, yaşırmak, bukmak	tıḳmak, yoşurmak	pr'atat', skrıvat'
yäşirin, maḫfiy	kasırılğan, yäşirilgän närsä	gizlīn, yaşırīn	yoşurun, tıḳılgan, mähpi	skrıtıy
teri kurtkä	kıska tun	kelte içmek	kaltä cuğa, teri kurtka	kojuḫ; poluşubok
özigä àlmàḳ, şubhälänmàḳ	üzinä (yakın) kabul itü	ōzüne kabūl etmek	ğucunmak	prinimat' na svoy sçöt
ğunçä	çäçäk börisi (töymäsi)	gunça	ğunçä	butón
kindik	kindik	gōbek	kindik	pupók; pupovina
iç, ḳàrin	zur korsak, küpkäk	garın	kosak, ḳerin	br'üḫo; puzo
märkäz, ortä	märkäz, üzäk, urta	merkez	ottura, märkäz	tsentr, seredina
ävlàd, näsl	näsil, buın	arka	näsil, ävlat	pokoleniye; koleno
köçiş	küçiş, küçü	göç, göçüş	köçüş	pereyezd, pereseleniye; migratsiya
köçmänçi	küçmä ḫalık	çarva, göçmen	köçmän	koç'evnik; koç'evóy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
göçmek	köçmäk	küsiv, küsiniv	köşüv	köçü
göçmen	mühācir, gälmä	kilmişäk	kelimsek, kirme, konıs avdarğan	kelgin, köçkün
göçük	çökmä, çökük	yimirilgän, işilgän urın	köşkin, opırılıp kulav	tüşkön, çökkön (cerde)
göçüşme (gramer)	metateza	siratlaşıv, küsiş, metateza	dıbıs almasuvı, metateza	orun almaşü, metateza
göğüs	köks	kükräk, tüş	tös, kevde, kökirek	kökürök
göğüslemek	garşı durmag	kıyınlıktarğa karşı torov	karsı turuv	kıyındıkka karşı turü
gök	göy	kük, hava	aspan, kök, äve	kök, asman
gök (ham)	göy, yetişmämiş	ölgörmägän, bişmägän	kök, şiyki	kök, kam
gök kuşağı	göy gurşağı	yäygor	kempirkosak	asan-üsön
gök taşı	meteorit	atılğan yondoz , meteor	meteorit, akkan juldız, kuyrıktı juldız	çağılğan taşı, meteorit
gök yüzü	göy	kük yözö	aspan, kök	kök, asman
göl	göl	kül	köl	köl
gölge	kölgä	külägä	kölenke	kölökö
gömlek	köynäk	küldäk, soroçka	köylek, jiyde	köynök
gömmek (genel)	gömmäk, basdırmag	kümiv, kümip kuyıv	kömüv	kömü
gömmek (ölü için)	basdırmag	kümiv, yirläv	jerlev, koyuv	kömü, cerge koyü, caşırü

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
köçmàḳ	küçü, küçinü	göçmek	köçmäk	koçevat'; pereyezjat'
muhàcir	kilmişäk	gelmişek	muhacir	emigrant; prişelets
köçki, opiriliş	işilip töşkän, cimirilgän urın	gorp, ōpurım	ğuliğan yär, örülgän yär	obval
metateza, orin älmäşiş	çiratlaşu, küçiş, metateza	metateza	metateza, orun almaşturuş	metateza
kökräk	kükräk, tüş	gövüs, kükrek	köksä, kökräk	grud'; büst
ḳarşi turmàḳ	kıyınlıklarğa karşı toru	garşı durmak	karşi turmak	protivostoyat'
àsmàn, kök	kük, hava	asmān, gōk	kök, asman	nebo
ḫàm, pişmägän	ölgirmägän, pişmägän	gōk	kök, çürüç, ḫam	nezrelıy
kämäläk	salavat küpiri	ālemğoşar	hasan-hüsän	raduga
meteorit	atılğan yoldız, meteor	meteor, meteorit	meteor, meteorit	meteorit
asmàn, kök	kük yözi	asmān, gōk	kök, asman	nebosvód; nebo
köl	kül	kōl	köl	ózero
kölänkä, sàyä	külägä	köleğe	kölänḳü, sayä	ten'
köyläk	külmäk, soroçka	köynek	köynäk	rubaşka; soróçka
kömmàk	kümü, kümip kuyu	gömmek	kömmäk	zakapıvat', zarıvat' v zemlü
däfn etmàḳ, kömmàḳ	kümü, cirläv	cāylamak, yerlemek	kömmäk, däpn ätmäk, yärlimäk	ḫoroniť

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gön	gön, däri	kün, tiri, bolğar	kön, teri, eltiri	köŋ teri, ılğıy teri
gönder	bayrag ağacı	flağ habı (ağası)	jalav sap	bayrak sabı, tū sabı
göndermek	göndärmäk	yumalav, rizalatıv, kündiriv	jiberüv; joldav	cönötū, ciberū, coldō
gönlünden kopmak	könlünden keçäni vermäk	üz irki minän biriv	könjilinen şığaruv, kalağanın istev	könşülünön çığarıp berū, kālağança berū
gönlünü etmek	könül almag, rāzı salmag	künjilin küriv (kütäriv)	könjilin tabuv, rıyza kıluv	ırāzı kılū, könşülün kötörū
gönül	könül	künjil, ruh, yöräk	könjil, jan, jürek	könşül
gönül açmak	könül açmag	künjil asıv, käyifländiriv	künjil aşuv	könşül açū
gönül(ünü) almak	könül almag	yıvandırıv	könjilin aluv (avlav)	könşülün alū
gönüllü	könüllü	üz irki minän, dobrovolets	öz erkimen, erikti	öz erki (kālōsu) menen
gönül vermek	könül vermäk	künjil biriv	könşül berüv, den koyuv	aşık bulū, könşül berū
göre	görä	kürä, buyınsa	köre; boyınşa	körö, karaganda
görev	väzifä	vazifa, burıs	mindet, borış, javapkerşilik	mildet, vaziypa
görgü (kuralları)	ädäb-ärkân	ädäplilik kağıydäläri, etiket	ädep, iybadat, dağdı	adep, cürüm-turum
görkemli	görkämli	kürkäm, kürikli	körkemdi, sävletti, mañğaz	körköm, körktū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kön, teri	kün, tiri, bolğar	gön	kön, terä	kója, şkura
bayràḳ dästäsi	flağ sabı (ağaçı)	baydak sütüni	bayrak sepi	drevko; flagştok
yübàrmàḳ, cönätmàḳ, yöllämàḳ	kündirü, yumalav, rizalatu	göndermek, ibermek, uğratmak	ävätmäk, yollimak	posılat', otpravl'at'
çin köngildän bermàḳ	üz tilägi bilän birü	gövnünden çıkarmak	könjlidin bärmäk	po dóbroy vóle, dobrovól'no
könglini hjuş ḳılmàḳ	künjilin kürü (kütärü)	gövnüni hoş etmek	könjlüni hoş ḳilmak	dostavl'at' udovól'stvıye; ublajat'
köngil	can, ruh, künjil	könjül, gövün	könjül, can	duşa
köngil àçmàḳ	künjl açu, käyifländirü	könjül açmak	könjül açmak	obodr'at'; veselit'
könglini kötärmàk	cuandıru	könjlüni almak, gövnüni āvlamak	könjül almak	uteşat'
köngilli	üz irki bilän, dobrovolets	meyletīn	könjüllük, pidai, ihjtiyari	dobnovólets, volontör
köngil bermàḳ	künjl birü	könjül bermek	könjül bärmäk	vlübit's'a
körä	kürä, buyınça	göŗā	körä	soglasno, soobrazno, v sootvetstvii
väzifä, burç	vazıyfa, burıç	borç, vezipe	väzipä, borç	dólg, ob'azannost'
àdàb ḳàidäläri	ädäplilik kağıydäläri	görüm, edep	ädäp, ädäp kaidiliri	etiket; pravila horoşego tóna
körkäm, häşämätli	kürkäm, kürikli	görnükli, haşamlı	körkäm, häşämätlik, sölätlik	velikolepnıy, veliçestvennıy, pompeznıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
görmek	görmäk	küriv	körüv	körü, tiktõ
görmemiş	görmämiş	ädäphiz, tärbiyähiz, yünhiz	körgensiz, jetesiz	cetesiz, dērsiz
görmezlikten gelmek	görmäzliyä vurmag	tanımağanğa (kürmägängä) halışıv	körmegendey boluv, baykamağanday boluv	körmömüşkö salū, baykamaksan bolū
görsel (san'at)	plastik sän'ät	hırlı (hudojestvolı) sängät	sävlet, sunğat, äsem (öneri)	körköm körü önörü
görücü	elçi	yavsı, dimsi	kuda tüsüvşü, ayttıruvşı	cūçu
görülmemiş	görülmämiş	kürilmägän, iskitkis (iş, häl)	teñdessiz	oyğo kelbegen, könülgö sıybağan
görümce	baldız	käyinhinli, käyinbikä	kayın sinli, kayın apa	kayın ece, kayın sindi
görüntü	görüntü	hürät, küriniş	körinis, keskin	körünüş
görünüşte	görünüşdä	tıştan, tışkı yaktan	sırttan karağanda	sırtınan, körünüşünö karağanda
görüş	görüş	küz karaşı, karaş	közkaras	köz karaş
gösterge (nişan, belirti)	nişan	bilgi, bildä, kürhätkis	belgi	belgi
gösterge (ibre)	indikator	kürhätkis, strelka	körsetkiş	körsötküç
gösteri	çıhış etmäk, ifa etmäk	sığış (yasav)	orındav; oynav; öner körsetüv	önör körsötū
gösteri (nümāyiş)	numayiş	demonstratsiya	saltanattı şerüv	çığū, demonstratsiya

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
körmàḳ	kürü	görmek	körmäk	videt'
àdàbsiz, tärbiyäsiz	ädäpsiz, tärbiyäsiz, yünsiz	görümsiz	ädäpsiz, mädäniyätsiz	nevospitannıy, neotösannıy
özini körmäslikkä sàlmàk, özini bilmäslikkä sàlmàḳ	kürmägängä (tanımağanğa) salışıv	görmedik bolmak, görmediksiremek	körmäskä salmak	pritvorit's'a (prikinut's'a) nevid'aşçim
täsviriy sän'ät	sınlı (ḫudojestvolı) sänğat'	şekillendiriş sunğatı	sänayi mänzirä	zrelişnıy
sàvçi	yaçı, dimçi	sāvçı, söz aydıcı	älçi, ḳiz körüşkä katnaşkan	svaḫa
misli körilmägän	kürilmägän, iskitkiç (iş, ḫäl)	görülmedik, öṇ bolmadık	misli körülmigän	bespretsedentnıy (sluçay)
ḳaynsingil	kayın sinjl, kayiniğäç	ekeci, bāldız	ḳeyin sinjl, ḳeyin aça	zolóvka
şäkl, köriniş	sürät, küriniş	şekil	körünüş	izobrajeniye
körinişdän	tıştan, tışkı yaktan	daşından seredende (bakanda)	körünüştä	s vidu, vneşne; narujnost'yu
közḳaräş	küz karaşı, karaş	garayış, nukdaynazar	köz karaş	vzgl'ad, tóçka zreniya
belgi, nişàn	bilgi, kürsätkiç	nışān, alāmat	bälgü, nişan	priznak; pokazatel'
körsätkiç	kürsätkiç, strelka	görkezğiç	körsätküç	indikator; ukazatel'
icrà etiş, çiḳış	çığış (yasav)	çıkış, görkeziş	körsütüş	ispolneniye; vıstupleniye
nämàyiş	demonstratsiya	demonstratsiya	namayiş	demonstratsiya, manifestatsiya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gösteriş	gözä girmä	täkälliflänıv, kupırış, şapırınıv	böserbaylık	köyröŋ
gösterişli	görkämli	kürinikli, kürkäm	körikti, körneki	körktü, sımbattü
göstermek	göstermäk	kürhätiv	körsetüv	körsötü
göstermelik	numunä, örnäk	yahalma, yalğan, yuramal	boyama, köz aldağış	köz boyomo
götürmek	götürmäk	alıp barıv, iltiv, yitkiriv	alıp baruv	alıp barü, cetkirü
gövde	gövdä, bädän	gävdä, tän	kevde, tulğa	tulku, tulku-boy, sın
gövde (gramer)	äsas	nigiz	tübir, negiz	negiz
göz	göz	küz	köz	köz
göz atmak	göz gäzdirmäk	karap alıv, küz taşlav, küz halıv	karap şığuv	karō, köz cügürtü
göz bebeği	göz bäbäyi	küz karahı	karaşık	karek
göz boncuğu	göz muncuğu	küz bıvınsığı	köz monşak	köz monçok
gözcü	gözätçi	küzätivsi, küzätsi	bakılavşı	baykōçu
gözde	äziz	höyär(kä), mağşuka	äspendi, süyikti	süymönçük, közdöy körgön
gözenek (anatomi)	mäsämä	küzgänäs	teri bezderiniŋ usak sanılavları	teri közdörü, teri teşikteri

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ҳocäkörsingä	täkälliflänü	göz etme	köränjläş	risóvka; pokazuha
häşämätli, sälàbätli	kürinikli, kürkäm	sīratlı, görmekli	körünärlik	vidnıy; predstavitel'nıy
körsätmàḳ	kürsätü	görkezmek	körsätmäk	pokazıvat'
yäsämä, sàhҷtä	yasalma, yalğan, kürsätmä	gözboyama	körümlükkä ḳilinğan	pokaznóy, napusknóy
àlib ketmàk, àlib bàrmàḳ	alıp baru, iltü, citkirü	ā̈kitmek	elip barmak, aparmak	unosit', otnosit'; otvozit'; nesti
gävdä	gävdä, tän	gövre	gävdä, bädän	telo, tulovişçe
negiz	nigiz	dūyp söz	tüv	osnóva
köz	küz	göz	köz	glaz, óko
köz yügürtirmàḳ	karap alu, küz taşlav, küz salu	göz gezdirmek	köz jügrätmäk	vzgl'anut'
ḳàräçıḳ	küz karası	göreç	köznin karçuği	zraçók
közmunçàḳ	küz buınçığı	gōzmōncuk	köz monçak	(golubaya) businka ot sglaza
küzätuvçi	küzätüçi, küzätçi	gözeğçi	küzätçi	nablüdatel'
äziz, süyükli	söyär(kä), mäğşuka	söyğüli, ey görülyān	ärkä, süyümlük	favorit(ka), lübimçik
teridägi teşikçälär	küzänäk	öycük	tär töşügi	póra; póri kóji

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gözetlemek	gözätlämäk	hağalav, izinä töşöv, küzätiv	sığalav, arqduv	arqdū, artınan tüşū
gözetmek	gözätmäk, gorumag	karav, hqästärläv, asrav	karav, bağuv	karō
gözetmen	gözätçi	küzätivsi	bakılavşı	baykōçu
göz hapsi	göz dustağı	küzätiv, nadzor	kadağalavğa aluv, kamav; üy tutkın	közömölgö alū, üygö kesū
göz kamaştırmak	göz gamaşdırmag	küz kamaştırıv	tanğaldıruv	köz uyaltū, taŋ kaltırū
göz kapağı	göz gapağı	küz kabağı	kabak	köz terisi
göz karārı (ile)	gözäyarı	küzämägä, küz karaşı(na)	şamamen	köz bolcolu
gözlem	müşāhidä	küzätiv, baykav	baykav	baykō
gözlemek (beklemek)	gözlämäk	kötöv	kütüv	kütū
gözlemek (müşahede)	müşāhidä etmäk	küzätiv, tikälip karav	bakılav, arqduv, karav	baykō
gözlük	eynäk, gözlük	küzlik	közildirik, közäynek	köz aynek
gözü aç	gözüac, acgöz	küzi tuymas, aş küz	aş köz	aç köz
gözü açık	gözüaçıg	asık küzli, ütkin, ziräk	közi aşık, kökiregi oyav	közü açık
gözü kapalı	gözübağlı, kôr-kôrānä	aldın-artın uylamaysa (işläv)	oylanbastan	oylonboston

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yäşirin küzätmak, tä'ḳıb	küzätü, izinä töşü, sağalav	ışıklamak, cīklamak	küzätmäk, izigä çüşmäk	vıslejıvat', vısmatrivat kogo-çto
äsrämàk, himàyä etmàk, karämàḳ	karav, ḫastärläv, asrav	göz bolmak	küzätmäk, asrimak	smotret', prismatrivat', uḫajivat'
küzätuvçi	küzätüçi	gözeğçi	küzätçi	nablüdatel'
näzàrät àsti, üy ḳamàğı	küzätü, nadzor	göz tussağlık	nazarät asti	domaşnıy arest
köz kamaştirmàk	küz kamaştıru	göz gāmaşdırmak	zoklandurmak, häyran kaldurmak	oslepl'at' blekom; udivl'at'; porojat'
ḳàvàḳ	küz kabağı	gābak	köz kapiği	veko
çämädän, çämäsi	küz karaşı(na), çama bilän	göz çeni	mölçärläp, çama bilän	naglaz, naglazók, priblizitel'no
küzätuv, küzätiş	küzätü, baykav	gözeğçilik	baykaş, karaş	nablüdeniye
kütmàk	kötü	garaşmak	közlimäk, kütmäk	jdat', podjidat'; vıjidat'
küzätmàḳ	küzätü, tikälip karav	gözeğçilik etmek	közlimäk, baykımak	nablüdat'
közàynäk	küzlik	āynek	közäynäk	oçki
àçköz, közi àç	küzi tuymas, aç küz	āçgöz	közi toymas, aç köz	nenasıtnıy
ziyräk, közi àçıḳ	açık küzli, ziräk, ütkin	gözi açık	közi oçuk	osvedomlönnıy; sveduşçiy; pronitsatel'nıy
oylämäsdän, oyläb otırmäy	aldın-artın uylamıyça (işläv)	göz yumup	köz jumup, aldi-käynigä karimastin	s zakrıtımi glazami, ne razmışl'aya, nedólgo dumaya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gözü kara	cäsärätli	batır, yöräkli, kurkmas	batır, er yürek	kayrattū, kārman
gözükmek	görünmäk	küriniv	kürinüv	körünū
gözü pek	cäsur, igid	batır, kıyıv kurkmas	er yürek, jürek jutkan	taymanbas, er cürök
gözü sulu	näziküräkli, kövräk, gözü sulu	şäfķätli, märħämätli	könjli bos	közü castū, caşık
gözü tok	gözütoh	küzi tuk	közi tok	könjülü tok, közü tok
gözün(üz) aydın	gözün(üz) aydın	kotlo bulhın, täbrikläymin, täbrik itämin	kuttı bolsın	kuttuktaymın! kut bolsun!
göz yaşı	göz yaşı	küz yäşi	köz jası	köz caşı
grev	tä'til	iş taşlav, zabastovka	erevil	iş taştō
gri	boz räng, kül rängi	akhıl, horo, buz, köl töslö	sur, külgin	boz, sur
grup	grup, dästä	törköm, öyköm, tuplam, gruppa	top	top
guguk (kuşu)	gugu guşu	käkük, küki	kökek	kükük
gurbet	ġürbät	yat(sit) il (yir)	jat jer, kisi eli, bögde jurt	cat cer, başka el
guruldamak	guruldamag	götörläv	güjildev	kuruldō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
märd, cäsur	batır, yöräkli, kurıkmas	gözsüz, bātır	casarätlik, jüräklik	besstraşnıy, neustraşimıy, smelıy
körinmàḳ	kürinü	görünmek	körünmäk	vidnet's'a, pokazıvat's'a
cäsur	batır, kıyu, kurıkmas	gözsüz, batır	casarätlik, jüräklik	hŗabrıy, smelıy, otvajnıy
köngli boş	şafḳätli, märhŗämätli	gözi yāşlı, yūka yürek	könŗli yumşak	serdoból'nıy
közi toḳ	küzi tuk	dokmāde	közi tok, könŗli tok	nealçnıy, nejadnıy; udovletvor'ayuşçiy sa malım
kutluğ bolsun	kotlı bulsın, täbriklimin, täbrik itämin	gözüŋ(iz) āydıŋ	mubaräk bolsun, kutluk bolsun	pozdravl'ayu vas!
yàş	küz yäşi	gözyāş	köz yeşi	sleza; slözı
iştäşläş	iş taşlav, zabastovka	īş taşlayış	iş taşlaş	zabastóvka
külräng	aksıl, sorı, buz, köl tösli	çāl, boz	çal, boz	serıy
güruh	törkim, tuplam, gruppa	topar	top, güruh, türküm	gruppa
käkkü	käkkük, küki	ikatyōk	kakkuk	kukuşka
yàt yurtlär	yat (çit) il (cir)	yāt yürt	yat yurt, çät yär, ğurbät	çujbina
ğorillämàḳ	göbirdäv, çurlav, bağırdav	cuğurdamak	ğoruldimak	urçat', burçat' (v jivote)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gurup	ġürub	bayıv, batıv, şäfäk	batuv, bayuv	batū
gurur	täkäbbür, lovğa; ġürur	irilik, täkäbbir, kukırlık	şadırlık, askaktık	boy kötörūçülük
gübre	peyin, gübrä	tizäk, tiris	tıŋaytkış, köŋ	kık, köŋ
gücenmek	incimäk	üpkäläv, ĥätir kalıv, ränyiv	reŋjüv, ökpelev	tārınū, ökünū
güç (zor)	çätin	kıyın, sitin, avır	kıyın, avır	kıyın, ōr
güç (kuvvet)	güc, ġüvvät	ķödrät, kıvät, darman	küş, kuvat	küç, kubat, daremet
güç belâ	güc-bälā	kös minän, kıyınlık minän	äzer, zorğa, äreŋ	araŋ zorğo, küç menen
güdümlü	uzagdan idārä olunan	yörötmäli, başkarıla, idara itilgän (alıstan)	baskarılmalı	başkarılūçu, başkarılma
güfte	mahnı mätni	yırzıŋ hüz tekstı	ölenŋ sözi, libretto	ır sözü
güğüm	güyüm, sähäng	kuvşin	mıs kumıra	kumura, közö
gül	gızılgül	roza	ravşan	roza
güleç, güler yüzlü	gülärüz(lü)	köläs, alsak, asık yözlö	aşık jüzdi, jarkın jüzdi	açık cüzdū, carkın cüzdū
güle güle	yahşı yol	hav bulığız	sav bol	caksı bar, kayır
gülle	top märmisi, gumbara	yäzrä	şoyın şar, zeŋbirek oğı	yadro

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḳuyàşning bàtişi, ğurub	bayu, batu, şäfak	günüñ batışı	kün petiş	zakat, zaḥód
dimàğ, dimağdàrlık, ğurur	irilik, havalılık, borın çöyü	ulumsılık, tekepbirlik	ğurur, ğodayğanlık	vısokomeriye, nadmenost'; spes'
oğıt	tiris, tizäk	gemre, ders	kığ, çilä	navóz
ḥäfä bolmàḳ, räncimàḳ	üpkäläv, ḥätir kalu, räncü	kīne etmek, gövnüñe almak	räncimäk, ḥapa bolmak	obijat's'a; ogorçat's'a
ḳıyin, àğır	kıyın, çitin, avır	kīn	kıyın, täs, eğir	trudnıy; tajölıy
küç, ḳuvvät	köç, ğayrät, yiğär	güyç	küç, kuvvät, kudrät	sila, moşç, moguşçestvo
ḳıyinlik (maşaḳḳat) bilän	köç bilä(n), kıyınlık bilä(n)	kīnlik (zōrluk) bilen	küçläp, kıynılıp, zorlukta	s(bolşim) trudom, nasilu
uzàḳdän turib bàşḳarilädigän	idarä itilişli (yıraktan)	uzakdan dolandırışlı	(jiraktin) idarä kılınidiğan	upravl'ayemı, (na rasstoyanii)
ḳoşuḳning mätni	cırnıñ süz tekstı	aydımıñ sözleri	nahşa, mukam sözi	slova pesni it.p.
küvä	kuvşin	kūyze	kumran, közä, kömzäk	kuvşin
ätirgül	roza	bāğül	gül, kızıl gül	róza
àçıḳ yüzli, çehräsi àçiḳ	köläç, yağımlı, açık yözli	güler yüzli	külgünçäk, oçuk çiray	raduşnıy, privetlivıy
ḥayr	sav bulığız	hoş	ḥäyr ḥoş	sçastlivogo puti! vdobrıy put'
yadro	yädrä	top okı; yadro	zämbiräk okı	yadró

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gülmek	gülmäk	kölöv	külüv	külü̇
gülümsemek	gülümsämäk	yılmayıv, kölömhöräv	külümsirev, külimdev	külümsürö̇, cılmayü̇
gülünç	gülünc	kölkö(lö), kölörlök, äkämät	külkili	külkülü̇
gümrük	gömrük	tamojn'a	bajhana, tamojnya	bacıkana, tamocnya
gümüş	gümüş	kömöş	kümis	kümüş
gün	gün	tävlik, kön	kün, tävlik	kün
gün(güneş)	gün, güneş	koyaş	kün	kün
günah	günah	gonah, yazık	künä, jazık	künö
günahkâr	günahkâr	gonahlı kişi	künäkär, künäger	künökör
günaşırı	günaşırı	kön aşa, iki könğä bir	kün ara	kün alıs
gün aydın	sabahın heyir, gün aydın	hayirli irtä, hayirli kön	kayırlı tan, kayırlı kün	cakşısızbı? salamaleykum
güncel	aktual, mühim	ähämiyätli, möhim, aktual'	kökeykesti	aktualdü̇, orçundü̇
gündelik (iş)	gündelik	köndälik, här köngö	kündelikti	kündölük
gündem	gündälik mäsälä	kön tärtibi	kün tärtibi	kün tartibi
gündüz	gündüz	köndöz	kündiz	kündüz
güneş	günäş	koyaş	kün	kün
güney	cänub	kön'yak	onhtüstik	tüştük

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
külmàḳ	kölü	gülmek	külmäk	smeyat's'a
külimsirämàḳ	yılmayıv, kölimsiräv	gülümsiremek	külümsirimäk	ulıbat's'a komu
külgili	kölki(li), köldirä torğan	gülkünç	külkülük	smeşnóy
bàchạ̀nä	tamojn'a	gümrükhāna	bachạna	tamójn'a
kümüş	kömiş	kümüş	kümüş	serebró
kün	tävlik, kön	gün	kün	den'; sutki
ḳuyàş, kün	koyaş	gün	kün, kuyaş	sólntse
günàh	gönah, yazık	günā̄	guna	greḥ
günàhkàr	gönahlı kişi	günā̄kā̄r	gunakar	greşnik
künàrä	kön aşa, iki könğä bir	günāşa	kün ara	çerez den', raz v dva dn'a
sälàm, āssälàmu ālāykum	ḥäyirli irta, ḥäyirli kön	ertīriṉ(iz) hayırlı	yahşimusiz, āssalamuālāykūm, assalam	dóbroye utro!
mühim, ähämiyätli	ähämiyätli, möhim, aktual'	möhüm	aktual, zörür	aktual'nıy
här küngi iş	köndälik, här köngi	gündelik	kündülük	yejednevnıy
kün tärtibi	kön tärtibi	gün tertībi	kün tärtivi	povestka dn'a
kündüz	köndiz	gündīz	kündüz	dnevnoye vrem'a
ḳuyàş, kün	koyaş	gün; güneş	kuyaş, kün, aptap	sólntse
cänüb	kön'yak	günorta	küngäy, cänüp	yug

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
gür	gûr	mul; küp; kalın	kalıŋ, kattı; mol	koyū; mol, köp
gürbüz	sağlam, güclü, möhkäm	taza, bazık, nık	şımır, tıŋ, mığım	den sōluğu çıŋ, çımır, küçtū
güreş (spor)	güläş	köräş	küres	küröş
güreşmek	güläşmäk	köräşiv	küresüv	küröşū
gürüldemek	gûruldamag	(kük) kükräv; göröldäv	kürkirev; gürüldev	kürüldō, kürkürō
gürültü	gûrultu	göröltö, tavış, şav	uv-şuv	ū-çu, ızı-çū
gütmek (hayvan)	otarmag	kötöv kötöv	bağuv, jayuv	bağū, mal kütū
gütmek (fikir vb.)	izlämäk, güdmäk, tä'ġib etmäk	(fikir, karaş) ütkäriv (uzdırıv)	közdev, tırısuv	cürgüzū; umū, arakettenū
güveç	güväc	körşäk	kış kumıra, kış tostağan	kumura
güven, güvenç	güvänmä	işanıs	senim	işenim
güvenilir	e'timadlı	işanıślı, namıslı	senimdi	işenimdū
güvenlik	ämin-amanlıg; ämniyyät	iminlik, kurkınıshızlık	ħavıpsızdık, katersizdik	kōpsuzduk
güvenmek	inanmag, etibar etmäk, güvenmek	işanıv	senüv, nanuv	işenū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ziç; ḳalin; mol	mul; küp; kalın	gür, köp; yoğīn	mol; koyuk; bük; ḳelin	gustóy; obil'nıy
sàğlàm, baḳuvvät	taza, bazık, nık	dayav, dayanıklı	sağlam, küçlük, yoğan	zdoróvıy, krepkiy, sil'nıy
küräş	köräş	göreş	küräş, çelişiş	bor'ba, poyedinok, sḫvatka
küräşmàḳ	köräşü	göreşmek	küräşmäk, çelişmak	borót's'a
gümbürlämàḳ, gürüllämàḳ	(kük) kükräv, göröldäv	gürrüldemek	güldürlimäk, gürüldimäk	gremet'; groḫotat'
şàvḳın, şàvḳın-suràn	görilti, tavış, şav	gōh-galmağal	gürüldäş, varan-çuruŋ	şum, gróḫot
bàḳmàḳ	kötü kötü	bakmak	bakmak, kütmäk	pasti
közlämàk	(fikir, karaş) ütkärü (uzdıru)	(pikir, sıyāsat) yöretmek	közlimäk, küzätmäk	vesti (politiku it.p.); presledovat' (tsel' it.p.)
ḫumçä	çülmäk	kŭyzecik	ḫumrä, ḫumçä	glin'anıy gorşók
işànç	ışanıç	ınam	işänç, inavät	doveriye
işànçli	işanıçlı, namuslı	ınamlı, ınamdār	işänçlik, inavätlik	nadöjnıy, vernıy; vnuşayuşçiy doveriye
ḫavfsizlik	kurkınıçsızlık, ḫävif-ḫätirsizlik	hovpsuzlık, emin-arkayınlık	ḫätärsizlik, ämniyät	bezopasnost'
işànmàḳ, ümid kılmàḳ	ışanu	ınanmak	işänmäk, inavät kılmak	dover'at', verit'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
güven oyu	e'timad rä'yi	ışanıs votumı	senim votumı	işenim bildirū
güvercin	göyärçin	kügärsin	kögerşin, kepter	kögüçkön, kepter
güverte	göyärtä	paluba, paraḫod (kämä) östö	paluba, kemeniŋ kölbey jabını	paluba
güvey	küräkän, dāmad, yeznä	kiyäv (balakay)	küyev	küyō bala
gûyā	gūya	güyä, yänähi	özinşe	öŋdū, sıyaktū
güz	payız	köz	küz	küz
güzel	gözäl	güzäl, hılıv, matur	ädemi, sulu, körikti	körktū, sulū, gözöl
güzergâh	gediş yolu	yünäliş, marşrut	bet alıs, bağıt, sapar jelisi	bağıt, kattam
güzīde	seçmä, seçkin	haylanğan, iŋ yakşı(hı)	surıptalğan, taŋdavlı, iriktelgen	tandalma
güzün	payızda	közön, közdä	küzde	küzde

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
işànç bildiriş	ışanıç votumı	ınam bildirmeklik	inavät bildürüş	vótum doveriya
käptär, käbütär	kügärçin	göğerçin, kepderi	käptär	gólub'
paluba	paluba, parahod (köymä) östö	paluba	kemä üsti, paluba	paluba
küyàv	kiyäv (balakay)	giyev	küyoğul	z'at'
gōyà	güyäki, yänäsi	göyä	goya	budto bı, yakobı; slovno; kajets'a
küz	köz	güyz	küz	ósen'
gözäl, çiràyli, yahşi	güzäl, sılu, matur	gözel	gözäl, çiraylık, yahşi	krasivıy, prekrasnıy, prelestnıy
trassa, marşrut	yünäliş, marşrut	marşrut	tutkan yol, marşrut	put' sledovaniya; marşrut, napravleniye
mumtàz, tänlängän	saylanğan, iñ yakşı(sı)	saylama, iñ oñat	tallanğan, äñ yahşi	izbrannıy; otbornıy
küzdä	közin, közdä	güyzde	küzde	osen'yu

H

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
haber	ḫäbär	ḫäbär	ḫabar	kabar
hac	häcc	ḫaj	kajı	acı
hācet	hācät	häjät	kajet	kacet
hacı	hacı	ḫajıy	kajı, äji	acı
hacim	häcm	külam, zurlık	kölem, avmak	kölöm
haciz	girov; sekvestr	milikkä arest halıv	arest saluv (mülikke, akşağa)	mülktü sottō
haczetmek	girov götürmäk	milikkä arest halıv	arest saluv (mülikke, akşağa)	mülktü kattō , mülktü sottō
haç	ḫaç	ḫaç, täri	krest	krest
had	hädd	sik, is, kıriy	şek, şegi	çek, kıyır, çek ara
hademe	ḫādimä	ḫizmät itivsi	tazalavşı, kızmet körsetüvşi	mayda kızmatçı
hadım	ḫädim	alaşar, yevnuḫ	ätek	bıçğan, bıçma
hadīs	hädis	ḫadis	ḫadiys	ḫadis
hādise	hādisä	osrak, ḫäl, vakığa	okıyğa	okuya; çatak okuya, körünüş

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḫabär	ḫäbär	habar	ḫävär	vest', izvestiye; izveşçeniye
häc	ḫac	hacı	häc	ḫac (polómniçestvo v Mekku)
hàcät, zärürät	ḫacät	hācat	hacät	neobhḫodimost, nadobnost', nujda
hàci	ḫacıy	hacı	haci	ḫaci (çelovek, soverşivşçiy polómniçestvo v Mekku)
häcm	külam, zurlık	gövrüm, möçber	häcim	ob`yóm
karzdàrning màl-mulkini gäràvgä àliş	milikkä arest salıv	sekvestr	ḫätläş	nalojeniye aresta na imuşçestvo
karzdàrning màl-mulkini gäràvgä àlmàḳ	milikkä arest salıv	sekvestrlemek	ḫätlimäk	opisıvat' imuşçestvo, nalagat' arest na imuşçestvo
ḫàç, sälib	ḫaç, täri	haç	ḫaç, krest	krest
çegärä, häd, hüdüd	çik, iç, kırıy	het, çāk	häddi	granitsa; predel; gran'
ḫızmätkàr, ḫàdim	ḫızmätkär	hızmatkār	ḫizmätkär, ḫadimä	ispoln'ayuşçiy melkıye poruçeniya
biçilgän	piçtirilgän; yevnuḫ	ağta	ahta, piçirilgän	kastrirovannıy, oskoplönnıy
hädis	ḫädis	hadīs	ḫadis	mus. ḫadis
hàdisä, vàḳelik	oçrak, ḫäl, vakıyğa	hādīsa	hadisä	sluçay, sobıtiye; intsident; yavleniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hāfız	hāfiz	ḫafiẕ	karıy	karı
hāfıza	hāfizä; yaddaş	ḫatir, is, (h)uş	es, jad	es
hafif	ḫäfif, yüngül	yinĵil, osok	jeñil; jeñiltek (insan)	ceñil
hafifmeşrep	yüngül täbiätli gadın	kıvğaẕak, yilbäẕäk, yinĵil akıllı	jel könĵil äyel	soyku, ayağı suyuk
hafiye	ḫäfiyyä	bildirivsi, ḫäbär itivsi, agent	tıñşı	tıñçı, cansız
hafta	häftä	atna	apta	apta, cuma
haham	ḫaḫam, (yähudi ruhānisi)	ravvin	ravvin	ravvin
hāin	ḫāin	ḫayın, hatlık yän, ḫıyänätsi	satkın	satkın, çıkkınçı
hāiz	hāiz, sāhib	iyä	bar; iye boluvşı	ēsi bolū
Hak (Tanrı)	Hagg, Allah	Allah(ı) Tāğālā	Alla	Alla, Alda
hak (sahip olunan hak, hukuk)	hügug	ḫak, ḫokuk; nigiẕ	ḫakı, akı; ḫukuk	ukuk, akı
hak (adālet, doğruluk)	hagg, ädālät, doğruluk	döröslök, ğäẕillik, ḫaklık	şındık, akıykat	adilettik, akıykattık
hākān	ḫāgān	ḫan, patşa	kağan	kan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḳàri	ḥafiz	kārı, hāpız	kari, hapiz	mus. ḥafız (çelovek, znayuşçiy Koran naizust')
ḥàtirä, es, hàfizä	ḥätir, is, (h) uş	yāt	äs, yat, zehin	pam'at'
yengil; àsàn (iş)	cinĵil	yenĵil	yenik	lögkiy
yengiltäbiät ḥàtın	cilbäzäk, cinĵil akıllı	yenĵes ayāl	yenik oyluk ḫotun	jenşçina lögkogo povedeniya
äyğàḳçi, izḳuvär	bildirip toruçı, ḥäbär itip toruçı, agent	detektiv, agent, anţaycı	tärgävçi	agent taynoy politsii, sışçik
häftä	atna	hepde	häptä	nedel'a
ravvin	ravvin	ravvin, (yevrey rūhānısı)	ravvin	ravvin
ḥàin, sàtḳın	ḥayin, satlık can, ḥıyanätçi	hāyın, dönük	ḥayin, satkun	izmennik, predatel'
egä bolgän	iyä	eye, eyelik edici	sahip	obladayuşçiy, imeyuşçiy; snabjönnıy
Ḥudà, Àllàh, Haḳ	Allah(ı) Täğalä	hak, hudāy, Tanrı	Alla, Allahi taala	Allaḫ
huḳuḳ; haḳ	Ḥak, Ḫokuk; nigiz	hak, hukūk	häk, hokuk	pravo
ädàlät, toğrilik	dörislik, ğadillik, ḥaklık	hakīkat, adālat, hak	häk, adalat, toğrilik	spravedlivost', pravota
ḥàḳàn	ḥan, patşa	hān, pātışa	ḥakan	kagan, ḫan, pravitel'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hakāret	hägārät	tübänhitiv, hurlav, mıskıl itiv	jäbirlev, korlav, korlık	akarat
hakem	häkäm, hākim	sud'ya, arbitr	töreşi, kazı	sot, arbitr
hakįkat	häġiġät	ḫäḳiḳät, döröslök, ısınlık	akıykat, şın, şındık	akıykat, çın
hakįkaten	häġiġätän, doğrudan	sınlıkta(n), ısınlap ta, döröstän dä	şındıktan, şındığında	akıykattan, çındığında
hakįkį	häġīġi	ḫaḳiḳi	şın, akıykat	çın, akıykat
hākim (yargıç)	hākim	ḫakim, sud'ya, kazıy	sot	sot
hākim (söz geçiren)	hākim, idārä edän	ḫakimlik itivsi, ḫökөm hөrөvsi	baskaruvşı, biylevşi	başkarūçu, biylөөçü
hākimiyet	hākimiyyät, suverennik	suverenitet, hakimiyät	egemendik	erktūlük
hakįr	däyärsiz, keyfiyyätsiz	tübän kişi, yirängis, ḳäbāḫät	sumpayı, pasık, jeksurın	dērsiz
hakkında	haggında, bāräsindä	ḫakında, turında, turahında	ḫakında, jayında, turasında	cönündö, tūralū
haklamak	haglamag	yiŋjv, kıyratıv	kül-talkanın şıgaruv, kıyratuv, buzuv	kıyratū, talkalō
hâl (durum)	hal	ḫäl, ḫäl-äḫväl, toroş	kal, jağday	al-abal, cağday
hâl (güç, tākat)	hal, güc, ġüvvät	kös, kös kivät, ğäyrät	küş, kuvat, äl	al, kubat, darman

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
häḳàrät	tübänsitü, ḫurlav, mıskıl itü	dil yetirme rısvā etme	hakarät	oskorbleniye, prezritel'noye otnoşeniye
häkäm	sudya, arbitr	arbitr	häkäm, sudya	sport. arbitr; sud'ya
häkıkat	ḫakıykat', dörislik, çınlık	hakīkat	ḫäḳiḳät	pravda, istina
häkıkatän, häkıkatdä	çınlıkta(n), çınlap ta, döristän dä	hakīkatdan	häḳiḳitän	poistine, deystvitel'no
häkıkıy; çin	ḫaḳıkıy	hakīkı	häḳiḳiy, çin	vernıy; istınnıy
sud	ḫakim, sud'ya, kazıy	sūd, sudya	sot, hakim, kazi	sud'ya; arbitr
hàkim, bàşkaruvçi	ḫakimlik itüçi, ḫökim sörüçi	ağızlı, hökümli, sözi ötğür	uyuşturğuçi, başkurğuçi	prav'aşçiy; obladayuşçıy vlast'yu
hàkimlik, hàkimiyät	suverenitet, hakimiyät	hākimiyet, özığtıyārlılık, suverenitet	mustäḳillik, häkimiyät	verḫovnaya vlast; suverenitet
past; räzil	ḫurlıklı, cirängiç, kabaḫät	sānsız, pes	ḫor, päs	nizkiy, prezrennıy, niçtojnıy
häḳidä, toğrisidä	ḫakında turında	hakında	häḳḳidä	otnosil'no, kasatel'no (çego-libo)
tàr-màr kılmàk; sindirmàk	ciŋü, kıyratu	hakından gelmek (çıkmak)	besiḳturmak, buzmak, yänmäk	bit', gromit'
hàl, ähvàl; väziyät	ḫäl, ḫäl-äḫväl, torış	hāl, yağday	hal; ähval	sostoyaniye; polojeniye; obstoyatelstva
küç, kuvvät	köç, ğayrät, köç-kuvät	hāl, güyç, kuvvāt	hal, kuvvät, küç	sla, moşç'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hal	üstü örtülü säbzä bazarı	(östö) yabık bazar	jappalı bazar	cabık bazar, kök bazar
hala	bibi	äbiy, apay	täte, apa	ece
hālâ	hälä, hänuz, indiyä ġädär	äligäsä	äli	bügüngö çeyin, azırkığa çeyin
halâs	ẖjlâs	kotolov	kutıluv	kutulū; boşonū
halat	kanat, buraz, yoğun ip	yıvan bav, arkan, kanat	arkan	arkan, kenep
halbuki	halbuki	ẖälbuki	alayda	oşentse da, oşondoy bolso da, kantse da
hāle	hälä	nurlı alka	sävle jiyegi, nur şeŋberi	ay alkağı
ha.:f	ẖäläf	varis, dävam ittirivsi	jalğastıruvşı, izbasar	ordun ēlōçü, ordun basūçu
hālen	indi, indicä	ẖäzjr, oşo vakıt(ta), äli	ḳäzir, endi	azır, uşul uçurda
hāletirūhiye	ähvāli-rūhiyyä	ruhi ẖälät, toroş	jan küyi	içki abal, ruhjy abal
halı	ẖalı	balas, kiläm	kalı	kilem, kalı-kilem
halīfe	ẖälīfä	ẖälif	ẖalifa	halif
hālis	ẖālis	saf, kuşılmahız	saf, kospası jok, tap-taza	nakta, taza
hālisāne	sämimi	samimi, saf künjildän, iskirhiz	adal könjilden	ak cüröktön, çın cüröktön

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
üsti yàpık bàzàr	(östi) yabık bazar	üsti yapık, gök bāzar	kök bazar	krıtıy rınok
ämmä	ana, tüti, tuğan apa	eceke	çoŋ apa, kiçik apa	tötka, töt'a (sestra ottsa)
hàzirgäçä, häli	äligäçä	hāli, heniz	heli, tehiçä	do sih pór, do sego vremeni, ponıne
hałàs, kutuliş	kotılu	halās, gutulma	hałas, kutuluş	spaseniye, izbavleniye, osvobojdeniye
arkàn	arkan, tros, cuan bav	tanap, arkan	arkan	kanat, trós
hàlbuki	hälbuki	hakıkatda (aslında) bolsa	hälbuki	soyuz mejdu tem kak; togda kak; odnako
ày gärdişi	nurlı alka	āy halkası (āyıŋ āğıllaması)	halä, şola	galó, krugi vokrug luni
vàris	varis, dävam ittirüçi	mīrāsğār, dovām etdirici	varis	preyemnik, prodoljatel'; pravopreyemnik
hàzir, endi; şu àndä	häzir, şuşı vakıt(ta), äli	hāzir, şū vağt	ämdi, hazir	v nastoyaşçeye vrem'a, teper'; nıne
ruhiy hàlät; käyfiyät	ruhi hälät, torış	rūhı ahvāl	rohiy halät	duşevnoye sostoyaniye
giläm	kiläm, palas	hālı	giläm	kovör
hałifä	hälif	halīf	hälipä	hälif
sàf, tàzä	çistä, kuşılmasız, saf	hālīs, sāp, arassa	sap, taza	çistıy, svobódnıy ot primesi
sämimiy, çin yüräkdän	samimi, saf künjildän, içkirsiz	āk yürekden	sämimiy, çin yüräktin	çistoserdeçno, iskrenne

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
halita	ḫälitä	katışma, kuşıldak, kuşımta	kospa	kurama, aralaşma
halk	ḫalg	ḫalık	ḫalık, ḫalayık	kalk, el, curt
halka	halga	düŋgäläk, sıŋga; korşav	şeŋber, şığırşık	tegerek, çığırık
halk bilimi	folklor	fol'klor	folklor, etnografiya	folklor
halk oyu (oylaması)	referendum	referendum, ḫalık fikiri	referendum, koğamdık pikir	referendum, kalk oyu, el pikiri
halletmek	häll etmäk	ḫäl itiv, sisiv (mäslani)	şeşüv, uyğaruv	çeçū
halter	ştang	ştanga	som temir, ştanga	ştanga
halt etmek	ġäbāhät etmäk, säfehlämäk	safsata hatıv, lästit hatıv	ottav, köküv	ottō, bılcırō
ham	ḫam	bişmağän, siy, bişip yitmağän	pispegen, kök, şiyki	kam, çiyki
hamākat	ahmaglıg	anşalık, tomanalık	akımaktık, topastık	akmaktık, ittik
hamal	hambal	yök taşıvsı, nosil'şçik	jükşi, jük tasuvşı	cükçü, ambal
hamam	hamam	munsa	monşa	monço
hamam böceği	tarakan, mätbäḫ böcäyi	tarakan	tarakan	tarakan
hamarat	evdar, işgüzar, bacarıglı gadın	iş höyövsän, işsän, uŋgan	epti	büyrö

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kàrışmä; kurämä	katnaşma, kuşıldık, kuşımta	gārışık, gārındı	koşundi, koşulma	smes', splav
ḫalḳ	ḫalık	halk	ḫälık	narod; naseleniye, jiteli; lüdi, tolpa
ḫalka	bocra, baldak, korşav	halka	halka	kol'tsó; óbod; krug, okrujnost'
ḫalk àğzäki icàdi, folklor	fol'klor	halk döredičiliği, folklor	folklor, etnografiya	fol'klór
referendum	referendum, ḫalık fikiri	referendum	referendum	referendum
häl etmàk, yeçmàk	ḫäl itü, çişü (mäsäläni)	amal etmek, yerine yetirmek	häl kılmak, yäşmäk	reşat', razreşat' (vopros it.p.)
ştanga	ştanga	ştanga	ştanga	ştanga
väldirämàk, väysämàḳ	safsata satu, läçtit satu	samahıllamak; bolğusızlık etmek	yok söz eytmak	nesti çepuḫu, govoriť gluposti
ḫàm	pişmäğän, çiy, citlikmäğän	çīğ, gōk; hām, gōğele (insan)	ḫam	nezrelıy, nespeliy; sıróy
ahmàklik	aŋgıralık, santıylık	akmaklık	ahmaklik, hamaḳät	glupost'; tupoumiye
hämmàl, yüktäşuvçi	yök taşuçı, nosil'şçik	hammāl, yükçi	jük toşuğuçi	nosil'şçik, gruzçik
hämmàm	munça	hammām	hammam, monça	ban'a
süväräk	tarakan	tarakan, saçakçı	tarakan	tarakan
epçil, üddäburàn ḫàtin	iş söyüçän, işçän, uŋgan	çakgan, edenli	äpçil, pişşiḳ (ḫotun)	ḫoz'aystvennaya, trudolübivaya; provórnaya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hamāsī	ğährämanlıg	kaharmanlık	batırlık, kaharman	bātırdık, kārmandık
hamdetmek	şükür etmäk	şökör itiv	şükir etüv	kaniyet kılū, şükür kılū
hāmī	hämi	kursalavsı, yaklavsı, kurğavsı	kamkor	kamkor, koldōçu
hāmile	hämilä	yöklö, avırlı, avır ayaklı	ayağı avır, eki kabat	boykat, koş boylū
hamle	hämlä	höjüm, ataka	julkınıs, umtılıs; jüris (satranç)	çabūl
ham madde	ḫam mal	sıryö, simal	şiykizat	çiyki zat
hamur	ḫämir	kamır, izmä	kamır, şiyki nan	kamır
han (hakan)	ḫan	ḫan, batşa	ḫan, patşa	han
han	karvansara	karvanharay	kerüven saray	kerben saray
hançer	ḫäncär	ḫänyär	kanjar	kancar
hānedan	ḫānädan, sülâlä	ḫan näsili (bıvını)	ävlet	ak sōk tukumu, han tukumu
hangar	angar, talvar, çardag	lapas, yapma, ävislik	anğar, kalka	angar
hangi	hansı	kayhı, kayhıhı	kaysı; kanday	kaysı
hanım (hitap)	ḫanım	ḫanım, ḫuja bikä, bisä (käy)	ḫanım; ḫanşa	ayım, hanım
hanım (eş)	hanım, arvad, häyat yoldaşı	bisä, katın, iptäş	zayıp, baybişe	cubay, zayıp, ayal

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kahrämànlik	kaharmanlık	gahrımānçılık	ḳährimanlik	geroiçeskiy
şukr kılmàk	şökir itü	şükür etmek	şükür ḳılmak	slavit' Allaha, blagodarit' Allaha
hàmiy, himàyäçi	yaklavçı, hjmāyäçi	hemāyatçı, goldavçı	hamiy, himayiçi	pokrovitel', zaşçitnik
hàmilädàr, ikkikat	kömänli, yökkä uzğan, avırlı	hamīla, gövreli	hamilä, hamilidar	beremennaya (o jenşçine)
hämlä, hücüm	höcüm, ataka	hemle, hücüm	hücüm	rıvók; vıpad; hjod (şahm.)
hjämäşyà	çimal	çīğ māl	hjammal (äşiya)	sır'yo
hjamir	kamır, izmä	hamīr	hemir	testo
hjàn	hjan, patşa	hān	hjan	hjan
kärvànsärày	kärvansaray	kervensaray	karvansaray	karavan-saray, postoyalıy dvór
hjancär	hjäncär	hancar	hjäncär	kinjal
hànädàn, sulàlä	hjan näsili (buını)	pātışā nesli, dinastiya	sulalä, hjandan	dinastiya
yàpık gäräc	töz lapas, ävislik, kütärmä	angar	angar	angar; naves
kaysi; kandäy	kaysı, kaysısı	haysı	ḳaysi	kotóriy, kakóy, çto za
hjànim	hjanım, bikä, biçä(käy), bay bikä	hānım	hjenim	hjanum, gospoja (obraşçeniye)
hjàtin, räfika	hjatın, iptäş, biçä	ayāl	ayalim, hjotunum	jena, supruga

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hanımefendi	ḫanım	ḫanım, ḫuja bikä	ḫanım, ḫanşa	ayım
hani (nerede)	hanı	kayda, kay yirdä, kaya	käni	kana, kayda
hani (hatırlatma)	hanı	isiŋdämi, ḫätiriŋdämi, ḫätirigizzämi	esiŋde me	kana, esiŋdebi
hantal	kôbud, yöndämsiz	ibätäyhiz, kulapaş, äşäväthiz	rabaysız, arbıyğan	oldokson, iykemsiz, kopol
hap	häb	tabletka	tüyirşik däri; pijlula	tabletka
hapis	häbs	kulğa alıv, arest	kamav, tutkınğa aluv	kamō, kamakka alū
hapis, hapishāne	häbsḫana	törmä	türme, abaktı	türmö, abak
hapsetmek	häbs etmäk	törmägä ultırtıv, yabıv	kamav, tutkınğa aluv	kamō, türmögö salū
harābe	ḫaraba	ḫäräbä	kıyrağan ornı	çaldıbar, törtkül
haraç	ḫärac	yahak	alım-salık	salık akça, zorduk akça
haram	haram	ḫaram	aram	aram
harāmi	härāmi, guldur, yolkäsän	yulbasar, talavsı	karakşı	karakçı, tonōçu
harap	ḫarab	iskirgän, yimirilgän, tuzğan	kıyrağan; tozğan; tıytıkkan (insan)	eskirgen, tozğon, kıyrağan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
hànim	hanım, bay bikä	hānım	henim	hanum, gospoja
kani	kayda, kay cirdä, kaya	hanı	keni	a, gde, gde je
esingdämi	isinğdämi, hätiriŋdämi, hätirigizdämi	hanı	esiŋdimu, yadiŋdimu	pómniş; pripminayeş; pripominayete
kopàl, besonäḳay	avır gävdäli, avır söyäkli	tağaşıksız, gödek	kopal, äpsiz	gromozdkıy; neuklüjiy, nepovorótlivıy
hapdàri	tabletka	tabletka	tügmä dora	pilül'a, tabletka
kamàk	kulğaalu, arest	tussağlık	kamak, häps	zaklüçeniye; arest
turmä, ḳamàḳhànä	törmä	tussağhāna, türme	türmä, häpshana	tür'ma, kartser
kamamàk, kamàkka àlmàk	törmägä utırtu, yabu	tussağ etmek	kamakka (häpskä) almak	posadit' v tür'-mu; posadit' pod zamók
hàràba	härabä	harāba	harabä, väyränä	razvalini, ruini
hıràc, sàlıḳ	yasak	salğıt	hirac, selık	dan'
häràm	häräm	harām	haram	zapreşçönnıy, zapretnıy, nedozvólennıy
karàkçi, yoltosär	yulbasar, talavçı	garakçı, galtaman	karakçi	razbóynik; grabitel'
hàràb	iskirgän, tuzğan, cimirilgän	harāp, zāya	harap	razruşennıy; razbitıy, izmotannıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
harap etmek	ḫarab etmäk	yimiriv, tuzğıriv, vatıv	kıyratuv, buzuv	eskirtü, tozdurü, kıyratü
harāret	härārät	yanıp barıv, tän yanıv	ıstık, kızuv	ısıktık, cılūluk
harcamak	ḫärclämäk	sığım totov, totonov, sarıf itiv	jumsav, ustav	karcılō, sarptō
harç (vergi türü)	ḫärc	aksalata yıyım, poşlina	salık, resmiy alım	salık, alım
harç	mähllul, gatışıg	iritmä, izmä	eritindi	aralaşma
harçlık	ḫärclik	kisä aksahı	jol karajat, usak karjı	çöntök pul (akça)
hardal	ḫardal	gorçitsa	kışa	gorçitsa
hareket	häräkät	ḫäräkät	äreket, kıymıl	araket
harem	häräm	ḫäräm, ğarem	garem	garem
harf	härf	ḫärif	ärip	arip, tamğa
hāricī	ḫārici	tış(kı)	tıs(kı), sırt(kı)	tışkı, sırtkı
hāriciye	hārici işlär	tışkı işlär, tış işläri	tıs isteri, sırt isteri	tışkı işter
hāriç	ḫāric	tış; sit	tıs, sırt	tış, sırt
hārika	ḫāriġä	gäjäyip, kärämät, is kitkis	keremet, ğajap	ukmuş, keremet
hārikulâde	ḫāriġül'ādä	möğjizä, tanꞑ kalırlık	ğajayıp, tamaşa, tanꞑkalarlık	acayıp, tanꞑ kalarlık, ukmuştay

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḫäràb etmàk	cimirü, tuzdıru, vatu	harāp etmek, zāyalamak	ḫarap kılmak	razruşat', razor'at', opustoşat'
häràrät, issıklik	tän yanu, temperatura	gızğınlık	hararät, issıklık	jar
ḫarclämàḳ	sarıf itü, akça totu (totınu)	harçlamak	särp ḳılmak, ḫäşlimäk	rashǧódovat', tratit'
bàc	akçalata cıyım, poşlina	poşlina, pāç	bac	sbór, póşlina
eritmä	irimä, izmä	lāy, palçık	eritmä	(stroitel'nıy) rastvór
ḫarc puli	kisä akçası	harçlık, sovalğa	kündilik ḫjracät, parça-purat	karmannıye den'gi, den'gi na melkiye rashǧódı
ḫantäl	gorçitsa	gorçitsa	kıça	gorçitsa
häräkät	ḫäräkät	hereket	härikät	dvijeniye; deystviye
häräm	garem, häräm	harem	häräm	garem
härf	ḫärif	harp	härp	bukva
ḫàriciy, taşḳı	tış(kı)	daşkı, daşarkı	taşkı, çätki	vneşniy, narujniy
taşḳı işlär	tışkı işlär, tış işläri	daşarı işler	taşkı işlär	inostrannıye dela
hàric, täşḳari	tış; çit	daş	taşkırı, çetidä	vne
mo'cizä	ğacäyip, is kitkiç	tāsīn, acāyıp	karamät, mocüzä	çudo, divo
fävḳulàddä, äcàyib	moğcizä, taŋkalırlık	örān acāyıp, geŋ, hayrān edici	pavkuladä, acayip	neobıknovennıy, isklüçitel'nıy, nebıvalıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
haris	häris	komhoz, ķomağay	aşköz, komağay	aç köz, çoŋ kulkun
harita	ḫäritä	karta	karta	karta
harlamak	alovlanmag	lävkiv, göltöldäv	lap etüv, lavlav	çatırō, alōlō
harman	ḫırman	ırzın, ırzın tabağı	astık basuv, kırman	kırman
harmanlamak	garışdırmag	katıştırıv, butav	aralastıruv, sapırılıstıruv	aralaştırū, koşū
harp	härb	huğış, köräş	soğıs	soğuş, uruş
has (mahsus)	ḫas, mähḫsus	ḫas, maḫsus	tän	tändık, tiyeşelū
has (saf)	ḫas, saf	saf, aru, kirhiz, pak	joğarı sapalı, taza	ınak, taza, arū
hasar	ziyan, zärär	zıyan, zarar, kaza	şığın, zarar	zıyan, çığım
hasat	biçin	urıv, sabıv (igin)	egin oruv, şabıs	orū
hasbıhal	häsb-hal	dustarsa höylāşıv, äŋgämä	sukbat	bārlaşū, suḫbat, aŋgeme
haset	häsäd	könsöllök	kızğanış, künşildik	kızğanıçtık, içi tardık
hāsılat	hāsılat	kilir, kirim, töşöm	tabıs, tüsim; payda	kireşe, payda
hāsılı	ḫülâsä	kıskahı, kıskasa äytkändä	ıkıskası, tok eteri	kıskası, tok eteri
hāsıl olmak	hāsil olmag	ḫäsil bulıv, päydä bulıv	payda boluv	ortoğo çığu, payda bolū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àçköz	komsız, komağay	āçgöz	açköz, toymas	alçnıy
ḫaritä	karta	karta	ḫäritä	karta
birdän yànmàḳ, älängälänmàḳ	kabınu, kabınıp kitü	laplamak	lapla yanmak	vspıḫnut'
ḫırmàn	ındır, ındır tabağı	harman	ḫaman	molot'ba; tók
ḳàrıştırmàḳ, äräläştirmàḳ	katıştıru, butav	gārmak, gārışdırmak	arilaşturmak	smeşivat'; sostavl'at' smes'
uruş, härb	suğış, köräş	uruş	uruş, härp	voyna
ḫàs, maḫsüs	ḫas, maḫsus	hās, mahsūs	has, mäḫsus	prisuşçiy, svóystvennıy
sàf, tàzä	saf, aru, kirsiz, pak	hās, sāp	sap, taza	çistıy; visşego sórta
ziyàn, zärär	zıyan, zarar, kaza	zıyān, zelel, zeper	ziyan, zärär	ubıtok, uşçerb; uron; vred
oràḳ	uru, çabu (igin)	orak	orum, hosul	jatva; pokós
sühbät, gürüng	duslarça söyläşü, anğämä	gürrün, söhbet	söhbät, paraṇ	drujeskaya beseda
häsäd, kòràlmäslik	könçilik	bahıllık, gōrīplik	häsät, içi tarlık	zavist'
kirim, däràmäd, tüşüm	kilir, kirim, töşim	gīrdeci, gazanç	kirim, çüşüm	doḫód, vıruçka
ḳısḳasi, ḫulläs	kıskası, kıskaça äytkändä	sözüṇ gīsğası	kısḳisi	odnim slovom, koroçe govor'a
päydà bolmàk, hàsil bolmàk	ḫasıyl bulu, päyda bulu	peydā bolmak, yüze çıkmak	hasil bolmak	poluçat's'a, voznikat' v rezultate çego

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hasım	rägib, düşman	könärkäş, yarışıvsı, karşı yak	karsılas; baktalas, bäsekeles	atāndaş, karşı adam
hasır	häsir	siptä	tokıma, örme	çiy
hasis	ḫäsis	ḫäsis, haran	saraŋ, şık bermes	saraŋ, cımır
haslet	ḫāsiyyät, täbiät	ḫolk, täbiğät, bäyil	minez, minez-kulkı	münöz
hasret	häsrät	ḫäsrät, hağış, hağınıv	muŋ-zar, zarığuv, kamığuv	kusa, sağınıç
hasretmek	häsr etmäk	bağışlav, arnav	arnav, bağıstav, jumsav	arnō, bağıştō, cumşō
hassa	ḫassä	üzjinsälik, ayırmalılık	erekşelik	kasiyet, sapat
hassas	hässas	hizğir, niskä künjilli	sergek, sezimtal, sezgiş	sezimtal, sezgiç
hassāsiyet	hässaslıg	hizğirlik, niskä künjillilik	sezgiştik, sezimtaldık	sezimtaldık, sezgiçtik
hasta	ḫästä	ḫasta, avırıv, sırḫav	avruv, navkas, dert	ōrū, kesel
hasta bakıcı	tibb bacısı, tibb gardaşı	medsestra; medbrat	avruvḫanaşı, kütüvşi	medsestra, ōrū bağūçu
hastahāne	ḫästäḫana	ḫastaḫana, bol'nitsa	avruvḫana	ōrūkana
hastalanmak, hasta olmak	ḫästä olmag	ḫasta bulıv, avırıv, sırḫav bulıv	navkastanuv, avruv, sırkattanuv	ōrū, keseldō
hāşā	hāşā	Alla haklahın	jo-jok, olay emes	kuday saktasın

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
räkıb, ğanim, ḫasm	yarışuçı, köndäş, karşı yak	garşıdaş	rakıp	sopernik, protivnik
boyrä	çıpta	boyra	çiğdan, bora	tsinóvka
ḫasis	ḫäsis, saran	gısğanç, husīt	ḫäsis, pişşiḳ	skupoy, jadnıy
ḫıslät, ḫulk, täbiät	ḫolık, tabiğat'; ḫarakter	häsiyet	hislät, huy	ḫarakter, nrav; natura
kayğu, häsrät; sàğınış	ḫäsrät, sağış, sağınu	gayğı, tukātlık	häsrät, muŋ	toska
ätämàk	bağışlav, arnav	bağış etmek	atimak, beğişlimak	prednaznaçat', udel'at'; posv'aşçat'
ḫususiyät, ḫàssä	üzinçälik, ayrımlılık, başkaçalık	ayratīnlık	ḫususiyat	osobennost', (otliçitel'noye) svoystvo
sezgir; hässàs	sizğir, ḫıskä birilüçän	duyğur, sızğır	säzgür	çuvstvitel'nıy
sezgirlik, hässàslik	sizğirlik, ḫıskä birilüçänlik	duyğurlık, sızğırlık	säzgürlük	çuvstvitel'nost
käsäl, ḫastä	ḫästä, avırıv, sırḫav	hassa, sırkav	hasta, kesäl	bol'noy
hämşirä	medsestra, medbrat	medsestra, medbrat	hämşirä	medsestra; medbrat
käsälḫànä, şifàḫànä	ḫästäḫana, bol'nitsa	keselhāna	hastiḫana, kesälḫana	bol'nitsa, gospital'
käsäl (ḫastä) bolmàk	ḫästä bulu, avırıv, sırḫav bulu	hassa bolmak, sırkavlamak, kesellemek	ağrimak, hasta bolmak	bolet', bıt' bol'nım
ḫudà sakläsin	Alla saklasın	hudāy saklasın	ḫuda saklisun	bóje upasi; pomilıy; nikogda

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
haşarat	häşärat	ḫäşärät	şıbın-şirkey, kurt-kumırska	kurt-kumurska
haşarı	häşäri, nädinc	irkä, irkäläp bozolğan(bala)	şoljaŋ, totay, bula	erke, olcoke,
haşhaş	ḫaşḫaş	mäk	köknar	apiyim
haşırdamak	ḫışıldamag	kıptırzav, şöltöräv, kıştırdav	şıtırlav, sıbdırlav, suvdırlav	şūdurō, şıldırō, kıçırō
haşırtı	ḫışıltı	kıptırzav, kıştırdav	şıtırlav, sıbdırlav, suvdırlav	kaçırō, kıçırō
haşin	särt, zähimli	tupas, dorfa, grubiyan	tik minez, turpayı, noyıs	kopol, oroy
haşlama	ḫaşlama	bişkän (bişirilgän) it	pisirilgen (pisken) et	bışkan et, kaynatkan et
haşlamak	ḫaşlamag	bişiriv, kaynatıv	pisirüv, kaynatuv, jiyditüv	bışırū, kaynatū
hat (çizgi)	ḫätt, cızıg	hızık, yıyırsık	sızık, katar, sorap	sızık
hat (yazı)	ḫätt, yazı	yazıv	jazuv	cazū
hat (yol, kanal)	ḫätt	kanal; liniya; yul	jol; boy; kanal	col; kanal
hatā	ḫätā, ġälät, yanlış	ḫata, yalğış	kate, janılıs, janşsak	kata
hatır	ḫätir, yaddaş	ḫätir, is, huş, yat	kaper, jad, es	es

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḫaşaràt, kurt-kumurska	ḫäşärät	mōr-möçek	ḫäşärät	nasekomıye; parazitı
bebàş; täntık	irkä, nazlı, uzındırılğan (bala)	bezzāt, garaġol, yakımsız	äkä, nazlık	izbalovannıy; raspuşçennıy
köknàr	mäk	haş-haş, gōknār	äpyün	bot. mak
şitirlämàk, şildirämàk	kıstırdav, şıtırdav, şıştırdav	şıkırdamak, şığırdamak	şirildimak	şurşat'
şitirläş, şildiraş	kıstırdav, şıtırdav, şıştırdav	şıkırdı, şığırdı	şirildaş	şurşan'ye
kopàl, dağal, kors	tupas, dorfa, ğörbiyän	doŋyürek, gılıksız	kopal, toŋ	grubıy, rezkiy
dimlämä	pişkän (pişirilgän) it	gaynatma	pişirilgän göş	otvarnoy, varönnıy
dımläb pişirmàk, kaynätmàk	pişirü, kaynatu	gaynatmak	pişirmäk, kaynatmak	varit', otvarivat'
çizık	sızık, cıyırçık	çızık	sızık	liniya
yàzuv; ḫat	yazu	yazuv	ḫät, yezık	pis'mó
yol	kanal; liniya; yul	liniya; yōl	yol	liniya; put'
ḫatà, yängliş	ḫata, yalğış	hatā, yalŋış(lık)	ḫata	oşibka
ḫàtir; es, yàd	ḫätir, is, huş, yat	yāt, hūş	äs, yat	pam'at'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hātıra	ḫātirä, memuar	ḫätirä, istälik (tär)	estelik	eskerǖ, eskerme
hātıra (hediye)	ḫätirä, hädiyyä	hädiyä, istälik, yädkär	estelik	estelik, belek
hatırlamak	ḫatırlamag	ḫätirläv, iskä töşörөv	eske tüsirüv	eske tüşürǖ, estō̄
hatim	ḫätm	ḫätim	ḫatım, katım	Kurandı büt okū
hatip	ḫätib, nātiġ	ḫätip, säsän	şeşen	çeçen
hattā	hätta	ḫatta	kerek dese; tipti; da, de	munu da, anı da
hātun	gadın, ḫatın	katın-kız	äyel, katın	katın
hava (gaz)	hava	hava	ava, ave	aba
hava (meteoroloji)	hava	kön (där), hava(lar)	avarayı	aba-ırayı
hava (müzik)	hava	mon, küy	makam	obon
hava (edā)	ähval-ruhiyyä	käyif, künjil, ruh	könjl küyi, könjl	könjül, abal
hava alanı	aeroport	aeroport	aerodrom, aeroport	aba maydan, aeroport
havacı	härbi täyyāräçi	aviyator (härbi)	aviyator, aviyatsiyaşı (äskeriy)	aba küçtörünün askeri
havadar	ab-havalı yer	yiläs, havası yakşı urın	avası taza jer	abası taza cer

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ҳàtirä; esdälik	ҳatirä, istäliklär	yātlama	ҳatirä, äskä (yatka) eliş	vospominaniye
esdälik	hädiyä, istälik, yadkar'	sovğat, sīlağ	hadiyä, ästälik	pam'atnıy podarók
ҳàtirlämàk, eslämàk	ҳätirläv, iskä töşirü	yātlamak	äslimäk, ҳatirigä almak	pomnit'; vspominat'
ҳatm	ҳatim	hatım	ҳätm	mus. ҳatim (proçteniye korana ot naçala do kontsa)
nàtık	ҳatıyp, çäçän	dilevār, orator	natiḳ, çeçän	orator
hättà, hättàki	hätta	hatdā	ҳätta	a çastitsa daje, i pri etom
ҳàtin	ҳatın - kız	hātın, ayāl	ҳotun, ayal	jenşçina; dama
hävà	hava	hovā	hava	vozduҳ
àb-hävà	hava (ҳäli), kön	hovā	hava, havarayı	pogóda
hävà, àhäng	köy, moҳ, ahäҳ	heҳ	ahäҳ	melodiya, motiv, napev
käyfiyät	käyif, künҳil, ruh	hovāla, bāt	käypiyat, könҳül	nastroyeniye, raspolojeniye
konälğa; täyyàrägàh	aeroport	aeroport	aeroport	aeropórt
aviyator, hävàdä uçuvçi	aviyator (härbi)	harbı aviator	aviyatsiya äskiri	voyennıy aviator
hävàdàr, bähävà cày	ciläs, havası yahşı urın	tāmīz hovālı yer	havası taza yär	ҳoroşo provetrivaemıy (omeste)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hava değişimi	iġlim däyişdirmäk	(ҕästäliktän) kliymat almaştırıv	klimattı (avaraydı) özgertüv	aba almaştırū, orun kotorū
havādis	ҕäbär	ҕäbär, bildiriv	ҕabar, mälimet	kabar
hava gazı	metan gazı	metan (kümir) gazı	jarık bergiş gaz	küyūçü gaz, kömür gazı, metan
havāī	havāyı	yilbäzäk, yilgıvar	jel könjildi, jel minezdi, uytkıma	cenjil oylū, cenjil, boş
havalanmak	havalanmag	(osop) kütäriliv, miniv (havağa)	köterilüv, ävelev	kötörülū, cerden kötörülū
havāle	hävälä	tapşırıv, kuşıv, äytiv	tapsıruv	ötkörū, tapşırū
havāle (para havālesi)	köçürmä (poçt vāsitäsilä pul göndärmä)	poçta (telegraf) minän aksa halıv	(akşa) avdaruv, jiberüv	akça cönötū
hava limanı	aeroport	aeroport	aerodrom, aeroport	aba maydan, aeroport
havan	häväng	kili	keli	soku, sokuça
havan eli	hävängdästä	kili habı, töygös	kelsap, tüygiş	sokbilek
hava yolu	hava yolu	hava yulı	äve jolı, aviyatrassa	aba colu
hāvi olmak	ähätä etmäk, hāvi olmag	üz isinä alıv, isinä kirtiv	tutınuv, ustav, kamtuv	içine kamtū
havlamak	hürmäk	öröv	ürüv	ürū, kabū
havlu	däsmal, mähraba	tastamal, hölgö	oramal, sülgi	çaçık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
càyni özgärtiriş, bähavà yerlärgä bàriş	(ҳästäliktän) klimat almaştıru	klimat çalşığı	abihava yötkäş, iḳlim yötkäş	peremena, smena klimata
ҳabär, mä'lumàt	ҳäbär, bildirü	habar	ҳävär	izvestiye, soobşçeniye
yàruğlik gäzi	metan (kümir) gazı	metan gāzı	yorukluk gazi	svetilnıy gaz
hävàyi, yengiltäbiät	cilbäzäk, cilkuar	hovāyı	yenik, boş, tutruksiz	vetrenıy, legkomıslennıy
àsmàngä (hävàgä) kötärilmàk	oçıp minü, oçıp kütärilü, (havağa)	asmāna galmak (göterilmek)	pärvaz kılmak, uçup kötürülmäk	podnimat's'a v vózduḥ, vzletat'
hävàlä, tàpşiriş	tapşıru, kuşu, äytü	tabşırmak	havalä, tapşuruk	peredaça, dovereniye
pul yubàriş, pul ötkäziş	poçta (telegraf) bilä akça salu	poçta bilen pul uğratma	pul ävitiş	perevód (deneg, veksel'a)
konälğa; täyyàrägàh	aeroport	aeroport	aeroport	aeropórt
hàvànçä, oğır, keli	kili	sokı, sokucık	havançä, oğur	stupa
kelisàb	kili sabı, kisap, töyğiç	sokudāş	oğur sepi	pest, pestik (stupki)
hävà yoli	hava yuli	hovā yōlı	hava yoli	vozduşnıye linii, aviatrassa
içigä àlmàk, egä bolmàk	üz içinä alu, içinä kirtü	içine almak	içigä almak	zaklüçat', vmeşçat', soderjat' (v sebe)
hürmàk	örü	üyrmek	havlimak, kavimak	layat'
sàçık	sölgi, tastımal	polotentse, el süpürğiç	löngä	polotentse

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
havsala	hövsälä	otkorlok, ziräklilik, zihinlilik	zerektik, zeyin(dilik), ukkıştık	tüşünük, akıl
havuç	kök, yerkökü	kişir	säbiz	sabiz
havuz	hovuz	basseyn, hıv haklağıs	ḫavız	ḫavuz
havyar	kürü	ıvıldırık	uvıldırık	balık cumurtkası, ikra
hayā	häyā	oyalsanlık, oyalıvsanlık	uyat, uyalşaktık	uyattūluk
hayal	ḫäyal	faraz, yurav; ḫıyal, uy	kıyal, arman, muŋ	kıyal; kuru kıyal
hayālet	ḫäyālät	öräk, şävlä	eles	arbak
hayālī	ḫäyāli	ḫıyalıy, uydırma	kıyaldı, kıyalıy; jasandı	kıyaldağı
hayalperest	ḫäyalpäräst	ḫıyallanıvsı; buş ḫıyalsı	kıyalşıl; kur kıyalşıl; armanşıl	kuru kıyalçı
hayat	häyat	tormoş, yäşäv, tiriklik, ğomör	ömir, tirşilik	caşō, turmuş
haydi	di, gel	äy, äydä, yä, yaray	al; käne	kana
haydut	haydut, guldur	yulbasar, talavsı	karakşı, bavkespe, tonavşı	karakçı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
fähm-färàsät, zehnlilik	otkırlık, ziräkli(li)k, zihinli(li)k	āŋ, zehīn	eḳıl, pam-parasät	pon'atlivost', soobrazitel-nost', smekalka
sabzi	kişir	kāşir	sävzä	markóv'
hàvuz	basseyn, su saklağıç	hovuz	havuz	vodoyöm, basseyn
uvildirik, ikrä	uıldık	işbil	beliḳ uruği	ikra
hayà, uyät	oyaluçanlık, oyalçanlık	hayā, utanç	haya, uyat	stıd, stıdlivost
ḫayàl; täsävvür	(korı) ḫıyal, faraz, yurav, uy	hıyāl	ḫiyal, täsävvur	meçta; voobrajeniye; fantaziya, illüziya
şärpä, ärvàh	öräk, şävlä	göze görünme (hıyālı)	ärvah, ḫiyal üräk	prividеniye, prizrak, fantóm
ḫayàliy, tokımä	ḫıyalıy, uydırma	hıyālı	ḫiyaliy	voobrajayemıy; prizraçnıy; fantastiçeskiy
ḫayàlpäräst	ḫıyallanuçı; ḫıyalğa birilüçi	hıyālbent	ḫiyalpäräst	fantazör, meçtatel'
häyàt	tormış, ğomir, tiriklik, yäşäv	durmuş	hayat	jizn', suşçestvovaniye
kani, hä, -çi	äy, äydä, yä, yaray	hanı, gel	ḳeni	nu!, ayda!, davay!, poşöl!
yoltosär, karàkçi, bàsḳınçi	yul kisüçi, yulbasar, talauçı	garakçı, tālançı	talançi, bulançi	razbóynik

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hayhay	baş üstä, sözsüz	älbittä, baş östö, hüzhiz	kup; äriyne, älbette	albette, sözsüz
hayhuy	hay-küy	şav-şu, ğavğa, tavış	azan-kazan, uv-şuv, bak-şak	ızı-çū, kū-şū
hayıflanmak	heyflänmäk	ayav, ükiniv, kızğanıv, kayğırıv	kayğıruv, uvayımdav, ökinüv	ökünū
hayır (iyilik)	ḫeyir	ḫäyir-sädäkä, iğilik	kayır, şapağat, iygilik	kayır
hayır	ḫeyr	yuk	jok	cok
hayırsız	ḫeyirsiz	faydahız, ḫäyirhiz	kayırsız	kayırsız, paydasız
haykırmak	haygırmag	kıskırıp kuyıv	aykaylav	kıykırū, bakırū
haylaz	yaramaz; nādinc	şayan, şuk	kırsık, soykanşı, tentek	beybaş, tentek
hayli	ḫeyli	küp, baytak, şaktıy	äjeptävir, öte-möte, birtalay	ayrıkça köp, özgöçö köp
hayran	heyran	ğäjäplängän, ḫayran kalğan	kayran	ayran, taŋ
hayret	heyrät	katıp kalıv, aptırav	taŋ kaluv, taŋdanuv	şaşū, aldastap kalū
hayrola	ḫeyir ola	ni(mä) buldı yahşımı?, häyiri minän bulhın!	ne boldı? tınıştık pa?	kelgen ekensiz? kayır?
haysiyet	heysiyyät	ḫäsiyät, däräjä, märtäbä	namıs, adamgerşilik, kisilik	ar-namız, ariyet

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYĞUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mäyli; ḫop; bäcànu dil	süzsiz, baş östi, älbättä	baş üstüne	hä, älvättä	ladno!, ḫoroşó!, da da!
şàvkın-suràn, kıy-çuv	gavğa, kıçkırış, tavış	galmağal, vağırdı	varaŋ-çuruŋ	şum (i) gam; gvalt, galdöj
äfsüslänmàk; räncimàk, kayğurmàk	ükinü, kızğanu, kayğıru, jälläv	haypıŋ gelmek	eçinmak, köyünmäk, puşayman yemäk	sojalet'; ogorçat's'a
ḫayr, yaḫşilik	ḫäyir, iğilik, sädaka	hayır	ḫäyr, yaḫşilik, mehrivanlik	dobro, blago
yok	yuk	yōk	yak	(çastitsa) net
fàydäsiz	faydasız, äräm, ḫäyirsiz	hayırsız, peydāsız	ḫäyrsiz	ne delayuşçiy dobra; ne prinos'aşçiy pol'zı
häykırmàk, kıçkırmàk	kıçkırıp kuyu	haykırmak	çakirimak	voskliknut'; zakriçat'
bevàş	şayan, şuk	bībaş	bäŋvaş, täntäk	pakostnik, negódnik
köp, täläy, ḫıylä	küp, baytak, şaktıy	ep-esli, köp	ḫeli	mnógo, izr'adno; znaçitel'no
häyràn	ḫäyran kalğan, ğacäplängän	hayrān	häyran	izumlönnıy, parajönnıy, oşelamlönnıy
häyrät; kàyil kàliş, tàng kàliş	katıp kalu, aptırav	geŋ galma	ḫäyrät	udivleniye, otsepeneniye, ostolbeneniye
nimä boldi? tinçlikmi?	ni buldı yaḫşımı?, häyiri bilän bulsın!	hayır (eyğilik) bolsun	amanmu? nimä boldi?	k dobru bı! day bog k dobru!
kadr-kımmät, àbro, àr-nàmus	ḫasiyat, däräcä, märtäbä	mertebe, hatīra	kadir-ḳimmät, izzät	dostoinstvo, çest'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hayvan	heyvan	hayuan; yanuar; an	ĥayvan	ayban
haz	häzz	räĥät(lik), läzzät, irmäk	läzzät, raĥat, kuşır	ırakat, cırğal
hazım	häzm	hindiriv, üzläştiriv	sinjrüv, äzim etüv	sinjim
hazır	hazır	äzjir, ĥäzir	äzir, dayar, dayın	dayar
hazırlamak	hazırlamag	äzjirläv, ĥäzjirläv	äzirlev, dayarlav, dayındav	dayardō
hazin	häzin	kayğılı, köyönöslö, boyok	kayğılı, kasiretti, uvayımdı	kayğılū, ökünüçtū, kapalū
hazīne	ĥäzīnä	kazna	kazına	kazına
haziran	iyun	iyun'	mavsım	kulca, iyun
hazmetmek	häzm etmäk	hiŋdiriv, üzläştiriv	sinjrüv	sinjrū, aş kılū
hazret	häzrät	ĥäzrät, izğı, ävliyä	kaziret, äziret, ävliye	aziret
hazzetmek	häzz almag, läzzät almag	ĥuşlanıv, ķänäğätläniv	unatuv, jaratuv	ırakat alū
hebā etmek	boşa särf etmäk	buşka tırışıv (ütkäriv), äräm itiv	boska ketirüv	boşko ketirū
hece	heca	ijik	buvın	mūn

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
häyvàn	ḫayvan	hayvān	hayvan	jivótnoye; zver'
läzzät, mäzä, ràhät	raḫät(lik), ḫozur(lık), käyif	hez, lezzet, māzā	lazzät, rahätlik	udovól'stviye, naslajdeniye
häzm, àvkatni singdiriş	siŋdirü, üzläştirü	siŋdirme	häzim	perevarivaniye, usvoyeniye, pişçevareniye
täyyàr, hàzir	äzir, ḫäzir	hāzir, tayyār	hazir, täyyär	gotóvıy
täyyàrlämàk, hàzirlämàk	äzirläv, ḫäzirläv	hāzirlemek, tayyārlamak	hazirlimak, täyyärlimak	gotovit', prigotovl'at'; sznar'ajat'
häzin, ğamgin, mäyüs	kayğılı, ḫäsrätli, sağışlı	hasratlı, gussalı, ahmırlı	häzin	peçal'nıy, grustnıy, ogorçönnıy
ḫazinä	kazna, ḫäzinä	hazīna	ḫäzinä, ğäznä	kazna; sokróvişça
iyün	iyun'	iyun	iyün, altınçi ay	iyun'
häzm etmàk, singdirmàk	siŋdirü, üzläştirü	siŋdirmek	häzim kılmak, siŋdürmäk	perevarivat', usvaivat' (o pişçe)
häzrät	ḫäzrät, izği, ävliyä	hezret	ḫäzrät	mus. prorók; sv'atoy
läzzätlänmàk, yàkmàk	kanäğat'länü, ḫuşlanu	lezzet almak, māza tapmak, hez etmek	yakmak, ḫuş körmäk	nravit's'a; poluçat' udovol'stviye
behüdä särflämàk	buşka tırışu (ütkärü), äräm itü	bīsarpa tutmak, yersiz sarp etmek	israp kılmak, paydisiz särp ätmäk	tratit' vpustuyu; tratit' naprasno, rastoçat'
boğın, hicà	icik	boğun	boğum	slóg

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hedef	hädäf	makhat, morat; säp, märäy	nısana; maksat	maksat
heder etmek	hädär etmäk	buşka tırışıv (ütkäriv), äräm itiv	ısırap etüv	boşko ketirū
hediye	hädiyyä	büläk, hädiyä	sıy(lık), sälemdeme, tartuv	belek
hekim	häkim	tabib, doktor, vraç	däriger	doktur, vraç
helâ	ayakyolu, tualet	ayak yulı, ubornaya, tualet	äjetḫana, däretḫana	däratkana
helâk	hälâk	häläk	ölüv, jok boluv, kuruv	ölū, cok bolū
helâl	halal	ḫäläl	adal	adal
helâlleşmek	halallaşmag	bäḫjlläşiv	bir-birin keşirüv; adaldasuv	adaldaşū, künōlörün keçirişū
hele	hälä	hiş yukta, hiş bulmasa, tävzä	tek kana, tek, ğana	eŋ murda, başında, alğaç
helikopter	vertolyot	vertol'öt	vertolyot	vertolyot
helva	halva	ḫälvä	aluva, ḫaluva	ḫalba
hem... hem (de)	häm... häm dä	häm... häm, da..da, dä..dä	da... da, äri... äri	da .... dağı
hemcins	hämcins	tördäş, tiŋdäş	birkelki, birtekti, tektes	birdey, bir türdū
hemen	hämän, därhal	asığıs, tiz (ğinä), ḫäzir ük	derev	darō, toktōsuz

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
nişàn, maḳsäd	maksat, morat	nişāna; maksat	nişan; mähşät	tsel'
behüdä särflämàk, yokàtmàk	buşka tırışu (ütkärü), äräm itü	bīsarpa tutmak, yersiz sarp etmek	israp kılmak	tratit' v pustuyu; tratit' naprasno
hädyä, sàvğa, tàrtık	büläk, hädiyä	sovğat	hädiyä, soğat, tartuk	dar, podarók
täbib, doktor, vraç	tabib, doktor, vraç	doktor, lukmān	tevip, dohţur	vraç, dóktor
hàcäthąànä, hąläcày	ayak yulı, ubornaya, tualet	hācathāna	hacäthąana	ubórnaya, tuvalet
hälàk	hälak	helāk, ōlme	halak, ölüş	gibel', smert'
hälàl	hąläl	halāl	halal	dozvólennıy şariatom
kelişmàḳ, bir-birini ràzi ḳılmàḳ	bähţilläşü	rāzīlaşmak	halallaşmak, razilaşmak	proşçat' durg drugu (ot kokogo-libo dolga)
heç bolmägändä	hiç yukta, başta, äväl	hāli, önţinçā	heç bolmiğanda, aldı bilän	pust' tól'ko, tól'ko
vertolyot	vertol'yot	vertolyot	vertolöt	vertolöt
hälvà	hąälvä	halva	halva	hąalva
häm ... häm	häm... häm, da..da, dā..dā	hem...hem (-de)	häm...häm	(soyuz) i
bir hąil, türdàş, hämcins	törläş, tiŋdäş	bir dürli, birmeŋzeş	hämcins, bir türlük	odnoródniy
därhàl, tezdä	aşığıç, tiz (ğinä), totkarsız	tīz, dessine, derrev	därhal, därru	seyças je, tut je, nemedleno

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hemfikir	hämfikir	fikirdäş, uydaş	pikirles	pikirleş
hemşehri	hämşähär(li)	yaktaş	jerles	cerdeş, ayıldaş
hemşire (tıp)	tibb bacısı, hämşirä	şäfqätlik tutası, medsestra, ğämşirä	karavşı däriger (äyel)	medsestra
hendek	ğändäk	sokor; ur	or	kandek, aŋ
hengâme	hängâmä	ığı-zığı, mähşär, sıvalış	abır-jubır, apır-topır, abır-sabır	çırı-çū
henüz	hänuz	ğäzirgä, äli(ğä)	äzirşe, äli	azır dele, dağı ele
hep	hämişä, dāimā	daimi, härvakıt, özlökhöz	däyim, ärdayım, dayım	dayıma, ar ubak
hepsi	hamısı	hämmäsi, bötönöhö, bötähi	bäri, barşası	bardığı, calpısı
her	här	här	är	ar
her halde	här halda	motlak; härğäldä, ihtimal	davsız; mümkin, bälkim	sözsüz; mümkün, balkim
herhangibir	här hansı bir	tiläḥä nindäy, tiläḥä kayhı, kim	kaysısı bolsa da; kaysıbir	kim bolso da, kaysısı bolso da
herif	härif	ğäjäp, säyir kişi, tip	sum, sumkay	kızık kişi

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
hämfikr, fikrdàş, mäsläkdàş	fikirdäş, uydaş	pikirdeş	pikirdaş, hämpikir	yedinomışlennık
yurtdàş	yaktaş	ïldeş, yürtdaş	jutdaş, hämşähär	zeml'ak
hämşirä	şäfkat'lik tutaşı, medsestra, ḫämşirä	medsestra, şepāğat uyası	hämşirä	meditsinskaya sestra
ḫandak, zàvur	ozın çokır, kanav	ganav, yāp	ḫändäk, godaŋ	róv; kanava
tos-topàlàn, àlä-ğàvur	ığı-zığı, şav-şu, itiş-törtiş	gārma-gürmelik, başağaylık	kalaymikan, ğulğula	sumatóḫa, sutoloka
häli, hàzirgäçä	ḫäzirgä, äli'(ğä)	henïz, entek	tehj, tehjla	poka ne, poka çto ne, yeşçö ne, poka yeşçö ne
dàimà, hämişä, här vakt	daimi, härvakıt, özliksiz	hemïşe, mıdāma, elmıdāma	här kaçan, här dayim, hemişäm	vsö, ves'; vsegda, postoyanno
hämmäsi, bäri, bärçäsi	bötinisi, barlığı, barçası	hemmesi, bārı	hämmisi, barçäsi	vsö; vse (oni)
här	här	her	här	kajdıy, vs'akiy
mutlakà; här hàldä	motlak; härḫäldä, iḫtimal	hökmān; ähtimāl, belki	mümkün, ihtimal	nepremenno, ob'azatel'no; navernoye daljno bit'
här ḳandäy bir, här bir	tiläsä nindi, tiläsä kaysı, tiläsä kim	kim-de (haysı-da) bolsa biri	här bir, här kaysi	lüboy, vs'akiy, kakoy ugodno
nusḫa	ğajäp, säyir kişi, tip	yoknasız (ādam), tip	kimdur, kişi	(neodobrit.) tip, sub'yekt

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
herkes	här käs	här kim	ärkim	ar kim
herze	härzä	yuk nämä, safsata, buş hüz	şandırak, şatpak, ağat	dayınsız, bılcır, bolboğon
hesap	hesab	hanav, isäp, isäp-hjsäp	esep, kıysap	esep
hesaplamak	hesablamag	hanav, hjsaplav, isäplav	eseptev	eseptō
hesaplaşmak (kozunu paylaşmak)	hesablaşmag	üs alıv, kon (alıv), hjsaplasıv	eseptesüv, öş aluv	öç alū, esepteşū
hesaplı (ucuz)	hesablanmış, düşünülmüş	isäpli	esepti, eseptelgen	akçağa ılayık, çöntökö caraşa
hesaplı (ölçülü)	tädbirli	bötä yaktan uylağan (uylavsı)	esepdan, ukıptı, ünemşil	saresep
heves	häväs	därt, näpsi	äves, kuştar	kālō
hey	hey, ey	äy!, kara äli!	ey	ey
heybe	heybä, hjurcun	artmak (iyärzä)	korjın	kurcun
heybet	heybät	möhabät, äybät	aybat	aybat
heyecan	häyäcan	tulkınlanıv, borsolov	vayımdav, kusalanuv	tolkundō
heyelân	uçgun	yimiriliv, işiliv, büsiriliv	köşkin, opırılıp kulav	cer köçkü
heyet	hey'ät	komissiya	alka	komissiya, tekşerū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
här kim, här kişi	härkim	her kim	här kim, här kaysi	vs'akiy; kajdıy
säfsätä, bolmağur gäp	yuk-bar süz, safsata, läçtit	bīderek, uğursız, bolğusız	säpsätä	vzdór, nelepost'; ahineya
hisàb, hisàblaş, sänàk	hjsap, sanav, isäp	hasāp	hesap	isçisleniye, vıçisleniye; podsçöt; sçöt
hisàblämàk, sänämàk	sanav, hjsaplav, isäpläv	hasāplamak	hesaplimak, sanimak	sçitat', vıçisl'at', isçisl'at'
öç àlmàḳ	hjsaplaşu, üç alu	hasāplaşmak	hesaplaşmak, öç almak	rassçitat's'a, raskvitat's'a (s kem)
hisàbli, tecämkàr	isäpli	hasāplı, tığşītlı	berikatlık, paydilik	rassçitannıy, produmannıy, predusmot rennıy zaraneye
tädbirli, ehtiyätkàr	töptän uylağan, uylap işläğän (işlävçi)	hasāplı	ihtiyatlik, pähäs	rasçötlivıy, ostorójnıy, osmotritel'nıy
hàhiş	äväs, därt	höves	häväs	strast'; jelaniye
ey, hey	äy!, kara äli!	hey, ēy	häy	ey!, posluşay!
hurcun	asılmalı sumka	horcun	hurcun	sumka (peremötnaya)
häybät, uluğvàrlik	häybät, aybät, möhabät	haybat	häyvät	veliçestvennıy vid; veliçiye
häyäcàn	dulkınlanu, borçılu	tolğunma	hayacan	volneniye, perejivaniye
köçki, opiriliş	işilip töşü, çimirilip töşü	opurılma, gorp atma	ğulama, örülmä	obval, ópolzen'
häyät	komissiya	komissiya	häyät, komissiya	komissiya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
heyhāt	heyhat	kızğanıs, yäl, äräm	ay, kap (odağay)	ē, ey, kap
heykel	heykäl	taş hın, statuya	müsın	aykel, estelik
heykeltıraş	heykältäraş	skul'ptor, hınsı	müsinşi	aykelçi, skulptor
hezeyan	sayıglama, särsämlämä	mäğänähiz (hüz), tuzğa yazmağan	sandırak, şatpak	tantık söz, bılcır söz
hezīmet	darmadağın olma, tarmar olma	tar-mar itiliv, yimiriliv	jeŋjilüv, küyrev	ceŋjilǖ, kıyrō̄
hıçkırık	hıçgırıg	oskolok, tamak sakırıv	ıkılık	ıktıtū̄
hıçkırmak	hıçgırmag	oskolok totov	ıkılıktav	ıktıtū̄
hımhım	hım hım	mihŋım, tınkış	mıŋkıldak	maŋka, buldur, mıŋkıldağan
hıncahınç	dopdolu	şığırım tulıv	lık tolı	cıkcıyma, toptoltura
hınç	hirs, kin, ġäzäb	kürä almavsılık, näfrät	öşpendilik	kektō̄
hınzır	donuz	suska, dunğız	doŋız, şoşka	doŋuz, çoçko
hırçın	särt, tärs	yandıray, kızğıv, borğak kişi	aşuvşaŋ, küygelek	tez açūlū̄, terikçēl, kızū̄ kandū̄
hırgür	çäkişmä, dalaşma	bäĥäs, dav, tartış	urıs-keris, dav-damay	çır-çatak, ır-çır
hırıldamak	hŋırıldamag	gırıldav, hŋırıldav	kırıldav, korıldav	kırıldō̄
hırıltı	hŋırıltı	hŋırıldav	kırıl, korıl, sırıl	kırkırak, kırıldō̄

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
äfsüs, häyhàt	kızğanıç, jäl, ükiniç	armān, ēy	ättiginäy, äpsus	(mejd.) k sojaleniyu! uvı!
häykäl	taş sın, statuya	heykel	häykäl	statuya
häykältäràş	skul'ptor, sınçı	heykeltaraş, heykelçi	häykältaraş, häykälçi	skul'ptor
älähsiräş, älciräş	mäğanäsiz süz, tuzğa yazmağan	samahıllı, uğursız söz	yok söz, cöläş	bredni, bessmislitsa, vzdór
tàr-màr boliş	tar-mar itilü, cimirilü	derbi-dāğın (kül-peyekūn) bolma	häzimät, tar-mar boluş	porajeniye, razgrom
hikıçàk	oçkılık	sınçğılavuk	heḳiḳ	ikóta, ikaniye
hikıçàk tutmàk	oçkılık totu	sınçğırmak	heḳiḳlimak	ikat'
mänka	tınkış	genzev	kanıruk, ğınjıldak	gnusavıy
tıkılinç, tirband	şığırım (arkılğançı) tulı	hırīn-dıkīn	lık tolğan	bitkóm nabitıy; perepólnennıy
ginä-küdürät, näfrät, kek	näfrät, küralmav	ōç, gahar-gazap	öcmänlik, näprät	nenavist', zlóba; jajda mesti
çoçka, tonğız	çuçka, dungız	doŋuz	toŋğuz	svin'ya, bórov
cizzäki, sercähl	kızu kanlı, kızıp kitüçän	gızma, dārğursak	terikkäk	vspıl'çivıy, razdrajitel'nıy
cäncäl, ğavğà, nizà	bäḫäs, süz köräştirü, däğva	sene-mene, onşuksızlık	cedäl, cancal	postoyannıye ssórı; razdórı
hırıllämàk	gırıldav, hırıldav	hıjjıldamak, hırkıldamak	hirildimak	hripet'; hrapet'
hırilläş	hırıldav	hıjjıldı, hırkıldı	hirildaş	hripeniye, hrip

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hırka	yun jaket, hırka	pulover; kamzol	jılı kevdeşe	tor çeket
hırlamak	mırıldamag	ırıldav, ükiriv, akırıv	ırıldav	ırıldō
hırpalamak	hırpalamag	kakşatıv, iştän sığarıv	tıytık tatuv	cüdötü
hırs	härislik, tamah	hıris(lik)	ıntıktık, kumarlık	katü kälö, aşıkça umtulü
hırsız	oğru	bur, karak, uğrı	ur	üru, üru-keski
hısım	gohum, äġräba	kärzäş, tuğan, tuğan-tumasa	tuvıs, tuvıskan	tüğan
hışım	ġäzäb, hiddät	asıv, yarhıv, kotoronov	aşuv, ıza	açü, kıcır, kär
hışırdamak	hışıldamag	kıptırzav, kıştırdav	şıtırlav, sıbdırlav	şüdurö, şıldırö
hışırtı	hışıltı	kıptırzav, kıştırdav	şıtırlav, sıbdırlav	kaçırö, kıçırö
hıyānet	häyānät	hıyanat; hatılıv	opasızdık, kıyanat	kıyanattık, çıkkınçılık
hıyar	hıyar	kıyar	kıyar	badıran, kıyar
hız	sür'ät	tizlik, yähätlik	jıldamdık	ıldamdık
hızlanmak	sür'ätlänmäk	tizläniv, kızıvlanıv, kızıvlav	tezdetüv	ıldamdö, tezdö
hibe	bağışlama	tülävhiz, buş(lay)	akısız jardem, savğa	kayrım, cardam

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
hirka, (kämzülgä oḫşaş kiyim)	pulover, kamzol	kofta, jaket	kämzäl, tokulğan kofta	(st'öganaya) kurtka
irillämàk	ırıldav, bakıru, ükirü	hırlamak	hjrildimak	rıçat' (o sobake)
işdän çıkarmàk, tozitmàk	kakşatu, iştän çığaru	yençmek, lütüni çıkarmak	kiynimak, yänçimäk	izmatıvat'
hirs, ehtiràs	hjrıs (lık)	harsıdünyā	ihtiras, işkıvazlik	strastnoye jelaniye, bezuderjnaya strast'
oğri	karak, uğrı, bur	oğrı	oğri	vor
karindàş	kardäş, tuğan, tuğan-tumaça	garındaş	uruk-tukkan, hjşakriba	rodstvennik, rodn'a
ğazäb, kahr	açu, yarsu, kotırınu	öyke, gahar	ğäzäp, ḳähär	gnev, yarost; neistovstvo
şitirlämàk, şildirämàk	kıstırdav, şıtırdav	şıkırdamak	şirildimak	şurşat'
şitirlaş, şildiraş	kıstırdav, şıtırdav	şıkırdı	şirildaş	şurşan'ye
hjyànät, hainlik, sàtkınlik	hıyänät, satılu	hıyānat, dönüklik	hjyanät, satkunluk	predatel'stvo, izmena
bàdring	kıyar	hıyār	tärhämäk, hjango	oguretş
tezlik, çakkànlik, cädällik	tizlik, cähätlik	tīzlik, çaltlık	tezlik, ildamlık, iştiklik	skórost', bıstrota
tezläşmàk	tizlänü, kızulanu, kızulau	tīzleşmek, çaltlaşmak	iştiklimäk, ildamlimak	nabirat' skórost'
ehsàn, hayr-ehsàn, bahşiş	tülävsiz, buş (lıy)	muğt kömek, yārdam	hayr-sadiḳä, yärdäm	bezvozmezdnaya pomoşç'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hicap	hicab, utanma	oyat, ğärlik, oyalıv	uyat, uyalşaktık	uyat, uyattūluk
hiciv, hicviye	häcv	satira	sıkak	tamsil
hicran	hicran	ayırılışıv, ğörbät	ayrıluv, ayrılısuv	ayrılū
hicrī	hicri	hijri	hjjra	hjücüra
hicvetmek	häcv etmäk	mıskıllav, kölöv, mäshğäräläv	kelekelev, maskaralav	şıldıŋdō, kaksıktō
hiç	heç	his tä	eş	eç
hiçbir	heç bir	his bir	eşbir	eç bir
hiçbiri	heç biri	his biri	eşkim(i)	eç biri
hidāyet	hidāyät	tura yul	iğdikat, adal jol	tūra col
hiddet	hiddät, ġäzäb	yandıraylık, kızıvlık, asıv	aşuv, ıza	açū, kār
hiddetlenmek	hiddätlänmäk	asıvlanıv	aşuvlanuv, ızalanuv	açūlanū, kārlanū
hikâye	hekâyä	hikäyä	hjkaya	aŋgeme, ikaya
hikmet	hikmät	zur akıllılık	danalık	akıldūluk, akılmandık
hilâfet	hjlâfät	hğälifät, hğälifä(t)lik	hğalifat	hğalifat
hilâl	hilâl	yaŋa (tıvğan) ay	jaŋa ay, jartı ay	caŋı tūğan ay, caŋırğan ay

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
uyät, uyätçänlik	oyat, ğarlik, oyalu	utanç, hayā	uyat, iza, ar-nomus	stıd, stıdlivost'
häcv	satira	satira	häcv	satira
hicràn, äyrılık	ayrılışu, ğorbät	hicrān, ayralık	hicran, ayriliş	razluka, rasstavaniye
hicriy	hicri	hicri	hicriy	musulmanskoy eri
häcv etmàk, mäshǧärä kılmàk	kölü, mıskıllav, mäshǧäräläv	üstünden gülmek, masğaralamak	häcv kılmak, mäshǧirä kılmak	vısmeivat'; podvergat' osmeyaniyu
heç	hiç tä	hīç	heç	niskol'ko, soverşenno, sovsem, vovse
heç bir	hiç bir	hīç bir	heç bir	ni odin, nikakoy
heç biri	hiç biri	hīç bīri	heç biri	nikto iz; ni odin iz
toğri yol, hidàyät,	turı yul	hak yōl	hidayät, häḳiḳiy yol	(mus.) vstupleniye na istinnıy put'
kahr, ğazäb	kızu kanlılık, açu	öyke, kine, gahar	ḳeni kızıḳlik	gnev, yarost'; vspıl'çivost'
äççıklänmàk	açulanu	gaharlanmak, gızmak	ḳeni kızimak, äççiğlanmak	razgnevat's'a, rasserdit's'a, (na kogo-çto)
hikàyä	hikäyä	hekāya	hikayä	rasskaz
hikmät, dànişmändlik	zur akıllılık	dānalık, pähimlilik	hikmät	mudrost
ḫalifälik	ḫälifät, ḫälifä(t)lik	halifat	ḫalipät	ḫalifat
hilàl, yängi ày	yaŋa (tuğan) ay	tāze doğan āy	hiläl, yeŋi ay	molodoy mes'ats, polumes'ats

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hīle	hiylä, mäkr	ḫäylä, aldav	ayla	kıytırlık, aldamçılık
hīlekâr	hiylägär	ḫäyläkär, aldaksı	aylaker	kıytır, aldamçı
hilkat	ḥılġät	jaratılış	jaratılıs, jaratılğandık	caratılū
himāye	himāyä	yaklav, haklav, hak	kamkorlık, korğavşılık, jaktavşılık	korğō, küzötū
himmet	hümmät	künjl yatıv	rakım etüv, ıkılas, oŋ sıŋay	kayrım, cardam
hindi	hindu, hinduşka	kürkä	kürke tavık	gulu tōk, induk, kürp
Hindistan cevizi	hindgozu	kokos sätläviği	kokos jaŋğağı, kokos	ündü caŋğağı, kokos caŋğağı
his	hiss	his, toyğo, hizjm(läv)	sezim, sezik, tüysik	sezim, tuyum
hisar	hasar	krepost' stenaları	korğan kabırğaları	çep dubalı, çep
hisse	hissä, pay	ölöş, pay	üles	ülüş
hissedar	payçı	paysçik, paysı, ölösső	jarnaşı	ülüşçü, payçı
hissetmek	hiss etmäk	hizjv, toyov, his itiv	sezüv	sezū, tuyū
hissī	hissi	hisli, sizjmli, äsärli	sezimtal, äserli, sezgiş	sezimtal
hitāben	ḥıtābän	kimgädir karap indäşiv	karap (söylev)	kayrılıp (süylō)

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
hiylä, äldàv	ḫäylä, aldav	hīle, āldav	ḫelä	ḫjitrost'; obman; moşenniçestvo
hiyläkàr, äyyàr, äldàkçi	ḫäyläkär, aldakçı	hīleğār, āldavçı	ḫeligär	ḫjitry, plut, moşennik
yärätiliş, ḫjlkat	yaratılış	yaradılış, döredilis̈	yaritiliş	sozdaniye, tvoreniye
himàyä	yaklav, saklav, sak	gōrama, gōrāp saklama	koğdaş, himayä, mudapiyä	zaşçita, oḫrana
himmät	künjl yatu	hoşniyetlilik; penākārlik	himmät	blagovoleniye, blagosklonnost', milost
kürkä tàvuk	kürkä	hind tovuğı	kürkä	indeyka
kokos yànğàğı	kokos çikläviği	kokos hōzı	kokos	kokósovıy oreḫ
his	his, toyğı, sizim(lāv)	dūyğı	his	çuvstvo; oşçuşçeniye
ḳal'ä	krepost' stenaları	berkitme, galānıŋ dīvārı	sepil	krepostnaya stena
hissä, ülüş, päy	öliş, pay	pāy, ülüş	hässä, ülüş, pay	dol'a, pay
päyçi, hissädàr	paytsik, ölişçi	pāyçı	payçi	payşçik, aktsioner
his etmàk, sezmàk	sizü, toyu, his itü	duymak, sızmak	his kılmak	çuvstvovat', oşçuşçat'
hissiy; hissiyàtli	hisli, sizimli, äsärli	duyğur, sızğır	hissiyätlik, täsirçanlık	çuvstvitel'nıy; sentimental'nıy
ḫjtàbän	kimgädir karap indäşü	yüzlenip	ḫjtabän	obraşçayas' (k komul.)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hitābet	hjtābät	säsänlik	şeşendik	çeçendik
hitap	hjtab, mürāciät	indäsiv, hüz höyläv	söz söylev	kayrılū
hizā	sıra, cärgä	bir däräjälä, bir tigiz	dengey, tus, şen	katar, barabarlık
hizip	dästä, gurup, tayfa	klika, öyör, şayka	partiya, jik	top (oyu caman)
hizmet	hjdmät	hjzmät (itiv)	kızmet	kızmat
hizmetçi	hjdmätçi	hjzmätsi kız , asırav kız	kızmetşi äyel	üy kızmatçı ayal
hizmetkâr	hjdmätkâr	hjzmätsi, asrav	üy kızmetkeri	üy kızmatkeri
hoca (dînî)	molla, ahjund, hjoca	hjuja (dini), mulla	koja, molda	koco
hoca	müällim	ostaz , möğällim, ukıtıvsı	muğalim, ustaz	ustat, ağay
hodri meydan	gel meydana!	tiyip kinä kara(ğız)!	küş sınasayık! şık jekpe-jekke!	kel beri! kana, çık,!
hokka	hogga	kara havıtı	sıya savıt	sıya çelek
hokkabaz	hoggabaz	aldaksı, şarlatan, aferist	dümşe, köz boyavşı	aldamçı, aylaker
hol	salon	alğı bülmä	kire beris, avız üy	kire beriş
homurdanmak	mırıldanmag	mığırzav, mıjıv, burkıldav	mınjkıldav, mingirlev, burkıldav	mınjkıldō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
nàtıklik	çäçänlik	dilevārlık, gepe çeperlik	hjtabät, natiklik	oratorskoye iskusstvo; oratorstvo
hjtàb	indäşü, süz söyläv	yüzlenme, yüz tutma	hjtap, muraciyät	obraşçeniye (k komu -l.)
bir tärtibdä càyläşiş	bir däräcädä, birtigiz	hatar	tüz sizık	uroven'; raspolojeniye na odnoy linii
güruh; todä	öyir, şayka, klika	topar, toparlanışık	güruh, türküm	klika; gruppa, gruppiràvka
hjzmät	hjzmät (itü)	hızmat	hjzmät	slujba; obslujıvanıye
hjzmätkàr (ayàl)	hjzmätçi kız, asrav kız	hızmatkār ayāl	hjzmätçi	slujanka, domrabótnitsa
hjzmätkàr	hjzmätçi, asrav	hızmatkār	hjzmätkär	sluga
mullà	hjuca (dini), mulla	mōlla, āhūn	ahjun	hjodja, mulla
dàmlä, okıtuvçi	ostaz, möğallim, ukıtuçı	muğallım	ustaz	uçitel', nastavnik
kani çık! çık mäydàngä!	tiyip kinä kara(ğız)!	hanı, çık meydāna!	ḳeni, çık mäydanğa!	a nu poprobuy!
siyàhdàn	kara savıtı	dövet, sıyā çūyşe, sıyādān	siyädan, dügät	çernil'nitsa
lottibàz, näyrängbàz	aldakçı, şarlatan, aferist	kezzāp, hīleğār	hjeligär	şarlatan; aferist
dähliz	alğı bülmä, öy aldı	eyvān, dalan	dalan	peredn'aya, prihjojoya
mınğırlämàk, ğuldirämàk	mığırdanu, sukranu	hūnjürdemek	ğunğurlimak	vorçat', bormotat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
homurtu	mırıltı	mığırşav, mıjıv, burkıldav	mıŋgirlev, mıŋğırlav	mıŋkıldō
hop	hop, dayan!	hop (ey) !, tukta!	tokta, tura kal, tur	ey, tokto!
hoparlör	säsucaldan	reproduktor, usilitel'	davıs zoraytkış	reproduktor, ün küçötküç
hoplamak	hoppanmag	(urınında) hikiriv, ırğıv	sekirüv, ırğuv	tik (tak) sekirū
hor	hor	alama, yaman, tübän	kor	kor
horlamak (aşağı görmek)	horlamag	yamanlav, hurlav	korlav	kordō
horlamak (uykuda)	horuldamag	hırıldav, gırıldav	korıldav, kor etüv	koŋuruk tartū
horoz	horuz	ätäs	äteş, koraz	korōz
horozlanmak	horuzlanmag	ätäsläniv, kukırayıv, havalanıv	korazdanuv	korōzdonū, kekireyū
hortlak	hortdan	ubır; kan iskis	kansorğış	tirilgen arbak
hortlamak	hortlamag	ülgäs tiriliv	tirilüv	kayra tirilū
hortum (filde)	hortum	fil tomşoğo	tumsık (pilde)	pildin tumşuğu
hortum (su vb. için)	şlang	şlang; (rezin) isäk	mayıskak tütik, şlang	celim tütük, şlang
hortum (tabiatta)	burağan	koyon, davıl, öyörmä	kuyın, alay-düley	kuyun

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mıŋğırläş, ğuldiräş	mığırdanu, sukranı	hüŋürdeme	ğunğurlaş	vorçaniye, bormotaniye
ey, toḫtä!	ḫop(ey) !, tukta!	ēy, dur	häy, toḫta!	ḫop! stop!
radiokärnäy	reproduktor, usilitel'	reproduktor	reproduktor, radio kanäy	gromkogovoritel', reproduktor
säkrämàk, irğimàk, säpçimàk	(urınında) sikirip kuyu, sikirü, ırğu	yokarı bökmek	kargımak, irğımak	podprıgivat'; podskakivat'
ḫàr, tübän	kabaḫät, ḫurlıklı, tübän	pes, sānsız	ḫor	nizkiy, prezrennıy; niçtojnıy
ḫorlämàk	yamanlav, ḫurlav	kemsitmek	ḫorlimak, kämsitmäk	plóḫo (durno) obraşçat's'a
ḫurräk àtmàk, ḫurillämàk	ḫırıldav, gırıldav	horlamak	ḫoruldimak, ḫoräk tartmak	ḫrapet'
ḫoràz	ätäç	horaz	ğoraz	petuḫ
kekkäymàk, kerilmàk	ätäçlänü, oçınu, havalanu	hekgermek, herrelmek	gedäymäk	petuşit's'a; vajniçat', çvanit's'a
şärpä	ubır; kan içkiç	gān sōrucı arvah	ärvah, kanḫor	vampir
ḳabrdān çıḳmàḳ		dirilmek	tirilmäk	vıyti iz mogilı
ḫartum	ḫortum (fil borono)	hortum	pil tumşuği	ḫóbot
şlang, içäk	şlang; (rezin) içäk	şlang	şlang	şlang
kuyun, uyurmä	öyirmä, davıl, ğarasat	tüveley; girdāp	kuyun	smerç, vihr'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
horuldamak	hŋoruldamag	hŋırıldav, gırıldav	korıldav	koŋuruk tartū, koruldō
horultu	hŋorultu	hŋırıldav, gırıldav	korıldav, pırıldav	koŋuruk
hostes	stüardessa	stüardessa	dayaşı (samolyotte)	stuardessa, koştōçu
hoş	hŋoş	höykömlö, yağımlı	hoş, tartımdı	cakşı, süykümdū
hoşaf	kompot	yimiş hıvı, kompot	kompot, kaynatpa	kompot
hoşa gitmek	hŋoşa gälmäk	okşav, künŋilgä yatıv	unatuv, jaratuv	koş bolū, cağū
hoş bulduk	hŋoş gördük	rähmät	rakmet	kuday kuşubak kılsın!
hoş geldin(iz)	hŋoş geldin(iz)	hŋuş kildiğiz	koş keldiŋ(iz)	kuş (koş) keldiŋiz
hoşgörü	dözüm	sızav, tüzŋv	keşirimdilik, şıdamdılık	çıdamkaylık, çıdamdūluk
hoşlanmak	hŋoşlanmag	kŋänäğätläniv, höyöv, okşav	süyinüv, süysinüv	süyünū, kubanū, koş bolū
hoşsohbet	hŋoşsöhbät	yakşı äŋgämädäş	tamaşa äŋgimeşi	sözmör, sözkor
hovarda	arvadbaz	tiptirivsi, azğın, uynaşsı	näpsikor, dırduvşıl	katınpoz
hoyrat	säliġäsiz, lâġeyd	iğtibarhız, aram'ya, tupas	kalay bolsa solay	kopol, oldokson
hörgüç	güvän, hörgüc	ürkäs	örkeş	örköç
höyük	täpä, kurgan	kalkulık, tübä, tavsık	oba	törtkül, korğon
Hristiyan	hŋristian	hŋristiyan	hŋristiyan	hŋristiyan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḫurillämàk	ḫırıldav, gırıldav	horruldamak, hor çekmek	ḫoruldimak	ḫrapet'
ḫurräk	ḫırıldav, gırıldav	horruldı, horruk	ḫoräk	ḫrapeniye, ḫrap
stuardessä	stüardessa	styuvardessa	stuardessa	stüardessa
ḫuş, yàkımli	söykimli, yağımlı	hoşrōy, yakımlı	ḫuş, yeḳimlik	priyatnıy; privlekatel'nıy
mevä şärbäti	cimiş suvı, kompot	kompot	kompot	kompót
yàkmàk, ma'kul bolmàk	oḫşav, künǰilgä yatu	hoşa gitmek, yakmak	ḫuş yakmak	nravit's'a, bıt' po vkusu
ḫuş kördik	rähmät	hoş gördük	ḫuş kördük	spasibo! blogodarstvuyte!
ḫuş keldingiz	ḫuş kildiğiz	hoş geldiŋ(iz)	ḫuş käpsiz	dobro pojalovat'!
mürüvvät, tözüm	çıdav, tüzü	geçirimlilik	ḫuş körüş, çidamlik	snisḫoditel'nost'
zavklänmàk, bährä àlmàk	kanäğatlänü, söyü, oḫşav	govı görmek, hālamak	ḫuşlanmak, zoḫlanmak	nravit's'a, lübit'
ḫuşsühbät	yaḫşı änğämädäş	yakımlı söhbet	ḫuşparaŋ	priyatnıy sobesednik
ḫàtinbàz	tiptirüçi, azğın, uynaşçı	calatay, ayālbāz	ḫotunpäräst	mot, gul'aka; bogatıy pokrovitel'
etibàrsiz, pälä-pärtiş, kors	tupas (dorfa), cıynaksız	harsal	pärvasiz, kopal	grubıy; nebrejnıy
örkäç	ürkäç	örküç	örkäç	górb (verblüda)
tepä	kalkulık, tübä, tavcık	depe, gorğan	kurğan	kurgan
ḫristiän	ḫristiyan	hristian	ḫristian	ḫrist'yanin

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hubūbat	dänli bitkilär	börtöklö, başaklı	dändiler	egin
Hudā	Ḫudā	Ḫoday Tägälä	Kuda, Kuday	Kuda, Kuday
hudut	särhäd, hüdud	sik, granitsa	şekara	çek ara, kıyır
hukuk	hügug	ḫokuk	ḫukık	ukuk
hukūḳī	hüġūġi	ḫokukıy	zaŋ, zaŋdık	ukuk, mıyzamdū
hulāsa	ḫülâsä	kıskasa yomğak, hığımta, rezüme	tüyin	cıyıntık
hulyā	ḫülya	ḫıyal, uy, faraz	kıyal	kıyal
hunhar	ḫunḫar	yırtkıs, kan iskis	kankuylı, kanıpezer, kanişer	kankor, kaniçkiç
huni	gıf, ağızlıg	buranka, voronka	sorğalatkış, voronka	kuyğuç
hurāfe	ḫurāfat	ḫörāfät, yuk-bar	jaman ırım	caman işenim
hurda	köhnä, sınıg-salḫag	yarakhız, işkä yaramas	tutınuvdan şıkkan, eskirgen	caraksız, eski
hurdahaş	ḫurd-ḫäşil	silpärämä	bıt-şıt, kül-talkan	kıyrağan, talkalanğan
hūri	hūri	ḫur kızı	ḫor kızı	ür kızı, beyiş kızı
hurma	ḫurma	ḫörmä	kurma	kurma
hurūfat	hürūfat	basma ḫärif - (tär), şrift, litera	aripter; şrift	basma aripteri

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ğallä ekinläri	börtikli, başaklı	dāneli ekinler	danlık ösümlük	zernoviye (hļeba)
Hudà	Ho̧day Tägälä	Hudāy	Huda	bog, vsevışniy
çegärä, häd	çik, granitsa	āraçāk, serhet	çegirä, hudut	granitsa
hükuk	ho̧kuk	hukūk	hokuk	pravo
hükukıy	ho̧kukıy	hukūğa değişli	hokuḳiy	pravovoy, yuridiçeskiy
ho̧làsä	kıskaça yomğak, näticä, rezüme	gısğacık netice, cem	ho̧lasä	rezume, kratkiy vıvod; zaklüçeniye
ho̧ayàl, ho̧àmho̧ayàl	ho̧yal, uy, faraz	hıyāl, arzuy	ho̧yal	fantaziya
kànho̧or, yàvüz, zàlim	yırtkıç, kan içkiç	gānhōr, gān içen	ho̧unho̧ar, kanho̧or	tiran; krovopiytsa
voronkä	büränkä, voronka	guyğuç	may kuyğuç, voronka	vorónka
ho̧uràfàt	ho̧orafat, yuk-bar	yalan düşünce (ınanç)	ho̧urapat	predrassudki
yäràksiz, işdän çikkan närsälär	yaraksız, işkä yaramas	kōne, ulanışdan gālan	äski-tüski närsilär	otslujivşiy; neprigodnıy k upotrebleniyu
mäydä-mäydä, çil-çil	çilpärämä	çım-pıtrak, kül-ovram	parçä-parçä, bit-çit	razbitıy vdrebezgi
hür	ho̧ur kızı	hūyr	hur	guriya, rayskaya deva
ho̧urmà	ho̧örmä	hurma	ho̧urma	finiki
bàsmä härfläri	basma ho̧arif- (lär), şrift, litera	basma harp- (lar)	basma ho̧aripliri	tipografskiye literı, şriftı (it.p.)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
husūmet	düşmänlik, ädävät	doşmanlık, kinä, ĥaslık	kastık, javlık, arazdık	duşmandık, kastık
husus	ĥüsus	iş, mäsälä, ĥosus	jağday, mäsele	cağday, masele
husūsī	ĥusūsi	ayırım, şäĥsi, ĥosusıy	menşikti; jeke menşik	ceke mençik, özdük
husūsiyet	ĥüsūsiyyät	üzinsälik, ayırmalık	erekşelik	özgöçölük, kasiyet
hutbe	ĥütbä	ĥötbä	kutba	kutpa
huy	ĥasiyyät	ĥolk, täbiğät, bayil	minez, minez-kulkı	peyil, peyli-kuyu, münöz
huylanmak	şübhälänmäk, şäklänmäk	şikläniv, közökläniv	şübälänüv, küdiktenüv	şektenū
huysuz	yolagetmäz, yaman	kiri (ĥoloklo), üz hüzli	kınjır, kıykar, sıyımsız	peyli-kuyu buzuk, münözü caman
huzur	dinçlik, rahatlıg	irävänlik, ĥozur, räĥätlik	tınıştık	cırğaldık, tınçtık, beypildik
huzur evi	gocalar evi	karttar yorto, ĥozur yorto	ardagerler üyi	karılar üyü
hücre (biyoloji)	hüceyrä	küzänäk	kletka	kletka
hücre (küçük oda)	hücrä, kiçik otag	tığız bülmä, sitlik, oya	kürke, üyşik	ĥücüre, çakan bölmö
hücum	hücum	höjüm	şabuvıl; umtılıs (spor)	çabūl
hükmetmek	hökm etmäk	ĥakimlik itiv, boyorov	biylev, ämir etüv	öküm sürū, başkarū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḫusümät, düşmänlik	doşmanlık, kinä	duşmānçılık, ganımlık	düşmänlik, adavät	vrajda, vrajdebnost'
ḫusüs, mäsälä	iş, mäsälä, ḫosus	mesele	ḫusus, mäsilä	obstoyatel'stvo, vopros
ḫusüsiy	ayrım, şäḫsi, ḫosusıy	husūsı	ḫususiy	çastnıy, liçnıy
ḫusüsiyät	üzinçälik, ayırmalık	husūsıyet, ayratınlık	ḫususiyät	osobennost'; ḫarakternıye çertı
ḫutbä	ḫötbä	hutba	ḫutbä	mus. ḫutba
àdät, täbiät, ḫulk-ätvàr	ḫolık, tabiğat', üzinçälik	hāsiyet, gılık	ḫuy, mücäz, täbiät	ḫarakter, nrav, natura
şubhälänmàk, gümànsirämàḳ	şiklänü, şöbhälänü	şübhelenmek, gümān etmek	şubhilänmäk, güman kılmak	podozrevat'; somnevat's'a; trevójit's'a
yärämäs ḫulkli, cäncälkäş	kiribitkän, üzsüzli, kiri (ḫolıklı)	onşuksız, gılıksız	ḫuyi yaman, päyli yaman	neujivçivıy, svarlivıy; skandal'nıy
hüzür, hälàvät	ḫozur, räḫätlik	dınçlık, rāhatlık	hözür, tınçlik, cimcitlik	pokóy, spokóystviye
kariyälär üyi	kartlar yortı, ḫozur yortı	garrılar öyi	ḳerilar öyi	dóm prestarelıḫ
hücäyrä	küzänäk	öycük	hücäyrä	kletka
ḫànä, hücrä	tığız bülmä, çitlik, oya	hücre, kiçi otağ	hücrä	konura
hücüm	höcüm	hücüm	hucum	ataka, şturm
ḫocäyinlik kılmàk, hükm sürmàk	ḫakimlik itü, idarä itü	höküm sürmek	höküm sürmäk	vlastvovat', gospódstvovat'; upravl'at'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
hüküm	hökm	ḫököm, sud kararı	ükim, kesim	öküm
hükümdar	hökmdar	ḫökömdar, batşa	dara biylevşi, dara äkim, monarḫ	ökümdar
hükûmet	hökûmät	ḫökümät	ükimet	ökmöt
hükümlü	mähkûm	ḫököm itilğän, ğayipländivsi	sottalğan	kesilgen (caza alğan) adam
hükümran	hökmran	ḫakim, (östönlök) itivsi	biylevşi, üstem	erktǖ
hüner	hünär	ostalık, hönär, käsip	şeberlik, öner	önör
hür	hürr, azad	ḫör, azat, irikli	azat, erkin, erikti	azat, erkin
hürmet	hörmät	ḫörmät, iḫtiram	kurmet	urmat
hürriyet	hürriyyät, azadlıg	ḫörriyät, irik(lik)	azattık, erkindik	erkindik, azattık
hüsran	ziyan, zärär	zarar (mäğnävi)	zarar, ziyan, zalal (diniy)	zalal, zıyan
hüviyet	şäḫsiyyät	şähsiyät, üzlik	tulğa; özdik	özdük, kim bolğonduk
hüzün	hüzn	kayğı, ḫäsrät, köyönös	muŋ, şer	muŋ, zar

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
hükm	ḫökim, sud kararı	höküm	höküm, hökümnamä	prigóvor
hükmdàr	ḫökömdar, patşa	hökümdār	hökümdar	monarḫ, vladıka, vlastelin
hükümät	ḫökümät	hökümet	hökümät	pravitel'stvo
mähküm, cäzàlängän	ḫökim itilğän, ğayıplänğän	cezā höküm edilen	mähküm	osujdönnıy, prigovorönnıy
hükmràn	ḫakimlik (östinlik) itüçi	hākimlik edici	hökümran	gospodstvuyuşçiy, prav'aşçiy
üstälik, màhirlik	ostalık, hönär, käsip	hünār, kesp-kār	hünär	umeniye, masterstvo
hür, àzàd, erkin	ḫör, azat, irikli	azāt, erkin	hür, azat, ärkin	svobódnıy
hürmät	ḫörmät, iḫtiram	hormat	hörmät	uvajeniye, poçitaniye
hürriyät, àzàdlik, mustäkıllik	ḫörriyät, irik(lik)	azātlık, erkinlik	hürriyät	svoboda
zärär, ziyàn	zarar (mäğ'nävi)	zıyān, zelel, yitği	ziyan, zärär	uşçerb, poter'a
şaḫsiyät	şäḫsiyät, üzlik	şahsıyet	şäḫsiyät,	liçnost'
häzinlik, kayğu, ğamginlik	moŋ-zar, kayğı, ḫäsrät	gayğı, gam	ḫapilik, ḫäsrät	grust', peçal'

I

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ıhlamur	cökä	yükä	jöke	lipa
ıkınmak	gücänmäk	kösäniv, siräniv	küşenüv	ıyınü
ılık	ılıg	yılı	jılı	ılık, cılü
ılımlı	tämkinli, e'tidallı	basalkı, hapalı, totnaklı	ustamdı, baysaldı	tokto
ılıştırmak, ılıtmak	ılıglaşdırmag	yılıtıv	jılı kıluv, jılıtuv	cılü kılü, ılım-cılık kılü
ırak	irag	alıs, yırak, ozak	jırak, uzak, alıs	ırāk, alıs
ırgat	muzdur	könlöksö, yalsı	jalşı, malay	mendiker, calçı, caldanğan
ırk	irġ	rasa; tokom	näsil, rasa; tek, tukımdastık	rasa, tür
ırmak	irmag	yılğa, däryä, hıv	özen, dariya	darıya, dayra
ırz	ırz, nāmus, ismät	namıs, oyat, ğıyffätlik	ar, ujdan; namıs, uyat	namız, ar
ısı	istilik	kızıvlık, ısılık; temperatura	kızuv, temperatura; jılılık	cılūluk
ısınmak	ısınmäk	yılınıv	jılınuv	cılınü
ısırgan	gicitikän	(hukır) kisirtkän	kalakay	çalkan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
cökä, ärğuvàn	yükä	lipa	cükä	lipa melkolistnaya
küçänmàk	köçänü, tırışu, azaplanu	çığılmak	küçänmäk	tujit's'a, sil'no napragat's'a
ılık	cılı	yılı	illık, ilman	töplıy
àğır, väzmin	tınıs, basınkı, totnaklı	salıkatlı, ağras	otturiçä, mütädil	uravnoveşennıy, sderjannıy
ilitmàk	cılıtu	(suv) gārmak	ilman kılmak	razbavl'at' töploy vodoy
yiràk, àlis, uzàk	yırak, ozak, alıs	uzak, alıs, daş, ırāk	yirak	dalökıy
märdikàr	könlikçi, yalçı	günlükçi, hakına tutma	mädikar	podönşçik; batrak
ırk; kavm, uruğ	rasa; tokım	cıns; kovum, nesil	irk; kom, uruk	rasa; rod, poróda
däryà	yılğa, darya, su	deryā	däriya	reka (bol'şaya)
àr, nàmus	namus, ğıyffätlik, oyat	nāmıs	nomus, vicdan	çest'
häràrät, issıklik	kızulık, issilik; temperatura	ıssılık, gızğınlık	issıklık, hararät	temperatura; teplota
isimàk	cılınu	yılınmak, gızmak	issimak, issinmak	gret's'a, sogrevat's'a, otogrevat's'a
kıçıtkı ot, gäzändä ot	(sukır) kıçıtkan	krapiva, çitçiti	çakkak	krapiva

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ısırmak	dişlämäk	tişläv	tistev; kabuv (köpek)	tiştõ, kabū (köpek)
ısıtmak	gızdırmag	yılıtıv	ısıtuv, jılıtuv, kızdıruv	ısıtū, cılıtū
ıska	yan vurma, hädäfä däymämä	yaźa atıv, tiyźırmäv	mült ketüv, jaza basuv	kayū, tayū
ıskonto	güzäşt	(bahasın) kämitiv, taşlav, äźäytiv	bağasın kemitüv, bağasın tüsirüv	arzandatū
ıslah	islah	yanınan tärbiyäläv, töźätiv	jöndev, jaksartuv	anźō
ıslahat	islahat	reforma	reforma	reforma
ıslah evi	islah evi	ḫolk töźätiv yorto	tüzeytin üy (orın)	kayra tarbiyalō üyü
ıslak	yaş, näm(li)	dımlı, yüiş, hıvlı	ılğal, sulı, dımkıldı	nım, nımdū, sūlū
ıslanmak	islanmag	hıvlanıv, yüişläniv, hıv itiv	suv boluv, suv ötüv	sū bolū, öl bolū
ıslık	fışgırıg	hızğırıv, ıjıldav	ıskıruv, ıskırık	ışkırık, ışkırū
ısmarlamak	ismarlamag	zakaz biriv	tapsıruv, tapsırıp koyuv, eskertüv	tapşırū, tapşırma berū
ıspanak	ispanag	şpinat	savmaldık, şpinat	cüsay
ısrar	israr	nıkışlık, nıkışmalık	tabandılık, kaysarlık, öjettik	katū turū
ıssız	tänha, issız	tın, avlak, kişihiź (urın)	elsiz, esiz, iyesiz	ēn, ēn çöl

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tişlämàk	tişläv	dĭşlemek	çişlimäk	kusat'
isitmàk	cılıtu	gızdırmak	issitmak	nagrevat', gret', razogrevat'
molcälgä tegizàlmaslik	töz atmav, tidirmäv	sıp geçme, dürs urup bilmezlik	täkküzmäslik, çenälmäslik	prómahٍ
ärzànläştiriş, bahàsini tüşürüş	(bäyäsin) taşlav, kämitü, azaytu	arzānlatma	tänzilat, baha çüşürüş	skidka
islàh, tüzätiş	yaŋadan tärbiyäläv, tözätü	düzediş	islah, tüzäş	ispravleniye; perevospitaniye
islàhàt	reforma	reformalar	islahät	reformı
ähjàk tüzätiş üyi	ĥolık tözätü yortı	düzediş öyi	islah öyi	ispravitel'nıy dom
höl, näm	dımlı, yiş, sulı	ŏl	höl, näm(lik)	mokrıy, sıroy; vlajnıy
höl bolmàk, ivimàk	ütä çılanu, su bulu	ezilmek	höllänmäk, nämlänmäk	stanovit's'a mokrım, namóknut', promóknut'
hüştäk àvàzi;	sızğıru, ujğıru	sīkılık	iskiş, huşkıtiş	svist
buyürtirmàk, buyurtmàk	zakaz biriv	tabşırmak, buyurmak	tapşurmak, buyrutmak	zakazıvat'; poruçat'
ispänäk	şpinat	ısmanak	cüsäy	şpinat
kattık turib àlişlik	üz diğänindä nık toru, katğıylık	tutanıyerlilik, ercelik	israr, kattık turuş	nastoyaniye; nastoyçivost'
kimsäsiz	kişisiz, tın, aulak (urın)	çola, ādamsız	hjlvät, egisiz yär	pustınnıy, bezlüdnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ıstılah	istilah, termin	termin	atav, termin	termin
ıstırap	iztirab	ğazap, yafa, intiğiv	azap, japa	kıynalū, azap çegū
ışık	işıg	yaktı(lık), ut	jarık	carık
ışıkçı	işıgçı	yaktırtıvsı (sähnä)	sävle berüvşi; jarık tüsirüvşi	carık kılūçu
ışıldak	projektor	projektor	jarık beretin kural, projektor	projektor
ışıldamak	işıldamag	balkıv, yımıldav, yıltıldav	jarkıldav, jıltırav, jaltıldav	carkırō
ışıl ışıl	işıl-işıl	yaltor-yoltor	jalt-jult	calt-cult, cark-curk
ışın	şüā	nur, yaktılık	sävle, nur	nur, şōla
ışınlamak	şüālamag	nur minän tartıp alıv	sävlelenüv, sävle taratuv	nur çaçū, şōla taratū
ıtır	ätir	hşuşbuy, yisli may	ätir, jupar iyis	cıpar cıt, anjkū
ıtriyat	ätriyyat	tämli (hşuş) yisli nämälär, parfümeriya	parfyumeriya; hşoş iyisti zattar	atır-samın, upa-endik
ıvır zıvır	cäfängiyat, laggırtı	ıbır-sıbır, vak-töyäk, yuk-bar	tükke turmaytın (närse); tük te emes	ıbır-sıbır
ızgara	ocag dämiri	siltär, kuz miyisi	temir tor	temir kalbır, temir tor

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYĞUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ätämä	termin	termin	atalğu, termin	termin
kıynàk, äzàb	ğazap, cafa, intiğü	hörluk, ecir, ezyet	azap, capa, cäbir	stradaniye, muçeniye
nür, yàruğlik	yaktı (lık), ut	ışık, yağtılık	yoruk	svet
yàrutuvçi (àdäm)	yaktırtuçı (sähnä)	ışıklandırıcı	yorutkuçi	osvetitel'
projektor	projektor	projektor, yalav	projektor	projektór
yärkıràmàk, yältirämàk	balku, cimildäv	lovurdamak, yaldıramak, yılpıldamak	yaltirimak, parildimak	sverkat', blestet'
yilt-yilt	yaltır-yıltır	yılp-yılp	yalt-yult	sverkaya
nür	nur, yaktılık	şöhle	şola, nur	luç
nur bilän pärçälämàk, yàki birläştirmàk	nur bilän tartıp alu	şöhlä övrüp almak (äkitmek)	nurlatmak, nur kılıp yötkimäk	izluçat'
ätir	islimay, hşuşbuy	atır	ätir, huşpurak	blagouhşaniye, aromat
h0uşboy närsälär	tämli (hşuş) isli närsälär, parfümeriya	parfyumeriya	ätiriyät, upa änşlik	parfümeriya
mäydä-çüydä	ıbır-çıbır, yuk-bar närsä	bolar-bolmaz, biderek, ähmiyetsiz	mäydä-çüydä; uşşak çüşäk	çepuhşa; meloç
temir tor	çiltär, tikmä, timir uçak	demir gözenek (öcakda)	ğälvir, cimbil	kolosnik

i

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
iāde	gaytarma, geri vermä	kiri kaytarıv, kaytarıp biriv	kaytaruv	kaytarū
ibādet	ibādät	ğıbādät (kılıv)	iynabat, ğıybadat	ibadat, kudayğa sıyınū
ibāre	ibārä	ğibärä, äytim	bir-eki söylem; fraza	aytım
ibāret	ibārät	ğıybärät, ... tora	kuramında..., ...(den) turuv	kuralğan, tüzülgön
ibik	pipik	kikirik	aydar (kusta)	tōk tācısı
iblis	iblis	iblis, şaytan	ıbılıs	ibilis, şaytan
ibre	ibrä	kürsätkis, strelka, til	körsetkiş	strelka, körsötküç
ibret	ibrät	ğibrät	ğıybrat, ülgi, sabak	sabak
ibrik	aftafa	komğan, kuvşin	kumıra, kumğan, kuman	kumğan, çōgün
ibrişim	ipäk ip	yibäk yip	jibek jip	cibek cip
icābet	rāzılığ	kilişiv, riza bulıv, künü	kabıl etüv, makuldav	makul körū, kabıl etū
İcap	zärūrät	tiyişlik, käräklik, häjät	borış, talap, kajettilik	kerektik, zarıldık
İcat	icad	ijad (itiv)	janalık, oylap tabuv	açılış, tüzū, caratū
icāzet	icāzä	röhşät (itiv)	ruksat	uruksat

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kaytäriş, ḳaytärib beriş	kiri kaytaru, kaytarıp birü	gaytarma, īzına berme	kayturuş, kayturup beriş	vozvrat, vozvraşçeniye
ibàdät	ğıybadät (kılu)	ıbādat	ibadät	moleniye; bogoslujeniye
ibàrä	ğıybarä, aytım	ānļatma, fraza	ibarä	vırajeniye; vıskazıvanıye
ibàrät	ğıybarät, ... tora	ıbārat	ibarät	sostoyaşçiy iz...; v sostave
tàc	kikrik	kekeç	tac	greben', grebeşok
iblis	iblis, şaytan	iblīs, şeytān	iblis	d`yavol, satana
körsätkiç, strelka	kürsätkiç, strelka, til	uğur görkezğiç, dil	til, körsätküç	strelka
ibrät	ğıybrät	sapak, nusğa	ibrät	urók
àbdästä, àftàbä	komğan, kuvşin	mīsküṅdük	koza, çögün, abdästä	kuvşin, sosud dl'a vodı
ipäk ip	cifäk cip	īşilen yüpek	ipäk jip, ävrişim	kruçönıy şölk; şölkovıye nitki
ràzilik, ünäş; icàbät	kilişü, riza bulu, künü	uyma, eyerme, ılālaşma	icābät	soglasiye
zärürät, keräklik	kiräklik, kiräkli bulu, zarurlık	zerūrlık, vācīplık	keräklik, lazimlik, zörüriyät	neobhḳodimost'; veleniye, vremeni
käşf, icàd	icat (itü)	döretme, öylāp tapma	icat	izobreteniye, otkrıtıye; sozdaniye
icàzät, rüḫşät	röḫşät	ruğsat, iğtıyār	icazät, ruḫşät	pozvoleniye, razreşeniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
icbar	icbar	mäjbür işlätiv (itiv)	zorlav, küştev, jäbirlev	macburlō
icrā	icrā	başkarıv; ütäv	atkaruv, orındav; ötev	atkarū
icraat	fāāliyyät	işlänğän (işlänilä torğan) işlär	kızmet; äreketi; is(ter)	işmerdik
iç	iç	is, iski yak	iş	iç, içki cak
içecek	içki, içiläcäk	isimlik	işki, susın	sūsunduk
içe dönük	gapalı, garadinmez	aralaşmay torğan, astırtın	tuyuk	bir sırdū
içeri	içäri	iskäri	işkeri	içkeri
içerik	mäzmun	istälik	mazmun	mazmun
içerlemek	dahjlän gäzäblänmäk	asıv haklav, istän kızjıv	kanı karayuv, öşigüv	kek saktō, açūsun saktō
içermek	ehtivā etmäk	isinä alıv	kamtuv, işinde tutuv	içine alū, içine kamtū
iç güdü	instinkt, sövg-täbii	täbiği hizjv, instinkt	tüysik, ırıksız sezim	ayban tuyumu
iç güvey(i)	evägirän (küräkän)	başka sıkmağan kiyāv	küşik küyev	küç küyō
için	üçün	ösön	üşin	üçün
içindekiler	mündäräcat, içindäkilär	isindäğilär	işindegileri, mazmunı	mazmun

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mäcbur kılış, mäcburläş	mäcbür işlätü (itü), köçläp işlätü	mecbūr etme	mäcburlaş, zorlaş	prinujdeniye
icrà	başkaru; ütäv	yerine yetirme, amal etme	icra	vıpolneniye; oşçuşestvleniye
fääliyät; iş, iş-häräkät	işlänğän (işlänilä torğan) işlär	yerine yetirilyān īşler	paaliyät, hjzmät, iş	deyatel'nost', rabóta
iç	iç, içki yak	iç	iç	vnutrennost', vnutrenn'aya storona
içimlik	içimlik	içgi	içimlik, içkilik	napitki
àdämàvi	aralaşmıy torğan, astırtın	dımma	köpçülük bilän arilaşmaydiğan	zamknutıy
içkäri	içkäri	içeri	içkiri	vnutrennost'; vnutr'; vnutrennıy
mäzmun	içtälik	mazmūn	mäzmun	soderjaniye
zimdän ğazäblänmàk	açu saklav, içtän kızu	içinden öykelemek	içidä aççiğlanmak	zatait' zlóbu
öz içigä àlmàk, egä bolmàk	içinä alu	içine almak	öz içigä almak	soderjat v sebe
instinkt	tabiğıy sizü, instinkt	instinkt, gılık	insiyak, instinkt, tuğma his	instinkt
içküyàv	başka çıkmağan kiyäv	öye gīren giyev	küçük küyo	z'at' (jivuşçiy v dome test'a)
üçün	öçin	üçīn	üçün	(poslelog) radi, dl'a; iz-za
mündäricä	içindäğilär	mazmūnı, kitābın, içindākiler	mundäricä	soderjaniye, oglavleniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
için için	için-için	astırtın, yäşirin, istän	iştey, jasırın	içinen
iç işleri	dāhjili işlär	iski ištär	işki ister	içki işter
içki	içki, spirtli içkilär	iski, alkogol'di isimliktär	işimdik	içimdik, içkilik
içkili	içkili, särhoş	iskän, sarhuş	mas, işinkiregen, kızınkırağan	içken, mas, kızū
içli dışlı	sämimi	ihlas, iskirhiz, saf künjildän	aşık, aşık jüzdi; ak könjil	açık, içi-tışı sırtında
içmek	içmäk	isiv	işüv	içū
içmek (sigara vb.)	çäkmäk	tartıv	şegüv, tartuv	çegū, tartū
içten	üräkdän	samimi, ihlas, ısın yöräktän	şın jürekten, adal könjilden	çın cüröktön
içtenlik	sämīmiyyät	ihlaslık, samimilik	ak peyildilik, şın jürektik	çınçıldık, ak peyildūlük
içtimā	iclas, toplantı	yıyılış, yıyılma	jıynalıs, jıyın	çoğuluş, cıynalış
içtimāī	ictimāi	ijtimağıy	koğamdık, älevmettik	kömduk, sotsialdık
īdam	e'dam	ülim yazahı, asıv, ültiriv	asuv, darğa asuv; ölim jazası	asū, ölüm cazası
idāre	idārä etmä	idara, yitäksilik itiv, başkarıv	baskaruv, baskarma	başkarū
idārī	inzibāti	administrativ	äkimşilik	akimdik, başkarmalık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yäşirinçä, içdän, zimdän	astırtın, yäşirin, içtän	oğrīn, gizlīn, yaşrīn	içidin, körsätmäy	vnutrenne; tayno, taykóm
içki işlär	içki işlär	içeri İşler	iç işliri	vnutrenniye dela
spirtli içimliklär	içki, alkoğol'li içimliklär	alkogollı içği	içkilik	alkogól'nıye napitki
mäst	içkän, sarhuş	içğili, serhoş	mäs	vıpivşiy, netrezvıy; p'yanıy
köngli àçık, dilkäş	sat künjilli, içkirsiz, açıktan-açık	yürekdeş	oçuk yüz, oçuk könjül	zaduşevnıy, prostóy; otkrıtıy
içmàk	içü	içmek	içmäk	pit', vıpivat'
çekmàk	tartu	çekmek	çäkmäk, tartmak	kurit'
sämimiy, çin yüräkdän	samimi, ihlas, çın yöräktän	çın yürekden	sämimiy, çin yüräktin	serdeçno, zaduşevno, iskrenne
sämimiylik, sämimiyät	ihlaslık samimilik	sāp yüreklilik, açık göyünlilik	sämimiylik, sämimiyät	serdeçnost', zaduşevnost', iskrennost'
yiğılış, mäclis	cıyılış, cıyılma	yığnak, meclīs	yiğın, mäclis	sobraniye, soveşçaniye, rasedaniy
ictimàiy	ictimağıy	cemğıyetçilik	ictimaiy	obşçestvennıy, sotsial'nıy
ölüm cäzàsi	ülim cäzası, asu, asip ütirü	ölüm cezāsı, asıp öldürme	ölüm cäzasi	kazn'
idàrä, bàşkarmä	idarä, citäkçilik itü, başkaru	edāre etme, dolandırma	idarä	upravleniye, rukovódstvo
mä'muriy, idàräviy	administrativ	administrativ	mämuriy	administrativnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
iddiā	iddiā	raslav; talap (dāğvä) itiv	payımdav; dämelenüv	oyunda turū, ırastō
iddiācı	iddiaçı	bähässi, üz hüzli	davkes, eregespe, dav kumar	söz talaşçāk, öz oyun berbegen
iddiālı	iddiālı	üz üzinä (artık) işanğan	üzine-özi sengen	özünö işengen
idman	idman	künikmä, öyräniv, künigiv	maşıktanuv, jattığuv	maşığū
idrak	idrak	tanıp biliv	tanuv, tüsinüv	idirek, dēr
idrar	sidik	bävil, hıkrık, hiyzjik	nesep, zär	siydik
İfā	İfa	ütav, başkarıv	orındav, istev, atkaruv	atkarū, cüzögö aşırū
ifāde	ifādä	anjlatıv, töşöndöröv	tüsindirüv, tüsindirme	tüşündürū, anjdatū
iffet	iffät	namus	namıs, uyat, ar	namız, ar
iflâh	hjilâs olma	kotolov; tiriliv, arınıv	kutıluv, kutkaruv	kutulū, arılū
iflâs	iflâs	bankrotlık, bötöv, yukka sığıv	bankrottık, kulav, küyrev	bankrot bolū
ifrat	ifrat	ifrat küp, käräginän artık	nısapsızdık, şekten tıskarılık	aşıkça ketū, çekten çığū
ifrit	ifrit	iblis, yin, şaytan	jın	azezil, cin

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
dä'và	raslav; taläp (dägva) itü	tassīklama; talap	iddia, däva	utverjdeniye; pretenziya
ocär, kaysär	bähäsçi, üz süzli	dāvāçıl	iddiaçi, dävaçi	upr'amıy; upornıy
özigä işängän	üz-üzinä (artık) ışanğan	özüne ınamlı	işäşlik, mähkäm	uverennıy v sebe
maşk	künikmä, öyränü, künigü	bedenterbiye, maşk	mäşik, könüküş	trenıróvka
idràk	tanıp bilü	akıl yetiriş	idräk	poznaniye
siydik	bävil, sidik	peşev, siydik	siydik	moça
bäcäriş, icrà	ütäv, başkaru	yerine yetirme, amal etme	orunlaş, ämälgä aşuruş	vıpolneniye, ispolneniye
ifàdä, izàh, tüşüntiriş	anlatu, töşindirü	beyān etme, ānlatma, düşündirme	ipadä, çuşänduruş, izah	poyasneniye; raz'yasneniye
iffät, nàmus	namıs	nāmıs	nomus, ippät	çest'nost'
kutuliş, halàs boliş	katılu; tirilü arınu	halās bolma, gutulma	kutuluş, halas	spaseniye; vızdorovleniye; izbavleniye
hänäväyràn boliş, bàr-yoğıdān äcräş	bankrotlık, bitü, yukka çığu	gutarma, yōk bolma	sunğanlik, bankrotluk	bankrótstvo; krah, proval
häddän täşkarilik, häddän àrtıklik	ifrat küp, kiräginnän artık	artıkmaçlık, āşā	artukluk, häddidin täşkirilik	izbıtok, izlişek, çrezmernost'
äcinä, cin, älvästi	iblis, cin, şaytan	cin, arvah	cin	ifrit, demon, d'yavol

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ifşā	ifşa	sir(zj) asıv, faş itiv	dabıralav, jurtka jayuv, paş etüv	açıkka çığarū, sır açū
iftar	iftar	avız asıv	avız aşuv	öz açū
iftihar	iftiḫar	ğorurlanıv, maktanıv	ımaktanış, maktan	sıymıktanū
iftirā	iftira	yala, yalğan	ösek-ayaŋ, jala, ösek	calā
iğ	iy	orsok	urşık	iyik
iğde	iydä	yimiş törö	jiyde	ciyde
iğdiş	aḫtalanmış	biskän alaşa, bisilgän	azban	bıçılğan, aktalğan
iğfal	yoldan çıḫartma, älä salma	kızlığın alıv, ğiffätlilikti bozov, aldav	azğıruv (kızdı)	buzū, kızdığın alū
iğne	iynä	inä	iyne	iyne
iğne yapmak (şırınga)	iynä vurmag	ukol yahav	egüv	iyne sayū, ukol casō
iğrenç	iyränc	yiränis, sikänis, sirkänis	jerkenişti, jeksurın	ciyirkeniçtū
iğrenmek	iyränmäk	yiräniv, sikäniv, sirkäniv	jiyrenüv, jiyirkenüv	ciyirkenū
ihāle	uyğun satış, ihālä	fayzalı kilişiv	paydalı kelisimge jetüv	ıŋğaylū şartta alıp - satū
ihānet	ḫäyānät	hatılıv, ḫıyanat itiv, ḫainlik	satkındık, opasızdık	satkındık, çıkkınçılık, kıyānattık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àşkàr etmàk, fàş etmàk	sir(ni) açu, faş itü	sır açma, pāş etme	aşkara kılış, paş kılış	razglaşeniye, predaniye, glasnosti
iftàr	avız açu	ağzaçar	iptar	veçern'aya trapeza v dni ramadana
fahŗ, iftihàr	ğorurlanu, maktanu	buysanç	iptihar, pähjr	górdost', çest', slava
tühmät, bohtàn	yala, yalğan	töhŗmet	iptira	kleveta, ogvór, poklöp
urçuk	orçık	ïk	urçuk, dük	vereteno
ciydä	cimiş töri	iğde	cigdä	loh
biçilgän, ahţä	piçkän alaşa, piçilgän	ağta yabı	piçilgän, ahţa	holoşçönnıy merin
yoldän àzdiriş, yoldän uriş (ķızni)	kızlığın alu, ğıyffätlikni bozu, aldau	āldava salma, gızlığını alma	azduruş	sovraşçeniye
ignä	inä	iŋŋe	jiŋŋä, ignä	igólka
ukol kılmàk	ukol yasav	sançmak, ukol urmak	ukol salmak	delat' ukol
cirkänç, hunük	çiräniç, çirkanıç, şakşı	yiğrenci	jirkänç	otvratitel'nıy, omerzitel'nıy
cirkänmàk	çiränü, çirkanu	yiğrenmek	jirkänmäk	ispıtıvat' otvraşçeniye
màlni ma'ķul bir hţaridàrgä beriş	faydalı kilişü	peydālı ılālaşık, sövdā	paydilik alişim	sdaça s torgov; prodaja s torgov
hţàinlik, sàtkınlik	hţıyanät (itü), satılu	hāyınlık, dönüklik	hţiyanät, hţayinlik, satkunluk	predatel'stvo, izmena

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ihāta	əhātə	kamav, isinä alıv, solğav	korşav, korşap aluv	içine alū, kurçō
ihbar	xəbərçilik	äläk, oşak, donos	arız, söz tasuv	söz cetkirū, tınçılık kılū
ihlâl	pozma	bozov (kanundı)	buzuv, buzuvşılık	(mıyzamdı) buzū
ihmal	e'tinasızlıg, diqqätsizlik laqeydlik	kämhitip karav, tübänhitiv	salaktık, nemkuraydılık	şalākılık, ilēndilik
ihmalkâr	e'tinasız, diqqätsiz, laqeyd	kämhitivsi, hanga hukmavsı	salak	şalākı, ilēndi
ihrācat, ihraç	ixracat, ixrac	tavarzı sitkä sığarıv, eksport	şetelge satuv, eksport	çetke satū, eksport
ihsan	ehsan	iğilik itiv, izğilik, şäfqätlilik	jarılkavşılık	caksılık kılū
ihtar	xəbərdarlıg	iskärtiv, kisätiv	eskertpe, eskertüv	eskertū
ihtilâf	ixtilâf	bähäs, gavğa, tartış	kelispevşilik, ala avızdık	kelişpestik
ihtilâl	ixtilâl	ihtilal, revolyutsiya	tönkeris	tönkörüş, revolyutsiya
ihtimal	ehtimal	ihtimal, mömkinlik	ıktıymal	ıktımaldık
ihtimam	ehtimam	kayğırtıv, xästärläv	kamkorşılık	kamkorduk
ihtiram	ehtiram	hörmät, ihtiram, ololav	kasterlevşilik, zor kurmet	urmattō, urmat körsötū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ihàtä, oräş	kamav, içinä alu, çolğav	gurşama, içine alma	ihatä, korşav	okrujeniye, obhod, ohvat
yäşirinçä habär beriş	äläk, çağu, donos	mağlumat berme	çekım, çaku	donós
(kànunni) buziş	bozu (kanunnı)	düzgüni bozma	(kanunni) hilap kılmak	naruşeniye, popraniye (zakona i t.p.)
parvàsizlik, ähämiyät bermäslik	kämsitip karav, sanğa sukmav	ahmāllık, geleŋsizlik	pärvasizlik, közgä ilmaslik	prenebrejeniye, nevnimatel'nost', nebrejnost'
beparvà, sàvukḳàn	kämsitüçi, sanga sukmauçı	geleŋsiz, ünssüz	pärvasiz, iltipatsiz	prenebrejitel'nıy, nevnimatel'nıy, nebrejnıy
eksport	tovarnı çitkä çığaru, eksport	eksport	eksport, çätkä mal çıkıriş	eksport
ehsàn	iğilik, izğilik, şäfkat'lilik	hayır-ıhsān	iltipat, yahşilik	blagodeyaniye, milost'
àgàhläntiriş	iskärtü, kisätü	duydurış	agahlanduruş	preduprejdeniye; preduprejdayuşeye zame çaniye
ihtilàf, ziddiyät, kelişmàvçilik	bähäs, süz köräştirü, däğva	ağzālalık, onşuksızlık	ihtilap, kelişmäslik	raznoglasiye, spor
inkılàb	ihtilal, revolyutsiya	revolyutsiya	inkılap	revolütsiya
ehtimàl	ihtimal, mömkinlik	ähtimāl	ihtimal	veroyatnost', vozmojnost'
ğamhorlik, etibàr	kayğırtu, hästärin kürü	alada etme, esevān bolma	gämhorluk	zabóta, zabótlivost'; vnimaniye
ehtiràm, hürmät	hörmät, ihtiram, olılav	hormat, sīlağ	ihtiram, hörmätläş	uvajeniye, poçitaniye, blagogoveniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ihtiras	ehtiras	mäskäylik, tuymaslık, komhozluk	toyımsızdık, arnsav	közü toybōçuluk, aç közdük
ihtisas	ihtisas	mahsus bilim	mamandık	adistik
ihtişam	ehtişam	asıllık, zinnät (lilik)	danğazalık, askan ädemilik	körkömdük, kōzduk
ihtivā	ehtivā	(üz) isinä alıv (yıyıv)	kamtuv	kamtū
ihtiyaç	ehtiyac	mohtajlık, ihtiyaj, häjät	muktajdık, kajettilik	muktacdık
ihtiyar	ihtiyar	kart, kartayğan, iski	qäri, kekse, moskal	karı, kart
ihtiyārī	ihtiyāri	irikli, mäjbüri bulmağan	ıktıyarlı, erikti	ıktıyardū
ihtiyarlamak	ihtiyarlamag	kartayıv, oloğayıv	kartayuv	karū, ulğayū
ihtiyat	ehtiyat	abaylık, haksıllık, uyavlık	ıktıyat	etiyattık, ayarlık
ihyā	ähyā	tiril(t) iv, yänläniv, asılıv	jandanuv	candan-durū
ikāme	äväz etmä, doldurma	tultırıv, kohoron kaytarıv	ornın basa turuv	orduna koyū
ikāmet	igāmät	yäşäv, torov	turuv, mekendev	caşō
ikāmetgâh	igāmätgâh	yäşäv, (torov) urını	meken-jayı, turağı	konuş, caşağan cāy
Īkaz	häbärdarlıg	iskärtiv, kisätiv	eskertüv	eskertū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ehtiràs	komsızlık, tuymaslık	āçgözlik, kanağatsızlık	ihtiras	nenasıtnoye jelaniye, jajda
ihţisàs, mütähţassislik	maḥsus bilim	hünār, uğur	ihţisas	spetsialnóst'
däbdäbä, häşämät	zinnät (lilik), kürkämlik	haşamlılık, bezeğlilik	ihtişam, häşämät	róskoş', velikolepiye
egä boliş, içigä àliş	(üz) içinä alu (cıyu)	içine alma	içigä eliş	soderjaniye, vklüçeniye (v seb'a)
ehtiyàc	moḥţaclık, ihţiyac, ḥacät	zerūrlık	ihtiyac, keräklik	nedostatki; nujda, potrebnost'
kariyä, keksä, moysäfid	kart, kartayğan, iski	garrı	ķeri, bovay	starıy; pojiloy
ihţiyàriy	irikli, mäcbüri bulmağan	meyletin	ihtiyarän, ihtiyariy	neob'azatel'nıy, dobrovol'nıy; fakul'tativnıy
karimàk, keksäymàk	kartayu, oloğayu	garramak	kerimak	staret', starit's'a
ehtiyàt	saklık, uyavlık, saklanuçanlık	serasāplılık, eserdenlik	ihtiyat	ostorojnost', predostorojnost', osmotritelnost'
cànläntiriş	tiril(t)ü, canlanu, açılu	cānlandırma, direltme	canlanduruş, oyğunuş	ojivleniye, vozrojdeniye; probujdeniye
ornigä koyiş	tutıru, tulılandıru	övezini dōlma, ornına goyma	orniğa koyuş (işlitiş)	zameşçeniye
turiş, yäşäş	yaşav, toru	yerleşme, ornaşma	orunluşuş, caylişiş	prebıvaniye, projivaniye
yäşäş càyi, turär cày	yaşav (toru) urını	yāşalyān yer, mekān	turak cay	mestojitel'stvo
àgàhläntiriş	iskärtü, kisätü	duydurma	agahlanduruş	opoveşçeniye; preduprejdeniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
iken	ikän	ikän	-gende, -ğanda	bolğon ubakta, ekende
iki	iki	iki	eki	eki
ikindi	ilkindi	ikindi	ekindi	tüştön kiyin
ikişer	ikişär, iki-iki	ikişär	ekiden	eki-ekiden
iki yüzlü	ikiüzlü	iki yözlö, mönäfiq	eki jüzdi	eki cüzdǖ
ikiz	äkiz	iğiz (äk)	egiz	egiz
iklim	iqlim	ik'lim, klimat	ava-rayı, klimat	aba-ırayı, klimat
ikmal	tamamlama, bitirmä	tamamlav, bötöröv, tiyälläv	bitirüv, ayaktav	bütürǖ, ayaktō
ikmāle kalmak	payıza galmag, borcu olmag	közgä kalıv	kayta emtihan aluv	küzgö kalū
iknā	inandırma, gandırma	inandırıv	sendirüv, nandıruv	işendirǖ, inandırū
ikrah	ikrah	yiräniv, sikäniv	jiyrenşektik, jiyirkengiştik, jiyreniştik	ötö ciyirkenǖ, tamağı tüşǖ
ikram	ikram	hıylav	sıylav	sıylō, meymandō
ikrāmiye	mükâfat	büläk, premiya	jülde	sıylık akça
ikrāmiye (piyangodan)	uduş	otoş	utıs	utuş
iktibas	iqtibas	tsitata kiltiriv (biriv)	üzindi, mısal, tsitata	şilteme
iktidar (kudret)	iqtidar	köş, ğäl, ğäyrät	kudıret, küş, kuvat	erk, kuduret, küç

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
-gän väḳtdä, -gändä	ikän	-kā / -kā̄	-ğan/-gän vakıtta, -kanda	v to vrem'a, kogda...; v to vrem'a kak...
ikki	iki	iki	ikki	dva
tüşdän keyin	ikindi	ikindi	çüştin keyinki zaman	vrem'a pósle polud'na
ikkitädän	ikişär	iki-ikiden	ikki-ikkidin	po dva
ikkiyüzlämä, riyàkàr	ikiyözli, monafıyk	ikiyüzli	ikki yüzlük	dvuliçnıy, litsemernıy
egizäk	iğiz(äk)	ekiz	koş gezäk, egiz	dvoyn'a, bliznetsı
iḳlim	ik'lim, klimat	klimat	iḳlim	klımat
tämàmläş, tügätiş	tämamlav, bitirü, töğälläv	bitirme, tamamlama	pütürüş, tügütüş, tamamlaş	okançivaniye, zaverşeniye
küzgä kàlmàk	közğä kalu	güyze gālmak	küzgä kalmak	poluçit' pereekzamenovku
işàntiriş	inandıru	ınandırma	işändürüş, köndürüş	ubejdeniye (kogo-l. v çöm-l.)
cirkäniş, näfrätläniş	çiränü, çirkanu	yiğrenme	näprät, jirkiniş	brezglivost'; otvraşçeniye
sıyläş	sıylav	ḫödür	tartuk, siyliğ	ugoşçeniye
mükàfàt	büläk, premiya	pul sılağı	mukapat, soğa	premiya
yütuk	otış	utuş	utuk	vıigrış (po zaymu, lotereye)
iḳtibàs, köçirmä àliş	tsitata kitirü (birü)	tsitata getirme	köçürmä	tsitirovaniye
iḳtidàr, küç, kudrät	köç, ğayrät, yiğär	güyç, gayrāt, başarnık	ihtidar, küç, kuvvät	sila; sposóbnost'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
iktidar (hükûmet)	hökûmät	ḫökümät, kivät, östönlök, hakimlik	biylik, biylevşilik	öküm sürüçülük, biylik cürgüzüçülük
iktifā	kifāyätlänmä, ġänāätlänma	ḳänäğätländirirlik	kanağattık, jetkiliktilik	kanattanü
iktisādī	iġtisādi	iktisadıy, ekonomik	ekonomikalık, ünemdi	ekonomikalık
iktisat	iġtisad	iktisat, ekonomika	ekonomika	ekonomika
il	vilāyät	viläyät, oblast'	oblıs, aymak	aymak, çöyrö
ilâç	därman	darıv, dava	däri	darı
ilâh	allah, tanrı	alla, allah(ı), ḫozay, täŋri	kudiret, täŋiri, ilahiy	kuday
ilâhe	ilâhä	äsä alla, älihä	äyel kuday, jebevşi äyel	katın kuday
ilâhī	ilâhi	ilahı, ğäjayip matur	kudaylık, kudayı; tamaşa	kudayday
ilāhī (müzik)	dīni mahnı	ilahi maktav yırı (gimn)	diniy (küy), diniyşilik (küy, än)	din ırları
ilâhiyat	ilâhiyyat	din öyrätmähi (täğlimäti)	ilahiyat, din ilimi	din tanü, teologiya
īlân	e'lân, bildiriş	iğlan, bildiriv	kulaktandıruv, ḫabarlandıruv	carıya
ilâve	älâvä	kuşımsa, östämä, arttırma	kosuv, üstev; kosımşa	koşumça, koşü
ilçe	rayon	rayon	avdan	rayon

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
hàkimiyät	ḫakimlik, köç, östinlik, vlast'	ḫökümet	hökümranlık	(gosudarstvennaya) vlast'
ḳanàät	kanäğat'länderirlik	kanäğatlanma	kanaät, razilik	udovletvoreniye, dovól'stvo
iḳtisàdiy	iktisadıy, ekonomik	ıkdısādı	iḫtisadiy	ekonomiçeskiy
iḳtisàd	iktisat, ekonomika	ıkdısādıyet	iḫtisat	ekonómika
vilàyät	vilayät, oblast'	īl, oblast	vilayät; oblast'	vilayet, guberniya, oblast'
dàri	daru, dava	dermān	dora	lekarstvo
ilàh	alla, allah(ı) ḫoday, täŋri	allā, ḫudāy	ilah	bojestvó
ilàhä, mä'budä	ḫatın alla, alihä	ayāl ḫudāy	ilahä	bogin'a
ilàhiy	ilahi, ğacäp matur	ḫudāy tarapīn	ilahiy	bojestvenniy
ilàhiy koşık, diniy äşülä	ilahi maktav cırı (gimn)	dīni tārīplama	ilahiy küy	religioznıy gimn
ilàhiyàt	din öyrätmäläri (täğ'limatı)	dīn tağlımatları	ilahiyät	teológiya, bogosloviye
e'làn	iğlan, bildirü	ığlān etme; bildiriş	elan	ob`yavleniye
ilàvä, koşimçä	kuşımça, östämä, arttırma	goşmaça, artdırma	ilavä, koşumçä	dobavleniye, pribavleniye
nàhiyä, tümän	rayon	rayon	nahiyä	rayón

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ile	ilä	minän, ilä	-men / -pen	menen
ilelebet	äbädi	mäŋgi(lik), ülimhiz, maŋgiğä	mäŋgi-bakıy	akıretke çeyin, tübölükkö
ileri	iräli	alğa	ilgeri, alğa	alğa, ilgeri
ilerici	mütäräġġi	alda barıvsı, aldınğı karaşlı (insan)	aldıŋğı katarlı, maŋday aldı	aldınşkı, ilgeriçi, progressivdǖ
ilerlemek	irälilämäk	alğa kitiv (barıv), üsiş	ilgerilev	ilgerilȫ, alğa ketǖ
iletişim	ünsiyyät	bäyläniş, ilimtä	katınas jol, baylanıstar	baylanış, komunikatsiya
iletken (fizik)	bäläd̨çi	ütkärğis	ötkizgiş	ötkörgüç
iletmek	näġl etmäk, çatdırmag	küsiriv, yitkiriv, alıp barıv, iltiv	ötkizüv, taratuv, jetkizüv	cetkirǖ
ilgā	läğv etmäk	bötöröv, tuktatıv, kösönän sığarıv	joyuv, jabuv	toktotǖ, küçünen ketirǖ
ilgi	älâġä	mönäsäbät, bäyläniş, ilimtä	katıs, baylanıs, karım-katınas	alaka, ilişki, karım-katış
ilgilenmek	älâġälänmäk	kızıkhınıv	kızığuv	kızığü
ilginç	maraglı	kızık(lı)	kızık	kızıktǖ, kızık
ilhak	ilhag	tartıp alıv, anneksiya	anneksiya	bağındırǖ, basıp alǖ
ilham	ilham	ilham	ilham, şabıt, ruhtanuvşılık	ilhşam, kötörünşkü mānay

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bilän, ilä	bilän, ilä	bile(n)	bilän	s, vmeste s; i
äbädiy, mängü	mäŋgi(lik), ülimsiz, mäŋgiğä	bākı, ebedi, müdīmi	mängü, abidil-äbät, äbädän	veçno, naveki
àlğa, àld(i)	alğı	öŋe; ileri	alğa, ilgirigä, aldiğa	vperöd
ilğàr	alda baruçı, aldınğı karaşlı (insan)	öŋdebarıcı, progressiv	ilğar	progressivnıy (çelovek)
ilgärilämàk, ilgäri ketmàk	alğa kitü (baru), üsiş	öŋe gitmek, ilerlemek	ilgirilimäk	dvigat's'a vperöd
kommunikätsiyä, älàka	bağlanış, ilimtä	kommunikatsiya, āragatnaşık	bağliniş, alaķä	kommunikatsiya
ötkäzgiç	ütkärğiç	geçirici	ötküzgüç	provodnik
eltmàk, üzätmàk, àlib bàrmàk	citkirü, iltü, küçirü, alıp baru	geçirmek, äkitmek, eltmek	yätküzmäk	perevozit'; peredavat'
bekàr kılış, kàldiriliş	yukka çığaru, köçin bitirü; buldırmav	yatırılma, gāldırılma	rät kılış, bikar kılış	otmena, uprazdneniye, likvidatsiya
älàka, münàsäbät, bàğläniş	bağlanış, bäyläniş, ilimtä, mönäsäbät	bāğlanışık, ilteşik	alaķä, munasivät, bağliniş	otnoşeniye, kasatel'stvo; sv'az'
kızıkmàk	kızıksınu	gızıklanmak	kızıkmak	interesovat's'a
kızık	kızık(lı)	gızık(lı)	kızık	interesnıy
bàsib àliş	tartıp alu, anneksiya	basıp alma	istila, tartip eliş, besip eliş	anneksiya
ilhàm	ilham	ılham	ilham	vdohnoveniye, vooduşevleniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ilik	ilgäk	kaptırma, ilmäk	ilgek (kiyimde)	büçü teşigi
ilik (kemikteki)	ilik	yilik, yilik mayı	jilik mayı, julın	cilik mayı, çuçuk
iliklemek	düymälämäk	kaptırıv, iläktiriv	tüymelev, ilgektev	büçülō, topçulō
ilim	elm	ğilim, fän	ğılım	ilim
ilişik	ilişik	tirkälgän, kuşılğan	kosımşa, tirkevli	tirkelgen, koşulğan
ilişki	münäsibät	mönäsäbät, bäyläniş, ilimtä	baylanıs, katınas	ilişki, alaka, karım-katış
ilişmek (takılmak, değmek)	ilişmäk	tiyiv, iläğiv, bäriliv	ilip ketüv, tiyüv; ilinüv	tiyū
ilişmek (bağlanmak)	ilişmäk, däymäk	tiyiv, bäyläniv	tiyisüv; soktığuv	tiyiştik kılū
ilk	ilk	birinsi, tävği	ilki	alğaç, birinçi
ilkbahar	yaz, bahar	yaz başı, bahar	köktem, bahar	erte caz, bār
ilk çağ	ilk çağ, ilk zaman	boronğo (antik) zaman (osor)	ejelgi dünya, erte zaman	bayırkı düynö, bayırkı dör
ilke	ümdä, äsas	niğiz, asıl, printsip	kağıyda, negiz, ereje	prinsip; negiz
ilkel	ibtidāi	primitiv, boronğo	alğaşkı, ertedegi	alğaçkı dördoğu, bayırkı dördoğu
ilkel (fikir vb.)	ibtidāi, än ādi	yabay, tar karaşlı, sikli	anayı, öreskel	artta kalğan, primitivdū
ilkin	ilkin, ävvälâ	başta, äyväl(dän), tävdä	basında, äveli	başta, murun

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ilgäk	ilmäk	ilik deşiği	izmä	petl'a (na odejde)
ilik	cilik, cilik mayı	yilik	ilik	kostnıy mozg
tügmälämàk	töymäläv, kaptıru	(ilikleri) İldirmek	tügmilimäk	zastegnut' (na pugovitsı)
ilm, fän	ğıylim, fän	ılım	ilm, pän	nauka
koşimçä, ilàvä kılingän	tirkälgän, kuşılğan	goşundı, goşmaça	koşumçä	prilojennıy, prilagayemıy
münàsäbät, älàka	bağlanış, bäyläniş, ilimtä	bāğlanışık, İlişik	munasivät, alaķä	sv'az', otnoşeniye
tegmàk, täķılmàk	tiyü, iläğü, bärilü	İlişmek, değmek	ilinmak	zadevat' (za çto)
iläşmàk, yàpişmàk	tiyü, bäylänü	değmek, galtaşmak	yepişmak	trógat', zadevat' (kogo)
ilk	birinçi, tävğı	ilkinci	däsläpki, ävvälki	pervıy, naçal'nıy
bähàr, kökläm	yaz başı, bahar	bahar, yāz	ätiyaz, bahar	vesna
kadimgi dünyä	borınğı (antik) zaman (çor)	gadīmı (antik) dövür	antik (ķedimķi) zaman	drevniy mir, antiçnıy mir
asàs, negiz	niğiz, asıl; printsip	esās; yörelğe	asas; printsip	printsip; osnova
ibtidàiy	primitiv, borınğı	ilkidurmuş	iptidai, başlanğuç	pervobıtnıy
cön, ibtidàiy	ğadi, tar karaşlı, çikli	sāda, yönekey	iptidai, saddä	primitivnıy
ävvälà, dästläb, bàşdä	başta, äväl (dän), tävdä	ilki, önj bilen, ozal başda	ävväl, däsläp	snaçala, vnaçale

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ilk okul	ibtidāi mäktäb	başlanğıs mäktäp	bastavış mektep	baştalğıç mektep
ilk öğretim (öğrenim)	ibtidāi tähsil	başlanğıs bilim biriv (alıv)	bastavış bilim (okuv)	baştōç bilim
ilk önce	birinci növbädä	iŋ başta, birinsinän	eŋ äveli, eŋ basında	eŋ başta, eŋ murun
ilk yardım	tä'cili yardım, ilk yardım	birinsi yarźam	alğaşkı järdem (med.)	alğaçkı cardam
illâ, illâki, ille	mütläğ, necä olsa	motlak, birnärhägä karamay	ne bolsa da, mindetti türde	emne bolso da, kanday bolso da
illâllah	illallah, aman Allah	yä, Alla! illalla!	kurısın! , o Alla!, Kudayım-ay!	illalla! O Kuday!
illegal	ġeyri-legal, gizli	yäşirin, yäşirtin, tıyılğan	jasırın, astırtın, tıyım salınğan	legalsız, caşırūn, uruksatsız
illet (hastalık)	illät	ḫastalık, sirlilik	avruv, dert	ildet, ōru, kesel
illet (sıfat)	zähläträkän	asıv kiltirivsi	aşuvşaŋ, aşuvlanşak	açūlandırğan, kārın keltirgen
ilmek, ilmik	ilmäk	küz ; tokan, ilmäk	ilmek, tuzak	tüyün, ilmek
ilmî	elmi	färnni, ğilmi	ğılımıy	ilimiy
ilmihal	elmihal, din gaydaları kitabı	din kağidäläri kitabı	ilmihal, diniy kağıydaları	şariyat coboloru
iltica	iltica, sığınma	hıyınıv	baspana	baş batırū, başpāna
iltifat	iltifat, ḫoş söz	iltifat, ḫörmät, ihtiram	iltipat	könŋül alū, kötörö süylō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bàşlänğıç mäktäb	başlanğıç mäktäp	başlanğıç mekdep	başlanğuç mäktäp	naçal'n'aya şkóla
bàşlänğıç tä'lim, ilk tähsil	başlanğıç bilim birü (alu)	başlanğıç okuv	başlanğuç tälimat	naçal'noye obuçeniye
ävvälà, eng àldin, birinçi nävbätdä	iŋ başta, birinçidän	ilkinci nōbatda, önj bilen	birinçi növättä, däsläp, äŋ ävväl	snaçala, v samom naçale
ilk yàrdäm	birinçi yardäm	ilkinci kömek	birinçi yardäm	pervaya pomoşç'
kandäy kılıb bolsä häm, älbättä	kotılğısız, motlak, birniğä karamıy	her näme bolsa-da	sözsiz, nemä bolsa bolsun	vo çto bı to ni stalo, nepremenno
ey,Ḫudàyim! ey, Ḫudà!	yä, Alla! illalla!	ey, ḫudāy! yā allā	ya alla! ya hudda!	o bóje tı móy! o góspodi!
yäşirin, mahfiy	yäşirin, tıyılğan, yäşirtin	gizlīn, legal dāl	yoşrun, mähpi	nelegal'nıy, podpol'nıy
illät	ḫastalık, çirlilik	kesel, dert	kesäl, ağrık	bolezn', nedug, ḫvór'
äsäbiyläştirädigän, gazäbläntirädigän	açu kitirüçi	gıcındırıcı, gahar getirici	terikturidiğan, celä kılğuçi	razdrajayuşçiy, nerviruyüşçiy
ilmäk	küz, ilmäk	öydüm	ilmäk	petl'a (v v'azanii)
ilmiy	fänni, ğıyl'mi	ılmı	ilmiy	nauçnıy
ilmihàl (diniy yolyörıklär toplämi)	din kağıydäläri kitabı	dīn kādalarınıŋ yığındısı	din kaidiliri kitävi	sbornik religiozno-jiteyskih pravil
bàşpänä	sıyınu	gaçıbatalğa	pana	ukrıtiye; ubejişçe
iltifàt	iltifat, ḫörmät, ihtiram	ḫoşamāy söz aytma, övme	iltipat, täkällüp	lübeznost'; kompliment

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
iltihak	goşulma, gatılma	kuşılıv, birläşiv, birigiv	kosıluv	koşulū
iltihap	iltihab	yalkınsınıv	kabınuv, talavrav, uşık	kabıldō, sezgenū
iltihaplanmak	irinlänmäk	yalkınsınıv	talavrav, isinüv	kabıldō, sezgenū
iltimas	himāyäçilik, gohumbazlıg	yaklav, tanışlık minän kullanıv	süyemeldevşilik, amaldap ötkizüvşilik	koldō, kanatına kalkalō
īmā	eyham, işārä, kināyä	iyşarä, ım, törttöröv	ım, işara, tuspal	sezdire süylō
īmal	e'mal	äzjrläv, yasav, işläp sığarıv	jasav, öndirüv, önerkäsip	önör-cay öndürüşü
Īmālâthāne	e'mālathana	masterskaya; tseh	tseh, ustahana	ustakana; tseh
imam	imam, molla	imam	molda	imam
īman	īman	iman	iyman	ıman, iman, ıyman
Īmar	ābadlıg, abadanlıg	tözökländiriv	jaylastıruvşılık, abattandıruv	körktöndürū, abat kılū
imdat (yardım)	imdad	yarzam, bulışlık	järdem, kömek	cardam, kömök
imdat!	imdad! kömäkedin!	yarzam itiğiz! kotkarığız!	araşa! kömektesinder!	cardamğa!
imece	kömäkläşib iş görmäk, imācilik	ömä	asar	aşar
imhā	kökünü käsmä	bötöröv, kırıv, yuk itiv	kıruv, joyuv	kırū, cok kılū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
koşiliş, birläşiş	kuşılu, yalğanu, birläşü	goşulma, birleşme	koşuluş	prisoyedineniye, soyedineniye
yällığläniş, gäzäk	yalkınsınu	çīşme	işşiş, cirinlaş	vospoleniye
yällığlänmàk, gäzäklämàk	yalkınsınu	çīşmek	işşimak, cirinjlimak	vospal'at's'a
hàmiylik, himàyä ḳıliş	yaklav, tanışlık bilän kullanu	hossārlık (hovandārlık) etme	kollaş, kanat yepiş, protektsiya	pokrovitel'stvo, protektsiya
imà, imà-işàrä	işarä, kinaya, çitlätip äytü	kakdırıp aytma (gepleme)	kinayä, işarä	namök
täyyàrläş, işläb çiḳäriş	äzirläv, yasav, işläp çığaru	ōnümçilik, īşlāp çıkarış	işläp çıkıriş	izgotovleniye, proizvódstvo
üstähǧänä	masterskaya, tseh	ussahāna, tseh	karhanä, işhanä, tseh	masterskaya; tseh
imàm	imam	ımām	imam	imam, starşiy mulla
imàn	iman	Īmān	iman	vera
àbàdànlik, àbàdànçilik	tözikländirü	abadānlaşdırma	avatlık	blagoustroystvo
yàrdäm, kömäk, mädäd	yärdäm, bulışlık	kömek, yārdam	kömäk, yardäm, mädät	pomoşç', sodeystviye, podderjka
yàrdäm bering! kutkaring!	yärdäm itiğiz!, kotkarığız!	kömek ediŋ!	dat! vaydat!	na pomoşç'! karavul!
häşär	ömä	yovar	haşar	kollektivnıy trud krestyan
yok kıliş, mähv kıliş, àrädän kötäriş	bitirü, kıru, yuk itü	gırma, yōk etme	yok kıliş, kıriş	uniçtojeniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
imkân	imkân	mömkinlik, mömkinsilik	mümkindik, mümkinşilik	mümkündük
imlâ	imlâ	imla, dörös yazıv kağızäläri	emle	cazū ereceleri
imrenmek	ġibtä etmäk	könläşiv, kızığıv	kızığuv, kızğanuv	kızğanū
imtihan	imtahan	imtihan	emtiḫan, sınak	sınō, ekzamen
imtiyaz	imtiyaz	ayırım ḫokuk, östönlök	artıkşılık, jeŋildik	artıkça ceŋildik
imzā	imza	imza	koltaŋba	kol koyū, kol tamğa
imzālamak	imzālamag	imza kuyu, imzalav	kol koyuv	kol koyū
in	yuva, mağara	öŋ	in	iyin, uyuk
inanç	inanc	ışanıs, inanıs	senim, nanım	ınanū, işenim
inanmak	inanmag	ışanıv, inanıv	nanuv, senüv	ınanū, işenū̃
inat	inad	kirilik, üzhüzlilik, tiskärilik	kıŋırlık, kasaruvşılık	kök bettū̃lük, öcördük
ince	incä	yoka, nazik, säŋgil	jiŋişke, juka	içke, cuka
incelemek	araşdırmag, incälämäk	öyräniv, tikşiriv, töşönöv	zerttev	izildō̃
incelmek	incälmäk	niskäriv, yukarıv, näziğäyiv	jiŋişkerüv	içkerū̃, cukarū
inci	inci	ınyı	injüv	akak, marbar

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
imkàn	mömkinlik, mömkinçilik	mümkinçilik	imkan, mümkinçilik	vozmojnost'
imlà	imla, döris yazu kağıydäläri	orfografiya, dürs yazuv	imla	orfografiya
häväs kılmàk	könläşü, kızığu	gözü gitmek	häväs kılmak	zavidovat'
imtihàn	imtihan	ekzamen	imtihan	ekzamen, ispıtaniye
imtiyàz	östinlik, mahşus ḫokuk	yeñillik, artıkmaçlık	imtiyaz	privilegiya
imzà	imza	gol	imza	podpis'
imzàlämàk	imzalau, imza kuyu	gol çekmek	imzalimak	podpisıvat'
in	ön	hïn, süren	in	berlóga, logovişçe, logovo
işànç	ışanıç, inanıç	ınanç, ınam	işänç	vera, ubejdeniye; doveriye
işànmàk, inànmàk	ışanu, inanu	ınanmak	inänmäk, işänmäk	verit', poverit'
ocär, kors, kaysär	kirilik, tiskärilik, üzsüzlilik	kesirlik, dikdüşdilik, keççāllık	bezänçlik, kaclik	upr'amstvo
ingiçkä, yüpka	yuka, näzik, niçkä	ïnçe, yūka	incikä, neppiz, yupka	tónkiy
örgänmàk, tädḳiḳ etmàk, tekşirmàk	öyränü, tikşirü, töşinü	dermençmek, ılmı bārlağ geçirmek	ügänmäk, täkşürmäk	issledovat', izuçat'
ingiçkäläşmàk, yüpkalänmàk	niçkärü, yukaru, naziğäyü	ïnçelmek; yūkalmak	inçiklänmäk, neppizlimak	stanovit's'a tónkim, utonçat's'a
incu, märvärid, dur	inci	dür	incu, märvayit	jemçug

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
İncil	İncil	İnjil	İnjil	Incil
incinmek	incimäk	üpkäläv, ränyiv, hätir kalıv	renjüv, ökpelev	tärınü
incir	incir, äncir	injir	injir	ancir
indirim	ucuzlaşdırma, endimä	oshozlatıv, kämitiv, töşöröv	tüsirüv, arzandatuv, tömendetüv	arzandatü
inek	inäk	hıyır	sıyır	uy, inek
infaz	hökmü yerinä yetirmäk, icra	sığarılğan hökömdö yirinä yitkiriv	ükimdi orındav	ökümdü atkarü
infilâk	partlama	şartlav	jarıluv, jarılıs, dümpüv	carılü
inhisar (ekonomi)	inhisar, müstämläkäçilik	monopoliya	birlestik, monopoliya	monopoliya, ceke ēlik kılü
inhisar (sahiplenme)	inhisar	üz kulına ğına alıv	iyelenüv	ēlep alü, başkağa ırā körbō
inkâr	inkâr	inkar (itiv), kiri kağıv	tanuv, bas tartuv	tanü
inkılâp (evrim)	ingılab	evolütsiya	damuv, evolyutsiya	önügü, evolyutsiya
inkılâp (reform)	islahat	reforma	reforma	reforma, canjılō
inkişaf	inkişaf	alğa kitiş, kiŋ üsiş	örkendev, örlev, güldenüv	önügüp-ösü, güldō
inlemek	inlämäk	ıŋğıraşıv	ıŋırsuv, ıŋkıldav	ontō, kıŋkostō
inme (felç)	iflic	paraliç, falij	sal	şal

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
İncil	İncil	İncil	İncil	Yevangeliye
räncimàk	üpkäläv, ränçü, hätir kalu	ıncamak	räncimäk	obijat's'a
äncir	incir	incir	äncir	incir
bähàsini tüşiriş, ärzànläştiriş	oçsızlatu, kämitü, tösirü	arzānlatma, bahāsını aşāklatma	baha çüşürüş, ärzänlitiş	snijeniye; skidka
siğir	sıyır	sığır	kala, inäk, siyir	koróva
hükmni icrà etmàk	çığarılğan hökimni cirinä citkirü	hökümi yerine yetirme	hökümni ada kılmak	privedeniye v ispolneniye (prigovóra)
pàrtläş	şartlav	partlama	partlaş, yeriliş	vzrıv
monopoliyä	monopoliya	monopoliya	monopoliya	monopoliya
yäkkä hocäyin boliş, egälläş	üz kulına ğına alu	eyelenme, ele alma	egiläş, kolğa eliş	monopoliya
inkàr	inkar (itü), kiri kağu	inkār etme	inkar	otritsaniye
evàlyütsiyä	evolütsiya	evolyutsiya	evolyutsiya	evolütsiya
islàhàt	reforma	reforma	islahat, özgärtiş	reforma
ösiş, gülläb-yäşnäş	alğa kitiş, kiŋ üsis,	ösüş	güllünüş	razvitiye, rastsvet
ingrämàk	ıŋğıraşu	iŋlemek	iŋrimak	stonat'
şàl, fäläc	paraliç	ısmaz	palaç kesili	paraliç

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
inmek	enmäk, düşmäk	töşöv	tüsüv, konuv	tüşü
insaf	insaf	basalkılık, insaflılık	uyat	ınsap, nısap
insan	insan	insan, kişi, ädäm	adam, kisi	adam, kişi
insancıl	insanpärvär	kişilikli, şäfkätli	bavırmal	adamzattı süygön, gumandü
insānî	insāni	kişi zatına bäyli	adamşılık	adamdık, kişilik
insāniyet (insânî olma)	insāniyyät	insaniyät, kişiliklilik	kisilik	adamdık, adamgerçilik
insanlık (insanlık âlemi)	insanlıg	kişilik dönyahı	adamzat	adamzat
insanoğlu	insanoğlu	kişi, insan, ädäm balahı	adam balası	adam, kişi
insiyākī	instikti	instinktiv, täbiği hiziv (minän)	sezikti, tüysikti	içki (tabiğıy) tuyum menen
inşā	inşa	yahav, tözöv, korov	kuruv, saluv; kurılıs	kurü, kuruluş
inşaat	inşaat, tikinti	tözölä (yahala, korola) torğan	kurılıs, kurılıs isteri	kuruluş
inşallah	inşallah	inşalla(h)!, Alla birhä!, ҫoday boyorha!	Kuday kalasa! inşalla!	kuda kālasa, kuday buyursa
intibak	uyğunlaşma, adaptatsiya	yaraklaşıv, kulaylaşıv, künigiv	üyrenüv, adaptatsiya	könü
intihar	intihar	üz-üzin ültiriv	özin-özi öltirüvşilik	özün-özü öltürü, öz canın kıyü

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tüşmàk, inmàk	töşü	İnmek, düşmek	çüşmäk	spuskat's'a
insàf	insaflık, tıynaklık	ınsāp	insap	sóvest'
insàn, àdäm	insan, kişi, adäm	ınsān, ādam	insan	çelovek
insànpärvär	kişilikli, şäfkatli	ınsānperver, ādamsöyer	insanpärvär	çeloveçnıy, çelovekolübivıy
insàniy	kişi zatına bayli	ādamçılık	insaniy	çeloveçeskiy
insàniylik	insaniyat, kişiliklilik	ınsānlık, ādamkärçilik	insançilik, ädämizatlik	çeloveçnost'
insàniyät, àdämzàd, kişilik	kişilik dönyası	ınsānıyet, ādamzāt	insaniyät, adämizat	çeloveçestvo, rod lüdskoy
àdäm, insàn bàlasi	kişi, insan, adäm balası	ādam oğlı ādam, ınsān	adäm, insan, kişi	lüdı, çelovek
sävķı täbiiy	instinktiv, tabiğıy sizü (bilän)	instinktiv, tebiği endik	tuğma hislik	instinktivnıy
kuriş, kuriliş	yasav, tözü, koru	gurma	kuruluş, inşa	stroitel'stvo
inşààt, kuriliş	tözilä (yasala, korıla) torğan	gurluşık	kuruluş, inşaat	stroitel'stvo, stroitel'nye rabotı
inşààllà, ḫudà ḫàhläsä	inşalla(h)! Alla birsä! ḫoday boyırsa!	enşālla, hudāy hālasa	inşaalla; ḫudayim buyursa	bog dast! day bog!
màsläşiş	künigü, caylaşu, iyälänü	övrenişme, ısnışma	maslişiş, muvapıkliniş, özlişiş	adaptatsiya
öz-özini öldiriş	üz-üzin ütirü	öz-özüni öldürme	intihar, öz-özini öltürüş	samoubiystvo

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
intikal	keçid	küsiv, ütiv, kisiş	ötüv, ötkel, ötpe	ötkŏl, ötŭ
intikam	intigam	üs, kon, karıv, kinä	öş, kek	öç, kek
intisap	bağlılıg, täräfdarlıg	yaklı bulıv, yaklavsı bulıv	jan-tänimen berilgendik	caktōçuluk, caktırūçuluk
intizam	intizam	tärtip	tärtip	tartip
inzivā	tärki-dünyalıg	zahitlik, bikānip yāşāvsilik	sayaktık, tärk etüvşilik	cañgızdō, kosulbō
ip	ip	bau, arkan, yip	jip	cip, arkan
ipek	ipäk	yibäk	jibek	cibek
ipek böceği	baramagurdu	yibäk korto	jibek kurtı	cibek kurtu
ipekli (kumaş)	ipäkli	yibäk (materiya)	jibek	cibek
iplik	iplik	yip	jip	cip
ipotek	girov	mölkätti zakladka halıv	zattay karız	mülktü kepilge koyū, kepil
iptal	läğv etmä	bötörōv, tuktatıv, yukka sığarıv	kaytarıp aluv, boldırmav	toktotū, küçünön ketirū
iptidāī	ibtidāi	primitiv, boronğo	alğaşkı, ertedegi	alğaçkı dördoğu
iptidāī (fikir vb.)	ibtidāi, än ādi	yabay, siklänğän	anayı, öreskel	artta kalğan, primitivdū
iptilā	düşgünlük, mübtälalıg, ibtila	äväslik, komarlık, mavığıv	ävestik, äveskoylık; kumarlık	kumarlūluk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ötiş	küçü, ütü, kiçiş	geçiş	köçüş, ötüş	perehod
öç, kasàs, intikàm	üç, kinä	öç	intikam, öç	mest'
täräfdàrlik, ihlàsmänlik	yaklavçı bulu, tarafdarı bulu	tarapdārlık, berlenlik	täräpdarlik, ihlasmänlik	priverjennost'
intizàm, tärtib	tärtip	tertip, düzğün	intizam, tärtip, talkan	por'adók
tärkidünyàçilik	zahitlik, biklänip yäşävçilik	terkidünyālik, garasöymezlik	zahitlik, hälvät	uyedeneniye; zatvórniçestvo
ip, ärkàn	bay, arkan, cip	yüp	yip, (jip)	verövka
ipäk	cifäk	yüpek	ipäk	şölk
ipäk kurti	cifäk kortı	yüpek gurçuğı	ipäk kurti	şelkoviçnıy çerv'
ipäkli	cifäk (materiya)	yüpek (mata)	ipäklik şayä	şölkovıy material
ip	cip	yüplük, sapak	yip, (jip)	nitka, nit', nitki
gäràv	mölkätni zakladka salu	girev (goyma)	dan, görä	ipoteka, zalóg nedvijimosti
bekàr kılış, kàldiriş	yukka çığaru, köçin bitirü, tuktatu	ayırma, gāldırma	küçtin kalduruş, bikar kılış	otmena, annulirovaniye
ibtidàiy	primitiv, borınğı	ilkidurmuş	iptidai, başlanğuç	pervobıtnıy
ibtidàiy, cön	ğadi, çikli, çiklänğän	sāda, yönekey	iptidai, saddä	primitivnıy
ışkıvàzlik, mübtälàlik	häväslik, mavığıp (birilip) kitü	höveslilik, meyillilik	häväs, işkıvazlık	strast', pristrastiye, sklonnost'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ip ucu	käläfin ucu, dälil	dälil, yip oso	ayğak, dälel	ayğak, dalil
irāde	irādä	tiläk, ihtıyar, ıntılış	kajır, kayrat-jiger	erk, kayrat
irfan	ürfan	arıŋ - bilimlilik	parasat, zeyindilik, kemel	zēndūlük, dērinde bardık
iri	iri	iri, zur	iri, ülken	çoŋ, iri
irin	irin	irin, ülik	iriŋ	iriŋ
irkilmek	sarsılmag, ürkmäk	yaltanıv, taypılıv	ürküv, jalt berüv	ürkū, calt berū
irmik	iri un, yarma	töşöm, huğıp alınğan aşlık	talkan, un jarma	talkan
irsī	irsi	näsildän küskän	tukım kuvalağan; näsildik; genetikalık	tukum küğan
irsiyet	irsiyyät	näsildän näsilgä küsivlik	tukım kuvalavşılık, tegine tartuvşılık	tukum küçüluk
irşat	irşad	öğit, käŋäş	ösiyet, vağız	osuyat
irtibat	irtibat	bäyläniş, ilimtä	baylanıs, katınas	alaka, baylanış, katış
irticā	irtica	reaktsion	kertartpalık, reaktsiya	artka tartūçuluk, reaktsiya
irticālen	irticālän, bädāhätän	äzirlikhiz, kapıl, kinät	dayındıksız, birden	dayardıksız, darō
irtifā	yüksäklik	biyiklik, yuğarılık	biyiktik, joğarılık	biyiktik, eğizdik

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
upning uçi, dälil	dälil, cip oçı	subūtnāma, tutārık, delīl	delil, yip uçi	ulika
iràdä	tiläk, ihtıyar, omtılış	erk	iradä	vól'a
ziyräklik, ànglilik	aŋ - bilimlilik	üşüklilik, ānjı- düşüncelilik	ilm-irpan, pam-parasat, tapkurluk	prozórlivost'
yirik, kättä	iri, zur	īri	jirik, yoğan	krupnıy
yiring	irin, ülik	iriŋ	jirin	gnóy
hürkmàk, seskänmàk	çitkä taypılu, sikirip çitkä kitü	tisğinmek	ürkimäk, şohşumak	otpr'anut', otşatnut's'a
yàrmä	suğıp alınğan aşlık, talkan	yārma	talkan	grubaya muka, pomol
irsiy	näsildän näsilgä küçkän	nesil īzarlaycı	näsildin näsilgä köçkän	nasledstvennıy, unasledovannıy
irsiyät	näsildän näsilgä küçülik, küçüçänlik	nesil īzarlaycılık	irsiyät, näsligä tartişlik	nasledstvennost'; vrojdönnoye svoystvo
irşàd, yol körsätiş	üğit, kinäş	uğrukdırma, yōl görkezme	erşat	nastavleniye na istinnıy put
älàka	bäyläniş, ilimtä	āragatnaşık, bağlanışık	bağliniş	sv'az'
äksilhäräkät, äksilhäräkätçilik	reaktsion	reaktsiya	äksiyätçilik	reaktsiya; reaktsionnost'
bädihä bilän	azirliksiz, kapılt, kinät	tayyārlıksız, duran yerinden	bädihätän	ekspromtom, improviziruya, bez podgotovki
yüksäklik	biyiklik, yuğarılık	beyiklik	egizlik	vısota

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
İS	gurum, his	korom	ıs	iş
İSÂBET	isābät	märgän(lik), turalık, maksatka irişiv	(däl) tiyüv, tiygizüv	butağa tiygizū; maksatına cetū
İSHAL	ishal	iş kitiv, iş barıv	iş ötüv	çıçkaktō, içi ötū
İSİM	isim, ad	isim, at	esim, at	ısım, at
İSİM (GRAMER)	isim	isim (hüz)	esim	zat atōç
İSKAMBİL (KÂĞIDI)	kart	karta(lar), ḳärt(tär)	karta (oyın)	karta (oyun)
İSKÂN	yerläşdirmä	urınlaştırıv, yirläştiriv, urın biriv	ornalastıruv, konıstandıruv	oturuktaştırū, cayğaştırū
İSKELE	gäminin yan aldığı körpü	pristan'	kemejay, aylak;	keme cayı, pristan
İSKELET	skelet	höldä, skelet	sülde, kanḳa	sülde, skelet
İSKEMLE	stul	iskämyä, ultırğıs	orındık	oturğuç, orunduk
İSLÂM, İSLÂMİYET	islam, islamiyyät	islam, islämiyät	isläm, islam	İslam, musulmandık
İSNAT	isnad	(ğäyipni) yapharıv, sıltav	jabuv, birevge birdemeni tağuv	cabū, tağū
İSPAT	isbat	isbat	dälel, ayğak	dalil, ayğak
İSPATLAMAK	isbat etmäk	isbatlav, isbat itiv	däleldev, ayğaktav	dalil bolū, ayğak bolū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kurum, kàräküyä	korım	düyt, gurum	kurum	saja; kopot'
nişàngä tegiş, molcälgä tegiş	tözlik, turılık, maksatka irişü	nişāna urma	top-toğra tegiş	popadaniye (v tsel')' dostijeniye (tsel'i)
içburuğ, iç ketiş, iç ötiş	iç kitü, iç baru	içgeçme	iç sürüş	ponós, diareya
ism, nàm, àt	isim, at	āt	isim, nam, at	im'a, nazvaniye
àt	isim(süz)	āt	isim	im'a şuşçestvitel'noye
ḳärtä	karta(lar), ḳärt(tär)	kart	karta	(igral'naya) karta
yerläştiriş, ornäştiriş, càyläştiriş	urnaştıru, cirläştirü, urın birü	yerleşdirme, yer berme	ornaşturuş, caylaşturuş	poseleniye, razmeşçeniye
pristan	pristan'	gämi duralğası	kemä tohţaydiğan cay	pristan', priçal
skelet	söldä, skelet	skelet	skelet, kuruk sönäk	skelet
kürsi, orındıḳ	iskämiyä, utırğıç	oturğıç, stul	orunduk	stul
islàm, islàmiyät	islam, islamiyät	ıslām	islam, islamiyät	islam, musul'manstvo
takmàk, tönkämàk	(ğayipni) yapsaru, sıltav	yöŋkeme	döngimäk, artmak	pripisıvaniye (komu-l. çego-l.)
isbàt	isbat	tassīklama, subūtnāma	ispat	dokazatel'stvo
isbàtlämàk	isbatlav, isbat itü	tassīklamak, subūt etmek	ispatlimak	dokazıvat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
israf	israf	sarıf itiv, totov, totonov	ısırap, şığın	ısırap
istasyon	dämiryolu vagzalı	timir yul stantsiyahı, vokzal	vokzal	vokzal, temir col vokzalı
istatistik	statistika	statistika	sanak	sanak, statistika
istek	istäk	tiläk, näfsi, tiläv	kalav	kālō
istemek	istämäk	tiläv	kalav, tilev	kālō, tilō̄
istibdat	istibdad	tiraniya, izjv	zombılık, şeksiz katal äkimşilik	zombuluk, ırakımsızdık
istidat	iste'dad	hälät(lilik), yün, buldıklılık	kabılet, alğırlık	cöndömdūlük
istifā	iste'fa	otstavkağa sığıv	bosatuv, şığaruv	boşotū, ketirü (kızmattan)
istifād e	istifādä	faydalanıv, kullanıv	paydalanuv	paydalanū, koldonū
istihbārat	mälumat toplama	ḫäbär yıyıv, informatsiya	mälimet jıynav	mālımat, mālımat toptō, mālımat cıynō
istihkâm	istehkâm	nığıtma, okop, tranşeya	äskeri bekinister	asker korğonū cayı
istihsal	istehsal	üstiriv, ürsitiv	öndirüv, ösırüv	öndürū̄; östürū̄
istihzā	istehza	mıskıl, mıskıllap kölöv	kelemej, keleke, ajuva	keleke, mıskıl

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
isràf	sarıf itü, totu, totınu	isrīp etme, bīsarpa tutma	israp	rastoçitel'nost', motovstvo
vokzal	timir yul stantsiyası, vokzal	vokzal	tömür yol stantsiyasi, vokzal	vokzal
istätistikä	statistika	statistika, hasābat	statistik, hesavat	statistika
istäk, ḫàhiş	tiläk, därt, tiläv	isleğ	istäk, arzu, tiläk	jelaniye
istämàk, ḫahlämàk	tiläv	islemek	istimäk, tilimäk, ḫalimak	jelat'
istibdàd	tiraniya, izü	zōrluk, zulum, despotizm	istibdat, zalimlik	tiraniya, despotizm
istedàd, kàbiliyät	sälät(lilik), yün, buldıklılık	ukīp, başarnık	istidat, kabiliyat	sposobnost'
istefà	otstavkağa çığu	İşden çıkma	istipa	otstavka
istifàdä, fàydäläniş	faydalanu, kullanu	peydālanma, ulanma	istipadä, paydiliniş	ispol'zovaniye
mä'lümàt topläş	ḫäbär alu (cıyu), informatsiya	mağlūmāt toplama	mälümat jığış	informatsiya; sbor informatsii
istehkàm	nığıtma, okop, tranşeya	harbı berkitme	istihkam	ukrepleniye; oboronitel'nıye soorujeniya
yetiştiriş, hàsil ḳıliş	üstirü, ürçitü	ösdürip yetişdirme, önüm	istihsal, işläp çıkıriş	proizodstvo; vıraşçivaniye
istehzà	mıskıl, mıskıllap kölü	yanşı, üstünden gülme	istihza, kinaya	izdövka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
istikāmet	istigāmät	yün, yünäliş	bağıt, bet alıs	bağıt
istikbal	istiġbal	kiläsäk, bulasak	keleşek, bolaşak	keleçek
istiklâl	istiġlal	boyondorokhozlok, bäyhizlik	bostandık, tävelsizdik	boştonduk, erktūlük
istikrar	sābitlik, ġärar tutma	totoroklolok, nıklık	turaktılık, ornıktılık	turuktūluk
istilâ	istila	basıp (tartıp) alıv	basıp (tartıp) aluv	basıp alū, tartıp alū
istimlâk	dövlätin şahşi mülkü alması	dävlättiŋ şähşi mölöktö tüläp alıvı	jeke menşikti memleket paydası üşin aluv	mamleketteştirū, mamleketke alū
istināden	istinādän	tayanıp, niğizlänip	negizdelip, süyenip	tayanıp, negizinde
istinat	istinad	tayanıv, nigizläniv	süyeniş, tayanış; süyev	tayanıç, tirek
istinsah	sürätini çıhşartma	küsirmähin yahav, kopiya	köşirme	köçürmö, nuska tüp köçürmösü
istirāhat	istirāhät	yal, tınğı, tınıslık	demalıs, demaluv	dem alış, es alū; tınçtık
istirham	istirham	yalınıv, inäliv, yalbarıv	ötiniş, jalbarınuv	ötünüç, suranıç, caldırō
istismar	istismar	ekspluatatsiyälāv	kanav; paydalanuv	ezū
istisnā	istisna	kağizänän sığarma, sittälik	tıskarılık, erejeden tıs	ereceden tışkarı, özgöçö
istişāre	mäslähät, müşävirä	käŋäşmä	keŋes, keŋesüv	cıyın, keŋeşme

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tàmàn, yönäliş	yün, yünäliş	tarap	täräp	napravleniye
istiḳbàl	kiläçäk, bulaçak	gelecek	istikbal, keläçäk	buduşçeye; gr'aduşçeye
müstäkıllik	boyındırıksızlık, bäysizlik	garaşsızlık, özığtıyārlılık	istiklal, mustakıllik	nezavisimost'
barkaràrlik	totrıklılık, nıklık	durnuklılık, stabillilik	istikrar, turaklık	ustoyçivost'; stabil'nost'
istilà, zäbt etiş	basıp (tartıp) alu	basıp alma, boyun eğdirme	istila, besip eliş	zaḫvat
şaḫsiy mülkning dävlät tàmànidän pul töläb àlinişi	dävlätniṇ şaḫsi mölikni tüläp aluı	şahsı mülküṇ dövlet tarapından satın alınması	pul töläp musadirä kılış	otçujdeniye gosudarstvom ç'yey'-l. sobstvennosti
täyängän (süyängän) hàldä	tayanıp, nigizlänip	esāslanıp	tiräk kılıp	osnovıvayas', opirayas'
süyäniş, täyäniş	tayanu, nigizlänü	dayanma, esāslanma	tiräkliniş, tayançliniş	opiraniye, opora
nüsḫa köçiriş	küçirmä, küçirip yasav, kopiya	göçürme	nusḫa almak, köçürüş	vosproizvedeniye
istiràhät	yal, tınıçlık, tınlık, tıngı	dīnç alış	istirahät, aram eliş	otdıḫ; pokoy
ötiniş, yàlvàriş	yalınu, yalvaru	yalbarma, dileğ, hāyış	yalvuruş, ötünüş	mol'ba, pros'ba
ekspluatatsiya	ekspluatatsiyälāv	ekspluatatsiya	ekspluatatsiya	ekspluatatsiya
istisnà	kağıydädän çığarma, iskär(t)mä	kādadan çıkma	istisna	isklüçeniye
kengäş, mäslähät	kiṇäşmä	maslahat, meclis	keṇäş, keṇäşmä, mäslihät	soveşçaniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
isyan	üsyan	fitnä, bola, baş kütäriv	köterilis	kötörülüş
iş	iş	iş, hjzmät, yomoş	is, jumıs	iş, cumuş
İş adamı	tācir, sövdagär, iş adamı	islikli kişi, biznesmen, sos, iş kişihi	isker, savdager, alıpsatar	iş adamı, işçi, biznesmen
işāret	işārä	bildä, işara, kürhätmä	iyşarat, belgi, ayan	belgi, ayan, işaret
işāret etmek	işārä(t) etmäk	kürhätiv, işara itiv, bildäläv	iyşarat etüv, körsetüv	işaret kılū, belgi berū
işāretlemek	işārälämäk	bildä kuyıv, tamğa kuyıv, huğıv	belgilev, tanbalav	belgi koyū, tamğa salū
işāret parmağı	şähādät barmağı	huk barmak	suk savsak	sōmöy
iş birliği	ämäkdaşlıg, iş birliyi	hjzmättäşlik	karım-katınas, birlesip istev	kızmattaştık; öz ara alaka, karım katış
iş bölümü	iş bölgüsü	işni büliv, iş bülinişi	enbek bölisi	emgek bölüştürū
işçi	işçi, fählä	işsi	jumısker, jumıssı, issi	cumuşçu
işemek	işämäk	hiyiv, bävil itiv	siyüv	siyū
işgal	işğal	basıp (tartıp) alıv, kiriv	basıp aluv; baskınşılık	basıp alū, ēlep alū
iş günü	iş günü	iş könö (könzäri)	jumıs küni	cumuş künü, iş künü
işgüzar	işbaz	tiläha kayhı (nindäy) işkä tığılıvsı	müttayım, böspe, atakkumar	köz boyomoçuluk kılū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
isyàn	fitnä, baş kütärü, ğıys'yan	gozgalan, pitne	isyan	vosstaniye
iş, yumuş	iş, hjzmät, yomış	īş	iş, hjzmät	rabóta
işbilärmàn	islikli kişi, biznesmen, sos, iş kişihi	īşevir, biznesmen	ticarätçi	biznesmen, delovoy çelovek
işàrä, işàrät	işara, bildä, kürsätmä	ışārat, alāmat, belği	işarät, işarä	znak; signal
işàrä kılmàk	kürsätü, işara itü, bilgiläv	işārat etmek, duydurmak, görkezmek	işarät kılmak, körsätmäk	dat' znak, pokazıvat znakami
belgilämàk, belgilär koymàk	bilgi (tamğa) salu, tamğalav	belgilemek	bälgülimäk	pometit', oboznaçit'
körsätgiç bärmàk	imän barmak	süyem barmak	oğri kol, körsätküç kol	ukazatel'nıy palets
hämkàrlik	hjzmättäşlik	īşcen, hızmatdaşlık	hämkarlik, birliktä işläş	sotrudniçestvo; vzaimodeystviye
mehnät taksimàti	işni bülü, iş bülinişi	zähmet bōlünişiği	ämgäk tähşimati	razdeleniye truda
işçi, hàdim	işçi	īşçi	işçi	rabóçiy
siymàk	siyü	būşukmak	siymäk	moçit's'a
işğàl	basıp (tartıp) alu, kirü	basıp alma, akkupirleme	işğal, besip kiriş	zahjvat; okkupatsiya
iş küni	iş köni (könnäri)	īş güni	iş küni	rabóçiy den'
hjocäkörsingä işläydigän	tiläsä kaysı (nindi) işkä tığıluçı	gören īşine gatışıcı	işbuzar, çopkak	delayuşçiy vsö napokaz

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
işitmek	eşitmäk	işitiv	esitüv	uğū, eşitū
işkembe	içalat	üpke-bavır, is(äk)-karın, isâk	işek-karın	içegi-karın
işkence	işgäncä	yaza, ğazap, ıza	azap, azaptav, kıynav	kıynō, azap, muŋ
işkillenmek	şübhälänmäk	şikläniv şik totov, közökläniv	küdiktenüv, şübälänüv, şektenüv	şektenū, kabatır bolū
işlek (cadde vb.)	işläk	yänli, kızıv	äreket, is, atkaruv isi (tärtibi)	kıymıldū, kişiler köp cürgön
işlem	ämäliyyat, muāmilä	iş borışı, protsedura	is-şara	iş cürgüzū
işleme	işlämä	(sigilgän) bizäk, nağış	kestelev; keste	keşte, sayma
işlemek (çalışmak)	işlämäk	işläv	jumıs istev; istev	iştō
işlemek	işlämäk, nahışlamag	nağışlav, siğiv, kayıv	kestelev	keştelō, saymalō
işletme (müessese)	müässisä	yitiştiriv urını, predpriyatiyi	käsipornı	işkana, öndürüş cayı
işletme (bilim dalı)	istehsalı planlaşdırma	idara(lık)	öndiris baskaruv	iş başkarū, öndürüş başkarū
işlev	väzifä	işläv, vazifa, funktsiya	kızmet	kızmat, iş
işportacı	hırdavatçı	aslamsı, kırk tartması	lotokşı	köçödö satūçu

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
eşitmàk	işitü	eşitmek	anjlimak, işitmäk	slışat'
içäk-çävàk	iç-bavır, içäk-karın	iç goşı, garın-içeğe	üçäy-ķerin	potroha
işkäncä, kıynàk, äzàb	cäza, ıza, azap, ğazap	gīnama, ezyet berme, cebirleme	iskäncä, kıynak	pıtka, muka
şübhälänmàk, hàvàtirlänmàk, beķaràrlik	şiklänü, şik totu, şöbhälänü	şübhelenmek, mūnkürlenmek	guman kılmak, şubhilänmäk	podozrevat', oposat's'a
gävcüm, serkatnàv	canlı, kızu	köp hereketli; köp ulanılyān	köp kollinilidiğan	ojivlönnıy, lüdnıy
räsmiyläştiriş	iş barışı protsedura	resmileşdirme	räsmiläştürüş	protsedura; operatsiya, oformleniye
käştä	(çigilgän) bizäk	keşde, nağış	käştä, näķiş	vışivka
işlämàk	işläv	īşlemek	işlimäk	rabótat'; deystvovat'
käştä tikmàķ	çigü, çigip yasav, näkışlau	keşdelemek, nağışlamak	käştä tikmäk, näķişlimäk	vışivat'
kàrhànä	citiştirü urını, predpriyatiyi	kārhāna, ōnümçilik	iş orni, karhana	predpriyatiye, proizvodstvo
işläb çiķarişni bàşķariş	idarä(lik)	ōnümçiliği dolandırma	işläpçıkırişni idarä kılış	upravleniye proizvodstvom
väzifä	işläv, vazifa, funktsiya	funktsiya	väzipä, funktsiya	funktsiya
säyyàr sàtuvçi	aslamçı, kırık kartmaçı	satığçı	yaymiçi, tänjiçi	lotóçnik

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
İştah	İştaha	aşahı kiliv	täbet, zavık	tabit, obur
İştahlanmak	İştahalanmag	appetit asılıv	aranı aşıluv; könjili soğuv	içteyi açılū
İşte	budur, bu, o, odur	bına, näkb, una, ololay	mine	mına, mınake
İşteş(lik) (fiil)	garşılıglı-birgälik (növü)	urtaklık (däräjähi)	ortak (etis), özara (kepildik)	koş mamile
İştirak	İştirak	katnaşıv, katışıv, urtaklaşıv	katısuv	katışū
İşve	İşvä	irsäklik, kılansıklık, kıyşandav	kılımsuv	kılıktanū
İş veren	İşverän, sähibkâr, fählätutan	iş birivsi (birgän)	jumıs berüvşi, käsipker	iş berüçü
İt	it, köpäk	it	iyt	it
İtāat	itāät	itägät, hüz tınlav, buyhonov	bağınuv, til aluv	uğū, başiyū
İtelemek	itälämäk	itäriv, itkäläv, törtkäläv	iytermelev, türtpektev	türtü, iterū
İtfāiye	yanğın söndürän hissä (dästä)	yanğın hündiriv komandahı	ört söndirüvşiler komandası	ört öçürüçülör bölügü
İthaf	İthaf	amap (bağışlap) yazıv	arnav	arnō, bağıştō
İthal	İdhal	sit ildän kirtiv (kiltiriv)	import, şetten keltirüv	çet tovarı, import

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
iştähä	aşıysı kilü	işdā	iştäy	appetit
iştähäsi (àçilmàk)	appetit açılu	işdāsi açılmak	iştäyi eçilmak	poyavl'at's'a, vozbujdat's'a ob appetite
mänä	minä, änä, näk', şuşılay	ine	mana	vot; itak; tak; imenno, kak raz
birgälik (nisbäti)	urtaklık (yünälişi)	şāriklik (derece)	ortak, özara	vzaimno-sovmest-nıy (zalóg)
iştiràk	katnaşu, katışu, urtaklaşu	gatnaşma	iştirak, katnişiş	uçastiye; souçastiye
işvä	köyäzlik, kılançıklık	nāz, kereşme	naz, nazukluk	koketstvo, igrivost'
iş berüvçi	iş birüçi (birgän)	İş berici	iş bärgüçi	rabotadatel'
it	it	it	işt, it	sobaka
itàät	itağat', süz tınlav, buysınu	dinleme, gulak asma	itaät, boysunuş	posluşaniye, povinoveniye
sürmàk, itärmàk	törtip kuyu, itärü	itelemek	iştärmäk, türtilimäk	podtalkivat'
ot oçiruvçilär bölinmäsi	yanğın sündirü komandası	yanğın söndüriş bölimi	ot öçüridiğan komanda	pojarnaya çast', pojarnaya komanda
bäğışläş, ätäş	bağışlap (arnap) yazu	bağışlama	beğışlaş, ataş	posveşçeniye
import, çetdän mal àliş	çit ildän kirtü (kitirü)	import	import, çätäldin mal kirgüzüş	import

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
itham	ittiham	ğäyipläv, ḫökömgä tartıv	ayıptav, kinäläv	ayıptō, künōlō
İtibar	e'tibar	iğtibar, dikkät	kurmet, abıroy	urmat, abıroy, kadır, bark
İtibāren	e'tibārän	başlap	bastap	mından baştap, uşundan
İtibārī	nominal, şärti	şart(lı) (bulıv)	şarttı	şarttū
İtici	soyug, ḫoşagälmäz	kırıs, kırağay, höykömhöz	jağımsız, süykimsiz,	cağımsız süykümsüz
İtidal	e'tidal	tınlık, hillik, tınıs(lık)	tınıştık, jan tınıştığı	beykutçuluk, cay, barakkattık
İtikat	e'tigad	iman, inanıs	nanım, senim (diniy)	işenim (din)
İtimat	e'timad	ışanıs, ışanıv	senim	işenim
İtinā	e'tina	tırışlık, kayğırtıvsanlık	ıntalılık, tırısuvşılık, ukıptılık	tırışçāktık ıntālūluk, taktık
İtiraf	e'tiraf	tanıv, äytip biriv, asıp halıv	moyındav, moyınğa aluv	moynuna alū, tānū
İtiraz	e'tiraz	karşılık, rizahızlık, karşı töşöv	narazılık, karsılık	karşılık, nārazılık
İtiyat	ādät etmä, alışganlıg	ğāzāt, komarlık, künigiv	maşık, dağdı, ädet	adat
itmek	itälämäk	itiv, törtöv, itäriv	iterüv	türtū, iterū
ittifak	ittifag	ittifak, birlik, birläşmä	odak, kelisim; birlestik	bırlık, keneş

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
äybläş, kàräläş	ğayipläv, ğayip taşlav	günākārleme, ayıplama	eyipläş	obvineniye
hürmät, etibàr, àbroy	iğtibar, dikkat'	ābray, hormat	ätivar, abroy	uvajeniye, poçteniye, avtoritet
etibàrän	başlap	başlāp	ätivarän, başlap, tartip	naçinaya s...; sçitaya s...; ot...
nisbiy, şärtli	şart(lı) (bulu)	şertli	şärtlik	uslóvnıy; nominal' nıy
turkı sàvuk, yàḳımsiz	kırıs, kırğıy, söykimsiz	yiğrenci, yakımsız, pis	yeḳimsiz, körümsiz	ottalkivayuşçiy; nepriyatnıy
väzminlik	tınıç(lık), sabır(lık),	ağraslık, sovukgānlılık	eğır-besıklik, väzminlik	spokóystviye; umerennost'
etikàd	iman, inanıç	imān	etikat	verovaniye
işànç	ışanıç, ışanu	ınam, ınanç	işänç, inavät	doveriye, vera
puhtälik, säräncàmlik	tırışlık, kayğırtuçanlık	dıkgatlılık, cānīpkeşlik	ictihat, puhtilik, särämcanlik	staratel'nost', akkuratnost'
etiràf	tanu, ikrar itü, tabu, açıp salu	ıkrār etme	etirap, ikrar, boyunğa eliş	priznaniye
etiràz	karşılık, rizasızlık, karşı töşü	garşı bolma (çıkma)	etiraz	vozrajeniye, prótest
àdät	ğadät, künigü	endik etme	adät, könüküş	priviçka
itärmàk	itü, törtü, itärü	itmek	iştirmäk	tolkat', stalkivat'
ittifàk	ittifak, birlik, birläşmä	soyuz, birleşik	ittipak	soyuz

TÜRKIYE TÜRKÇESI	AZERBAYCAN TÜRKÇESI	BAŞKURT TÜRKÇESI	KAZAK TÜRKÇESI	KIRGIZ TÜRKÇESI
ivedi	tä'cili	aşığıs	asığıs, tez, şapşaŋ	tez, toktōsuz
iyelik (gramer)	yiyelik	iyälik	täveldik	tāndık müçö
iyi	yahşı	yaksı, häybät, äybät matur	jaksı, iyi, iygi, izgi	cakşı
iyileşmek	yahşılaşmag	yakşırıv, äybätläniv	jaksaruv	ayığū , cakşı bolū
iyimser	nikbin	kiläsäkkä ışanıs minän karavsı, optimist	örşil, kaytpas, optimiyst	keleçekke işengen, optimist
iz	iz	iz	iz	iz
izāfī	nisbi	sağıştırma(sa), nisbi	salıstırmalı	salıştırmalū
izāfiyet	nisbilik	sağıştırma(lık), nisbilik	salıştırma(lı)lık	salıştırmalūluk
İzah	İzah	anlatıv, töşöndöröv	anıktama, tüsinikteme	tüşündürmö, anıktama
izci	läpirci (lär)	timursı(lar)	izşi	timurçu(lar), iz kubar
izdiham	izdiham	tığızlık, kısınkılık	kıspak, kısılıv; sığılısuv	toptolū, sığılış
izdivaç	izdivac	nikah (laşıv), öyläniv	üylenüv; nekelesüv	üylönū, nike
izhar	izhar	kürhätiv, bildiriv, asıv	körsetüv, tabuv	tabū
izin	izin	röhşät; yal, otpusk	ruksat; demalıs, mursatana	uruksat, dem alış otpusk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tez, àşiğıç, zudlik	aşığıç	gıssağlı	aldiraşlik, tezlik	sróçnıy
egälik	iyälik, ḫujalık	değişlilik	egilik	(aff.) prinadlejnosti
yahşi	yahşı, äybät, häybät, matur	govı, oŋat, yağşı	yahşi, ubdan	ḫoroşiy
tüzälmàk, sàğaymàk	yahşıru, äybätlänü	oŋatlaşmak, govulaşmak	sakaymak, oŋlaşmak	vızdoravlivat', popravl'at's'a
optimist, nekbin	kiläçäkkä ışanıç bilän karavçı, optimist	optimist	optimist, şadmäniz	optimist
iz	iz	īz	iz	sled
nisbiy	çağıştırma(ça), nisbi	otnositel, deŋeşdirilende	nisbi	otnositel'nıy
nisbiylik, nisbiyät	çağıştırmalık, nisbilik	otnositellik, deŋeşdirerlik	nisbilik, nisbiyät	otnositel'nost'
izàh, tüşüntiriş	aŋlatu, töşindirü	düşündiriş	izah	razasneniye, poyasneniye
izçi	timurçı(lar)	mekdeplerdāki yāşlar guraması	ottura mäktäptä okuğuçilar täşkilati	boyskaut
tikılinç, tirbändlik	kısrıklık, tığızlık, kısınkılık	dıknışık, basa-baslık	tıkılış, sıkılış	skopleniye, davka
üyläniş (erkäk), turmuşgā çıkış (kız)	nikah (laşu), öylänü	öylenme, durmuşa çıkma	öylünüş	brakosoçetaniye, brak
izhàr	kürsätü, bildirü, açu	yüze çıkarma, mālim etme	izhar	obnarujeniye, proyavleniye
izn, ruḫsät; tä'til, däm àliş	röḫsät; yal, otpusk	zähmet ruğsadı; ruğsat	ruḫsät, icazät; däm eliş	razreşeniye; otpusk

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
izlemek	izlämäk, täġib etmäk	iźärläv, artınan töşöv	anşduv, bakılav; izine tüsüv	izine tüşǖ, andǖ
izlenim	täässürat	tä'sir, yoğonto, iz	äser	tāsir, köñüldö kalgan iz
izmarit	papiros kötüyü (gırıntısı)	töpsök (tämäki kaldığı)	temeki tukılı	tamekinin tübü
izzetinefis	izzäti-näfs	namıs, ğorurlık	öz kadırın sezinüv, namıs	öz kadırın sezǖ, öz barkın bilǖ

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tä'ḳıb etmàḳ, küzätmàk	izärläv, artınnan töşü	īzlamak	izlimäk, küzätmäk	sledit', presledovat'
täässürät	tä'sir, yoğıntı, iz	tāsīr, duyğı	tāsir, täsjrat, iz	vpeçatleniye
sigäret kàldığı	töpçik (tämäki kaldığı)	çilim gālındısı	tamaka kalduğı	okurok
izzät-näfs	namus, ğorurlık	mertebe	izzät-näpäs	çuvstvo sobstvennogo dostoinstva

J

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
jenerik	titr	titra	titr; kinodağı jazuv	kıstırma cazū, titr
jest	jest, äl-gol häräkäti	ışara, ım, kul häräkäti;	ım, iyşara	işaret, belgi
jet	reaktiv täyyārä	reaktiv samolöt	reaktivtı samolyot	reaktivdū samolyot
jilet	ülgüc	lezviye	ustara; jüz	lezviye
jurnal	häbärçilik, çuğul	äläk, oşak, donos	arız	çağım

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
titr, kinodägi yàzmä izàh	titra	titr	tonuşturuş yezığı, titr	titr
işàrä	ım, ışarä, kul ḫäräkäti	üm, ışārat	işarät	jest
reaktiv uçkıç, reaktiv täyyàrä	reaktiv samolöt	reaktiv samolyot	reaktivlik samolyot	reaktivnıy samolöt
àlmàs	lezviye	almaz	ustura, üz	lezviye
yäşirin mä'lümàt, çakımçilik	äläk, çağu, donos	gizlīn mağlūmat, şuğullama	çaku, çeḳim	donós

K

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kaba	gaba	tupas, kilbäthiz, kilişhiz	turpayı, noyıs, öreskel	kopol, oldokson
kabadayı	goçu	yan'yalsı, bolası	buzakı, sotkar	ē-cā berbegen, çatak
kabāhat	ġäbāhät	ğäyip, yazık	kinä, ayıp	künö, ayıp
kabak	gabag	kabak	askabak, kädi	aşkabak
kaba kulak	ḫanazır	svinka	mıskıl	çoçko kulak
kabarcık	gabarcıg	kıvık, kabarsık	köpirşik, köbikşe	köbük, kabarçık
kabarmak	gabarmag	kabarıv, kübiv, bürtiv	kabaruv, isinüv, dürdiyüv	kabarū
kabız	ġäbiz	is katıv, katalak, katalav	iş jürmev, iş katuv	iç katū
kābil	gābil	mömkin bulğan	mümkin	mümkün
kabil	ġäbil	törlö, ohşaş	sıyaktı	tür, kıl
kabīle	ġäbilä	ḳäbilä	ulus; taypa	urū
kābiliyet	gābiliyyät	yün, buldıklılık, ziräklik	kabılet	cöndömdūlük
kabir	ġäbir	ḳäbir, gür	kabır, beyit, zıyrat	kabır, körüstön
kabuk	gabıg	kabık	kabık	kabık
kabul	ġäbul	kabul (itiv, alıv)	kabıldav, kabıl	kabıl, kabıldō
kaburga	gabırğa	kabırğa, kır, yan	kabırğa	kabırğa

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kopàl, dağal	tupas, kilbätsiz, kilişsiz	gödek	kopal, toŋ	grubıy
cäncälkäş	duamal, gavğaçı	galmağalçı, cencelçi	noçi, cäncalkaş	buyan
ķabàhät, nàcöyä kılık, äyb	ğayip, yazık	gabahat, ayıp	kılık, şohluk	vina, prostupok
kàvàk, àşkàvàk	kabak	kādi	kapak, kava	tıkva
ķulàķ àstidägi	svinka	hapgırtma	gürän işşiği	svinka
köpik	kuık, kabarçık	köpük, köpürcik	kövük	puzır'
börtmàk, şişmàk, köpirmàk	kabaru, kübü, bürtü	gabarmak, köpremek	kaparmak, köpmäk	nabuhŋut', nadut's'a
kabziyät	iç katı (kibü)	iç gatama	iç ķetiş, ķäbziyät	zapór
mümkin	mömkin bulğan	mümkĭn	mümkin	vozmójnıy
hjl, tür	törli, oh̨şaş	hĭl, görnüş	hjl, tür	rod, vid, sort; klass
kabilä	kabilä	tāypa	ķäbilä	plem'a
kàbiliyät	sälät, sälätlilik	başarnık, edenlilik	kabiliyät	sposóbnost'
kabr	kabir, gür	gabır, mazār, gŏr	ķävrä, ķäbir	mogila
kàbık	kabık	gābık	kovzak	kora
kabul	kabul (itü, alu)	kabūl	kabul (kılış)	priyóm
kàvurğa	kabırğa, kır, çil	gapırğa	kovurğa	rebró

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kâbus	kâbus	kurkınıs töş, hataşıv	bastığırıluv, ürey	kara basū albastı basū
kabza	ġäbzä	hap, totka, totkos	sap, tutka	tutka, sap
kaç	neçä, nä ġädär	ni ḳäẓär, nisä, ni saklı	kanşa, neşe	kança, neçe
kaçak(adam)	gaçag	kaskın, kasak	kaşkın	kaçkın
kaçak(mal)	gaçag mal	kontrabanda tovarı	zaŋğa kayşı, kontrabandalık	kontrobandalık, kaçak mal
kaçakçı	gaçagçı	kontrabandist	kontrabandist	kaçakçı, kontra bandaçı
kaçamak	gizlin (iş görmäk)	yäşirin, astırtın, şımtık	jasırın, bildirmey	caşırūn, astırtan
kaçar	nä ġädär, neçä-neçä	nisäläp, nisäşär	kanşadan, neşeden	kançadan, neçeden
kaçık	däli	akılğa zäğif kişi, yülär	esuvas, esersok, jındı	cindi, kelesō
kaçıncı	neçänci	nisänsi	kaysısı, neşinşi	kançançı, neçençi
kaçınmak	gaçınmag	sitläşiv, kasıv, baş tartıv	jaltaruv, kaşkaktav	baş tartū, çetke çığa berū
kaçmak	gaçmag	kasıv, hıpırtıv	kaşuv	kaçū
kadar	ġädär, kimi	kibik, ḳäẓär	şonşa, sıyaktı	kölömü menen, çonduğu menen
kadar (-e kadar)	ġädär, kimi	ḳäẓär, saklı, tikli(m)	deyin, şeyin	cakın, çeyin

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
vähimä, dähşät	kurkınıç töş, sataşu	garabasma	kar besişi, dähşät	koşmar
dästä, sàp, tutḳıç	sap, totka, totkıç	sap	dästä, sap, tutkuç	rukoyatka
kançä, neçä, neçtä	niçä, nikadär, niçaklı	näçe	kançä, näççä	skól'ko
kàçàk	kaçkın, kaçak	gaççak	kaçak, kaçkun	beglıy
nàḳànuniy ekeltirilgän mal, kontrobanda	kontrabanda tovarı	geççek harrt	çättin yoşurun kirgüzgän, kaçak (mal)	kontrabandnıy
kontrabandist	kontrabandist	kontrabandaçı	kontrabandiçi, kaçakçi	kontrabandist
yäşirin, zimdän, maḫfiy	yäşirtin, astırtın, kaçırıp	gizlīn, yaşrīn, oğrīn(ça)	yoşurun, nöküp	taynıy, ispodtişka; skrıtıy
kançädän, neçtädän	niçäläp, niçäşär	näçeden	kançidin, näççidin	po skol'ko?, po skol'ku?
dümbül, esi päst	akılğa zäğıyf kişi, yülär	cınlı, dälişğe, tentek	saran, cindi	nenormal'nıy
neçänçi	niçänçi	näçinci	kançinçi, näççinçi	kakoy?, kotorıy?
özini çetgä tàrtmàk, bàş tàrtmàḳ	çitläşü, kaçu, baş tartu	çetde durmak, boyun gaçırmak	kaçmak, baş tartmak	uklon'at's'a, izbegat'
kàçmàk	kaçu, sıpırtu	gaçmak	kaçmak	sbejat', ubejat'
kadär	kadär, kibik	kimin, yālı	ḳädär, -ğiçä	veliçinóy, rostom, razmerom
kadär, dàvur, -gäçä	ḳadär, çaklı, tikli(m)	çenli	ḳädär, yekin	ókolo, stól'ko; dó

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kadayıf	şäki paḫlavası	säk-säk, bavırhak, töş	şak-şak sıyaktı tätti nan	çakçak
kadeh	ġädäh, bakal	rümka, bokal	ryumka, bokal	çöyçök
kademe	pillä, däräcä	baskıs, basma, däräjä	satı, baspaldak	baskıç, daraca
kader	ġädär, tāle	yazmış, täḳdir, küräsäk	talay, tağdır, jazmış	tağdır, tālay
kadın	gadın	katın	äyel	katın, ayal
kadife	mäḫmär	bärḫät, ḫätfä	barkıt	barkıt
kadir	ġädir	ḳädir, däräjä, bäs	kadır, kundılık, kasiyet	bālūluk, kadır
kādir	gādir, ġüdrätli	kıvätli, ḳödrätli, bik köslö	kudiretti, küşti	kubattū, küçtū
kadırşınas	ġädirşünas	ḳädir(in) bilivsi	adal; kadirdan	kadır bilūçü
kadran	tsiferblat	tsiferblat	tsiferblat	tsiferblat
kafa	baş, gafa	baş	bas; akıl	baş
kafadar	mäsläkdaş, hämfikir	fikirdäş, tarafdar, sirẓäş	sıbaylas, avız jalaskan, ımı-jımı bir	pikirdeş, maslattaş
kafa tası	källä	baş höyägi	bas süyegi	baş sōk
kafes	ġäfäs	räşätkä, siltär, tikmä	tor, şarbak, şilter	tor, kaşā
kâfi	bäs(dir), yetär, kifāyätdir	yitir(lik), buldı, yitti, yitä	jetkilikti, jeter, boldı	cetkiliktū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
çäkçäk	çäk-çäk, töş	hamīrdan bişirilen şekerli konditor önümi	sanẓa	konditerskoye izdeliye iz testa s saḫarnım sirópom
kadäh	ryumka, bokal	ryumka, bokal	ḳädäh	bokal; rümka
zinäpàyä, pilläpàyä	baskıç, basma, däräcä	basğançak	baskuç, pälämpäy	stupen'
takdir, kısmät	yazmış, täḳdir, küräçäk	tāley, kısmat, yazğıt	täğdir, ḳismät, kac	sud'ba, rok; dol'a
ḫàtin, äyàl	ḫatın	ayāl, hātın	ayal, ḫotun	jenşçina
duḫàbä, baḫmäl, bärḫıt	bärḫıt, ḫätfä	mahmal	bärhut, mähmäl	barḫat
kadr, ḳadr-ḳımmät	kadir, däräcä, bäyä	gadır	ḳädir, ḳimmät	tsennost'; dostoinstvo
kàdir	kuätli, bik köçli, kodrätli	gudratlı, güyçli, kuvvātlı	kadır, kuvvät	moguşçestvennıy, silnıy
kadrşunàs, kadrini bilüvçi	kadir(in) bilüçi	gadır biler, gadırdān	kädirini bilidiğan	blagodarnıy, umeyüşçiy tsenit'
tsiferblat	tsiferblat	tsiferblat	tsiferblat	tsiferblat
bàş, källä	baş	kelle, baş	baş, källa	golova
mäsläkdàş, hämfikr	fikirdäş, sirdäş, tarafdar	pikirdeş, meslekdeş, ülpet	pikirdaş, mäsläkdaş	yedinomışlennik
bàş süyägi	baş söyägi	kelle sünki	baş sönjgi	çerep
kafäs	räşätka, çiltär, tikmä	kapasa	päncirä, käpäz	reşötka
kifàyä, yetärli	citti, citä, buldı, citirlik	yeterlik, bes(dir), bolar	yetärlik, kipayä	dostatoçno

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kāfile	gāfilä	törköm, öyköm, gruppa	top, tobır	top
kâfir	kâfir	kafır	käpir	käpır
kāfiye	gāfiyä	rifma, käfiyä	uykas	uykaş
kaftan	kaftan	kaftan, sapan	şapan, beşpent	çapan, beşment
kâgir	daş binā	taş öy (bina)	tas üy, tas ğıymarat	taş imarat, taş üy
kağan	ḫāgan	ḫan	kağan, ḫan	kan
kâğıt	kâğız	kağız	kağaz	kağaz
kağnı	araba	arba	arba	araba
kâh	gâh	kayhı (bir) sakta, kaybir sakta	keyde, key-keyde	kēde, kez-kezde
kahır	ġähr	kayğı, köyönös	kayğı, kasıret	kayğı, kapa
kâhin	kâhin	ävliyä, falsı, küräzäsi	sävegey, boljampaz	közü açık, balçı
kahkaha	ġähġähä	kahkaha	kark-kark (külki), karkıldav	karkıldap külü, ḫa-ḫa
kahpe	fāhişä, ġähbä	fahişä, uynaşsı	jezökşe	buzulğan katın
kahraman	ġähräman	batır, kaharman	kaharman, batır, er	kārman, bātır
kahretmek	ġähr etmäk	yimiriv, kıyratıv, yuk itiv	kıyratuv, talkandav, buzuv	kıyratū, talkalō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
güruh, tödä	törkim, gruppa	topar, gruppa	top, guruh	gruppa
kàfir	kyafir	kāpır	kapir	nemusul'manin, g'avur
káfiyä	rifma, käfiyä	kāpıya	kapiyä	rifma
çàpàn, yäktäk	kaftan, çapan	kaftan, dōn	çapan	kaftan
tàş üy	taş öy (bina)	dāş cāy	taş öy	zdaniye iz kamn'a
ḫàkàn	ḫan	hān	ḫakan	kagan; ḫan
kàğàz	käğaz'	kāğız	käğäz	bumaga
kokàn ärävä	arba	araba	harvu	dvuḫkolösnaya povózka, arba
gàh, ba'zän	kaysı (bir) çakta, kaybir çakta	kāte	gah..., gayida	...inogda..., ...inogda...
kayğu, äläm, häsrät	kayğı, köyiniç	gam, gayğı, gussa	ğäm, kayğu	gore
kàhin	ävliyä, falçı, küräzäçi	bilğir, önden görüci	palçi, kahin, karamätçi	proritsatel', yasnovidets
kahkahä	kahkahä	loh-loh (gülme)	kakahlaş	ḫóḫot, grómkiy smeḫ
buzuk ḫàtin	fahişä, uynaşçı	celep, orramsı	buzuk ḫotun	rasputnaya jenşçina, prostitutka
kahrämàn	batır, kaharman	gahrımān	ḳähriman	geróy
ezmàḳ; hälàk ḳılmàk	cimirü, kıyratu, yuk itü	yıkmak, yumurmak	äzmäk, halak kılmak	odolevat', sokruşat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kahrolmak	ġähr olmag	ğazaplanıv, yafalanıv, azap sigiv	kıynaluv, kayğıruv	azap çegü
kahvaltı	ġähväaltı	irtängi aş	tañertеñgi as, tañtamak	nanüştö, erteñ menenki tamak
kahve	ġähvä	kofe	kofe	kofe
kahve rengi	ġähväyi	körän, kofe töslö	kalampir tüstes	küröñ, kara küröñ
kâide	gayda	kağizä, tärtip	kağıyda, ereje	erece
kâinat	kâinat	yıhan, ğäläm	älem dünyesi	ālam, düynö
kâkül	käkil	manjlay säsi	kekil	kökül
kala (saat)	galmış	kala, -dan/-dän, -tan/-tän	kalğanda	-sız
kalabalık	izdiham	ĥalık törkömö, öyköm, öyör	kalıñ top, köp ĥalık	kalıñ top
kalas	tir	urda, örlök	arkalık, bel ağaş	torsun
kalay	galay	ak kurğaş	kalayı	kalay
kalbur	ĥalbir, şadara	iri iläk	elek, eleviş	elek, elgek, kalbır
kalbur üstü	seçmä	haylap alınğan, saylanğan	tañdavlı, kalavlı	ataktü, belgilü
kalça	omba	bot, yanbaş	san	san
kaldıraç	ling	halmavır, kuzğatkıs	tetik, rıçak	kıymıldatkıç tetik

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ķayğurmàķ, ḫafä bolmàķ	ğazaplanu, cafalanu, azap çigü	ezyet çekmek, azārlanmak	kıynalmak, kayğurmak	muçit's'a, terzat's'a, sokruşat's'a
ertäläbki nànüştä	irtängi aş	ertīrlik	ätigänki tamak	zavtrak
kahvä	kofe	kofe	ķähvä	kófe
cigärräng, kahvä räng	kofi tösli	gonŭr, mele	kähva räŋ, konŭr	koriçneviy, kofeynogo tsveta
kàidä	kağıydä, tärtip	kāda	kaidä	pravilo
kàinàt	cihan, ğaläm	ālem	acun, aläm, cahan	vselennaya
kàkil	manğay çäçi	käkil	kökülä	çölka; lokon
käm, kàlgändä	kala, -dan/-dän, -tan/-tän	gālanda	kam, kaldı	bez
gävcüm, àlàmàn	ḫalık törkimi, öyir	köpçülik, māhelle, cemende	top, avam	tolpa
tosin	örlik, matça	pürs	lim	derev'annaya balka
kaläy	ak kurğaş(ın)	galāyı	käläy	ólovo
ğalvir	iri iläk	galbīr, iri gōz elek	ğälvir	reşetó
mumtàz tänlängän, mäşhür	saylap alınğan, tanılğan	saylama, görnükli, tanīmal	atağlik, mäşhur	izbrannıy, vıdayuşçiys'a
sàn	bot, yanbaş	yānbaş, bıkın	yanŭpaş	bedro
pişäng, dästäk	itärgiç, kuzğatkıç, çara	lenŋer	pişaŋ	rıçag

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kaldırım	säki	trotuar, tüşälgän yul	trotuvar	kıyavan
kaldırmak	galdırmag	kütäriv, kuzğatıv	köterüv	kötörǖ
kale	gala	nığıtma, krepost'	korğan, bekinis	çep, sepil
kalem	ġäläm	ķäläm, karandaş	kalam, karandaş	kalem, karandaş
kalemtıraş	ġälämyonan	ķäläm oslağıs	januvış	kalem uçtağıç
kalender	dünyanı vecinä almayan	sitläşkän, kızıkhınıvhız	samarkav, parıksız	dünüyödön keçken, kalender
kalfa	usta kömäkçisi	öyränsik, yärdämsi, şäkirt	şeber järdemşisi, kömekşi şeber	şakirt
kalıcı	ölmäz, däimi	ülimhiz, mäŋgi	öşpes, mäŋgi	tübölük
kalın	galın	yıvan, kalın	kalıŋ, juvan	cōn, kalıŋ
kalın(başlık)	başlıg	kalım	kalıŋ mal	kalıŋ
kalıp	ġälib	kalıp, forma	kalıp, ülgi	kalıp, ülgü
kalıtım	irsiyyät	tokom (näsil) haklavsılık	tukım kuvalavşılık	tukum kūçuluk
kalite	keyfiyyät	sifat	sapa	sapat
kalkan	galḫan	kalkan	kalkan	kalkan
kalkan (balığı)	galḫanabänzär balıg	kambala, kalkan balığı	kambala	kambala
kalkınmak	inkişaf etmäk	alğa kitiv, säskä atıv	örkendev	önügǖ, kötörülǖ
kalkmak	galḫmag	torov, ayakka basıv, kütäriliv	turuv, köterilüv	turū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yolkä	trotuar, tüşälgän yul	trotuar, yānyōda	trotuar	trotuar
kötärmàk	kütärü, kızğatu	galdırmak	kötärmäk	podn'at'
kal'ä	nığıtma, krepost'	galā	korğan, sepil	krepost'
kaläm, ruçkä	kaläm, karandaş, ruçka	galam, ruçka	ķäläm; kerindaş	ruçka; karandaş
kalämtäràş	kalem oçlağıç	yōnğuç, üç çıkarğıç	ķälämturaş	toçilka
ķaländär	çitläşkän, kızıksınusız	ăvmezek, pervāysız	ķäländär	otşel'nik
şàgird	öyränçik, yärdämçi, şäkirt	şāgirt	şagirt, nimkar	podmaster'ye
mängü, dàimiy	ülimsiz, mäŋgi	unudılmaz, ebedī	mäŋgü, äbidiy	bessmertnıy; veçnıy
yoğàn, ķalin	yuan, kalın	galıŋ	ķelin, semiz	tolstıy
kalin	kalım	galıŋ	kalın	kalım
kàlib	kalıp, forma	gālīp	ķelip	şablon
irsiyät	näsildän näsilgä küçkänlik	nesil īzarlaycılık	irsiyät	nasledstvennost'
sifät	sıyfat	hil	süpät, sapa	kaçestvo, sort
kalkàn	kalkan	galkan	kalkan	şçit
kämbalä	kambala, kalkan balığı	kambala	kambala	kambala
onglänmàk, àyàķķa turmàk, riväclänmàk	alğa kitü, çäçkä atu	galkınmak	tiklänmäk, kötürülmäk	podnimat's'a; razvivat's'a
kalkmàk, turmàk	toru, ayakka basu, kütärilü	yerinden turmak, galkmak	kopmak, kötürülmäk	vstat', podn'at's'a

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kalleş	inamsız, e'tibarsız	işanıshız, inabatlız	senimsiz, ekijüzdi	aldamçı
kalmak	galmag	kalıv	kaluv	kalū
kalp	ġälb	yöräk	jürek, dil	cürök
kalp (sahte)	sahţa	yalğan, yasalma	jalğan, jasandı	calğan, casalma
kalpak	papag	papaha (bürik); şapka	börik	kalpak, tebetey
kalpsiz	ġälbsiz	katı bäğırlı, şäfḳätlız, rähjimhiz	tas jürek	taş cürök, taş bōr
kaltak	arsız, nāmussuz (gadın)	käntāy	arsız (äyel), karabet, betpak	ayağı suyuk
kama	hjäncär, ġämä	hjänyär	kanjar	kancar
kamara	kayuta	kayuta	kayuta, keme bölmesi	keme bölmösü, kayūta
kamaşmak	gamaşmag	tiş kamaşıv	tis kamaluv	tişin kamō
kambiyo	pul däyişmä	aksa almaştırıv (alıştırıv)	akşa ayırbastav	akça almaştırū
kambur	gozbel	bökrö, kömörö	bükir	bükür
kamçı	gamçı	kamsı	kamşı	kamçı
kamış	gamış	kamış	kamıs	kamış
kamp	düşärgä	kemping	lager', jıyın	lager'
kamu	ictimāiyyät	yämāğätsilik	jurtşılık	kōmçuluk, curtçuluk
kamu oyu	ictimāi rä'y	yämāğätsilik fikiri	koğamdık pikir	kōmduk pikir
kamyon	yük maşını	yök maşinahı	jük maşinası	cük taşūçu maşina

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
betäyin, äldàkçi	işanıçsız	kezzāp	aldamçı	obmanşçik
kàlmàk	kalu	gālmak	kalmak	ostat's'a
kalb, yüräk	yöräk	kalp, yürek	kälb, yüräk	serdtse
sàhţtä	yalğan, yasalma	galp, yasama	sahţta	fal'şivıy
papahţ	papahţa (bürik); şapka	telpek	kalpak	şapka, papahţa
rähmsiz, bağritàş	katı künjilli, şäfkatsiz, rähjmsiz	donyürek, rehimsiz	rähimsiz, şäpkätsiz	besserdeçnıy, jestokiy
suyukàyàk (yengilàyàk) hàtin	käntäy	yōldan çıkan, āzğın ayāl	buzuk, ählaksiz	şlüha
hancär	hancär	gama	häncär	kinjal
käyütä	kayuta	kayuta	kayuta	kayuta
kamäşmàk	tiş kamaşu	gāmaşmak	kamaşmak	nabivat' oskominu
pul älmäştiriş	akça almaştıru (alıştıru)	pul çalışma (alışma)	pul almaşturuş	razmen, obmen (valütı)
bükür, bükri	bökri	kŭyki, bükür	dok, örkäç	gorb
kamçi	kamçı	gamçı	kamça	plötka
kamiş	kamış	gamış	komuş	kamış
lager'	kemping	lager, düşelğe	lager'	lager'
cämàät	yämäğatçilik	cemāğat, halk	camaät	obşçestvennost'
cämàät fikri	yämäğatçilik fikiri	cemāğatın (halkın) pikiri	camaätçilik pikri	obşçestvennoye mneniye
yük maşinäsi	yök maşinası	yük maşını	yük maşinisi	gruzovoy avtomobil', gruzovik

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kan	gan	kan	kan	kan
kanāat	ġänāät	ķänäğät	kanağat	kanāt, kanātanğandık
kanamak	ganamag	kanav	kanav	kanō
kanarya	sarı bülbül, kanarya guşu	öy turğayı, harı turğay	şımşık	sarı çımçık
kanat	ganad	kanat	kanat	kanat
kanca	garmag	karmak, ırğak	ilmek, ilgek	ilgiç
kancık	gancıg	kanşık	urğaşı, kanşık	kançık
kandil	ġändil	şämdäl	şırak, kandil	şam
kanepe	divan	känäfi	diyvan	divan
kangal	ḫalga	yomğak, basma	oram	orom
kanı	ġänāät	ķänäğät	kanağat	kanāt
kanıksamak	ganıgsamag	tuyıv, tıyıp bitiv	jalığuv	könügü
kanıt	dälil	dälil, nigiz	dälel, ayğak	dalil
kanıtlamak	isbat etmäk	isbatlav	däleldev, ayğaktav	dalildō
kāni	gāne	känäğät bulgan	közi jetken	işengen
kanmak	aldanmag	aldanıv	aldanuv	aldanū
kantar	gantar, gapan	(olo) ülsäv	bezben, ülken tarazı	çoŋ taraza
kantin	bufet	bina isindägi bufet	bufet	bufet
kānun	gānun	kanun, zakon	zaŋ	mıyzam, zaŋ

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kàn	kan	gān	kan	krov'
kanàät	kanäğat'	kanāğat	kanaät	udovletvorönnost'
kànämàk	kanav	gānamak	kanimak	teç'-o krovı
känäreykä	kinäri (koş)	sārıbilbil	serik kuşkaç	kanareyka
kanàt	kanat	gānat	kanat	krıló
ilgäk	karmak, ırğak	ganrak, ganırçak	ilgäk, ilmäk	krük, krüçok
kancik	kançık	gancık	kancuk	suka
kandil	şämdäl	çıra	kandil	svetil'nik
divan	känäfi	dīvān	divan	divan
kälävä	basma, kiläp, bäyläm	kelep, sarğı	kaluy	motók
kanàät	kanäğat'	kanāğat	kanaät	ubejdeniye, uverennost'
könikmàk, àdätlänmàk	tuyu, tuyıp bitü	bezikmek	könükmäk	privıknut'; priyest's'a
dälil, äsàs	dälil, nigiz	delīl, argument	delil, ispat	argument
dälillämàk, isbatlämàk	isbatlav	delīllendirmek, subūt etmek	delil kältürmäk, ispatlimak	argumentirovat'
işànuvçi, işàngän	kanäğat' bulğan	ınanan, göz yetiren	işängän; kanaätlängän	ubejdönnıy
äldänmàk	aldanu	āldanmak	aldanmak	bıt' obmanutım
kättä täràzi	(zur) ülçäv	gapan, ulı terezi	yoğan taraza	bezmen
bufet	bina içindägi bufet	bufet	bufet, aşpuzul	bufet
kànun	kanun, zakon	kānūn	kanun	zakon

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kānun (müzik âleti)	kanon	muzıka koralı	jetigen sıkıldı muzıkalık aspap	muzıka aspabı
kānunī	gānūni	zakonlı, zakonğa yaraşlı	zaŋdı	mıyzamdū, zaŋdū
kap	gab	kap, kapsık	ıdıs, savıt	iydiş
kap (örtü)	üz	tış, tışlık	mukaba, kap	kap, tış
kapak	gabag	kapkas	kakpak	kapkak
kapalı	gapalı, örtülü	yabık, yabılğan	jabık	cabık
kapamak	örtmäk, gapamag	yabıv, bikläv, kaplav	jabuv	cabū
kapan	tälä	kapkan	kakpan	kapkan
kapasite	gābiliyyät, imkânlılıg	buldıklılık, mömkinsilik	kabılet, mümkinşilik	mümkündük
kapı	gapı	işik	esik	kālğa, eşik
kapıcı	gapıçı	karavılsı, vahtyor	üy karavşı, üy küzetşi	eşik ağa, eşik korōçu
kapılmak	gapılmag	mavığıv, biriliv	soŋına tüsüv, eligüv, berilüv	kōnü tüşū, berilū
kaplama	gablama	köpläm, kaplam, tışlam	kaptav	kaptama
kaplamak	gablamag, āhātä etmäk, örtmäk	kaplav, kaplanıv, solğav	kaptav, tolıp ketüv	kaptō
kaplamak (kap ile kaplamak)	gablamag, üzlämäk	kaplav, tışlav, yözläv	kaptav	kaptō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kànun	muzıka koralı	kanun (sāz gurālı)	kalun	kanun (raznovidnost' tsitrı)
kànuniy	zakonlı, zakonğa yaraşlı	kānūnı	kanuniy	zakonnıy
idiş	kap, kapçık	gāp, gāp-gāç	kaça, idiş	sosud
mukàvä	tış, tışlık	daş, daşlık, gāp	kap	futl'ar, çeḫol, pokrışka
kàpkàk	kapkaç	gapak	kapkak	krışka
yàpık	yabık, yabılğan	yapık	yepiḳ; kaplanğan	zakrıtıy
yàpmàk	yabu, bikläv, kaplav	yapmak	yapmak, kaplimak	zakrıvat'
kàpkàn	tozak	gapan	kapkan	kapkan
kàbiliyät, iḳtidàr	ziräklik, mömkinçilik	ukīp, mümkinçilik	käbiliyät, zehin	vozmojnost', sposobnost'
eşik	işik	gapı	işik	dver'
kàràvul, eşik àğa	karavılçı, vaḫtyor	gapı sakçısı, şveytsar	därvazimän	şveytsar
berilip ketmàk	mavığu, birilü	gızıkmak	kızıkmak, berilip kätmäk	uvlec's'a
kàplämä	tışlam, kaplam	gāplama, örtme	kaplima, üzlük	oblitsovka; pokrıtiye; obivka
kàplämàk	kaplav, kaplanu, çolğav	gāplamak, örtmek	kaplimak	pokrıvat', obvolakivat'
kàplämàk	tışlav, kaplav, yözläv	gāplamak, daşlamak	kaplimak	obivat'; oblitsovıvat'; obşivat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kaplan	päläng	yulbarıs	jolbarıs, kabılan	colbors
kaplıca	kurort	kurort, yal yorto	suvı şiypalı jer, kurort	araşan
kaplumbağa	tısbağa	göbärgäyil	tasbaka	taş baka
kapmak	gapmag, tutmag	totop alıv, iläktiriv	kabuv, karpuv	kabū
kapsam	ähātä	küläm, zurlık, kosak	kamtuv, kapsıruv, öris	kamtū
kapsamak	ähātä etmäk, şāmil olmak	isinä alıv, uratıp alıv, solğav	kamtuv, kapsıruv	özünö kamtū
kaptan (gemi için)	kapitan	kapitan	kapitan	kapitan
kaput	şinel	şinel'	şinel	şinel
kar	gar	kar	kar	kar
kâr	gazanc, mänfäät, kâr	fayza, töşöm, tabış	kiresi, tabıs, tüsim	kireşe
kara (toprak)	guru (yer)	yir, yir östö, koro yir	kurlık	kurğak
kara (renk)	gara	kara	kara	kara
kara (kötü)	gara	kara, nasar	jaman, kara	caman
kara biber	gara bibär	kara boros	kara burış	kara murç
kara borsa	gara bazar	kara bazar	kara bazar	kara bazar, çaykō
karaca	cüyür	yäyrän, maral, kır käzähi, koralay	elik	elik

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yolbars, kàplàn	yulbarıs	gaplaŋ	yolvas	tigr
kurort	kurort, yal yortı	mineral suvlı kurort	arişaŋ kurorti	kurort s mineral'nımi vodami
tàşbaka	taşbaka	pışbāğa, pışdıl	taşpaka	çerepaha
tutib àlmàk, uşläb almàk	iläktirip (totıp) alu, iläktirü	gapmak	tutmak	shvatit', vıhvatıvat'
kamràv, dàirä	küläm, zurlık, koçak	içine alma	çämbär, dairä, şümül	ohvat; krug, sfera
kamrämàk, öz içigä àlmàk	içinä alu, uratıp alu, çolğav	içine almak	içigä almak	soderjat', zaklüçat' v sebe
kapitan	kapitan	kapitan	kapitan	kapitan
şinel	şinel'kar	şinel	şinel	şinel'
kàr	kar	gār	kar	sneg
fàydä	fayda, töşim, tabış	gīrdeci, düşevünt	payda, ayan, daramät	pribıl', dohod
kuruklik	cir, cir östi, korı cir	yer (gūrı yer)	yär	suşa, zeml'a
kàrä	kara	gara	kara	çörnıy
yàmàn	kara, naçar	yaman, pīs	kara, yaman	plohóy
kàrä mürç	kara borıç	garaburç	karimuç	çörnıy perets
çäyḳàv	kara bazar	cığıldık, bāzar	karanğu bazar	çörnıy rınók
kiyik	cäyran, maral, kır käcäsi	keyik, maral	tağ öçki, ähu	kosul'a

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
karacı	piyāda äskär	peŋota haldatı	jayav äsker	cō̄ asker
kara ciğer	gara ciyär	bavır	bavır, kara bavır	bōr
karakol	milis idāräsi	politsiya postı	polis şebi	polis bölügü
karakter	ŋuy-hāsiyyät, ŋarakter	ŋolok, ŋarakter, täbiğät	minez	münöz
karalama	garalama	karalama	şiymay	karalama
karalamak	garalamag	karalamağa yazıv	şiymaylav	karalama cazū
karalamak (kötülemek)	garalamag	yamanlav, ŋurlav	karalav, jamandav	karalō
karaltı, karartı	garaltı	şävlä, karavsık, siluet	kara, karavıtkan	karān, sölököt
karamsar	bädbin, pessimist	tünjilgen, ömöthöz, (ruhı) töşönkö	tünjilgen, torıkkan	ümütsüz
karanfil	ġäränfil	ķänäfir	kalampır	cıttū
karanlık	garanlık	karangılık	karangılık	karangılık
karar	ġärar, rä'y	karar	karar, şeşim	çeçim, toktom
karargâh	ġärargâh	ştab	ştab	ştab
kararlama	täġribi, tähmini	yakınsa, şama minän	şamamen	bolcoldū
kararlaştırmak	ġärarlaşdırmag	karar sığarıv	kelisüv, söz baylasuv, uyğaruv	çeçimge kelū̄
kararlı	äzmli, ġärarlı	täväkkäl, kıyıv, baznatlı	berik, ornıktı	çeçkindū̄

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
piyàdä äskär	peḫota soldatı	pıyāda goşun esgeri	piyadä äskär	peḫotinets
cigär	bavır	bağır	beğır	peçen'
militsiyä	politsiya postı	politsiya uçastoğı	politsiya bölümi	politseyskıy uçastok
ḫulk, fe'l-ätvàr	ḫolık, ḫarakter, tabiğat'	harakter, hāsiyet	mücäz, ḫülḳ	ḫarakter
kàrälämä	karalama	garalama	kolyazma, taza kılıp köçürilmigän	çernovik
kàrälämàk	karalamağa yazu	garalamak, yazmak	kariğa yazmak	pisat' naçerno
kàrälämàk, yàmànlämàk	yamanlav, ḫurlav	yamanlamak, garalamak	ḳarilimak	çernit'; p'atnat'
şarpä, kàrä	şävlä, siluet	gara (uzakdan görünyān zāt)	kara	siluet
bädbin, pessimist	ömitsiz, (ruḫı) töşinki	gövnüçökgün, umītsız, pessimist	pessimist, rohsiz, ümitsiz	pessimist
çinnigül	kanäfir	gvozdika	ḳälämpür, pilpil gül	gvozdika
kàràngılik	karaŋgılık	garaŋkılık	karaŋguluk	temnota
karàr	karar	karar	karar	reşeniye, postanovleniye
karàrgàh	ştab	ştab	karargah, ştab, silinbu	ştab
tahminiy	yakınça, çama bilän	takmīn, takmīnān	tähminiy, tähminän	priblizitel'nıy
karàr kılmàk	karar çığaru	karār etmek	karar kılmak	prin'at' reşeniye; dogovorits'a
karàrli, säbàtli	täväkkäl, nık, kıyu, bazımlı	durnuklı, berk, tutanyerli	çin, kaytmas, mustähkäm	tvördıy; reşitel'nıy; postoyannıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kararmak	garalmag	karaŋğılanıv, karayıv	karayuv	kararū
kara sevdā	gara sevda	künjil (ruh) töşönkölögö	munjdı küy, munjdılık, küyrektik	içi bışū, kapalanū
kara sinek	çibin	sibin	şıbın	çımın
kara tahta	yazı taxtası, lövhä	kara takta	takta	takta
karavana	bak	flyaga, bak	as kespegi, astav (äskeriy)	bak
kara yazı	gara yazı, bädbäx taleh	(kara) täkdir, yazmış	sor manjday, bakıtsızdık	şor manjday, ōr tağdır
kara yolu	şose	koro yir yulı, avtotrassa	kara jol, jer jolı	kara col
kardeş	gardaş	kärzäş, tuğan	ağayın, bavır	tūğan, karındaş
kardeş (küçük kardeş)	kiçik gardaş, bacı	hinjil, hinjli, ini (käş)	ini, karındas	ini, karındaş
kare	kvadrat	kvadrat	şarşı	çarçı
kare kök	kvadrat kökü	kvadrat tamır	şarşı tübir	çarçı tamır
karga	garğa	ala karğa; kozğon	karğa, kara karğa	karğa
kargaşa(lık)	garğaşa, anarxjya	bola, sıvalış	basalamandık, janjal, urıs-keris	baş alamandık, topolonj
kargı	garğı, gamış	kamış	kurak	kamış
kargo	nägğliyyatla bir şey göndärmä	unjay osrak yay sığıv (okaziya)	ҳat ne zattı birevmen birevge jiberüv	birō arkılū ciberū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kàräymàk	karaŋğılanu, karayu	garaŋkılanmak, garalmak	karaymak	temnet', çernet'
ğamginlik, mä'yüslik	künjil (ruh) töşinkiligi	tukātlık, gamğīnlık	kayğu-hösrät, aşiķ därdi	melanholiya
päşşä	çibin	sinek	çivin	muha
doskä	kara takta	tağta	kara tahta	doska
àvkat täşilädigän idiş	flyaga, bak	baçok (ïymit üçin)	yoğan kazan	baçok (bak) dl'a pişçi
şum takdir	(kara) täķdir, yazmış	keç ıkbāl, şum tāley	kara tağdir, kara bäht	nesçastnaya sud'ba, zlaya uçast'
yol	korı cir yulı, avtotrassa	yōl (gara yōl), şosse	yol	avtotrassa, şosse, doróga
biràdär, tuğışgän	kardäş, tuğan	doğan	ķerindaş	brat ili sestra
ükä, singil	sinjl, sinjli, ini (käş)	ini, ciği	uka, ini, sinjl	mladşiy brat ili sestra
kvädrät	kvadrat	kvadrat, inedördül	çarsa	kvadrat
kvädrät ildiz	kvadrat tamır	kvadrat kök	çarsa (kvadrat) tomur	kvadratnıy koren'
karğa	kozğın; ala karğa	garğa	ka(r)ğa, kuzğun	vóron; vórona
ğaläyàn, ğulğulä	fitnä, gavğa, çualış	tertipsizlik, bulağaylık	topulan, ğul-ğula	smuta, bespor'adki
kamiş	kamış	gargı (gamış)	komuş	trostnik, kamış
yük	cay çığu, unjay(lı) oçrak (okaziya)	bir zādı birinden īberme	bir kim arkilik āvitiş	otpravleniye çerez kogo-l., çego-l. (okazıyey)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
karı	arvad, häyat yoldaşı	bisä, katın, iş	katın, äyel	cubay, ayal
karın	garın	karın, korhak	karın, askazan	karın, aş kazan
karınca	garışga	kımırıska	kumırska	kur murska
karıncalanmak	civildänmäk	kımırıytıv, kımıryıtıv, kısıtıv	kıbırlav, şımırlav, uyuv	çımırō
karış	garış	karış	karıs	karış
karışık	garışıg	tärtiphiz; kuşılğan	şatıs, aralas(kan), ala-kula	tatāl; aralaşkan
karışım	garışıg	katışma, kuşılma	kospa, kosındı	aralaşma, koşundu
karışlamak	garışlamag	karıs mınän ülsäv, karışlav	karıstav	karıştō
karışmak (birşeyle)	garışmag	katışıv, katnaşıv	aralasuv	aralaşū
karışmak (düzensiz olmak)	garışmag	tärtiphizläniv	şatasuv	çataşū
karışmak (birisine)	garışmag, müdähjlä etmäk	katnaşıv, tığılıv, kısılıv	katısuv, aralasuv	kiyligişū
karides	krevet (hjrda däniz hjärçängi)	krevetka	suv şayanı	denjz çayanının türü
karikatür	karikatur	karikatura	kelemej (äzil) süret	azil süröt
karizma	liderlik cāzibäsi	liderlarzın jälip itivsiligi	kemengerlik, kösemdar	col başçılık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḥàtin, räfika	ḥatın, iş (ir ḥatını)	ayāl	räpiḳä, ḥotun	jena; supruga
kàrin	karın, korsak	garın	ḳerin	jivót, utróba, çrevo
çümàli, kumurska	kırmıska	garınca	çümülä	muravey
eti cimirläşmàk	kımırcu, kıçıtu	guruşmak, cümşüldemek	kıçişmak	nemet', onemet'
kariç	karış	garış	ğeriç	p'ad'
kàrişık, àräläş-kuräläş	tärtipsiz; kuşılğan	gārışık	çataklik, cugulluk	slojnıy; smeşannıy
àräläşmä, kàtişmä	katnaşma, kuşılma	gārındı	arilaş, koşulma, koşundi	smes'
kariçlämàk	karıs bilän ülçäv, karışlav	garışlamak	ğeriçlimak	merit' (izmer'at' p'ad'yu)
kàrişmàk, àräläşmàk	katışu, katnaşu	gārışmak	arilaşmak	smeşat's'a
tozimàk, tozğamàk, sàçilmàk	tärtipsizlänü	gārışmak, bulaşmak	cugalmak	zaputat's'a
kàrişmàk, àräläşmàk	katnaşu, tığılu, kısılu	gārışmak, goşulmak	arilaşmak	vmeşivat's'a
kıskıçbakanıng bir türi	krevetka	leŋŋeç, krevetka	krevetka	krevetka
kärikätürä	karikatura	karikatura, gülkünç sūrat	karikatura, häcvi sürät	karikatura
yolbàşçilik càzibäsi	liderlarnıŋ cälip itüçiligi	ağızlılık	yolbaşçi (lider) cäzibisi	liderstvo

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
karkas	karkas	timir-beton bina	temir betondı üy	temir-beton üy
karma	garışıg, yığma	aralaş; yıyılma	aralas, kurama	aralaş; kurama
karmak	garışdırmag	botav	katuv, kosuv, aralastıruv	aralaştırū
karmakarışık	garmagarışıg	ütä tärtiphiz	bırsığan, kokırsığan, şaşılğan	tartipsiz, çatışkan, aralaşkan
karmaşık	müräkkäb	avır, sitirikli	kürdeli	aralaşkan; tatāl
karnabahar	güllü käläm	töslö käbistä	gül kapusta	tüstū karam, tüstū kapusta
karne (öğrenci için)	ġiymät cädväli	tabel', dnevnik	kündelik, tizim-keste	kündölük depter
karnıyarık	badımcandan hazırlanan höräk növü	baklajan rizığı	baklajan tağamı	baklacan tamağı
karpuz	garpız	karbuz	karbız	darbız
karşı	garşı	karşı (yak)	karsı	karşı
karşı (muhalif)	garşı	karşı	karsı	karşı
karşı (-e karşı)	garşı	karap, karata	karsı, tarap	karşı, tarap
karşılamak	garşılamag	karşılav, karşı alıv	karsılav, karsı aluv	tosū, kabıl alū
karşılaşma (spor)	garşılaşma	osraşıv	kezdesüv	coluğū, uçurō
karşılaşmak	garşılaşmag	osraşıv	uşırasuv, kezdesüv, jolığuv	coluğuşū, uçuraşū
karşılaştırmak	garşılaşdırmag	sağıştırıv	salıstıruv	salıştırū
karşılaştırmalı	garşılaşdırmalı	sağıştırma	salıstırmalı	salıştırmalū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
temir-beton üy	timir-beton bina	demir-beton cāy	tömür betondin yasalğan bina	jelezobetonnıy dom(karkasdoma)
äräläş	aralaş; cıyılma	gārışık, yığındı	arilaş	smeşannıy, sbórnıy
kàriştirmàk, äräläştirmàk	botav	gārmak	arilaşturmak, koşmak, katmak	zameşivat'; smeşivat'
betärtip tozigän, sàçilgän, çigäl	ütä tärtipsiz	gārma-gārışık, bulam-bucur	kalaymıkan	bespor-adoçnıy, sputannıy
muräkkäb	avır, çitirikli	çılşırımlı	muräkkäp, çigiş	smeşannıy; slojnıy
kärämning bir türi	tösli käbistä	gül kelem	bäsäy, lanka bäsäy	tsvetnaya kapusta
kündälik	tabel', dnevnik	gündelik, tabel	kündilik däptär; cädväl	tabel'; dnevnik
bakläcàndän täyyàrlängän àvkat	baklajan rizığı	bādamcāndan tayyārlanan nahar	kıyma selinğan çäyzä	blüdo iz baklajanov
tärvuz	karbız	garpız	tavuz	arbuz
karşı	karşı (yak)	garşı, öŋ tarap	karşi	naprotiv
muhàlif, karşı	karşı	garşı	karşı, karimu-karşi	protivopolojnıy; protivnıy
tàmàn, karşi	karap, karata	garşı, tarap	karita	prótiv, naprótiv
kütib àlmàk	karşılav, karşı alu	garşılamak	karşilimak	vstreçat', prinimat'
uçräşuv	oçraşu	dūşuşma	oyun, uçruşuş	vstreça
uçräşmàk	oçraşu	dūşuşmak	uçraşmak, yolukmak	vstreçat's'a
sàliştirmàk	çağıştıru	deŋeşdirmek	selişturmak	sravnivat'
çağıştirmä, kıyàsiy	çağıştırma	deŋeşdirme	selisturma, nisbi	sravnitel'nıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
karşılık	garşılıg	yavap	javap, üväj	cōp
karşılık (bedel)	garşılıg	urnına, bäräbär	kun(ı); balama(sı)	tūra kelū, ılayık kelū
karşıt	zidd	karşı	karama-karsı	karama-karşı
kart	bayat, köhnä	kartayğan	katkan, kepken	eski, canı emes
kartal	gartal	börköt	bürkit	bürküt
kar topu	gartopu	kar tumalağı (yomarlağı)	kesek kar	kesek kar
kartpostal	açıgca, poçt kartoçkası	poçta otkrıtkahı	aşık ĥat	açık kat, otkrıtka
karyola	çarpayı	karavat, krovat'	kerevet, tösek	kerebet
kas	äzälä	muskul; hum it	bulşık	bulçuŋ
kasa	kassa	kassa	seyf	temir kutu
kasaba	ġäsäbä	kiskinä şähärsik, posölok	kalaşık	şārça
kasap	ġässab	itsi	kasapşı	kasapçı
kâse	kâsa, piyālä	käsä	kese	kese
kasık	gasıg	kasık	şap	çat, çap
kasım	noyabr	noyabr'	noyabr, karaşa	cetinin ayı, noyabr
kasıntı	täkäbbürlü, dikbaş	havalı, täkäbbir, iri	menmenşil, täkäppär	dımaktū, tekeberdū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
cävàb	cavap	coğāp	cavap	otvet
bädäl, eväz; tölàv	urınına, bärabär	lāyıklık, ekvivalentlık	tängdaş	sootvetstviye, ekvivalent
zid, karşi	karşı	gapma-garşı	karşi, zit	protivopolojnıy
katgän; eski	kartayğan	kŏne, solan, mıssık	polaşkan, yetip kalğan	nesvejiy
bürgüt	börkit	bürğüt	bürküt	oröl
kàr topi	kar kisägi (yomarlağı)	gār tokgası	kar dopi	snejnıy kom, snejok
àçık konvert	poçta otkrıtkası	otkrıtka	otkrıtka, oçuk hät	poçtóvaya otkrıtka
kärävàt	karavat, krovat'	krovat	karivät	krovat'
müşäk	muskul, sum it	mıştsa	bulcuŋ	mıştsa
seyf	kassa	seyf	seyf, polat sanduk	seyf
şähärçä	kiçkinä şähärçik, posölok	posyolok	şähärçä	nebol'şóy górod, posölok
kassàb	itçi	gassāp	kassap	m'asnik
kàsä	käsä	käse	apkur	çaşa, çaşka
çàt	kasık	gāsık	çat, çap	nijn'aya çast' jıvota; paŋ
noyabr	noyabr'	noyabr	noyabr on birinçi ay	noyabr'
täkäbbur	havalı, täkäbbir, iri	ulumsı, gopbām	mäğrur, täkäbbur	gord'açka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kasırga	gasırğa	köslö davıl, koyon	davıl, kuyın	dobul
kasıt	ġäsd, mäġsäd	maksat	maksat, niyet	maksat, tilek
kasıt (kötü niyet)	gäsd	yaman niyät	kara niyet	kara niyet
kasīde	ġäsidä	mädhiyä, kasıda, maktav şiğırı	maktav ölең	maktō ır, oda
kasket	furajka, kepka	kepka, furajka	kepka, furajka	şapke
kasmak	gısaltmag	taraytıv	kıskartuv, azaytuv	kıskartū, kiçireytū
kasnak	gasnag	ağas korşav	kursav, şeŋber	alkak, çambar
kasten	ġäsdän	bilä torop	ädeyilep, kasakana, jorta	atayı
kastetmek	ġäsd etmäk	küz unında totov	oyda turuv, eskerüv	eske alū
kastī	ġäsdän	bilä torop işlängän	ädeyi, jorıy	atayı
kasvet	hüzün, kädär, ġäm	hağış, hağınıv, özöntö	kayğı-kasıret, işki şer	ubayım, köksō, muŋ
kaş	gaş	kaş	kas	kaş
kaşağı	gaşov	at kırğısı, kır	kırğış, at tarak	kırğıç
kaşar (peyniri)	goyun pendiri	korot	koy süti irimşigi	bıştak
kaşarlanmak	pis işlärä värdiş etmäk	nasar yulğa iyäläşiv	jaman üyrenüv	caman üyrönū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
girdàb, kuyun	urağan, garasat, köçli davıl	tupān, harasāt, gay	davul	uragan
mäḳsäd, niyät	maksat	maksat, matlap	mäḫsät, niyät	tsel', jelaniye
ğaräz, kasd	yaman niyät	kast, bet niyet	ḳäst	(zlóy) umısel
kasidä	madhiyä, kasıyda, maktav şiğıri	kasīda, ōda	ḳäsidä	oda, ḫvalebnoye skiḫotvoreniye
şäpkä	kepka, furajka	papak	kepka, bökä	furajka, kepka
kıskartirmàk, tàräytmàk	taraytu	gasmak, dāraltmak	kasımak, taraytmak	ukoraçivat', umenşat'
çämbäräk, gärdiş, çämbär	ağaç korşav	gasnak	kaskan, çämbär	(der'avannıy) obruç
kasddän	bilä torop	bilkastlayın, bilgeşleyin	ḳästän, ḳästilik bilän	umışlenno, namerenno
näzärgä àlmàk, näzärdä tutmàk	küz unında totu	göz önünde tutmak	közidä tutmak	imet' v vidu, podrazumevat'
kasddän, ätäyläb (kılingän)	bilä torıp işlängän	bilgeşli, bilkastlı	ḳästiy, ḳästän kılinğan	umışlennıy, namerennıy
kayğu, häsrät, ğam	sağış, sağınu, iç poşu	içgısgınçlık, tukātlık	iç puşuğı, häsrät, ğäm	toska, peçal'
kàş	kaş	gāş	kaş	bróv'
kaşlàğıç	at kırğıçı	gaşav, at darağı	kaşliğuç	skrebnitsa
koy pişlàğı	korıt	goyun sūydūniŋ peynīri	koy sütidin kılınğan pişlak	oveçiy sır
könikmàk (birär yàmàn àdätgä)	naçar yulğa iyäläşü	yaman gılık övrenmek	(yaman işkä) berilmäk	priterpet's'a (k çemu-l. ploḫomu)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kaşe	möhür	möhör	mör	mör
kaşık	gaşıg	kaşık	kasık, kalak	kaşık
kaşımak	gaşımag	kaşıv	kasuv	kaşū
kaşınmak (aranmak)	gaşınmag, cırnamag	kaşınıv, bäyläniv	tiyisüv, soktığuv	tırmanū, kaşınū
kaşıntı	gaşıntı	kısıtıv, kışmıryıtıv	kışuv	kıçışma, kıçışū
kâşif	käşf edän	birinsi asıvsı	alğaş aşuvşı	birinçi açūçu
kaşkol	şärf	kaşne	bökebay	moyun orōç
kat (binada)	gat, märtäbä	kat	kabat	kabat
kat (tabaka)	gat	kat	kabat, katpar, kat	katmar
kat (misli)	gat	kabat, kat, tapkır	ret, märte, dürkin	colu, marta
katar	gatar	kolonna	sap, tizbek, katar	sap, katar
katı	bärk, möhkäm, särt	katı	kattı	katū
katık	ädviyyat, ḫuruş	tämlätkis	katık, kosındı	tatımal
katılaşmak	gatılaşmag	katıv, katılanıv	katayuv, katuv	katū
katılmak (iştirak)	gatılmag	katnaşıv	katısuv	katışū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mühr	möhir	möhür	mör, tamğa	peçat'
kàşık	kaşık	çemçe	koşuk	lojka
kàşimàk	kaşu	gaşamak	tatilimak, kaşlimak	çesat'
cähliní çikarmàk, äççığını keltirmàk, cànigä tegmàk	kaşınu, bäylänü	değsinmek	yepişmak, ceniğa tägmäk	çesat's'a
kıçimä	kımırcu, kıcıtu	gīcilevük, gīci	kıçışiş	zud, poçesuḫa
käşfiyàtçi, käşşàf	birinçi açuçı	ilkinci açan (açış eden) ādam	käşpiyätçi	pervootkrıvatel'
şärf	kaşne	kaşne	kaşne, boyun yağliği	kaşne
kavät	kat	gat, etaj	ḳävät, kat	etaj
kat, katläm	kat	gat, gatlak	kat	slóy
märtä, däf'ä	kabat, kat, tapkır	esse	ḳetim	raz
katàr, säf	kolonna	kolonna, sostav	katar	kolonna; sostav
kattık	katı	gatı	kattik	tvördıy, jistkiy
ḫuruş	tämlätkiç	huruş	tetik, koşumçä	priprava
kàtmàk, kattıkläşmàk	katu, katılanu	gatamak	kattıklaşmak	zatverdet', tverdet'; çerstvet'
ḳatnäşmàk, iştiràk etmàk	katnaşu	gatnaşmak	katnaşmak	prin'at uçastiye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
katılmak (gülmekten)	uğunmag, uğunub getmäk	is katıv (kölövdän)	şek-silesi katuv	böru ezilü, katkırığı taş carü
katır	gatır	kasır	katır	kaçır
katı yağ	gatı yağ, kärä yağ	tuŋ may	toŋ may	toŋ may
kat'ī	ġäti	kiskin, kırka, ķätği	kesimdi, naktı, aykın	çeçkindü
kātil	gātil	ültirivsi	kisi öltirüvşi	kankor
kâtip	kâtib	särkätip, sekretar'	ḫatşı	katçı
kat'iyen	ġätiyyän	bir vakıtta la, bir kaysan da	eşkaşan, kaytkenmen	eç kaçan, kantse da
kat'iyet	ġätiyyät	kiskinlik, ķätğilik, kırkalık	naktılık, aykındık, batıldık	çeçkindülük, aykındık
katkı	gatgı	ölöş (kirtiv)	üles	ülüş, koşumça
katlamak	gatlamag	böklāv, katlav	kattav, kalav, saluv	kattō
katlanmak (tahammül)	dözmäk, gatlanmag	tüzív, sızav	tözüv, şıdav	çıdō
katletmek	ġätl etmäk, öldürmäk	ültiriv	öltirüv	öltürü
katliam	gırğın	kırıv, kıyratıv	oyran, kırğın-joykın	talōn
katmak	gatmag	kuşıv, kuşarğa	katuv, kosuv	koşū
katmer	gatlama	katlama	katparlı bäliş türi	kattama
katran	gatran	ısmala, sayır	şayır; kara may	çayır, kara may

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kàtmàk (külgidän)	iç katu (kölüdän)	gülküden yaňa içiň gırılmak	içi katmak (külkidin)	umirat' so smeḫu
ḫaçir	kaçır	gatır	ḫeçir	mul
kattık yàğ	tuň may	doň yāğ	toň may, yağ	jir, salo
kat'iy	kiskin, katğıy	gutarnıklı, berk	ḳätiy	reşitel'nıy, kategoriçeskiy, opredelónnıy
kàtil	ütirüşi	gānhōr	katil	ubiytsa
kàtib	särkatıyp, sekretar'	sekretar	katip	sekretar'
kat'iyän	bir bakıtta da, bir kayçan da	hiç vağt, hiç haçan	ḳätiyän	nikogda, ni za çtó
kat'iyät	kiskinlik, katğıylık	gutarnıklılık, üzül-kesillik	ḳätiyät, ḳätiylik	kategoriçnost', reşitel'nost'; opredelönnost'
hissä, ülüş	öliş (kirtü)	goşant	hässä, töhpä	vklad
büklämàk, katlämàk	bökläv, katlav	eplemek, gatlamak	katlimak	slojit'; skladıvat'
çidämàk, bärdàş bermàk	tüzü, çıdav	döz gelmek, çıdamak	çidimak	snesti, vıterpet'
katl etmàk, öldirmàk	ütirü	öldürmek	öltärmäk, ḳätl kilmak	ubit'
katliàm	kıru, kıyratu	tālaň , gırğına berme	ur-jikıt	pogrom
koşmàk	kuşu, kuşarğa	goşmak	koşmak, katmak	dobavit'
katlämä	katlama	gatlama	katlima	vid sloyónnogo piroga
katràn	sumala, sağız, çäyir	smola, şepbik	seğiz, devirkey	smola

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kavak	govag	tiräk	terek	terek
kaval	düdük	kuray, hıbızğı	kerney, sıbızğı	çör
kavanoz	banka	bıyala banka	şını banka	aynek banka
kavga	govğa	ğavğa	urıs-keris, dav-damay, şatak	çatak, araz
kavim	millät, ġövm	ķävim	kavım, ulıs, ḫalık, ult	ulut
kavis	ġövs	duğa, yäyä	doğa, iyin	cā
kavram	mäfhum	aŋ, fikir	uğım, tüsinik	tüşünük
kavramak	tutmag	totop alıv	bas saluv, şap berüv	karmō, tutū
kavramak (anlamak)	gavramag	anḷav, töşönöv	aŋğaruv, uğınuv	tüşünŭ
kavşak	govşag	yul (uram) satı	torap, tüyispe	col kesilişi
kavuk	çalmalı papag	kavuk (baş kiyimi)	säldeli bas kiyim	seldelŭ baş kiyim
kavun	yemiş, govun	kavın	kavın	kōn
kavun içi	sarımtıl	kızğılt harı	kızğılt-sarı	kızğılt-sarı
kavurma	govurma	kurdak, kurılğan it	kuvırdak, kuvırma	kūrma, kūrdak
kavurmak	govurmag	kızdırıv, kuvırıv	kuvıruv	kūrū
kavurmak (mahvetmek)	govurmag, yoḫ etmäk, mähv etmäk	yandırıv, yuk itiv, köydörōv	küydirüv, jandıruv; joyuv	cok kılū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
teräk	tiräk	derek (ağaç)	teräk	tópol'
näy	kuray, sıbızğı	tüydük	näy	svirel'
bankä	pıyala banka	banka	bānka	banka (stekl'annaya)
ğavğà, cäncäl	ğavğa	govğā, dāvā	cancal, ğavğa	ssóra; perebranka
millät, ḫalk	kavım	millet, kovum	millät	natsiya
yày	duğa, çäyä	yāy şekilli, eğremçe	ägir, ḳävs	duga
tüşünçä	aŋ, fikir	düşünce	ukum, çüşänçä	pon'atiye
uşlàb àlmàk	totıp alu	tutmak, garbamak	tutmak	sḫvatit'
änglämàk, fähmlämàk	anḫav, töşönü	düşünmek	çüşänmäk	postigat', ponimat'
çàrrähä	yul (uram) çatı	çatrık	doḫmuş	perekröstok
kavuk (bàş kiyimi)	kavık (baş kiyimi)	selle	kavuk (baş kiyim)	kavuk
kàvun	kavın	gāvun	koğun	dın'a
àç kızil, nim puşti	kızğılt sarı	gızğılt, sārımtıl gızıl	hal-seriḳ (räŋ)	dınno-jöltıy, rozovato-jöltıy
kàvurmä	kuırdık, kızdırma	govurma	kordak, koruma	kavurma; jarkoye
kàvurmàk	kızdıru, kuıru	govurmak	korumak	jarit'; zajarivat'
mähv etmàk, yok etmàk	yandıru, yuk itü, köydörü	yakıp-yandırmak, yōk etmek	yokatmak, kırmak	uniçtojat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kavuşmak	govuşmag	kavışıv	kavışuv, kavısuv, tabısuv	coluğuşū
kaya	gaya	kaya	jartas, şıŋ, kuz	aska, zō
kayak (spor)	ayag hjzäyi idmanı	slalom, sanğı sportı	şanğı	çana sportu
kaybetmek	ġeyb etmäk, itirmäk	yuğaltıv	joğaltuv	coğotū
kaybolmak	ġeyb olmag, itmäk	yuğalıp kalıv, yuğalıv	joğaluv, adasuv, jok boluv	coğolū, adaşū
kaydetmek	ġeyd etmäk	tirkäv, yazıp kuyıv, kabul itiv	tirkev, belgilev	cazıp alū
kaydolmak	ġäbul olmag	kabul itiliv	kabıldav, aluv	kabıl alınū
kaygan	sürüşkän	tayğalak	tayğak, tayğanak, sırğanak	tayğak
kaygı	gayğı	kayğı, hjäsrät	alaŋdav, abırjuv	kaygı, muŋ
kaygılanmak	gayğılanmag	kayğırıv, borsolov, hjafalanıv	alaŋdav, abırjuv	kayğılanū, kayğırū
kayık	gayıg	kayık, kämä	kayık	kayık
kayın (ağaç)	gayın ağacı	buk ağası	buk, şamşat	buk, kara kayıŋ
kayın (birāder)	gayın	käyniş, kaynağa	kayın	kayın ağa, kayın ini
kayın peder	gayınata	kaynata	kayın ata	kayın ata
kayın vālide	gayınana	ķäynä	ene, kayın ene	kayın ene

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kàvuşmàk, yetişmàk	kavışu	govuşmak	kavuşmak uçraşmak	vstretit's'a
kàyä	kaya	gaya	kiya	skala
çängı sporti	slalom, çangı sportı	lıja sportı	çanğu	lıjnıy sport
yokàtmàk, yitirmàk	yuğaltu	yitirmek	yokatmak, jütärmäk	poter'at', utratit'
yokàlmàk, yitmàk	yuğalıp kalu, yuğalu	yitmek, yōğalmak	yokalmak, jütmäk	bıt' poter'annım, ter'at's'a
kayd etmàk	tirkäv, yazıp kuyu, kabul itü	yazmak, hasāba almak	yezip almak	zapisıvat'
kabul etilmàk	kabul itilü	kabūl edilmek	kobul kılınmak	bıt zaçislennım
tàyğàk, sirpänçık	tayğalak	tāyğançak, tīpançak	teyilğak	skolzkiy
kayğu, häsrät	kayğı, ḫäsrät	gayğı	kayğu	zabóta; gore, peçal'
kayğurmàk, ḫafä bolmàk	kayğıru, borçılu, ḫafalanu	gayğılanmak	kayğulanmak	bespokóit's'a; ogorçat's'a
kayık	köymä, kayık, kämä	gayık	ḳeyık	lódka
kàra kayin, şämşàd	bük ağaçı	gayıŋ	bük	buk lesnóy
kaynäğa, kaynini	kayini(ş), kaynağa	gāyın āğa	ḳeyin (ağa, ini)	dever'; şurin
kaynàtä	kaynata	gāyın ata	ḳeynata	test'; svökor
kaynànä	kayınana, kaynana	gāyın ene	ḳeynana	töşça; svekróv'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kayıp	ġeyb	yuğalğan	ğayıp, kayıp	coğotū
kayırmak	himāyäçilik (gohumbazlıg) etmäk	tanışlık aşa iş işläv	jaktavşılık etüv, süyev	koldō
kayısı	gaysı, ärik	abrikos	örik	örük
kayış	gayış	kayış bav, bil kayışı	kayıs	kur, kemer
kayıt	ġeyd	yazıv, tirkäv	tirkev, tizimge aluv	kattō
kaymak (süt vb. kaymağı)	gaymag	kaymak	kaymak	kaymak
kaymak	sürüşmäk	şvıv, tayıv, şıliv	tayıp ketüv, sırğanav, jıljuv	tayğalanū, kayū
kaymakam	rayon sädri	rayon başlığı	kaymakam; avdan basşısı	kaymakam (rayon başçısı)
kaynak (su için)	gaynama, gaynag	küzäv, şişmä, bolak	bulak, kaynar, köz	bulak, kaynar
kaynak (menşe)	gaynag, mänşä	asıl(ı), töp nigiz(i)	köz; şıkkan jeri	bulak, kaynar
kaynak (araştırmalarda)	gaynag, mänbä	sığanak	derek, materiyal	darek
kaynak (ısıyla kaynak yapma)	gaynag	iritip yäbiştiriv	balkıtıp dänekerlev	şiretū, danakerlō
kaynakça	gaynaglar, kitābiyyat	bibliyoğrafiya	ädebiyet körsetkişi	adabiyat körsötküçü
kaynamak	gaynamag	kaynav	kaynav	kaynō
kaynana	gayınana	ķäynä, kaynana	kayın ene, ene	kayın ene
kaynata	gayınata	kayın, kaynata	kayın ata	kayın ata
kaypak	e'tibarsız	işanışhız, şikli	tayğanak, tıyanaksız	tayğalak

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ğàyib	yuğalğan	gāyıp (yitirim) bolan	ğayip	poter'a, utrata
hàmiylik kılmàk, süyäş	tanışlık aşa iş işläv	goldamak, hovandārlık etmek	himayä kılmak, yölimäk	okazıvat' protektsiyu
örik	abrikos	erik	gülkak örük	abrikos
kayiş	kayış, bil kayışı	gayış, kemer	pota, ḳeyiş	remen'
kayd	yazu, tirkäv	kabul edilme, hasāba alınma	ḳäyt	registratsiya, zapis'
kaymàk	kaymak	gaymak	kaymak	slivki
tàymàk, sirpänmàk	şuu, tayu, şuıp baru	tāymak, sürüşmek	teyilmak	skol'zit'
nàhiyä bàşlığı	rayon başlığı	rayon yōlbaşçısı	nahiyä rähbiri	kaymakam (naçal'nik kaza)
bulàk	çişmä, kizläv	çeşme, bulak, gözbaş	bulak	rodnik
mänbä	asıl(ı), töp nigiz(i)	çeşme, esās	mänbä	istoçnik
manba	çığanak	ılmı çeşme	mänbä	istoçnik
kävşarläş, päyvändläş	iritip yabıştıru	kebşīrleme	tavlap ulaş	svarka
ädäbiyàtlär royḫati	bibliyoğrafiya	bibliografiya	ädäbiyät royḫjti	bibliografiya, istoçniki
kaynämàk	kaynav	gaynamak	kaynimak	kipet'
kaynànä	kaynana	gāyın ene	ḳeynana	töşça; svekrov'
kaynàtä	kay(ı)nata	gāyın ata	ḳeynata	test'; svökor'
işànçsiz	ışanıçsız, şikli	ığtıbārsız, ırğa, durnuksız	işänçsiz, tayğak	skol'zkiy, nenadöjnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kaytarmak	işdän gaçmag	ištän kasıv	jaltaruv, kaşkaktav	işten kaçū
kaz	gaz	kaz	kaz	kaz
kazā (trafik vb.)	ġäzā	bälä-kaza, häläkät	kaza	kaza, ölüm, balaket
kazā (namaz için)	ġäzā (dīni)	ütkäriv	iske asırılmay kalğan mindetin ötev (din)	kaza (namaz için)
kazā (ilçe)	rayon, ġäza	rayon	avdan, aymak	rayon
kazak	sviter (toḫunma yun köynäk)	sviter	tokıma jılı kiyim	tor kiyim, tokuma
kazak (kazak erkek)	arvad sözünä baḫmayan kişi	katın hüzinä kolak halmavsı	äyeliniŋ sözine kulak aspaytın erkek	öktöm erkek
kazan	gazan	kazan	kazan	kazan
kazanç	gazanc	işläp tabılğan, kazanılğan	tabıs, tüsim	kireşe, payda
kazanmak	gazanmag	kazanıv	payda tabuv, iye boluv	akça tabū, kireşe alū
kazanmak (yenmek)	gazanmag, gālib gälmäk	otov	jeŋüv, utuv	ceŋū, utū
kazārā	täsādüfän, gözlänilmädän	kinät (tän), kötmägändä	kenet, okıs, kezdeysok	kokustan, kütülböstön
kazı	gazı	kazıv (işläri)	kazba	kazū
kazık	gazıg	kazık, kadık, bağana	kazık	kazık
kazıklamak	aldadıb baha satmag	ultırtıv, himäytiv	aldav, emeksitüv	aldō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
işdän kàçmàk, işdän bàş tàrtmàk	iştän kaçu	İşden gaçmak	baş tartmak	uklon'at's'a ot rabotı
ğàz	kaz	gāz	ğaz	gus'
hälàkät, fälàkät	bäla-kaza, hälakät	helākçilik, avariya	kaza	nesçastnıy sluçay; avariya
kazà (diniy)	ütkärü	kazā (dīni)	kaza (diniy)	epitimiya
nàhiyä	rayon	rayon, ulı̄ il	nahiyä	rayon
sviter	sviter	sviter	yünçdan tokulğan kiyim	sviter
ḫàtinigä sözi ötädigän er	ḫatın süzinä kolak salmavçı	ayālının gepine gitmeyān, özerkli	özbeşimçi är	muj, glavenstvuyuşçi nad jenoy
kàzàn	kazan	gāzan	kazan	kazan, kotöl
fàydä	işläp tabılğan, kazanılğan	gazanç	payda, utuk	zarabotok, doḫod; vıigrış
fàydä tàpmàk	kazanu	gazanmak	payda tapmak	zarabatıvat'; poluçat' pribıl'
yengmàk, yutmàk	otu	üstün çıkmak, utmak	utmak, yänmäk	vıigrıvat'
täsàdifän	kinät (tän), kötmägändä	tötānden, bilmezlikden	täsadupi	sluçayno, neojidanno
kaziş	kazu (işläri)	gazuv-ağtarış	ḳeziş	raskopka; raskopki
kàzık	kazık, bağana	gazık	kozuk	kol, kolışek
äldämàk, firib bermàk	utırtu, aldav	āldav bilen gımmat satmak	aldimak	naduvat', obmanıvat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kazımak	gazımag	kırıv	kıruv, kazbalav	çağū, kırū
kazma	külüng	kırka, käylä	şot balğa, kayla	çukulduk
kazmak	gazmag	kazıv	kazuv	kazū
kebap	kâbab	kebap	käbäp, käväp, kevep	kebep, şaşlık
keçe	keçä	kiyiz	kiyiz, kiygiz	kiyiz
keçi	keçi	käzä	eşki	eçki
keder	kädär	kayğı, ḫäsrät	kayğı, muŋ	azap, muŋ
kedi	pişik	bisäy	mısık	mışık
kefālet	zāminlik	ışandırıv	kepildik	kepildik
kefen	käfän	käfin	kebin	kepin
kefil	zāmin	garant	kepilşi, kepil	kepil
kehānet	gäläcäyi ḫäbär vermä	aldan kürä biliv	sävegeylik, boljav	aldın ala bülū
kehribar	kähräba	ġäräbä	yantar'	yantar
kek	keks	keks	keks; tätti nan	keks
kekelemek	käkälämäk	totloğov	tutığuv, kekeştenüv	kekeçtenū
kekeme	pältäk	totlokma	kekeş, tutıkpa	kekeç
kekik	keklik otu	isli ülän	tas şöp, jebir şöp	zire

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kırmàk, tekislämàk	kıru, kırıp çıstartu	gazamak	kırmak, tatilimak	skoblit', skresti
çökiç	kirka, käylä	külüŋ	käkä	kirka
kazimàk, kazmàk	kazu	gazmak	kazmak, kolumak	rıt', kopat'
käbàb	kebap	kebāp	kavap	kebap
kigiz	kiyiz	keçe	kigiz	voylok, koşma
eçki	käzä, käcä	geçi	öçkä	koza
ğam, kayğu	kayğı, ḫäsrät	gayğı, gam	ğäm, kayğu	gore, peçal', zabota
müşük	pisi	pişik	möşük	koşka
käfàlät, käfillik	ışandıru	kepīllik, kepīl geçme	kapalät, kepillik	ruçatel'stvo, poruçitel'stvo
käfän	käfin	kepen	kepin	savan
käfil	garant	kepīl	kapil	garant, poruçitel'
käràmät	aldan kürä bilü	öŋdengörücilik	karamät	proritsaniye, predskazıvaniye
kähräbà	ġäräbä	yantar	kähriva	yantar'
keks	keks	keks	keks	keks
duduklänmàk	totlığu	kekeçlemek, sakavlamak	duduklimak	zaikat's'a
duduk	sakav, birtäk	kekeç, sakav	duduk, kekäç	zaika
zirä	isli üläп	kāкilik ot	zirä	tim'yan, bogorodskaya trava

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
keklik	käklik	ağuna, körtlök	kekilik	kekilik
kel	keçäl	taz, piläş, yaltas	taz, kaska	taz, kal
kelebek	käpänäk	kübäläk	köbelek	köpölök
kelepçe	äl gandalı	kulakta, kul bığavı	kol kisen, buğav	kol kişen
kelime	kälmä	hüz	söz	söz
kelle	källä	baş	bas	baş
keman	skripka, kâman	skripka	skripka	kıpçıtkıç
kement	kämänd	korok, arkan, boğal	arkan	arkan
kemer (bel vb. için)	kämär	kayış, bilbav, kuşak	kemer, belbev	kur, kemer
kemer (mîmârîde)	kämär	arka	arka, darbaza, kümbez	arka
kemik	sümük	höyäk	süyek	sōk
kemirmek	gämirmäk	kimiriv, tişläv	kemirüv	kemirū
kemiyet	kämiyyät	han	san	san
kem küm etmek	näm-düm etmäk	mığırzav	mıŋkıldav, küŋkildev, dıbdırlav	mıŋkıldō, küŋküldō
kenar	känar	sit, kırıy, tirä	şet, kenere	çet-caka

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
käklik	körtlik, kır tavığı	kākilik	käklik	kuropatka
käl	taz, piläş, takır baş	kel	taz	lısıy, pleşivıy
käpäläk	kübäläk	kebelek	kepinäk	baboçka, motılök
kişän	kul boğavı	gol gandalı	koyza, kol kişini	naruçniki
söz, kälimä	süz	söz	söz	slovo
källä	baş	kelle	baş, källä	golova
kämàn	skripka	skripka	skripka, gecäk	skripka
arkàn	arkan	kement	kämän, salma	arkan, lasso
kämär	bilbav, kuşak	kemer, guşak	pota, kämär, tasma	poyas, remen'
ärk, peştàk	arka	arka	ravak, arka	arka, svod
süyäk	söyäk	sünk	üstihan, sönäk, süyäk	kost'
kemirmàk	kimirü, tişläv	gemirmek	ğacimak	grızt'
mıkdàr	san	mukdār	mikdar, san	koliçestvo
mıngıllämàk, ğuldirämàk	mığırdav	gümmi-sümmi etmek	ğunğurlimak	bormotat' neçto nevn'atnoye
çekkä, çet	kırıy, çit, tirä	çet, gıra	känarä, çät, kır	kray; okraina

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kendi	öz, özü	üz, üzi	öz(i), öz	öz
kendiliğinden	özlüyümdä, öz başına	üz aldına, üzinän-üzi	öz özinen, özinen özi	özünön özü
kendir	kändir	tarma, kindir	sora, kendir	kendir, kara kūray
kene	gänä	talpan	kene	kene
kenetlemek	bändlämäk, bitişdirmäk	nığıtıv, birkitiv	bekitüv, jalğav	biriktirū
kenevir	çätänä	tarma, kindir	kendir, kenep	kendir, kara kūray
kent	şähär	kala, şähär	kent, kala, şahar	şār
kepāze	räzil	ķäbäĥät, yavız, äşäkį	arsız, uyatsız, päs	uyatsız, pas
kepçe	çömçä	sümis, ijav, ujav	ojav, şömiş	çömüç
kepek	käpäk	körpä, önörö	kebek	kebek
kepenek	yapıncı	burka (yilkägä halınıp kiyilä)	kebenek	çepken
kepenk	päncärä gapağı	täzrä kapkası	tereze kakpağı	tereza kālğası
kerāmet	kärāmät	kirämät	keremet	ukmuş
kere	däfä, kärä	kat, tapkır, kabat	ret, märte	colu, marta
kereste	ağac materyalı	tözölöş ağası	kurılıs ağaşı	kuruluş cığaçı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
öz, özi	üz, üzi	öz, özi	öz, özi	sam
öziçä, öz-özidän	üz aldına, üzinnän üzi	öz-özi, özünden	özi özidin, özi bilän özi	sam po sebe, sam soboyu
kändir	kindir, kindiraş	kendir, kenep	kändir	konopl'a
känä	talpan, urman biti	sakırtğa	salca	kleşç
biriktirmàk, mähkämlämàk	nığıtu, birkitü	bāğlamak, berkitmek	mähkäm bekitmäk	skrepl'at', soyedin'at' jeleznoy skrepoy
kändir	kindir, kindiraş	kenep	kändir	konopl'a kul'turnaya
şähär	kala, şähär	şäher	şähär	gorod
räzil, päst	kabäḫät, yavız, äşäḳi	necīs, bīhayā	räzil, räsva	besstıdnıy; nizkiy, podlıy
çömiç	çümiç, bakraç ucav	susak	çömüç	kovş, çerpak
kepäk	körpä, on körpäsi	kepek	kepäk	ótrubi
yàpinçık	burka (çilkägä salınıp kiyilä)	yapınca	yänsiz kigiz çäkmän	burka, nakidka iz voyloka
deräzä eşigi	täräzä kapkaçı	āpişğe gabsası	derizä kapkısı	staven'
käràmät	kirämät	kerāmat, gudrat	karamät	çudo
kärrä	kat, tapkır, kabat	gezek, yōla, sapar	ḳetim	raz
kuriliş yàğàçi	töziliş ağaçı	gurluşığa yaramlı ağaç	ços, taḫtay, kuruluş yağıci	stroyevoy les

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kereviz	käräviz	sel'derey	aşkök	aşkök
kerhāne	fāhişāḫana	fahişahana	jäläphana	calapkana
kerhen	könülsüz	irikhizzän, tilämästän	eriksizden, ıktıyarsızdan	erksizden
kermes	yardım üçün açılan särgi	hatıvı bulğan kürgäzmä, benefis	satuv körmesi	körgözmö-satış
kerpeten	kälpätin	kıphıvır	kıskaş, tistevik, atavız	kıçkaç
kerpiç	kärpic	kirbis, siy kirbis (saman)	kirpiş	kıçkaç
kertenkele	kärtänkälä	kisärtki	kesirtke	keskeldirik
kertik	kärtik	kirt, kirtik, kirtläs	kertik	kertik, belgi
kertmek	kärtmäk	kirt kirtiv, tamğa halıv	kertüv	kertik salū
kervan	kârvan	karvan, ılav	kereven	kerben
kervansaray	kârvansara	karvanharay	kerevensaray	kerbensaray
kesāfet	käsāfät	tığızlık, yışlık	tığızdık, koyuvlık	cış, cıştık
kesat	kâsad	hatıv barmav (tuktap torov)	savda jürmevi	sōdası cürbō̄
kese	kisä	kiskinä sumka, muksa, toksay	kise	kalta
kese kâğıdı	kâğız torba	kağız torba (paket)	kağaz kapşık	kağaz kalta
keser	käsär, kärki	kirka	süymen, şot balğa	kerki

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àşkök	sel'derey	selderey (iyilyān bakca ösümliği)	aşköki, kılıyaş	pahçuçiy sel'derey
fàhişähànä	fahişähanä	celephāna	calaphana	publiçnıy dom
nàilàc, ihtiyàrsiz	iriksizdän, tilämästän	gövünsiz, öz erkine dāl	nailac, ihtiyarsiz	protiv jelaniya, ponevole
sàtuv körgäzmäsi	satuı bulğan kürgäzmä, benefis	yardam üçīn guralan yārmarka (serği)	närsilär setilidiğan körgäzmä	vıstavka-prodaja
àmbur, kämpiràğız	kiläşçä, kapsuır	atağız, gısaç	ambur, kıskuç	kleşçi, şçiptsı
ğışt	kirpiç, çiy kirpiç (saman)	çīğ kerpiç	hjş	kirpiç, saman
kältäkesäk	kältä yılan	hajjık	käslänçük	yaşçeritsa
kertik	tamğa, kirtik, uyım	kertik, bellik	kertik	zarubka
kertmàk	kirt kirtü, tamğa salu	kertmek, kertik etmek	kertik salmak	delat' zarubku; nadrezat'
kärvàn	kär(a) van, olav	kerven	karvan	karavan
kärvànsärày	kär(a) vansaray	kervensaray	karvansaray	postoyalıy dvór
ziçlik, tiğızlik	tığızlık, yışlık	gürlük, dıkızlık, yığılık	ziçlik	gustota, plótnost'
käsàd	satu barmav (tuktap toru)	sövdānıng yöremezliği	kasat	zastóy (v torgovle)
hçaltä	kiçkinä sumka, bukça	halta	hçalta	meşoçek
kàğàz hçaltä	kağaz torba, (paket)	paket, kāğız halta	kägäz hçalta	bumajnıy paket, kulök
teşä	kirka	kerki	käkä	kirka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kesif	käsif	tığız, kuyı, yış	tığız, koyuv	cış
kesik	käsik	kisilgän	kesik, kesilgen	kesik
kesim	ġisim, bölüm	bülik, bülim, sektor; zona	avdan, aymak, önjir	rayon, bölük
kesin	ġäti, käskin	kırka, katğıy, kiskin	kesimdi, üzildi-kesildi	keskin, çeçkindǖ
kesinleşmek	ġätiläşmäk	katğıylaşıv, kiskinläşiv	tävekel etüv, şeşimge kelüv	çeçǖ
kesinlikle	mütläġ, käskinliklä	kıyıv, motlak, täväkkäl	üzildi-kesildi, tıyanaktı	çeçkindǖlük menen, çeçkindǖ türdö
kesinti	käsinti, tut(ul)ma	kisinti, sikiriv	şegerüv, kemitüv	karmap kalū
kesir (matematik)	käsr	käsir	bölşek	bölçök
kesit	kesik	kisiliş, uyılış, bülāk	kesik	kesik
keskin	käskin, iti	ütkir, oslo	ötkir	ötkür, kurç
kesmek	käsmäk	kisiv	kesüv	kesǖ
kesmek (durdurmak)	käsmäk, dayandırmak	tuktatıv	toktatuv, kesilüv	toktotū
kesme şeker	preslenmiş (sıhçılmış) şäkär	rafinad	kant, şakpak kant	kant
kestāne	şabalıd, kästānä	kaştan	talşın	kaştan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ziç, tiğız	tığız, kuyı, yış	gür, yığı, dıkız	ziç	gustoy, plotnıy
kesik	kisilgän	kesik	kesilgän, kesik	porezannıy
kısm, bölüm	bülik, bülim; sektor; zona	sektor	kısım, bölüm; sektor	rayon; zona; sektor
kat'iy, keskin	katğıy, kiskin	ayğıtlı, kesğitli, anık	kät'i, üzül-kesil, çokum	reşitel'nıy, kategoriçeskiy
keskinläşmàk	katğıyläşü, kiskinläşü	kesğitlenmek, anık bolmak	üzül-kesil (çokum) yäşmäk	reşit's'a, opredelit's'a
mutläkà, kat'iy, änık	kıyu, täväkkäl, motlak	hökmān, gürrüňsiz	çokum, kät'i	kategoriçeski, reşitel'nó
çegirmä	kisinti, çikirü, kıypık totu	kesilme, tutulma (pul hakında)	tutup kelinğan (pul)	vıçet, uderjanıye
käsr	käsir (unarlı vaklanma)	kesir	käsir	drob'
böläk, kısm	kisiliş, uyılış, büläk	kısım, bölek	kesim, katlam	razrez
ötkir, keskir	ütkin oçlı	kesğir, yiti	käskin, iştik, ötkür	ostrıy
kesmàk	kisü	kesmek	käsmäk	rezat'
tohtätmàk	tuktatu	toğtatmak, duruzmak	käsmäk, tohtatmak	prekratit', prervat'
kand	rafinad	gant	çakmak känt	sahar (pressovannıy)
şabalut, käştän	kaştan	kaştan	kaştan	kaştan

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kestirme	käsä	kıska yul	kıska, eŋ kıska	kıska, kıskaça
kestirmeden	käsädän	kıska(sa)dan	kıskaşa, töte	kıska col menen
keşfetmek	käşf etmäk	asıv	aşuv	açū
keşif	käşf	asış	aşıluv	açılış
keşiş	keşiş	monah	sopı, takuva	keçil
keşke	keşkä	(äğär) ...ha/-hä ikän	eger, egerde	egerde
keşmekeş	käşmäkäş	anıksızlık	anıksızdık	belgisizdik, tartipsizdik
keten	kätan	yitin	zığır	zığır
kevgir	käfgir	hözgös, iläk sümis	käkpir, kepser	kepkūr
keyfī	özbaşına	başbaştak(lı), üzbaştan	öz betimen, erkinşe	özü bilgendey, erki menen
keyfiyet	keyfiyyät	sifat	sapa	sapat
keyif	kef	käyif	könjil-küy, keyif	kayf
keyiflenmek	keflänmäk	käyif bulıv	könjili köterilüv	kayf bolū
kez	kärä, däfä	tapkır, rät, märtäbä	ret, märte, dürkir	colu, marta
kezzap	kimyävi turşu	azot kislotahı	azot kışkılı	azot kislotası
kıble	ġiblä	kıbla	kubıla	kıbıla
kıç	arḫa täräf	art, art yak, küt	köt, koŋ	köçük, köt
kıdem	ämäk stajı	staj	staj	iş mōnötü, staj

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kıska (yol)	kıska yul	gīsğa yōl	kıska yol	kratkiy, kratçayşiy
eŋ kıska yoldan	kıska(ça) dan	gīsğa yōldan, doğrudan	kıska kılip	kartçayşey dorógoy
käşf etmàk	açu	açmak	käşp kılmak	otkrıvat'
käşf	açış	açış	käşp	otkrıtiye
mànäh	monah	monah	monah	monah
kàşki	(ägär) ...sa /-sä ikän	kā̄şğe	kaşki	yesli bı!, luçşe bı!, çto bı!
nàanıklik, tärtibsizlik	anıksızlık	garcaşıklık, baş-başdaklık	başbaltaklık, tärtipsizlik	neopredelönnost'; nerazberiha
ziğır	citin	keten	ziğır	lön
käpgir	sözgiç, iläk çümiç, tişikli çümiç	kepğir	käpkür	şumovka
özbàşiçä, bevàş	başbaştak(lı), üzbaştan	ō̄zbaşına, garaşsız	özbeşinçä, başbaştakçä	proızvol'nıy
sifät	sıyfat	hī̄l	süpät	kaçzestvo
käyf, käyfiyät	käyif	keyp	käyp	nasrtoyeniye
käyflänmàk, käyfi kelmàk	käyif bulu	keyplenmek, keypi göterilmek	käyplänmäk	prihodit' v horoşeye nastroyeniye
kez, märtä, däf'ä	tapkır, rät, märtäbä	gezek, sapar, yōla	ketim	raz
azot kislàtäsi	azot kislotası	kislota	kislota	azotnaya kislota
kıblä	kıybla	kıbla	kıblä	kıbla
dumbä, àrka	art, art yak, küt	guyruk, art tarap	arka; sağra	zad, zadnitsa
stac	staj	staj, tecribe	iş mudditi, staj	staj

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kıkırdak	gığırdag	kimirsäk	sinjir, şemirşek	kemirçek
kıkır kıkır (gülmek)	hısın-hısın (gülmäk)	hihıldap (kölöv)	jırkıldav	kıt-kıt külü, kıtkılıktap külü
kıl	gıl	kıl, şırt, säs	kıl	kıl
kılavuz	rähbär	yitäksi, provodnik, gid	jol bastavşı	col körsötüçü
kılçık	gılçıg	kılsık	kılşık	kılkan, balıktın mayda söktörü
kılıbık	arvadağız	katın hüzinän sıkmavsı	katın basşa	katınının tilinen çıkpağan
kılıç	gılınc	kılıs	kılış	kılıç
kılıf	gılaf	tışlık, kap, köp	kundak, kaptama, kınap, kap	kap, tış
kılık	harici görünüş	kiyäfät, tışkı küriniş	pişin, kelbet, sırtkı türi	keyip, sırtkı körünüş
kılmak	gılmag, etmäk	itiv	kıluv	kılü
kımıldamak	gımıldamag	häräkät itiv	kıymıldav	kıymıldö, arakettenü
kımız	kımız (at südü)	kımız	kımız	kımız
kın	gın	kın	kın	kın
kına	hına	kına(buyavı)	kına	hına
kınamak	gınamag	ğäyiplär	ayıptav, jamandav	ayıptö, künölö
kıpırdamak	gımıldamag	häräkät itiv	kozğaluv, kıymıldav	kıymıldö, arakettenü

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tàğay	kimirçäk	kekirdevük	kömüçäk	hŷ'aşç
kıkır-kıkır (külmàk)	hjhŷldap (kölü)	kikir-kikir (gülmek)	hihirläp (külmäk)	hjhjkat'
kıl	kıl, çäç	gıl	kıl	volos, şçetina
yol bàşlàvçi, yol körsätkiç	yitäkçi, provodnik, gid	yōlgörkezici	yol körsätküç	provodnik, gid
kıltık	kılçık	gılçık	kıltırık	melkaya rıb'ya kost'
hàtinining sözidän çıkmäydigän	hatın süzinnän çıkmavçı	ayāl gepli	hotuniniŋ sözüdin çıkmaydiğan	podkabluçnik (o muje)
kılıç	kılıç	gılıç	kılıç	sabl'a
ğılàf	tışlık, yapkıç	gap, daş, çehol	kap, ğılap, kuta	çehol, futl'ar
kıyàfä, taşkı köriniş	kıyäfat, tışkı küriniş	ādamıŋ daşkı görnüşi	kılık, taşkı körünüş	vneşniy vid, vneşnost', oblik
kılmàk, etmàk	itü	etmek	kılmak	delat', soverşat'
kımırlämàk, silcimàk	häräkät itü	gīmıldamak	kımildimak kımırlimak	şevelit's'a
kımız	kımız	gımız	kımız	kumıs
kın	kın	gīn	kın	nojnı
hjnä	kına (buyavı)	hına	hjna	hŋa
äyblämàk, kàyimàk	ğayipläv	ayıplamak, günākārlemek	eyiplimäk, karilimak	hŋulit', poritsat', osujdat'
kımırlämàk, kozğalmàk	häräkät itü	gīmıldamak	kımırlimak	şevelit's'a, prihodit v dvijeniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kır(renk)	bäyaz, çal	asık horo, buz, akhıl horo	aksur, surğılt	boz, ak-sarı
kır	sährā	kır, asık yir	kır, dala	talā
kırağı	gırov	kırav, kılav	kırav	kırō
kırbaç	gırmanc, gamçı	kamsı, sıbırtkı	kamşı, şıbırtkı	kamçı
kırgın	incik, incimiş	küyili kırılğan, tösönkö	renjüvli	tārınğan
kırıcı	kôbud, gaba	kişi künjilin kırıvsı	turpayı, noyıs	kopol
kırık	gırıg	hınğan	kıyrağan	sınğan, kıyrağan
kırılmak (gücenmek)	incimäk	künjil kırılıv, töşöv	renjüv, aşuvlanuv	açūlanū
kırıntı	gırıntı	valsık	kıyındı, ügindi, kıykım	küküm, uşak
kırışmak	gırışmag	böklänıv, tavşalıv	bırısuv, uypalanuv	tırışū
kırıştırmak	oynaşmag	kıyşandav, irsäkläniv, kılansıklanıv	kırındav, kılımsuv	kılıktanū cağınū
kırıtmak	naz (ġämzä) etmäk, gır vermäk	kıltayıv, kıyşandav	bäldenüv	kılıktanū,
kırk	gırḫ	kırk	kırık	kırk
kırkmak	gırḫmag	kırkıv, yon alıv	kırkuv	kırkū
kırlangıç	garanguş	karluğas	karlığaş	kardığaç
kırmak	gırmag, sındırmag	hındırıv, ontav, vatıv	sındıruv	sındırū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àkış, àkargän	açık sorı, akçıl sorı	gïr, çal	külräŋ, boz, çal	svetl-oseriy; sedoy
kır, dälä	kır, açık cir	gır, sährä	kır, dala	pole, step'
kıràv	korav, bäs	gırav	kıro	iney, izmoroz'
kamçi	kamçı, çıbırkı	gamçı	kamça	hjıst, knut, plet'
hjafä, räncigän	künjli kırılğan, töşinki	öykeli, kineli	räncigän, hjapa bolğan	obijennıy
kopàl	kişi künjilin kıruçı	gödek, kelçik	kopal, toŋ	grubıy
sınık, päçàk	sınğan	dövük, sınık	sunuk	razbitıy, razruşennıy
hjafä bolmàk, räncimàk	künjil kırılu, töşü	öykelemek, ıncamak	hjapa bolmak	serdit's'a, obijat's'a
uşàk, uvàk	valçık	ovuntık, külke	kirindi, uvak, uşşak	króşka
ğıcimlänmàk, bürüşmàk	böklänü, tavşalu	bürüşmek, yığrılmak	koruşmak, pürüşmäk	morşinit's'a, smorşivat's'a, m'at's'a
oynäşmàk, nàz-käräşmä etişmàk	köyäzlänü, kılançıklanu	oynaşmak, näz-kereşme edişmek	oynaşmak, kılıklanmak	zaigrıvat' s mujçinoy, koketniçat'
nàz-käräşmä kılmàk, nàzlänmàk	kıltayu	sũynũp-sarkmak, nãz etmek	hal tatmak, nazlanmak	lomat's'a
kırk	kırık	kırk	kırık	sorok
kırkmàk	cön alu, kisü	gırkmak	kırkmak	striç'
kaldirğàç	karlığaç	garlavãç	kalğaç	lastoçka
sindirmàk	sındıru, vatu	dövmek	sundurmak	lomat', drobit'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kırmızı	gırmızı	kızıl	kırmızı, kızıl	kızıl
kırmızı biber	gırmızı bibär	kızıl boros	kızıl burış	kalempir
kırpmak	gırpmag	(küz) kısıv, yomğalav	kirpik kağuv	irmō
kırsal (alan)	känd yerläri	avıl yiri	avıldı jer	ayıl ceri
kırtāsiye	yazı läväzimätı	kanıtselyärsilik tovarzarı	keŋse jabdıktarı	cazū buyumdarı
kısa	gısa	kıska, tokor, tokos	kıska	kıska
kısalmak	gısalmag	kıskarıv, kıska bulıv	kıskaruv	kıskarū
kısas	ġisas	äjir, kohor, kiyä	öş, kek	öç
kısım	ġisim	kisäk, ölöş, yorkak	bölik, bölim, üles	bölük, ülüş
kısıntı	gısıntı	kämitiv, azaytıv, kıskartıv	kıskartuv, azaytuv	kıskartū, azaytū
kısır	gısır	kısır	kısır	kısır
kısıtlamak	mähdudlaşdırmag	kıskartıv, azaytıv	şektev	çektō
kısıtlı	mähdud	kıskartılğan, azaytılğan	şektevli	çektelgen
kıskaç	gısgac, kälbätin	kıskıs	kıskaş	kıçkaç
kıskanç	gısganc	könlävsi; kızığıvsı	kızğanış, kızğanşak	kızğançāk
kıskanmak	gısganmag	könläv, könläşiv; kızığıv	kızğanuv	kızğan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kızil	kızıl	gızıl	kızıl	krasnıy
kızil murç	kızıl borıç	gızıl burç	laza	krasnıy perets
(köz) kısmàk	(küz) kısu, yomğalav	gırpmak	(köz) kısmak, kirpik kakmak	morgat'
kışlàk càylär	avıl ciri	ōba yerleri	yeza cayliri	sel'skaya mestnost'
yàzuv-çizuv äsbàbläri	kantselyäriya tovarları	yazuv esbāpları	yeziş äsvapliri	kantstovarı
kıska, kältä	kıska	gīsğa	kaltä, kıska	korótkiy
kıskarmàk	kıskaru, kıska bulu	gīsğalmak	kıskarmak	stanovit's'a korótkim
kasàs, öç, intikàm	cäza, üç alu	ār alma	kısas, intikam	mest', oko za oko, zub za zub
kısm, böläk	kisäk, öliş, bülik	bōlüm	kısm	çast', dol'a
kıskartiş, àzäytiriş	kämitü, azaytu, kıskartu	āzaltma, kemeltme, gīsğaltma	kemäytiş, kıskartiş	sokraşeniye, umen'şeniye
kısir	kısır	nesilsiz (insan), gısır (hayvan)	kısır; tuğmas	besplodnıy
çeklämàk, kıskartirmak	kıskartu, azaytu, äzäytü	gısmak, çāklendirmek	çäklimäk, çäk koymak	ograniçit'
çekli, çeklängän	kıskartılğan, azaytılğan	çākli	çäklängän	ograniçennıy
kıskıç	kıskıç	gısaç, gısğıç	kıskaç, lahşigir	tiski, şçiptsı; kleşçi
häsädgöy, kısğançik	könlävçi; kızığuçı	gōrīp, bahīl	kızğançuk	revnivıy; zavistlivıy
häsäd kılmàk, räşk kılmàk	könläv, könläşü; kızığu	gōrīplik etmek, bahīllanmak	kızğanmak	revnovat'; zavidovat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kıs kıs (gülmek)	hısın-hısın, istehza ilä (gülmäk)	mıyık astınan kölöv	äjüvalav, keleke etüv	mıyığınan külü
kıskıvrak	bärk, möhkäm	nık	kattı, tığız, bekem	bekem, katü
kısmak	gısmag, azaltmag	azaytıv	kıskartuv, azaytuv	kıskartü; azaytü
kısmen	ġismän	ölöşläp	biren-saran, jarım-jartılay, keybir jağınan	carım-cartılay, ança-mınça
kısmet	ġismät	yazmış, ölöş	jazmış, talay	tālay, tağdır
kısrak	gısrag	biyä	biye	bē
kıssa	hekâyä	kıssa	kıssa, hıykaya	angeme
kıstas	me'yar	kriteriy	ölşem, turğı	ölçögüç
kıstırmak	sıhdırmag, gısmag	kıstırıv	kısuv, kıstıruv	kıstarü, kısü
kış	gış	kış	kıs	kış
kışın	gışda	kışın, kışta	kısta	kışın, kışta
kışkırtmak	gışgırtmag, fitnäkârlıg etmäk	provokatsiya yahav	arandatuv	tukurü
kışla	kazarma	kazarma	kazarma, äskeri jatak üy	asker cayı, kazarma
kıt	gıt	kıt, yuk	kat, tapşı	az, cetişpegen
kıt'a	ġitä	ķitğa	kurlık	kıta, cer şarının bölüktörü, materik

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
miyığıdä külmàk	mıyık astınnan kölü	içinj (güldürmek)	miyiğıdä (külmäk)	podsmeivat's'a
mähkäm, kattık	nık	gïmıldatmān (tutmak), berk (dāraşmak)	kıstakka (almak)	tugo, krepko
päsäytirmàk, àzäytirmàk	azaytu	peseltmek, azaltmak	kıskartmak, azaytmak	sokraşçat'; umen'şat'
kısmän	ölişläp	bölekleyin, āz-kem	kısmän	çastiçno, çast'yu, otçasti
kısmät	yazmış, öliş	kısmat, takdīr	kısmät	sud'ba, dol'a, uçast'
biyä	biyä	baytal	baytal	kobıla
kıssä	kıyssa	kıssa	kıssä	rasskaz, istoriya
mezàn, ölçäm	kriteriy	kriteriya, ölçeğ	ölçäm	merilo, kriteriy
kısmàk, kıstirmàk	kıstıru	gısmak, gapcamak	kısturmak	prijimat', pridavlivat', prişçeml'at'
kış	kış	gış	kış	zima
kışdä	kışın, kışta	gışïn, gışına	kışta	zimoy
tezlämàk, gic-giclämàk	provokatsiya yasav	provokatsiya etmek	kurturmak, iğva kılmak	podstrekat', provotsırovat'
käzärmä	kazarma	kazarma	gezärmä, länzä	kazarma
käm, àz	kıt, yuk	gıt	kıs, az	nedostatoçnıy, defitsıtnıy
kıt'ä	kıytğa	materik, kontinent	kıt'ä	kontinent

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kıt'a (şiirde)	ġitä	strofa	şuvmak	uykaş ır saptarı, kuplet
kıvam	lazımı vaḫt (däräcä), mägam	yitligiv, yitiv	kajetti däreje, sapa, kemel	kıyab (ına kelŭ), tap
kıvanç	güvenc	kıvanıs, gorurlık, maktanıs	kuvanış, maktanış	sıymık, kubanıç
kıvılcım	gığılcım	oskon, satkı	uşkın	calın, uçkun
kıvırcık	gıvırcıg	bödrä, bözrä, ködrä	buyra, dudar	tarmal, kıbırçık
kıvırmak	burmag	küdrälätiv, bödräläv	buyralav, esüv, örüv	tarmaldō
kıvrak	gıvrag	tirimik, yılğır, yitiz	kağılez, şiyrak, täsilkoy	araketçil, candŭ
kıvranmak	gıvrılmag	tartışıv, borğalanıv	kurısuv, tırjıyuv	tüyülŭ, tırışŭ
kıvrım	gıvrım	bötörkö	oram, şıyırşık	tarmal, orom
kıyāfet	ġiyāfät, geyim	kiyim, ös-baş	kiyim	kiyim
kıyāmet	ġiyāmet	ḳiyämät (könö)	kıyamet, kıyametkayım	kıyamat, kıyamat-kayım
kıyas	mügāyisä, garşılaşdırma	sağıştırıv	salıstıruv, salğastıruv, teŋev	salıştırŭ
kıyaslamak	mügāyisä etmäk, garşılaşdırmag	tiŋläv, karşılaştırıv	salıstıruv, salğastıruv, teŋev	salıştırŭ
kıyı	sāhil, gırag	yar buyı	jağa, jağalav, jiyek	cēk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kıt'ä	strofa	bent, kuplet	kıt'ä, beyit	kuplet
kıyàm	citligü, ölgirü, citü	tāp	kıyam, kamal	nadlejasçaya stepen', konditsiya
iftihȧr, sevinç, kuvànç	gorurlık, maktanıç, kuanıç	buysanç, guvanç	ḫoşallık, ḫursänlık	gordost', radost'
uçkun	oçkın, çatkı	uççğun	uçkun	iskra
cingäläk	küdrä, bödrä	burma, būyra	bödrä, burğay	kudryavıy, kurçavıy
burämàk	bödräläv, küdrältü	burmak	bödrilimäk	vit', zavivat'
çäkkàn, epçil, çäpdäst	yılğır, citiz, yıldam	doğumlı, çakgan	çäbdäs, çakkan, äpçil	lovkiy, provornıy, jıvoy
tirişmàk	bögärlänü, borğalanu	bükülmek, eğilmek	tırışmak	korçit's'a
bükläm, buriliş	bötirkä	burum	bödrä	vitok, zavitok
kiyim	kiyim, ös-baş	geyim, eğin-eşik	kıyapät	odejda
kıyàmät	kıyämät (köni)	kıyāmat	kıyamät	stolpotvoreniye
kıyàs	çağıştıru	deŋeşdirme	kıyas	sravneniye, sopostavlleniye
kıyàslämàk, sàliştirmàk	tiŋläv, karşılaştıru	deŋeşdirmek	selişturmak	sravnivat', sopostavl'at'
kırğàk, sàhil	yar buyı	kenār, gıra	kır, kırğak	bereg, poberej'ye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kıyma	ġiymä	(vak itip) tapalğan it, farş	tartılğan et	türalğan (maydalanğan) et
kıymak	ġiymä-ġiymä doğramag	vaklav, turav, turaklav	usak turav, keskilev, ügüv	maydalō
kıymak (kıymamak)	fädā etmäk, gıymag	haranlanmav, komozlanmav	kıyuv, ayamav	ayabō, kālabō
kıymet	ġiymät	yakşı sıfat, däräjä, bäs	kundılık, kadir	kıybat, kımbat
kız	gız	kıź	kız	kız
kızak	hjzäk	sana	şana	çana
kızamık	gızılca	kızamık	kızılşa	kızamık, kızılça
kızarmak	gızarmag	kızarıv	kızaruv	kızarū
kızartma	gızartma	kurılğan yäşilsä, kızartma	kuvırılğan kökönister	kızartma
kızartmak	gızartmag	kuırıv, kızartıv	kızartuv, kuvıruv	kūrū
kızgın	gızğın	kızıv, kızğan	ıstık, kızğan	ısık
kızgın (öfkeli)	gızğın	kızıv kanlı, yandıray, borğak	kızğın	açūlū
kızıl	gırmızı	kızıl	kızıl	kızıl, kırmızı
kızılcık	gızılcıg	kızıl	kızıl tal	çiye
kızmak	gızmag	kızıv, bızlatıv	kızuv	kızārū, ısū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kıymä	(vak itip) tapalğan it, farş	doğrama, maydalama, üveme	kıyma	farş
toğrämàk, mäydälämàk	vaklav, turav, turaklav	maydalamak, doğramak	kıymak, toğrimak, uvatmak	kroşit', rezat' na melkiye çasti
äyämäsdän bermàk, fidà etmàk	saranlanmav, karanlanmav	gıymak, dözmek	kıymak	ne jalet'; jertvovat'
kıymät	yahşi sıyfat, däräcä, bäyä	gadır, gımmat	kımmät	tsennost', znaçeniye
kız	kız	gīz	kız	devuşka
çänä	çana	sani	çana	sani, salazki
kızämık	kızamık	gızamık	kızıl (ağrığı)	kor'
kızärmàk	kızaru	gızarmak, yüzi gızmak	kızarmak	krasnet'
kızartma (säbzävàt kàvurmäsi)	kuırdak, kızdırma	gōk önümlerden govrulan nahar	korulğan säy	jarkoye (iz ovoşçey)
kızärtmàk	kuıru, kızartu	govurmak	kızdurmak	jarit', podjarivat'
kızğın, kaynàk	kızu, kızğan	gızğın	kızığan, kızıp kätkän	gor'açiy, raskal'önnıy
sercähl, kızıkkàn	kızu kanlı, kızıp kitüçän	gaharcaŋ, gızma	kızğın (adam)	gor'açiy; razdrajitel'nıy
kızıl	kızıl	gızıl	kızıl	krasnıy
çiyä	kızıl, kizil	kizil	çiyä	kizil
kızimàk	kızu, kızdıru	gızmak, gızarmak	kızimak	nakal'at's'a, raskal'a't's'a

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kızmak (öfkelenmek)	gızmag	kıҙıv, üpkäläv, yarhıv	kızuv, aşuvlanū	açūlanū
ki	ki	ki	-(n)in, eken(in)	ki (baylamta)
kibar	kübar	ipli, ädäpli, tärbiyäli	sıpayı, asıl	ör-basırıktū
kibarlaşmak	kübarlaşmag	ipli (ädäpli) bulıv	asıl (mädeniyetti) boluv	ör-basırık bolū
kibir	ġürur	irilik, täkäbbirlik	menmendik, örkökirektik	boy kötörūçülük
kibrit	kibrit, alışgan	şırpı, kökört	sirinke, kükirt	şirenke, kükürt
kifāyet	kifāyät	yitärli(kli) bulıv, yitkilik	jetkiliktik	cetişērlik
kiler	anbar	kilät	kamba, şoşala	kampa
kilim	kilim	balas	tıkır kilem	tār
kilise	kilsä	sirkäv	şirkev	çirkō̄
kilit	kilit, gıfıl	yoҙak, bik	kulıp	kulpu
kilitlemek	kilitlämäk, gıfıllamag	bikläv, yoҙaklav	kilttev	kulptō, kilittō̄
kilo	kilo	kilo	kilo, kilogram	kilo, kilogram
kim	kim	kim	kim	kim
kimi(si)	kimi(si), bä'zi (si)	biräyhi	keybir(i)	kimi(si), kaysısı
kimlik (kart)	şähşi väsiġä	tanıtma, tanıklık	küvälik	kübölük

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kızişmàk, äççığlänmàk	kızu, üpkäläv, yarsu	gaharlanmak, gızmak	kızimak, terikmäk	razdrajat's'a, serdit'sa
ki	ki	ki (köne edebiyatda)	ki	çto, çtobı, tak kak
kibàr, àlicänàb, mädäniyätli	ädäpli, tärbiyäli, näzakätli	sıpāyı, asıllı	nozuk, nazakätlik	blagorodnıy; ızıskannıy
kibàrläşmàk	ädäpli (näzakätli) bulu	sıpāyı (asıllı) bolmak	nozuklaşmak	bıt' ızıskannım; blagorodnım
kibr, täkäbburlik	irilik, täkäbbirlik	ulumsılık, tekepbīrlik	täkäbbürlük, hakavurluk	spesivost'; vısokomeriye
gügürt	şırpı, kükirt	kükürt	säräŋkä, gugut	spiçka
yetärlilik, kifàyät	citärli(kli) bulu, citkilik	yeterlilik	kipayät, yetärçilik	dostatoçnost'
àmbàr	kilät	bövür, āzık saklanyān yer	kaznak ambarçä	kladovaya, çulan
şàlçä	palas	palās, kilim	palas	palas
çerkàv	çirkäv	buthāna	çirko	tserkov'; sobor
kulf	yozak, bik	gulp	kulup	zamok
kulflämàk	bikläv, yozaklav	gulplamak	kuluplimak	zamıkat', zapirat'
kilo	kilo	kilo	kilo	kilogramm, kilo
kim	kim	kim	kim	kto
ba'zi, äyrim	birärsi	kimi(si), birnäçesi	bäzi, bäzibir(i)	nekotorıy
güvàhnàmä	tanıklık, tanıtma	şahādatnāma	şahadätnamä	udstovereniye liçnosti

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kimse	kimsä	älläkim, kimdir, biräv	birev, äldekim	birō, kimdir birō
kimsesiz	kimsäsiz	kärdäş-ırıvhız, yitim	teksiz, kañgıma	eç kimsiz
kimyā	kimya	hjmiya	hjmiya	hjmiya
kin	kin	üş, kon, kinä	kek, öşpendilik	kek, açū
kināye	kināyä	kinäyä, törttöröv, işara	emevrin, tuspal	ışarat (kılū)
kindar	kindar, kinli	kinäsil, üs alıvsan	kekşil	kekçil
kip (gramer)	fe'l forması	höykäliş	ray	ıngay
kir	kir, çirk	kir, bısrak	kir	kir
kirā	kirä, icārä	yallav (hak tüläp işlätiv)	kire, jal	kire
kirālamak	kirälämäk, icāraya vermäk	arendağa biriv (alıv)	jaldav	kirōlō
kiraz	gilas	harı siyä	kızıl şiye	gilas, çereşnya
kireç (taşı)	kiräc	izbiz, izv'östka	äk	akitaş, ak
kiremit	kirämit	çeripitsa	kış takta	çerepitsa, keramit
kirlenmek	kirlänmäk	kirläniv	kirlenüv	kirdō, bulğanū
kirpi	kirpi	tirpi	kirpi	kirpi
kirpik	kirpik	kirpik	kirpik	kirpik
kişi	kişi, näfär	kişi, ädäm, şähjs	kisi, adam	kişi, adam

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kimsä, biràr kimsä, biràv	biräv, kimdir, ällä kim	kimdir bīri, bīri	kimdur biri	kto-nibud', nekto
yàlğız, kimsäsiz, heç kimi yok	tuğan-tumaçasız, kardäş-urısız, citim	hōssārsız, yalnȷ̄z, yeke	yalğuz, tänha	bezrodnıy
kimyà	hȷmiya	himiya	hȷmiya	hȷmiya
kin, kek, ädàvät	üç, kinä	kīne	öç, adavät	nenavist', mest'
kinàyä	kinaya, törttirü, işarä	kināya	kinayä	namök, inoskazaniye
kekçi	kinäçil, üç aluçan	kīne saklayān, içi kitüvli	öç saklaydiğan	zlopam'atnıy
mäyl	törkimçä	İşlik forması	peil	nakloneniye
kir, iflàs	kir, bıçrak	kir, hapa	kir	gr'az'
kirä	yallav (ȟak tüläp işlätü)	kirey	kira	arenda, nayom
kirä kılmàk	arendağa birü (alu)	kireyne bermek (almak)	kirağa almak (bärmäk)	sdavat' (brat') v arendu
gilàs	tatlı çiyä	çereşniya	gilas	çereş'n'a
àhäk	izvestı iriması	hek dāşı, hek	hak, haktaş	izvest', izv'östka
tàmgä yàpilädigän sàpàl	çeripitsa	çerepitsa	sapal	çerepits'a
kirlänmàk, iflàs bolmak	kirlänü	kirlemek, hapalanmak	kirlänmäk	paçkat's'a, marat's'a
kirpi, tiprätikän	kirpi	kirpi	kirpä	yoj
kiprik	kirtik	kirpik	kirpik	resnitsa
kişi, àdäm	kişi, adäm, şähȷs	ādam, kişi	kişi, adäm	çelovek; litso

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kişisel	şähşi	şähşi	jeke menşik, menşik	ceke, özdük
kitābe	kitābä	yazıv, yazma	jazba, jazuv	cazū, cazma
kitap	kitab	kitap	kitap	kitep
klâsör	kâğıztikän	skorosşivatel'	skorosşivatel'	skorosşivatel, kağaz tikme
koca	är, kişi	ir, iptäş	er, bay	er, ayaldın eri
koca (büyük)	böyük	zur,däv; ozon	iri, ülken	çoŋ, ulū
kocakarı	gocagarı	karsık, kortka, äbiy	kempir	kempir
kocamak	gocalmag	kartayıv, oloğayıv	kartayuv	karū
kocaman	gocaman	bik zur, bik olo, däv	öte irik, ulı	eŋ çoŋ
koç	goç	täkä, harık täkähi	koşkar	koçkor
koçan	özäk	säkän, säkänbaş, küsän	sobık, kavdan	soto, mardek
kodaman	böyük	olo kişi, "yonlo kul", blat	özinşe dökey	bay, mansaptū (kakşık)
kof	içi boş, mäzmunsuz	buş (kişi)	artı bos, işi kuvıs	kū çiren
koğmak	govmag	kıvıv, kıvıp sığarıv	kuvuv	kū
koğuş	koğuş	palata, kamera	bölme (avruvhana, türmede)	bölmö, kāna

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şahşiy	şähsän	şahsı, husūsı	şähşi	liçnıy
yàzuv	yazu, yazma	yazğı	yezik	nadpis'; epitafiya
kitàb	kitap	kitāp	kitap	kniga
cild	skorosşivatel'	skorosşivatel	höccät papkisi, skorosşivatel	skorosşıvatel'
er	ir, iptäş	ār	är, yoldaş	muj, suprug
kättä, ülkän, yirik	zur, däv; ozon	ulı, iri	yoğan, çoŋ	ogromnıy
kämpir	karçık, kortka, äbi	kempir	kämpir, momay	staruha
karimàk	kartayu, oloğayu	garramak	ķerimak	staret'
bähäybät, cüdä kättä	ğayt (bik) zur, olı, däv	örān ulı, beyik	nahayiti çoŋ, zor	gromadnıy
koçkàr	täkä, sarık täkäsi	goç	koçkar	baran
pàyä, özäk	çäkän, çäkänbaş, küçän	özen	ğozak, ğol	poçatok, koçerıjka
kättäkàn	olo kişi, "cönli kul", blat	ketde	katta, kazan beşidiki	velikiy, znatnıy (şutl.)
boş, kuruk	buş (kişi)	içi boş, kövük	por	pustoy, bessoderjatel'nıy
kuvmàk	kuu, kuıp çığaru	kovmak	koğlimak	gnat', presledovat'
bölmä, hànä	palata, kamera	palata, kamera	bölmä	palata; kamera

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
koklamak	gohŋamag	iskäv	iyiskev	cıttō
kokmak	gohŋmag	is sığıv, börköv, aŋkıv	iyistenüv, burkırav	cıttanū
koku	gohŋu, iy	is	iyis	cıt
kokuşmak (tefessüh)	cürümäk, gohŋulaşmag	sirıv, tarkalıv	bülinüv	buzulū, bülünū
kol	gol	kul, biläk	kol	kol
kol (tutmak için)	gol, tutacag, dästäk	totka, hap	sap, tutka	tutka
kol (şube, bölüm)	şöbä, bölüm	tarmak, bülik, bülim	sala, tarmak, bölim	tarmak, bağıt
kolaçan etmek	ätrāf aŋtarmag	küzätiv, karav	arsalaktav, aktaruv	köz cügürtū, baykō, karō
kolan	gurşag	ayıl	ayıl, tartpa, taspa	basmayıl, oloŋ
kolay	asan	kulay(lı), yaylı, köylö	oŋay	oŋoy, ceŋil
kolera	väbā	vaba, holera	tırıskak, oba	holera
koli	banderol	banderol'	buvma, banderol	banderol
kollamak (himāye)	himāyä etmäk	hästärlik küriv, asrav, kayğırtıv	kamkor boluv, kamın oylav, asırav	koldō, cardam berū
kolluk (güçleri)	polisiya	politsiya	politsiya	militsiya, içki işter kızmatkerleri
kolonya	odekolon, ätir	odekolon	iyissuv, ätir	cıpar sū, atır sū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
hidlämàk, islämàk	isnäv	īsğamak	purumak, iskimäk	nühat'
hid tärätmàk	is çığu, börkü, anku	īs çıkarmak, īslanmak	purumak, purak bärmäk	pahnut'
hid, is	is	īs	hit, purak	zapah
çirimàk	çirü, tarkalu	çüyremek, bozulmak	çirimäk, buzulmak	razlojit's'a
kol	kul, biläk	gol	kol	ruka
dästä, tutkıç	totka, sap	tutavāç	dästä, sap, tutkuç	ruçka
bölim, tärmàk	tarmak, bülik, bülim	pūdak, bōlüm	tarmak, sahä	otrasl', razdel, podrazdeleniye
küzätmàk	küzätü, karav	anştamak, īzarlamak	közlimäk, marimak	şnır'at', rıskat'
äyil	ızma, ınğırçak (iyär) bavı	çeki	tartma, töşbağ	podpruga; tes'ma
àsàn	unay(lı), caylı, köyli	golay, yenjil	kolay, onay	l'ögkiy
väbà	vaba, holera	merği	vaba (kesili)	holera
banderol	banderol'	banderol	banderol, boğçä	banderol'
kollämàk, kolläb-kuvvatlämàk	hästärläv, asrav, kayğırtu	goldamak	kollimak, kollap-kuvvätlimäk	zabotit's'a pokrovitel'stvovat'
pàlitsiyä	politsiya	politsiya	militsiya	politsiya
ätir	odekolon	odekolon, atır	ätir su	odekolon

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
koltuk	goltug	kultık	koltık	koltuk
koltuk (oturmak için)	kreslo, goltuglu kürsü	kreslo	kalkandı şıntaktı orındık, kreslo	orunduk, kreslo
kolye	boyunbağı	muyınsa(k)	alka	altın monçok, kolye
koma	klinik ölüm	klinik ülim, ülim häli(ndä)	essiz küy, koma (med.)	ölüm aldında bolū, klinika ölümü
komik	komik, mäzäli	kölköló, mäzäksi, kämitsi	küldirgi; kuvakı, saykımazak	kūdul
kompartıman	kupe	kupe	kupe, vagon bölmesi	kupe, vagon bölmösü
komple	dolu, tamāmän	tulı, tulğan, kompekt	tolı, jetkilikti	toluk, büt
kompleks	müräkkäb kompleks, garışıg	katmarlı, butalsık, sitin	kürdeli, keşendi	tatāl
kompleks (psikolojik)	rūhi nögsanlıg	(ruhı yaktan) zäğiflik	kemdik, kemtarlık	cürüm-turum cetispestigi, pastık
komplo	ġäsd, sui-ġäsd	tozak, yäşirin (iş) alıp barıv	kaskünemdik, kastandık	karşı iş
komposto	kompot	kompot	kompot; kaynatpa	kompot
kompozitör	bästäkâr, kompozitor	kompozitor	makamşı, küyşi	kompozitor
komşu	gonşu	kürşi	koŋşı, kolaŋ, körşi	koŋşu
komut (vermek)	ämr (vermäk)	ämir, komanda (biriv)	ämir, buyruk	komanda, buyruk
komutan	komandir	komandir, yetäksi	basşı, bastık	komandir

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
koltuk	kultık	goltuk	koltuk	podmışka
kreslà	kreslo	kreslo	kursi	kreslo
märcàn, şàdä	muyınça	kolye, ojerelye, mōncuk	monçak	kolye, ojerelye
ölär hàlät	klinik ülim, ülim ҳäli(ndä)	ölüm hālında, koma	ölüm üsti	koma
kızık, külgüli, häcviy	kölkili, mäzäk (çil)	komik, gülküli	komik, külkülük; mäshҗirivaz	komiçeskiy, smeşnoy; komik
kupe	kupe	kupe	kupe	kupe
tolä, tolık	tulı, tulğan, kompekt	dōlma, komplektlenme	tolğan, toşkan	pólnıy
müräkkäb, çigäl	çitirikli, butalçık, çualçık	çılşırımlı	müräkkäp, çigiş, kıyın	slojnıy, zaputannıy
ruhiy nuksànlik	(ruhı yaktan) zağıyflik	rūhı göydüklik	kompleks	kompleks
fitnä, suikasd	tozak; yäşirin (iş) alıp baru	dildüvüşik	ҡäst	zagovor
mevä şärbäti	kompot	kompot	kompot, kaynitilğan mevä suyi	kompót
bästäkàr	kompozitor	kompozitor	kompozitor	kompozitor
koşni	kürşi	gonşı	ҳoşna	sosed
buyruk, ämr	ämir, komanda (birü)	komanda	komanda, ämir	komanda
komàndàn	komandir, citäkçi	komandir	komandan, komandir	komandir

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
komünikasyon	rābitä, älāġä, ünsiyyät	ilimtä, kommunikatsiya, bäyläniş	baylanıs, katınas	baylanış, kommunikatsiya
konak	ḫudmani ev, täk ev	ayrım yort	oŋaşa üy	saray, bay imarat
konaklamak	dincälmäk, gecälämäk	tuktalıp torov, kunarğa kalıv	konuv, konaktav	konū
konar göçer	köçäri	küsmä (ḫalıq), küskinsilär	köşpeli (el)	köçmön
kondüktör	bäladçi	provodnik	jol serik	poyuz coldōçu
konfeksiyon	hazır geyim (paltar)	äzir kiyim	dayın (dayar) kiyim	dayar kiyim
konferans	konferans	doklad, lektisya	bayandama	aŋgeme, bayandama
konfor	rahatlıg	unaylılık, räḫätlilik, komfort	jabdıktalğandık, ıŋğaylılık	ıŋğaylūluk
koni	konus	konus	şoşak	konus
konmak	gonmag	kunıv, sükäyiv, töşöv	konuv	konū
konmak (konulmak)	goyulmag, salınmag	koyolov, halınıv	koyıluv, salınuv	koyulū, salınū
konsey	şūra	käŋäş	keŋes	keŋeş
konsolos	konsul	ilsi, konsul yärdämsihi	turaktı ökil	konsul, ökül
konsültasyon	konsilium	konsilium, käŋäşmä	konsiliyum	konsiliyum
kontrat	kontrakt, mügāvilä, bağlaşma	kilişiv, kontrakt, anlaşma	kelisim, şart	kelişim

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
älàka	ilimtä, bäyläniş, kommunikatsiya	ārağatnaşık, kommunikatsiya	bağliniş, alaḳä	kommunikatsiya
maḫsus üy, musàfirḫànä	ayrım yort	ulı hovlı, cāy	ayrim öy	osobn'ak
tünämàk, toḫtälmàk	tuktalıp toru, kunarğa kalu	düşlemek, dīnç almak	konmak, konalğuğa toḫtimak	ostanavlivat's'a na noçleg, noçevat'
köçmänçi	küçmä (ḫalık), küçkinçilär	göçme, çarva	köçmän	koçevóye plem'a
provodnik	provodnik	provodnik	vagon kariğuçi	provodnik
täyyàr kiyim	äzir kiyim	tayyār (tikilgi) geyim	hazır kiyim	gotovaya odejda
nutk, mä'rüzä	doklad, lektsiya	çıkış, lektsiya	doklad, märuzä, lektsiya	doklad, vıstupleniye, lektsiya
kuläylik, şinämlik	uŋaylılık, räḫätlilik, komfort	komfort, rāhatlık	raḫätlik, oŋaylık	komfort
konus	konus	konus	konus	konus
konmàk	kunu, utıru, töşü	gonmak	konmak	opuskat's'a, sadit's'a, prizeml'at's'a
koyilmàk, sàlinmàk	koyılu, salınu	salınmak, guyulmak, goyulmak	koyulmak, selinmak	klast's'a, pomeşçat's'a
kengäş	kiŋäş	gurama, sovet	keŋäş	sovet
konsul, väkil	ilçi, konsul yärdämçisi	konsul	konsul	kónsul
konsiliyum	konsilium, kiŋäşmä	konsilium	konsilium	konsilium
şartnàmä, bitim	kilişü, kontrakt, aŋlaşma	kontrakt, ılālaşık	şärtnamä	kontrakt

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kontrol	kontrol, näzārät, yohjama	kontrol'	bakılav, tekserüv, kadağalav	tekşerü, közömöl
konu	mövzu	tema, töp mäsälä	takırıp	tema
konuk	gonag	kunak, mösafir	konak, meyman	konok, meyman
konuksever	gonagsevär	kunak höyövsän, kunaksıl (insan)	konakjay	meymandos
konum	väziyyät	toroş, vaziyät, kiliş	jağday, küy	abal
konuşkan	danışgan, çohjdanışan	hüzgä äväs, hüzsän	sözşeŋ, sözüvar, tilmar	süylök, köp süylögön
konuşma	nitġ, söhbät	höyläşiv, sığış (yahav)	söz söylev, äŋgime-düken	söz süylö
konuşmak	danışmag	höyläv, höyläşiv	söylev	süylö
konut	mänzil, ev, yurd	yäşäy torğan urın	baspana, meken-jay	konuş, cay
koordinasyon	koordinasya, älāġäländir(il)mä	koordinatsiya	üylestirüv	bir baş kılü, koordinatsiya
koparmak	goparmag	özöv, özöp alıv	üzüv	üzü
kopmak	gopmag	özölöv, özölöp sığıv	üzilüv	üzülü
kopya	surät, üz, kopiya	küsirmä (alıv)	köşirme	köçürmö

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
näzàrät, tekşiriş	kontrol'	kontrol	nazarät, täptiş, täkşürüş	kontról'
mävzu	tema, töp mäsälä	tema	mävzu, tema	tema
mehmàn	kunak, mösafir	mīhmān	konak, mehman	gost'
mehmàndost	kunak söyüçän, kunakçıl (insan)	mıhmānsöyer	mehmandost	gostepriimnıy
väziyät, ähvàl, hàlät	torış, kiliş, ḫäl	yağday, derece	väziyät	polojeniye
sergäp	süzçän, söylärgä yaratuçan	geplemsek	sözlämçan, paranǧi	razgovórçivıy, slovoohǫotlivıy
nutk, mä'ruzä	söyläşü, çığış (yasav)	doklad, çıkış	nutuk, sözgä çikış	lektsiya, doklad; reç'; beseda
gäpirmàk, sözläşmàk	söyläv, söyläşü	geplemek, gürlemek	sözlimäk	govorit', razgovarivat'
üy-cày, turär cày	yäşi torğan urın	yaşayış cāyı (yeri)	makan, turak cay	jilişçe
koordinätsiyä	koordinatsiya	koordinatsiya, koordinirleme	mukımlaşturuş	koordinatsiya
üzmàk	özü, özip alu	üzmek, yolmak	üzmäk	otrıvat', srıvat'
üzülmàk	özilü, özilip çığu	üzülmek, yolunmak	üzülmäk	obrıvat's'a, razrıvat's'a
nüsḫa	küçirmä alu	kopiya, nusğa	nusḫä, köçürüş	kopiya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kopya (imtihanda)	şpargalka	küsiriv	köşirüv	köçürü, cazıp alū
kor	gor	kümir, kuz	şok	kor, çok
koridor	koridor, dähliz	koridor	avız üy, däliz, senek	koridor
korkak	gorḫag	kurkak	korkak	korkok
korkmak	gorḫmag	kurkıv	korkuv	korkū
korku	gorḫu	kurkıv	korkuv, ürey	korkū
korkunç	gorḫunc	kurkınıs	korkınıştı, üreyli	korkunuç
korna (çalmak)	signal (vermäk)	signal (biriv), klakson	dıbıstı belgi; bakıldak	signal (berū)
korner (futbolda)	künc zärbäsi	korner	burıştık	burçtan tebū
koro (müzik)	ḫor	ḫor, kümäk yır başkarıvsılar	änşiler tobı; ḫor	ḫor
korsan	däniz gulduru, pirat	dingiz yulbasarı, pirat	tenjz karakşısı	denjz karakçısı
korse	korset	yassı bilbav, korset	jalpak belbev	bel bō, korset
koru	kiçik meşä, meşäcik	kulkı, öyköm, bäläkäy urman	toğay	tokoyço
korucu	meşäbäyi	urman karavılsıhı	ormanşı, orman küzetşisi, korıkşı	korukçu

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
köçiriş, köçirmäkäşlik kılış	küçirü	(bīrinden) göçürme, göçüriş	köçürüş	spisıvaniye
kor	kümir, kuz	gōr	çoğ	gor'aşçiye uglu; jar
yoläk	koridor	koridor	dalan	koridor
korkàk	kurkak	gorkak	korkak	truslivıy, boyazlivıy
korkmàk	kurku	gorkmak	korkmak	boyat's'a, pugat's'a, straşit's'a
korkuv	kurku	gorkı	korkuş	boyazn', strah, ispug
korkınç	kurkınıç	gorkunç	korkunuç	straşnıy, ujasnıy
signal (bermàk)	signal (birü), klakson	signal (bermek)	signal (bärmäk)	(signal'nıy) gudók
bürçäk topi	korner	burçdan (çünkden) urma	bucäktin tepiş	uglovoy udar
hşor	hşor, kümäk cır başkaruçılar	hor	hşor	hşor
karàkçi	dingiz yulbasarı, pirat	denjz garakçısı	denjz karakçisi	pirat
korset (yässi belbàğ)	kiŋ poyas, korset	korset, guşak	korset	korset
kiçkinä ormàn	kuaklık, bäläkäy urman	ulı bolmadık tokay	kiçik ormanzar, tokaylık	lesok, roşça
korikçi, kàràvul	urman karavılçısı	gōrağçı	ormançi, korukçi	(lesnoy) storoj

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
koruk	gora	yäşil yözöm	pispegen jüzim	kök (kam) cüzüm
korumak	gorumag	asrav, bağıv, saklav	korğav	bağū, asırō, korğō
koşma	goşma	dürtyullık (şiğır)	şuvmak türi	tört sap
koşmak	yüyürmäk, gaçmag	yügiriv, kasıv	jügirüv	çurkō, cügürū̄, taskaktō
koşu (spor)	gaçış; cıdır	sabış, bäygi, yarış	jügirüv jarısı; şabıs, bäyge	at carış, cō̄ carış
koşul	şärt	şart, talap	şart	şart
koşum	goşgu şeyläri	kamıt-duğa, sbruy(a)	at äbzelderi	araba (at) cabdığı
kot	cins parça	djins materiyalı	jiynsiniŋ matası	jınsı kezdeme
kota (ekonomik)	norma, hädd	ekonomik sikläv, kvota	mölşer, import ülesi	çektō̄, sōda çektō̄sü
kotarmak	boşaltmag	buşatıv	bosatuv, bitirüv	boşotū
kotlamak	kodlamag, şifrälämäk	kodka halıv, kodlaştırıv	kottav	kodğo salū (kirgizū̄)
kova	vedrä	künäk, bizrä, kula	kavğa, şelek	çelek, çaka
kovalamak	govalamag	kıvalav, kıvıv	kuvuv, aydav	kubalō, kū
kovan	arı täknäsi, arı pätäyi	umarta	ara uyası	ārı çelek
kovmak	govmag	kıvıv, kıvalav	kuvuv	kū, kubalō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ğorä	yäşil yözim	gök üzüm	ğora üzüm	zelönıy i kislıy vinograd
äsrämàk, korimàk	asrav, bağu, saklav	göramak	koğdimak	zaşçişçat'; ohran'at', oberegat'
koşık	dürtyullık (şiğır')	dörtleme	koşak	koşma
yügürmàk, çàpmàk	yögirü, kaçu	ılğamak, yüvürmek	jügrimäk, çapmak	bejat', mçat's'a; skakat'
pàygä	çabış, bäygi, yarış	ılğav, at çapışığı	çepiş, jügräş	beg; sost'azaniye v bege
şart	şart, taläp	şert	şärt	uslóviye
äbzäl, àt äbzäli	dirbiyä, sbruy(a)	at goşulyān esbāplar	kamut-cabduk	upr'ajka, upr'aj'
jinsi mätà	djins materiyalı	cinsi matā	cins gäzmili	cinsovaya tkan'
kvota	ekonomik çikläv, kvota	kvota	kvota	kvota
kuymàk, boşätmàk	buşatu	guymak, boşatmak, gāpğarmak	yötkimäk, boşatmak	osvobojdat', oporojn'at'
kodläştirmàk	kodka salu, kodlaştıru	kodlaşdırmak	kodlimak	kodirovat'
çeläk, pakır	çiläk, bidrä	bedre, gova	çeläk	vedró
kuvälämàk, kuvmàk	kualav, kuu	kovalamak, kovmak	koğlimak	otgon'at', vıgon'at'
äri ini, äri üyäsi	umarta	bal arıların yaşçiği	bal härisinin uvisi	uley
kuvmàk, kuvalämàk	kuu, kualav	kovmak	koğlimak	gnat', progon'at', vıgon'at'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kovuk	oyug, koğuş	kıvış, ağas kıvışı	kevek	cığaç koŋulu
kovuşturma	istintag	(yinäyätti) tikşiriv	tergev	tergö
koy	buhţa	kultık, buhţa	şığanak	buluŋ
koymak	goymag	kuyıv, halıv, urınlaştırıv	koyuv, saluv	koyü
koyu(renk)	toh,	kuyı	koyuv (tüs)	koyü (tüs)
koyu	gatı	kuyı	koyuv	koyü
koyun	goyun	kuyın, harık (bärän)	koy, savlık	koy
koyun (insanın koynu)	goyun	kuyın, kosak	koyın	koyun
koz	kozır	kozır', östönlök, sara	közir, mümkinşilik	közür
koza	barama	kuzı, kort yomğağı, kokon	jibek kurtı	kokon, pilla kurtu
kozalak	şiş, goza	tubırsık	ura, isik	boçok
köçek	räggas, räggäsä	katın bulıp kiyingän ir	kız bolıp kiyingen erkek oyınşı	ayalça kiyingen biyçi
köfte	kotlet	kotlet(a)	tartılğan etten jasalğan tağam	köfte (tamak türü)
köhne	köhnä, köhnälmiş	iśki, tuzğan, iśkirgän	köne, könergen, eskirgen	kōnö, eskirgen
kök	kök	tamır, töp, nigiz	tamır, kök	tamır

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kàväk, yàrık	kuış, ağaç kuışı	kövük, kövek	kavak	duplo
tergàv	(cinayatni) tikşirü	demşev	tärgäş, täkşürüş	sledstviye
koltık	kultık, buhta	buhta, kiçirāk āylağ	koltukçä	buhta
koymàk	kuyu, salu, urnaştıru	goymak	koymak	klast'; stavit'; pomeşçat'
kuyuk	kuyı	goyı, doyğun	koyuk	gustoy
kuyuk	kuyı	goyı	koyuk	gustoy
koy	sarık (bärän, savlık)	goyun	koy	ovtsa
koyin	kuyın, koçak	gucak, goyun	koyun, kuçak	pazuha
küzir, dökäy	kozır', östinlik, çara	kozır	kozır'	kozır'
pillä	kuzı, kokon	pīle	pillä	kókon
bucur, tonğız yànğàk	kürkä	gōza	ğozäk	şişka
äyàl kiyimini kiyib oynàvçi erkäk	hatın bulıp kiyingän ir	ayāl eşigindāki erkek tansçı	ayal kiyimini kiyip oynaydiğan ärkäk usulçi	tantsovşçik, pereodetıy jenşçinoy
kotlet	kotlet(a)	kotlet	kotlet	kotleta
köhnä, eskirgän	iski, tuzğan, iskirgän	kōne	kona	vethjy; iznoşennıy; ustarelıy
ildiz, tàmir	tamır, töp, nigiz	kök	yiltiz, tomur	koren'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kök (gramer)	kök	tamır	tübir	unğu, negiz
köken	mänşä	sığış yiri	törkin, şığuv tegi	çığış, tek
kökleşmek	kökläşmäk	tamır yibäriv, taralıv	tamır jayuv, beküv	ağarıp-kögörü, cerleşü
köknar	küknar	ak şırşı	samırsın, may karağay	pihta
kökten	kökdän, tämäldän	töptän, yirli, tamırzan	tübegeyli, tüpkilikti; irgeli	çeçkindü, negizdü
köle	kölä	kol, yaramhak	kul	kul
kömür	kömür	kümir	kömir	kömür
köpek	it, köpäk	it	iyt, töbet, köbek (eski)	it
köpek balığı	köpäk balığı, akula	akula	jalmağış balık	akula
köprü	körpü	küpir	köpir	köpürö
köprü başı	subaşı, pillä	tiräk, tayanış, tramplin	tayanış, jaksı orın	köpürö (bolü)
köpük	köpük	kübik, küpirik, kasmak	köbik	köbük
köpürmek	köpürmäk	küpiriv, kübikläniv	köpirüv	köbürü
kör	kôr	hukır, küzhiz	kör, sokır	kör, sokur
kör düğüm	çätin düyün, çätin iş	ütä nık şiyälängän töyön, tokan	öte-möte kürdeli (mäsele), şeşilmes tüyün	çiyelengen, tatäldanğan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
özäk	tamır	kök	tomur	koren'
mänbä, mänşä, kelib çikış	çığış ciri	esāsı, aslı, gelip çıkışı	asas, tüp, negiz	osnova, naçalo, istoçnik
ildiz àtmàk, ildiz yàymàk, ornäşmàk	tamır cibärü, taralu	kök yayratmak, berk ornaşmak	tomur (yiltiz) yaymak, mähkäm ornimak	uproçivat's'a, vnedr'at's'a, obosnovıvat's'a
karäğayning bir türi	ak çırşı	pihta (mıdāma gōk hvoya ağacı)	pihţa	pihţa
tübdän, äsàsiy	töptän, cirli, tamırdan	dūypli, dūypgöter	tüplük, çokum, äsli	korennoy, radikal'nıy
kul	kol, mähļuk	gul	kul	rab
kömir	kümir	kömür	kömür	ugol'
it	it	it, köpek	işt	sobaka, pös
äkülä	akula	akula	läṇ belık	akula
köprik	küpir	köpri	körük	most
bàskıç, pàğànä	tiräk, tayanıç, tramplin	dayanç, dayanç nokadı	kazan beşi	mostik, stupen' (dl'a dostijeniya çego-libo)
köpik	kübik, yarı	köpük	kövük	pena
köpirmàk	kübiklänü, küp(i) rü	köpremek, köpürciklemek	kövüklänmäk	penit's'a; vspenitvat's'a
kör	sukır, küzsiz	kōr	kör, karğu	slepóy
çigäl (mäsälä)	ütä nık çiyälängän töyin	çiğiş, çılşırımlı (mesele)	tügün mäsilä	gordiyev uzel

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
körelmek	kôrşalmag	tupaklanıv	mukaluv	mokō
körfez	körfäz	kultık (dingizzä)	şığanak	buluŋ
körpe	körpä	yäş ürinti, üsinti, üsmir	balavsa, baldırğan	caş, caŋı
körük	körük	kürik, örzörgöç	körik	kōrük
körüklemek (kışkırtmak)	körüklämäk, tährik etmäk	tokandırıv, kabızıv (näfrät)	arandatuv	tukurū, otko may kuyu
köse	kôsa	küsä, hakalhız	köse	kösö
kösele	işlänmiş galın däri	işkärtilmägän tiri	kalıŋ teri	kōŋ teri, kalıŋ teri
köstebek	köstäbäk	hukır sıskan	kör tışkan	momoloy (sokur) çıçkan
köstek	çidar, buhŋov	tışav, bığav, sınyır	tusav, şider, tusamıs	tuşō, çider
kösteklemek (engellemek)	buhŋovlamag, ängällämäk	komasavlav, totkarlok yahav	tusav saluv, şiderlev	but tosū, toskōlduk kılū
köşe	köşä, künc	möyöş, sat(lık)	burış	burç
köşk	zängin evi, villa	villa	saltanattı ülken üy	saray, bay üyü
kötü	pis, yaman	yaman, nasar, alama	naşar, jaman	caman, naçar
kötülemek	pislämäk, yamanlamag	hŋurlav, yamanlav, tirğäv	naşarlav, jamandav	camandō
kötümser	bädbin, pessimist	ömöthöz, ruhı töşönkö (insan)	tünŋilgen, torıkkan	işenbegen, sarı sanālū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ötmäsläşmàk	tupaslanu	kütelmek	kaşanjlimak, ötmäs bolmak	tupit's'a
körfäz	kultık (dingizdä)	äylağ	körpäz	zaliv
yängi, tàzä	yäş üsinti, ürinti, üsmir	körpe, täze, yaş	yenj, kök	svejıy; molodoy
däm, bàskàn	kürik, ördirgiç	körük	körük	mehj; vozduhŋoduvka
gic-giclämàk, ävc àldirmàk	kızdırıp, köçäytip cibärü (näfrät)	tutaşdırmak, öcükdirmek	kızdurmak, yandurmak	razjigat', razduvat'; podstrekat'
kösä	küsä, sakalsız	köse	kosa	bezborodıy
kalin teri	işkärtilmägän tiri	galın deri	ultanlık	grubaya koja
körsiçkàn	sukır tıçkan	körsıçan	karğu çaşkan	krót
tuşàv	tışav, boğav, zınçır	kössek, duşak	çidä, kişän	putı
tuşàvlämàk, toskınlik kılmàk, haläkıt bermàk	komaçavlav, totkarlık yasav	duzak gurmak, päsgel bermek	kişänlimäk, toskunluk kılmak	prep'atstvovat', vstavl'at palki v kolösa
bürçäk	poçmak, çat	burç, çünk	buluŋ, bücäk	ugol
köşk	villa	uly hovly, villa	caŋza, villa	villa, letniy dvorets
yàmàn	naçar, yaman, alama	pis, yaman, erbet	yaman, osal, äski	plohŋoy, durnoy
yàmànlämàk	hurlav, yamanlav, tirğäv	yamanlamak, pislemek	yamanlimak, karilimak	hulit', poroçit', obvin'at'
pessimist, bädbin	ömitsiz, ruhı töşinki (insan)	gövnüçökgün, pessimist	pessimist, rohsiz	pessimist, pessimistiçeskiy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kötürüm	götürüm	paraliç, falij (hukkan kişi)	sal	şal, baspağan
köy	känd	avıl	avıl	ayıl, kıştak
köylü	kändli, kändçi	avılda yäşägän kişi	avıldan	ayıldık, elettik
köz	köz	kuz, kıpkızıl kümir	şok, köz	çok
közlemek	közlämäk	kıvırıv, kızdırıv (kümirdä)	şokta tamak pisirüv, kaktav	çokko kaktō, çokko bışırū
kral	kral	korol'	korol'	korol
kraliçe	kraliça	koroleva	korol' äyel, korol' äyeli	kanışa, koroleva
kramp	çäng, gıc olma	közän yıyırıv; tartışıv	kurısuv, tırısıp kaluv	tırışū
kravat	galstuk	galstuk	moyınbav, galstuk	galustuk
kredi (itibar)	e'tibar	ışanıs	senim	işenim
kredi (borç para)	borc	aksa(mal) birip torov	nesiye	karız, kötörüm
krem	krem, kosmetik yağ	krem (bitkä hörtä torğan may)	öŋ mayı	bet may
kreş	körpälär evi	balalar yäslihi	böbekjay	bala bakça
kriko	domkrat	domkrat (kütärtkis)	domkrat	kötörgüç, domkrat
kristal	büllur	ballävir, saf (bıyala)	hŋrustal'	hŋrustal

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şàl	paraliç (sukkan kişi)	ısmaz	palaç, şal	paralizovannıy
kışlàk	avıl	ōba	yeza, kışlak	selo, seleniye, derevn'a
kışlàklik	avılda yäşägän kişi	ōbalı	yezida turğuçi	krest'yanin, sel'skiy jitel
kor	utlı kümir	kōz	çoğ	jar; posledniye tleyuşçiye ugli
kordä pişirmàk	kuıru, kızdıru (kümirdä)	közde bişirmek	çoğda pişürmäk	jarit'
kıràl	korol'	korol	korol'	korol'
kıràliçä	koroleva	korol ayāl	ayal korol	koroleva
päy tàrtişi, üyüşiş	közän cıyıru; tartışu	damar çekme (düvülme)	tälvisä, tomur (sinjr) tartişiş	sudoroga
gälstük, boyinbàğ	galstuk	galstuk	galstuk	galstuk
işànç	ışanıç	ınamlılık, ınamdārlık	işänç, inavät	doveriye, uvajeniye
karz, näsiyä	akça (mal) birip toru	kredit	ḳärz, nesiyä	kredit
upa, upa-elik	kirşän, krem, kosmetik may	krem	yüzmay, krem	krem
bàlälär bàğçäsi	balalar yäslisi	yasli	yasli, balilar bağçisi	yasli
domkrat	domkrat (kütärtkiç)	domkrat	domkrat	domkrat
billur	bällür, saf (pıyala)	hrustal	hŗustal'	hŗustal

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kritik (durum)	gorhçulu (väziyyät)	kiskin hınılış, üzgäris osoro	kıyın-kıstav, öte kıyın	ör (abal)
kriz	böhran	hınılış, krizis	dağdarıs, tokırav	krizis, ör kırdāl
kuaför	gadın bärbäri	parikmahçer (skaya)	şaştaraz	ayal çaçtaraçı, çaçtaraç
kubbe	ġübbä	kömbäz	kümbez	kupol
kucak	gucag	kosak	kuşak	kuçak
kucaklamak	gucaglamag	kosaklav	kuşaktav	kuçaktō
kudret	ġüdrät	kös, kozrät	kudıret	kuduret, küç, kubat
kudurmak	gudurmag	kotorov	kutıruv	kuturū
kuduz	guduz	kotorğan	kutırğan	kuturğan
kuğu	gu guşu	akkoş	kuv, ak kuv	ak kū
kukla	kukla, gälin (oyuncag)	kursak	kuvırşak	oyun (teatr) kūrçaktarı
kul	gul, bändä	Alla kolı, ülimisli	pende, Alla kulı	kudaydın (aldanın) kulu
kulaç	golac	kolas	kulaş	kulaç
kulak	gulag	kolak	kulak	kulak
kule	ġüllä	başnya, vışka	munara	munara
kullanışlı	asan işlädilän	yaylı, unay(lı), kulay(lı)	kolaylı, ıñgaylı	köp koldonulūçu
kullanmak	işlätmäk	kullanıv, faydalanıv	koldanuv	koldonū, paydalanū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḫafli, keskin, àğır	kiskin sınılış, üzgäriş çorı	hovplı, kīnçılıklı, hovsalalı	müşkül, ḫävp-ḫätarlik	opasnıy
tänglik, krizis	sınılış, krizis	krizis, yetmezçilik, hovplı dövür	krizis, buhran	krizis, perelom
ḫàtin-kızlär särtäräşḫànasi	parikmaḫer (skaya)	ayāl parikmaheri	sätraş, sätraşḫana	jenskıy parikmaḫer; jenskaya parikmaḫerskaya
kubba, gümbäz	gömbäz	gupba	gumbäz	kupol, svod
kuçàk	koçak	gucak	kuçak	ob`yatiya
kuçàklämàk	koçaklav	gucaklamak	kuçağlimak	obnimat'
kudrät	köç, kodrät	gudrat	kudrät	sila, moşç'
kuturmàk	kotoru	guduramak	kuturmak	vzbesit's'a; prıyti v beşenstvo
kuturgän	kotırğan	guduz	kuturğan	beşenıy
àkkuş	akkoş	guv	kuv, akkuş	lebed'
koğırçàk	kurçak	gurcak (teatrda)	koçak	kukla
bändä	Alla kolı, üläçäk	bende, gul	bändä	rab bojiy, smertnıy
kulàç	kolaç	gulaç	ğulaç	maḫovaya sajen'
kulàk	kolak	gulak	kulak	uḫo
minàrä	başnya, vışka	minära, diṇ	munarä, tura	başn'a; vışka
kuläy, onğay	caylı, uṇay(lı), köyli(li)	ulanmāğa oṇaylı	kollunulidiğan, ihçam	praktiçnıy
fàydälänmàk, işlätmàk, kollämàk	kullanu, faydalanu	ulanmak, gollanmak	kollanmak	upotrebl'at'; pol'zovat's'a

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kulp	gulp	totka, hap	tutka, sap, tartpa	kulpu çıgırığı
kuluçka	kürt (toyug)	baskan (ultırğan) tavık	uyabasar, tavık	konolğo
kulun	gulun	kolon, yabağı kırkmış (tay)	kulın	kulun
kulübe	köşk	kiosk	üyşik	çakan üy; kioska
kum	gum	kom	kum	kum
kuma	günü	könärkäş, köndäş	tokal	kündöş, künü
kumanya	yol azugäsi	yul azığı, azık-tülik, aşamlık	azık, azık-tülik	col azık
kumar	gumar	komar	kumar oyın	kumar
kumarbaz	gumarbaz	komarsı, mut	kumarpaz	kumarçı, kumarpoz
kumarhāne	gumarhana	kumar uynay torğan urın	oyın üyi, kumarhana	kumarkana
kumaş	gumaş	komas, burzat	kezdeme, mata, pul	kezdeme
kumbara	dahıl, pul dahılı	aksa yıyıv havıtı	jıynak sandıkşa, üy kassası	akça kutusu
kumral	gumral	asık kunır	sarğılt	ak sarğıl
kumru	gumru	alatuba	orman kepteri	miste
kumsal	gumsal	komlok	kumayt, kumdak, kumdavıt	kumdak, kumdū
kundak	gundag	yürgäk, biläv	kundak, jörgek, jayalık	calayık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
dästä	totka, sap	gulp, el tutar	tutkuç, dästä	uşko; ruçka
kürk	utıra torğan tavık	kürk (bolmak)	kürük tohu	kluşa, nasedka
kulun	kolın, kırıkmış (tay)	gulun, tay, tayçanak	kulun	sosunok (o jerebönke, oslönke)
kioskä	kiosk	kiosk, budka	külbä katäk; kiosk	izbuşka; kiosk
kum	kom	çāğe	kum	pesók
kündàş	köndäş	güni	kündäş	jönı odnogo muja
yol àziği, àzık-avkat	yul azığı, azık-tülik, aşamlık	yōl āzığı	ozuk-tuluk, näsibä	proviant; proviziya
kımàr	komar	humār	kımar	azartnaya igra
kımàrbàz	kumarçı, mut	humārbāz	kımarvaz	igrok v azartnıye igrı
kımàrhànä	kumar uynıy torğan urın	humārhāne	kımarhana	igórnıy dom
gäzmàl, gäzlämä	komaç, burlat	mata	gäzmal, gäzlimä	tkan', materiya
akçädàn	akça cıyu savıtı	kopilka	tiyin kutisi	kopilka
kuyuk särık	açık konğırt	açık-gonur	hurmaräŋ	svetlo-kaştanovıy
müsiçä, kumri	urman kügärçini	gumrı	kumri	obıknovennaya gorlitsa
kumlàk	komlık	gumak	kumsak, kumluk	pesçanoye mesto; pesçanıy
yörgäk	bilän, bilävsä	gundağ	yögäk	pelönki

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kunduracı	ayaggabıçı	itiksi, itik tigivsi	etikşi	ötükçü
kunduz	gunduz	kondoz	kundız	kunduz
kupa	kubok	kubok	kubok	kubok, kadak
kur yapmak	pärästiş etmäk	yaramhaklanıv, irsäkläniv	kütüv, bağıp-kağuv, könjilin tabuv	könjül ulō, özünö tartūğa arakettenū
kur'a (çekmek)	püşk (atmag), çöp (atmag)	yäräbä (halıv), şıbağa (totov)	jerebe	çüçü kulak (tartū)
kurābiye	gurābiyä	kurabiya	peçenye	tattū türü
kurak	gurag	koro	kurğak	kurğak
kural	gayda	kağizä, tärtip, kılık	kağıyda, ereje	erece
Kur'an	Gur'an	Kor'än	Kuran	Kuran
kurbağa	gurbağa	tälmäryin, baka	kurbaka	kurbaka
kurban	gurban	korban	kurban(dık)	kurmandık
kurcalamak	gurcalamag	borğalav	şukılav	çukulō
kurdele	lent, bant	tasma, lenta, bant(ik)	taspa	tasma, lenta
kurgan	kurgan	kurğan	korğan, oba	korğon
kurgu	montaj, guraşdırma	montaj	kurastıruv, montaj	kuraştırū
kurgu bilimi	elmi fantastik janr	hjyal, fantastika	ğılımıy kıyal, fantastika	ilimiy fantastika

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
etikdoz	itikçi, itik tigüçi	ayakgāp ussası	mozduz, ötükçi	sapojnik
kunduz	kondız	gunduz	kunduz	bobr
kubàk	kubok	kubok	ḳādäh	kubok
köngil àvlämàk, mulàzämät kılmàk	künjilin tabırğa tırışu	ırmak, gövnetmek	könjül olimak	uhajivat' za kem
kur'a (täşlämàk)	şobağa (jiräbä) salu	bīce (atmak)	çäk (kura) taşlimak	jrebiy
peçenye	kurabiya	süycüli kōke	tatlık nanniŋ türi	kurab'ye (peçen'ye)
kurğàk	korı	gurak	kurğak	suhoy, zasuşlivıy; bezvodnıy
kàidä	kağıydä, ğadät	kāda	kaidä	pravilo
Kur'àn	Kor'än	Gurhān	Kur'an	Koran
kurbaka	baka	gurbāğa	paka	l'aguşka, jaba
kurbànlik	korban	gurbān, (gurbānlık)	kurban, kurbanlık	jertvennoye jivotnoye
kàvläştirmàk, titkilämàk	borğalav	gōrcalamak, dōrcemek	koçilimak	kovır'at'
lentä	tasma, lenta, bant(ik)	lenta, bant	tasma	lenta
korğàn	kurğan	gorğan, depe	korğan	kurgan
montaj	montaj	montaj	montaj	montaj
ilmiy fäntästikä	hıyal, fantastika	ılmı fantastika	fantastika	nauçnaya fantastika

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kurmak	gurmag	korov, yahav, töẓöv	kuruv, jıynav	kurū
kurmay	härbi akademiya mä'zunu	hạrbi akademiyänı bitirivsi	äskeriy akademiyasınıŋ tülegi	asker akademiyasının bütürūçüsü
kurnaz	gurnaz	hạyläkär, mäkirli, mut	kuv, aylaker	kıytır
kursak	gursag	is, korhak, karın	kursak, karın	kursak, karın
kurşun (metal)	gurğuşun	kurğaş	korğasın	korğoşun
kurşun	güllä	pulya	ok	ok
kurşūni	gümüşü (räng)	karağuskıl, kurğaş töslö	karasur	korğoşun tüs
kurşunlamak	güllälämäk	pulya minän atıv	atuv, ok atuv	ok atū
kurt	gurd, canavar	büri	böri, kaskır	börü, karışkır
kurt (küçük)	gurd	kort, silävsin	kurt	kurt
kurtarmak	gurtarmag, hjılâs etmäk	kotkarıv	kutkaruv	kutkarū
kurtlanmak	gurdlanmag	kortlanıv	kurttav, kurttap ketüv	kurt tüşū, kurttō
kurtulmak	gurtulmag, hjılâs olmag	kotolov	kutıluv	kutulū
kurtuluş	gurtuluş	kotolov	kutıluv, kutkaruv	kutulū
kuru	guru	koro, kipkän, katkan	kurğak	kuru, kurğak

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kurmàk, tiklämàk	koru, yasav, tözü	gurmak	kurmak	sobirat', montirovat'; sozdavat';
härbiy äkädemiyäni bitirgän kişi	ḫärbi akademiyanı bitirüçi	harbi akademiyanıŋ uçurımı	akademiyani tügätkän härbiy ḫizmätçi	vıpusknik voyenoy akademii
äyyàr, kuv	ḫäyläkär, tapkır, mut	mekir, hīleğār	kuv, heligär, tadan	ḫitrıy, lukavıy
kursàk, kàrin	iç, korsak, karın	garın	kosak	brüḫo
korğàşin	kurğaş(ın), kara kurğaş (ın)	gurşun	koğuşun	svinets
ok	pulya	gülle	ok	pul'a
külräng	karakuçkıl, kurğaş tösli	gurşun reŋk, çāl	koğuşunräŋ	svetlo-seryy, svintsovogo tsveta
àtmàk	pulya bilän atu	atmak, tüpeŋlemek	ok atmak	rasstrelivat'
böri	büri	gürt, mōcek, bōri	börä	volk
kurt	kort, sualçan, çili	gürt	kurt	çerv', çerv'ak
kutkarmàk, ḫalàs etmák	kotkaru	gutarmak, halās etmek	kutkazmak, kutuldurmak	spasat', osvobojdat'
kurtlämàk	kortlanu	gürtlamak	kurtlanmak	poyavl'at's'a, zavodit's'a o çerv'aḫ
kutulmàk, ḫalàs bolmàk	kotılu	gutulmak, halās bolmak	kutulmak	spastis'
kutuliş	kotılu	gutulış, halās bolma	kutuluş	osvobojdeniye, spaseniye
kuruk	korı, kipkän, katkan	gürı	kuruk	suḫoy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kurul	hey'ät	komissiya	alka, komissiya	komissiya, keñeş
kurulamak	gurulamag	korotov, kiptiriv	kurğatuv	kurğatū
kurultay	gurultay	koroltay	kurıltay	kurultay
kuruluş (tesis)	müässisä, täşkilat, idārä	koroloş	mekeme, uyım	mekeme, işkana
kurum (baca isi)	gurum	korom	küye, kurım	ış
kurum (müessese)	cämiyyät	yämğıyät	koğam, jamiyğat	kōm
kurumak	gurumag	kibiv, korov, harğayıv	kurğav	kurğō, kurū
kuruntu	väsväsä, vähm	väsväsä, yuktan şikläniv	şübälanğıştık	kuru korkū, işenbō
kuruş	guruş	tiyin	türik tıyını	türk tıyını
kurut	gurut	korot	kurt, irimşik	kurut
kuru yemiş	läbläbi, çäkirdäk v.s.	koro yimiş	kuvırılğan janğak, burşak t.t.	danektū cemiş
kurye	kuryer	sapkın, kur'yer	şabarman, ḫat tasuvşı	kat taşūçu, kur'yer
kusmak	gusmag	kosov	kusuv	kusū
kusur	ġüsur	yanılışıv, ḫata (az ğına) yahav	kemistik, min; ayıp	kusur, az ayıp
kuş	guş	koş	kus	kuş

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
häyät	komissiya	komissiya	komissiya, ömäk	komissiya
kurutmàk	korıtu, kiptirü	gūratmak	kurutmak	vısuşivat', vıtirat'
kurultày	korıltay	gurultay	kurultay, syezd	kurultay, kongress
täşkilàt, müässäsä	korılış	edāra, gurama	idarä, täşkilat	uçrejdeniye, organizatsiya
kurum	korım	gurum	kurum	saja
cämiyät	cämğıyat	cemğıyet	cämiyät	obşçestvo, liga
kurumàk	kibü, koru, şiŋü	gūramak	kurumak	soh̨nut', vısıh̨at'
väsväsä	väsväsä, urınsızğa şiklänü	vas-vası	vayim, parakändä	mnitel'nost'; podozritel'nost'
kuruş (türk liräsining yüzdän bir bölägi)	tiyin	kuruş (türk lirasının yüzden bir ülşi)	türk tiyini	kuruş (sotaya çast' lırı)
kurut	korıt	gurt	kurt	kurut, vısuşennoye kisloye moloko
dänäkli yemäklär (yegüliklär)	korı cimiş	gūrı īymiş (şānik, çiğit ve ş.m.)	çikildäk, semiçkä vä b.	kalönnıy gorôh̨ it.p.
küryer	çapkın, kur'yer	kuryer, hat gatnadıcı	kuryer, çapar	kur'yer
kusmàk	kosu	gusmak	kusmak	rvat', blevat'
h̨atà, äyb, kusur	h̨ata, yalğışu	ayıp, hatā	kusur	oşibka, promah̨, nedostatok
kuş	koş	guş	kuş	ptitsa

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kuşak	gurşag	kuşak, bilbau	mata belbev, beldik	bel bō
kuşak (nesil)	näsil	näsil, ıruv, tokom	urpak, näsil, buvın	mūn
kuşanmak (silâh)	gurşanmag	korallanıv	karuv asınuv	kural tağınū, kural asınū
kuşatmak	mühāsirä etmäk	soĺğap (kamap) alıv	aynala korşav	kurçō
kuş bakışı	guşbahışı	kük başınan, bik yuğarıdan	biyikten, joğarıdan (karav)	kuş tiktō, biyikten karō
kuş başı	gıymalanmış (ät)	kiskinä koş başı kibik turalğan it	usak kesek	mayda kesilgen et
kuş dili	guşdili	bäläkäs balalar tili	balalar tili	kuş tili, bala tili
kuşku	nārahatlıg, şübhä	şöbhä, kot osov, şörläv	kırağılık, sergektik	kabatır, şek
kuşkulanmak	şübhälänmäk	şöbhäläniv, şörläv	kulak tigüv, alaŋdav	kabatırlanū, şektenū
kuşluk (vakit)	guşlug	irtä, irtänsäk	tüs pen taŋnıŋ ortasındağı mezgil	şaşke māl
kutlamak, kutlulamak	täbrik etmäk	kotlav, täbrik itiv	kuttıktav	kuttuktō
kutlu	ĥoşbäĥt	kotlo, möbäräk, bähĵitli	kuttı	baktılū, kuttū
kutsal	müġäddäs	möķätdäs, izgi	kiyeli, ävliye	ıyık
kutsamak	muġaddäsläşdirmäk, ĥaç suyuna çäkmäk	izgiläv, möķätdäs itiv	ävliye tutuv; däriptev	arūlō, sıyındırū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
belbàğ	kuşak, bilbav	guşak	bälvağ, pota	poyas, kuşak
ävlàd, näsil	näsil, ıru, tokım	arka, nesil	nesil, uruk, tuhum	pokoleniye
kuràllärini takmàk	korallanu	yarağ dakınmak	kurallanmak	opoyasıvat's'a; snar'ajat'sa
kurşämàk, oräb àlmàk	çolğap (kamap) alu	gurşamak, gābamak	korşimak, kapsimak	opoyasıvat'; okrujat'
yukàridän turib karäş	kük başınan, bik yuğarıdan	yokardan seretme	anlik (käŋ) bakmak	s ptiç'yego polöta
kuş källäsidäy, mäydä	kiçkinä koş başı kibik turalğan it	mayda et doğramçası	kuş tili (uşşak)	nebel'şoy kusoçek m'asa
bàlälär tili	bäläkäy balalar tili	çāğa dili	balilar tili	uslovnıy yazık detey
şubhä, täşviş	şöbhä, kot oçu, şürläv	şübhe, münkürlik, hovātīr	särgäklik, ändişä	bespokoystvo, trevoga
şubhälänmàk	şöbhälänü şürläv	şübhelenmek, münkürlik etmek	särgäk bolmak	nastorajivat's'a, podozrevat'
ertäläbdän tüşgäçä bolgän vakt	irtä, irtänçäk	guşluk	çaşka (vakti)	vrem'a mejdu utrom i poludnöm
kutlämàk, täbriklämàk	kotlav, täbrik itü	gutlamak	kutluklimak, täbriklimäk	pozdravl'at'
kutli, mubàräk	kotlı, bähjtli; möbaräk	gutlağ	kutluk, mubaräk	sçastlivıy, radostnıy
kutluğ, mukaddäs	izgi, mökatdäs	mukaddes, kerāmatlı	mukaddäs	sv'aşçennıy, sv'atoy, sv'ato çtimıy
mukaddäsläştirmàk	izgiläv, mökatdäs itü	kerāmatlaş-dırmak	mukaddäs kılmak	osveşçat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kutu	gutu	kap, tartma, kumta	kutı, korap	kutu
kutup (coğrafya)	ġütb	kotop, tönyak polyüs	jer üyegi, jer torabı	uyul (tündük, tüştük)
kutup (fizik)	ġütb	plüs, minus (fizjkala)	polyus	uyul (oŋ, ters)
Kutup yıldızı	Ġütb Ulduzu	Timir Kazık yondozo	Temir Kazık	Temir Kazık, Altın kazık
kuvvet	ġüvvät	kös, ḫäl, ğäyrät, ḳivät	kuvat	kubat, küç
kuyruk	guyrug	koyorok	kuyruk	kuyruk
kuyruk (sıra)	növbä	sirat	kezek	kezek
kuyruklu yıldız	guyruglu ulduz, kometa	koyoroklo yondoz	kuyrıktı juldız	kuyruktū cıldız
kuyruk yağı	guyrug yağı	osa mayı, koyorok mayı	kuyruk mayı	koy kuyruğu, dümbö
kuytu	ḫälvät, tänha	tın, tınıs, avlak urın	avlak, okşav, oŋaşa	buyğat, daldō cer
kuyu	guyu	koyo	kudık, kuy	kuduk
kuyumcu	zärgär	zärgärsi	zerger	zerger
kuzey	şimal	tönyak	soltüstik	tündük
kuzgun	guzğun	kozğon	kuzğın	kuzğun
kuzu	guzu	bärās, tuktı, ätämbäy	kozı	kozu
küçücük	kiçicik	bik(tä) bäläkäs, kiskinä	kişkentay, tittey	kiçinekey, tırmaktay

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kuti	tartma, kiçkinä ärcä	gutı, gapırcak	kuta	koróbka
kutb	kotıp, tönyak polyüs	polyus	kutup	polüs
kutb	plüs, minus (fizikada)	polyus	kutup	polüs (elektriçeskiy), anod,katod
Kutb Yulduzi, Temir Kàzık	Timir Kazık yoldızı	Demirgazık yıldızı	Kutup Yulduzi, Tömür Kazuk	pol'arnaya zvezda
kuvvät, küç	köç, ğayrät, yigär, kuät	kuvvāt, gūyç	kuvvät, küç	sila
kuyruk	koyrık	guyruk	kuyruk	ҳvost
nävbät	çirat	nōbat	katar, kuyruk	oçered', ҳvost
kometa, dumli yulduz	koyrıklı yoldız	guyruklı yıldız, kometa	kuyrukluk yultuz	kometa
dumba yàğı	koyrık mayı, kurdyük mayı	guyruk yāğı	kuyruk may	kurdüçnoye salo
ҳılvät, pästkam, çet	tın, tınıç, avlak urın	çola, çet	onça, hälvät, közdin jirak	ukromnıy, uyedinönnıy (o meste)
kuduk	koyı	guyı	kuduk	kolodets
zärgär	zärgärçi	zergār	zärgär	yuvelir, zolotıҳ del master
şimàl	tönyak	demirğazık	şimal	sever
kuzğun	kozğın	gara garğa	kuzğun	vóron
kozi	bärän, sarık bäräni, bäti	guzı	koza	yagnönok
kiçkinäginä, uvàkkınä	bik (tä) bäläki, kiçkinä	kiçicik	kiçikkinä, uşşak	malüsen'kiy, kroşeçnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
küçük	kiçik	bäläkäs, kişkinä, bäläkäy	kişi	kiçine
küçük baş (hayvan)	kiçik buynuz	vak mal	usak tülik, usak mal	candık, candık mal
küçük dil	dilçäk	bäläkäy til	tilşik	kiçine til
küçülmek	kiçilmäk	bäläkäyläniv, kisiräyiv	kişireyüv, kemsinüv	kiçireyū
küçümsemek	kiçik (alçag) näzärlä bahmag	hurlav, mıskıllav, kämhitiv	kişireytüv, kemsitüv, korlav	kor körū, közünö ilbō
küf	kif	ünäz, bäs	önez, zeŋ	kök, zak
küfe	böyük säbät	olo kärzin (kä), kärzin	ülken kärzäŋke	cük taşūda koldonulğan sebet
küflenmek	kiflänmäk, kif atmag	ünäzläniv, bäsläniv, kügäriv	önezdenüv, kögerüv	kök basū
küfretmek	küfr etmäk	hüginiv, tirgäniv	sögüv, ursuv, balağattav	küpürün kötörū, uruşū
küfür	küfr, söyüş	hüginiv, ärläşiv, alama hüzzär	balağat	küpür, sögū uruşū
küfür (dinden çıkış)	küfr	köförlök, dinhizlik	kudayğa til tiygizüv	musulmandıktan çığū
küfürbaz	söyüş söyäk, söyüşçül	arsıldav	beypil avız	uruşçāk
küheylân	cins, äsil (at)	hırğa, alka	tulpar, arğımak	tulpar
kükremek	kükrämäk	arsıldav	akıruv, zeküv, ırıldav	ırıldō
kükürt	kükürd	kökört	kükirt	kükürt

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kiçik, mäydä	kiçkinä, bäläki, näni	kiçi	kiçik	malen'kiy, nebol'şoy
uşàk màl	vak mal	ovnuk māl, dovar	uşşak mal	melkiy rogatıy skot
tilçä, läklük	kiçi til, kiçkinä til	kiçi dil	kiçik til	yazıçók
kiçräymàk, tàräymak	bäläkäylänü, kiçiräyü	kiçelmek	kiçiklimäk	umen'şat's'a
kämsitmàk, mensimäslik	ɧurlav, kämsitü, mıskıllav	kemsitmek, kiçeltmek	kiçik körmäk, kämsitmäk	prinijat', nedootsenivat'
màğàr, pöpänäk	küksü, küksigän	heŋ, zeŋ	kök dat	plesen'
kättä säväd	olı kärzin (kä), kärcin	arkāŋda yük daşalyan sebet	yoğan sevät	küfe (bol'şaya korzina)
màğàrlämàk, màğàr bàsmàk	küksi başlav, küksü, kügärä başlav	heŋlemek, zeŋlemek	kökärmäk, kök dat basmak	plesnevet', pokrıvat's'a plesen'yu
sökmàk, häkàrät kılmàk, häkàrätlämàk	süginü, tirgänü, yamanlav	sōğmek	hakarätlimäk, sökmäk	rugat'
sökiş, häkàrät	süginü, ärläşü, alama süzlär	sōğünç	uyat söz, hakarät	rugan', bran'
küfr	köfirlik, dinsizlik	küpür	küpür	bezbojiye; bogoɧul'stvo
köp sökinüvçi	äşäki (yaman) tilli	sōğünceŋ	hakarätvaz	rugatel'
tulpàr	tolpar, akbuzat	bedev	tulpar	çistokróvnıy kon'
bökirmàk, bakırmàk	açı itip akıru, kıçkıru	kükremek	ɧekirimäk	rıkat' (o l'ye)
àltingügürt	kükirt	kükürt	gugut	sera

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
kül	kül	köl	kül	kül
külâh	galpag, tapag	iskidä kullanılğan baş kiyimi	şoşak kalpak; kiyiz baskiyim	külö, şökülö
külçe	külçä	koyolma (altun, kömöş)	kesek, taytuyak, koytuyak	uyuğan altın, külçö
külfet	külfät	kıyınlık, unşayhızlık, avırlık	kıyındık, kıyın	kıyınçılık
külhan beyi	hşuligan, ohşru	frayer, pijon	sotkar, tentek, buzakı	sılaŋ koroz, korozdoŋğon
küllenmek (unutulmak)	yadırğamag, unudulmag	onotolov	umıt boluv, küŋgirttenüv	unutulū, esten çığū
külliyat	külliyat	haylanma äsärzär	şığarmalar jıynağı	tandalma, toptom
külliye	kompleks	kompleks	kurılıs kompleksı, keşen	kompleks
külot	gısa tuman, trusu	ıştan, trusı	dambal	ıştan, trusı
kül rengi	kül rängi	köl töslö	külgin, kül tüsti, boz	kül tüstū
kültür	mädäniyyät	mädäniyät, ku'ltura	mädeniyet	madaniyat
kültürel	mädäni	mädäni	mädeniy	madaniy
külüstür	köhnälmiş	iskirä töşkän, iskirgän	tozğan	körünüksüz, kebetesi ketken
küme	topa, grup	törköm, öyöm	üyindi, top	top

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kül	köl	kül	kül	zola, pepel
külàh	iskidä kullanılğan baş kiyimi	sopbaç (keçeden)	kula	kolpak (starinnıy golovnoy ubor koniçeskoy formı)
yàmbi, kuymä (metal)	koyılma (altın, kömiş)	tokga, guyma	kuyma (altun), yambu (kümüş)	slitok
kıyinçilık, maşakkat, külfät	kıyınlık, uŋaysızlık, avırlık	külpet, azāp, kīnçilık	külpät, muşäķķät, kıyinçilık	trudnost', zatrudneniye
àliftä	frayer, pijon	kelpeŋ	lökçäk	apaş
unutilmàk	onıtılu	unudılmak, yātlanmazlık	unutulmak	zabıvat's'a
topläm	saylanma äsärlär	eserler yığındısı	äsärlär toplimi	sobraniye soçineniy
kompleks	kompleks	kompleks (gurluşıkda)	binakarlik kompleksi	kompleks (gradostroitelnıy)
trusi, iştàn	ıştan, trusı	trusı	içki iştan	trusı
külräng	köl töslö	kül reŋk	külräŋ	pepel'no-serogo tsveta
mädäniyät	mädaniyät kul'tura	medeniyet	mädäniyät	kul'tura
mädäniy	mädani	medeni	mädäniy, mädäniyätlik	kul'turnıy
eskirgän, şalağı çikkan	iskirä töşkän, iskirgän	kōne, sāndan gālan	koniriğan, äskirigän	starıy, vethjy
güruh, todä	törkim, öyim	topar, top	top, dova	kuça, kuçka, gruda

TÜRKIYE TÜRKÇESI	AZERBAYCAN TÜRKÇESI	BAŞKURT TÜRKÇESI	KAZAK TÜRKÇESI	KIRGIZ TÜRKÇESI
kümelenmek	topalaşmag	törkömläniv	toptanuv, üymelenüv	toptoşū, top-top bolū
kümes	hin	tavık oyahı, kitäk	tavık kora	tōkkana
künye	şähşi iş (mä'lumat)	şähşi bildälär yıyılmahı	derbes parakşa, derbes derekter	atı-cönü
küp	küp	balsık köpşak	ülken kış kumıra	küp
küpe	sırğa	hırğa, alka	sırğa	kulak söykö, sırğa
kürdan	diş tämizläyän çöp, dişgurdalayan	tiş kazığıs (tazartkıs), hızlık	tisşukuvış	tiş çukūr
küre	kürä, şar	şar, tupalak	şar	şar
kürek	küräk	köräk	kürek; kalak	kürök
kürk	kürk	tiri(yänlik)	aŋ terisi	aŋ terisi
kürsü	kürsü, kafedra	kafedra, tribuna	minbe	tribuna
kürtaj	uşag sal(dır)ma	bala töşörtöv, abort	tüsik, is tastav	boyunan aldırū, abort
küs, küskün	küs	asıvlı, üpkäli, hätir kalıv	araz, renjüvli	arazdaşkan, kapalanğan
küsmek	küsmäk	asıvlanıv, üpkäläv, hätir kalıv	araz boluv, renjüv	arazdaşū, kapalanū
küspe	jmıh	tüpra	sığındı, künjara	top; küncara
küstah	küstah	adaphiz, hömhöz, oyathız, tupas	dökir, betpak, turpayı	adisinen aşkan, uyatsız, betsiz

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
toplänmàk, todälänmàk	törkimlänü, tuplanu	toparlanmak, top-top bolmak	toplaşmak, dovalaşmak	sobirat's'a v kuçu
tàvuk kätäk	tavık kitägi (oyası)	ketek	kätäk	kur'atnik
şahşiy iş	şähşi bilgilär cıyılması	şahsı mağlūmat	şähşiyätnamä	liçnoye delo, dos'ye
kättä közä	balçık çülmäk	küyze	köza, kömzäk	glin'anıy kuvşin
isirğa	alka, sırğa	gulakhalka, ısırğa	halka, päynäzä	ser'gi
tişkàvlägiç	tiş kazığıç, çistartkıç	dīş sınçğār	çiş koçiliğuç	zuboçistka
kürrä	şar, tupalak	şar	şar, domulak	şar
küräk	köräk	kürek	küräk, gücäk	lopata
moynä	tiri (cänlik)	sütükli deri	moyluk terä, cuva	meh̨
minbär	kafedra, tribuna	kafedra, tribuna	kürsi, minbär	tribuna; kafedra
abort	bala töşirtü, abort	abort	abort, bala çüşürüş	obort
räncigän, hafä bolgän	açulı, üpkäli, hätiri kalğan	öykeli, kineli	räncigän, hapa bolğan	serditıy, obijennıy
äççığlänmàk, hafä bolmàk	açulanu, üpkäläv, hätir kalu	öykelemek, kineli bolmak	räncimäk, hapa bolmak	serdit's'a, obijat's'a
kuyka, çökindi	tüp	küncāra	küncürä	vijimki; jmıh̨
güstah̨, beädäb, sürbet	hörmätsiz, oyatsız, vöcdansız	edepsiz	ädäpsiz, ädigän	derzkiy, naglıy, nahal'nıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
küsur	-dan / -dän artıg	-dan/-tän artık	-dan artık, -dan köp	aşık, artık
küt	küt	ütmäs, tupak, tupar	ötpes, mukalğan, mokal	mokok, ötpögön
kütle	kütlä, camaat	küp yıyılğan halık	kaptağan, köptegen, silem	adam tobu, cıyın
kütük	kötük	(ağas) büränä	börene, bağan, diŋ	som cığaç, kolo
kütüphāne	kitabhana	kitaphana	kitaphana	kitepkana
küvet	vanna	vanna	vanna	vanna

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
-dän àrtık	-dan/-tän artık	-dan/-den artık (köp)	-dän artuk	s lişnim
ötmäs	ütmäs, kırşılğan, tupa	kütek	kaşaŋ, ötmäs	tupoy
àmmä	küp cıyılğan ḫalık	mārеke, ūyşmeleŋ, köpçülik	amma	massa
ḫari, yàğàç; pàyä	(ağaç) büränä	pürs, toğalak ağaç	kötäk	brevno, stvól
kütübḫànä	kitapḫanä	kitāphāna	kütüpḫana, kitapḫana	biblioteka
vännä	vanna	vanna	vanna	vanna

L

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
lâcivert	läcivärd	zängär, akhıl kük	kökşil	kara kök
lâçın	laçın	ılasın, karsığa	laşın, karşığa	ılāçın
lâçka	ḫarab	bozolğan tärtiphiz	bülingen, buzılğan	caraksız bolğon
lâdes	märc gälmä (oyunu)	yätäs, yätäs (sätäş) uyını	tavık süyegimen oynalatın oyın	oyun türü (tomuk suramay sıyaktū)
lâf	boş söz	buş (faydahız) hüz	bos söz, kurğak söz	boş söz, kurğak söz
lâfazan	gäväzä	takıldak, lakıldak	kök mıljın	süylōk, boş sözdū
lâfız	söz	hüz	söz, leksema	söz, kep
lâğım	kanalizasiya	kanalizatsiya	kloaka, kanalizatsiya	kanalizatsiya
lâğvetmek	läğv etmäk	yukka sığarıv, yabıv	joyuv, jabuv, taratuv	çeçimdi cokko çığarū
lâhana	käläm	käbistä	kapusta	karam, kapusta
lâhit	märmär mäzar	törbä, käşänä	mazar, keşen	marmar kümböz (tabıt)
lâhza	an, lähzä, göz gırpımı	mizgil, bik kıska vakıt	sät, kirpik kağıs	köz irmem
lâik	dünyävilāşdirilmiş	layık, sekul'arlaştırılğan	din ıkpalınan tıs; diniy emes	mamleket, din işteri ayrı bolğon
lâkap	läġäb	kuşamat, läḳäp isim	lakap	lakap at

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
làcuvärd	aksıl-zäŋgär	goyı gȫk	tok kök, karamtu kök	svetlo-siniy, lazorevıy
làçin	laçın, karçığa	lāçın	laçin	sokol
ḫaràb-	bozılğan, tärtipsiz	veyrān	kardin çıkkan, yarimas	prişedşiy v negodnost'
tàvuk süyägi bilän oynälädigän oyin	cädäç ayırışu	tovuk sünŋki bilen bağlanışıklı oynuŋ ādı	bäs oyni	(zastol'noye) pari
behüdä söz, behüdä gäp	buş (faydasız) süz	boş söz, lāp gürrüŋ	lap söz, uşşak söz	boltovn'a, pustosloviye
sergäp, ezmä	takıldık, küp söylävçi	yaŋra, lakgı	sözmäl, äzmä	boltun, pustoslov
läfz, söz	süz	söz	söz	slovo
lähim	kanalizatsiya	kanalizatsiya	kanalizatsiya	podzemnıy stok dl'a neçistot, kloaka
bekàr kılmàk, küçdän kàldirmàk	yukka çığaru, yabu	yatırmak, yapmak	yapmak, bikar kılmak	uprazdn'at'
käräm	käbistä	kelem	bäsäy, kapuska	kapusta ogorodnaya
maḳbärä, sàğànä, dahŋmä	binalap işlängän zinnätli kabir	mermerden edilen mazār	mäḳbärä, taş tavut	grobnitsa, sarkofag
lähzä, àn	mizgil, bik kıska vakıt	pursat, göz açıp yuması salım	däm, lähzä	mig, mgnoveniye
dunyàviy	layık, sekul'arlaştırılğan	dünyevi, dīnden ayra	diniy täsirdin ayrilğan, dunyaviy	sekul'arizovannıy, svetskıy, mirskoy
lakab	kuşamat, läkap isim	lakam	läḳäm	prozvişçe

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
lâkayt	lâġeyd	vayımhız, tun, halkın yöräkli	nemkuraydı, selkos	koş könül
lâkırdı	laggırtı	mäğänähiz, buş hüz	bos söz	boş söz, kurğak söz
lâkin	lākin	läkin	birak, alayda	birok
lala	dāyä	bala tärbiyälävsi, guvernör	üyde balağa tärbiye beretin erkek	bala tarbiyalōçu kişi
lâle	lālä	lälä	kızğaldak	cōğazın
lâlettāyin	här hansı	tiläḥä kayhı (nindäy)	kaysısı bolsa da	kaysısı bolso da, dayındalbağan
lâmba	lampa	may lampa	may şam	çırak, may çırak
lânet	lä'nät	läğnät, kargış	lağnet	nālat, kargış
lânetlemek	lä'nätlämäk	läğnätläv, kargışlav	kargav, lağnettev	nālat aytū, nālat kılū
lânse etmek	tä'riflämäk, mäşhur etmäk	dönyağa sığarıv, reklama yahav	nasihatтav, usınuv	ügüttō, reklama casō
lâpa	şilä	butka	botka	kürüç botko
lâpa lâpa	lopa-lopa	yabalaktay (kar yavıv)	japalak (kar)	lap-lap
lâstik	rezin	rezinka, rezin tasma	rezenke	celim
lâtif	lätif	yağımlı, höykömlö	näzik, jağımdı	nazik, cağımdū
lâtife	zarafat	şayartıv	kaljıŋ	tamaşa, azil
lâubālī	lāübālı	ärhiz, tupas, dorfa	ojar, döreki	uyat-sıyıtsız, betsiz

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
làkayd	vayımsız, tuŋ, salkın yöräkli	bīpervāy, geleŋsiz	pärvasiz, salkın	bezrazliçnıy, ravnoduşnıy
behüdä gäp, kuruk gäp	mäğ'näsiz, buş süz	boş gürrüŋ, samahıllama	lap söz	boltovn'a
lekin, biràk	läkin	emmā, yōne, velī(n)	lekin, birak, amma	no, odnako
mürābbiy, tärbiyäçi	bala tärbiyälävçi, guvernör	hakına tutma erkek terbiyeçi	murābbi, tärbiyiçi	d'adka, guvernör
làlä	lälä	çığıldem	lalä	tül'pan
här ḳandäy	tiläsä kaysı (nindi)	haysı-da bolsa bir	tayinsiz, tayini yok	lüboy, kakoy-ugodno
lampa	lampa	pelteli çıra	çirak	lampa
la'nät	läğnät, kargış	nālet	länät, kargış	prokl'atiye
la'nätlämàk	läğnätläv, kargışlav	nāletlemek	länätlimäk, kargımak	proklinat'
tärğıb kılmàk	dönyağa çığaru, reklama yasav	reklamirlemek	davran kılmak	vvodit' v svet; delat' izvestnım
botka	botka	şüle	şilvä, şola	kaşa
pağa pağa	yabalaktay (kar yavu)	petde-petde, pence-pence	lapildäp (kar yeğişi)	veşniy (sneg), sneg hJop'yami
rezinä	rezinka, rezin taşma	rezin	lastik	rezinka
lätif, yàkımli	söykimli, yağımlı	yakımlı	lätip, nozuk	priyatnıy, nejnıy
häzil	şayartu	değişme, oyun etme	häzil, çakçak	şutka
betäkällüf, şilkım	tupas, dorfa, täkällifsiz	sıpāyıçılıksız, zoŋtar	täkällüpsiz, kopal	bestseremonnıy; famil'yarnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
lâv	lava	lava intendant	janartav balkıması, lava	lava
lâvabo	älüz yuyan	kul yıvğıs, yıvınğıs	kol juvğış	kol cūğuç, rakovina
lâyık	lāyiġ	layık	layık	ılayık
lâyiha	lāyihä	proyekt	joba	dolbōr
lâzım	lāzım	käräk	kerek, lazım, kajet	kerek, ılāzım
leblebi	läbläbi	koro yimiştiŋ bir törö	kuvırılğan burşak	kūrulğan nokot (būrçak)
leğen	läyän	lakan	legen	ilegen, dağıra
lehine, lehinde	lehinä, lehindä	(unıŋ) yaklı	jağında	makul, (oşon) üçün
lehçe	lähcä	şivä	diyalekt	nareçiye
lehim (yapmak)	lehim, lehimlämäk	pripoy	danekerlendirgiş	şiretū
leke	läkä	timgil, tap	dak, tap, töbel	tak
lekelemek	läkälämäk	bısratıv, kir töşöröv	karalav, dak tüsirüv, kirletüv	tak salū, bulğō
lens	märcişäkilli optik şüşä	linza	linza	linza
leopar	bäbir	kaplan	kabılan	kabılan
leş	leş	yimtik, üläkhä	ölekse, ölimtik, jemtik	ölümtük, tarp

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
lava	lava	lava (vulkanlardan akyān gızğın suvukluk)	lava	lava
umıvälnik	kul yuğıç, yuıngıç	umıvalnik, el yuvar	kolölä, umıval'nik	umıval'nik
làyık	layık	lāyık, mınāsıp	layık	dostoynıy
làyihä	proyekt	proyekt, programma	layihä	proyekt
làzim, keräk	kiräk, lazım	gerekli, zerūr, möhüm	lazim	neobhodimıy, nujnıy
kàvurilgän nohàt	korı cimişniŋ bir töri	govrulan nohut	korulğan poçak	kalönıy gorókh
lägän	lakan	leğen, taz	lägän	bol'şoy taz
üçün, fàydäsigä	(anıŋ) yaklı	rāzı (hava) (ses berlende)	üçün, -kä	za
lähcä, şevä	şivä	gepleşik, dil	lähcä	nareçiye
kävşärläş, kaläyläş	pripoy	galāyılama	käpşäläş, käläyläş	pripoy
dàğ	tap, timgil	teğmil	dağ	p'atno
dàğ tegizmàk, bulğamàk	pıçratu, kir töşirü	teğmillemek, hapalamak	dağ kılmak, dağlimak	p'atnat', paçkat'
linzä	linza	linza	linza	kontaktnaya linza
kàplàn	kaplan, leopard	gaplaŋ	kaplan	leopard
öläksä, làş	üläksä	lāş, maslık	ölük, ölümtük	trup (jivotnogo), padal'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
letāfet	lätäfät	maturlık, kürkämlik güzällik	tamaşa, äsemdik	süykümdūlük, cağımdūluk
levāzımcı	intendant	intendant	äsker jabdıktavşı, intendant	asker cabdūçusu
levha	lövhä	bildiriv, tabliçka	manşdayşa	körnök
leylâk	yäsämän	siren'	şiyıren	siren, bak gül
leylek	leyläk	kaudı, läkläk	läylek, kutan	ilegilek
leziz	läziz	künjilli, tatlı, tämli	dämdi, tätti	dāmdū, tatımdū
lezzet	läzzät	täm, tatım, zävık	däm, tatım	tatım, dām
lıkırdamak	laggıldamag	tavıs minän ağıv	lıkıldav, lakıldav	şır-şır etū, kur-kur etū
lider	lider	lider, başlık, yulbaşsı	kösem	başçı, col başçı
lif	lif	süs, mamıksüs	talş ık, tal jip	bula
lig (spor)	liga	liğa, soyuz, oyoşma	odak, liga	liga, aylanpa
liman	liman, port	port, ğavan'	aylak, port	port
līme līme	cırıg-cındır	yırtık-portok	dal-dul, päre-päre, alba-julba	cırtık-pırtık
limit	son hädd, limit	sık, kır, limit	şekti ölşem, limit	çek

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
lätàfät	maturlık kürkämlik güzällik	yakımlılık, lezzetlilik	latapat	krasota, prelest; iz`aşçestvo
intendant	intendant	intendant (harbı gullukda)	lavazimätçi, intendant	intendant
lävhä	bildirü, tabliçka	vıveska, ātlı yazğı	lävha, çiğär	tabliçka; vıveska
siren	siren'	siren	sögät gül, siren	siren'
läyläk	läkläk	leğlek	läyläk	aist
läziz, tàtli	künjilli, tatlı, tämli	tağamlı, süyci, lezzetli	läziz, tatlik	priyatnıy, vkusnıy, sladkiy
täm, läzzät	täm, tatım, zävık	tağam, lezzet	läzzät, täm	vkus
şirillämàk, şarillämàk	tavıs bilän ağu	lıkırdamak	poruklimak	lit's'a s şumóm (s klokotaniyem)
yolbàşçi, rähbär	lider, başlık, yulbaşçı	lider, yōlbaşçı	lider, yolbaşçi	lider, vojd', rukovoditel'
tàlä	süs, mamık süs	süyüm	tal, jip	volokno
ligä	liğa, soyuz, oyışma	liga	liga	liga, soyuz
port	port, ğavan'	port	liman, port	port; gavan'
yirtık, pärcä-pärcä	cırtık-portık	yırtım-yırtım, sāl-sāl	parçä-parçä	kloç'ya
limit, çek	çik, kır limit	çāk, het	limit, çäk	limit, predel

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
limon	limon	limon	limon	limon
limonata	limonad	limonad	tätti suvsın, limonad	limonat
linç (etmek)	linç (etmäk)	sudhız yaẓalap ültiriv	sotsız jazalav	taş-kesekke alū, linçtō
lira	lira	Törkiyala aksa birämigi	liyra (türik akşası)	lira, Türk akça birdiği
lirik	lirik	lirik	sırşıl, näzik sezimdi	lirikalık
lisan	dil, lisan	tıl	til	til
lisans	āli tähsil	yuğarı bilim	joğarğı okuv	coğorku okū
lisans (belge)	diplom, şähādätnāmä	diplom, tanıklık	diplom, küvälik	diplom; kübölük
lisans üstü	aspirantura	aspirantura	aspirantuvra	aspirantura
lise	lisey	litsey	litsey, joğarğı mektep	litsey
liste	siyahı	isimlik, tizma	tizim	tizme
litre	litr	litr	litr	litr
liyākat	läyāġät	kürhätkän hizmät	turarlık, layıktık	ılayıktūluk
lobi	lobbi	lobbi	toptaluvşılık	top
loca	loja	loja	arnayı orın	loja
loğusa	yeni uşag doğmuş gadın	bäpislägän katın	bosanğan äyel	canı törögön ayal
lojman	dövlät evi	dävlät öyö	mekemelik üy (ler)	mekeme (işkana) üyü

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
limon	limon	limon	limon	limon
limonad	limonad	limonad	limon suyi, limonad	limonad
sudsiz cäzàlämàk	sudsız yazalap ütirü	sud etmezden öldürmek	linç (kılmak)	sud linça, samosud
lira (Türkiyädä pul birligi)	lira, torik akça birämligi	lira	lira, Türkiyä puli	lira (denejnaya yedinitsa v Turtsii)
lirik	lirik	liriki	lirik	liriçeskiy
til, lisàn	til	dil	til, lisan	yazık
àliy mä'lümàt, àliy tähsil	yuğarı bilim	yokarı okuv	ali mäktäp	vısşeye obrazovaniye
diplàm; şähàdätnàmä	diplom, danıklık	diplom	diplom, guvaname	diplom; svidetel'stvo
aspirantura	aspirantura	aspirantura	aspirantura	aspirantura
lisey	litsey	litsey	litsey	litsey
royhat	isimlik, tizmä, küçirmä	spisok	tizim, royhät	spisok, pereçen'
litr	litr	litr	litr	litr
làyıklik, läyàḳat	kürsätkän ḥjzmät	lāyıklık, mınāsiplık	layaḳät	zasluga; dostoinstvo; sposobnost'
güruh	lobbi	yığnanışık, toparlanışık	lobbi	lobbi
loca	loja	loja	loja	loja
közi yàrigän ḫàtin	bala tapkan ḫatın	yanı çāğa doğran ayāl	yeḳin arida tukkan ḫotun	rodil'nitsa, rojenitsa
bàşḳärmägä tegişli üy, idàrä	dävlät öyi	edārā değişli yāşayış cāy	idarigä tegişlik öy	slujebnıye kvartirı, vedomstvennıye kvartirı

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
lokanta	restoran	restoran	restoran	restoran
lokavt	lokavt	lokavt	şığaruv, bosatuv	calpı işten boşotū
lokma	lohma	kisäk, hınık, ölöş	kesek	kesim, bölük
lokum	rāhātülhülgum	räḫät-lokum	tätti tağam türi	raḫat-lokum
lor	lor	oyoğan höt	irkit, aşığan süt	irimçik, bıştak
losyon	losyon, odekolon	los'yon	losyon, iyis suv	lasyon
loş	yarı garanlıg yer, alagaranlıg	yarım karaŋğı	ala kölenke, kömeski, kara kölenke	büdömük, az karaŋğı
lotarya	lotereya	lotereya	oyın bileti, lotereya	lotereya
lügat	lüġät	hüzlik	luğat, sözdik	sözdük
lüks	lüks	lüks	askan jaksı(lık)	(cakşı) ıŋğay, (cakşı) şart
lüle (saç için)	gıvrım	bötörkä	burım, buyra	tarmal
lütfen	lülfän	rähim itigiz, (itähigiz)	rakım etiŋiz, ötinem	ırakım etiŋiz
lütfetmek	lütf etmäk	röḫsät itiv, rähim itiv	ruksat etüv, rakım etüv	uraksat etū, ırakım etū
lütuf	lütf	ilgäzäklik, yağımlı hüz	sıpayılık, rakımdılık	uraksat, ırakım
lüzum	lüzum	tiyişlik, käräklik, ḫäjät	kajettilik, muktajdık	kerektūlük

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
restoran	restoran	restoran	restoran	restoran
àmmäviy rävişdä işdän boşätiş	lokavt	köpçülikleyin işden boşatma	ammivi yosunda iştin boşutuş	lokavt
luḳmä, pärçä, böläk	kisäk, sınık, öliş	lukma, (bir) bölek, (bir) dövüm	lukma, kalläk, parçä	kusok
şirin luḳmä	räḫät-lokum	rahat-lukum (konditor önümi)	raḫät-lokum	raḫat-lokum
süzmä	oyığan söt	tvorg	süzmä	svernuvşeyes'a koz'ye moloko
losyon, ätir suvi	los'yon	losyon, atır suvı	losyon	los'yón, tualetnaya voda
ḫıra, ğırä-şirä	yarım karaŋğı	ālağaraŋkı	gugum, ğuva yoruk	polutömnıy, sumraçnıy, mraçnıy
lotereyä	lotereya	lotereya	lotereya	lotereya
luğat	süzlik	sözlük	luğät	slovar'
lüks	lüks	lyuks, rāhatlık	lüks	roskoş'; lüks
cingäläk	bötirkä	zülp, burum	zulp, çaç kokulisi	zavitok, zavituşka; lókon
iltimàs, märhämät	rähim itigiz (itäsigiz)	hāyış edyārin	märhimät kılıŋ	bud'te lübeznı!, pojaluysta!
izn bermàk, ruḫsät bermàk	röḫsät itü, räḫim itü	ığtıyār etmek, ruğsat bermek	märhimät kılmak	soizvolit', pojalovat';razreşit
lütf, iltifàt, märhämät	açık yözlilik, mölayimlilik	mılākatlık, hoşamāylık	märhimätlik	lübeznost', dobrota
lüzüm, keräklik	kiräklik, zarurlık, ḫacät	zerūrlık, gereklilik	lüzüm, lazimlık	neobḫodimost', potrebnost'

M

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
maaile	āilevi	ğäylä (bala-sağa) minän	üy-işimen	üy-bülö (bala-çaka) menen
maalesef	täässüf (ki), äfsus	ayanıska (ükiniskä) karşı	ökinişke oray	kālasam da
maārif	maārif	mäğärif	ağartuv, bilim berüv	bilim berū
maaş	maaş, aylıg	iş ḫakı,	aylık, jalakı	aylık, mayana
maazallah	Allah saḫlasın	ḫoday (Alla) haklahın	Alla saktasın	kuday saktasın
mābet	mābäd	ğibädät itä torğan urın	ğıybadathana	sıyınū cayı, ibādatkana
mābut	tanrı, allah	tänŋri, ḫoday	tänŋri, kuday, kudıret	kuday
mācerā	mācära	majara, avant'yüra	şıtırman okıyğa; sokır tävekel	tobokeldū, şektū (iş)
mācerāperest	mācärāçı	majarası, avant'yürist	ala ayak	tobokelçi
mācun	ma'cun, mala	zamazka; pasta	kamırsımak, jabıskak zat	kamır öŋdū (ilēşkek) zat
madalya	medal	miẓal	omıravşa, medal'	medal
madde (malzeme)	maddä	mätdä	zat, materiya	zat
madde	maddä	punkt, paragraf, stat'ya	bap	stat'ya, bap
maddeci	materialist	materialist	materiyalist	materialist

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àilä bilän, bàlä-çäḳa bilän	gaylä (bala-çağa) bilän	maşğala bolup, çāğalar bilen	ailä bilän, bala-çaka bilän	s sem'yöy
äfsüski	ayanıçka (ükiniçkä) karşı	gīnansam -da, nebsim āğırsa-da	äpsuski	k sojaleniyu, uvı
maàrif	mäğarif	mağārıf	maarip	prosveşçeniye
maàş, iş häḳı, àylik	iş ḫakı	āylık	maaş, iş hakkı, aylık	denejnoye jalovaniye, zarplata
ḫudà saḳläsin	ḫoday (Alla) saklasın	hudāy saklasın, allā gōrasın	ḫuda saklisun	ne day bog!, ne privedi gospod'!
ibàdätḫànä	ğıybadät itä torğan urın	ıbādat edilyān yer	ibadätḫana	molel'n'a, mesto pokloneniya
tengri, ḫudà	täŋri, ḫoday	hudāy	täŋri, ḫuda	bog, bojestvo
särgüzäşt	macara, avantyüra	başdan geçirme, vāka	macra, täväkkülçilik	priklüçeniye, avantura
särgüzäştpäräst, màcäràçi	macaraçı, avantyüraçı	avantyuraçı	macrapäräst, täväkkülçi	iskatel' priklüçeniy, avantürist
pästä	zamazka; pasta	pasta, mācum	pasta	pasta; zamazka
medal	medal'	medal	medal'	medal'
màddä, materiyä	mätdä	cisim, madda, materiya	madda, materiya	materiya
màddä, bänd	punkt, paragraf, stat'ya	madda	madda, paragraf	punkt; stat'ya
materiälist	materialist	materialist	maddiçi	materialist

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
maddeten	mäddi (iġtisādi) cähätdän	matdi bularak, matdänän	materiyaldık jağınan	zattık (buyumduk) cağınan
maddī	mäddi	matdi, matdänän	materiyaldık	materialdık
mādem, mādemki	mädam, mädam ki	ägär, alay bulha	eger, ägärkiy, olay bolsa	eger, egerde
māden	metal, mineral	metall,ruda; mineral'	metall; tabiyğiy şiykizat; ken	ken; metall
mādenī	metaldan düzelen (şeylär)	metalldan yahalğan	metaldık	metal, temir
māden suyu	mineral suyu	mineral' hıv	arasan suv	mineral sū, araşan
madrabaz	hiylägär, hoggabaz	häylākär	aylaker, aldavşı	aylaker, amaldū
mafsal	oynag, buğum	bıvın	buvın	mūn
magazin	äyläncäli gazet, jurnal	yitdi bulmağan jurnal	jurnal, gazeta (mazmunı jeñil)	jurnal, gazet türü
mağara	mağara	mämiryä, mäğär	üñgir	üñkür
mağaza	mağazin, dükân	kibit, lavka, magazin	düken, magazin	dükön, magazin
mağdur	mäġdur	ḫakhızlık kürgän insan	(kezinde) ädiletsizdikti körgen (adam)	azap tartkan, ukuksuz bolğon
mağdūriyet	ädalätsizlik, hagsızlıg	ḫakhızlık	ädiletsizdik	adiletsizdik, ukuksuzduk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
màddiy cihätdän	matdi bularak, matdädän	maddalayın, materiallayın	maddiy cähätdin	material'no
màddiy	matdi, matdädän	maddı, material	maddiy	material'nıy
màdàmiki	ägär, alay bulsa	-macak/-mecek bolsaŋ	ägär, mubada	vvidu togo, çto; raz, kol'; poskol'ku
mä'dän	metall, ruda; mineral'	mağdān, metal	mädän, metal	mineral; metall
mä'dändän yäsälgän	metalldan yasalğan	metal	mädändän yasalğan	metalliçeskiy
mineral suv	mineral' su	mineral suv	mineral su	mineral'naya voda
hiylägär, hiyläkàr	häyläkär	hīleğār	heligär, tadan	hjitrest, obmanşçik
boğum, boğın	buın	boğun	boğum, ögä	sustav, soçleneniye
àynàmäning (curnal) bir türi	citdi bulmağan jurnal	güymence häsiyetli gazet, jurnal	jurnalniŋ türi	gazeta; jurnal (razvlekatel'nogo haraktera)
ğàr	mäğarä, tav kuışı, (tişigi)	govak	oŋkür, ğar	peşçera, grot
mägäzin, dökàn	kibit, lavka, magazin	magazin, dükān	magazin, dukan	magazin
haḳsizlikkä düçàr bolgän	ḫaksızlık kürgän insan	hakını alıp bilmeyān	haksizlikkä uçriğan	ispıtavşiy nespravedlivost'
ädàlätsizlik, haksizlik	ḫaksızlık	haksızlık, hukūksızlık	haksizlik	nespravedlivost'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mağlûbiyet	mäğlübiyyät	yinjiliv, otolov	jenjilüv, utıluv, jenjilis	cenjilgendik, utulğandık
mağlûp	mäglub	yinjilgän, otolğon	jenjilgen, utılğan	cenjilgen, utulğan
mağrur	mäğrur	iri, täkäbbir, kupır	täkappar, ör kökirek	boy kötörgön, teŋsinbegen
mahal	mahal	yir, urın	orın, jer	cer, orun
mahalle	mähällä	mähjällä (kvartal)	avdan, kvartal	māla
mahallebi	mähälläbi	kisäl; bolamık	bılamık	kürüç ununan casalğan tattū bulamık
mahallî	mähälli	yirli, urındağı	jergilikti	cergiliktū
mahâret	mähärät	ostalık, tasıllık	öner, ustalık, eptilik	ustattık, çeberçilik
mahcûbiyet	utancaglıg, häyalılıg	oyalsanlık, kıyıvhızlık	uyalşaktık	uyalçāktık, iymençēktik
mahcup	utancag, häyālı	oyalsan, kıyıvhız	uyalşak	uyalçāk, iymençēk
mahdut	mähdud	sikli, siklängän	şektevli	çektū
mahfaza	mähfäzä, mücrü, sandıgça	kumta, kiskinä tartma	sandıkşa, kobdıyşa	kutu
mahfuz	gorunmuş, sahjanmış	haklanğan	saktavlı	saktalğan, korulğan
mâhir	mähir	mahir, osta, unğan	usta, şeber	ustat, çeber
mâhiyet	mähiyyät	nigiz, asıl, bulmış(ı)	män, mänis	manjız, māni

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mağlubiyät	cinjlü, otılu	yenjliş, asğınlık	mağlubiyät	porajeniye
mağlub	cinjlgän, otılğan	yenjen, asğın	mağlüp	poverjennıy; pobejdönnıy
täkäbbur, mänmän	iri, täkäbbir, havalı	ulumsı, gopbām	mäğrur	spesivıy, vısolkomernıy
cày, yer	cir, urın	yer, orun	cay, yär	mesto
mähällä	mähjällä (kvartal)	kvartal, yāşayış yer	mähällä	kvartal, rayon
bulämıḳ	kisäl, bolamık	tüvi ūnundan tayyārlanan şekerli bulamak	gürüç unidin yasalğan tatlik tamak	moloçnıy kisel'a risovoy muke
mähälliy	cirli, urındağı	yerli	mähälliy	mestnıy, territorial'nıy; lokal'nıy
mähàrät	ostalık, tasıllık	ussātlık, ökdelik	maharät	iskusstvo (çego-l.); masterstvo
üyätçänlik, tàrtinçàḳlik	oyalçanlık, kıyusızlık	çekinceŋlik, utancaŋlık	tartinçaklik, uyatçanlik	zastençivost', stıdlivost'
üyätçän, tàrtinçàḳ	oyalçan, tartınuçan	çekinceŋ, utancaŋ	tartinçak, uyatçan	stıdlivıy
mähdüd, çeklängän	çikli, çiklängän	cāḳli, cāḳländirilen	çäklängän	ograniçennıy
ḳutiçä	şkatulka, kiçkinä tartma	gapırcak	kutiçä, sandukçä	şkatulka
ḳorilgän, saḳlängän	saklanğan	gōrağ, saklavlı	saklanğan, koğdilanğan	ohŋran'ayemıy; sohŋranönnıy
màhir	mahir, osta, unğan	ussāt, ökde	mahir	iskusnıy, umelıy
màhiyät	nigiz, asıl, bulmış(ı)	esās, dūyp mānı	mahiyet, meğız, negiz	sut', suşçnost'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mahkeme	mähkämä	ḫököm, sud	sot	sot
mahkûm	mähkûm	törmälägi insan	sottalğan	kamalğan, türmögö kesilgen
mahkûmiyet	mähkûmiyyät	ḫököm astında bulıv	sottalğandık	kamalğandık, kesilgendik
mahlâs	täḫällüs	psevdonim	bürkenşik, lakap	caşırūn at lakap at
mahlûk	mähḫug	mähḫük, yan iyähi	makluk, tirijan	makuluk, candū zat
mahmur	yuḫulu	yokolo, yoko baskan	şala uykı, uykılı	uykulū, uykusu kanbağan
mahmuz	mahmış	tibingi; tipki, tikävir	ökşe temiri	üzöngü ökçösü, temingi
mahpus	mähbus	kulğa alınğan, totkon	türmedegi, tutkın	kamaktağı adam
mahrem	mähräm	sir(li)	sırlı, jasırındı	sırdū
mahremiyet	mähfilik, gizlilik	sirlilik, yäşirinlilik	sırlılık, jasırındılık	sırdūluk, caşırūnduk
mahrum	mährum	mährum (bulğan)	makrum	bolboğon, cok
mahrūmiyet	mährūmiyyät	moḫtajlık,	makrumdık	coktuk, bolboğonduk
mahsul	mähsul	yimiş, orlok; hözömtä	jemis	tüşüm
mahsus	mähḫsus	maḫsus, ḫas	tän, tiyisti	tändık, tiyeşelū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mähkämä, sud	ḫökim, sud	sud	sud	sud
mähküm	törmädägi insan	cezā berlen ādam	mähküm	osujdönnıy, prigovorönnıy
mähkümlik, südlängänlik	ḫökim astında bulu	sud tarapından cezā berilme	mähkümlük	sudimost'
tähḫallüs	psevdonim	tahallūs, lakam	tähḫällüs	psevdonim
maḫḫluḳ	maḫḫlük, can iyäsi	mahlūk	maḫḫluk	jivoye suşçestvo; jivnost'
uyḳuli	yokılı, yokı baskan	ūkulı	uykılık	sonnıy
ökçägä täḳılgän temir	tipki	şpora, ökce	ökçä tömüri	şpora (u vsadnika)
mähbus	kulğa alınğan, totkın	tussağ edilen	mähbus	arestovannıy, uznik
maḫḫfiy, sirli	sir(li)	gizlīn, yaşrīn	mähḫpiy	taynıy, sekretnıy, intimnıy
maḫḫfiylik, sirlilik	sirlilik, yäşrinlilik	gizlīnlik, yaşrīnlık	mähḫpiyät	sekretnost'; intimnost'
mährüm	mährüm (bulğan)	mahrūm	mährum	lişönnıy; obezdolennıy
mährümlik	moḫtaclık	mahrūmlık	mährumlik, mährumçilik	neimeniye; nujda; nedostatok
hàsil, sämärä, mähsül	cimiş, orlık; näticä	hāsıl	mähsul	urojay; plod
ḫàs, maḫsus	maḫsus, ḫas	mahsūs	mähḫsus, ḫas, ait	svoystvennıy, prisuşçiy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mahşer	mähşär	mahşar	mahşar	kıyamat kün
mahvetmek	mähv etmäk	yuk itiv, kırıv	kıruv, joyuv	cok kılū
mahzen	anbar, zirzämi	sklad, podval, idän astı	koyma, üy koyması	muzdak cer kepe, kampa
mahzun	mähzun	monjo, kayğılı	munjlı, şerli	kayğılū, munjdū
mahzur	mähzur	unjayhızlık	kolaysızdık	ıngaysızdık
maîşet	mäişät	yäşäv ösön käräk mömkinliktär	küneltüv üşün kerek zattar	karacat
maiyet	mäiyyät	svita, mahsus ozatıvsılar	aynala(sı), koşemetşiler(i)	candōçu
makāle	mägālä	mäkälä	makala	makala
makam	mägam	urın	mekeme	kızmat orunu
makam (müzikte)	melodiya, hava	mäkäm, melodiya	makam	mukam
makara	gargara, makara	kätük	jipşik şığırşığı	türgüç, çığırık
makarna	makaron	makaron	kurğak kespe, makaron	makaron
makas	gayçı	kaysı	kayşı	kayçı
makbul	mäğbul	yağımlı, höykömlö, yätiş	süykimdi, tartımdı	çağūçu, cağımdū
makbuz	ġäbz	kultamğa, raspiska	kolhjat	til kat, kuyruk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mähşär	mähşär	mağşar	mähşär	(mus.) mesto, gde budut sobranı vse lüdv den' straşnogo suda
mähv etmàḳ, yoḳ ḳılmàḳ	yük itü, kıru	yōk etmek, hatardan çıkarmak	mähv kılmak, yok kılmak	istrebl'at, uniçtojat'
yertölä	sklad, podval, idän astı	zāt saklanyān cāy	gämä	pogreb, podval
mähzün, ğamgin	monŋlı, kayğılı	gayğılı, gamlı, gussalı	kayğuluk, häsrätlik	grustnıy, peçal'nıy, skorbnıy
nàkuläylik	unaysızlık	zıyān	kolaysizlik	neudobstvo; pomeha
mäişät, yäşäş	yäşäv öçin kirāk mömkinliklär	güzerān, eklenç	turmuş mäbläği	sredstva suşçestvovaniya
mahşüs küzätüvçilär	svita, mähşus ozatuçılar	resmi ādamların yānında yöreyānler	öp-çörisidikilär	soprovójdeniye, svita
maḳàlä	mäkalä	makāla	makalä	stat'ya
mänsäb, orin, maḳàm	urın	vezīpe, gulluk	mänsäp, hjzmät, orun	mesto; post, doljnost'
maḳám	mäkam, melodiya	mukām	mukam	melodiya
ğaltäk	kätük	teğek, tiğir, katuşka	çak	katuşka; bobina; baraban
makaron	makaron	makaron	makaron	makaroni
ḳayçi	kayçı	gayçı	kayçi	nójnitsı
maḳbul, yàḳımli	yağımlı, söykimli, yatış	gövne yaramlı, yakımlı	yekımlık, könüllük	nrav'aşçiys'a, priyatniy; priyemlemıy
tilhat	kultamğa, raspiska	kvitantsiya, dil hat	tilhät	kvitantsiya; raspiska

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
maksat	mägsäd	maksat, morat, tiläk	maksat, murat	maksat
mākul	ağıllı, mäntiġli	dälilli, izlikli, akılğa yatışlı	kıysındı, konımdı	mākul
mal	mal	mal, tovar, milik	mülik, tovar	mal, tovar
mala	malakeş, mala	masterok	kalak	andava
mālī	pul ilä älaġäli, maliyä ilä bağlı	finanslı, finanska bäyli	karajattı, finans	akçalū, karacattū
mālık	mālik	mal-mölkät iyähi	iye, kojayın, koja	mal (tovar) ēsi
mālıye	māliyä	finans	karajat	akça, karacat, finansı
mālıyet	māliyyät, maya däyäri	üzḳimmät	özindik kun	nark, bā
mālūl	şikäst	gärip, zäğif, invalid	mügedek	çolok, muncu, mayıp
mālūm	mä'lum	mäğlüm	mälim	mālım
mālūmat	mä'lumat	mäğlümät, bilgi, bilim	mağlumat, mälimet	mālımat
malzeme	material	material	jabdık, kajetti zattar	material
mama	manna sıyığı	älbä, mämäy	böbek botkası	bulamık
māmāfih	bununla birlikdä	bolay bulıvğa karamastan	buğan karamastan; olay bolsa da	mınday bolso da, buğa karabastan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
maḳsäd	maksat, morat, tiläk	maksat	mähsät	tsel'
mäntıkli, ma'ḳul	izlikli	mākul	mäntikı	blagorazumnıy; ratsional'nıy
màl, mülk	mal, tovar, mal-mölkät	harīt, māl	mal, mülük	tovar; imuşçestvo
ändävä	masterok	gilmāla	gücäkçä	masterok, kel'ma
màliyäviy	finanslı, finanska bäyli	māliye	maliy	denejnıy, finansovıy
màlik, egä	mal-mölkät iyäsi	eye, hocayın	malik, egä	vladelest, hoz'ain
màliyä	finans	māliye	maliyä	finansı
tännärh̨	üzkıymmät	özüne düşyän gımmat	tannarhj	sebestoimost'
mäcrüh, mäyib	ğarıp, zäğıyf, invalid	māyıp	mäcruh, naka, çolak	invalid, kaleka
mä'lüm	mäğlum	mālim	mälüm	izvestnıy
ma'lumàt	mäğlumat, bilgi, bilim	mağlūmat, habar	mälümat	svedeniya, informatsiya
material	material	material	material, kural	material
ätälä	älbä, mämäy	çāğa īymiti	gödäklär botkisi	muçnaya kaşa
şuningdek, şu bilän birgä	bolay buluğa karamastan	şeyle-de bolsa, muna garamazdan	karimastin, karimay	vm'este s tem; takım obrazom; vsö-takı

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
māmul	mä'mulat, mähsul	işlängän tovar	buyum, önim	önör-cay tovarları
māmur	māmur	unaylı, yaylı, töżök	jaksı jabdıktalğan	abat, kōz
mānā	mä'na	mäğnä	mağına	māni
manav	säbzävatçı, göyärtisatan	yäşilsä, yimiş hatıvsı	kök satuvşı	caşılça-cemiş dükönü
mancınık	mancanag	katapul'ta	narsakpan; sakpan	ırğıtū kuralı
manda	camış	buyvol	eneke	buybol
mandal	sıhjac	kıstırğıs, kir iläktirgis	kıstırğış	kıskıç, karmatkıç
mandalina	mandarin	mandarin	mandarin	mandarin
mandıra	süd kombinatı	höt kombinatı	süt birlestigi	süt kombinatı, süt zavodu
mānen	mä'nän	ruhj, mäğänävi, ähläķi	ruhaniy, sanalı	ruh , aklak
mānevī	mä'nävi	ruhj, mäğänävi, ähläķi	ruhjaniy	ruhiy, aklak
māneviyat	mä'näviyyat	ähläķ	adamgerşilik	aklak
mangal	mangal	östö asık miyis, manğal	mangal	manğal
māni (şiir türü)	bayatı	şiğir törö	ölenj türü	tört sap
māni (engel)	māne	karşılık, kirtä, totkarlık	kedergi, toskavıl	toskōlduk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mähsülàt	işlängän (yasalğan) äybirlär	harīt	mähsulat	izdeliye
àbàd, ma'mur	tözik, cıynak, uŋaylı	abadānlaşdırılan, gözel	mämur, ävat	blagoustroyennıy
ma'nà	mäğnä	mānı	mäna	smısl; znaçeniye
kökçi	yäşilçä, cimiş satuçı	gȫk önüm satıcısı	köktat dukini, köktatçi	zelenşçik
mäncänık	katapul'ta	uzağa dāş atyān gurālıŋ ādı	kämän biläk	metatel'noye ustroystvo; katapul'ta
sigirning bir türi	buyvol	gāvmiş	hökuz, kotaz	buyvol
kıskıç	kıstırğıç, kir iläktirgiç	gısdırğıç, gısğıç	kıskuç	prişçepka, zajimka
mändärin	mandarin	mandarin	mandarin	mandarin
süt kombinäti	söt kombinatı	sūyt kombinatı	süt kombinati	moloçnıy kombinat
mä'nän, ruhän	ruhį, mäğnävi, ählakıy	rūhı, moral	rohanä	duhŋovno, moral'no
ma'näviy,	ruhį, mäğnävi	ruhı, moral	rohaniy, mänivi	duhŋovnıy, moral'nıy
ahŋàk	ählak	moral	ahŋlak, nesihät	moral'
manğal, mankal	manğal, cılıtu-kızdıru caylanması	maŋŋal	maŋgal	mangal, jarovn'a
törtlik (ŋalk şe'ri)	şiğir töri	rubayı, rubāğı	törtlik	mani
màne, tosık	karşılık, kirtä, komaçav	pāsğelçilik, garşılık	mäni	prep'atstviye, pomeha

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mānia	māneä	arkılı yatkan, karşı torğan	korşav, şarbak, duval	kurçō; toskōl
mānidar	mä'nidar, mä'nalı	kinäyä, töpkä yatkan mäğänä	köp mändi, köp mağınalı	köp mānilū
mantar	göbäläk	kübäläk	sarıravkulak	kozu karın
mantı	gıymalı ḫamır yemäyi	mantı	mantı	mantu
mantık	mäntiġ	mantık, logika	kıysın, logiyka	logika, oylō
mantıḳī	mäntiġi	mantıklı, logik	kıysındı, konımdı	logikalık, tūra
manyak	manyag, düşkün, mübtäla	man'yak	manyak	manyak
manzara	mänzärä	küriniş, manzara	körinis, panorama	körünüş, çar-tarap
manzum	mänzum	şiğir minän yazılğan	ölenmen jazılğan	ır, ır menen
manzūme	mänzūmä	şiğir, poeziya	akındık şığarma	ır, ır türündögü çığarma
maral	maral	bolandıŋ bir törö (tokomo)	maral	maral
marangoz	dülgär	ağas ostahı, stol'ar	ağaşşı	cığaç usta
marazī	märäzi	patologik däräjälägi sir(li)	sırkavlı, avruv	ōrukçan, darttū
mārifet	märifät	ostalık, hönär, mäğrifät	öner, eptilik	önör

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tosık	arkılı yatkan, karşı torğan	pāsğelçilik, baryer	kaşa	ograda; bar'yer
mä'nàdàr	kinaya, çitlätip äytilgän süz	köpmānılı	mänidar	mnogoznaçitel'nıy
zämburuğ	kübäläk	kömelek	mogu, atkulak, kozı keriş	grib
mänti	mantı	mantı	mantı	mantı
mäntık	mantıyk, logika	logika	mäntık	logika
mäntikıy	mantıyklı, logik	logiki	mäntikıy	logiçeskiy, logiçnıy
vàsvàs	man'yak	vas-vas (ādam)	sodayi	man'yak
mänzärä	küriniş, manzara'	görnüş, panorama	mänzirä	panorama
şe'riy, näzmiy	şiğır bilän yazılğan	şığır, şığır bilen yazılan	näzmi	stihotvornıy
mänzümä	şiğır, poeziya	şığır, goşğı	näzm	poetiçeskoye proizvedeniye
märal	bolannıŋ bir töri (tokımı)	maral, ceren	maral	lan'
dürädgàr	ağaç ostası, stol'ar	neççār, ağaç ussası	yağaşçi, mucaŋ	stol'ar
därdli	patologik däräcädägi çir (li)	şikesli, kemisli	kesälmän	boleznennıy; patologiçeskiy
hünär	ostalık, hönär, mağrifät	hünār	hünär	iskusstvo, lovkost'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
marş	himn	gimn, maktav yırı	uran ölenj, gimn	gimn
mart	mart	ösönsö ay, mart ayı	navrız	mart
martı	gağayı	aksarlak	şağala	ak çardak
māruf	mäşhur	bildäli, mäşhur, tanıklı	ataktı, belgili	belgilü
marul	kâhı	latuk salat	salat	salat türü
māruz	mā̈ruz	dusar (bulıv)	duşar	kabılğan (bir nersege)
māruzāt	ärz	äytirgä tilägän töşönöv	tüsinik, uğınıs	tüşünü
masa	masa, stol	östäl	üstel, stol	üstöl, stol
masal	nağıl	äkiyät	şabuv, şabıs	at çabü
maskara	masgara	mäshäräli	maskarapaz	maskarapoz; maskara
masraf	mäsräf	masraf, sığım	şığın	çığım
mastar	mäsdär	infinitiv formahı	tuyık ray	atöç, infinitiv
master	nämizädlik minimumu	kandidatlık minimumdarı	kandidattık minimum	kandidattık minimum
māsum	mä'sum	ğäyiphiz, gönahhız	ayıpsız, künäsiz	künösüz
maşa	maşa	kıskıs, yämkä	kıskaş	ataş kürök
māşallah	māşallah	maşalla(h), bäräkalla(h)	kuday saktasın, köz tiymesin	kuday caman közdön saktasın

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
gimn	gimn, maktav cırı	gimn	marş, gimn	gimn
mart	öçinçi ay, mart ayı	mart	mart, üçünçi ay	mart
balıkçi	akçarlak	çarlak	belıkçi kuş	çayka
tänıkli, mäşhür	bilgili, mäşhür, tanıklı	meşhūr, tanımāl	mäşhur, atağlık	izvestnıy
kärämgä oḫşaş ösimlik	latuk salat	keleme menzeş ösümlik	köktatnıŋ bir türi	salat-latuk
duçàr	duçar (bulu)	dūçār, sezevār (bolmak)	duçar	podverjennıy (çemu-l.)
ärz	äytirgä tilägän töşinü	arz, hāyış, yüz tutma	märüzä, ärizä, däräk	soobrajeniye
stol	östäl	stol	üstäl, coza	stol
ertäk	äkiyät	erteki	çöçäk	skazka
mäshǧäräbàz	mäshǧäräli	masğara, gülkünç	mäshǰirä	şut; figl'ar
ḫaräcät	masraf, çığım	çıkdaçı, harçlama	çıkım, särp	rashǫd
mäsdär	infinitiv forması	infinitiv forma	infinitiv	infinitiv
nàmzàdlik minimümi	kandidatlık minimumları	kandidatlık minimum	kandidatlık minimum	kandidatskiy minimum
günàhsiz, begünàh	ğayipsiz, gönahsız	günāsiz, bigünā	gunasiz, mäsüm	nevinnıy; nevinovnıy
àtäşküräk	kıskıç	ätişğir, māşe	laḫşigir	şçiptsı
köz tegmäsin!	maşalla(h), bäräkalla(h)	tüveleme	köz tägmisün	soḫrani gospod' od durnogo vsgl'ada!

TÜRKIYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
maşrapa	parç, dolça, taygulp	köröskä	saptı ayak	krujka
māşuk(a)	mä'şuġ(ä)	höyölgän, höyöklö, yär	süyikti	süyüktü
mat (renk için)	açıg (räng)	tonok, yaltıramağan	külıngir, küngir	künjürt, tunuk emes
matah	matah	kıymmätli mal	kazına	kımbat nerse
matara	mehtärä,	yul şişähi, fl'ajka	flyajka	filyajka, pilak
matbaa	mätbää	matbuğat yorto	baspa, baspahana	basmakana
matbū	mätbu	(taşka) basılğan	basılğan, jariyalanğan	basılğan
matbuat	mätbuat	matbuğat	baspasöz	basma söz, pressa
mātem	mātäm	matäm	karalılık, azalılık	aza, aza kütü
matine	gündüz seansı	köndözgö seans	kündizgi seans	kündüzgü körsötü, kündüzgü seans
matkap	burğu	bıraw, drel'	kol burğı	burğu
matlaşmak	solğunlaşmag	tonoklanıw, bölängirtläniv	külıngirlenüv	künjürttönü
matrak	gülünc	kölämäs, köldörövsi	rakat is	onjoy iş, cenjil iş
māvi	māvi	kük, zängär	kök, kögildir	kök
mavna	barj	barja	jük keme	barja

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kruckä, dolçä	krujka	kürüşğe	krujka	krujka
mä'şuk	söyikli, yar	mağşūk	mäşuk, yar	lübimıy, vozlüblennıy
hjrä	tonık, yaltıravıksız	solak, solğun	hjrä, tutuk	matovıy
mätàh	kıymmätli mal	tapılğısız, gımmatlı	kımmät baha närsä	sokrovişçe
suvdàn	yul şişäsi, fl'ajka	mıtāra	fläga, su kaçisi	fl'ajka
mätbaa, bàsmähjànä	matbuğat yortı	caphāna	mätbiä	tipografiya
bàsmä, näşr etilgän	(taşka) basılğan	neşir (çap) edilen	basma	napeçatannıy, peçatnıy
mätbuàt	matbuğat	metbūğat	mätbuat	pressa, peçat'
màtäm	matäm	ma̤tam	matäm	traur
kündüzgi seans	köndizgi seans	gündīzki seans	kündüz seansi	dnevnoy seans
burğu	borav, drel'	burav	burğa, üşkä	drel'
hjrälänmàk, hjrälăşmàk	tonıklanu, sulu	solmak, öçüğsilenmek	hjrälänmäk	stanovit's'a matovım
küldirüvçi; külgili	kölüçän, köldirüçi	vā̈şi	hjuşçakçak	lafa, odnó razvleçeniye
màviy, kök	kük, zängär	gō̈k	kök	siniy, goluboy
bärcä	barja	barja	barja	portovaya barja, lihjter

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
maya	maya	äsitki(s), süprä, oyotko	aşıtkı; mäyek	açıtkı, kamırturuş
mayalamak	mayalamag	oyotov, asıtıv	aşıtuv, uyıtuv	açıtū
maydanoz	cäfäri	petruşka (yäşilsä)	ḫoş iyisti şöp; petruşka	petruşka
mayhoş	meyḫoş	äskilt(im)	kışkıltım, kışkıldav	açkıl, açık-tattū
mayın	mina	mina	mina	mina
mayıs	may	may	mamır	buğu, may
māyi	māye	şıyıksa, şıyıklık	suyıktık	suyuktuk
maymun	meymun	maymıl	maymıl	maymıl
maymuncuk	kilidaçan, gıfılaçan	otmıçka, askıshız yoẓaktı asıv koralı	jelbezekti aşkış	açkıç (arkanday kulpu üçün)
mayo	çimmä tumanı	hıv iniv kostümi	jağajaylık kiyim, jağajaylık	kirinme kostyum, kirinme, kupal'nik
mazbut	äḫlaglı	böhtä, taẓa, yıynak	kayırımdı, parasattı	arū, pakiza
māzeret	māzärät	ğäfü itirlik säbäp, hıltav, yasak	däleldi sebep	orundū sebep
mazhar olmak	arzuya yetişmäk	maksatka irişiv, ölgäşiv	jetüv (maksatka, tabıska)	maksatka cetū̄, cetū̄
mazı	tuya, mazı ağacı	savır, tuya	tuya (buta türi)	tuya, arçanın türü

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
äçitkı	açıtkı(ç), çüprä, oyıtkı	hamīrmāya; gönezlik	eçitku	drojji
äçitmàk	oyıtu, açıtu	hamīrmāya, gönezlik goşmak	eçitmak, uyutmak	zakvaşivat'
käşniç	petruşka (yäşilçä)	petruşka	aşçamğur	petruşka
nàrdàn	äçkilt(im)	turşumtık sūyci	çüçümäl aççık-çüçük	kislo-sladki, kislovatıy
minä	mina	mina	mina	mina
mäy	may	may	may, bäşinçi ay	may
süyuklik	sıyıkça, sıyıklık	suvuklık	suyukluk	jidkost'
mäymun	maymıl	maymın	maymun	obez'yana
àçkıç (här kandäy kulf üçün)	otmıçka, açkıçsız yozaknı açu koralı	gulp açğıç	açkuç	otmıçka
çomiliş üçün kiyilädigän kiyim	su koyınu kostümi	kupalnik, suva düşünilyān geyim	çömülüş üçün kiyim	kupal'nik, kupal'nıy kostüm
tärtibli, intizàmli	pöhtä, çista, taza, cıynak	tertīpli	nomusluk	dobropor'adoçnıy
üzrli säbäb	ğafu itirlik säbäp, sıltav	sebäpli	etivarğa elinidiğan säväp	uvajitel'naya priçina
erişmàk, säzàvàr bolmàk	maksatka irişü, ölgäşü	ulı mertebā yetmek	sazavär bolmak	dostigat'; udostaivat's'a
ärçäning bir türi	savır, (ılıslı ağaç)	tuya, tuya ağacı	arça, tuya ağiçi	tuya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
māzī	keçmiş, ötän, ötmüş	ilikkigi, uzğan, ütkän	ötken, ötken-ketken	ötkön; ötmüş
mazlûm	mäzlum	zolom kürgän insan	ezilgen, kanalğan	ezilgen; küğuntuktalğan
māzur	mä'zur	ğäfü itilä torğan	keşirimdi, keşiriletin	keçirimdü
meālen	määlän	mäğnähi buyınsa (tärjimä)	mağınası boyınşa (avdaruv)	mänisi boyunça (kotorü)
meblâğ	mäbläğ	barlığı, hämmäsi, yämğisi	jalpısı, soması	bolğon akça
meb'us	deputat, millät väkili	millät väkili, deputat	väkil, deputat	el ökülü, deputat
mebzul	bol, çoḫ	mul, küp	mol, san jetpes	mol, köp, arbın
mecal	ġüvvät, güc	tüẓimlik, täḳät	pärmen, kayrat, tağat	darman, abal, küç
mecaz	mäcaz	küsirilmä mäğnä (dägi hüẓ)	astar, astarlı mağına	kaymana, metafora
mecāzī	mäcazi	küsirilmä mağnäli	avıspalı, astarlı, körkem	kaymanalü, metaforalü
mecbur	mäcbur	mäjbür, ẓarur	mäjbür	macbur
mecbūren	mäcburän	mäjbür, ẓaruri bularak	amalsızdıktan, şarasızdıktan, mäjbürlikten	macbur bolğonduktan
mecbūrī	mäcburi	mäjbüri, ẓaruri, irikhiẓ	mäjbürli, mindetti	macbur

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
màziy, ötmiş	ilikkigi, uzğan, ütkän	geçmiş, geçen zamān	ötkän, ötmüş	proşloye; proşedşeye
mäzlüm	zolım kürgän insan	mazlūm, ezilen	mäzlüm, zulum körgän	ugnetönnıy, pritesn'ayemıy
mä'zür	ğafu itilä torğan	geçirimli	keçirärlik	zaslujivayuşçiy proşçeniya
mäzmünän	mäğnäsi buyınça (tärcimä)	mānısı boyunça (tercime)	mäzmunän (tärcimä)	po smıslu, po soderjaniyu
mablağ	barlığı, hämmäsi, cämğisi	cemi, hemmesi	mäbläğ	summa, itog
deputät	millät väkili, deputat	deputat	deputat, vekil	deputat
mol	mul, küp	bol, bol-elīn	mol	izobil'nıy, izobiluyuşçiy; şçedrıy
mäcàl	tüzimlik, täkat'	gūyç, kuvvāt, gucur	mağdir	sila, moşç'
mäcàz	küçirilmä mäğnä (dägi süz)	metafora, göçme mānılı (söz)	mäcaz, kinayä	metafora, slovo v perenosnom smısle
mäcàziy	küçirilmä mäğnäli	göçme mānılı, metaforik	mäcaziy	metaforiçeskiy, obraznıy
mäcbur	mäcbür, zarur	mecbūr	mäcbur	prinujdönnıy, vınujdennıy; ob'azannıy
mäcburän	mäcbür, zaruri bularak	mecbūrī	mäcburän	vınujdeno
mäcburiy	mäcbüri, zaruri, iriksiz	mecbūrī	mäcburiy	prinuditel'nıy, vınujdennıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mecbūriyet	mäcburiyyät	mäjbür bulıv	mäjbürlik, amalsızdık, şarasızdık	macburduk
meccānen	mäccani, pulsuz, müftä, havayı	aksahız, buşlay	tegin, bulsız, tölevsiz	akçasız, akısız
meclis	parlament, mäclis	mäjlis, parlament	parlament	coğorku keŋeş, parlament
meclis (toplantı)	yığıncag, iclas, mäclis	yıyılış, mäjlis	mäjilis, otırıs, keŋes	cıyın, çoğuluş
mecmua	mäcmuä, jurnal	mäcmuğa, jurnal	jurnal	jurnal
mecnun	mäcnun	mäjnün	mäjnün	deli, cindi
mecrā	mäcra	yırźa, yılğa yulı; yünäliş yul	sala, bağıt; arna	nak, say; ağım
meçhul	mächul	bildäli bulmağan, bildähiz	beymälim, belgisiz	belgisiz, dayınsız
meddah	mäddah	osta hikäyäsi, höylävsi	äŋgime aytuvşı, äŋgimeşi	comokçu, aŋgemeçi
medenī	mädäni	mädäni, kul'turalı	mädeniy	madanıyattū, bilimdū
medet	mädäd	yarźam	medet, medev, demev	cardam, kömök
medrese	mädräsä	mädräsä	medrese	medirese
mefhum	mäfhum	töşönsä, aŋ, fikir	oy, pikir, uğım	tüşünük, oy

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mäcburiyät	mäcbür bulu	mecbūrlık	mäcburiyät	prinujdönnost', vınujdennost'
tekin, bepul	akçasız, buşlıy	muğtuna, pulsuz	pulsiz, tekin, häksiz	bezvozmezdno, besplatno
mäclis, parlament	mäclis, parlament	meclīs	mäclis, prezidium	meclis, parlament
mäclis	cıyılış, mäclis	yığnak	mäclis, jiğın	sobraniye
àynàmä, jurnal	mäcmuğa, jurnal	jurnal	jurnal	jurnal (periodiçeskiy)
mäcnun, telbä, sävdàyi	mäcnün	mecnūn, telbe	mäcnun	sumasşedşiy, pomeşannıy
àḳım, özän	üzän, yılğa yulı; yünäliş	hāna, uğur, akım	ekım	ruslo; ḫod, napravleniye, teçeniye
mächül, nàmä'lüm	bilgisiz, tanılmağan	nā̈tanış, nā̈mā̈lim, näbelli	mächul, namälum, bälgüsiz	neizvestnıy
hikàyäçi	osta hikäyäçi, söylävçi	ertekiçi	hekayiçi	meddaḫ (narodnıy rasskazçik)
mädäniy	mädäni, kul'turalı	medeniyetleşen, tsivilizleşen	mädäniy	tsivilizovannıy
mädäd, yàrdäm, kömäk	yärdäm	kömek, goldav, medet	mädät, yardäm, kömäk	pomoşç
mädräsä	mädräsä	medrese	mädrisä	medrese
tüşünçä, mäfhüm	töşinçä, an, fikir	düşünce, ideya, pikir	çüşänçä, ukum, näzäriyä	pon'atiye; ideya; kontseptsiya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mefkûre	mäfkûrä	töp fikir, ideya	ideya, oy, sana	oy, ideya
mefrûşat	mebel äşyaları	yıhaz, mebel'	jiyhaz	emerek
meftun	mäftun	mavıkkan, birilgän, ğaşık bulğan	ğaşık, kuştar	başın coğotkon, aşık
meğer, meğerse	mägär, mägärsä	mägär, bulıp sığıv	karasak; al ol	körsö
mehil	möhlät	vakıt, srok	mezgil, merzim	mönöt
mehmetçik	mähmädçik	Török haldatına yaratıp indäşiv hüzi	Türik äskerine jaksı körip aytılatın atı	türk askerinin erkeletme atı
mehtap	mahtab	ay nurı	aydın, jarığı	aydın, ay carığı
mehter	Osmanlı härb musiği çalğıçıları	Ğosmanlı ğäskärzä muzıkantsı	eski Osmanlılarda makamşı	Osmon Türktörünün küçü, obonçuları
mekân	mäkân	urın, yir	orın, jer, baspana	cer, cay, turak
mekik	mäkik	hosa	kayık, şığırık	çığırık
mekruh	mäkruh	gönahtın kisihi, bäläkäyi	mäkürk	makürö, aram
mektep	mäktäb	mäktäp	mektep	mektep
mektup	mäktub	hat, mäktüp, bötiy	hat	kat

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mäfkürä, ğàyä	töp fikir, ideya	ideya, pikir	mäpkürä, ğayä	ideya
cihàz, üy cihàzi	cihaz, mebel'	mebel	cihaz, öy cihazliri	ubranstvo, mebel', obstanovka
mäftün	mavıkkan, birilgän, ğaşıyk bulğan	söygā berlen, akıl-hūşını aldıran	mäptün	uvleçönnıy, oçarovannıy; bezumno vlüblönnıy
...ekän, mägär	mägär, bulıp çığu	-an/-en ekeni	... ekän	okazıvayet's'a
mähäl, müddät	vakıt, srok	möhlet, mütdet	müddät	srok
Türk äskäriningerkälätib äytilgännàmi	Törik saldatınayaratıp indäşüsüzi	Türk soldatınasöylüp aydılyān yüzlenme	Türkiyaäskärliriniŋäkilätmä eti	Mehmetçik (laskovoye prozvişçe turetskogo soldata)
màhtàb, ày nüri	ay nurı	āy şöhlesi, āydınlık	aydiŋ, ay nuri	lunnıy svet
Usmànlılärdähärbiymusiḳaçilär	Ğosmanlığaskärdämuzıkantçı	Osmanlıdövründe harbısāzandalar	härbiy sazändä	muzıkant (u yanıçar)
mäkàn	urın, cir	mekān	makan	jilişçe, krov, mesto
màki	sosa	māki	makka, çölmäk	çelnok
mäkrüh	gönahnıŋ kiçisi, bäläkäyi	mekruv	mäkru	zapretnıy, no dopuskayemıy şariatom
mäktäb	mäktäp	mekdep	mäktäp	şkola
mäktüb, ḫat	ḫat, mäktüp, böti	hat	ḫät	pis'mo

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mel'anet	mälāmät	ķäbäḫätlik, yirängis bulıv, şakşılık	pasıktık, oŋbağandık	camandık, nālat
melek	mäläk	färiştä	perişte	perişte
melemek	mälämäk	mäyildäv, bäyildäv	maŋırav	mayrō
melez	mäläz, gibrid	azman, katnaş tokom	budan, kospak, kospa	arğın, mitis, kıyıştırılğan
meltem	sāhil küläyi	talğın (yingil) yil, sabah yili	samal; jibek jel	cel arğı
mel'un	mäl'un	mälğün	lağnet atkan, malğun	kara sanatay, kara niyettū
membā	mänbä	sığanak, iniş	bulak, bastav, köz	bulak, kaynar
meme	mämä	imsäk; yilin	emşek; jelin	emçek
memleket	ölkä, el, mämläkät	mämläkät, dāvlät, il	el; avıl; memleket	ölkö, tūlğan cer
memnū	gadağan, yasag	yasak, yaramağan	tıyım salınğan	uruksat berilbegen
memnun	mämnun	ķänäğät	razı, rıza, ırza	kursant, ırāzı
memnūniyet	mämnūniyyät	ķänäğätlilik, razıylık	kanağattanuv-şılık, ğaniybet	kanāttanğandık
memnūniyetle	mämnūniyyätlä	tilap, tiläk minän	süysinip, rakattanıp	kubanıç menen
mēmur	mä'mur	ḫizmätkär	kızmetker, kızmetşi	kızmatçı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kabihlik, pästkäşlik, cirkänçlik	kabäḫätlik, cirängiç(lik), äşäḳilik	melāmat, garalık	ḳäbihlık, iplaslık	gnusnıy postupok; merzost'
mäläk	färiştä	perīşde, melek	mäläk, periştä	angel
mä'rämàḳ	mayildäv, bayildäv	mālemek	märimäk	bleyat'
dürägäy	kuşılğak, katnaş tokım	goşmak, metis	şalğut, ärcan	pomes'; gibrid
şäbädä	irtäŋgi cil, sabah cili	serğın şemāl	yäl	beregovoy briz
mäl'ün	mälğun	melğūn, yigrenci	mäl'un, bätvak	prokl'atıy, okoyannıy; gnusnıy
bulàḳ, çäşmä	çığanak, şişmä, iniş	çeşme, gözbaş	bulak, mänbä	istoçnik, klüç
emçäk; yelin	imçäk; cilin	emcek	ämçäk; yelin	grud'; vım'a
mämläkät, yürt, ölkä	mämläkät, dävlät, il	ülke, yurt	mämlikät; jurt	strana; rodnoy kray, rodina
män etilgän, taḳıḳlängän, ḳatagàn	yasak, yaramağan	gadağan	mämnu, mäni kılınğan	zapretnıy, zapreşçönnıy
mämnün	ḳänäğat'	hoşāl	mämnun	dovol'nıy
mämmuniyät	ḳänäğatlilik, razıylık	hoşāllık	mämnuniyät	udovol'stviye; udovletvoreniye
mämnuniyät bilän, mämnünlik bilän	tiläp, tiläk bilän	hoşāllık bilen	beşim bilän	s udovol'stviyem, oḫotno
ḥızmätçi	ḥizmätkär	gullukçı	mämur, ḥizmätçi	slujaşçiy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mēmuriyet	mä'muriyyät	hjzmät itiv	kızmet	kızmatçılık
mendil	mändil, däsmal	kul'yavlık	kol oramal, bet oramal	kol ārçı
menekşe	bänövşä	milävşä	koğajay, şegirgül	fialka, binapşa
menetmek	gadağan etmäk	tıyıv, yabıv	tıyım saluv, kedergi jasav	tıyū, uruksat etpō
menfaat	mänfäät	mänfağät	(jeke basının) paydası	kızıkçılık, ceke kızıkçılık
menfaatperest	mänfäätpäräst	komhoz, tuymas	aşköz, paydakor, paydakünem	özümçül
menfī	mänfi	tiskäri, karşı, nasar	jağımsız, kayşı, teris	bolumsuz, ters
mengene	mängänä	kıskıs	kıskış	kıskıç, tez
menkıbe	dīni hekâyä	dini hjkäyä, rivāyät	gajayıp hikayalar (din)	ulama kep
mensūbiyet	mänsūbiyyät	karağan (bäyli) bulıv	tiyistilik, katıstık	tāndık, tiyeşelūlük
mensup	mänsub	(bäyli) bulğan, karağan	tiyisti, katıstı	tāndık, tiyeşelū
mensur	mänsur	prozaik äsär	kara sözdi, prozalık	kara sözdū
menşe	mänşä	kilip sığıv	törkin, şığuvı, bastavı	tek, çığış
menteşe	räzä	timir tupha, şalnir	topsa	aşık-maşık
menzil	yolçulugda istirāhät yeri	yalğa tuktalğan urın	damıldav, ayaldav, dem aluv	turak, örū cayı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mä'muriyät	hjizmät itü	gullukçılık	mämuriyät	slujba
romàlçä	kulyavlık	elyāğlık	kol yağlık	nosovoy platok
binäfşä, günäfşä	milövşä	benevşe	binäpşä gül	fialka
män etmàķ	tıyu, yabu	gadağan etmek	mäni kılmak	zapreşçat'; prep'atstvovat'
mänfäät	mänfäğat'	bāhbīt ārama	mänpiät	interes, zainteresovannost'; polza
mänfäätpäräst	komsız, tuymas	nebiscen, betnebis	mänpiätpäräst	korıstolübivıy, korıstnıy
sälbiy	tiskäri, karşı, naçar	ters, inkār edici, otrıtsatel	sälbi	otritsatel'nıy; negativnıy
iskäncä	kıstırğıç, iskäncä	pres	pasanj, iskäncä, kıskuç	tiski; press
diniy rivàyät (hikàyä)	dinī hjikäyä, riväyät	hekāyat (dīni şahslar hakda)	avliyalar häkķidä hekayilär	povestvovaniye (o geroiçeskoy jizni)
mänsüblik	karağan (bäyli) bulu	mınāsībetlik, değişlilik	mänsüp boluş, mänsüplik	prinadlejnost', priçastnost'; otnoşeniye
mänsüb	karağan, (bäyli) bulğan	mınāsıp, değişli	mänsüp	otnos'aşçiys'a; prinadlejaşçiy, priçastnıy
näsriy	prozaik äsär	proza	näsri	proza
mänşä, kelib çikış	kilip çığu	aslı, gelip çıkışı	kelip çikışi, päyda boluşi	proishjojdeniye
àşık-mä'şuķ	pitlä, tupsa	petle	aşık-mäşuk	metalliçeskaya petl'a u dverey
mänzil	yalğa tuktalğan urın	düşelge	mänzil	stoyanka, prival

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
merā	otlag	yäyläv, tapam, utlavık	jayılım, öris	ottōk
merak	marag	kızıkhınıv, bilirgä tırışıv	kuştarlık, ıntalılık, kızığuvşılık	kızıkkandık
meraklanmak	maraglanmag	tınğıhızlık, borsolov	tınışsızdanuv, alaŋdav, tıyışsızdanuv	kabatırlanū
meram	märam	maksat, morat	niyet, tilek	arzū, kālō, maksat
merāsım	märāsim	tantana tärtibi	saltanat, räsim	şān-şököt, cörölgö
mercan	märcan	märyin	marjan	marcan, şuru
mercek	märcäk, linza	kabarınkı yözlö bıyala, linza	jarık sävlesin sındıratın äynek, linza	linza
merci	märci	yuğarğı orğan (dar)	joğarğı mekeme	coğorku mekeme, kayrılū cayı, instansiya
mercimek	märcimäk	yasmık	jasımık	casmık
merdiven	närdivan, pilläkän	baskıs	satı, baskış	tepkiç
merhabā	salamäleyküm	isänmihiz, huş kilähiz	amansız ba, sälem	salam, ...salam aman, esen
merhale	märhälä	üsiş baskıstarı	deŋgey, kezeŋ, baspaldak	ösüş-önügüş bölügü
merhamet	märhämät	märhämät	kayırılımdılık, meyirimdilik	kayrımdūluk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
otlàḳ, yäylàḳ	cäyläv, utlavık, bolın	ōri	otlak, yaylak	lug, pastbişçe, vıgon
istäk, ḥàhiş	kızıksınu, bilirgä tırışu	gızıklanma, üns berme	mänpiätdarlık	zainteresovannost'
täşvişlänmàk, bezàvtälänmàk, kayğurmàk	borçılu, ḥäviflänü	īncalıksızlanmak, bīrāhat bolmak	kayğu kılmak	bespokoit's'a, volnovat's'a, trevojit's'a
niyät, maḳsäd, istäk	maksat, morat	niyet, maksat	mähşät, istäk, niyät	namereniye, t'sel'; jelaniye
märàsim	tantana tärtibi	dabara	murasim	tseremonial, tseremoniya
märcàn	märcän	mercen	märcan	korall
linzä	kabarınkı yözli pıyala, linza	linza	linza	linza
instansiya	yuğarığı orğan (lar)	instantsiya	mähkimä, däricä, instantsiya	instantsiya
yäsmıḳ	yasmık	mercimek	yesimuk	çeçevitsa
närvàn, şàti	baskıç	merdivān, basğançak	şota, pälämpäy, baskuç	lestnitsa
sälàm, yaḫşimisiz	isänmisiz, ḫuş kiläsiz	salām	yaḫşimusiz	zdravstvuyte!
bàsḳıç	üsiş baskıçları	etap, dövür	baskuç	faza, etap, stupen'
mehr-şafḳat	kızğanu, ayav	merhemet, rehim, şepāğat	märhimät, rähim	sostradaniye; jalost'; miloserdiye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
merhem	mälhäm	may, krem	may (jağatın)	may, darı may
merhum	märhum	märhüm	markum	markum
mer'ī	hökmdä (ġüvvädä) olan	kösöndä (ğämäldä) buĺğan	küşindegi	küçündö, işte
Merih	Mars	Mars	Kızıl juldız, Mars	kızıl cıldız, Mars
merkep	eşşäk	işäk	esek	eşek
merkez	märkäz	üzäk	orta, ortalık	borbor, özök
merkez (kuruluş)	märkäz	oyoşma üzägi	ortalık	borbor, kōm
merkezī	märkäzi	üzäktägi	ortalıktağı, ortalık	borborduk
merkeziyetçilik	märkäziyyätçilik	üzäkläştirivsilik	ortalıktandıruvşılık	borbordoşkonduk
mermer	märmär	märmär	märmär	marmar
mermi	güllä, märmi	pul'a	ok	ok
mert	märd	ajarlı, ğäyrätli, yöräkli	märt	işeniştū
mertebe	märtäbä, san	märtäbä, abruy	märtebe, däreje	martaba, kadır-bark
mesāfe	mäsāfä	yıraklık, alıslık, aralık	aralık, ara kaşıktık, şalğaylık	aralık
mesāi	ämäk, iş	iş, hizmät	jumıs, is	iş, emgek
mescit	mäscid	mäsit	meşit	kiçine meçit

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mälhäm	may, krem	melhem	may	maz'
märhüm	märhüm	merhūm	märhum, rämätlik	pokóynıy
càriy, ämäldägi	köçindä (ğamäldä) bulğan	hereket edyān, güycünde bolan	ämäldiki	deystvuyuşçiy; soblüdaemıy
Mirrih, Märs	Mars	mars	Märrih, Mars	Mars
eşäk	işäk	eşek	medä, eşäk	osöl
märkäz	üzäk	merkez	märkäz	tsentr
märkäz	oyışma üzägi	merkez	märkäz	tsentr
märkäziy	üzäktägi	merkezi	märkiziy	tsentral'nıy
märkäzçilik	üzäkläştirüçilik	merkezçilik	merkeziyetçilik	tsentralizm
märmär	märmär	mermer	märmär	mramor
ok	pul'a	gülle, ok	ok	pul'a
märd	batır, täväkkäl, yöräkli	mert	märt, märdanilik	çelovek slova
märtäbä	märtäbä, abruy	mertebe, derece	märtivä, mänsäp	rang, çin, san
mäsàfä	ara, yıraklık, aralık	āralık, uzaklık	musapä, ara, arilık	rasstoyaniye
iş, mehnät	iş, hjzmät	īş, īş etme	iş, härikät	trud, rabota
mäscid	mäçit	metcīt	meçit	nebol'şaya meçet'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
meselâ	mäsälän	mäsälän, misal ösön	mäselen, mısalı	misalı, maselen
mesele	mäsälä	mäsälä	mäsele	masele
meshetmek	mäsh etmäk, sığallamag	taharat alğanda kul minän tiyiv	sıypav	dārat alūda sū kolu menen sılō
mesken	mäskän	torak, öy, tölök yort	baspana, päter-üy	turak-cay
meskûn	mäskûn	yäşärgä yaraklaştırılğan	konıs tepken (jer)	oturuktaşkan; abat cer
meslek	mäsläk	hönär, professiya	mamandık	adistik, kesip
meslekī	mäsläki	professional	käsibiy, käsipşilik	kesiptik, adistikke tiyeşelū
mesnet	dayag, istinad	tayav, tiräv, tiräk	negiz; süyev, tirek, tiyanak	tayanıç, negiz, dalil
mesnevī	mäsnävi	mäsnävi, poemanıŋ bir törö	mesneviy, ölең türi	beyt ırının bir türü
mest	mäst	kıvanıv, käyifli	mas, käyf	mas sıyaktū, mas kebetelenū
mes'ul	mäs'ul	yavaplı	javaptı	cōpker
mes'ūliyet	mäs'üliyyät	yavaplılık	javapkerşilik	cōpkerçilik
mes'ut	mäs'ud	bähŧtli, şatlıklı	bakıttı, raһattı	baktılū
meşakkat	mäşäġġät	mäşäḳ̇ät', kayğırtıv	maşakat	maşakat, tüyşük
meş'ale	mäş'äl	sırak, yaktırğıs, fakel	şırak	fakel, şamana, şam

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mäsälän	mäsälän, misal öçin	meselem	mäsilän	naprimer
mäsälä	mäsälä	mesele	mäsilä	voprós; problema
kol bilän silämàk	täharät alğanda kul bilän tiyü	mes çekmek	kol bilän silimak	gladit', provodit' mókroyrukoy
mäskän	öy, torak, yort	öy, cāy, mesğen	öy, turak, cay	jilişçe, jil'yo
àdäm yäşäydigän(yer)	yäşärgä yaraklaştırılğan	yāşayış yer	avat, ḫälḳ caylaşkan	naselönnıy, obitayennıy
käsb, iḫtisàs	hönär, professiya	kār, hünār, professiya	käsip, iḫtisas	professiya
käsbiy, käsbgä àid	professional	professional	käspiy, käsipkä ait	professional'nıy
täyänç, äsàs	tiräk, tayanıç, söyäniç	delīl, esās	tayanç, delil, asas	opóra
mäsnäviy	mäsnävi, poemanıŋ bir töri	mesnevi	mesneviy	mesnevi (forma stiḫa)
mäst	kuanu, käyifli	mes	mäs, mästanä, mashuş	op'yanönnıy
mäs'ül	cavaplı	coğāpkār	mäs'ul	otvetstvennıy
mäs'üliyät	cavaplılık	coğāpkārçilik	mäs'uliyät	otvetstvennost'
baḫtli, baḫtiyàr	bähjitli, şatlıklı	bağtlı, bağtıyār	bähtiyär	sçastlivıy
mäşakkat	mäşäḳat', kayğırtu	muşakgat, kīnçılık, azāp	mäşäḳḳät, kıyinçilik	muçeniye; t'agota; mıtarstva
mäş'äl	çıra, yaktırtkıç, fakel	alav, fakel	mäş'äl	fakel

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
meşe	palıd	imän	emen	emen
meşgale	mäşğälä	mäşğüllik, iş, yomoş	is,jumıs; ärekettenüvşilik	iş
meşgul	mäşğul	mäşğül(li), işli, yomoşlo	bos emes	boş emes
meşgūliyet	mäşğūliyyät	mäşğüllik, yomoşlolok	kol bos emestik	boş emestik
meşhur	mäşhur	tanıklı, danlıklı, şöhrätli	mäşhür	belgilū, ataktū
meşin	meşin	bolğarıy, işkärtilgän tiri	kön, bılğarı	iştetilgen teri, bulğārı
meşrū	mäşru	zakonda röhşät itilgän, legal'	zaŋdı, ruksat etilgen	mıyzamdū, mıyzam-çenemdū
meşrubat	mäşrubat	isimlik (alkogol'hiz)	suvsın, işimdik	sūsunduk
meşrūtiyet	mäşrūtäçilik	konstitutsion monarhjya	konstitutsiyalık monarhjya	konstitutsiyalık monarhiya
meş'um	mäş'um	iš, yul uŋmav; bähjithiz	jolı bolmağan, kırsıktı	caman belgi
metānet	mätänät	totroklolok, nıklık	beriktik, tabandılık	turuktūluk, çıdamdūluk
methetmek	mädh etmäk	maktav	maktav, madaktav, däriptev	maktō
metin (tekst)	mätn	tekst	tekst	teks(t)
metin (dayanıklı)	mätin	totroklı, nık	berik, tabandı	turuktū, çıdamdū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
emän	imän	dub	emän	dub
mäşğulàt	mäşğullik, iş, yomış	meşgūllık	mäşğulat, okät, iş	zan'atiye, delo, rabota
maşğul	mäşğul(li), işli, yomışlı	meşgūl, gümrā	mäşğul	zan'atıy
maşğullik	mäşğullik, yomışlılık	meşgūllık	mäşğulat, mäşğulluk	zan'atost'
mäşhür	ataklı, kürinikli, danlıklı	meşhūr	mäşhur, atağlık	znamenitıy, izvestnıy
kön, işlängän teri	bolğarıy, işkärtilgän tiri	gön, işlenen deri	kön, bulğari, äylängän teri	vıdelannaya koja
kànuniy	zakonda röhşsät itilgän, legal'	kānūnı	kanuniy, legal	zakonnıy
içimliklär (spirtsiz)	içimlik (alkoğol'siz)	alkogolsız içği	ussuluk	prohjoditel'nıye napitki
konstitutsion mànärhjyä	konstitutsion monarhjya	konstitutsion monarhiya	konstitutsion monarhjya	konstıtutsionnaya monarhjya
mäş'üm	is, yul unmav; bähjtsiz	şum, yaman	halakätlik, akıviti yaman	nevezuçiy; rokovoy
mätànät	çıdamlılık, nıklılık	çıdamlılık, berklik	kat'ilik, mähkämlik	stoykost', tvirdost'; nepreklonnost'
mädh etmàk, maktämàk	maktav	mağtamak, övmek	mahjtimak, mädh kılmak	hjvalit'
mätn	tekst	tekst	tekst	tekst
müstahkäm, kattık, metin	totrıklı, nık	çıdamlı, berk	mähkäm, çin	tvördıy; stoykıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
metot	metod	ısul, alım	ädis	usul, col, metod
metres	oynaş	höyärkä	aşına-jay, oynas	oynoş katın
mevcūdiyet	mövcūdiyyät	barlık, bar bulıv	barlık, bar bolus, bolmıs	barlık, bolğonduk
mevcut	mövcud	bar, bulğan, bar bulğan	bar, barşılık	bar bolğon, bar
mevduat	ämānät	halınğan aksa, vklad	banktegi karajat, kassadağı akşa	bankağa salınğan akça
mevḳi	mövġe	yuğarı urın, räsmi yir	orın, jay, jağday	kızmat orunu, abal
mevkuf	dustag edilmiş, mähbus	totkon, kulğa alınğan	tutkındalğan	karmalğan
Mevlâ	Mövlâ	Tänjri, Ḫoẓa(y), Alla(h)	Alla, Kuday	Kuday, Tenjr
mevlit	mövlüd	mävlit, päyğämbär ḫörmätinä salavat	mävlit	mevlüt, mavlut
mevsim	mövsüm	fasıl, mizgil	mavsım, merzim, mezgil	tört mezgil, mezgil
mevzī (askerī)	mövġe, duruş	urın, toros, pozitsiya	ornalasatın orın, bağıt (äskeriy)	çabūl kütū orunu, bukturma
mevzīi	hüdudlu	taralmağan, siklängän	şektevli, şeŋberli	taralbağan, tar çöyrödö
mevzīlenmek	mövge tutmag	biräy pozitsiyala bulıv	ornalasuv	çabūlğa dayardanū, orun alū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
usül	ısul, alım	usul, tār, metod	ussul, metod	metod
oynäş	söyärkä	oynaş	oynaş	lübovnitsa
mävcüdiyät, mävcüdlik	barlık, bar bulu	bārlık	mävcüdiyät	naliçiye, naliçnost'; bıtiye
mävcüd	bar, bulğan, bar bulğan	bar (bolan)	mävcüt	imeyuşçiysa
àmànät pul, kässägä koyilgän pul	salınğan akça, vklad	goyum, amanat banka goylan pul	amanät pul	vkladı, vlojeniya
mävḳe, orin, cày	räsmi urın, cay	orun, yer (vezipe üçīn)	mävḳi	mesto; polojeniye
kamàkka alingän	totkın	tussağ edilen	kamakka elinğan	arestóvannıy; zaderjannıy
Ḥudà, Allàh	Täŋri, Ḥoda(y), Alla(h)	Hudāy, Taŋrı	Ḥuda, Alla, Täŋri	gospod'
mävlüd	mävlit, päyğambär ḥürmätinä salavat	salavāt	mävlüt	poema o rojdenii Muḥammeda
mävsüm	fasıl, mizgil	mövsüm	mävsüm	sezón, vrem'a góda
mävke, pozitsiyä	urın, torış, pozitsiya	pozitsiya (söveşde)	mävḳi, pozitsiya	pozitsiya
tàr, mähälliy, çeklängän	çikli, taralmağan	yerli	tar, käm, dairisi tar	mestnıy; ograniçennıy
pozitsiya egällämàk	birär pozitsiyada bulu	pozitsiya eyelemek	orunlaşmak, mävḳi tutmak	zanimat' pozitsiyu

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mevzū	mövzu	tema, mäsälä	takırıp	tema
mevzuat	gaydağānun	boyrok, färman, kararzar (prikazzar)	zaŋdar, erejeler	mıyzam, erece, cobo
meydan	meydan	mayzan	alaŋ	maydan, ayant
meyhāne	meyhana	kabak, mäyhänä	işkilik işetin, jay	arakkana, şarapkana
meyil	meyl	harkıv, avınkı, inkiv	ıldıy, enkiş, enjs	enjş, enkeyiş, aydöş
meyletmek	meyl etmäk	häväslik itiv, yaratıv	beyimdelüv, iykemdelüv, könüv	könülü (peyili) tüşü
mēyus	mä'yus	ömöthöz	ümitsiz, küder üzgen	ümütsüz, munjdū
meyve	meyvä	yimiş	jemis-jidek	mömö-cemiş
meyyal	meylli, äyilmiş	häväslik itkän	äves, beyimdi	könülü tüşkön, peyili tüşkön
mezar	mäzar	kabir, gür	mazar, kabır, beyit	beyit, körüstön
mezbaha	sallaghana	mal huyıv urını	kasaphana	kasapkana
meze	mäzä	yinjilsä aşamlık, zakuska	jenjil tamak	zaküskö, cenjil tamak
mezhep	mäzhäb	mäzhäp, yünäliş, sekta	diniy ilim	din bölünüştörü (okūları)
meziyet	mäziyyät	yakşı harakter (holk)	rakımşıldık, izgi kasiyet	cakşı münöz
mezkûr	yuharıda göstärilän, mäzkûr	östä kürhätilgänsä	aytılğanday, joğarıda aytılğan	coğoruda aytılğan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mävzü	tema, mäsälä	tema	mävzu	tema
kànun-kàidälär	boyırık, färman, kararlar (prikazlar)	kāda-kānūn	kanunlar toplimi	zakonodatel'stvo; predpisaniya
mäydàn	mäydan	meydān	mäydan	ploşçad'
mäyḫànä	kabak, mäyhanä	meyhāna	mäyḫana	traktir, kabak
kıyälik, kıyä, nişäblik	sarku, avınkı, avış	eŋŋit, yapğıt	mäyil; yanbeğır	naklón; pokat; pokatost'
mäyl etmàk, mäyl koymàk	häväslik itü, yaratu	meyil etmek, isleğ bildirmek	mayil bolmak	pitat' raspolojeniye; imet' Vleçeniye
mäyüs, müngli	ömitsiz	gamlı, gayğılı	mäyüs, muŋluk	poter'avşiy nadejdu, otçayavşiys'a
mevä	cimiş	mīve	mivä	frukt
màyil, mäyl etüvçi	häväslik itkän	meyilli, hövesli	mayıl	sklonnıy, oçen' raspolojennıy
kabr, màzàr	kabir, gür	mazār	mazar	mogila
küşḫànä	mal suyu urını	gassāphāna	kuşḫana	skotoboyn'a
gäzäk, äççık-çüçük	cinjlçä aşamlık, zakuska	yürekse, garbanma	säy	zakuska
mäzhäb	mäzhäp, yünäliş, sekta	mezhep	mäzhäp	sekta, tolk
fäzilät	yahşı täbiğat' (ḫolık)	govı gılık, oŋat hāsiyet	pazilät, yahşi hislät	dobrodetel', dostoinstvo
mäzkür	östä kürsätilgänçä	önde aydılan, yokarda yatlanan	mäzkür	vışeukazannıy, nazvannıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mēzun	mä'zun	ukunı bitirgän	tülek, bitirüvşi	bütürūçü
mēzuniyet	mä'zuniyyät	ukunı bitiriv	bitirüv, ayaktav	bütürūçülük
mıh	mıh, mismar	kazak, söy	şege	mık
mıknatıs	magnit	mağnit	özine tartkış, magnit	magnit
mıntıka	mäntäġä	bülim, ölöş, zona	önjir, alkap, alanj	zona, belgilū aymak
mırıldamak	mırıldamag	mırıldav, mığırdav	mińgirlev, mınğırlav	mırıldō, mınkıldō
mısır	garğıdalı	kukuruz(a)	jügeri	cügörü, maka
mısrā	misra	şiğir yulı	ölenj jolı; beyittinj jartısı	ır sabı
mışıl mışıl (uyumak)	mışıl-mışıl (yatmag)	tärän	tas (uykı), tınış, terenj	terenj, bış etpey
mıymıntı	läng, ätālätli	hülpän, hürän	enjar, solğın, epteysiz	mıtır, kıbır
mızıka	näfäsli orkestr	tınlı (duhjovoy) orkestr	orkestr (äskeriy jäne t.t.)	üylömö orkestr
mızıkçı	şulug, şıltag	hayläkär, mut	jılpos, surkıya	çır, çatak
mızmız	mız-mız	mığırzausan, burkıldık	künjkildek, mińgirlek	künjküldök
mızrak	mizrag, nīzä	höngö	süngi	nayza
mızrap	mizrab	mediator	şertpek; plektr, mediyator	mediatr (aspap çertūdö)

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bitirüvçi	ukunı bitirgän	okuv cāyını gutaran	okuşni pütürgüçi	vıpusknik
okışni bitiriş	ukunı bitirü	okuv cāyını gutarış	okuşni pütürüş	okonçaniye uçebnogo zavedeniya
mıh̨	kazak, çöy	mīh, çüy	mıh̨	gvozd'
mägnit	mağnit	magnıt	magnit	magnit
mintäka	bülim, ölöş, zona	zona, rayon, bōlüm	zona, dairä	zona, rayon
mingırlämàk	mırıldau, mığırdau	hünjürdemek	ğunğurlimak	bormotat'
mäkkäcuh̨àri	kukuruz (a)	mekgecöven	kömükonak, cugär	kukuruza
misrä	şıygir' (şiğır) yulı	goşğı setiri	misra	stih̨otvornaya stroka
kàtib (uh̨lämàk)	tirän	mırlāp	tatlık	podr. - o spokóynom sostoyanii
länc, boşäng	sülpän, sürän	govuşğınsız	mılcın̨	v'alıy, lenivıy
duh̨ovoy orkestr	tınlı (duh̨ovoy) orkestr	üflenip çalınyān sāz gurāllarının̨ orkestrı	puläp oynaydiğan muzıka äsvapliri	duh̨ovóy, orkestr
oyinbuzär, ğırràm	h̨äyläkär, mut	oyunbozar	buzğunçi, oyun buzar	plut
incık	mığırdık, mığırdauçı	ıncık	ğot-ğot	kapriznıy, vorçlivıy, svarlivıy
näyzä	söng̨i	nayza	näyzä	kop'yo, pika
mizràb	mediator	mediyator	mizrap, mediatr	plektr

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mīde	mä'dä	aşkazan, karın	askazan	aş kazan
midye	balıggulağı	midiya	midiya, mollyusk türi	midiya
miğfer	däbilgä, daşgulag	turka, kaska, şlem	dulığa	tulğa
mihānikī	meḫaniki	meḫanik rävištä, töşönmästän	meḫanikalı, oylamay	mehanikalık
mihenk	mähäk	hınav, tikşiriv, barlav	tekserüv, bakılav, sın	bā berū, bālō, ıkma(sı)
mihmandar	mehmandar	yul kürhätivsi, gid	meymandardı kabıldaytın adam	meyman kabıldōçu, konok tosūçu
mihnet	möhnät	mihŋät, ğazap,	mehnat	kıyınçılık, mēnet
mihrak	märkäz	tuplanğan (yıyılğan) urın	tüyispe, fokus	tüyün, toptolğon cer
mihrap	mehrab	mihŋrap	mihŋrab	mehrap, meçittegi imam ordu
miktar	miġdar	mikdar	san	san, esep
mīlâdī	milâdi	miladi	hŋriystiyan jıl sanavı	hristiandık cıl eseptō̄
mīlât	milâd	era	zaman, kezeŋ	era, dōr
millet	millät	millät	ult	ulut
milletlerarası	millätlärarası	millätlär arası	ḫalıkaralık	el aralık
millet vekili	deputat, millät väkili	ḫalık deputatı, millät väkili	deputat, el väkili	el ökülü, deputat
millī	milli	milli	ulttık	uluttuk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
medä, àşkàzàn	aşkazan, karın	aşğāzan	aşkazan,	jeludok
çiğanàk	midiya	bālıkgulak	çanak, midiya	midiya
dubulğa	kaska, şlem	kaska	tömür kalpak	kaska, şlem
meḫanik	meḫanik rävişta, töşönmästän	mehaniki	meḫanik, iḫtiyarsiz	meḫaniçeskiy
mezàn	sınau, tikşirü barlau	ölçeğ, sınağ	sinaş, ölçäm	próba; proverka
gid, mezbàn	yul kürsätüçi, gid	mıhmāndār, gid	memandar, yol körsätküçi	gid
kıyinçilik	mihnät, ğazap	azāp, görği, kınçılık	azap, capa	trudnosti, t'agotı
märkäz	cıyılğan (tuplanğan) urın	merkez, cemlenilen yer	märkäz	sredotóçiye
mehràb	mihrap	mährāp	mehrap	mihrap (nişça v meçeti)
miḳdàr	mikdar	mukdār	miḳdar	koliçestvo
milàdiy	miladi	milādı	miladiy	pó hristianskomu letoisçisleniyu
milàd	era	ēra	milad	era
millät	millät	millet	millät	natsiya
millätlärärà	millätlär arası	halkāra, milletāra	millätlär ara, ḫälkara	mejdunarodnıy, inter'natsional'nıy
deputat	ḫalık deputatı, millät väkili	halk deputatı	ḫalk deputati	deputat
milliy	milli	milli	milliy	natsional'nıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
milliyet	milliyyät	millät(i)	ult, ḫalık	ulut
milliyetçi	milliyyätçi	milliyätçi, millätpärvär	otanşıl, bavırmal	ulutun (kalkın) süygön
milyar	milyard	milliard	milliyard	milliard
milyon	milyon	million	milliyon	million
mīmar	me'mar	arḫitektor	sävletşi	arhitektor, mimar
mīmârī	me'marlıg	arḫitektura	sävlet (öneri)	arhitektorluk
mimlemek	näzārät altında saḫlamag	ḳäläm osona alıv	kaperge aluv	esepke alū, eske alū
minâre	minārä	mäsit manarahı	munara	munara
minber	minbär	minbär, kotba ukıla torğan yir	minber	kutba okulūçu tekçe
minder	döşäkcä	mindär	jumsak töseniş	oturū buyumu, oturūç castık
minnet	minnät	burıslılığın toyov	alğıs	alkış, ırakmat
minnettar	minnätdar	rähmät ḫjsli	rıyza	mildettū, ırāzı
minval	minval	ısul, räviş, yul	täsil, ülgi	ıkma, ayla, col
miraç	me'rac	päyğämbärziŋ kükkä aşıvı	payğambardıŋ kökke köterilüvi	payğambardın asmanğa uçūsu
mīras	mīras	miras	miyras	muras
mīrasyedi	mīras dağıdan	miras tuzdırıvsı	ısırapşıl, şaşkış	murastı sarptağan
mis(k)	müşk, müşk-änbär	muskus, tämli is, ḫuşbuy	jupar	muskus

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
millät, milliyät	millät(i)	millīlik	milliyät	natsional'nost'
millätpärvär, millätsevär	milliyätçi, millätpärvär	milletperver	millätçi, millätpärvär	natsionalist
milliyärd	milliard	milliard	milliard	milliard
million	million	million	million	million
me'màr, binàkàr	arhjtektor	arhitektor	arhjtektor, binakar	arhjtektor
me'màrlik, binàkàrlik	arhjtektura	arhitektura	binakarlık, arhjtektura	arhjtektura, zodçestvo
belgiläb koymàk, köngligä tügib koymàk	kaläm oçına alu	belliğe almak	nazarät astida tutmak	brat' na zametku
minàrä	mäçit manarası	minära	munarä	minaret
minbär	minbär, kotba ukıla torğan cir	münber	münbär	mimbar (kafedra dl'a propovedey v meçeti
körpäçä	mindär	körpeçe, düşekçe	çüşäk	minder (poduşka dl'a sideniya na polu)
minnätdàrlik, minnätdàrçilik	burıçlılığın toyu	minnetdārlık	minnät, minnätdarlik	blagodarnost'
minnätdàr	rähjmät hjsli	minnetdār	minnätdar	blagodarnıy
tärz, usul, yol	ısul, räviş, yul	usul, tār	usul, uslup	obraz, sposop, forma
meràc	piğambärniŋ kükkä aşuı	pīğamberiŋ asmāna uçuşı	mirac	vozneseniye Muhjameda
meràs	miras	mirās	miras	nasledstvo
meràsni isràf kıluvçi	miras tuzdıruçı	mirās darğadar	miras israp kılğuçi	rastoçitel' nasledstva
müşk, müşk-änbär	muskus, tämli is, hjuşbuy	müşk	mişk	muskus

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
misāfir	gonag	kunak	konak, meyman	konok, meyman
misāfirhāne	gonag evi	kunakhana, kunak yorto	meymanhana, konak üy	meymankana
misāfirperver	gonagpärvär	kunak höyövsän	konakjaylık	maymandos
misal	misal	ölgö, misal, ürnäk	mısal	ülgü, örnök, misal
misli (misil)	misli, däfä	tapkır, kat	ese	ese
misket	şar	şar(ik)	tüyirşik, domalak	şarik, tomolok
miskin	miskin	yalkav	jalkav	calkō, catıp içer
mit	mif, äfsänä	mif	mif, ertegi-anıyz	mif, comok, kıyalıy
miting	miting	yıyılış, tuplam, miting	(bukaralık) jıyın, jıynalıs	miting, cıyın
mitoloji	mifologiya	mifologiya	anıyztanuv, miftanuv	mifologiya
mīyar	me'yar	kriteriy	ölşem, turğı	kriteriy, ölçöm
miyavlamak	miyovuldamag	mıyıldav, mıyaulav	miyavlav	mıyölō
miyop	garov, gözü uzağı görmäyän	küräş	alıstan körmeytin	alıstı körbögön
mizaç	ḫuy, ḫasiyyät, ḫarakter	ḫolk, täbiğät, ḫäsiyät	minez, tabiyğat	münöz, cürüm-turum

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mehmàn, konàk	kunak	mīhmān	konak, mehman	gost'
musàfirḫànä	kunakḫanä, kunak yortı	mīhmānhāna	konak öy	dom dl'a priyezj
mehmàndost	kunak söyüçän	mīhmānsöyer	mehmandost	gostepriimnıy
misàl	ölgi, ürnäk, misal	mısāl	misal	primer
hissä, katlä, märtä	tapkır, kat	esse	hässä, ḳetim	ravnoye koliçestvo; raz; kratnoye
sàkka, sàkkaçä	şar(ik)	şar(ik)	(äynäk, taş) şarik	şarik (iz kamnya, stekla, metalla)
tänbäl, yälkàv	yalkau	ẏalta, işyakmaz	därmansiz, mağdirsiz	lent'ay
mif, äfsànä	mif	mif, hıyāl	äpsanä	mif
miting, yiğın	cıyılış, tuplam, miting	miting	miting, jiğın	miting
mifologiyä	mifologiya	mifologiya	mifologiya	mifol'ogiya
me'yàr	kriteriy	ölçeğ, kriteriy	ölçäm	kriteriy
miyàvlämàk	miyaulau	mıyavlamak	miyavlimak	m'aukat'
uzakdägini körä àlmäydigän	kürä karauçı	şova, uzakdan görmeyän	yeḳindin körüdiğan	blizorukiy
mizàc, täbiät, ḫarakter	ḫolık, tabiğat', ḫasiyät	hāsiyet, harakter	mücäz, ḫulk, ḫuy	ḫarakter; natura

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mizah	yumor	şayartıv, kölkö, kölü	äzil, kaljıŋ, ajuva	kakşık, tamaşa, mıskıl
mizāhī	gülmäli, mäzhäkäli	yumorlı	äzil-ospaktı	kakşıktū, tamaşalū, mıskıldū
mizanpaj	sähifä bağlama	naborzı bittärgä urınlaştırıv	tüptev (poliygr.)	bettō, kezet betin cayğaştırū
mobilya	mebel	mebel'	jıyhaz	emerek
modern	müāsir	ḫäzjrgi, zamansa	kazirgi, janşartılğan	azırkı, canı
mola	tänäffüs	kıska(sa) yal, tänäfis	üzilis, demaluv	tınığū, tanapis
moloz	ḫırdaḫuruş gırıntılar	vaklanğan, kirbis	şağıl	şağıl
mor	bänövşä rängi	kuyı körän, alḫıv kük	külgin, külgin-kök	kızıl-kök
moral	ähḫlag; mānäviyyat	ähḫläk; künjl	talğam, ğıybrat, könjl	ahlak; könşül
morarmak	göyärmäk	kümgäkläniv, kügäriv	külgindenüv	kızıl-kök bolū, kögörū
morg	ölüḫana, morg	mäyitḫana, (mäyittär bülmähi)	ölikḫana, morg	ölükkana, morg
moruk	goca, ihtiyar	kart(las), nık kart	kart, şal	kak baş, kök çoku
motif	nahış	bizäk, nakış, ornament	örnek, nakış	oyū, ornament
mönü	menyu	menü	näzir, menyuv	tamak tizmesi, menyu

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yumor, häzil	şayartu, kölü, kölki	yumor, gülküli (söz)	häzil	yumor
külgili, yumoristik	yumorlı	yumorlı, gülküli	külkülük	yumoristiçeskiy
sähifä tärtibi	bitkä salınğan nabor	sahīpalama, verstka etme	vyotstka	vörstka
mebel, üy cihàzi	mebel'	mebel	öy cihazliri, mebel'	mebel'
zämànäviy	ҳäzirgi, zamança	dövürdeş, häzirki zamāndākı	zamaniviy	sovremennıy, modernizóvannıy
tänäffüs	kıska (ça) yal, tänäfis	dem (dīnç) alış, ārakesme	tännäpus, däm eliş	pererıv, peredışka; ótdıҳ
şäğal	vaklanğan, kirpiç	çağıl	şehjl, uşşak taş	sçeben', bitiy kamen'
binäfşä, günäfşä räng, näfärmàn	kuyı şämähҳä, kuyı milävşä	melevşe	gülnäpşäräҥ, kızğuş-köküş	fioletovıy, lilóvıy
ahjàk; käyfiyät	ähjak; künjl	ahlāk, könjül	ähjak; käypiyät	moral'; nastroyeniye
kökärmàk	kümgäklänü, kügärü	melevşe bolmak; göğermek	kızğuş-köküş räҥ almak, kökärmäk	stanovit's'a fioletovım (lilovım)
ölikhҳànä	mäyitlär bülmäsi (mäyithҳana)	meyithāna	ölükhҳana, morg	morg
kartäng, çàl	kart(laç), nık kart	garrı, goca	kahҳvaş	starikan, starıy hҳrıç
näkş, bezäk	bizäk, nakış, ornament	nağış, bezeğ, keşde	näkış, bezäk	ornament, uzór
täämnàmä	menü	menyu	taamlar tizimi	menü

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
muaf	imtiyazlı	azat itilgän, buşatılğan	kutılğan	boşotulğan
muāfiyet	imtiyaz	azat itiliv, buşatılıv	azat kılınuv, kutıluv	boşotulğandık
muallak (ta)	näticäsiz, havadan asılı	şişilmägän, nätijähiz	nätiyjesiz, bos ävreşi	cıyıntıksız, natıycasız
muallim	müällim	ukıtıvşı	okıtuvşı, muğalim	muğalim
muāmele	müāmilä	möğälämä	mämile, katınasa bilüv	mamile
muammā	müämma	sirlilik, anlaşılmausanlık	jumbak	tüşünböstük, sırdūluk
muāşeret (kaideleri)	müāşirät	äzäp(lilik) ķāğızäläri	karım-katınas erejesi	adep, cürüm-turum
muāvin	müāvin	urınbasar	orınbasar	orun basar
muāyene	müāyinä	karav, tikşiriv	küvälandıruv, karav, baykav	karō, tekşerū
muāyenehāne	müälicähana	şähsi doktorzın kabul itiv bülmähi	jeke menşik avruvhana	dokturkana, ceke dokturkana
muayyen	müäyyän	bildäli, siklängän	belgili, anık	belgilū, belgilengen
muazzam	müäzzäm	böyök, bik zur, olo	däv, orasan zor	ulū, biyik
mubah	mübah	gönah(lı) bulmağan	muvapık	adal
mücit	käşf edän, icad edän	asıvsı, uylap tabıvsı	önertapkış	açılış casağan, oylop tapkan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
äfv etilgän, àzàd etilgän, boşätilgän	azat itilgän, buşatılğan	azāt edilen, boşadılan	boşutulğan	osvobojdönnıy, izbavlennıy
àzàd etiş, boşätiş	azat itilü, buşatılu	azāt etme, boşatma	boşutuş	osvobojdeniye
yeçilmägän, häl etilmägän	çişilmägän, näticäsiz	netīcesiz, çözülmedik	yeşilmigän, häl kılınmiğän	ner(az) reşónnıy; povisşıy v vozduhe
muällim, okıtuvçi	ukıtuçı	muğallım	muällim	uçitel', prepodavatel'
muàmälä	möğalämä	gatnaşık, mınāsībet	muamilä	obhojdeniye, obratşçeniye; manera povedeniya
muämmà	sirlilik, anlaşılmauçanlık	tapmaça, sır	muamma	zagadka
ädäb, àdàb, àdàb kàidäläri	ädäp (lilik) kağıydäläri	edeplilik, edep kādaları	ädäp kaidiliri	etiket, pravila horoşego tona
muàvin, orinbàsär	urınbasar	orunbasar	muavin, orunbasar	zamestitel'
körik (käsällärni), tekşiriş	karau, tikşirü	bārlama, seretme, derneme	karap çikış, täkşürüş	osmotr, osvidetel'stvovaniye
hususiy dohtirhànä	şähsi doktornın kabul itü urını	husūsı (şahsı) klinika	hususiy dokturhana	çastnaya klinika
muäyyän, mä'lum	bilgili, çiklängän	belli (bir)	muayyän, mälüm, bälgülük	opredelónnıy; yasnıy
muäzzäm	böyik, bik zur, olı	āpet, ulı, beyik	nahayiti çon (yoğan)	ogromnıy, gromadnıy
günàh bolmägän	gönah(lı) bulmağan	günā dāl	gunah ämäs	ne vozbranayemıy i ne pootşçrayemıy şariatom
käşfiyàtçi, ihtiràçi	açuçı, uylap tabuçı	öylāp tapıcı	käşpiyatçi	izobretatel'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mūcize	mőcüzä	möğjizä, ğäjäp häl	keremet, ğajayıp	ukmuş, keremet
mufassal	müfässäl	yintıkli, tulı, bäynä-bäynä	egjey-tegjeyli, tıñğılıktı	mayda-çüydö-sünö çeyin
muğlâk	dumanlı, aydın olmayan	anık (asık) bulmağan	şiyelenisken, kömeski	çiyelengen, anıktalbağan
muhabbet	mähäbbät	möhäbbät, ğişık, yaratıv	mahabbat	mahabat
muhābere	ḫäbärläşmä	ḫäbärläşiv	ḫabarlasuv	baylanışū, kabarlaşū
muhābir	mühbir	ḫäbärsi (gazetada)	tilşi, korrespondent	kabarçı
muhācir	mühācir	küsip kilgän kişi	kelimsek, konıs avdarğan	köçüp kelgen, kelgin
muhāfaza	mühāfizä	haklav, küzätiv, karav	korğav, küzetüv	korğō, saktō
muhāfazakâr	mühāfizäkâr	iski ğädät-göröf yaklı insan	kertartpa	saktōçu, karmōçu
muhāfız	mühāfiz	baktansı, haksı, küzätivsi	korğavşı, küzetşi	küzötçü, karōlçu, sakçı
muhākeme	mühākimä	uy (fikir) yörtöv, uylav	uğınıs, oy(lav),	oylō, oy cügürtū
muhakkak	mütläġ, şübhäsiz	motlak, şöbhäsiz	anık, şın	şeksiz, sözsüz
muhal	mümkün olmayan	mömkin bulmağan	akılğa sıymaytın, mümkin emes	mümkün bolboğon
muhālefet	mühbālifät	karşı yak, oppozitsiya	karsı jak, karsılas(uv)	ekinçi tarap, oppozitsiya

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mocizä	möğcizä, ğacäp hŷäl	kerāmat, gudrat	möcizä	çudo
mufässäl, täfsiliy, bätäfsil	cintikli, tulı, bäynä-bäynä	cīkme-cīk, dōlı	mupässäl, täpsiliy	podróbnıy, detal'nı, obstoyatel'nıy
nàmä'lum, tumänli	açık(anık) bulmağan	anık dāl, düşnüksiz	enik ämäs, hŷirä	neyasnıy; zaputannıy
muhäbbät, sevgi	mähŷäbbät, yaratu, ğıyşık	söyğı, māhir	muhäbbät	lübóv
hŷabärläşiş, älàka kılış	hŷäbärläşü	habarlaşma	hŷävärlişiş	obmen soobşçeniyami
muhŷbir	hŷäbärçi (gazetada)	habarçı, korrespondent	muhŷbir	korrespondent
muhàcir	küçip kilgän kişi	gelmişek, emmigrant	muhacir	pereselenets; emmigrant
muhàfäzä, himàyä	saklau, küzätü, karau	gōrav, saklav	muhazipät	ohŷrana; zaşçita
muhàfäzäkàr, mutäässib	iski ğadät-ğorif yaklı insan	konservator, köne dābiŋ tarapdārı	konservator, än'änä himayiçi	konservator; zaşçitnik traditsiy
himàyäçi, muhàfäzä kıluvçi	sakçı, küzätüçi, karavçı	gorāğçı, sakçı	muhapizätçi, himayiçi	zatçitnik; ohŷrannik
muhàkämä	uy (fikir) yörtü, uylav	pikirlenme, akıl yetirme	muhakimä	sujdeniye; soobrajeniye; obdumıvaniye
änık, muhäkkak, işànçli	motlak, şöbhäsiz	hakīkı, şübhesiz, doğrı	enık, inavätlik	dostovernıy; deystvitel'nıy
mähàl	mümkin bulmağan	mümkin dāl, bolmacak zāt	mümkin ämäs	nevozmojnıy, neveroyatnıy
muhŷàläfät, oppozitsiyä	karşı yak, oppozitsiya	garşılık, garşı tarap	karşilık, oppozitsiya	oppozitsiya; protivodeystviye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
muhālif	mühğālif	karşı torğan	karsı, karsı jaktı	karşı
muhārebe	mühāribä	huğış, köräş	aykas	uruş, soğuş
muharrir	mühärrir	yazıvhı	jazuvşı, avtor	cazūçu
muhāsara	mühāsirä	kamav, solğav	korşav, kamav	kurçō
muhāsebe	mühāsibat	buhğalteriya	esepşilik, buğalterlik	esepçilik, bugalteriya
muhāsip	mühāsib	buhğalter, sçetovod	esepşi, buğalter	esepçi, bugalter
muhātap	hämsöhbät	äñgämäzäş, ultırzaş	tıñdavşı	uğūçu, tıñdōçu
muhayyel	hğäyāli	hğıyalıy, hğıyaldağı	kıyaldağı, oydağı	kıyaldağı, oydoğu
muhayyile	hğäyal gābiliyyäti	hğıyal itiv	kıyaldav	kıyal küçü, kıyal tüyünü
muhbir	hğäbärçi, çuğul	oşaksı, äläksi	jansız, söz tasuvşı	çağımçı, söz taşūçu
muhit	mühit	mohıt, tirä-yak	orta	aylana-çöyrö, çöyrö
muhtaç	möhtac	mohğtaj, hğäjätlik	muktaj, dilgir	muktac
muhtar	känd (mähällä) rähbäri	avıl soveti sekretari	avıl ağası	ayıl başkarması
muhtar (özerk)	muhğtar	bäyhiz, avtonom	özin özi biyleytin, tävelsiz	öz aldınça, avtonomdū
muhtāriyet	muhğtāriyyät	avtonomiya	özin özi biylev, tävelsizdik	öz aldınçalık, avtonomiya

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
muḫàlif	karşı torğan	garşı, gapma-garşı	karşi, karimukarşi	oppozitsionnıy; protivopolojnıy
uruş, muhàräbä	suğış, köräş	uruş, söveş	muharibä, uruşuş, cäŋ	boy, shvatka
yàzuvçi, muällif	yazuçı	yazıcı	muällip, avtor	pisatel', avtor
kamäl	kamav, çolğav	gabav	muhasirä	osada, blokada; okrujeniye
hisàb-kitàb	buhgalteriya	hasāpçılık, buhgalteriya	hesapçilik, buhgalteriya	sçetovódstvo, buhgalteriya
hisàbçi, buhgalter	buhgalter, sçetovod	hasāpçı, buhgalter	hesapçi, buhgalter	sçetovod, buhgalter
hämsühbät, sühbätdàş	äŋgämädäş, iptäş	söhbetdeş, gürrüŋdeş	söhbätdaş, hämsöhbät	sobesednik; litsó k kotó romu obraşçena reç'
ḫayàliy	ḫıyalıy, hıyaldağı	hıyālı	ḫjyaliy	voobrajayemıy; vıdumannıy
ḫayàl kıliş küçi	ḫıyal itü	güyçli hıyāl	ḫjyal kabiliyiti	sila voobrajeniya, fantaziya
çäkımçi	äläkçi, kişi çağuçı	ağent, şuğulçi	ḫavärçi, çekımçi	osvedomitel'; donosçik
mühit	mohıt, tirälik	etrāp, töverek-daş	çävrä	sreda, okrujeniye
mühtàc	moḫtac ḫacätlik	mātāç	muḫtac	nujdayuşçiys'a
àksàkàl, mähällä (tümän) bàşliğı	avıl soveti sekretari	Īlıŋ baştutanı	aksakal, jigit beşi	starosta
muḫtàr, avtonom	bäysiz, avtonom	avtonom, özbaşdak	muḫtar, avtonom	avtonomnıy; samostoyatel'nıy
muḫtàriyät	avtonomiya	avtonomiya	muḫtariyät, avtonomiya	avtonomiya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
muhtelif	mühtälif	törlö, törlö-törlö	aralaskan, keşendi, är türli	ar türdü
muhtemel	ehtimāli	mömkin bulğan, ihtimal	ıktıymal, mümkin	ıktımal, mümkün
muhtemelen	bälkä, ola bilär	moğayın, ihtimal	mümkin, bälkim, iktıymal	balkim, ıktımal
muhterem	hörmätli, möhtäräm	möhtäräm	kurmetti, kadırlı	ardaktü, kımbattü
muhteşem	möhtäşäm	kupşı, kürkäm	orasan, mañğaz, aybındı	körkömdü, körktü, köz
muhtevā	mäzmun	istälik	mazmun	mazmun, mañız
mukābele (etmek)	mügābilä, garşılık	yavap (biriv), kaytarıv	javap (berüv)	cöp berü, cöp kayırü
mukābil	mügābil	urınına, almaşka	karsı, karamakarsı	karşılık
mukadder	müġäddär	mañlayına yazılğan, yazmış	arnalğan, peşenege jazılğan	tağdırğa (mañ dayğa) cazılğan
mukaddes	müġäddäs	mökäddäs	kiyeli, kasiyetti, ävliye	ıyık
mukaddime	müġaddimä	hüz başı, kiriş	alğı söz	baş söz
mukallit	müġällid, täġlidçi	iyärivsi, okşatıvsı	eliktevşi	türöçu
mukāvele	mügāvilä	kilisiv, kontrakt	şart, kelisim	kelişim
mukāvemet	mügāvimät	birişmävlik, nıklık	karsılık	karşılık (küçü)

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
här hjl, türli-tümän	törli, törli-törli	dürli, dürli-dürli	här türlük	smeşannıy; kompleksnıy
ehtimàliy, mümkin	mömkin bulğan, ihtimal	mümkīn bolan, ähtimal	boluşi mümkin, ihtimal	vozmójnıy; veroyatnıy
ehtimàl	möğayin, ihtimal, bälkim	belki	ihtimal, mümkin	vozmójno; veroyatno
mühtäräm	möhtäräm	hormatlı	muhtäräm, hörmätlik	poçtennıy, uvajayemıy
mühtäşäm	kupşı, kürkäm	gözel, haşamlı	häyvätlik, şävkätlik	veliçestvennıy, grandióznıy
mäzmun	içtälik	mazmūn	mäzmun	soderjaniye
cävàb (bermàk)	cavap (birü), kaytaru	coğāp (bermek)	cavap (bärmäk), kayturmak	otvet(it')
mukàbil, karşi	urınına, almaşka	garşılık	karşi, tätür	protivostoyaşçiy, obratnıy
kısmät, yàzmiş, takdir	manğayına yazılğan, yazmış	takdīr, yazğıt	peşanisigä yezilğan	predopredel-önnıy, prednaçertannıy
mukaddäs	möḳätdäs	mukaddes	mukaddäs	sv'aşçennıy, sv'atóy
mukaddimä	süz başı, kiriş	sözbaşı, gīriş	muḳäddimä, söz beşi	predisloviye
taklidçi	iyärüçi, ohşatuçı	öykünici	doramçi, täḳlitçi	podrajatel', imitator
bitim, şärtnàmä	kilişü, kontrakt	ılālaşık, şertnāma	kelişim, pütüm, toḫtam	kontrakt, dógovor, soglaşeniye
karşilik, mukàvämät	birişmävlik, nıklık	garşılık görkezme	karşi turuş	soprotivleniye; protivodeystviye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mukavva	karton	katırğı, karton	katırma, karton	karton
mukāyese	müqāyisä	sağıştırma	salıstıruv, salğastıruv	salıştırū
mukīm	müqim, bir yerdä yaşayan	yäşävsi, yäşägän	turatın	caşağan, caşōçu
muktedir	müqtädir	buldıklı, ziräk	kabıletti, jaramdı	kubattū; cöndömdū
mum	şam	şam	şırağdan, şam	şam, şam çırağı
mumya	mumiya	mumiya	balzamdı ölik	mumiya (ölük üçün)
mūnis	mūnis	yağımlı, höykömlö	süykimdi, tartımdı,	cağımdū, canğa cakın
muntazam	müntäzäm	tärtipli	tärtipti, ukıptı	tartiptū, irēttū
murākabe	täftiş, näzārät	tikşiriv	bakılav	tekşerū, közömöl
murat	murad	tiläk, morad	murat	arzū, tilek, murat
murdar	murdar	tiyärgä yaramay torğan, nasar	las, bılık, aram	bulğanıç, ötö kir
musahhih	müsahih, korrektor	tözätivsi, korrektor	tüzetüvşi, korrektor	korektor
musallā (taşı)	müsälla (daşı)	yınaza taşı	kulpıtas	canaza okulūçu taş tekçe
musallat	başa bälā	yalıktırğıs, bizrätkis, bizzirğis	beymaza, mazasız,	cadatkan, cadatūçu
musībet	müsibät	bähjithizlik, bälä-kaza	sorlılık, bakıtsızdık	bale, baleket

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kärton	katırğı, karton	karton	karton	karton
mukàyäsä	çağıştırma	deŋeşdirme	seliştırma	sravneniye, sopostavleniye
mukım	yäşävçi, yäşägän	yāşayān, yāşaycı	mukım, turğan	jivuşçiy, projivayuşçiy
kudrätli, küçli	sälätli, buldıklı	güyçli, kuvvātlı	kudrätlik, kuvvätlik	moguşçestvennıy; sposobnıy
şam	şam	şem	şam	sveça, sveçka
mumiyà	mumiya	mumiya	katurulğan murda	mumiya
yàkımli	yağımlı, söykimli	göze yakımlı, mılāyım	yekımlik, mulayim	priyatnıy
muntäzäm, tärtibli	tärtipli	tertīpli, tāmiz	muntizäm, tärtiplik	akkuratnıy; upor'adoçennıy
näzàrät, täftiş	tikşirü	kontrol, gözeğçilik	nazarät, täptiş	kontrol'; nadzor
muràd, àrzu	tiläk, morad	arzuv, maksat, mırāt	murat, mähşät	jeleniye; tsel'
iflàs, kir	tiyärgä yaramıy torğan, naçar	pis, mırtār	iplas, kir	neçistıy, poganıy
müsähhih, korrektor	tözätüçi, korrektor	korrektor	korrektor	korrektor
ölik koyilädigän tàş (càmedä)	cinaza taşı	cınāza okalanda tābıt goyulyān dāş	musalla, namazda tavut koyulidiğan orun	pohoronnaya kamennaya plita
balà, dahmäzä	tinkägä tiyüçi, bizdirğiç	musallat, dert	bäzduridiğan	nadoyedlivıy, nazoylivıy
musibät	bäla-kaza, kayğı-häsrät	belā-beter, elhençlik	musivät, palakät	beda, nesçast'ye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
müsiḳi	müsiġi	muzıka	muzıka	muzıka
müsiḳişinas	müsiġişünas	muzıkant	muzıkaşı	muzıkaçı
muska	duā	bitiv, tılsım	tumar	tumar
musluk	kran	hıv himägi (kranı)	şümek, kran	sū tütügünün buraması
mustarip	iztirab çäkän	ıza sikkän, avırlık kürgän	azaptı, azap şegüvşi	kıyınçılık tartkan, örluk körgön
muşamba	müşämbä	kleyonka	kleyonka	kleyonka
mutaassıp	mütäässib	fanatik kibik	takuva, berilgen	takıba; aşkan dinçil
mutābakat	yekdillik, müvafiġlik	tura kiliv	kelisüvşilik, uyğarışuvşilik, säykestik	ılımdaştık, sanālaştık
mutābık	mütābiġ, yekdil, birgä	tura kilgän	kelisilgen, tiyisti, üylesimdi	ılımdaş, sanālaş
mutasavvıf	sūfi	sufi, mistik	sopı	sopu
mūtat	ādät edilän	ğädäti, künigilgän	üyrenşikti, dağdılı	könümüş, adatka aylanğan
mūteber	mö'täbär	hörmätli, ihtiramlı insan	kurmetti, kadirmendi	kadırlū, barktū
mūtedil	mö'tädil	urta yul totovsı	ortaşa, birıñğay	ortoço; toktō
mūtenā	äsaslı surätdä, diggätlä	ihtibarğa layık, karalğan, möhim	jaksı kütilgen	bağılğan, karalğan
mutfak	mätbäḫ	kuhnya	as üy	aşkana

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
musika	muzıka	sāz	muzika, nāğmä	muzıka
musikaşunàs	muzıkant	sāzanda	muzikaşunas	muzıkoved
tumàr	böti, tılsım	doğā, tumar	tumar, tilsim	amulet, talisman
cömräk	su kranı	kran	kran, jümäk	kran
iztiràb çekkän, äzàb çekkän	ıza çikkän, avırlık kürgän	ecir çeken, görği gören	azap çäkkän, capa tartkan	stradayuşçiy
kleyonkä	kleyonka	kleyonka	kleyonka	kleyonka
mutäässib	fanatik kibik	dīne berlen, takvā	mutäässip	fanatik; neterpimıy
uyğunlik, màslik	turı kilü	sāzlaşıklık, ağzıbirlik	kelişkänlik, hämpikirlik	soglasovannost'; sootvetstviye
uyğun, màs	turı kilgän	ağzıbīr, ılālaşıklı	kelişkän, bir pikirdiki	sootvetstvuyuşçiy; soglasovannıy
sofiy	sufıy, mistik	sūfi	sopi	sufi, sufiy
àdätiy, àdät bolgän	ğadäti, künigilgän	endik, adat bolan	adät bolğan, adättiki	priviçnıy; traditsionnıy
mo'täbär, etibàrli, àbroli	ḫörmätkä (ihtiramğa) layık	hātīralı, mertebeli, sīlağlı	hörmätlik	uvajayemıy
mo'tädil	urta yul totuçı	āram, orta hāl	mutidil	umerennıy
yahşi ḳarälgän, etibàr bilän pärvärişlängän	iḫtibarğa layık, karalğan, möhim	ünsli bakılan, ünsde bolan	puḫtilik (särämcanlik) bilän karalğan	tşçatel'no uḫójennıy
àşḫànä	kuḫnya	aşḫāna	aşḫana, aşḫinä	kuḫn'a

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mutlak	mütläġ	motlak, his şikhiz	müttem, mülde, şeksiz	çeksiz, çek koyulbağan
mutlakā	mütläġā	motlak, his şikhiz, älbittä	mülde, mindetti, tipti	ötö çeksiz
mutlakiyet	mütläġiyyät	monarhiya	monarhiya	monorhiya, padışalık
mutlu	ḫöşbäḫt	bäḫitli, ırıslı	bakıttı, razı	baktılū, ırıstū; ırāzı
muttali	ḫäbärdar, āgâh	ḫäbärdar, tanış, bilgän	ḫabardar	kabardar
muvāfakat	müvāfiġät	razı bulmak, rizalık	makuldav, kelisim	caktırū, mākul bolū
muvaffak	müväffäġ	uŋışka irişivsi	tabıstı, jetistikti	iygiliktū
muvaffakiyet	müväffäġiyyät	uŋış, talan	tabıs, jetistik	iygilik
muvāfık	müvāfiġ	künjilgä ḫuş kilgän, unaylı	orındı, layıktı	ılayıktū; cöndū, orundū
muvakkat	müväġġäti	vakıtlı, vakıtlısa	vakıtşa	ubaktılū
muvakkaten	müväġġäti	vakıtlısa, vakıtlı	vakıtşa	ubaktınça
muvāzaa	gizli sāziş (rāzılaşma)	aldan kilişip kuyıv	aldav, jasırın kelisim	aldō, söz baylaşū, süylöşüp alū
muvāzene	müvāzinät	tigizlik	tepe-teŋdik	teŋçilik
muvazzaf	ḫjtmätdä olan härbi gullugçu	vazjifalı ḫärbi ḫizmätsi	äskeriy kızmettegi	asker kızmatçısı
muz	banan	banan	banan	banan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mutlaḳ	motlak, mäçbüri	hökmāni	mutlak	absol'ütnıy; bezuslovnıy
mutlaḳà	motlak, hiç şiksiz, älbättä	hökmān	mutlak, sözsiz	absol'ütno; nepremenno
mutlaḳ hàkimiyät	monarhjya	monarhiya	mutlak ḫaktimiyet	monarhjya
baḫtli, baḫtiyàr	bähjtli, ırıslı	hoşāl, hoşvagt	razi, ḫosal, mämnun	dovól'nıy; sçastlivıy,
ḫabärdàr	ḫäbärdar, tanış, bilgän	habarlı, habardār	ḫävardar	osvedomlönnıy
ma'ḳulläş, ràzilik beriş	razı bulmak, rizalık	rāzīlık, mākūllama	makullaş, razılık beriş	odobreniye, soglasiye
muvaffäḳıyätli	unjşka irişüçi, ölgişüçi	üstünlikli, şovlı	muvāppäkkıyätlik	uspeşnıy
muvaffaḳiyät	unjış, talan	üstünlik, şovlulık	muväppäkḳiyät	uspeḫ, udaça
muvàfıḳ	künjilgä ḫuş kilgän, unjaylı	muvāpık, mınāsīp, lāyık	muvapiḳ	podḫod'aşçiy; umestnıy
muvaḳḳat, vaḳtli	vakıtlı, vakıtlısa	vağtlayın	muväḳḳät, vaḳitlıḳ	vremennıy
vaḳtinçä	vakıtlıça, vakıtlı	vağtlayın(ça)	vaḳıtlıḳ	vremenno
äldäş; til biriktiriş	aldan kilişip kuyu	gizlīn ılālaşık	aldaş, til biriktürüş	óbman; sgóvor
muvàzänät	tigizlik	deŋeçerlik, deŋağramlılık	täŋpuŋ	ravnóvesiye
härbiy ḫızmätçi	vazıyfalı ḫärbi ḫjzmätçi	harbı gullukçı	härbi ḫjzmätçi	sostoyaşçiy na voyennoy slujbe
banan	banan	banan	banan	banan

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
muzaffer	müzäffär	yiŋjvsi	jeŋjimpaz	ceŋjştü; ceŋgen
muzāheret	kömäk, yardım	yarzam, tayanıs	järdem, kömek	cardam, kömök
muzāhir	kömäk (yardım) edän	yarzam itivsi	järdemşi, kömek körsetüvşi	cardamçı, kömök körsötüçü
muzır	zärär verän, ziyankâr	zarar (kasafat, ziyan) itivsi	zıyandı, zararlı	zıyandü
müzip	zarafatcıl	şayan, köldörövsi	kaljıŋbas, äzilkoy	tamaşaköy, şıldıŋçıl
mübādele	mübädilä	almaşıv, alışıv	ayırbas, avıstıruv, almasuv	almasü
mübâlâğa	mübāliğä	küpirtiv, şapırtıv, arttırıv	arttıruv, äsirelev	apırtü
mübārek	mübäräk	kotlo, bähjitli	mübarak	kuttü
mübāşir	mübāşir	sud ispolnitili	sot orındavşısı	sot atkarüçusu
mücādele	mücādilä, mübārizä	köräş, bähäs	küres	kürös
mücāhit	mücāhid	din ösön köräşivsi, möjähit	din üşün küresüvşi	din üçün kürösüçü
mücbir	mäcbur edän	mäjbür itivsi, kuşıvsı	mäjbür	macbur kılüçu
mücehhez	tächiz edilmiş, silâhlandırılmış	yıhazlandırılğan	jabdıktalğan, dayındalğan	cabdılğan, dayardalğan
mücerret	mücärräd	abstrakt(lı)	abstraktı, şarttı	abstraktü
mücevher	cavāhir	ķimmätlı (aṡıl) taştar	asıl tastar, äşekeyler	kımbat casalğa

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
müzäffär, gàlib	cinjüçi	söweşde yenjçi, yenjişli	muzappär	pobedonósnıy
kömäk, yàrdäm	yärdäm, tayanıç	kömek, yārdam	yärdäm, kömäk	pómoşç', podderjka
yàrdäm beruvçi	yärdäm itüçi	yārdamçı, kömek (goldav) berici	yärdäm bärgüçi	podderjıvayuşçiy, pomogayuşçiy
zä:ärli	zarar (ziyan) itüçi	zelelkeş, ziyān berici	zärärlik, ziyan kalturidiğan	vrednıy; vred'aşçiy
ḳızıḳçi	köldirüçi	değişmeçi, vāşi	kızıkçi, çakçakçi	şutnik, nasmeşnik
älmäşiş, älmäştiriş, äliştiriş	almaşu, alışu	çalşık, alşık	tegişiş, almaşturuş	obmen
mubàläğa	küpirtü, arttıru, şapırtu	ulaltma, giperbola	mubaliğä	preuvileçeniye, giperbola
mubàräk	kotlı, bähjtli	mübārek, gutlağ	mubaräk	pozdravleniye; blagosloveniye
suddä yàrdämçi	sud ispolnitili	sud ispolniteli	sud orunliğuçi	sud ispol'nitel'
küräş	köräş, bähjäs	göreş	küräş	bor'ba
mucàhid	din öçin köräşüçi, möcähit	mücehīt	mücähit	borets za veru
mäcbur ḳıluvçi	mäcbür itüçi, kuşuçı	mecbūr edici	mäcbur kılğuçi	vınujdayuşçiy
ḳuràllängän, täyyàrlängän	cihazlandırılğan	tayyārlıklı, yarağlanan	kurallanğan, hazirlanğan	osnaşçönnıy; podgotóvlennıy
mävhüm	abstrakt(lı)	abstrakt, hovāyı	mävhüm, abstrakt	abstraktnıy
kımmätbähà äşyàlär	kıymmätli (asıl) taşlar	gımmatbahā şay-sep	kimmät narsilär	dragotsennosti; ukraşeniya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
müdāfaa	müdāfiä	haklanıv, haklav	korğav, korğanış	korğō
müdāhale	müdāhjlä	katışıv, tığılıv	kiyligüv, kirisüv, aralasuv	kiyligişŭ
müddet	müddät	bilgili bir zaman; srok	mezet, mezgil	mŏnöt
müdür	müdir, direktor	mödir, hjuja	mengerüvşi, basşı	başkarma, derektir
müdüriyet	müdriyyät, direktorlug	mödirlik, hjujalık	äkimşilik	başkarmalık direksiya
müebbet	ömürlük	ğömirlik, ülgänsigä ķäzär	ömirlik	ömürlük
müellif	müällif	tözövsi, avtor	avtor	avtor
müessese	müässisä	oyoşma, üçrejdeniye	uyım, mekeme	mekeme, işkana
müessir	müässir	tä'sir (yoğonto) itivsi	äser etüvşi	täsir etŭçü
müeyyide	cäza	yaza	jaza	caza
müezzin	azançı, müäzzin	mäzjn (azan äytivsi)	azanşı, müvezziyn	azançı
müfessir	müfässir, Gur'anı şärh edän	täfsirsi (Kor'ännі anjatıvsı)	täpsirşi	ulama, tapsirçi
müfettiş	müfättiş	revizor, inspektor	bakılavşı, tekserüvşi	tekşerŭçü
müflis	müflis	bankrotlıkka töşkän	bankrottık, jarlılanğan	bankrottuk, cakırdanŭ

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
müdàfää	saklanu	gōrama, gōranış	müdapiä	zaşçita; oboróna
äräläşiş	katışu, tığılu	goşulma, gārışma	arilişiş	vmeşatel'stvo
müddät	bilgili bir zaman; srok	mütdet, vağt, möhlet	muddät	srók, promejutok vremeni
müdir, direktor	mödir, ḫuca	müdīr, direktor	mudir	zaveduyuşçiy; direktor
ma'muriyät, müdirlik	mödirlik, ḫucalık	adminstratsiya, direktsiya	mämuriyät, müdiriyät	administratsiya, direktsiya
umrbàd	ğömirlik, ülgänçigä kadär	ömürlik (tussağ)	ömürvayät	pojıznennıy
muällif	tözüçi, avtor	avtor	müällip	avtor
muässäsä	oyışma, uçrejdeniye	edāra, gurama	idarä, täşkilat, müässisä	uçrejdeniye, organizatsiya
tä'sirli	tä'sir (yoğıntı) itüçi	tāsīr edici	täsir kılğuçi	vliyayuşçiy
cäzà	yaza	cezā	caza	nakazaniye, kara
muäzzin	mäzin, möäzzin (azan äytüçi)	azānçı	mäzin	muedzin
täfsirçi	täfsirçi (Kor'änni anḫatuçı)	gurhānı tesvīrleyci	mufessir, täfsirçi	tolkovatel' korana
täftişçi	revizor, inspektor	dernevçi	täptişçi, inspektor	revizor, inspektor
singän, kämbağalläşgän	bankrotlıkka töşkän	müflīs, bankrotlaşan	sungan, kämbağällängän	bankrot

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
müfredat (programı)	därs programı	ukıv-ukıtıv programmahı	okuv mazmun-daması	okū programması
müfreze	härbi dästä	bülik, otdeleniye	äskeriy top	asker tobu
müfrit	ifratçı	siktän tış	şekten tıs	çekten tışkarı
müftü	müfti	möftöy	müftiy	muftiy
mühendis	mühändis	injiner	injener	injiner
mühim	mühüm	möhim, ähämiyätli	manızdı	mānilū
mühimsemek	mühüm saymag	möhim dip isäpläv	manızdı dep eseptev	mānilū dep eseptō
mühlet	möhlät	birilgän (kuyılğan) vakıt	berilgen mezgil	bölüngön ubakıt
mühür	möhür	möhör, tamğa, peçat'	mör	mōr
mühürlemek	möhürlämäk	möhör halıv, tamğa kuyıv	mörlev; sürgi soğuv	mōr basū
müjde	müjdä	höyönöslö ḫäbär	süyinşi, kuvanıştı ḫabar	kubanıçtū kabar, cakşı kabar
müjdelemek	müjdälämäk	höyönöslö ḫäbär biriv	jaksı ḫabar berüv	cakşı kabar berū
mükâfat	mükâfat	büläk, ḫak, äjir	jülde, sıylık	sıylık
mükellef (yükümlü)	mükälläf	tiyişli, burıslı	karızdar, karızdıker	mildettū
mükemmel	mükämmäl	mökämmäl, kämhilikhiz	öte jaksı, öte ädemi	kıntıksız, kemçiliksiz

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
därs programmasi	uku-ukıtu programması	okuv programması	därs programmisi	uçebnaya programma
äskäriy kısm	bülik, otdeleniye	bölüm, komanda	härbiy kısım	otr'ad, komanda
häddän taşkari	çiktän tış	hetden äşan, çenden çıkan	häddidin täşkiri	çrezmernıy; kraynıy
müfti	möfti	ımām	mupti	muftiy
mühändis, injiner	injiner	injener	muhändis, injener	injener
muhim	möhim, ähämiyätli	möhüm, zerūr	muhim	vajnıy
muhim hisàblämàk	möhim dip isäpläv	gereklemek, zerūr hasāplamak	muhim hesaplimak	sçitat' vajnım
mühlät	birilgän (kuyılğan) vakıt	möhlet	muhlät	srok, otpuşçennoye vrema
mühr, tämğa	möhir, tamğa, peçat'	möhür	möhür	peçat', stempel'
mührlämàk, tämğalämàk	möhir salu, tamğa kuyu	möhürlemek	möhürlimäk, möhür salmak	stavit' peçat'
huşhabär	söyiniçli häbär	hoş habar, büşluk	huş hävär, süyünçä	radostnaya vest', priyatnaya novost'
huşhabär keltirmàk	söyiniçli häbär birü	büşlamak, söyüncilemek	huş hävär eytmak	prinosit' dobruyu vest'
mukàfàt	büläk, hak, äjir	sılāğ, bayrak	mukapat	nagrada, premiya; voznagrajdeniye
mäcbur	tiyişli, burıçlı	bōrçlı	mäcbur, mäcbur bolğan	ob'azannıy (çto-libo delat')
mükämmäl	kämçiliksiz, mökämmäl	kemsiz, acāyıp	mükämmäl	soverşennıy, bezupreçnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mükerrer	täkrarlanmış, mükärrär	ikinsiläy	kaytalanğan, ekinşi kaytara	kaytalanğan
mülâhaza	mülâhizä	karaş, fikir, uy	köz karas, pikir	tüşünü, pikir
mülâkat	müsāhibä	interv'yu	intervyu	interv'yu
mülâyim	mülâyim	möläyim, yomşak täbiğätli	kız minezdi, müläyim	münözü cumşak, mayın
mülk	mülk	mölik, milik, mölkät	mülik	mülk
mülkī	mülki	ḫärbi bulmağan, grajdanlık	jay, äskeriy emes	gracdandık, asker emes
mülkiyet	mülkiyyät	milikkä iyä bulıv	iyelik, menşik; kocalık	ēlik, ceke mençik
mülteci	didärgin, gaççın	kasak	kaşkın	kaçkın
mü'min	mö'min	dingä inanğan	dindar	dinçil, momun
mümkün	mümkün	mömkin, ihtimal	mümkin	mümkün
münāfık	münāfiġ	ikiyözlö, yala yağıvsı	montanı, eki jüzdi, jalakor	eki cüzdü; uşakçı
münākaşa	münāġişä	bäḫäs(läşiv), tartış	dav-damay, kakpaylasuv	söz talaşü; talaş-tartış
münāsebet	münāsibät	mönäsäbät	katınas, baylanıs	karım-katış, baylanış
münāsebetsiz	münāsibätsiz	urınhız, vakıthız	orınsız, retsiz, kıysınsız	orunsuz, caysız
münāsip	münāsib	urınlı, vakıtlı, kulay	orındı, kolaylı	orundü, ılayıktü

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
täkràrlängän, kaytärilgän	ikinçiläy	gaytalama	täkrarlanğan	povtornıy; vtoriçnıy
mulàhäzä, fikr	karaş, fikir, uy	garayış, pikir	mulahizä, pikir	soobrajeniye, sujdeniye, mneniye
intervyü	interv'yu	intervyu	intervyu, söhbät	interv'yu
mulàyim	yomşak tabiğatli	mılāyım, yumşak	mulayim	m'agkiy, nejnıy
mülk, màl-mülk	mölik, milik, mölkät	mülk	mülük	nedvijimoye imuşçestvo
fukaràviy, härbiy bolmägän	ḫärbi bulmağan, grajdanlık	grajdan, harbı bolmadık	härbi ämäs, grajdan	grajdanskiy
mülkdàrlik	milikkä iyä bulu	mülkdārlık	mülükdarlik	vladeniye, sobstvennost'
kàçàk, kàçkınçi	kaçak	bosğun	kaçkun	bejenetş
momin, dindàr	dingä inanğan	mo͞mi͞n, dı̄ndār	dindar, dinçi	veruyuşçiy
mümkin	mömkin, ihtimal	mümkı̄n	mümkin	vozmojnıy
munàfık, ikkiyüzlämäçi	ikiyözli, yala yağuçı	ārabozar, ikiyüzli	munapık	litsemer; klevetnik
bähs, munàzärä, munàkaşä	(bäḫäs(läşiv), tartış	çekişme, cedel	munazirä	spor; diskussiya
munàsäbät	mönäsäbät	mınāsı̄bet, gatnaşık	munasivät	sv'az', otnoşeniye
orinsiz, münàsäbätsiz	urınsız, vakıtsız	yerliksiz, gelşiksiz	munasivätsiz, orunsiz	neumestnıy; nesvoyevremennıy; neuróçnıy
munàsib	urınlı, vakıtlı, kulay	mınāsı̄p, lāyık	munasip, uyğun	umestnıy; podḫod'aşçiy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
müneccim	münäccim	astroloğ	juldızğa karap bal aşuvşı	balçı, tölgöçü, dalıçı
münekḳḳit	münäġġid, täṅġidçi	täṅḳitsi	sınşı	sınçı
münevver	ziyālı, münävvär	ziyalı, ukımışlı	ziyalı	zıya, bilimdū̃
münferit	färdi, täk täk	ayırı-ayırı, üzinä ayırı(m)	jeke-jeke, kağas	oboçolonğon
münhal	boş yer (ştat vāhidi)	buş urın (ştat)	bos orın	boş orun
münhasır	mähdūdiyyätli, mähṣūsi	mähṣus, siklänilgän	şektelgen, şektevli	çektelgen
müntesip	bir mäsläkä bağlı olan	iyärivsi, bäyli bulğan	karastı, tiyisti	tiyeşelū̃, karaştū̃
münzevī	yalğız yaşayan, tärki-dünya	yalğız yäşävsi, zahit	sayak, takuvalık, daralık	elden bezgen, tarkı dünüyö
müphem	mübhäm	tomanlı, bilgili bulmağan	küṇgirt, kümeski, bulınğır	belgisiz, tüşünüksüz
müptelâ	mübtäla	äväs(li), komar(lı)	ävestengen, kumar	kınık alğan
müptezel	hörmätsiz	hıyhız, bäyähi töşkän	katardağı, jupını	ortoço, katardağı, cupunu
mürācaat	mürāciät	möräjäğät, baş orov	ötinüv,bas uruv; arızdanuv	ötünū̃, kayrılū̃
müräl	ikiüzlü	iki yözlö	eki jüzdi	eki cüzdū̃
mürebbiye	müräbbiyä	bala-sağa tärbiyälävsi katın	bala bağuvşı äyel	bala bağūçu ayal
müreffeh	tämin olunmuş	uṇışlı, imin	dävletti, dünyeli	dōlöttū̃; bay

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
münäccim	astroloğ	müneççim	münäccim	astrolog
munakkıd, tänkıdçi	tänkıytçi	tankītçı	tänkıtçi	kritik
ziyàli, munävvär	ziyalı, ukımışlı	sovatlı, okuvlı	münävvär	intelligentnıy; prosveşçönnıy
älàhidä, äyri-äyri	ayırı-ayırı, üzinä ayırı(m)	ōzbaşdak, yeke ōzi	alahidä, ayri-ayri	obosoblennıy, izolirovannıy
boş orin	buş urın (ştat)	boş orun, vakantsiya	boş orun	nezan'atıy; vakantnıy
mahşus, çeklängän	mahşus, çiklängän	niyetlenen	çäklängän, mähşus	ograniçennıy çem-l.
mänsüb	iyärüçi, bäyli bulğan	değişli, bāğlı	tegişlik, mänsup	prinadlejaşçiy, sv'azannıy
zàhid, tärki-dunyàçi	yalğız, biklänip yäşävçi, zahit	terkidünyā, garasöymez, yekemen	zahit, onçä, tänha	otşel'niçeskiy, zatvorniçeskiy
nàma'lüm, mubhäm	tomanlı, bilgili bulmağan	düşnüksiz, bulaşık	namälum, bälgüsiz	neopredelönnıy, tumannıy
mubtälà	äväs(li), komar(lı)	hövesli, humārlı	muptila	pristrastivşiys'a
hürmätsiz, kıymätsiz, ähämiyätsiz	sıysız, bäyäsi töşkän	sılāğsız, hormatını gaçıran	addi; bäzdürgän	zaur'adnıy; obestsenennıy
muràcäät	möräcäğat', baş oru	hāyış etme, yüz tutma	müräciät	obraşçeniye
ikkiyüzlämäçi	iki yözli	ikiyüzli, dönük	ikki yüzlük	litsemernıy, dvuliçnıy
murābbiyä	bala-çağa karavçı ḫatın	eneke	müräbbiyä	vospitatel'nitsa, guvernantka
dävlätmänd, bädävlät	uŋışlı, imin	gurplı, bārlı	bay, dölätlik	blagopoluçnıy; zajıtoçnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mürekkep (yazı için)	müräkkäb	kara (yazıv ösön)	sıya	sıya
mürekkep	müräkkäb	katmarlı, butalsık, katlavlı	kurastırılğan, kuramdı	kurama, kuralğan, tüzülgön
mürettebat	ekipaj	ekipaj, komanda, sostav	ekipaj, komanda	ekipaj
mürettip	mürättib	linotipist, naborşçik	terüvşi	terŭçü
mürit	mürid	mörid	müriyt; şäkirt	şakirt, murut
mürşit	mürşid	mörşit, yul kürhätivsi	mürşit, ustaz (diniy)	mürşit, damılda
mürteci	mürtäce	reaktsioner	kertartpa	reaksiyaçı
mürūruzaman	hügūġi möhlät	vakıtı ütkänlik, küptängilik	eskirüv merzimi	mŏnöt; mŏnötü ötköndük
müsāade	müsāidä, izn	röhşät	ruksat	uruksat
müsābaka	müsābiġä	yarış(ıv), uzış(ıv)	jarıs, bäseke	meldeş, carış
müsādeme	vuruşma	korallı bäriliş	soktığısuv, kaktığıs, urıs-keris	kağılış
müsādere	müsādirä	konfiskatsiya (läv)	konfiskelev	konfiskasiyalō
müsāit	müsāid	kulay, yaylı, unaylı	kolaylı, ıŋğaylı, utımdı	ıŋğaylū
müsāmaha	yumşaglıg	kiŋ (yomşak) künjillik	meyirimdilik, jumsaktılık	keçirimdūlük
müsāmahakâr	yumşag, märhämätli	kiŋ (yomşak) künjilli	tözimdi, meyirimdi, kişi peyil	keçirimdū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
siyàh	kara (yazu öçin)	sıyā	siya	çernila
müräkkäb	katlaulı, çitin, butalçık	gārışık, gatışık	müräkkäp	slojnıy, sostavnoy; kombinirovannıy
ekipaj	ekipaj, komanda, sostav	ekipaj	ekipaj, top	ekipaj; komanda
härï terüvçi	linotipist, naborşçik	harp yığnaycı	härp tärgüçi	naborşçik
murid	mörid	mürīt, şāğirt	mürid, ägäşküçi	mürid
murşid	mörşit, yul kürsätüçi	halīpa, ussāt	ustaz	mürşid
teskäriçi, reaksioner	reaktsioner	reaktsioner	äksiyätçi	reaktsioner
müddäti ötgänlik	vakıt ütkänlik	möhlet mütdeti	hokukıy möhlät	davnost'; srok davnosti
ruhşät, izn	röhşät	ruğsat	ruhşat, icazät	razreşeniye, pozvoleniye; dozvoleniye
musàbaka	yarış(u), uzış(u)	yārış	musabiḳä	sorevnovaniye, sost'azaniye
toknäşiş, urişiş, àlişiş	korallı bäriliş	çaknışık, uruşmak	tokunuş	stolknoveniye; stıçka, shvatka
musàdärä	konfiskatsiya (läv)	konfiskleme	musadirä	konfiskatsiya
kuläy, onğay	unay, caylı, unaylı	onaylı, āmatlı	uyğun, muvapık	udobnıy
şafkatlilik, säbr-tàkatlilik	kin (yomşak) künjlllilik	geçirimlilik	könjli yumşaklık	snishoditel'nost'
şafkatli, säbr-tàkatli	kin (yomşak) künjilli	geçirimli	könjli yumşak kişi	sinshoditel'nıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
müsāmere	müsāmirä	(mäktäptä) kisä, veçer	savık keşi, tänşertenğilik (okuvşılardın)	keçe
müsāvat	bärābärlik	tigizlik, tinlik	teñdik	teñdik
müsāvi	tän, bärābär	tigiz, tiñ, birźäm	teñ	teñ
müseccel	ġeyd olunmuş, suyahıya alınmış	kara isimlikkä indirilgän insan	sot tizimine engizilgen	kattalğan
müsekkin	sākit edici	tınıslandırğıs	basatın (däri); tınışdantıratın	tınçıtūçu, basıltūçu
müshil	işlätmä därmanı	is yomşarta torğan darıv	iş jürgizetin däri	iç ötkörūçü darı
müslüman	müsälman	mösölman	musılman	musulman
müspet	müsbät	ıñğay, pozitiv	jağımdı, oñ	oñ, cakşı
müsrif	israfçıl, bädhärc	äräm-şäräm itivsi, tuzzırıvsan	şaşkış, ısırapşıl	ısırapkor
müstahak	müstähäġ	layık	turarlık, layık (jazağa t.s.)	ılayık
müstahdem	hjdmät edän, pulla işläyan	hjzmätländirivsi, işlävsi	kızmet etüvşiler	teylōçü kızmatker
müstahsil	istehsal edän	yitiştirivsi, işläp sığarıvsı	öndirgiş	öndirūçü
müstakbel	müstäġbäl, gäläcäk	kiläsäk(tägi)	keleşek, bolaşak	keleçek, boloçok
müstaḳil	müstäġil	möstäḳil, azat, hör	tävelsiz, bağınışsız	erktū, bağımsız

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
keçä	(mäktäptä) kiçä, veçer	ağşam, dabara (mekdepde)	keçä	veçer, veçerinka
tenglik	tigizlik, tinlik	deŋlik	täŋlik, baravärlik	ravenstvo
teng	tigiz, tiŋ, birdäm	deŋ	täŋ, baravär	ravnıy
royhatdä turuvçi, hatgä tuşuvçi	kara isimlikkä kirtilgän insan	belliğe alnan, hasāpda duran	kara tizimgä kirgüzülgän	zaregistr-irovannıy; zanesönnıy v reyestrı suda
tinçläntiruvçi dàri	tınıçlandırğıç	încaldıcı dermān	teçlandurudiğan dorilar	uspokoitel'noye (sredstvo)
sürgi	iç yomşarta torğan daru	içiŋ süryān dermān	sürgä	slabitel'nıy, slabitel'noye (sredsvo)
müsülmàn	mösilman	musulmān	musulman	musul'manin
musbät	uŋay, pozitiv	polojitel, oŋat, govı	musbät, icabi	v razn. znaç. polojitel'nıy
isràfgär	äräm-şäräm itüçi, tuzdıruçı	pul sovrağan	israphor, bizär	rastoçitel'nıy
làyık, munàsib	layık	lāyık, etmişine görā	layık	poluçivşiy po zaslugam
yàllänmä işçi (hızmätçi)	hızmätländirüçi, işlävçi	hızmatkār	hızmät kılğuçilar	rabotayuşçiy no naymu; vol'nonayomnıy
işläb çikaruvçi, mähsülàt yetiştirüvçi	citiştirüçi, işläp çığaruçı	öndürici	işläp çikarğuçi	proizvod'aşçiy
keläcäkdägi, istıkbàldägi	kiläçäk(tägi)	gelcek, gelcekki	keleçäktiki	buduşçiy
mustäkıl	möstäkıl, azat, hör	erkin, özbaşdak, garaşsız	mustäkil	nezavisimıy, samostoyatel'nıy; otdel'nıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
müstāmel	işlänilmiş	kullanılğan, totolğan	ustalğan, koldanılğan	koldonulğan
müstear	läġäb	kuşamat isim	oydan şığarılğan at	lakap at
müstehcen	pornografik	ädäphiz, oyathız	kelissiz, ädepsiz, önegesiz	adepsiz, çeki, uyat
müstehzī	istehzālı	mıskıllı kölüsän, mıskıllavsı	kekesin, mıskıldı, kelemejdi	mıyığınan cılmayğan, kakşıktağan
müstemleke	müstämläkä	koloniya	otar	otorçuluk
müstenit	istinad edilän	tayanılğan	negizdelgen, süyengen	tayanılğan, negiz
müstenkif	bitäräf	tavıs birmäy kalıvsı	kalıs	kalıs
müstensih	(yazmanı) köçürän	küsirip yazıvsı	köşirüvşi, köşirmeşi	köçürmöçü
müsterih	sākit, dinc	tınıs, sabır	tınış, sabırlı, baysaldı	tınç, cay
müstesnā	müstäsna	üzinä ayrım, ğädättän tış	tañkalarlık, ğajayıp	özgöçö, ayrıkça
müsteşar	nāzir müāvini	ministr urınbasarı	ministr orınbasarı	ministirdin orun basarı
müsteşrik	şärġşünas	könsığıştı öyränivsi	şığıstanuvşı	çığış tänüçu
müstevlī	istilâçı	ilbasar, basıp alıvsı	basıp aluvşı	basıp alüçu
müsvedde	garalama	karalama	şiymay	kara cazū
müşāhede	müşāhidä	karap torov, küzätiv	baykav, bakılav, karav	baykō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
işlätilgän, kollänilgän	kullanılğan, totılğan	ulanılan, gollanılan	tutulğan, işlitilgän	upotreblönnıy, poderjannıy
yäşirin nàm	kuşamat isim	gizlīn āt	oydurma (isim)	vımışlennıy (ob imeni)
behäyà, uyätsiz	ädäpsiz, oyatsız	ahlāksız, edepsiz	ädäpsiz, uyatsiz	nepristoynıy, nepriliçnıy; beznravstvennıy
piçingçi	mıskıllı kölüçi, mıskıllavçı	içyakgıç (ācı) gülen	mäshjirili	yazvitel'nıy; ironiçeskiy
müstämläkä	koloniya	koloniya, golastı	müstämlikä	koloniya, kolonial'noye vladeniye
täyänilgän, süyänilgän	tayanılğan	dayanyān, esāslanyān	asaslanğan, tayanlanğan	opirayuşçiys'a; baziruyuşçis'a
betäräf	tavıs birmi kaluçı	saklanan	bitäräp, avaz beriştin vaz käçkän	vozderjavşiys'a ot golosovaniya
kàtib	küçirip yazuçı	göçürici, kātip	pütükçi, köçürüp yazğuçi	perepisçik
ḥàtircäm, tinçlängän	tınıç, sabır	dīnç, rāhat	ḫatircäm	spokoynıy
mustäsnà, istisnà	üzinä ayrım, ğadättän tış	üytğeşik, ayratīn	mustäsna, ayrim	isklüçitel'nıy, neordinarnıy
väzir muàvini	ministr urınbasarı	ministriŋ orunbasarı	muavin ministr	zamestitel' ministra
şarkşunàs	köntçığışnı öyränüçi	gündoğarşınās	şärḳşunas	vostokoved, oriyentalist
istilàçi	ilbasar, basıp aluçı	basıbalıcı	istila kılğuçi, baskunçi	zavayovıvayuşçiy, zaḫvatıvayuşçiy
kàrälämä	karalama	garalama	taza köçürülmigän kol yazma	çernovik
muşàhädä, küzätiş	karap toru, küzätü	sīnlama, gözegçilik etme	karaş, baykaş	nablüdeniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
müşahhas	müşähḫäs	anık, bildäli, konkret	naktı, nak	tak, anık
müşāhit	müşāhid	küzätivsi	baykavşı, bakılavşı	baykōçu
müşāvere	müşāvirä	käŋäş	keŋes, mäjilis	keŋeş, masilat
müşāvir	müşāvir	käŋäşsi	keŋessi	keŋeşçi
müşfik	müşfiġ	märḫämätli, mihirbanlı, bavırmal	meyirban, kayırımdı; biyazı	carōker, mērimdū
müşkül	müşkül	möşköl, kıyın, avır	kıyın	kıyın, müşkül
müşkülât	müşkülât	kıyınlık	kıyındık	kıyındık
müşkülpesent	iradcıl, çätin bäyänän, müşkül päsänd	talapsan, haylansık	tañdağış, taldağış, talğampaz	caktırbağan
müşterek	müştäräk	urtak, döyöm, ğomumı	ortak, birlesken	ortok
müşteri	müştäri	hatıp alıvsı	satıp aluvşı	satıp alūçu
mütālâa	mütāliä	uy, fikir, (küz) karaşı	pikir, oy; tüsinik	köz karaş, pikir
mütāreke	mütārikä	yaraşıv	kelisim, bitim (uvakıtşa)	caraşū, ok atūnu toktotū
müteaddit	bir çoḫ	küp hanlı, törlö-törlö	är-türli, köp(san)	köp sandū; köp türdū
müteahhit	podratçı	tözövsi, podr'atçik	merdiger	caldanūçu, bödürötçü

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
anık	anık, bilgili, konkret	anık, tākīk	enik, konkret	konkretnıy
küzätüvçi	küzätüçi	sīnçı, gözeğçi	baykığuçi	nablüdatel'
kengäş, mäslähät	kiŋäş	geŋeş, maslahat	mäslihät, keŋäş	sovet, soveşçaniye
mäslähätçi	kiŋäşçi	geŋeşçi, maslahatçı	mäslihätçi	sovetnik
muşfık, şafkatli	mihirbanlı, kızğanuçan, ayauçan	nāzik, mılāyım	nazuk, mulayim	nejnıy, m'agkiy; sostradatel'nıy
müşkül	möşkil, kıyın, avır	müşğīl, kīn, ağır	müşkül, kıyin	trudnıy, zatrudnitel'nıy
müşkülàt, kıyinçilik	kıyınlık	müşğīllik, kīnçılık	müşküllük	trudnosti', zatrudneniya
incık	saylançık, törlänçik, taläpçän	talap edici, ıncık	incik, kıltamak	razborçivıy, pridirçivıy, kapriznıy
müştäräk, umumiy	ğomumi, urtak	umūmı	umumi, ammivi, müştäräk	obşçiy
ḫaridàr	satıp aluçı	müşderi	ḫeridar, setivalğuçi	pokupatel'
oy, fikr, mulàhäzä	uy, fikir, (küz) karaş	garayış, pikir, ōy	pikir, mulahizä	soobrajeniye; mneniye
yäräş, yäräşiş	yaraşu	yaraşık	yarişiş	peremiriye
bir kançä, köp sànli	küp sanlı, törli-törli	birnāçe, her dürli	köp sandiki	mnogoçislennıy; razliçnıy
püdrätçi	tözüçi, podradçik	potratçı	podratçi, işni duŋ alğuçi	podr'adçik

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mütebessim	gülümsäyän	kölәs yözlө	külegeş; külim köz	külümsürögön
mütecānis	bir cinsli	tin, bir törlö	birtekti, birkelki	bir türdū, birdey
mütecāviz	täcāvüzkâr	agressiv, basıp alıvsı	ızbarlı, aybattı; javızdık	çabūlçu, agressivdū
mütecessis	maraglanan	kızıkhınıvsı	kızık kumar; ävestik	kulak türgüç
müteessir	mütäässir	kayğılı, hağışlı	kayğılı, könjili eljiregen	munjdū, kayğılū
mütefekkir	mütäfäkkir	filosof, filosofiya bilgisi	oyşıl, kemenger	oyçul
mütehassıs	mütähjässis	bilgis, spetsialist	maman	adis
mütekābiliyet	garşılıglı olma	bäräbär(lik) kilişiv	eki jaktılık, özara	äki taraptūluk
mütemādiyen	davamlı	tuktamastan, tuktap tormayınsa	udayı, üzdiksiz, däyim	dayıma
mütemāyil	mähäbbät bäsläyän, hoşlanan	künjili yatkan	könjili avğan, unatkan	caktōçu
mütercim	mütärcim	tärjimäsi	avdarmaşı	kotormoçu
müteredditt	mütäräddid	kararhız, ikilänivsi	şübälanğan, kümändanğan	arşar, olku-solku
müteşebbis	täşäbbüskâr	initsiativalı	ıntalı, pısık, tapkır	demilgeçi
müteşekkil	mütäşäkkil	tözölgän	kurama, kurılğan	tüzülgön, kurulğan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
täbässüm etuvçi	köläç yözli	güleğen, gülek	täbässum kılğuçi	ulıbayuşçiys'a, ulıbçivıy
bir hjl, bir cinsli	tin, birtörli	bir menşeş, bir dürli	bir türlük	odnorodnıy, gomogennıy
täcàvüzkàr	agressiv, basıp aluçı	gazaplı, agressiv	tacavuzkar, agressiv	agressivnıy, napadayuşçiy
sinçkàv	kızıksınuçı	bilesiğelici, bilmäğe hövesceň	bilişkä kızıkkuçi	lübopıtnıy
ğamgin	künjilsiz, sağışlı	hasratlı, gussalı	mutäässir, hjapa, ğämkin	peçal'nıy, grustnıy
mütäfäkkir	filosof, filosofiya bilgiçi	akıldār	mutäpäkkür	mıslitel'
mutähjassis	bilgiç, spetsialist	spetsialist	mütähjässis	spetsialist
özärà	bäräbär(lik) kilişü	iki taraplayın, özāra	hämkarlik, lapkutlik	vzaimnost'
dävàmli, tohjtämäsdän	tuktamastan, tuktap tormıyınça	dövāmlı, üznüksiz	tohjtimay, üzlüksiz	neprerıvno, besprestanno, postoyanno
màyil, yàktiruvçi	künjli yatkan	hālayān, meyilli	yakturğuçi, yaratkuçi	simpotiziruyuşçiy; raspolójennıy
tärcimàn	tärcimäçi	tercimeçi	tärciman	perevodçik
täräddüdlänüvçi, ikkilänüvçi	kararsız, ikilävçi	ikōylı, yaydancaň	arisalda, ikkilängän	koleblüşçiys'a, somnevayuşçiys'a
täşäbbüskàr	initsiativalı	İşceň, işevür	täşäbbusçan, tapkur	proyavl'ayuşçiy initsiativu; predpriimçivıy
täşkil tàpgän, tuzilgän	tözilgän	ıbārat	täşkil kılınğan	sostoyaşçiy, sostavlennıy, obrazovannıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
mütevāzı	alçagkönüllü	tıynak, basalkı	karapayım, kişipeyil, sıpayı	cönököy, karapayım
müteveccih	mütäväccih	bir yakka yünälgän	beti burılğan, bağıttalğan	bağıt alğan, bettegen
müthiş	müdhiş	kurkınıs, kotoskos	korkınıştı, üreyli	korkunuçtū
müttefik	müttäfiġ	birläskän	odaktık, odaktas	birikken
müvekkil	müväkkil	yaklanıvsı	korğaluvşı	caktōğo alınğan künōkör
müyesser	müyässär	nasip	näsip, buyırğan nesibe	nasip
müzākere	müzākirä	käŋäşmä	talkılav	keŋeşme
müzāyede	müzāyidä	auktsion	savdalav	kim aştı, auksion
müzevir	ḫäbärçi	oşaksı, äläksi	şağımşı, şağımkor, jalakor	çağımçı, söz taşūçu

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kämtär, tävàzeli	tıynak, ädäpli	ağras, salıkatlı	saddi, kiçik peil, eğır-besık	skrómnıy, krotkiy
yönälgän	yünälüçi	bakā, tarap	karitilğan, tikilgän	napravlennıy, ustremlönnıy
müdhiş, dähşätli	kurkınıç, kotoçkıç	elhenç, gorkunç	mudhiş	straşnıy, ujasnıy, oçen' silnıy
ittifàkçi	birläskän	birleşen	ittipakdaş	soyuznıy
himàyä àstidägi	yaklanuçı	āklavçīnıŋ gōrayān ādamı	himayä astidiki	podzaşçitnıy
müyässär	nasıyp	miyesser, nesīp	nesip	podarennıy bógom
muzàkärä, mäslähätläşiş	kiŋäşmä	maslahatlaşma	muzakirä	delovaya beseda; soveşçaniye
kimàşdi sävdàsi	auktsion	auktsion,kim yokarı edip satma	törük kılip setiş, auktsion	auktsion
çäkımçi	oşakçı, äläkçi	şuğul	çekımçi	donosçik

N

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
naaş	nä'ş	üliknıŋ jäsädi	kebindi markum	sōk
nabız	näbz	tamır tibişi, pul's	tamır soğuvı	tamırdın kağışı
nādīde	nādidä	hiräk osray torğan	bolıp körmegen; siyrek	seyrek
nādir	nādir	hiräk, yış bulmağan	siyrek kezdesetin	seyrek kezdeşken
nādiren	nādirän	hiräk-miräk	anda-sanda, siyrek	seyrek, az
nafaka (çocuk için)	aliment	aliment	aliment	aliment
nāfile	faydasız	buşka, faydahız	zaya, tekke, tükke turğısız	bekerge, paydasız
nağme	nägmä	köy, mon, melodiya	makam, än, küy	obon
nāhıye	nāhiyä	böyök avıl	aymak	çoŋ kıştak
nāhoş	ḫoşagälmäyän	nasar, künjilhiz, unayhız	jağımsız, süykimsiz	könjülgö cakpağan
nāil	nāil	irişkän, ölgäşkän	jetken, layıktalğan	cetken
nakarat	näġärat	kuşımta	kayırma, kayırması	kayırma
nakavt	nokaut	nokaut	esengirev (sport), talıksuv	nokaut, esin odara koyū
nakdī	nağdı	aksa minän	akşalay, akşa	akça menen

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
cäsäd	üliknің cäsädi	ceset	cäsät	grób s pokóynikom
tàmir urişi	tamır tibişi, pul's	puls, damar urğusı	tomur	pul's
kämyàb, nàdir	siräk oçrıy torğan	seyrek	misli körülmigän, acayip	nevidannıy; redkiy
nàdir	siräk, yış bulmağan	görlüp eşidilmedik, seyrek	nadir	redkiy, redko vstreçayuşçiys'a
àz, käm, nàdir	siräk-miräk	seyrek, āz	az, şalaŋ	redko, izredka
aliment	aliment	aliment	näpiḳä, aliment	alimentı
fáydäsiz, àrtıkçä	faydasız, buşka	bīderek, boş, peydāsız	paydisiz, bihüdä, bikar	naprasnıy, tşçetnıy
nağmä, àhäng	köy, mon, melodiya	nağma	nägmä	motiv, melodiya
kättä kışlàk	böyik avıl	ulı öba	çon yeza	nahjye
nàhşuş, yàkımsiz	naçar, künjilsiz, unaysız	yakımsız, yaramaz	nahoş, könülsiz	nepriyatnıy; protivnıy
erişgän, säzàvàr bolgän, nàil bolgän	irişkän, ölgäşkän	yetişen, yeten	nail, yetişkän	dostigşiy
nakaràt	kuşımça	gaytalama (aydımda)	kayturma	pripev
nokaut	nokaut	nokaut	nokaut	nokaut
näḳd, pulgä àid	akça bilän	nağt, pul	näh	denejnıy; naliçnıy - o den'gah

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
nakış	nahjış	näkış	nakış, örnek	oyū, oyum
nakil	köçürmä	küsiriv, taşıv, iltiv	köşirüv	köçürū
nakit	nağd pul	kuldağı aksa	akşa, pul	nak akça
naklen	köçürüb, köçüräräk	küsirip (alıv)	köşire, karay	köçürüp, köçürū menen
nakletmek	nägil etmäk, köçürmäk	küsiriv	köşirüv	köçürū
nakliyat, nakliye	nägliyyat	yök taşıv (iltiv) işläri	köşirüv; kölik	cük taşū
nal	nal	dağa	tağa, näl	taka
nalbant	nalbänd	timirsi	temirşi, nälşi	takaçı
nalın	tahjta şapşap	sandali(y)	jenjil ayak kiyim	cığaç but kiyimi, sandal
nam	nam	abruy, dan, şöhrät	atak, danjk	atak, danjk
namaz	namaz	namaz	namaz	namaz
nāmert	nāmärd	äşäkį, yavız, tübän	aramza	kara sanatay, cüzü kara
namlu	lülä	köbäk, köpşä	okpan, unğı, avız (mıltık)	mıltıktın sayı (özu)
nāmus	nāmus	namus	namıs	namız
namzet	nāmizäd	kandidat	talapker	talapker

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
nakş	näkış	nağış	näkış	ornament
köçiriş	küçirü, taşu, iltü	daşama, äkitme	köçürüş, toşuş	perevozka, transportirovka
näḳd pul	kuldağı akça	nağt (pul)	näḫ pul	naliçnıye den'gi
köçirib	küçirip (alu)	geçirip (almak)	köçürüp	putöm perevoda
köçirmàk	küçirü	daşamak, äkitmek	köçürmäk	transportirovat', perevozit'; peremeşçat'
yük tàşiş, köçiriş	yök taşıv (iltü) işläri	yük daşama	cük toşuş (köçürüş)	transportirovka, perevozka
täka	dağa	nāl	taka	podkova
täkaçi	timirçi	demirçi ussa	taḳiçi	kuznets, koval'
yàğàçdän kılingän şippäk	sandali(y)	sandal	yağaçtin yasalğan ayak kiyim	derev'annıye sandalii
şuhrät	abruy, dan, şöhrät	āt-ābray, şöhrāt	atak, şöhrät	slava, izvestnost'
nàmàz	namaz	namāz	namaz	namaz
nàmärd	äşäḳi, yavız, tübän	nāmārt	namärt, mutähhäm	besçeloveçnıy; nizkiy; podlıy
miltık yàki top àğzi	köpşä, köbäk	nīl	miltık eğızi	dulo, stvol
nàmus	namıs	nāmıs	namus	çest', dostoinstvo
nàmzàd	kandidat	kandidat	namzat, kandidat	kandidat

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
nāne	nänä	bötnök	jalbız	calbız
nankör	nankôr	ķäźir bilmägän	kara bet	cakşılıktı bilbegen
nar	nar	nar, granat	anar	anar
nāra	nä'rä	hörän, avaz	ayğay, jekirüv	kıykırık, ayğay
nārenciye	sitrus meyvələri	tsitrusovıyı	tsitrus	siturustar
nargile	sulu ġälyan	ḫurḫur, kal'yan, nargilä	suvlı kor-kor, kalyan	korkuratma
narh	dövlät ġiymäti	bildalängän ḫak	kesimdi bağa	nark
nārin	nārın	yoka, näźik, säŋgil	näzik, jiŋişke	nazik
nasıl	necä	nisik, ninday	kalay, kanday	kanday
nasılsa (her nasılsa)	nädänsä, haradansa	nisiktir, nindäyźir	kalayşa	kantip, kandayça
nasılsa (elbette)	älbättä	älbittä, bildäli	älbette, äriyne, sözsiz	kanday bolso da, emne bolso da
nasır	gabar	höyäl	küs	çor
nasīhat	näsihät	käŋäş, ügit-näsihät	akıl, keŋes, uvağız	nasıykat, keŋeş
nasip	näsib	ölöş, kisäk	jazmış, tağdır	nasip
nāsir	nāsir	proźaik	jazuvşı, prozaşı	cazūçu, kara sözçü

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yalpiz	bötnik	narpız	yalpuz	m'ata pereçnaya
nànkör	kadir bilmägän, bilmävçi	gadır bilmez	ḳädir bilmäydiğan	neblagodarnıy
änàr	nar, granat	nār	anar	granat
nä'rä, kıykırık	sörän, avaz	ses, nağra	närä, kıçkıriş	krik, zov
sitrus ösimlikläri	tsitrusovıyı	tsitrus ösümlikleri	tsitruslar	tsitrusovıye
nàrgilä, çilim	nargilä, kal'yan	suv çilim	çilim	nargile, kal'yan
dävlät närhı	bilgilängän hak	nırh, baha	närh, dölät bahasi	taksa; kazönnaya tsena
nàzik	yuka, niçkä, näzik	nāzik, İnçe	nazuk, zeyip	tonkiy, hrupkiy
kandäy	niçik, nindi	nāhīli, nenenşi	kandak	kakoy?, kakov?, çto za?
kandäydir, kandäy bolsä häm	niçiktir, nindidir	nāhīli-de (her niçik-de) bolsa	kandakta, kandak kılip	kak-to, kakim-to obrazom
älbättä, kandäy kılib bolsädä	älbättä, bilgili	elbetde	kandak kılip bolmisun	ob'azatel'no; koneçno
kadàk, kavärık	söyäl	gābarçık	kadak, kapartma	mozol'
näsihät	kiŋaş, ügit-näsıyhät	nesīhat	nesihät	sovet; nastavleniye
näsib	öliş, kisäk	nesīp	nesip	dol'a, uçast', udel
pràzaik, yàzuvçi	prozaik	prozaçı, yazıcı	yazğuçi	prozaik

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
nāşir	nāşir	näşir itivsi	bastıruvşı, bastırıp şığaruvşı	basmakanaçı, kitep çığarūçu
naz	naz	irsäklik, kılansıklık	kılımsuv, nazdanuvşılık	naz, nazdık
nazar (değmek)	näzär (göz) (däymäk)	küz (tiyiv)	köz (tiyüv, ötüv)	nazar, (tüşū), köz (tiyü)
nazaran	görä	kürä, karay, karap	boyınşa, karağanda	karağanda
nazarī	näzäri	teoretik	teoriyalık	teoriyalık
nazariye	näzäriyyä	teoriya	teoriya	teoriya
nazarlık	näzärlik	bitiv, tılsım	tumar, boy tumar	köz monçok
nazım	näzm	şiğır	ölen, akındık	ır
nāzır	täräf, garşı	karap torovsı	karağan, bağıttalğan	karağan
nāzik	ädäbli	näzäkätli, ädäpli, ipli	ädepti, körgendi, sıpayı	sılık, sıpā
nāzikâne	ädäblä	ädäp, (näzäkätlik) bilän	ädeppen, sıpayı, sızılıp	sılık
nazīre	näzīrä	iyärip (okşatıp) yazılğan	eliktev ölenj	tūrama, tūrap cazılğan ır
nazlanmak	nazlanmag	irsäkliklänıv, kılansıklanıv	nazdanuv, kılımsuv, erkelev	nazdanū, kılıktanū
ne	nä	ni, nämä, närsä	ne, nemene	emne, ne

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
nàşir	näşir itüçi	neşir edici	näşir ätküçi	izdatel'
nàz, nàz-käräşmä	köyäzlik, kılançıklık	näz, näz-kereşme	naz	koketsvo, jemanstvo
köz tegiş	küz (tiyü)	göz (değmek)	köz (tägmäk)	sglaz
körä, binàän	kürä, karıy, karap	görä	körä, binaän	soglasno, soobrazno s,po; sud'a po
näzäriy	teoretik	teoretiki	näziriy	teoretiçeksiy
näzäriyä	teoriya	teoriya, tağlīmat	näziriyä	teoriya
tumàr	böti, tılsım	göz moncuk	köz monçak, tumar	talisman ot sglaza
näzm	şiğır'	şığır, poeziya	näzm	poeziya
karägän	karap toruçı	bakyān, garayān	nazir, mänzirä, körünüş	smotr'aşçiy
nàzik, hµşmuàmälä	kiçilikli, näzakätli, ädäpli	sıpāyı, salıkatlı	nazuk, sipagär	vejlivıy, delikatnıy, taktıçnıy
àdàb bilän, hµşmuàmälä bilän, näzàkät bilän	ädäp, (näzakätlilik) bilän	sıpāyıçılık bilen	nazakät bilän	vejlivo, delikatno, taktiçno
näzirä	iyärip (oh̨şatıp) yazılğan	nazīre	nazirä, täk̨lit şeyir	podrajatel'noye stih̨otvoreniye
nàzlänmàk, nàz kılmàk	köyäzlänü, kılançıklanu	näz etmek	nazlanmak	koketniçat', jemanit's'a
nimä, ne	ni, närsä	näme	nä, nemä	çto?

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ne ... ne	nä... nä(dä)	ni ... ni	ne ... ne (olumsuz fiil ile)	da ... da (olumsuz fiil ile)
nebātī	nabatı	üsimliktän yahalğan	ösimdik	ösümdük(tön)
nebze	az, çoh az	bik az, bäläkäy ginä	öte az, kişkene, azğantay	en az
necip	näcib	asılzat, asıl höyäk	asıl	asıl
nedāmet	nädāmät	ükiniv, ükinis	ökiniş	ökünü
neden	nä üçün, niyä	ni ösön, nigä, niliktän	nege, nelikten, ne sebepti	emne üçün, nege
neden (sebep)	säbäb	säbäp, hıltav	sebep	sebep
nedense	nädänsä	bilinmägän biräy säbäptän	nelikten (belgisiz)	belgisiz sebepten
nefāset	näfislik	kürkämlik, näfislik	äsemdik	kıldattık, körkömdük
nefer	sırāvi	soldat, r'adovoy	katardağı	katardağı asker
nefes	näfäs	hulış, tın alıv	dem aluv, tınıs	dem, dem alü
nefis (nefs)	näfs	insandın üz-üzligi	özdik	adamdın özü, özdük, kimdik
nefis (çok güzel)	näfis	kürkäm, näzik, näfis	öte jaksı	kıldat, körköm, köz
nefret	nifrät	näfrät	jiyirkenüv, unatpav	ciyirkenü
nehir	nähr	olo yılğa, där'ya	özen, darya	darıya

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
nä ... nä	ni ... ni	ne ... ne	nä ... nä (olumsuz fiil ile)	ni...ni
ösimlikdän àlingän	üsimliktän yasalğan	ösümlik (den)	ösümlüktin täyyarlanğan	rastitel'nıy
àzginä, àz-màz	bik az, bäläki ginä	āz, āzacık	azğına, nahayiti az	nebol'şoye, (maloye) koliçestvo
äsl	asılzat, asıl süyäk	asıl	asıl, näcip	blagoródnıy
nädàmät	ükinü, ükiniç	ökünç, puşmān	nadamät, eçiniş, puşaymanlik	raskayaniye, sojaleniye
nimä üçün, negä, nimägä	ni öçin, nigä, niliktän	nāme üçīn (sebāpden)	nemişkä, nemä üçün	poçemu?, otçego?
säbäb	säbäp, sıltav	sebāp, bahana	säväp	priçina
negädir, nimägädir	bilgisiz birär säbäptän	nāme üçindir	nemişkidu	poçemu-to, otçego-to; po neizvestnoy priçine
näfàsät	kürkämlik, näfislik	nepīslik, inçelik, gözellik	napasät	izıskannost'; iz'aşçestvo
àddiy äskär	soldat, r'adovoy	esğer, soldat	addi äskär	soldat, r'adovoy
näfäs	sulış, tın alu	dem, nepes	näpäs	dıhaniye
insänning özligi, màhiyäti	insannıŋ üz-üzligi	nebis	näps, insan mahiyiti	sam (samost')
näfis	kürkäm, näzik, näfis	nepīs, ovadan	näpis, napasätlik	izıskannıy
näfrät	näfrät	yiğrenç	näprät	otvraşçeniye
däryà	olı yılğa, därya	deryā	däriya	reka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
nekāhet	ḫastälik sonrası	köshöẓlök, kärhiẓlik (ḫastalıktan hurı)	älsizdik (avruvdan keyin)	ōrudan kiyinki alsızdık
nem	näm	yivişlik, dım(lılık)	dım, sız, ılğaldık	nım
nene, nine	nänä	öläsäy, äbi	kempir; äje, ulı şeşe	çoŋ ene
nerede	harada	kayda	kayda? kay jerde?	kayda
nereden	haradan	kaydan, kayhı yirẓän	kaydan? kay jerden?	kaydan
neredeyse	az gala, az galdı ki	sak kına, köskä ginä	az ğana, areŋ degende	bir az ğana, araŋ degende
nereli	haralı	kay(hı) yirdän, kaydan	kaydan?	kaysı cerdik
neresi	harası	kayhı urın, kay yir	kaysı, kaysısı	kaysı cer, kayer
nereye	haraya	kaya, kayẓa	kayda	kayda
nergis	närgiz	närkäs	närkes	narsis
nesep	näsäb, kök	näsil-näsäp, kilip sığış	ata-tegi	ata tegi
nesil	näsil	näsil, bıvın	näsil, ata, tukım	tukum, mūn
nesir	näsr	näsir, proẓa törö	kara söz	kara söz
nesne	şey, zad	äybir, zat, närsä, nämä	zat, närse	buyum, nerse

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
hàlsizlik (käsällikdän songi)	ḫälsizlik, köçsizlik (ḫastalıktan soŋ)	ısğınsızlık (sırkavlıkdan soŋ)	mağdirsizlik (kesälliktin keyin)	slabost' (posle bolezni)
näm	yüişlik, dım(lılık)	nem	näm	sırost', vlajnost'
màmà, buvi	däv äni (äbi)	ene; māma	moma	babuşka
kayerdä	kayda	nīrede	nädä, kayyärdä	gde?
kayerdän	kaydan, kaysı cirdän	nīreden	nädin, kayyaktin	otkuda?
àz kàldi, säl kàldi	çak kına, köçkä ginä	āz (sähelçe) gāldı	tas (tasla) kaldi	edva, çut
kayerlik	kayan, kaydan	nīreli	nä yärdin, nälik	otkuda?
kayer	kaysı urın, kay cir	nīresi, haysı yeri	nemisi, nä yiri	kakoye mesto; kakaya çast'
kayergä	kaya, kayda	nīrā	nägä, kay yärgä	kuda?
närgis	närkäs, suğan gölö	nerkes	närgiz	nartsiss
näsäb, näsl-näsäb	näsil-näsäp, kilip çığış	aslı, gelip çıkışı	näsäp	proishǫjdeniye po ottsovskoy linii
näsl, ävlàd	buın, näsil	nesil	näsil, ävlat	pokoleniye, potomstvo, rod
näsr	näsir, proza töri	kıssa, proza	näsir	proza
närsä	äybir, zat, närsä, nämä	zāt, nārse	närsä	veşç', predmet

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
neşe	näş'ä	yakşı (kütärinki) käyif	köteriŋki köŋil, şattık	şayırdık, köŋülü kötörüŋkülük
neşir	näşr	näşir, basma	basılım	basılış, çığarılış
neşretmek	näşr etmäk	näşir itiv, basıp sığarıv	basuv, jarıyalav	basıp çığarū, carıkka çığarū
netāmeli	tählükäli, ġorhŋulu	kurkınıs, hätärli, ışanıshız	kavıptı, senimsiz	işenimsiz
netīce	näticä	nätijä, hığımta, yomğak	nätiyje	natıyca, cıyıntık
nevi	növ, növlü	törlö, tör	tür	tür, türdū
nevruz	novruz	nauruz	navruz	nōruz
ney	ney	ney (muzıka koralı)	nay	nay, uzun çōr türü
neyse	nä isä, näysä	yuk nämä, möhim tügil	meyli, eştene emes	meyli, eç nerse emes
nezāket	näzākät	näzäkätlik	ädeptilik, sıpayılık	sılıktık, sıpayılık
nezāret	näzārät	tikşiriv, küzätilivdä bulıv	bakılav, karav	közömölgö alū
nezle	zökäm, tumov	tımav	tumav	tumō
nice	necä	küpmi, nisä, ni saklı	kanşa, neşe	neçe, kança
nicelik	necälik	mikdar, han, küläm	san, mölşer, kölem	san, kölöm

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
näş'ä	yakşı (kütärinki) käyif	neşe, keyp	näş'ä, läzzät	vesölost', ḫoroşeye nastroyeniye
näşr	näşir, basma	neşir	näşir	izdaniye
näşr etmàk	näşir itü, basıp çığaru	neşir (çap) etmek	näşir ätmäk	izdavat'
ḫafli, ḫatärli	kurkınıç ışanıçsız	gorkulı, hatarlı	ḫavplik, işänçsiz	opasnıy, riskovannıy; nenadöjnıy
näticä	näticä, yomğak, sözimtä	netice	neticä	rezul'tat, itóg
näv, ḫil, türli	törli, tör	hīl, görnüş	tür, ḫil; ḫillik, türlük	vid, tip
nävroz	nävruz	novruz	noruz	novruz
näy	ney (muzıka koralı)	nay, gargı	näy	ney (vid fleytı)
mayli, nimä bolsä (boldi), heçkısi yok	yuk närsä, möhim tügil	möhüm dāl	mäyli, heçkısi yok	pust'ak; niçego
näzàkät	näzäkätlik	salıkatlılık, sıpāyılık	nazakät	vejlivost', delikatnost', taktiçnost'
näzàrät, näzàrät àstigä àliş	tikşirü, küzätilüdä bulu	gözeğçilik	nazarät	prismotr; kontrol; nadzor
tumàv	tomav	dümev, yoŋ	tumu	nasmork
bir kançä, bir neçä	küpmi, niçä, niçaklı	nice, birnāçe	bir näççä, bir kançä	skol'ko?; kak mnogo?
mıkdàr	mikdar, san, küläm	mukdār, sān	mikdar, san	kolıçestvo, veliçina

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
niçin	nä üçün	ni ösön, ninä, niliktän	nege? ne üşin?	emne üçün
nifak	nifag	ızğış, talaş, tartış	urıs-keris, tartıs	talaş-tartış, çır-çatak
nihāī	än son	iŋ hunğı, azakkı, ahırğı	soŋğı, akırğı	eŋ soŋku, eŋ akırkı
nihāyet	nähāyät	nihayat, azak kilip, huŋında	akırında, soŋında	akırında, ayağında
nikâh	nikâh	nikah, öyläniv	neke	nike
nīmet	ne'mät	niğmät	iygilik, bakıt	cırğal
ninni	layla	säŋgildäk yırı	besik jırı	aldey-aldey
nisan	aprel	aprel'	kökek	çın kuran, aprel
nisap	äksäriyyät, kvorum	kvorum	jetkilikti san	cetişerlik san
nispet	nisbät	proportsiya, nisbät	şamalastık, say kelüvşilik	teŋdik, barabardık
nispeten	nisbätän	sağıştırğanda	salıstırğanda	salıştırmalū
nişan	nişan	bildä, bilgi	belgi	belgi
nişan (nişanlanma)	nişan	kodalav, yaraşıv	nekelesüv	söykö tağū, kudalō
nişancı	nişancı	märgän, töz atıvsı	mergen	mergen, közgö atar
nişanlanmak	nişanlanmag	kodalav, yaraşıv	nekelesüv	kudalō, şakek salū
nişanlı	nişanlı	yaraşğan	nekeli	söykölū, kudalanğan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
neçün, nimä üçün	ni öçin, ni säbäpli, niliktän	nāme üçin	neçün, nemä üçün, nemişkä	poçemu?, dl'a çego?, zaçem?
nifàk	ızğış, talaş, dau	dāva, cencel, ağzālalık	cedäl, talaş	raspr'a, razdór
songi, àhjrgi	iŋ sunğı, azakkı, ahjrğı	āhırkı, iŋ soŋkı	ahjrkı, ayakkı	posledniy, koneçnıy
nihàyät	nihayät, soŋında, ahjrda	āhır soŋunda, āhırı(n)	ahjrida	nakonets
nikàh	nikah, öyläniv	nikā	nika(h)	brak
ne'mät, nàz-ne'mät	niğmät	nığmat	nemät	blago, sçast'ye
ällä	bişik (bällü) cırı	hüvdi	älläy	kolıbel'naya pesn'a
aprel	aprel'	aprel	aprel', törtinçi ay	aprel'
kvorum	kvorum	kvorm	zörür sani	kvorum
nisbät	proportsiya, nisbät	barabarlık, proportsiya	nisbät	proportsiya; sootnoşeniye
nisbätän	çağıştırğanda	deŋeşdir(il)ende	nisbätän	po srevneniyu
nişàn, älàmät	bilgi, tamğa	nışān, bellik, alāmat	nişanä, nişan	znak
ünäşiş	kodalau, yaraşu	ādağlama	yarişiş	obruçeniye
mergän	märgän, töz atuçı	merğen	märgän	strelok-master
ünäşmàk	kodalav, yaraşu	ādağlanmak	yarişmàk	obruçat's'a
ünäştirilgän	yaraşğan	ādağlı	yarişkan	obruçönnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
nitekim	häġiġätän dä	ısınlap ta	aytkanday	akıykattan
nitelemek	ẖarakterizä etmäk	hürätläv, ẖarakterlav	minezdeme berüv, sıypattav	münözdŏ
nitelik	ẖarakteristika	ẖarakteristika	minezdeme	münözdömö
niyaz	niyaz	(Allanan) yalvarıv, inäliv	niyaz	kudayğa calbarū
niye	niyä	niŋä, ni ösön	nege?	emne üçün
niyet	niyyät	niyät	niyet	niyet
nizam	nizam	tärtip, töẓölöş	tärtip, jüye	tartip, irēt
nohut	noẖud	borsak	nokat	nokot
noksan	nöġsan	käm, yitkilikhiz	nuksan, kemdik	öksük, kem
nokta	nöġtä	nokta	nükte	çekit
noktalama	punktuasiya	tınış bildäläri kuyılışı	tınıs belgiler erejesi	tınış belgileri, punktuatsiya
not (kayıt)	ġeyd	yazıv, yazma	yazuv, kıska ẖat	kıska(ça) kat
not (karne notu)	ġiymät	bildä, tamğa, baha	bağa	bā (okūda)
nöbet	növbä	hak, küẓätiv, saklav	küzet, bakılav küzeti, karavıl	nŏböt, karōl
nöbetçi	növbätçi	haksı, çasovoy	küzetşi, sakşı, karavıl	nŏbötçü, karōlçu

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
häkıkatän	çınında	hakıkatdan-da	häḳiḳitän	i vot kak raz; do vot; naprimer
tä'riflämàk, bähà bermàk	sıyfatlav, ḫarakterlav	hāsiyetlendirmek	teriplimäk, baha bärmäk	ḫarakterizovat'
ḫususiyät, ḫàssä	ḫarakteristika	hāsiyetnāma, harakteristika	tävsip, baha beriş	ḫarakteristika
niyàz, Allàgä yàlvàriş	(Alladan) yalvaru, inälü	(Allā) dileğ etme, yalbarma	yalvuruş, niyaz	mol'ba
negä	nigä, ni öçin	nāme üçīn	nemişkä, nemä üçün	poçemu?
niyät	niyät	niyet	niyät	tsel', namereniye
tärtip, tüziliş; tüzüm	tärtip, töziliş	nızām	nizam, tärtip	por'adok, ustróystvo, sistema
noḫàt	borçak	nohut	noḫut	nut, baraniy goroḫ
nuksàn, kämçilik	kim, citkiliksiz	noğsān kemçilik	nuḫsan	nedostaça; neḫvatka
nuktä	nokta	nokat	nuḫta	tóçka
tiniş belgiläri	tınış bilgiläri kuyılu	punktuatsiya	tiniş bälgüliri	punktuatsiya
ḫat	yazıv, yazma	hat, yazğı	ḫätçä, pütük	zapiska
bähà	bilgi, bäyä, tamğa	bahā	baha	ball, otmetka
sàkçilik, nävbätçilik	sak, saklav, karavıllav	nōbatçılık, garavulçılık	naryad, novätçilik	nar'ad, karavul
nävbätçi, sàkçi	sakçı, çasovoy	nōbatçı, garavul, sakçı	novätçi, küzätçi	çasovóy, karavul'nıy, postovóy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
nur	nur	nur, yaktı(lık)	nur	nur, carık
nutuk	nitġ	höyläşiv, notok	söz, söz söylev	söz
nüfus	nüfus, ähāli	ḫalık hanı	turğın, ḫalık	kalktın sanı
nüfuz	nüfuz	abruy, tä'sir, yoğonto	äser, ıkpal; abıroy	tāsir
nükte	nüktä	tapkır (ütkir) hüz	ötkir söz; äzil, kaljıŋ	kuykum (tamaşa) söz
nüktedan	nüktädan	säsän, ütkir tilli	söz tapkış, ötkir tildi	kuykum (tamaşa) sözdū
nümāyiş	nümāyiş	demonstratsiya	erevil	demonstratsiya
nüsha	nüshḫä	nöshḫä, dana	nuska, köşirme	nuska, köçürmö
nüve	nüvä	töş, üzäk, nigiz	mänis, tüyin	negiz, tüp

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
nur	nur, yaktı(lık)	yağtılık, nūr	nur	svet, siyaniye
nutk	söyläşü, notık	söz sözleme, nutk	nutuk	reç', slóvo, vıstuplenye
ähàli, nufus	ĥalık sanı	ilāt	nupus	naseleniye
tä'sir, àbroy	abruy, tä'sir, yoğıntı	tāsīr	täsir	vliyaniye
nüktä, nàzik ma'nà	ütkir (tapkır) süz	yiti söz	ötkür söz	ostroumnoye vırajeniye
nüktädàn	çäçän, ütkir tilli	şorta sözli ādam, yomakçı	sözgä ötkür, zeräk	ostr'ak, ostroslóv
nämàyiş	demonstratsiya	demonstratsiya	namayiş	demonstratsiya, manifestatsiya
nusĥa	nösĥa, danä	nusğa	nusĥä, köçürmä	kópiya
özäk, negiz, äsàs	töş, üzäk, nigiz	esās, özen, manıız	meğiz, asasiy kısim	yadró; osnóva

O

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
o	o	ul	o, ol, sol	al
obur	garıngulu	ubır, birän, askirnä	obır, tamaksav	sorğok, oburu açık
ocak	ocag	usak	oşak; şanşırak, üy	oçok
ocak(ay)	yanvar	ğinuar, yanvar'	kañtar	üçtün ayı, canıbar
oda	otag	bülmä	bölme	bölmö
odak	märkäz	üzäk, tuplanğan yir	tüyisken jer, ortalık	borbor, tüyün
odun	odun	utın	otın	otun
oflamak	oflamag, of-uf etmäk	ufıldav, ahşıldav	ühlev, ahlav	cadō
oğlak	oğlag	käzä bäräsi, atämbäy, ılak	lak	ulak
oğlan	oğlan	ul, oğul, malay	ul, er bala	ūl, erkek bala
oğul	oğul	ul, oğul	ul, uğul	ūl
ok	oq	uk	jebe, ok	cebe, ok (cānın)
oklava	oqlov	uklav	oktav	übölük
okşamak	oqşamag	hıyraştırıv, hıpırğalav	sıypav	sılō
okul	mäktäb	mäktäp	mektep	mektep

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
u	ul	ol	u	on, ona, onó
meçkäy, àçàfät, yebtoymäs	ğuc, komağay, birän korsak	iyecen, horan	opkur, opkan, boğaz	objóra; projorlivıy; nenasıtnıy
oçàk	uçak	ōcak	oçak	oçag
yänvär	ğinuar, yanvar'	yanvar	yanvar, birinçi ay	yanvar'
hànä, üy	bülmä	otağ	bölmä, öy	kómnata
märkäz, oçàk	üzäk, tuplanğan cir	merkez	märkäz, oçak	sredotóçiye, tsentr, oçag
otin	utın	ōdun	otun	drova
ühlämàk, horsinmàk	ufıldav, ahıldav	ah-vah etmek	ah-uhlimak	óhat'; vzdıhat'
ulàk	käzä bärani	ovlak	oğlak	kozlönok
oğlàn	ul, oğul, malay	oğlan	oğul (bala), oğultay	mal'çik; paren'
oğıl	ul, oğul	oğul	oğul	sın
ok	uk	ok	ok (yanın okı)	strela
oklàv	uklav	oklav	noğuç, nokuç, sekıläk	skalka
silämàk	sıyraştıru, sıpırğalau	sīpamak, sīpalamak	silimak	poglajivat', gladit'
mäktäb	mäktäp	mekdep	mäktäp	şkóla, uçilişçe; uçebnoye zavedeniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
okuma	oḫuma, gıräät	ukıv	okuv	okū
okumak	oḫumag	ukıv	okuv	okū
okumuş	oḫumuş	ziyalı, ukımışlı, diplomlı	okımıstı	diplomdū, okumuş bolğon
okunaklı	oḫunaglı	asık, (anḫayışlı, anık) yazıv	anık (aykın) jazuv	dāna (sulū) cazū
okur yazar	savadlı, yazı pozu bilän	ukıv-yazıv bilgän	savattı	sabattū
okutman	müällim (universitetdä)	ukıtıvsı (vuzda)	okıtuvşı	praktikalık sabak muğalimi
okyanus	okean	okean	muhiyt	okean, muhjt
olabilir	ola bilir	mömkin, ihtimal	mümkün, ıktıymal	mümkün
olağan	alışılmış, ādi, täbii	ğäzäti, ğäzättägi	dağdılı, üyrenşikti	kündölük, adattağı
olağanüstü	ġeyri-ādi	ğäzättän tış, kürilmägän	ğajap, tanḫalarlık, ädetten tıs	özgöçö, bötönçö
olanak	imkân, mümkünlük	mömkinlik, ihtimallık	mümkündük	mümkündük
olanca	var (gücüyle), bütün	bulğansa, barlığınsa	bolğanşa, barınşa	bolğon, bar
olasılık	ehtimal	ihtimallık	ıktıymaldık	ıktımaldık
olay	hādisä, vāġiä	vakığa	okıyğa	okuya
oldu bitti	oldu-bitdi, ämr-vāġe	işlänilgän iş aldına kuyıv	boları boldı; bolar is boldı	işten kiyinki macburlō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
okış	uku	okama, okayış	okuş	çteniye
okımàk	uku	okamak	okımak	çitat'
okımişli	zıyalı, ukımışlı, diplomlı	okumış, okuvlı	okuğan adäm	obrazóvannıy
rävşän, änık	açık (anʃayışlı, anık) yazu	anık (düşnükli) yazuv	enık (roşän, oçuk) yezik	çötkiy, razborçivıy (o poçerke)
sävàdli	uku-yazu bilgän	sovatlı	savatlık	gramotnıy
ilmiy unvànsiz dàmlä, okıtuvçi (universitetdä)	ukıtuçı (vuzda)	muğallım (vuzda)	ukutkuçi (vuzda)	prepodavatel' vuza
okean, muhit	okean	okean	muhjit, okean	okean
mümkin	mömkin, ihtimal	mümkĭn, ähtimāl	mümkin	vozmójnıy
àddiy, àdätdägi	ğadäti, ğadättägi	ādatı, hemīşeki	addi, adättiki	obıçnıy; privıçnıy
ğayriàddiy, àdätdän täşkari	ğadättän tış, kürilmägän	ādatdan daşarı, ūytğeşik	acayip, pävkuladä adättin taşkiri	neobıknovennıy, neobiçnıy; fenomenal'niy
imkàn, imkàniyät	mömkinlik, ihtimallık	mümkĭnçilik	mümkinçilik, imkaniyät	vozmojnost'
bàr, bàriçä, bütün	bulğança, barlığınça	bār, bütin, hemme	pütünläy, bolğıçä	vsö, çto imeyets'a
ehtimàllik	ihtimallık	ähtimāllık	ihtimallik	veroyatnost'
hàdisä, vàkeä	vakıyğa	hadīsa, vāka	hadisä, väkä	proisşestvıye, sobıtiye; sluçay
bolärі boldi, bolär iş boldi	işlänilgän iş aldına kuyu	mecbūr etme	aldin-ala işni pütürüş, mäcbürläş	soverşivşiys'a fakt

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
oldukça	oldugca	bulğansa, yitkilikli	jetkilikti	boluşunça
olgu	fakt	fakt	fakt, okıyğa	fakt
olgun	yetişmiş, däymiş	pişkän, yitişkän, ölgörgän	pisken	bışkan
olgun (insan)	kâmil	kamil, ölgörgän	kemeline kelgen	cetilgen
olmak	olmag	bulıv	boluv	bolū
olmamış	yetişmämiş, däymämiş, kâl	pişmägän, ölgörmägän	şiyki, kök	bışpağan, kam, kök
olta	garmag	karmak	karmak	kayırmak
oluk	nov	ulak, hıvlık, yalğaş	nava	nō, sū tütük
olumlu	pozitiv	ıñgay	jağımdı	oŋ
olumlu (gramer)	täsdiġ	ıñgay	bolımdı	etiştin oŋ (türü)
olumsuz	negativ	kiri, tiskäri	jağımsız	ters
olumsuz (gramer)	inkâr (fe'l)	kiri	bolımsız	etiştin ters (türü)
olur	olur, bäli, yahşı	äybät, yakşı	jaksı, makul	cakşı, meyli, boldu
oluşmak	täşäkkül etmäk	oyoşov, tıvıv, päydä bulıv	payda boluv	payda bolū
oluşum	täşäkkül	oyoşov, tıvıv	payda boluv, tuvuv	payda bolū
omurga	onurğa	umırtka, umırtkalık	omırtka	omurtka

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yetärliçä, yetärli däräcädä	bulğança, citkilikli, citirlik kadär	yeterlik (derecede)	yetärçä	dostatoçno; v dostatoçnoy stepeni
fäkt	fakt	fakt	fakt	fakt
pişgän	pişkän, citişkän ölgirgän	bişen, yetişen	pişkan, pişşıḳ	zrelıy, spelıy
kàmil, yetük	kamil, ölgirgän	kāmīl, yetişen	kamal	zrelıy; opıtnıy
bolmàk	bulu	bolmak	bolmak	bıt'
ḫàm, pişmägän	pişmägän, citişmägän	bişmedik, gōk	ḫam, pişmiğan	nespelıy', nezrelıy; zelönıy
karmàk	karmak	garmak, çeṇṇek	karmak	udoçka
tärnàv	ulak, kolaşa, yalğaş	ternāv	nor	jölob
icàbiy	uṇay	oṇaylı	icabi	utverditel'nıy, polojitel'nıy
bolişli	uṇay	mākūllaycı	boluşluk (şäkli)	utverditel'nıy
sälbiy	kiri, tiskäri	ters, yaramaz	sälbi	otritsatel'nıy
bolişsiz	kiri	inkār edici	boluşsiz	otritsatel'nıy
ḫop, yaḫşi, ma'kul	häybät, yakşı, äybät	bolar, mākūl, yağşı	ḫop, makul, bolidu	ḫoroşo; ladno
paydà bolmàk, vücüdgä kelmàk	oyışu, tuu, päyda bulu	peydā bolmak	päyda bolmak, vucutka kälmäk	sozdavat's'a, obrazovıvat's'a, voznikat'
paydà boliş, vücüdgä keliş	oyışu, tuu	döreyiş, peydā boluş	päyda boluş, vucutka keliş	obrazovaniye, vozniknoveniye
umurtka	umırtka, umırtkalık	oṇurğa	omurtka	spinnoy ḫrebet

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
omurilik	onurğa beyni	yolon (arka) miyihi	julın	cülün
omuz	çiyin, omuz	kulbaş, inbaş, yavrın, yilkä	ıyık	iyin
on	on	un	on	on
ona	ona	uğa, aŋa	oğan, soğan	ağa
onarmak	tä'mir etmäk	tözätiv, yünätiv	jöndev	oŋdō
onaylamak	täsdiġ etmäk	raslav	bekitüv, kabıldav, kuptav	bekitū; kabıldō
onur	heysiyyät	namıs	namıs, ar	namıs
oparlör	säsucaldan, reproduktor	kösäytkis, usilitel'	davıs zoraytkış	ün küçötküç
operatör	cärrah	hjrurg	hjrurg	hjrurg
ora	ora	ul(şul) yir (urın)	ol (sol) jer	al cer, o cer
orak	orag	urak	orak	orok
oran, orantı	tänäsüb, nisbät	proportsiya	säykestik, ara katıs	teŋ, barabar
ordu	ordu, goşun	ğäskär, urda	äsker	asker, koşun
ordugâh	ordugâh	lager'	äsker ornı	asker curtu (turağı)
organ	üzv, organ	ağza	müşe	müçö
orijinal	orijinal	töp nöshä, original'	tüp nuska; tüp nuskalık	tüp nuska

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àrka miyä	cilik (umırtkalıkta)	oŋurğa yiliği	culun, omurtka iligi	spinnoy mozg
yelkä, omiz	cilkä, iŋbaş, kulbaş	omuz, çiğin	omuz, mürä	pleço
on	un	on	on	des'at'
ungä	aŋa, aŋar, aŋarğa	oŋa	unuŋğa, uŋa	yemu
tüzätmàk, tä'mir etmàk	tözätü, yünätü	oŋarmak, düzetmek	tüzätmäk, cöndümäk	remontirovat'; çinit'
täsdıklämàk, täsdık etmàk	raslav	tassīklamak, mākūllamak	tästıklimäk, bekitmäk	utverjdat'; odobr'at'
àbroy, izzät-näfs	namus	mertebe, ābray	abroy, izzät-näpäs	dostóinstvo, çest'
radiokärnäy	köçäytkiç, usilitel'	reproduktor	radio känäy	reproduktor, gromkogovoritel'
cärràh	hjrurg	hirurg	hjrurg	hjrurg
u yer	ul (şul) cir (urın)	ol yer	u yär	to mesto
oràk	urak	orak	o(r)ğak	serp
nisbät	proportsiya	proportsiya, barabarlık	tanasip	propórtsiya, sootnoşeniye
ordu, armiyä, koşun	ğaskär, urda	goşun	äskär, läşkär, koşun	armiya
ordugàh, lager	lager'	harbı lager	ordugäh	lager'
ä'zà, muçä	äğza	organ	äza, organ	órgan
äsl nüsḫa, àriginäl	töp nöshä, original'	asıl nusğa, original	äsil nushä	original

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
orman	meşä, orman	urman	orman	tokoy
orospu	fāhişä	fahişä	jäläp, jezökşe	calap
orta	orta	urta	orta	orto
ortak	ortag	urtak	ortak	ortok; şerik
ortaklaşa	birgä, birlikdä	birgä, birgäläp	birge, ortaktasa, birlesip	birge
ortalama	orta hesabla, tähmini	urtasa	ortaşa	ortoço
ortalık	ortalıg	urtalık, äylänä-tirä, äträf	aynala, mañay, tönjirek	ortoluk
ortam	ara, mühit	tirälik, ara, äylänä-tirä	orta	çöyrö
ortanca	ortancıl	urtansı	ortanşı	ortonçu
orta okul	orta mäktäb	urta mäktäp	orta mektep	segiz cıldık mektep
orta parmak	orta barmag	urta barmak	ortan kol	orton
oruç	oruc	uraza	oraza	orozo
ot	ot	ülän, zärjä, yaşän	şalğın, şöp, ot	çöp, ot
otel	mehmanhana, otel	kunakhana, otel'	konak üy	meymankana
otlak	otlag	kötövlik, utlavık, üriş	jayılım, öris, jayılıs	ottōk
otlamak	otlamag	utlav	ottav, jayıluv	ottō
otonomi	muhtariyyät	avtonomiya	özi özine iyelik, avtonomiya	erktūlük

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ormàn	urman	tokay	orman	les
fàhişä	fähjşä	celep	calap, pahişä	prostitutka
ortä	urta	orta	orta, ottura	seredina
müştäräk; şerik	urtak	şārik	ortak	sovmestnıy
birgä, birgälikdä	birgä, birgäläp	bilelikde, bileleşip	birlişip, birliktä	sovmestno, soobşça
ortäçä	urtaça	ortaça	otturiçä	srednıy
ätràf, mäydàn	urtalık, äylänä-tirä ätraf	töverek, töverek-daş	ätrap, öp-çörä	kurgóm; vokrug
muhit, şärt-şäràit	tirälik, ara, äylänä-tirä	sreda, şert	väziyät, şarait	sreda, obstanovka
ortänçi	urtançı	ortancı	otturançi	srednıy
ortä mäktäb	urta mäktäp	orta mekdep	ottura mäktäp	sredn'aya şkóla
ortä barmàk	urta barmak	orta barmak	ottura kol	srednıy palets
rozä	uraza	orāza	roza	mus. póst
ot	ülän	ot	ot, çöp	trava
mehmànhjànä	kunakhana, otel'	mīhmānhāna	mehmanhjana	gostinitsa
otlàk	kötülik, utlavık, utlau	ōri, otlağ	otlak, otluk	pastbişçe
otlämàk	utlau	otlamak	otlimak	pastis'
avtonomiyä, muhjtàriyät	avtonomiya	avtonomiya	avtonomiya	avtonomiya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
otopsi	açma	mäyitti yarıv	ölikti soyuv (tıp)	ölüktü soyū
oturaklı	sābit, ağır	totoroklo, nıklı	turaktı, salıkalı, salmaktı	bekem, turuktū
oturmak	oturmag	ultırıv; yäşäv, torov	otıruv; turuv (ikamet)	oturū
oturmuş	kök salmış	tamır (töp) alğan	turaktanğan, kalıptaskan	önököt, tamırdanğan
oturum	iclâs	ultırış	mäjilis, otırıs	cıyın, çoğuluş
otuz	otuz	utız	otız	otuz
ova	düzänlik, düzängâh	üzän, yassi, tuğay	jazık	tüzdük, cazı
ovalamak	sürtmäk, ovḫalamag	ıvalav, ıvıv, ışkıv	uvkalav, uvmaştav	sürū, maydalō
ovmak	ovmag	ıvıv, ışkıv, ıvalau	uvkalav, sılav, uvmaştav	uşalō, sıypalō
oy (vermek)	säs (vermäk)	tavış (biriv)	davıs, şar (berüv)	dobuş (berū)
oya	şäbäkä, tor, krujeva	siltär	şilter	sayma, keşte
oyalamak	gözlätmäk, uzatmag; gılıglamag	tınıslandırıv, yıvatıv	aldandıruv, avdaruv, alaŋdatuv	sōrotū, könül cubatū
oy birliği (ile)	bir säslä	birdämlik, bir tavıştan bulıv	bir avızdılık (davısta)	bir dobuştūluk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ölikni yàrib tekşiriş (tıb)	mäyitni yaru	yārıp (kesip) görme	soyup körüş	autopsiya, vskrıtiye
àğır, väzmin	totırıklı, nıklı	salīkatlı, ağras	ciddi, salmaklik	ustoyçivıy, krepko (proçno) stoyaşçiy
otirmàk; yäşämàk	utıru; yäşäv, toru	oturmak	olturmak; turmak (ikamet)	sadit's'a; jit' (projivat')
ildiz àtgän (yàygän)	tamır (töp) alğan	berk ornaşan, kök uran	mähkäm ornalğan, turaklık	ukorenivşiys'a; ustoyavşis'a
yiğılış,	utırış	meclīs	olturuş	zasedaniye, sobraniye
ottiz	utız	otuz	ottuz	tridtsat'
tekislik	üzän, yassi, tuğay	düzlük	tüzläŋ	ravnina
ukalämàk, işkalämàk	uu, ışku, ıvalau	ovkalamak	uvulimak	teret', rastirat'; massirovat'
iylämàk, işkalämàk, ukalämàk	uu, ışku, ıvalau	ovmak	uvatmak, uvulimak	m'at'; teret', natirat'; rastirat'; massirovat'
àvàz (bermàk)	tavış (birü)	ses (bermek)	avaz (bärmäk)	izbiratel'nıy golos
tor	çiltär	tor nağış	tor	krujeva
çälğıtmàk, dıkkatni çetgä tàrtmàk	tınışlandıru, yuatu	ünsüni sovmak, güymemek	ovundurmak	otvlekat'; zanimat', zabavl'at'
yäkdillik, fikr birligi	birdämlik, bir tavıştan bulu	birağızdan	yäkdillik, bir avazlik	yedinoglastnost'; yedinoglasiye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
oylamak	säsä goymag	tavışka kuyıv	davıska koyuv	dobuşka koyū
oyma	oyma	sokop (hırlap) yahalğan	oyuv	oymolō
oymak	oymag	uyıv, hırlav	oyuv	oyū
oymak (aşiret)	tayfa	tokom, bıvın	uruv, taypa	uruk
oynak	oynag	sapsan, tirimik, yılğır	şıyrak, pısık, oynakı	oynōk
oynamak	oynamag	uynav	oynav	oynō
oynamak (kımıldamak)	gımıldamag	kıymıldav	kıymıldav	kıymıldō, şalaktō
oynaş	oynaş	höyär, höyärkä, uynaş	oynas	oynoş
oysa, oysaki	halbuki	hälbuki	söytse de, alayda	bırok
oyun	oyun	uyın, uynav	oyın	oyun
oyun (temsil)	tamaşa, teatr tamaşası	uyın, pyesa	oyın	teatr oyunu, pyesa
oyun (hile)	oyun	aldav	kuvlık, aldav	aldō, ilē
oyunbozan	iş pozan, cığal	uyın bozovso	kazan buzar, buzakar, buzğış	ırk buzār
oyuncak	oyuncag	uyınsık	oyınşık	oyunçuk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àvàzgä koymàk	tavışka kuyu	sese goymak	avazga koymak	stavit' na golosovaniye
nakş	çokıp (sırlap) yasalğan	öyma nağış	oyma, näkış	rez'ba; gravirovka; reznaya rabota
oymàk	uyu, sırlav	öymak	oymak, oyup yasimak	delat' vıyemku, delat' vırez; vıdalblivat'
uruğ	ıru(ğ), buın	täypa	uruk, tayipä	plem'a, ród
häräkätçän, cànli, oynàkı	yılğır, yıldam, yögirik	yenjes; oynäp duran	oynak, oynakı	oçen' podvijnıy, oçen' jivoy; rezvıy
oynämàk	uynau	oynamak	oynimak	ìgrat'
oynämàk, kımirlämàk	kakşau, silkinü	gïmıldamak	kımildimak	kolebat's'a, bıt' neustoyçivım
oynäş	uynaş, söyärkä	oynaş	oynaş	lübovnik; lübovnitsa
hàlbuki	hälbuki	eysem-de bolsa, yöne	halbuki	mejdu tem kak; togda kak; tem ne meneye; odnako
oyun	uyın, uynav	oyun	oyun	igra
spektakl	uyın, pyesa	oyun, spektakl	oyun, teatr oyni	teatral'noye predstavleniye, spektakl'
äldàv, hiylä	aldau	äldav, hile	aldaş, tadanlık	obman, plutovstvo, hjtrost
buzğunçi	uyın bozuçı	oyun bozucı	buzğunçi	nekomponeyskiy çelovek; çelovek, rasstroivşiy igru
oyunçàk	uyınçık	oyuncak	oyunçuk	igruşka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
oyuncu	aktyor, aktrisa	aktyör, aktrisa	oyınşı (teatr, kinoda)	oyunçu, artist
ozan	aşıg, ozan, şāir	säsän, improvisator	akın	akın

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
äktyor, oyinçi	aktyör, aktrisa	aktyor, aktrisa	oyunçi, aktyor	aktör, aktrisa
bahşi, àkın	çäçän, improvisator	ozan, şāhīr	ḫälḳ şairi, aşuk	aşug; poet

Ö

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
öbek	dästä, grup	öyköm, törköm	top	top
öbür	başga, özgä, digär	başka, bütän, ikinsi	özge, baska	başka
öbürü	başgası, özgäsi, digäri	başkahı, bütäni	baskası, özgesi	başkası
öcü	cin	bokay, bökäy, bapak	babay, kubıjık	bō̄, mokoço
öç	öc	üs, kon, karımta, barımta	öş, kek	öç, kek
öd	öd	üt	öt	öt
ödemek	ödämäk	ütäv, burıstı biriv	ötev, tölev	tölō̄
ödenek	pul burahma, ayrılmış mäbläğ	bülingän aksa, dotatsiya	karjı bölüv	bölüngön akça (karacat)
ödev	borc, väzifä	vazifa; öygä iş	väziypa, väjip; tapsırma	tapşırma
ödlek	gorhag	kurkak, yöräkhiz	korkak	korkok
ödül	mükâfat	büläk, premiya	sıylık, jülde	sıylık
ödün (vermek)	äväzi verilmä, ödämä, äväz	yul kuyıv	esesin kaytaruv, jol berüv	ordun tolturū
ödünç	istiğraz, borc	ütis, burıs, zayöm	karız	karız
öfke	ğäzäb, hirs	asıv, üpkä	aşuv, kär, kahar	açū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
güruh, todä	törkim, gruppa	topar, gruppa	top, guruh, türküm	gruppa
bàşka	başka, bütän, ikinçi	başğa, beyleki, özğe	başka bir	drugóy
bàşkasi, u biri, unisi	başkası, bütäni	başğası, özğesi, beylekisi	başkısi	(tot) drugoy
böci	bökäy, bükäy, büki	böci	böcü	buka, pugalo, straşilişçe
öç, intikàm, kasàs	üç	öç, ār	öç, intikam	mest', mşçeniye
öt	üt	ōt	öt	jelç'
tölämàk	ütäv, burınçnı birü	tölemek	tölimäk, töläp bärmäk	platit', uplaçivat'
assignovaniyä	bülingän akça, dotatsiya	pul goyberme	pul (mäblağ) acritiş	assignovaniya
väzifä, tàpşirık	vazıyfa; öygä iş	bōrç, vezipe	väzipa; tapşuruk	dolg, ob'azannost'; zadaniye
korkàk	kurkak, yöräksiz	gorkak	korkak	truslivıy
mukàfàt	büläk, premiya	bayrak, sīlağ	mukapat, tartuk	premiya, nagrada
bädäl, eväz	yul kuyu	eğilşık (yeñillik) etmek	ötünüş, könüş	vozmeşçeniye, kompensatsiya; ustupka
karz	ütiç, burıç, zayöm	karz	ötnä, kär	zayom, ssuda
ğazäb, kahr	açu, üpkä	gahar-gazap	öpkä, ränciş	gnev, yarost'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
öfkelenmek	ġäzäblänmäk, ġeyzlänmäk	asıvlanıv, üpkäläv	aşuvlanuv, kaharlanuv, ızalanuv	açūlanū
öğe	ünsür	ölöş, kisäk, yorkak	bölşek; müşe (gram.)	sınar, bölük
öğle(n)	günorta	öylä (töş) vakıtı	tüs	tüş
öğleyin	günortada	öylädä, töş vakıtında	tüste	tüştö
öğrenci	şāgird	ukıvsı, öyränsi	okuvşı	okūçu
öğrenim	maārif	ukıv, bilim alıv	okuv	okū, bilim alū
öğrenmek	öyränmäk	öyräniv, ukıv	üyrenüv, okuv	okū, üyrönū
öğretim	täsil	öyrätiv, ukıtıv	okıtuv, üyretüv	okutū
öğretmen	müällim	ukıtıvsı, möğallim(ä)	muğalim	okutūçu, muğalim
öğün	öynä	aşav vakıtı	mezgil, dürkin (tamak üşin)	tamak ubaktısı
öğürmek	öyümäk	ukşıv, künjil bolğanıv	loksuv	okşū
öğüt	öyüd	üğit-näsihāt, käñäş	akıl, keñes	keñeş, nasıyat
öğütmek	üyütmäk	vaklav, tartıv, ontav	ügüv	tartū
ökçe	daban	üksä	ökşe	ökçö
öksürmek	öksürmäk	yütkiriv, yütälläv	jötelüv	cötölū
öksürük	öksürük	yütkirik, yütäl	jötel	cötöl

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ğazäblänmàk	açulanu, üpkäläv	gaharlanmak, gazaplanmak	öpkilänmäk, rancimäk	prihodit' v gnev (yarost')
unsur	öliş, kisäk, bülik	bölek, parça	unsur, kısım, parçä	element, çast'
tüş	öylä (töş) vakıtı	günortān	çüş, çüş vakti	pólden'
tüşdä	öylädä, töş vakıtında	günortānda	çüştä	v pólden'
okuvçi	ukuçı, öyränçi	okuvçı; student	okuğuçi	uçaşçiys'a, uçenik, student
okış, tä'lim àliş	uku, bilim alu	okuv, mağārıf	okuş, ügünüş	obrazovaniye; obuçeniye
örgänmàk	öyränü, uku	övrenmek	ügänmäk	uçit's'a
okıtiş, tä'lim beriş	öyrätü, ukıtu	övrediş, okadış	okutuş, ügütüş	obuçeniye, prepodavanıy
okıtuvçi (mäktäbdä)	ukıtuçı, möğallim(ä)	muğallım	okutkuçi, muällim	uçitel', prepodavatel'
àvkatläniş vakti	aşav vakıtı	nahar vağtı	tamak vakti	vrem'a priyoma pişçi
ohçimàk	ukşu, künjil bolğanu	öğemek	ohsumak	ispıtıvat' pristup rvoti
näsihät, ögit	kinäş, ügit-näsıyhät	övüt, nesihat	ögüt, nesihät	sovet, nastavleniye
tüymàk, yänçmàk	tartu, töyü, vaklav	üvemek	ugatmak, (un) tartmak	molot', razmalıvat'
ökçä	ükçä	ökce	ökçä, päşnä	kabluk
yötälmàk	yötkirü, yütälläv	üşğürmek	yötälmäk	kaşl'at'
yötäl	yütäl, yötkirik	üşğülevük	yötäl	kaşel'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
öksüz	yetim	yitim, ükhiz	jetim	cetim, enesi ölgön
öküz	öküz	ügiz, konan	ögiz	ögüz
ölçek	ölçü	ülsäv birämigi	ölşem, şama	ölçöm, ölçök
ölçmek	ölçmäk	ülsäv	ölşev, şamalav	ölçȫ
ölçü	ölçü	ülsäv	ölşev, ölşeviş	ölçöm
ölçüt	ölçü vāhidi, me'yar	ülsäm, ülsäv	turğı, ustanar belgi	çen, ölçöm
öldüresiye	öldüräncä	ültirgänsi	öltirgenşe	ölgönçö, ölörçö
öldürmek	öldürmäk	ültiriv	öltirüv	öltürǖ
ölesiye	ölänä ġädär	ülgänsigä ķäẓär, ülgänsi	öle-ölgenşe, demi bitkenşe	ölösö bolğonço
ölmek	ölmäk	üliv	ölüv	ölǖ
ölü	ölü	üli	ölik	ölük
ölüm	ölüm	ülim	ölüm	ölüm
ölümcül	ölümcül	ültirä torğan	ölimşi	ölö turğan, ayıkpağan
ölümlü	ölümlü, fāni	fanı	ajaldı, öletin	ölümü bar, ölümdǖ
ölümsüz	ölmäz	ülimhiz	ölmeytin, öşpes	ölümsüz
ömür	ömür	yäşäv, ğumir	ömir	ömür
ön	ön	al, aldağı	aldı, öŋ	öŋ, aldı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yetim	yätim, üksiz	yetim	jitim	sirota
hökiz	ügiz	öküz	höküz	bık, vol
ölçägiç	ülçäv birämligi	ölçeğ gābı	ölçigüç	mera sıpuçih tel
ölçämàk	ülçäv	ölçemek	ölçimäk	merit', izmer'at'; vzveşivat'
ölçàv	ülçäv	ölçeğ; çak	ölçäm	merka; mera
mezàn	ülçäm, ülçäv	ölçeğ, kriteriy	ölçäm, kriteriy	merilo, kriteriy
ölgünçä, hàldän tàygünçä	ütirgänçi	öldürere getirip	ölgünçä	do smerti
öldürmàk	ütirü	öldürmek	öltürmäk	ubivat', umerşçvl'at'
hàldän tàygünçä	ülgänçigä kadär, ülgänçi	öler yālı	ölgiçä	do smerti
ölmàk	ülü	ölmek	ölmäk	umeret'
ölük	üli	öli	ölük	mörtvıy
ölüm	ülim	ölüm	ölüm	smert'
àğır (hastä), ölim àldidägi	ütirä torğan	ölüm hālında	ölüm üstidiki	smertel'nıy, ubiystvennıy
fàniy	fanıy	pānı	paniy	smertnıy
ölmäs, mängü	ülimsiz	bākı, ölmez-yitmez	ölmäs	bessmertnıy
ümr, häyàt	yäşäv, ğomir	ömür	ömür	jizn'
àld, àld tàmàn	al, aldağı	öñ	ald	pered; peredn'aya çast'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
önce	öncä, ävvälcä	başta, ilik, äväl	burın	murun, murda
öncü	birinci	aldan aydäp barıvsı	bastavşı	baştōçu
önder	rähbär, başcı	lider	kösem	başçı, col başçı
ön ek	ön şäkilci	al yalğav, prefiks	kosımşa, prefiks	prefiks
önem	ähämiyyät	ähämmiyätlik, möhimlik	manızdılık, mändilik	mānilūlük
önemsemek	mühüm ġäbul etmäk	ähämmiyät biriv	män berüv	māni berū
önerge	täklif	möräjäğät, sakırıv	usınıs	kayrılū, sunuş
öneri	täklif	möräjäğät, täḳdim	usınıs	ötünüç, sunuş
önermek	täklif etmäk	möräjäğät itiv	usınuv	ötünüç süylō̄, sunuş kirgizū̄
öngörmek	näzärdä tutmag	küz aldında totov	eskerüv	aldın alū
önlem	tädbir	sara küriv	şara	çara körū̄
önlemek	gabağını almag	tıyıv, yul kuymav	kakpaylav, saktap kaluv	tosū
önlük	önlük	alyapkıs	aljapkış	alcapkıç
ön sezi	duyma, üzäyä damma	aldan hizıv (toyov)	aldın ala sezüv	aldın-ala sezū̄ (tuyū)

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àldin, ävväl	başta, ilik, äväl	öŋ̄inçā̄, öŋürti	avval, burun, dästläp	snaçala, ran'şe, prejde
bàşlàvçi,pioner	aldan äydäp baruçı	ilkinci, öŋdebarıcı	avvalkı; ilğar	pioner; pervoproḫodets; zaçinatel'
dàhiy, yolbàşçi	lider	yōlbaşçı, lider	yolbaşçi, dahi	lider, vojd
prefiks, àld koşimçä	al yalğau, prefiks	prefiks	prefiks, söz aldidiki koşumça	pristavka, prefiks
ähämiyät	ähämiyätlik, möhimlik	ähmiyetlilik, möhümlilik	ähmiyät, muhimlik	znaçeniye, vajnost', znaçimost'
mühim deb bilmàk, ähämiyät bermàk	ähämiyät birü	ähmiyet bermek	muhim körmäk	pridavat' znaçeniye, sçitat' vajnım
täklif	möräcäğat', çakıru	teklīp	muraciyät	predlojeniye (napr. v parlamente)
täklif	möräcäğat', täḳdim	teklīp	täklip	predlojeniye
täklif etmàk	möräcäğat' itü	teklīp etmek	täklip kılmak	predlagat', vnosit predlojeniye
közdä (näzärdä) tutmàk	küz aldında totu	göz öŋünde tutmak	näzärgä almak	predusmatrivat'
tädbir, çàrä	çara kürü	çā̄re	çarä, ihtiyat, sakliniş	mera
mäne bolmàk, toskınlik kılmàk	yul kuymav, tıyu	öŋüni almak	toskunluk kılmak	predotvraşçat', preduprejdat'
etäk	alyapkıç	öŋlük	aldi yapkuç, päşval	perednik, fartuk
seziş, àldindän his kılış	aldan sizü (toyu)	öŋünden sızma	aldin seziş (tuyuş)	predçuvstviye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ön söz	ön söz, müġäddimä	hüz başı	kirispe, söz bası, alğı söz	baş söz
ön yargı	gabagcadan ämälä gälmiş yanlış fikir	aldın yanılış fikirgä kiliv	teris uğım, negizsiz tüsinik	caman oydo bolū
öpmek	öpmäk	übiv	süyüv, öbüv	öbū
öpücük	öpüş	übiv, übip alıv	öbis, süyis	cıttō, öbū
ördek	ördäk	öyräk	üyrek	ördök
örf	än'änä	yola, ğöröf-ğäzät	dästür, ädet	ürp-adat, kāda
örgü	hörgü	üriv	örüv, örim	tokū, örū
örgüt	täşkilât	oyoşma	uyum, mekeme	uyum
örgütlemek	täşkil etmäk	oyoştorov	uyumdastıruv	uyuşturū
örmek	hörmäk	üriv, bäyläv	örüv	örū
örneğin	mäsälän	mäsälän	mäselen, mısalı	misalı
örnek	nümūnä	ölgö, ürnäk, model'	ülgi, örnek	örnök
örs	zindan	tüş, handal	tös	döşü
örtbas etmek	ört-bas etmäk	yäşiriv, kasırıv, yäşirip kuyıv	jasıruv, bukpalav, bürkev	caşırū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
söz bàşi, mukaddimä	süz başı	sözbaşı	söz beşi, kiriş söz, mukäddimä	predisloviye
àldindän yängliş oylängän fikr	aldan yanğış fikirgä kilü	önden bolan ters pikir	aldin elinğan hata pikir	predubejdeniye
öpmäk	übü	öpmek, oğşamak	söymäk, öpmäk	tselovat'
bosä	übü, übip alu	pōsa	öpüş, söyüş, busä	potseluyçik
ördäk	ürdäk	ördek	ödäk	utka
ürf, ürf-àdät	yola, ğorif-ğädät	urp-ādat, dessūr, dāp	ürp	obıçay, traditsiya
öriş, tokış	ürü	örme	örüş, tokuş	v'azaniye; pleteniye
täşkilàt, uyuşmä	oyışma	gurama	täşkilat, uyuşma	organizatsiya
täşkilläştirmàk, uyuştirmàk	oyıştıru	gurama döretmek	täşkil kılmak, uyuşturmak	organizovıvat'
örmàk	ürü, bäyläv	örmek	örümäk, tokumak	plesti; v'azat'
mäsälän	mäsälän	meselem	mäsilän	naprimer
örnäk, namunä	ölgi, ürnäk, model'	mısāl	örnäk; ülgä	model'; obrazets
sändàn	sandal, timirçi sandalı	sandal	sändäl	nakoval'n'a
yäşirmàk	yäşirü, kaçıru, yäşirip kuyu	yaşırmak, gizlemek	yoşurmak	skrıvat', utaivat', ne predavat glasnost'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
örtmek	örtmäk	yabıv, börkäv	jabuv, bürkev	cabū
örtü	örtü(k)	yapma, yapkıs, börkänsik	japkış, jamılğı	cabū, capkıç
örümcek	hörümçäk	ürmäksi	örmekşi	cörgömüş
öte	o täräf	ar'yak, karşı yak	ar jak, arğı bet	manday cak; öyüz
öte beri	här hansı äşya	vak-töyäk, vaknämä	usak-tüyek, mayda-şüyde	mayda-çüydö
öteki	o biri	başka(hı), ikinsi, bütän	baska(sı), böten; önge	arkı, başkası
ötmek	ötmäk	hayrav, sırkıldav	sayrav, şırıldav	sayrō, çıypıldō
ötürü	ötürü	ösön, arkahında, säbäpli	üşin, saldarınan	-nın üçün, sebeptū
övgü	mädh, tä'rif	maktav, dan	maktav, maktan, madak	maktō
övmek	tä'riflämäk, mädh etmäk	maktav, danlav	maktav, madaktav	maktō
övünç	iftihar, fähr	ğorurlık, maktanıs	maktanış, betke ustanar närse	sıymık
övünmek	öyünmäk, lövğalanmag	maktanıv, kupırayıv, şapırınıv	maktanuv, madaktanuv	maktanū
öykü	hekâyä	hikäyä	ängime	angeme
öyle	elä	oşolay, hımak, kivik	olay, sonday	anday, mınday

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yàpmàk	yabu, börkäv	örtmek, yapmak	yapmak	zakrıvat', prikrıvat', pritvor'at'
yàpkıç, yàpık	yapma, yapkıç, börkänçik	örtği	yapkuç	pokrıvalo
örgimçäk	ürmäküç	möy	ömçük	pauk
närі, u täräf	ar'yak, karşı yak	ol tarap	u täräp, neri	ta (drugaya) storona çego-libo
mäydä-çüydä	vak-töyäk	mayda-çüyde, ovnuk-uşak	u-bu	vs'akaya meloç', raznıye veşçi
närigi, bàşka	başka (sı), ikinsi, bütän	başğa(sı), beyleki(si)	başka, bu ämäs	tot, drugóy
säyrämàk	sayrau, çırkıldau	sayramak, cürküldemek	sayrimak	pet', şebetat', çirikat' (o ptitsah)
üçün, säbäbli	öçin, arkasında, säbäpli	ötri, sebäpli, üçin	üçün, -din, säväptin	radi, iz-za, vsledstviye, po priçine
maktàv	maktau, dan	övği, mağtav, tārīp	mahtaş	hvala, pohvala
maktämàk	maktav, danlav	övmek, mağtamak	mahtimak	hvalit', rashvalivat'
iftihàr, fähr	ğorurlık, maktanıç	buysanç	iptihar, pähir	gordost', predmet gordosti
maktänmàk	maktanu, şapırınu	övünmek, mağtanmak	mahtanmak	hvalit's'a, pohval'at's'a, hvastat's'a
hikàyä	hikäyä	hekāya	hekaya	rasskaz
undäy	şuşılay, sımak, kibik	şeyle, beyle	undak	takoy, podobnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
öz	öz	asıl, ayış, töp, nigiz	özek, mänis, män	manjız, māni
öz (övey olmayan)	öz, doğma	üzjimdiki, üzjimdiŋ	öz, tuvğan	öz, bördoş, uyalaş
öz be öz	öz, häğiği	ısın, ısınnan	şın, akıykat, nağız	çın, akıykat
özdeş	oҳşar, bir cür	okşaş, dörös	barabar, tepe-teŋ	okşoş
özel	ҳüsūsi, şähҳsi	ayırım, şähҳsi, ҳosusi	jeke menşik; jeke	ceke
özellik	ҳüsūsiyyät	üzjinsälik	erekşelik	özgöçölük
özellikle	ҳüsūsilä, ҳüsūsän	bigirāk tä, ayırıvsa, ayırata	äsirese, erekşe	özgöçö
özen	e'tina	tırışlık	zer, zeyin, ıjdahat	tıkandık
özenmek	e'tina etmäk	tırışıv, tırışlık kürhätiv	tırısuv, tırmısuv, ıntalanuv	tırışū, araket casō
özenti	täğlid	okşarğa tırışıv, iyäriv	eliktevşilik, eliktev	türō
özerk	muҳtar, muҳtāriyyätliğ	avtonom, üzjidaralık	erikti	erktū
özet	ҳülâsä	kıskasa yökmätki, rezüme	tüyin	kıskaça korutundu, rezume
özetlemek	ҳülâsä etmäk	kıskasa nätijä yahav	korıtuv, tüyindev	korutundulō, cıyıntıktō
öz geçmiş	tärcümeyi-hal, biografiya	tärjimäi ҳäl, biografiya	ömirbayan	ömür bayan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
màhiyät	asıl, nigiz, töp	asıl, özen, manıız	mahiyät	sobstvennaya suşçnost'
tuğışgän, tukkan	üzimniki, üzimniŋ	süytdeş, gānıbir	öz, tuğuşkan	rodnóy (o rodstvennikah)
çin, häkıkıy	çın, çınlap	hakīkı, çın	häkıkıy, çin, ciŋ	istinnıy
bir hil, äyni, oh̨şäş	oh̨şaş, döris	menzeş, kıbāpdaş	äynä, oh̨şaş	ravnıy, odinakovıy
şah̨siy, h̨ususiy; mah̨sus	h̨osusıy, şah̨si, ayrım	husūsı, şahsı	h̨ususiy, şäh̨siy	çastnıy; liçnıy
h̨ususiyät	üzinçälik	husūsıyet	h̨ususiyät	osobennost'
h̨ususän, bilh̨àssä, äynıksä	bigiräk tä, ayruça, ayıratа	hususān, ayratīn	h̨ususän	osobenno, v osobennosti
tirişiş, säy-häräkät	tırışlık	ünslülik, dıkgatlılık	tirişçanlik, ictihat	staraniye; dobrosovestnost'; akkuratnost'
tirişmàk	tırışıv, tırışlık kürsätü	cān etmek, dırcaşmak	tirişmak	starat's'a, prilagat' usiliya
taklid, taklid kılış	oşarğa tırışu, iyärü	menzemāğe (öykünmāğe) dırcaşma	doraş, täklit kılış	stremleniye podrajat'; podrajeniye
muh̨tàr, avtonom	avtonom, üzidarälik	avtonom, özbaşdak	avtonom, muh̨tariyätlik	avtonomnıy
h̨ulàsä	kıskaça içtälik, rezüme	gīsğacık netice, rezyume	h̨ulasä	ekstrakt, vıt'ajka; rezüme
h̨ulàsä ḳılmàk, h̨ulàsä çikarmàk	kıskaça näticä yasau	netīce çıkarmak, cemlemek	h̨ulasä çikarmak	delat' zaklüçeniye; zaklüçat
tärcimäi hàl	tormış yulı, tärcimäi h̨äl	tercimehāl	tärcimäihal	biografiya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
özgü	mähşus, hş as	mahşus, hş as	tän, telüvli	münözdü
özgün	orijinal, äsl	kızık, irmäk, ğajäp	sonı, özindik	özgöçö, orginaldü
özgür	āzad, hürr	hş ör, bäyhiz, irikli	erkin, bostan	erkin
özlem	hş äsrät	hağış, hağınıv	sağınış	sağınıç
özlemek	hş äsrätini çäkmäk	alğıhav, yukhınıv, hağınıv	sağınuv	sağınü
özlü (ifāde)	yığcam, gısa vä aydın	tapkır, märgän (äytilgän)	ıkşamdı, jıynakı (söz)	tāmay, tak, manızdü
özne (gramer)	mübtäda	iyä	bastavış	ē
özür	üzür	ğäfiv itilä torğan iş	keşirimdi sebep, sıltav	keçirimdü sebep
özveri	fädākârlıg	fizakärlik	jankeştilik, erlik	öz canın ayabōçuluk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḫàs	maḫsus, (üzinä) ḫas	mahsūs, hās	özigä ḫas	svoystvennıy, isklüçitel'no, ḫarakternıy
özigä ḫàs	üzinä birtörli, üzinä ginä ḫas	özboluşlı	acayip, ğaliti	original'nıy, svoyeobraznıy
hür, mustäkıl, hür	hör, bäysiz, möstäkıyl	erkin, azāt	ärkin, hur	vol'nıy, svobodnıy, nezavisimıy
sàğıniş	sağış, sağınu	küyseme	seğıniş, iç puşuği	kruçina, toska, tomleniye
sàğınmàk	sağınu, sağışlanu, yuksınu	küysemek	seğınmak, kinimäk	toskovat'
londä, ifàdali	ütkin, osta (äytilgän)	gīsğa (āz) sözli	caranlik, mänädar	lakoniçnıy; metkiy
egä	iyä	eye	egä	podlejaşçeye
üzr	ğafu itilä torğan iş	esāslı sebāp	delil, säväp	uvajitel'naya priçina
fidàkàrlik	fidakärlik	pidā etme	pidakärlik	samootverjennost'; samopojertvovaniye

P

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
pabuç	ayaggabı	ayak kiyimi	ayak kiyim	but kiyim
paça	paça	salbar oso	şalbardıŋ tömengi jağı	bağalek, şımdın bayçası
paçavra	äski, cındır	iski-mosko, ilin-halın	tozğan, tozığı jetken	cırtık çüpürök
pādişah	padşah	batşa, padişah	padişa(h)	padışa
paha	ġiymät	baha, ḫak	bağa	bā, nark
pahalanmak, pahalılaşmak	bahalanmag	bahası kütäriliv	bağası ösüv, kımbattav	bāsı kötörülŭ, narkı ösŭ
pahalı	baha	ḳimmät	kımbat	kımbat
paket	paket, bağlama	törgäk, töyönsök, paket	tüyinşek, oralma; jäşik	baştık
paketlemek	gablaşdırmag, yığıb bağlamag	töröv, töyönsökläv	orav	baştıkka salŭ, orō
pala	ġämä, gorda	töz, yası kılıs; palaş	aldaspan	eki mizdŭ ör kılıç
palamut	palıd gozası	imän sätlävigi	emen jaŋğağı	emen uruğu
palas pandıras	täläsik	kinät, kapıl	tutkıyıl, kapıda, abaysızda	kokustan, kütülbögön cerden
palavra	yalan danışma	aldak, uydırma, yuktı höyläv	böspelik, ottav	öz köptürmö
palazlanmak	varlanmag	bayıv, ayakka basıv	bayuv, dävleti artuv	bayū, cetilŭ
paldır küldür	guppultu ilä	şaulap, tavıslanıp	tarsıl-güldir, saldır-güldir	kaldır-küldür
palyaço	oyunbaz, tälḫäk	kloun	saykımazak	maskarapoz, kloun

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àyàk kiyimi	ayak kiyimi (saviti)	pes ökçeli kövüş	ayakkiyim	tufli bez kabluka
pàçä	çalbar oçı	balağın (calbarın) eteği	puşkak	nijn'aya çast' brük
lättä-püttä	iski-moskı, tuzğan çüpräk	esği	parçä-purat	tr'apka, vetos'
pàdşàh	patşa, padişah	pātışa	padişa	padişah, sultan
bahà, närh	bäyä, hak	baha, nırh	baha	tsena
kımmätläşmàk, närhı àşmàk	bäyäsi kütarilü	gımmatlamak, bahāsı artmak	bahasi kötürülmäk	podnimat's'a vtsene
kımmät	kıymmät	gımmat	bahalık, kımmät	dorogoy, tsennıy
oräm	törgäk, töyinçik, paket	düvünçek, paket	tenik, bağça, paket	paket, svörtok; uzel
kàğàzgä orämàk	törü, töyinçikläv	gāplamak, dolamak	bolumak, bobilimak	upakovıvat'
kältä kılıç	töz, yassı kılıç; palaş	gama	palaş, kılıç	palaş
çoçka yànğàk	imän çiklävigi (äkäläsi)	dub gözası	çoçka yanhığı	jölud'
şàşä-pişä, kokkısdän	kinät (tän)	hovlukmaç, gıssanmaç	panhıjdä, tuyuksiz	vnezapno; pospeşno
yàlğàn-yàşık	yalğan, aldak, yukını söyläv	yalan sözleme, çıpdırma	boş (yalğan) söz	vran'yo; hvastavstvo
bàyimàk	bayu, ayakka basu	bāyamak	beyimäk, beyip kätmäk	bogatet'
täsir-tüsir, tärak-turuk	şaulap, tavıslanıp	güpür-tapır	palak-puluk	şumno; s gróhotom
kızıkçi, mäsharäbàz	şamakay, kloun	masğarabāz	kloun, mäshjirivaz	kloun

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
pamuk	pambug	mamık	makta	pahta
pancar	ɔencär	sögöldör	kızılşa	kızılça
panjur	päncärä gapağı (tahtası)	täzrä kapkası	tereze japkış (kakpağı)	tereze kālğası
pankart	plakat	transparant	plakat, körneki kural	urān
pansuman	sarğı, sarıg	bäylävis, perevyazka	tanuv, orav, baylav	tanū, baylō
pantolon	şalvar	salbar	şalbar	şım
panzehir	zähärä garşı	ağıv kaytarğıs	uv kaytarğış; uvğa karsı däri	ūğa karşı darı
papağan	tutuguşu	tutıyğoş	totı	totu kuş
papatya	çobanyastığı	ak säskä, romaşka	tüymedağı	ak güldū darı ösümdük, romaşka
papaz	keşiş	ruhanı, pop	pop	pop
para	pul	aksa	akşa, pul, karajat	akça, pul
paralamak	paralamag	tilgäläv, yırtkılav	parşalav	bölū
paramparça	parça-parça	vak-vak kına	parşa-parşa	tıtılğan
parantez	mö'tärizä	yäyä	jakşa	kaşā
paravan (şirket)	pärdä, örtü	şirma, kamuflaj	kalka	calğan işkana
parça	parça	ölöş, kisäk, yorkak	parşa	bölük

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
pahţä	mamık	pağta	pahţa	hjópok
kızılçä, lävlägi	çögindir	şuğundır	kızılçä	svekla obıknovennaya
deräzä eşigi	täräzä kapkaçı	äpişğe gapsası	kapka, derizä kapkisi	staven', jalüzi
plakat	transparant	transparant	plakat, lävhä	plakat, transparant
bàğläş, täŋğış	bäläviç, perevyazka	sarama, daŋma	teŋiş, bağlaş	perev'azka
şim	çalbar	balak, calbar	şalvar, şim	brüki
zähärgä karşi dàri	ağu kaytarğıç	zähere garşı	zähärgä karşi dora	protivoyadiye
totikuş	tutıy koş	tōtı	toti kuş	popugay
màyçeçäk	ak çäçkä, romaşka	çopantelpek	mayçeçäk	romaşka
pop, hţristian ruhàniysi	ruhanıy, pop	pop	pop, roh̨aniy	sv'aşçennik, pop-papaz
pul	akça	pul	pul, ah̨ça	den'gi
pàrälämàk, parçälämàk	tilgäläv, yırtkalav	yırtım-yırtım etmek	parçilimak	rvat'; razdirat'
pärçä-pärçä	vak-vak kına	bōlek-bōlek, parça-parça	parça-parça	razbitıy v drebezgi, razodrannıy na kuski
kavs	cäyä	yāy	tırmak, kävs	skóbki
nikàb, pärdä	şirma, kamuflaj	perde edinme	nikap, pärdä	şirma; podstavnaya firma
pärçä	öliş, kisäk, sınık	parça, bōlek	parça	kusok; çast'; oskolok

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
parçalamak	parçalamag	vatıv, büliv, kiskäläv	parşalav	bölü, barçalō
pardon	äf edin, bağışlayın	ğafu itigiz, kisirigiz	keşirersiz, keşirinjz	keçiresiz
pardösü	plaş	plaşç	plaş, jenjil palto	plaşç
parıldamak	parıldamag	yaltırav, yanıv, balkıv	jarkıldav, jarkırav, jaltıldav	carkırō
parıltı	parıltı	yaltırav, yanıv, balkıv	jarkıl, jaltıl	carkırō
parke taşı	säki daşı	taş plitka (yul ösön)	tas takta (tösev üşin)	tört burç col taşı
parlak	parlag	yaltıravsı, yanıvsı, balkıvsı	jarkırağan, nur şaşkan	carkırağan, caltırağan
parlamak	parlamag	balkıv, yaltırav	jartıldav, jarkırav	carkırō, caltırō
parmak	barmag	barmak	barmak, savsak	manca
pars	gaplan, bars	bars, kaplan	barıs	kabılan
parsel	ev (yurd) yeri	tözölöş urını, uçastok,	üy jeri	tamarka
pas	pas	tutık, tut	tot	dat
paslanmak	paslanmag	tutığıv	tot basuv, tottanuv	dat basū
paspas	ayagsilän	siptä	töseniş; örme, tokıma	but sürtküç

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
pärçälämàk	vatu, bülü, kiskäläv	parçalamak	parçilimak	razbıvat v drebezgi, razlamıvat'
keçiräsiz	ğafu itigiz, kiçirigiz	bağışlaŋ	keçirin	prostite!
plaş	plaşç	plaşç	plaşç, yamğurluk	plaşç
yältirämàk	yaltırau, yanu, balku	yalpıldamak, yalkım saçmak	parildimak	blistat'; sverkat', siyat'
pàrläş, yältiräş, yärkıräş	yaltırau, yanu, balku	yalpıldı, yılpıldı	parildaş	blistaniye; sverkaniye
köçälärgä teriladigän tàş	taş plitka (yul öçin)	dāş plita (yōl üçin)	yolğa selinğan taş	kamennaya plitka dl'a moşçeniya ulits
pàrlàk	yaltırauçı, yanuçı, balkuçı	yalpıldavuk, yaldıravuk	parlak	blest'aşçiy, sverkayuşiy, siyayuşçiy
pàrlämàk, yältirämàk	balku, yaltırau	parlamak, yıldıramak	parildimak, parlimak	blestet', sverkat', blistat'
barmàk	barmak	barmak	barmak	palets
kàplàn	bars, çuar, yulbarıs	gaplaŋ	bars	leopard
bir böläk yer, kuruluş yeri	töziliş urını, uçastok	yer uçastoğı	kuruluş mäydani (yeri)	uçastok zemli
zäng	tutık, tut	pos	dat, zäŋ	rjavçina
zänglämàk	tutığu	poslamak	datlaşmak, zäŋ basmak	rjavet, pokrıvat's'a rjavçinoy
pälàs, boyrä, şàlçä	çıpta	gīrelğedāki ayak sılğıç; boyra	çiğdan, bora	tsinovka, polovik

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
pasta	tort	tort	tort	tort
pastahāne	ġännadı dükânı, şirniyyat mağazası	konditerskaya	tätti tağam dükeni	konditer dükönü
pastırma	basdırma	bastırma, kazı(lık)	sür et	böstürmö, ıştalğan et
paşa	paşa, general	paşa, general	paşa, general	paşa, general
pataklamak	döyäclämäk	hukkalav, bärgäläv	tokpaktav, sokkılav	tokmoktō
patates	kartof	kartuf	kartop	kartöşkö
patavatsız	sözünün yerini bilmäyän	rät bilmägän, kilişhiz	körgensiz, pätüväsiz	adepsiz, oroy
patırtı	tappıltı, gurultu, säs-küy	görhöldäv, döbördäv	gürsil, kürsil, tarsıl	kaldır-küldür
patik	papış	bala ösön ayak kiyimi	şokayşa	cün baypak
patika	cığır	birläm yul, hukmak	sürlev, sokpak	çıyır, çıyır col, calğız ayak col
patlak	partlag	şartlağan, yarılğan	jarılğan	carılğan
patlamak	partlamag	şartlav, yarılıv	jarıluv	carılū
patlıcan	badımcan	baklajan	baklajan	baklacan
patron	ağa, sāhibkâr, patron	hŭja, iyā	koja, kojayın, iye	kocoyun, iş ēsi, iş berūçü
pay	pay	pay, ölöş	pay, üles, jarna	pay, ülüş

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tort	tort	tort	tort	pirojnoye; tort
konditer mägäzini	konditerskaya	konditer dükānı	tatlık-tümän dukini	konditerskaya
dimlämä, bàstirmä	bastırma, kazı(lık)	kakmaç	paturma, dämlimä	basturma
pàşà, general	paşa, general'	paşa, general	paşa, general	paşa, general
sävälämàk, kältäklämàk	sukkalav, bärgäläv	urmak yençmek	dumbilimak	otkolotit' poçöm popalo
kärtoşkä	bäräŋgi	kartoşka	yänjyu	kartofel'
beändişä, andişäsiz	totnaksız, urınsız	pähimsiz, payhassız	ḫuşmuamilisiz	nerassuditel'nıy; bestaktnıy
güldiräş, tasir-tusir	görsildäv, döbirdäv	tapırdı, güpürdi	güldüräş	groḫot; şum, gam; krik
gödäklär päypàğı	bala öçin ayak kiyimi	paypak	popuç	pinetki
sokmàk	tar sukmak	yōda, sokmak	yalğuz ayak yol	tropinka
yàrilgän	şartlağan, çatnağan	yārılan, partlān	partliğan	lópnuvşiy
pàrtlämàk, yàrilmàk	şartlau, yarılu	partlamak, yārılmak	partlimak	lópat's'a; vzrıvat's'a
bakläcàn, pàtincàn	baklajan	bādamcān	çäyzä	baklajan
ḫocäyin	ḫuca, iyä	hocayın, başlık	egä, ḫocayin	ḫoz'ain
hissä, ülüş	pay, öliş	pāy	pay, hässä	pay, çast'; dol'a

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
paydos	tänäffüs	tänäfis, tınış, yal	üzilis	dem alış
pāye	däräcä, rütbä	däräjä, külām	joğarı däreje, atak	daraca
pāyitaht	paytaḫt	başkala, paytäḫjt	astana	borbor şār
paylamak	danlamag, acılamag	tirgäv, ärläv	sögüv, ursuv	sögū
paylaşmak	paylaşmag	üz ara bülişiv	öz-ara bölisüv	bölüşū
paytak	maymag, äyriayag	kamıt (käkri) ayak	baypaŋ; maymak	maypık
pazar (gün)	bazar	bazar kön, yäkşämbi	jeksenbi	cekşembi
pazar	bazar	yärminkä (atnanıŋ bir könindä)	bazar, järmeŋke	bazar, carmenke (azık-tülük)
pazarlama	bazar iġtisādiyātı, marketing	bazarlav, marketing	marketing, suranım zerttev	bazar ekonomikası, marketing
pazarlık	bazarlıg	hatıvlaşıv, alış-biriştä bazarlık	savdalasuv	sōdalaşū
pazartesi	bazar ertäsi	düşämbi	düysenbi	düyşömbü
peçe	nigab	päränjä, börkänsik	bet perde	parancı
peçete	salfet, älsilän	salfetka, bäläkäy aş'yavlık	maylık, suvlık	cüz ārçı
peder	ata	ata, atay	äke	ata
pehlivan	pählävan	köräşsi, köräşivsi	baluvan	balban, körüşçü

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tänäffüs, toḫtäş	tänäfis, tınış, yal	ārakesme	tännäpus, üzülüş	pereriv, ças otdıḫa
däräcä, pàğànä, pàyä	däräcä, küläm	derece	däricä	stepen'; rang
pàytaḫt	başkala, paytähjt	pāytağt	paytäḫt	stolitsa
tänbeh bermàk, sökmàk, kàyimàk	tirgäv, ärläv	kāyemek	tillimak, sökmäk	delat' vıgovor, rugat'
bölişmàk	üz ara bülişü	paylaşmak, bōlüşmek	bölüşmäk	razdel'at'
mäymàk	käkri (kamıt) ayak	çayşık	pätäk	krivonógiy
bàzàr	yäkşämbi, bazar kön	yekşenbe	yäkşänbä, bazar küni	voskresen'ye
bàzàr, yärmärkä	yärminkä (atnanıŋ bir könindä)	bāzar	bazar, yärmänkä	bazar
marketing	bazarlav, marketing	marketing, bāzarı övrenme	soda-setık ihtiyacini üginiş	marketing
sävdà, sävdà-sàtık, sävdàläşiş	satulaşu, alış-birişlä bazarlık	sövdā	sodilişiş, baha talişiş	tórg
düşänbä	düşämbi	düşenbe	düşänbä	ponedel'nik
çäçvàn	päräncä, yabınça, börkänçik	perenci	päräncä	çaçvan parandji
salfetka, sàçık	salfetka, bäläki aş'yaulık	salfetka, el süpürğiç	maylık	salfetka
pädär, àtä	ata, äti, atay	kāka	ata	otets
pàlvàn, pähläväṇ	köräşçi, köräşüçi	pālvān	palvan, küräşçi	borets

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
pejmürde	päjmürdä	tauşalğan, ıldırağan	tütilgen, dalba-dulba	uypalanğan, bırışkan
pek (sert)	särt, gatı	katı, nık(lı)	kattı	katū
pek	çoḫ	bik, katı, köslö	öte, tım	ötö, eṇ
pek âlâ	çoḫ gözäl	bik (ütä) yakşı	öte jaksı, tım jaksı, tamaşa	eṇ cakşı, ötö mıktı
peki	yaḫşı	yakşı, yaray	makul, jaksı, jaraydı	cakşı, makul
pekiştirme (gramer)	şiddätländirmä	kösäytiv, ḳiyätländiriv	küşeytkiş, nığaytkış	küçötmö sın
pek iyi	ä'la	bik yakşı (bildä)	öte jaksı	eṇ cakşı
pekmez	bäkmäz	sirop, şirbät hıv	jüzim şırını	şerbet
peksimet	suḫarı	soḫarı, kätirmäs, şökärä	keptirilgen nan	kurğak nan
peltek	pältäk	tiş arahı (avazzarı)	sakav	"ts" lō, sakō
pembe	pämbä, gül rängli	roza töslö, alhıv	kızğılt	kızğıltım
penaltı	onbir metrlik zärbä	penal'ti	penaltiy, onbir metr	penal'ti, on bir metr
pencere	päncärä	täzrä	tereze, äynek	tereze
pençe	päncä	taban, täpäy	taban, ayak (ayvannın)	taman
pense	kälbätin	kıskıs, kiläşsä, hurğıs	iskek	kıçkaç, iskek, kıpçūr

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
pächmürdä, ezilgän	tauşalğan, yonçığan	könelen, sarı giden	paçak, pükläşkän	pom'atıy; sil'no ponoşennıy
kattık	katı, nak(lı)	berk, gatı	bärk, kattık	tvördıy
cudä	bik, katı, köçli	örän, äşa, öte	nahayiti, bäk	sil'no, krepko; oçen'
cudä yahşi, ä'lä	bik (ütä) yahşı	örän govı	nahayiti (bäk) yahşi	prevoshodnıy, prekrasnıy, velikolepnıy
hop, yahşi, mäyli	yahşı, yarıy	bolyär, mäkül	hop, yahşi, mäyli	horoşo; ladno
küçäytirmä	köçäytü, kuätländirü	güyçlendirme	küçäytküç	usilitel'nıye çastitsı (intensiv)
ä'lä	bik yahşı (bilgi)	örän govı	älа	otliçno
şärbät	sirop, kuyı şirbät	sirop, şerbet	şärbät	bekmes
kattık nän, kàk nän	sohari, kiptirilgän ikmäk kisägi	suharı, güradılan çörek	kurutkan nan	suhari
sàkàv	tiş arası (avazları)	dişära	kaşatliğuçi	şepel'avıy
nim puşti, aç kızil	roza tösli, alsu	äl, gızılımtıl	halrän, pärän	rozovıy (tsvet)
on bir metr (futbol)	penal'ti	penalti	penal'ti	penal'ti
deräzä	täräzä	pencire, äyna	päncirä	oknó
päncä	taban, täpäy, täpi	pence	päncä	lapa
àmbur	kıskıç, suırğıç, iskäk	cüpdek, gısaç, gısğıç	kıskuç, ambur	şçiptsı; kleşçi

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
pepe	käkä, pältäk	totlokma	kekeş	kekeç
peräkende	päräkändä	vaklap hatıv	jekelep, danalap	çekene söda
perçem	käkil	manjlay säsi, totam	kekil, aydar, tulım	kökül
perçinlemek	pärçimlämäk	biriktiriv, birkitiv	bekitüv	bekemdȫ
perde	pärdä	pärdä, şarşav	perde	parda
perende	mayallag	äylänip sığıv, sal'to-mortali	şırk aynalıp karğuv	çark aylanıp sekirǖ, sal'to
pergel	pärgâr	yäzbä, tsirkul'	şenber sızgış, tsirkul'	tsirkul
perhiz	pähriz	dieta	saktap (tamak) işüv	münöz tamak
peri	päri	hılıv, sibär, zifa	peri	peri
perişan	pärişan	äsingän, künjilhiz	könjilsiz	irētsiz, şalakı
periyodik	dövri	periodika(lık)	merzimdi	mezgildǖ (basma söz)
permi	gümrüksüzlük haggı	tamojn'a röhşäti	tamojnya ruksatı	salıksız kirgizǖ uruksatı
perşembe	cümä ahşamı	kisazna, atnakis	beysenbi	beyşembi
peruk	parik, sün'i saç	parik	jasandı şaş, parik	kep, parik
pervāne	pär	vint	samolyot kalağı, propeller	para

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
duduk	sakau, birtäk	sakav, kekeç	kekäç, duduk	zaika
çäkänä	vaklap satu	bölekleyin satuv	danilap (çakinilap) setiş	rozniçnıy, prodayuşçiys'a v roznitsu
kàkil	manğay çäçi	kākil	kökülä, zulp	klok volos; vıhşor, hşohşol; lokon
biriktirmàk, müstähkämlämàk,	biriktirü, birkitü	mākām bīrikdirmek	bekitmäk, çinjtmak	proçno (krepko) soyedinat'
pärdä	pärdä, çarşau	perde	pärdä	zanaves, zanaveska
hävàdä säkräş	äylänip çığu	salto	sal'to	sal'to
sirkül	cäzbä, tsirkul'	tsirkul, cezver	tsirkul'	tsirkul'
pärhez	dieta	berhīz	pärhiz	diyeta
päri	sılu, çibär, zifa	peri	päri	peri, feya
pärişàn	açınğan, künjlsiz	perīşān	perişan	raster'annıy, vstrevojennıy
dävriy, väḳtli	periodika(lık)	dövūrleyin (metbūğat)	periodika, vakıtlik mätbuat	periodika; periodiçeskiy
bàchşànä ruhşäti	tamojn'a röhşäti	gümrük ruğsadı	bacsizlik, mal kältürüş ruhşiti	pis'mennoye razreşeniye
päyşänbä	päncişämbi kön, atna kiç	penşenbe	päyşänbä	çetverg
yäsäma sàç	parik	parik, yasama saç	parik, yasalma çaç	parik
pärräk	vint	perik	peḳirğuç, propeller	propeller

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
pervāsız	cür'ätli, gorḫusuz	kurkıhız, kıyıv	batır, batıl	korkpoğon
pervaz	çärçivä	işik, täźrä ramı	jiyek, ädip	ramka
pes	päs, täslim	birildim, yiŋildim, pas	koydım, jeŋildim	utuldum, ceŋildim (küröştö c.b.)
pes (ses)	päs	kalın (töbän) tavış	päs, tömen	cōn, koŋur (ün)
pespāye	alçag	tübän, yaman	päs, bolmaşı	sanda cok
pestil	gaḫ	kak	kak	kak
peş	ard	art, art(kı) yak	kospa	art cak, arka
peşin	öncä	başta(n), tävźä	basta(n), basında	murda
peşīnen	öncädän	tävźä, başta	alğaşkıda	murdatan
peşkeş çekmek	peşkäş etmäk	kişi malın büläk itiv	birevdiŋ mülkin sıylav	başkanıkın sōğağa taratū
peşkir	däsmal, mähraba	tastamal, hölgö	sülgi, oramal	sülgü
peştamal	fitä	munsala kullanılğan yäymä	aljapkış	monço alcapkıçı
petek	pätäk	käräź	kärez	bal uyuğu
petrol	neft	neft'	munay	neft', cer mayı
peydā olmak	peyda olmag	päydä bulıv	payda boluv	payda bolū
peyderpey	dalbadal	aźlap-azlap, yaylap	tam-tumdap, akırın-akırın	akırın-akırın

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
korkmäs, cür'ätli	kurkusız, kıyu	gorkmazak, bātır	korkumsiz, cur'ätlik	besstraşnıy, smelıy; derzkiy
ràm, rämä	işik, täräzä ramı	çarçuva, rama	rama, kap	rama; kayma
täslim, yengildim	birildim, cinjildim, pas	utuldım; asğın	täslim	sdayus', pas
past (àvàz)	kalın (töbän) tavış	aşāk, yoğīn	päst, tövän	nizkiy, tihjy
päst, àlçàk	tübän, yaman	pes, yaramaz	päs, kābih	niçtójnıy
kàk	kak	kak	kak	pastila
àrka, àrt	art, art(kı) yak	arka, īz	art, arka	vstavka
àldin, ävväl	başta(n), tävdä	önjīnçā, ilki başda	avval, ilgiri	snaçala, ran'şe
ävväldän, àldindän	tävdä, başta	önjünden, ovaldan	avaldin, ilgiridin	snaçala, vnaçele
biràvning màlini peşkäş kılmàk	kişi malın büläk itü	kişīnıŋ mālını peşğeş bermek	başkısiniŋ malini soğat kılmak	darit çujoye
sàçık	sölgi, tastımal	polotentsa, el süpürğiç	löngä	polotentse
lüngi	munçada kullanılğan cäymä	önjük	päştan	perednik
äsäläri ini	käräz	ballı arı öycüği	häsäl momi, härä köznigi	medoviy sot
neft	neft'	nebit	yär mayi, neft'	neft'
päydà bolmàk	päydä bulu	peydā bolmak	päyda bolmak	obnarujivat's'a, proyavl'at's'a
päydärpäy, ketmä-ket	caylap, akrınlap	yuvaş-yuvaş, kemkem	päydin-päy, päy-därpäy	şag za şagom, postepenno

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
peygamber	peyğämbär	päyğämbär	payğambar	payğambar
peyk	pek	sputnik; satellit	serik, kosak	sputnik; bağınınkı mamleket
peynir	pendir	sır, irimsik	irimşik	sır, bıştak
pezevenk	fāhişä tapan, aradüzäldän, oğraş	arala yörövsi, kavıştırıvsı	jeŋgetay	katın tabūçu, araçı, ortomçu
pıhtı	laht̨a	kuyırık, oyoş	uyıskan, uyığan	uyū (kan)
pıhtılaşmak	laht̨alaşmag	oyoşov, kuyırıv	uyısuv, uyuv	uyū (kan)
pılı pırtı	äski-üskü, cır-cındır	iski-mosko, alam-halam	eski-kuskı	eski-usku
pınar	bulag, çeşmä	şişmä, sığanak	köz, bulak, kaynar	kaynar
pırasa	säbzä növü	huğanğa okşağan yäşilsä	kök-şöp türi	caşılçanın türü
pırıl pırıl	pırıl-pırıl	yaktı, yap-yaktı	jarık	caltır-cultur
pırıltı	parıltı	yaltırak, yaltırav(ık)	jıltır, jıltıl, jark-jurk	caltırak
pırlanta	brilyant	mahsus işkärtilgän almas	gavhar tas	iştetilgen almaz
pısırık	utancag, bacarıgsız	kulapaş, tasılhız, kıyıvhız	uyalşak, epsiz, momın	ötümsüz
piç	bic	tıvma, uynaştan (nikahhız) tıvğan	azğın	aram siydik
pide	yağlı çöräk	asi yäymä, kölsä	taba nan, juka nan	cupkağa okşoğon nan türü

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
päyğambär	päyğambär	pīğamber	päyğämbär	prorok
yoldàş; sätellit	sputnik; satellit	hemrā	hämra	sputnik; satellit
pişlàk	sır, irimçik	peynīr	irimçik, sır	sır
koşmäçi	aradaşçı, uynaşka öndävçi	ārada ğezen, dūşuşdırıcı	pahişä tapkuçi	svodnik
laḫtä	töyir, kuyırıp ukmaşkan	lağta, goyalan	uyup kalğan närsä	sgustok
uyümàk, kuyukläşmàk	oyışu, kuyıru	lağtalaşmak, goyalmak	uyumak	sguşçat's'a zapekat's'a
eski-tüski, lättä-püttä	iski-moski, salam-salam	köne-küşel, köne-sāna	äski-tüski	star'yo, hlam
bulàk, çäşmä	çişmä, çığanak	çeşme, gözbaş	bulak, mänbä	istoçnik, kl'üç
säbzävàt türi	suğanğa oḫşağan yäşilçä	gök önüminiŋ bir görnüşi	suŋ piyaz	luk-porey, porey
yärk-yärk	yaktı, yap-yaktı	yıldır-yıldır, yiti yağtı	yaltirak, parlak	yarkiy; oslepitel'niy
yältiràş, yäräkläş	yaltırav(ık)	yılpıldı, yalpıldı	parlaş, yaltiraş	svet, blesk; mertsaniye
işlàv berilgän àlmàs	maḫsus işkärtilgän almas	birilliant, gövher	işläp çıkırilğan almas	brilliant
nonàk, nàşud	kulınnan iş kilmägän, kıyusız	başarnıksız, emelsiz	paypaş, äpsiz	neumeliy; robkiy
häràmzàdä	uynaştan (nikahsız) tuğan	harāmzāda	haramzadä	ubl'udok, virodok
yàğli nàn	kölçä, kabartma	gatlama çörek	yapilak nan	ploskaya lep'öşka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
pijama	pijama	pijama	jadağay, piyjama	uyku kiyimi, pijama
pikap	proigrıvatel	proigrıvatel'	(küytabak) oynatkış	elektir oynotkuç
pike yapmak	şığımag	şıkayıp tübän töşä başlav, pike	şüyildirüv	tik uçū, şukşurulū
piknik	seyr, seyrä çıhma	täbiğätkä künil asırğa sığıv	serüven	seyil
pil	batareya	batareya	batareya	batereya
pilâv	plov	bılav	palav	palō, aş
piliç	färä, beçä	yäş tavık	balapan	cöcö tōk
pineklemek	tänbällik etmäk	yokomhorav, kalğıv	kalğuv	talıkşıp oturū, ürgülō
pinpon	stol üstü tennis	östäl tennisi	üstel tenisi	stol tennisi
pinti	häsis	haran, karun, kormoş	saraŋ	saraŋ, zıkım
pir	pir, ihtiyar, goca	ihtiyar, kart, akhakal	şal, kart	abışka, çal
pire	birä	börsä	bürge	bürgö
pirelenmek	şübhälänmäk	şöbhäläniv	kümändenüv, şübelenüv	kümön sanō
pirinç	düyü	döğö	küriş	kürüç
pirinç (māden)	bürünc	bronza, yiz	latun', jez	latun
pirzola	gabırğa kâbab	kabırğa kâbabı	kabırğa kababı	kabırğa kebebi
pis	kirli, çirkli	bılsırak, bılsıranğan	kir	kir, bulğanıç

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
picämä	pijama	pijama	pijama	pıjama
radiola	proigrıvatel'	proigrıvatel	plastinka oynatkuçi	radiola; elektroproigrıvat-el'
şonğımàk, hävàdä şonğımàk	tübän töşä başlau, pike	dik aşāklığına uçmak	tövän karap tik uçmak	pereḩodit v pike, pilkirovat'
säyr	tabiğat'kä künjl açırğa çığu	seyil, seyle çıkma	säyir, baravät	piknik
batareya	batareya	batereya	batareyka	batareya
palàv	pılau	palav	polo	plov
cöcäḩoràz, cöcätàvuk	yäş tavık	cūyce	cocä toḩu	tsıpl'önok
müdrämàk, pinäkkä ketmàk	yokımsırau, çirim itü	īşsiz irkilip oturmak	ügdimäk	dremat', zasıpat' (sid'a)
stol tennisi	östäl tennisı	stol üstünde oynalyān tennis	pinpoŋ, piŋbaŋçur	nastol'nıy tennis
ḩasis	saran, karun	husīt, gısğanç	piŋsık	skupóy
çàl	kart, aksakal	garrı	pir, bovay	starets, starik
bürgä	borça	büre	bürgä	bloḩa
şubhälänmàk	şöphälänü	şübhelenmek	şubhilänmäk	podozrevat'
gürüç	döği	tüvi	gürüç	ris
särık mıs, cez	ciz	bürünç	latun'	latun'
kàvurğa käbàb	kabırğa kâbabı	gapırğa kebābı	korulğan kovurğa	otbivnaya (kotleta)
iflàs, kir	pıçrak, pıçranğan	hapa, kirli	kir, iplas	gr'aznıy, zapaçkannıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
pis boğaz	garıngulu	biräń, mäskäy, askirnä	tamaksav	sorğok
pist	meydança	ploççadka, tansa maydanı; polosa	alaŋ, alap	biy ayantı; uçū tilkesi
pişi	pişi, fäsäli	bavırhak	bavırsak	kuymak, bōrsok
pişkin	yahşı bişmiş	bişkän, bişip sıkkan	pisken, pisirilgen	ezile bışkan, cakşı bışkan
pişkin (adam)	utanmaz, sırtıg	ärhiz, tartınıvhız	ojar	kalıŋ bet, arsız
pişman	peşman	boşonovsı, ükinivsi	tävbege kelgen, puşayman	buşayman, öküngön
pişmek	bişmäk	bişiv, bişip sığıv, ölğöröv	pisüv	bışū
piyāde	piyada	yäyävli ğäskär, peŋota	jayav äsker	cō̄ asker
piyango	lotereya	lotereya	lotoreya	lotereya
piyasa	bazar	bazar	bazar	bazar
piyaz	lobya salatı	lob'ya salatı	burşak salatı	bürçak salat
plâj	çimärlik	komlok, kırsın, pl'aj	jağajay	kum catak, küngö küyme, plyaj
plâk	val, plastinka	plastinka, taba	küytabak	plastinka, kū̄ tabak
plâka	maşın nömräsi	maşina nomeri	(mäsine) nömer(i)	maşinanın nomer belgisi
plâket	ŋatirä nişanı	istälikli bildä	estelik belgi	estelik belek
pohpohlamak	bähbählämäk	yalağaylanıv	jamığpazdanuv	koşomat kılū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
meçkäy	birän, açkirnä, ubır	iyecen, horan	boğaz, opkan, yâp toymas	objora
tansa mäydànçäsi; yol	tansa mäydanı; polosa	meydança	tants mäydançisi; samoletler konudiğan yol	ploşçadka; polosa
boğırsàk	bavırsak	pişme	boğursak; kuymak	bavursak
yahşi pişgän	pişkän, pişip çıkkan	oŋat bişen, bişğin	pişkan, pişşik	ispeçönnıy
beàr, betäkällüf	ärsiz, tartınuçı	edepsiz, utançsız	täkällüpsiz, kopal	bestseremonnıy
puşäymàn	poşınuçı, ükinüçi	puşmān	puşayman	kayuşçiys'a, sojaleyuşçiy
pişmàk	bişü, pişip çığu, ölğirü	bişmek	pişmäk	varit's'a; peç's'a
piyàdä (äskär)	cäyävli, ğaskär, peḫota	pıyāda goşun	piyadä äskärlär	peḫota
lotereyä	lotereya	lotereya	lotereya	lotereya
bàzàr	bazar	bāzar	bazar	rınok
loviyä säläti	lob'ya salatı	nōyba salatı	candu seyi	salat iz fasoli
pläj	komlık, su koyını, pl'aj	plyaj	plyaj	pl'aj
plastinkä	plastinka, taba	plastinka	plastinka	grammofonnaya plastinka
avtomobil nomeri	maşina nomerı	nomerli belgi	avtomobil' nomiri	nomernóy znak
plakat, esdälik belgisi	istälikli bilgi	yādığārlik nışān	ästilik bälgüsi	pam'atnıy znak
tältäytmàk, häddän àşık maḳtämàk	yalağaylanu	mahābatlamak	ḫuşamät kılmak	pritvorno vırajat' odobreniye, l'stit'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
politika	siyāsät	politika	sayasat	sayasat
pompa	nasos	nasos	sorğış	nasos, sorğuç
pompalamak	nasoslamag	örzöröp tultırıv	jağımpazdanuv	üylötǖ, cel tolturū̄
porselen	farfor, çini	sınayak, farfor	farfor	çını, farfor
porsuk	porsug	burhık	borsık	kaşkulak
portakal	portağal	apel'sin	apel'sin	apel'sin
posa	çöküntü, hılt	ultırma, harkındı	tunba	tunma, çöbögö, kaldık
post	heyvan därisi	tiri	teri	arı terisi
postahāne	poçt	poçta	poçta	poçto, poçtokana
postalamak	poçt ilä göndärmäk	poçta minän yibärıv	poçtamen jiberüv	poçto menen ciberǖ, cönötǖ
poşet	neylon torba	tselofan paket	tselofan paketi	baştık
pot kırmak	baltanı daşa vurmag	urınhız, äytip kuyıv	orunsuz söylev	orunsuz süylȫ
poyraz	şimal küläyi	tön'yak yili	teristik jel	tündük şamalı
pörsümek	pırsımag	şirıjıv, şırıştırıv, hulığıv	kavsav, kevdirev, şögüv	tırış basū; sōlū
pösteki	goyun (keçi) därisi	kuy (käzä) tirisi	teri	koy (eçki) terisi
pranga	gandal	bığav	kisen	kişen
prim	mükâfat	büläk, premiya	jülde, sıylık	sıylık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
siyàsät	politika	sıyāsat	siyasät	politika
näsos	nasos	nasos	nasos	pómpa, nasós
däm (yel) bermàk	ördiröp tutıru	nasos bilen yel bermek	nasoslimak, püläp hava tolturmak	kaçat' nasósom; imet' polovoye snoşeniye
çinni	çınayak, farfor	forfor	çinä, farfor	farfor
borsuk	bursık	torsuk, sakartorsuk	borsuk	barsuk
äpelsin	apel'sin	apelsin	apel'sin	apel'sin
çökindi	utırma, yuşkın, utırım	çökündi	dur, tinma	osadok
teri	tiri	deri	moyluk terä, post	şkura, koja
poçtähŋänä	poçta	poçta	poçtihŋana,	poçta (dom)
poçtä àrkali yubàrmàk	poçta bilän cibärü	poçta bilen goybermek	poçta arkılik ävätmäk	otpravl'at' poçtoy
torvä, hŋaltäçä	tselofan paket	tsellofan paket	paket	tselofanovıy paket
orinsiz sözlämàk	urınsız äytip kuyu	yerliksiz sözlemek	kelişmäs söz kılmak	skazat' glupost', smorózit'
şimàl şämàli	tön'yak cili	demirgazık şemālı	şimal şamili	severnıy veter, poyraz
äcin bàsmàk, tirişmàk	çıyırçıklanu, şiŋü, sulu	solmak, süllermek	solaşmak, polaşmak	morşinit's'a; dr'ahŋet'; uv'adat'
pöstäk	kuy (käçä) tirisi	goyun (geçi) derisi	äylängän koy (öçkä) terisi	koja, şkura
kişän	boğav	gandal	kişän, işkän	kandalı
mukàfàt	büläk, premiya	bayrak, sīlağ	mukapat	premiya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
problem	problem	problema, mäsälä	problema, mäsele	masele, problema
proje	läyihä, proyekt	proyekt	joba	dolbōr
propaganda	täbliğat, täbliğ etmä	propaganda	nasiyhat	ügüt
protesto	gati etiraz, protest	rizahızlık bildiriv	narazılık	nārazılık
prova	sınama, yohlama	hınav, kiyip arav, primepka	sınak, sınav	çaktō, çenō, ölçō
puan	hal	oçko	upay	upay; bā
pudra	kirşan, pudra	kirşän, pudra	opa	upa
pul	marka	marka	poçta markası	poçto markası
pul (balık için)	pul	tänkä, kabırsık, kabık	kabırşak	balıktın ırçığı
punto (matbaa)	şrift	şrift	kuyma ärip(ter), şrift	kuyma arip, şrift
puro	sigar	sigara	temeki, sigara	sigara
puslu	dumanlı	yonsov, bolotlo, tomanlı	bulıñğır, tumandı	tumandū
pusu	pusğu	yäşiringän urın, zasada	toruvıl	bukturma
pusula	kompas	kompas	kompas	kompas
put	büt	bot, torataş, sın	put	but, casalma kuday
putperest	bütpäräst	botka (toratașka) tabınıvsı	putka tabınuvşı	butparas

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
muämmà	problema, mäs'älä	mesele, problema	mäsilä, problema	problema; zadaça
làyihä	proyekt	proyekt	layihä	proyekt
tarğıbàt	propaganda	propaganda, vağız	tärğıbat	propaganda
nàràzilik	rizasızlık bildirü	nārāzīlık, protest	narazilık	protest
sinäb köriş	sınav, kiyip karau, primepka	sīnağ, bārlāp görme	ölçäş, sinap ötüş	proba
oçko	oçko	oçko	päy, oçko	oçkó
upa	kirşän, pudra	pudra	upa	pudra
märkä	marka	marka	poçta markisi	poçtovaya marka
täŋgäçä	täŋkä, kabırçık, kabık	teŋŋe	kasirık	çeşuya
şrift, bàsmä härf	şrift	kegel (harp ölçeği)	şrift, basma härp	punkt (şrift)
sigärä	sigara	sigar	sigara	sigara
tumänli, bulutli	bolıtlı, sürän, salınkı	ümürli, dumānlı; bulutlı	tumanlık, tutuk, hjrä	tumannıy, pasmurnıy
pistirmä	yäşiringän urın, zasada	bukı	pistirma	zasada
kıblänàmä, kompas	kompas	kıblanāma, kompas	kıblinamä, kompas	kompas
but	pot, sanam, sın	but	but	idol
butpäräst	potka (sanamğa) tabınuçı	butparaz	butpäräst	idolopoklonnik

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
pürüz	ġüsur	yitkil/khiz, buliv, yitişmäv	kemşilik, akav	kemçilik, cetişpestik
püskül	saçag	suk, sasak, säsäk	şaşak, şok	kökül, çok
püskürmek	püskürmäk	börköv, hibiv	bürküv, sebüv	büşkürü

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kämçilik, yetişmàvçilik, kusur	citişsizlik, kimçilik	kemçilik, yetmezçilik	kämçilik, nuhşan	nedostatok; iz'yan
pàpük	suk, sasak, säsäk	seçek	pöpük, pälküç	bahroma
pürkämàk	börkü, sibü	pürkmek	pürkimäk	brızgat'; prıskat'

R

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
Rab	Räb	Allahı-tägälä	Alla-tağala	Alla
rābıta	rābitä	bäyläniş, ilimtä	baylanıs	alaka, baylanış
raf	räf	käştä, händirä	söre, üldirik	tekçe
rağbet	räğbät	tiläktäşlik itiv	jan aşuv, könjil avuv	can tartū
rağmen	räğmän, bahmayarag	karamastan	karamastan	karabastan
rahat	rahat	rähät, tolka, tınlık	tınıştık; ıŋğay	ırahat, ıŋğaylū, tınç
rahatlamak	rahatlamag	tınıslanıv, tuktav, basılıv	tınıştaluv	ırahattanū, ıŋğaylū
rahatsız	hästä, rahatsız	yinjilsä avırıvı bulğan	ıŋğaysız; avırıŋkırav	kıŋkıstağan, ōruğan
rāhibe	rāhibä	monah, katın-kız, monahjnn'a	monah äyel	keçil katın
rahim	uşaglıg, balalıg	balayatkı	jatır, jatın	catın
rāhip	rāhib	monah	monah	keçil
rahle	dayag, dästäk	kıya öslö östäl (kitap ösön)	kitap tuğır	Kuran tekçesi
rahmetli	rähmätlik	märhüm	markum	markum
rakam	räġäm	han	san	san
rakı	raki (Türk içgisi)	arakı, török alkogol'li isimlik	arak, rakı (türik arağı)	arak, türk arağı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
Räb(b)	Allahı-täğalä	Allā, Hudāy	Räb, Ḫuda	gospod', bog
älàka, ràbitä	bäyläniş, ilimtä	bağlanışık, ārağatnaşık	rabıtä, alaḳä	sv'az', sv'azka, soyedineniye
cävàn, tàkçä	şürlik, kiştä	tekce	taḫtuşa, takçä	pólka, etajerka
rağbät	tiläktäşlik itü	gızıklanma	reğbät, kızıkış, häväs	soçuvstviye; simpatiya
karämäy, karämäsdän	karamastan	garamazdan, seretmezden	karimay, karimastin	vopreki, nesmotr'a
ràhät, àsàyiştä	räḫät, tınlık, tınıçlık	rāhat, āsūda	rahät, teçlik	udobstvo; spokoystviye
ràhätlänmàk	tınıçlanu, tuktav, basılu	rāhatlanmak	rahätlänmäk	uspokaivat's'a
behàl, làhäs	cinḫilçä auvırusı bulğan	nā̄hoş, bīrāhat	rahätsiz, tavi yok	nezdorovıy; neudobnıy
ràhibä	monaḫ hatın-kız, monahḫinn'a	monah ayāl	rahipä	monaşka, monahḫin'a
bäçädàn	analık	yatğı	rähim, baliyatku	matka
mànaḫ	monaḫ	monah	rahip	monaḫ
täglik	kıya ösli östäl (kitap òçin)	pyupitr	kur'an takçisi	püpitr, podstavka dl'a knigi
rähmätli	märḫum	merhūm	rä(h)mätlik, märhum	pokoynıy
räkam	san	sān	räḳäm	tsifra
rakı, (türk arağı)	arakı, törik alkogol'li içimlik	rakı (türk spiritli içğisi)	Türkiye arığı	rakı (turetskiy alkogol'nıy napitok)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
rākım	däniz säviyyäsindän yüksäklik	dingiz östönän biyiklik	biyiktik (tenjz dengeyinen)	denjz dengēlinin biyiktigi
rakįp	rägib	yarışıvsı, könärkäş	jarıstas, basekeles	atāndaş
rakkāse	räggāsä	biyivsi	biyşi	cılanaç biyçi katın
ramak kalmak	az galmag	azdan kalıv	säl kaluv, bola jazdav	az kalū
ramazan	ramazan	ramazan	oraza	orozo, ramazan
rām olmak	ram olmag	buyhınıv, baş iyiv	tınjdav, könüv	bay iyū
randevu	görüş	osraşıv, kavışıv	kezdesüv	coluğuşū, kabıldō
randıman	mähsuldarlıg	yitiştirivsänlik	önimdilik	öndürümdūlük
raptetmek	bärkitmäk	bäylāv, yabıştırıv	biriktirüv, baylastıruv, bekitüv	biriktirū
raptiye	basmadüymä, knopka	knopka	bürkenşikti şege	basma, knopka
rasathāne	räsädhjana	küzjätiv iştäri alıpbarıv ösön bina	observatoriya	observatoriya
rastgele	täsādüfän	osraklı rävištä	kezdeysok	kokustan
rast gelmek, rastlamak	rast gälmäk, rastlaşmag	osraklı osrasıv	tap boluv	kokustan kezdeşū, coloğup kalū
rastlantı	täsādüf	osraklılık	kezdeysoktık	kokustuk
ray	rels	rel's	rel'sı, temir jol	temir col (temiri)
rāyiç	hjāzırki däyär	bazjar bahası	kun, bazar bağası	akça kursu, bazar bāsı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
dengiz säthidän bäländlik	dıñgiz östinnän biyiklik	deñiz derecesinden beyiklik	rakım, deñiz betidin üstün-tövänligi	vısota nad urovnem mor'a
rakìp	yarışuçu, tıñdäş	garşıdaş, bäsdeş	rakìp	sopernik, konkurent
rakkàsä	biyüçi	köşk tansçısı	şärk ussulçisi	tantsovşçitsa, pl'asunya (v kazino)
àzginä kàlmàk	azdan kalu	tas (āz) gālmak	tas (az) kalmak	çut' bılo ne sluçit's'a (o çöm-l.)
rämäzàn	ramazan	remezān	ramizan	ramazan
ràm bolmàk, boysunmàk	buysınu, baş iyü	boyun bolmak	boysunmak, bekınmak	podçin'at's'a, povinovat's'a
uçräşüv	oçraşu, kavışu	düşüşık	uçruşuş, körüşüş	svidaniye; vstreça
ünümdàrlik, mähsüldàrlik	citiştirüçänlik	ōnümlilik, çıkım	ünümdarlik, mähşuldarlik	proizvoditel'nost'
bàğlämàk, ulämàk	bäyläv, yabıştıru	bāğlamak, berkitmek	tutaşturmak, ulimak	sv'azıvat', soyedin'at', prikrepl'at'
knopkä	knopka	knopka	knopka, tügmä mihı	knopka kantsel'arskaya
räsäthànä	küzätü işläri alıpbaru öçin bina	observatoriya	räsäthana, observatoriya	observatoriya
täsàdifän	oçraklı räviştä	tötānlikden, tötānden	täsadüpän	sluçayno
täsàdifän uçräşmàk	oçraklı oçraşu	tötānden sataşmak	täsadüpän uçraşmak	stalkivat's'a s kem-libo neojidanno
täsàdif, täsàdifiylik	oçraklılık	tötānlik, sāvlik	täsadüp	sluçaynost'
rels	rel's	rels	rel's	rel'sı
bàzàr närhj (bähàsi)	bazar bäyäsi	bāzar nırhı	bazar bahasi	kurs, rınoçnaya tsena

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
rāzı	rāzı	razıy, riza	razı, rıyza	ırāzı
reçel	müräbbä	varen'ye	müräbba, kaynatpa	kıyam, varen'e
reçete	resept, nüsḫä	retsept	retsept	retsept
reddetmek	rädd etmäk	kabul itmäv, kiri kağıv	kabıldamav, kaytaruv	kabıldabō, çetke kağū
redif	rädif	rädif	uykastık	uykastık
refah	rifah	baylık, komfort	molşılık, baylık	molçuluk; tālaylūluk
refākat	yoldaşlıg etmä	ozatıvsılık	ere jürüv	koştō, koştop cürū
reform	islahat	reforma	reforma, kayta kuruv	kayra canjırtū, reforma
rehāvet	tänbällik, ölüvaylık	hülpänlik, hüränlik	bosanjdık, bostık, älsizdik	şaldırō
rehber	rähbär	gid, yul kürhätivsi	körsetüvşi, körsetkiş	col körsötūçü, gid
rehin	rähn	zalog, zaklad	kepil, karızğa saluv	kürō
rehine	girov	zakladka alınğan	amanat	barımtalanğan kişi
reis	räis	räyis, predsedatel'	törağa	rais, başkarma
rekābet	rägābät	yarışıvsılık, uzzırırğa tırışıv	jarısuv, bäseke	atāndaştık
rekât	rük'ät	räkät (namazdıŋ bir elementi)	räkäğat	ireket, namaz ireketi
rencide etmek	incitmäk	räniytiv, künjildi kırıv	renjitüv	irencitū, könjülün kaltırū
rençper	ränçbär, äkinçi	igin igivsi, iginsi	dıykan, eginşi	dıykan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ràzi	razıy, riza	rāzı	razi	soglasnıy; udovletvörönnıy
muräbbà, kıyàm	varen'ye	mürepbe	müräbbä	varen'ye
retsept	retsept	retsept, dermān hatı	retsept, dora ḳāğızi	retsept
räd etmàk	kiri kağu, kabul itmäv	ret etmek	rät kılmak	otklon'at', otvergat'
rädif	rädif	redif	redip	redif
färàvànlik, tokçilik	baylık, komfort	bolelīnlik, bağtuyārlık	molçilik, bäḫt-saadät	dostatok, blagopoluçiye
hämràhlik	ozatuçılık	bile gitme, yōldaş bolma	räpık boluş	soprovojdeniye
islàhàt	reforma	reforma	islahat	reforma
boşänglik, süstlik	sülpänlik, süränlik	boşanǰık, govşaklık	susluk, boşanǰık	v'alost'
säyàhät rähbäri, gid	gid, yul kürsätüçi	yōlbeledi, gid	yol körsätküçi	provodnik, gid; putevoditel'
gäràv	zalog, zaklad	girev	görä, daŋ	zaklad, zalóg
gäràvgä àlingän àdäm	zakladka alınğan	girev alnan ādam	görügä elinğan adäm	zalojnik
räis	räyis, predsedatel'	başlık	räis	predsedatel'
räkàbät	yarışuçılık, uzdırırğa tırışu	bāsdeşlik	räḳiplik, rekabät	soperniçestvo, konkurentsiya
räkäät	räkat (ramaznıŋ bir elementi)	rekāt	räkäät	rek'at (element namaza)
räncitmàk	räncitü, künǰlni kıru	dil yetirmek, ıncıtmak	ränç yätküzmäk, ränçitmäk	oskorbl'at', obijat'
dehkàn	igin igüçi, iginçi	dayhān	deḫan	zemledelets

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
rende	rändä	karğıs, uğıs	ükkiş	caşılça ārçığıç, randa
rendelemek	rändälämäk	kırıv, ıvıv	ıskılav, ügüv	ārçū, tazalō
rengârenk	rängâräng	törlö-törlö töstä(gi)	türli tüsti	türdū tüstū
ren geyiği	maral	ala-kola timgilli bolan	buğı	buğu
renk	räng	tös, buyav	tüs, renk	ıraŋ, tüs
resepsiyon	ġäbul (otağı)	kunaktarzı kabul itiv yiri	kabıldavhana (konaktardı)	meyman kütū (kattō) orunu
resim	räsm	räsim, hürät; fotografiya	süvret	süröt
resmen	räsmän	räsmi	resmiy	rasmiy, ofitsialdū
resmī	räsmi	räsmi	resmiy	rasmiy, ofitsialdū
resmigeçit	räsmi keçid	ğäskär paradı	saltanattı sap, parad	asker şarı (paradı)
ressam	rässam	rässām, hudojnik	süvretşi	sürötçü
rest çekmek	meydan oḫumag	täväkkälläv, täväkkällikkä bilbıvıv	tävekelge bel buvuv	tobokel kılū, bardığın utuşka sayū
reşit	gānunu yaşa çatan	bäliğ, buyğa yitkän	er jetken, boy jetken	er cetken, boy cetken
ret	rädd	kabul itmäv, ink'ar itiv	tanuv, moyındamav	tanū, moyunğa albō
revaç(ta olmak)	rävac (da olmag)	uŋış kazanıv, horav zur bulıv	tabıska iye boluv	kadır-barkka ē bolū
revir	müālicähana, ambulatoriya	lazaret, ambulatoriya	emhan..	emkana, ambulatoriya

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
rändä	kırğıç, uğıç	rende	rändä, kırğa	strug; törka
rändälämàk	kıru, uu	rendelemek	rändilimäk, kırğımak	tereť na törke
rängàräng	törli-törli töstä (gi)	reŋbe-reŋ	räŋmu-räŋ, räŋga-räŋ	mngotsvetnıy, raznotsvetnıy
buğu	ala-kola timgilli bolan	sūğun	buğa	olen'(p'atnistıy)
räng	tös, buyau	reŋk	räŋ	tsvet; okraska
mehmànlärni kütib àliş yeri	kunaklarnı kabul itü urını	kabūl etme (mıhmānhānada)	kobul kıliş (caylaşturuş) bölmişi	priyöm (gostey), registratura
räsm	räsim, sürät, fotografiya	sūrat	räsim, sürät	risunok; fotografiya
räsmän	räsmi	resmi	räsmän	ofitsial'no
räsmiy	räsmi	resmi	räsmiy	ofitsial'nıy
koşinlär pärädi	ğaskär paradı	harbı parad	äskärlär paradi	parad voysk
rässàm	rässam, ḫudojnik	hudojnik, sūratkeş	rässam	ḫudojnik
täväkkäl kılmàk	täväkkälläv, täväkkälikkä bil buu	tövekgellik etmek	goğa salmak	stavit' vsö na kartu
balàğàtgä yetgän	baliğ, buyğa citkän	kāmīllik yāşına yeten	balağätkä yätkän	dostigşiy soverşennoletiya
räd	kabul itmäv, ink'ar itü	ret (etme)	rät	otkloneniye, otritsaniye
bàzàri çäkkàn (bolmàk)	uŋış kazanu, sorau zur bulu	rovāç (bolmak)	utuklarğa egä bolmak	pol'zovat's'a uspeḫom
sänitäriyä bölimi, käsälhànä	lazaret, ambulatoriya	ambulatoriya	lazaret, kesälḫana	ambulatoriya, sançast'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
rey	säs (vermäk)	taviş (haylauda)	saylav davısı	dobuş
rezālet	räzälät	oyat, gärlik	uyat, maskara	uyat, pastık, şermendelik
rezil	räzil	oyatlı, hurlıklı	şamdık, maskaralık	uyatsız, pas, şermende
rıhtım	gämilärin yan aldığı yer	pristan'	aylak	pristan'
rızā	riza	rizа, razıylık	rıyzalık, makuldav	ırāzılık
rızık	rūzi	rizık, azık	rızık, rıyzık	ırıskı
rıāyet	riāyät	buyhınıv, baş iyiv	boy usınuv, bas iyüv	baş iyūçülük
rıcā	rica, hāhiş	ütinis, horav, ütiniv	ötiniş	suranū, ötünū
ric'at	ric'ät	siginiv, sigiv	şeginüv	çeginū
rimel	änlik-kirşan	tüş'	kirpik boyavı	kirpik boyoğu
risāle	risälä	kiskinä kitap, broşüra	kitapşa	kitepçe
risk	tählükä, hätär	täväkkällik, kıyıvlık	kavıp-kater, tävekel	tobokelge salū
rivāyet	rävāyät	rivayat	sıbıs, söz	ulamış
riyā	riya	iki yözlölök, iskirlilik	riya	eki cüzdūlük
riyākâr	riyākâr, ikiüzlü	iki yözlö, iskirli	riyaşıl, montanı	eki cüzdū
riyāset	räyāsät	räyislik, başkarıvsılık	törağalık	başkarmalık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àvàz	tavış (saylavda)	ses (saylavda)	avaz	izbiratel'nıy golos
uyät, şärmändälik	oyat, garlik	utanç, uyat; masğaralık	rezalät	stıd, sram, pozor
şärmändäli	oyatka kaldırılğan, hurlıklı	masğara, rısvā	rezil	pozornıy, postıdnıy
pristan	pristan'	gāmi duralğası, pristan	kemä toxtaydiğan cay	pristan'
ràzilik	riza, razıylık	rāzīlık	riza, razilik	soglasiye, odobreniye
rızk	rizık, azık	rızk, āzık	rizık	hļeb nasuşçnıy
riàyä kılış	buysınu, baş iyü	boyun bolma, eyerme	riayä	sledovaniye, podçineniye çemu-l.
iltimàs	ütiniç, sorav, ütinü	hāyış, tovakga	rica, iltimas, ötünüş	pros'ba
çekiniş	çiginü, çigü	īza çekiliş	çekiniş	otstupleniye, othļod
kiprik üçün boyàk	tüş'	sürme	kirpik üçün boyak	tuş' dl'a resnits
risàlä	kiçkinä kitap, broşüra	kitāpça, broşyura	risalä, broşyura	broşüra
täväkkäl(çilik)	täväkkällik, kıyulık	tövekgellik	tahlikä, hätär	risk
rivàyät; miş-miş	rivayat'	mış habar, mış-mış	revayät	sluh, molva
riyà, ikkiyüzlämäçilik	ikiyözlilik, içkirlilik	ikiyüzlülik	riya, ikkiyüzlüklük	litsemeriye, dvuliçiye
riyàkàr, ikkiyüzlämäçi	iki yözli, içkirli	ikiyüzli	riyakär, ikkiyüzlük	litsemer, dvuliçnıy
räislik	räyislik, başkaruçılık	başlıklık	riyasät, räislik	predsedatel'stvo

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
rosto	bozartma	tilim-tilim bişirilgän hum it	etti tağam	kaynatılğan tilim sulp et!
rota	istigāmät	yünäliş, kurs	bağıt	bağıt
rozet	nişan	bildä, znaçok	omıravşa	töş belgi
rubāī̄	rübāi	rubai	tört joldı ölen; rubaiy	rubai, tört sap
ruh	ruh	ruh	ruh, jan	ruh
rūhī̄	rūhi	ruhı, mäğnävi	ruhaniy	ruhiy
ruhsat	rüshät	röhsät	ruksat	uruksat
ruj	dodag pomadası	pomada, hus yisli may	dalap	erin endigi, pomada
rumuz	rämz, simvol	simvol	simvol	belgi
rutūbet	rütūbät	yivişlik, dımlılık	ılğaldık	nımdūluk
rüsvā	rüsvay	rısvay itilgän	räsüva, maskaralanğan	şermende
rüşvet	rüşvät	rişvät	para	para
rütbe	rütbä	däräjä, çin	atak, lavazım	asker nämı
rüyā	rö'ya	töş	tüs	tüş
rüzgâr	rūzigâr	yil	jel	celarğı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
rosto (göştdän täyyàrlängän àvkat)	tilim-tilim pişirilgän sum it	dilim-dilim edilip bişirilen et	tilim-tilim kesilip korulğan göş	rosto
yönäliş, yol	yünäliş, kurs	uğur, tarap	tutkan yol	kurs, napravleniye
nişàn	bilgi, znaçok	nışān	iznak, znaçok	znaçok
rubàiy	rubai	rubāyı, rubāğı	rubai	rubai, çetverostişiye
rüh	ruh	rūh	roh	duh, duşa
rühiy	ruhı, mağnävi	rūhı	rohiy	duhovnıy
ruhsät	röhsät	ruğsat	ruhsät	razreşeniye
läbgä sürtädigän boyàk	pomada, huş isli may	pomada	änjlik	gubnaya pomada
rämz	simvol	simvol, nışān	rämz, bälgü	simvol
rutubät, nämlik	yüişlik, dımlılık	çīğlık, ızğārlık	nämlik, zäy	sırost', vlajnost'
räsvà, şärmändä	rısvay itilgän	rısvā	räsva	opozorennıy, obesçeşçennıy
pàrä	rişvät	pāra	para	vz'atka
däräcä, rutba	däräcä, çin	çīn	unvan	zvaniye
tüş	töş	düyş	çuş	son
şämàl	cil	şemāl, yel	şamal, yäl	veter

S

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
saādet	säädät	bähjit, ırıs	sağıdat, şadımandık	baktılūluk
saat	saat	säğät	sağat	saat
sabah	sähär	irtä	tañerteñ, tañ	erteñ menen, sār
sabahleyin	sähär çağında	sabahta, irtän, irtänsäk	ertemen, tañerteñ	erteñ menen
saban	kôtan	haban	soka	soko, būrsun
sābık	gabagkı, ävvälki	bulğan, ilikki	aldağı, ötken	murdağı
sābıka	ġeydiyyat	iski yinäyät	kaytalanuv (kılmıs)	eski kılmış
sabır	säbir	sabır (lık), tüzjimlik, sızam(lık)	sabır	sabır
sābit	sābit	totoroklo, daimi	turaktı	turuktū
sabretmek	säbir etmäk	tüzjiv, sızav, sabır itiv	sabır etüv	çıdō
sabun	sabun	habın	sabın	samın
sac	sac	tabaklı timir, kalay	tabak temir	tınıke
sacayağı	sacayağı	tağan, ösayak	mosı	tulğa
saç	saç	säs	şaş	çaç
saçak	karniz	kärniz	üy ernevi, karniz	tınıke (çatır) kurbusu, kırşap

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
säàdät, baht	bähjt, ıns	bağt(lılık)	saädät, bähţ	sçast'ye, blajenstvo
sàät	säğat'	sāğat	saät	ças; vrem'a
ertä, tàng, säbàh	irtä	ertīr, säher, sabā	ä(r)tä, ättigänlik	utro
ertäläb, ertäläbdän	sabahta, irtän, irtänçäk	ertīrine, īrden	ättigän(dä)	utrom
àmàç, soka	saban	azal, künde	sapan, amaç, boğusa	plug, soha
sàbık	bulğan, ilikki	önki, ozalkı	sabık, burunkı	predıduşçiy, predşestvuyuşçiy
retsidiv	iski cinayat'	gaytalanan cenāyat, retsidiv	ävvalkı cinayät	retsidiv, povtornoye prestupleniye
säbr, bardàş	sabır(lık), tüzim (lilik), çıdam(lık)	sabır, çıdam, tākat	sävir, taḳät, çidam	terpeniye
barkaràr, sàbit	üzgärmi torğan, totrıklı, daimi	durnuklı, stabil	sabit, mähkäm	stabil'nıy
säbr etmàk, çidämàk	tüzü, çıdau, sabır itü	sabır etmek, çıdamak	sävir kılmak	terpet'
sàvun	sabın	sābın	sovun	mılo
yupka metal	tabaklı kalay, kalay	yūka demir list	ḳäläy	listovoy metall
üçàyàk	tağan, öçayak	tāğan	tulğa	tagan, trenojnik
sàç	çäç	saç	çaç, saç	volos
kärniz, pirämàn	kärniz	karniz, teceğōr	karniz	karniz

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
saçma	mānāsız söz	yuk-bar, mäğnähiz hüz	kök mıljıŋdık, kıysınsız söz	sandırak
saçmak	säpmäk	säsiv	şaşuv	çaçū
saçmalamak	saçmalamag	yuk-bar höyläv	bos (artık) söylev	sandırō
sadaka	sädäġä	hğäyir, sädäḳä	sadaka, kayır	sadağa
sadākat	sädāġät	birilgänlik, toğrolok	berilgendik, jankıyarlık	berilgendik
sāde	sādä	ğädi, yabay	jay, karapayım, oŋay	cönököy
sādece	sādäcä, yalnız	yalğız ğına	jalğız ğana, tek kana	calğız ğana
sādeleşmek	sādäläşmäk	yabaylaşıv, ğadiläşiv	oŋaylastıruv, jeŋildetüv	cönököylō, oŋoylō
sadet	mövzu	höyläşiv temahı	takırıp, mäsele	masele, tema
sāde yağ	kärä yağ	ak (harı) may	sarı may	kaymak may
sādık	sādiġ	birilgän, toğroloklo	berilgen	berilgen
sādır olmak	peydā olmag	bulıp sığıv	payda boluv, şığuv	payda bolū, çığū
sadrāzam	sädräzäm, baş väzir	baş väzir	bas väzir	baş vazir
saf (sıra)	säf, sıra	rät, saf, şerenga	katar	sap, katar
saf (hālis)	saf	arıv, taza, päk	saf, taza	taza, koşundusuz

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
säfsätä, bekàrçi gäp	yuk-bar, mäğnäsiz süz	mānīsız gep (söz)	säpsätä, yok söz	pustosloviye, vzdor, ahjneya
sàçmàk	çäçü	sepmek, saçmak	çaçmak, saçmak	seyat', rasseivat'
säfsätä sàtmàk	yuk-bar söyläv	yanramak, samahıllamak	säpsätä atmak	boltat çepuhu, govorit' gluposti
sädäka	hjäyir, sädaka	sadaka	sadıḳä, hjäyr	milostın'a
sädàkat	birilgänlik, toğrolok	vepālılık, berlenlik	sadaḳät, sadıklık	vernost', predannost'
sàddä, àddiy, cön	ğadi, katlavlı bulmağan	sāda, yönekey	saddä, addi	prostoy, neslojnıy
fäkat, yàlğız	yalğız ğına	dinje, yalnjız	päḳät(la), yalğuz	tol'ko, liş', isklüçitel'no
sàddäläşmàk	ğadiläşü, cinjilläşü	sādalaşmak, yönekeyleşmek	saddilaşmak	uproşçat's'a
mävzü, mäsälä	söyläşü teması	mesele; tema	mäsilä, mävzu	vopros, tema
säriyàğ	atlanmay, ak (sarı) may	mesğe	serık yağ, mäşkä	slivoçnoye maslo
sàdık	birilgän, turılıklı	vepālı, sādık	sadık, sadaḳätlik	vernıy, predannıy
sàdir bolmàk, yüz bermàk	bulıp çığu	peydā bolmak, yüze çıkmak	sadir bolmak, yüz bärmäk	vıhjodit, ishjodit
bàş väzir	baş väzir	baş vezīr	baş vizir	velikiy vizir
säf, katàr	rät, saf, şerenga	hatar, nızām	sāp, katar	r'ad, stroy, şerenga
sàf	aru, taza, pak'	sāp, arassa	sap, taza	çistıy, bez primesi

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
safha	märhälä	dävir, osor, faza	mezgil, merzim	önüğü mezgili
sāfiyet	saflıg	taza(lık), böhtälik, saflık	tazalık	tazalık, arūluk
safra kesesi	öd kisäsi	üt kıvığı	öt	öt
safsata	boş, mä'näsız söz	buş (mäğnähiz) hüz	mıljıŋdık, bos söz	sandırak, mānisiz
sağ (taraf)	sağ	uŋ (yak)	oŋ	oŋ (cak)
sağ (diri)	sağ	häv	tiri, sav	tirū
sağanak	leysan	koyma yavın, şıbakşı	nöser	ötkün, nöşör
sağcı	sağcı	kaźimsi, konservator	oŋşıl	oŋçul
sağdıç	sağdış	kiyäv üŋjri (yigiti)	küyev joldas	küyō coldoş
sağduyu	sağlam fikirlilik	akıllılık, haklık	estilik, sanalık, akıldılık	akıldūluk, estūlük
sağır	kâr, sağır	haŋğırau	kereŋ, saŋırav	dülöy
sağlam	sağlam	hav, sälämät, isän	tıŋ, sav	çıŋ, deni sak
sağlamak	tämin etmäk	tä'min itiv, yitiştiriv	kamsızdandıruv	kamsız kılū
sağlık	sağlıg	havlık	savlık	salamattık, den sōluk
sağmak	sağmag	haviv	savuv	sā
sağmal	sağmal	havılğan	savın, savılatın	sān uy

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bàskıç, dävr, pällä	çor, dävir, faza	dövür, faza	dävr, faza	period, faza
sàflik	taza(lık), pöhţälik, saflık	sāplık, arassalık	saplik, tazilik	çistota
öt	üt kuığı	ōt haltası	öt dosiği (ḫaltisi)	jölçnıy puzır'
säfsätä	buş (mäğnäsiz) süz	boş (mānīsız) gürrüŋ	säpsätä, boş söz	nelepost', vzdor, pustosloviye
ong	uŋ (yak)	sağ (tarap)	oŋ	pravaya(storona)
tirik	sau	sağ, dīri	tirik	zdorovıy
cälä	köçli yaŋğır	çabğa, cala	şakırma yamğur	liven'
ongçi	kadimçi, konservator	sağçı	onçi	pravıy
küyàvcorä	kiyäv yigíti	şāyat yiğit	kuyävcörä	şafer
akllilik, sàğlàm fikr	akıllılık, saklık	sağdın pikirlilik	sağlam pikirlik	zdravomısliye, blagorazumiye
kär, gäräng	saŋğırau	ker, gereŋ	sağriğu, paŋ, gas	gluḫoy
sàğlàm	sav, sälamät, isän	sağdın, berk	sağlam	zdorovıy; krepkiy
tä'minlämàk, tä'min etmàk	tä'min itü, citiştirü	üpcün etmek	tämin kılmak, täminlimäk	obespeçivat'; snabjat'
sàğlık	savlık	sağlık	sağlik, sağlamlık	zdorov'ye
sàğmàk	savıv	sağmak	sağmak	doit'
sàğın	savılğan	sağınlık	seğın	doynıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sağrı	sağrı	osa	savır	sōru
sāha	sāhä	mayzan, yir	alaŋ, sala	ayant; talā
sahaf	bukinist	bukinist	bukinist	eski kitepçi, bukinist
sahan	sapılca	taba	taba	taba
sāhi(den)	häġiġätän	ısınlap (ta), ısından da	şınında da, şındap	çındığında, anığında
sāhici	gerçäk	dörös, ısın, ḫak	şın, nağız	çın, çınığı
sahife	sähifä	bit	bet	bet
sāhil	sāhil	yar(hıv) buyı	jağa, jağalav	cēk
sāhip	sāhib	ḫuja, iyä	koja, kojayın, iye	kocoyun
sahne	sähnä	sähnä	sahna	köşögö
sahne (görünüm)	sähnä	küriniş	körinis	körünüş
sahnelemek	tamaşaya goymag	sähnäläştiriv, sähnägä kuyıv	sahnağa koyuv	oyun koyū
sahrā	sährā	sül, sahra	saḫara, şöl	çöl
sahte	saḫta	yalğan, aldık	jasandı, boyama, jalğan	casalma
sahtekâr	saḫtakâr	yalğansı	burmalavşı	aldamçı
sahur	obaşdanlıg	sähär aşı	saḫar tamağı (orazada); avız bekitüv	öz bekitū, sārlık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sağri	osa	sağrı	sağra	krup
mäydàn; sàhä	mäydan, cir	meydān, yer	sahä	ploşçad'; zona; pole
bukinist	bukinist	bukinist	kona kitap satidiğan	bukinist
tàvä	taba	tāba, sāç	yağliğu, yağlak, tava	skovorodka
häkıkatän, çindän	çınlap(ta), çınnan da	hakīkatdan	haḳiḳätän	deystvitel'no, v samom dele
çin, häkıkıy	döris, çın, ḫak	çın, hakīkı	häḳiḳi, äsil, çin	istinnıy, podlinnıy
sähifä, bet	bit	sahīpa	bät, sähḫpä	stranitsa
sàhil	yar(su) buyı	kenār, yaka	kırğak, sahil	bereg, poberejye
ḫocäyin, sàhib, egä	ḫuca, iyä	hocayın, eye	sahip, ḫucayin, ege	ḫoz'ain
sähnä	sähnä	sahna	sähnä	stsena
sähnä	küriniş	görnüş, parça	körünüş	stsena
sähnäläştirmàk, sähnägä koymàk	sähnäläştirü, sähnägä kuyu	sahnalaşdırmak	sähniläştürmäk	stavit' na stsene
sährà	saḫra, çül	çöl	sahrä	pustın'a
sàḫtä, kalbäki	yalğan, yasalma	yasama, galp	sahta	poddel'nıy, fal'şivıy
sàḫtäkàr	yalğançı, fakttarnı buzıp kürsätüçi kişi	galplaşdırıcı	sahḫtihor, sahḫtipäz	fal'sifikator
sähärgi àvkat (rämäzàndä)	sähär aşı	selālik	sahir (rozida taŋsähär ğizaliniş)	pişça do utrenney zari (vo vrem'a posta)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sāik	faktor, säbäb	säbäp, faktor	sebep	sebep, şıltō
sāir	başka	başka, bütän	özge, baska	başka
saka (kuş)	payızbülbülü	kupşı, köyäz, fırt	payız torğay	sayrōçu ala çımçık
sakal	saggal	hakal	sakal	sakal
sakar	nāgolay	ibätäyhiz, kulapaz	epsiz, sılbır, salpı etek	oldokson
sakat	şikäst, sakat	ğärip, zäğif, kaleka	mügedek	mayıp
sakatat	içalat	is-karın, üpkä-bavır	işek-karın	iç et
sakın	zinhar, sakın, çäkin	hak bul! haklan!	abay bol; saktan	etiyat bol, saktan
sakınca	mähzur, zärär	uŋayhızlık, yayhızlık	kolaysızdık, ıŋğaysızdık	iŋğaysızdık
sakınmak	ehtiyat etmäk	haklanıv, hak buliv	saktanuv, abay boluv	saktanū
sakız	saggız	hağız	sağız	sağız
sākin	sākit	tınıs	tınış, momın	tınç, momun
sākinleşmek	sākitläşmäk	tınıslanıv	tınıştaluv	tınçū, basılū
saklamak	gizlätmäk	yäşiriv, kasırıv	tığuv, jasıruv	caşırū, katū
saklambaç	gizlänpac	yäşinmäk, kasışlı uyını	tığılmak, jasırınbak	caşınmak

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àmil, säbäb	säbäp, faktor	faktor, sebāp	amil, säväp	faktor
bàşka	başka, bütän	başğa, özğe	başka, özgä	drugoy, inoy, proçiy
sä'vä	kupşı, köyäz, fırt	alatoğan	saka	şçegol
sàkàl	sakal	sakal	sakal	boroda
befähm, ukuvsiz	avır gävdäli (ğäräkätli)	çemesiz, onaysız	lomsa, äpsiz	neuklüjiy (nelovkiy)
mäyib, mäcrüh	ğarip, zäğıyf, kaleka	māyıp	naka, çolak, meyip	invalid, kaleka
içäk-çävàk, içäk-kàrin	iç-karın, üpkä-bavır	garın-içeğe	ķerin-üçäy	vnutrennosti jivotnogo
ehtiyàt bol!, sakläning!	sak bul! saklan!	seresāp (āğā) bol	asta!, sekın!	ostorojno!, beregis!
nàkuläylik	unaysızlık, caysızlık	zıyān; pāsğelçilik	kolaysizlik, tosalğu	neudobstvo; pomeha
saklänmàk, ehtiyàt bolmàk	saklanu, sak bulu	seresāp (āğā) bolmak	saklanmak	bereç's'a, osteregat's'a
säkıç	sağız	sakgıç	seğız	jevatel'naya rezinka
yuvàş, momin	tınıç	yuvaş, arkayın	sekin, tinç, ğatircäm	spokoynıy, tihjy
sekinläşmàk	tınıçlanu	köşeşmek; arkayınlaşmak	tinçimak, teçlänmäk, sekinläşmäk	uspokaivat's'a
yäşirmàk	yäşirü, kaçıru	gizlemek, yaşırmak	saklimak	pr'atat', skrıvat', ukrıvat'
bekinmäçàk	kaç-kaç (kaçışlı) uyını	gizlenpeçek	mökü-mökülän	pr'atki

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
saklı	gizli	kasırılğan, yäşirilgän	jasırındı, tığuvlı	çaşırılğan, katılğan
saksağan	sağsağan	hayıskan	savıskan	sağızğan
saksı	sahşı	göl havıtı	kış kumıra (gül üşin)	gül karapası
sal	sal	hal	sal	sal
salâhiyet	sälāhiyyät	hoкuk, väkillik hoкuğı	ökildik	biylik ēsi bolūçuluk, öküldük
salak	ahmag, abdal	anra, alyot	esersok, äńgi	akmak çalış
salam	kolbasa	tultırma, kolbasa, kazılık	kolbasa	kolbasa
salatalık	hıyar	kıyar	kıyar	kıyar, badırıŋ
salça	tomat (pomidor) şiräsi	tomat pastahı	tomat ezbesi (pastası)	tomat pastası
saldırgan	täcāvüzkâr	höjüm itivsi, agressor	javlap aluvşı, şabuvıldavşı	albūt
saldırı	hücum, täcāvüz	höjüm	şabuvıl, javlap aluv	çabūl, kol salū
saldırmak	hücum etmäk	höjüm itiv	şabuvıl jasav	çabul koyū, kol salū
salgın	epidemiya	epidemiya	indet	tum basū (kaptō), epidemiya
salı	çärşänbä ahşamı	şişämbi	seysenbi	şeyşembi
salık vermek	höbär (salıg) vermäk	täkdim (känäş) itiv	usınuv, keŋes berüv	keŋeş berū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yäşirin	kaçırılğan, yäşirilgän	gizlenen, yaşırılan	yoşurun, mähpi	spr'atannıy, skrıtıy
zäğızgàn, häkkä	sayıskan	ālahekek	seğızğan	soroka
tüväk, gül tüväk	göl savıtı	güldān, gül golçası	ḫumra, kömzäk	tsvetoçnıy gorşok
sàl	sal	sāl	sal	plot
väkàlät	sälahiyät, väkalät, ḫokuk	vekīlçilik	salahiyät, vakalät	polnomoçiye
aḫmàḳ, tentäk	anğıra, santıy, yülär	akmak, yeñilkelle	saraŋ	glupıy, pridurkovatıy
kolbasa	kazılık, tutırma, kolbasa	kolbasa	kolbasa, ḳezi, ésip	kolbasa
bàdring	kıyar	hıyār	tärḫämäk	ogurets
tomat (pomidor) pastasi	tomat pastası	pomidor pastası	tomat (pomidor) talkını	tomatnaya pasta
bàsḳınçi, täcàvuzkàr	höcüm itüçi, agressor	basıbalıcı, agressor	tacavuzkar	agressor, napadayuşçiy
hücüm, bàsḳınçilik	höcüm	hücüm, çozuş	tacavuz, hucum, baskunçilik	napadeniye, nalöt; agressiya
hücüm ḳılmàḳ	höcüm itü	hücüm etmek, çozmak	hucum (baskunçilik) kılmak	napadat'; nabrasıvat's'a
epidemiyä	epidemiya	epidemiya	epidemiyä	epidemiya
seşänbä	şişämbi	sīşenbe	seşänbä	vtornık
täklif ḳılmaḳ, mäslähät bermàk	täḳdim (kiñäş) itü	maslahat (salğı) bermek	täklip kılmak, mäslihät bärmäk	rekomendovat', sovetovat' komu-çto

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
salıncak	yelläncäk	bävilsäk (atınıv ösön)	ätkenşek, altıbakan	termetme
salınmak	längär vurmag, yan basa-basa yerimäk	bävilip saykalıv	şaykaluv, teŋselüv	çaykala (teŋsele) basū
sālimen	sağ-salamat	hav, hälämät, isān	aman-esen, sav-salamat	aman-esen, sak-salamat
salkım	salhım	tälgäş, suk	şaşak, şok	şiŋgil
salkım söğüt	salhım söyüd	yılak tal, öyäŋki	mäjnün tal	macürüm tal
sallamak	yellämäk	saykau, tirbätiv	terbetüv, teŋseltüv, şaykav	termetū
salmak	burahmag	yibäriv, kaytarıv	jiberüv, koya berüv	koyo berū
salon	salon, zal	zal	zal, konak üy	zal
salt	yalnız, täk	yalğız, fäķät, tik	jalğız, tek, tek kana	calğız, tek ğana
saltanat	sältänät	soltanlık	sultanlık	sultandık, sultandık başkarū
salt çoğunluk	bir säs artığlığı	küpsilik	köpşilik	köpçülük dobuş
salya	selik	şayık, hilägäy, şılağay	silekey	şilekey
salyangoz	ilbiz	kuskar, äkäm-tökäm	uluv	ülül
saman	saman	halam	şöp, saban	saman
samīmī	sämīmi	samimi, ısın yöräktän	adal könjilden, izgi niyetpen	çın cüröktön, ak dilden

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ärğımçàḳ	tağan (atınu öçin)	hinjildik; sallançak	kölängüç	kaçeli
läpänglämàḳ, sälänglämàḳ	tirbälip çaykalu	ıranmak, sallanıp yöremek	tävrämäk, säntürülmäk	raskaçivat's'a (pri ḫod'be)
esàn-àmàn, sàğ-sälàmät	sav, sälmät, isän	sağ-salāmat	sak-salamät, aman-esän	blagopoluçno
bàş	tälgäş, çuk	salkım, hōşa	sapak, sap, ğucmäk	kist', grozd'
mäcnüntàl	yılak tal, öyänki	leylisaç	mäcnun tal	iva plakuçaya
tebrätmàḳ, çäyḳamàḳ	çaykau, tirbätü	ıramak	tävrätmäk, çaykımak	kaçat', raskaçivat'
ḳoyib yübàrmaḳ, boşätmàḳ	cibärü, çığarıp cibärü	goybermek, boşatmak	koyuvätmäk, boşatmak	puskat', otpuskat'
zal	zal	zal; salon	zal; salon	salon, zal
yàlğız, faḳat	yalğız, tik, fäkat'	yeke-tāk, yalnjız	päḳät(la), yalğuz	tol'ko liş', edinstvenno
sältänät	soltanlık	soltānlık	sältänät sultanlık	sultanat
köpçilik, äksäriyät	küpçilik	bir ses artıklığı	addi köpçülük	bol'şinstvo
söläk	silägäy	sülekey	şölgäy, serik su	slüna
şıllıḳ ḳurt	äkäm-tökäm	bālıkgulak, ulitka	kölölä	ulitka
sàmàn	salam	sāman	saman	soloma
sämimiy	samimi, çın yöräktän	yürekden	sämimiy	iskrenniy; serdeçnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
samīmiyet	sämīmiyyät	samimilik, ihlaslık	adaldık	çın cüröktülük, ak dildülük
samur	samur	kiş	bulğın	kiş
san'at	sänät	sängät	öner	körköm sanat
san'atkâr	sänätkâr	sängät kişihi	öner adamı	sanatçı, körköm önörçü
san'atkârâne	sänätkârcasına	ostalık minän	seberlikpen	çeberdik menen
sanāyi	sänäye	industriya	önerkäsip	önör-cay
sanāyileşmek	sänäyeläşmäk	industriäläştırıv	önerkäsiptenüv	önör-caylaştırū
sancak	bayrag	bayrak, äläm	tuv, jalav, bayrak	tū, bayrak
sancı	sancı	sänisiv	şanşuv	tüyülüp örū
sancılanmak	sancılanmag	sänsiv alıv	şanşuv	içi tüyülū
sandal	gayıg	kämä, kayık	kayık	kayık
sandalye	stul	ultırğıs	orındık, otırğış	oturğuç
sandık	sandıg	handık	sandık	sandık
sanduka	särdāba, mäġbärä	törbä, käşänä	mazar	kabır, tabıt
sanık	täġsirkâr, günahkâr	ğäyiplänivsi	ayıpker, ayıptaluvşı	künōlönūçü
sāniye	sāniyā	sekunda	sekünt	sekunda
sanki	sanki	...sa kibik, hımak, şikilli	sıyaktı	sıyaktū (sonda)

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sämimiyät	samimilik, ihlaslık	yürekdeşlik, gadırdānlık	sämimiyät	iskrennost'; serdeçnost'
suvsar	kiş	samır	samur	sóbol'
sän'ät	sänğat'	sunğat	sän'ät	iskusstvo
sän'ätkàr	sänğat' kişisi, sänğatçi	sunğat işğāri	sän'ätkär, sän'ätçi	ḫudojnik; artist
sän'ätkàränä	ostalık bilän	ussātlık bilen	sän'ätkaranä	iskusno
sänàät	industriya	senāğat	sanaät	promışlennost', industriya
sänàätläşmàḳ, sänàät rivàclänmàḳ	industriäläştıru	industrializatsi-yalaşmak	sanaiy yöksälmäk	industrializovat's'a
bayràḳ, tuğ	bayrak, äläm	baydak	tuğ, bayrak	znam'a
sänçıḳ	çänçü	sancı	sançık	ostraya bol', koliki, rez'
sänçıḳ turmàḳ, sänçib àğrimàḳ	çänçü alu	sancılamak	sançık almak	poçuvstvovat' ostruyu bol'
ḳayıḳ	köymä, kayık	gayık	ḳeyık	lodka
kürsi, stul	utırğıç	oturğıç, stul	orunduk, üstäl	stul
sändık	sondık	sandık	sanduk	sunduk
maḳbärä	zinnätli kabir	mazār, gabır	mäḳbärä	grobnitsa, raka
äyblänuvçi, günàhkàr	ğayiplänüçi	günākār	eyipdar, şübhä astidiki	obvin'ayemıy v çöm-l.
sàniyä, sekund	sekunda	sekunt	saniyä, sekund	sekunda
göyà, ḫuddi	...ça kibik, sımak, şikilli	gōyā, hamāla	ḫuddi, ḫuddi...däk	slovno, budto, kak budto

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sanmak	sanmag	hanav, isäpläv, uylav	sanav, oylav, eseptev	eseptō, oylō
sansar	däla	husar	suvsar	sūsar
sansür	senzura	tsenzura	tsenzura	tsenzura, sır caşırū
santral	kommutator	komutator	kommutator	telefon tüyünü, komutator
sap (bitki)	saplag	habak	sabak	sabak
sap (eşya)	sap	totka, hap	sap, tutka	sap
sapa	yol üstündä olmayan yer	yulhız, yulı kıyın	şettegi, ärirektegi	coldon çette, buyğat
sapan	sapand, guşatan	atkıs	atkış	celim çoymo
sapık	sapkın	bozolğan, bozok, azğın	buzılğan, tabiyğiy emes	buzulğan
sapır sapır	tıp-tıp; bir-bir	şıbır-şıbır	tolığımen, birtindep	davırttap, bir-birden
sapıtmak	sapıtmag	hatalanıv, yaman yulğa kiriv	katelesüv, şatasuv	coldon çığu, caman colğo tüşū
saplamak	saplamag, sancmag	sänsiv, kazav, batırılıv	şansuv, tığuv	sayū
saplantı	sābit fikir	bäylänsik, hırınkak, kitmäy torğan uy	ketpes oy	esten çıkpağan oy
sapmak	sapmag	kayırılıv, borolov	burıluv	burulū
saptamak	täsbit etmäk	bildäläv, asıklav	anıktav	belgilō, anıktō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sänämàḳ, hisàblämàḳ	sanav, isäpläv, uylav	sānmak, hasāp etmek	sanimak, mölçärlimäk	sçitat', dumat', polagat'
sävsär	susar	samır	sösär	kamennaya kunitsa
senzurä	tsenzura	tsenzura	tsenzura	tsenzura
kommutator	komutator	komutator	kommutator	komutator
tänä, pàyä	sabak	baldak	sapak, ğol	nojka, stebel'
sàp	totka, sap	sap	sap, tutkuç	ruçka, rukoyatka
yoldän çekkädägi	yulsız, yulı kıyın	sova, yōldan çetde	yoldin jirak	lejaşçiy, raspolojennıy v storene
sàpḳàn	atkıç	sapan	sapan	rogatka
ğayritabiiy, buzülgän (àdäm)	bozılğan, bozık, azğın	azğın, bozuk	buzuk ğayritabii	izvraşçönnıy
täsir-tüsir	şıbır-şıbır	patır-patır	käyri käynidin	o dlitel'nom, polnom deystvii
yänglişmàḳ, aḳldän àzmàḳ	ḫatalanu, yaman yulğa kirü	yōldan çıkmak, āzmak	yeŋilişmak, ḫatalaşmak	vpadat' v zablujdeniye, zablujdat's'a
sänçmàḳ, tıḳmàḳ	çänçü, kazav, batırılu	sançmak, çümdürmek	sançimak	vonzat', vtıkat', vsajivat'
källädän çıkmäydigän (ketmäydigän) oy	bäyläнçik, kitmi torğan fikir	kellāŋden çıkmayān pikir	miŋidin çıkmas pikir	idefiks
burulmàḳ, äylänmàk	kayırılu, borolu	övrülmek, aylanmak	burulmak, aylanmak	povoraçivat', svoraçivat'
belgilämàḳ , anıḳlämàḳ	bilgiläv, açıklav	anıklamak, kesğitlemek	tallimak, ilğımak	ustanavlivat', operedel'at'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sāra	epilepsiya	bıvma avırıvı	koyanşık	talıma ōru, talıma
sarāhat	aydınlıg, açıglıg	asıklık, anıklık	anıktık, aykındık	anıktık, taktık
sararmak	saralmag	harğayıv	sarğayuv	sarğarū
saray	saray	haray	saray	saray
sarf etmek	särf etmäk	totov, totonov, sarıfitiv	jumsav	sarptō, çığımdō
sarfiyat	ḫärc, särf	sığım, totonov	şığın	çığım
sargı	sarğı	bäylävis, pov'azka	(jara) tanğış	vint, marli tanğū
sarhoş	särḫoş	isirik, iskän, mäs	mas	mas
sarı	sarı	harı	sarı	sarı
sarık	sarıg	salma	sälde	çalma, selde
sarılmak	sarılmag	harılıv, kosaklasıv	kuşaktav	kuçak cayū, kuçaktō
sarımsak, sarmısak	sarımsag	harımhak	sarımsak	sarımsak, sarmısak
sarışın	sarışın	harğılt	ak kuba	sarğımtıl
sārī	keçici	yoğoşlo	jukpalı	cuğuştū
sarih	açıg, aydın	asık, anık, yaktı	anık, aykın	anık, tak
sarkaç	käfkir, räġġas	til, mayatnik	terbelme, mayatnik	mayatnik, termelme

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḳuyànçıḳ	buma avırvı	garağuş keseli, tutğaylı	talma, tutkuklık	epilepsiya
àydinlik, anıḳlik	açıklık, anıklık	anıklık, düşnüklilik	bälgülük, eniḳlik, roşänlik	yasnost' otçötlivost'
särğaymàḳ	sarğayu	säralmak	sarğarmak, sarğaymak	jeltet'
särày	saray	köşk, saray	saray	dvorets
särf ḳılmàḳ	totu, totınu, sarıf itü	sarp etmek, harçlamak	särp kılmak	tratit', rashodovat'
çiḳım, haräcät, särf	çığım, totınu	çıkdacı	särp, çikım	rashod, rashodı
bàğlägiç, bint	bäyläviç, pov'azka	sarğı, danı	tenık	bint, pov'azka
särhuş	isirik, içkän, mäs	serhoş	särhuş, mäs	p'yanıy, hmel'noy
särıḳ	sarı	sārı	serık	jöltıy
sällä	çalma	selle	sällä	çalma, türban
ḳuçàklämaḳ	sarılıv, koçaklaşu	gucaklamak	boyniğa etilmak	brosat's'a k komu (v ob'yatiya)
särimsàk	sarımsak	sarımsak	samsak	çesnok
mällä sàçli àdäm	sarğılt	sārıyağız	sarğuç	blondin; svetlovolsıy
yüḳumli	yoğoşlı	yokançlı	jukumluk (kesäl)	zaraznıy
àçıḳ-àydin, rävşän, anıḳ	açık, anık, yaktı	āydın, äşgär	oçuk-roşän, enık	yasnıy, oçevidnıy
mäyätnik, tebrängiç	til, mayatnik	mayatnik	tävrängüç	mayatnik

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sarkıntılık	sataşma	bäylänsik (yözätkis) bulıv	jabıskaktık, kazımırlık	tiyişū, cabışū
sarkmak	sallanmag	asılınıp torov	salbırav	salanǧdō
sarma	dolma	yaprakka törölöp bişirilgän rizık	orama (tağam)	calbırak oromo tamak
sarmak	sarımag	urav, uratıp bäyläv	orav	tanǧū
sarmaş dolaş	birbirinä sarmaşan halda	kosaklaskan hǧäldä	kuşaktasıp	kuçaktaşkan (avalda)
sarmaşık	sarmaşıg	sırmavık	şırmavık	çırmōk
sarnıç	yer altı su hovuzu	yanğır hıvı haklağıs (yir astında)	jer astı suv koyması	camğır sūsun cıynōçu cay
sarp	sarp, dik	tikä, kapıl, kinät	tik, kulamalı	tik
sarsıntı	sarsıntı	tirbäliv, kaltırav	terbelüv, teŋselüv, şaykaluv	termelū
sarsmak	sirkälämäk	tirbätiv, kaltıratıv, hilkitiv	türtüv, silküv, silkilev	silkildetū
sataşmak	sataşmag	gärländiriv	tiyisüv, soktığuv	tiyişū
sathī	säthi	östän ginä, hay	üstirt	üstürt, üstürtön
satıcı	satıcı	hatıvsı, torğaş	satuvşı	satūçu
satıh	säth	ös, öst, yöz	üst, sırt, bet	üstü, bet

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şılķımlik	bäylänçik (yödätkiç) bulu	değsinme, azār berme	yepişkaklık	nav'azçivost', nadoyedaniye; nazoylivost'
àsilib turmàķ	asılınıp toru	sallanmak	salanşlimak sangilimak	svisat'
dolmaning bir türi	yafrakka törilip pişirilgän rızık	dolama	orulma (tamak türi)	sarma (kuşan'ya tipa golubtsov)
oräb bàğlämàķ, tängımàķ	urav, uratıp bäyläv	saramak, oramak, danşmak	tanşmak, orap tanşmak	obv'azıvat', pov'azıvat'
ķuçàķläşib, ķuçàķläşgän hàldä	koçaklaşkan hâldä	gucaklaşıp	kuçaklişip	ob'yatiya
çirmàvıķ	çormavık	çırmaşık	yögmäş	pluşç obıknovennıy
yeràsti suv àmbàri	yanğır suvı saklağıç (cir astında)	yerastı hovuz	yär astidiki su ambiri	vodoyom
tik	tikä, kapıl, kinät	dik, kert, uçut	tik	krutoy, obrıvistıy
tebräniş, kaltiräş, silkitiş	tirbälü, kaltırau	sarsğın	tävriniş, silkitiş	kolebaniye, drojaniye
silkimak, silkitmàķ	tirbätü, çaykatu, silkitü	sarsmak	silkimäk	tr'asti, sotr'asat'
càngä tegiş, tegäcäklik ķılış	gärländirü	bīzār etmek, azār bermek	tegişmäk	zadevat'; nadoyedat'; pristavat'
yüzäki	östän ginä, say	yüzley	üstidin, sirtidin	poverhnostnıy
sàtuvçi	satuçı, torğaş	satığçı; satıcı	satkuçi	torgovets
säth, üst, yüzä	ös, öst, yöz	üst, yüz	üst, sirt, bät	poverhnost'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
satılık	satlıg	hatıla torğan (hatlık)	satılatın	satılūçu
satın almak	satın almag	hatıp alıv	satıp aluv	satıp alū
satır	sätir	yul, hızık	sızık, jol	sap
satır (kesici āletı)	çapacag, dährä	kırkkıs, sekaç	şapkı, keskiş	kasap bıçağı
satmak	satmag	hatıv	satuv	satū
satranç	şahmat	şahmat	satıraş, şahmat	şahmat, satıranç
savaş	härb, muhāribä	huğış, köräş	soğıs	soğuş
savaşmak	savaşmag, vuruşmag	huğışıv	soğısuv	soğuşū, uruşū
savcı	prokuror	prokuror	prokuror	prokuror
savmak	başdan etmäk	kotolov	kutıluv	boşonū, kutulū
savruk	sälğä-sahmansız	tärtiphiz, tarkav	şaypav, salbır	baykabas, ilēndi
savsak	läng	iğtibarhız, ilinki-halınkı	salak, selsok, salğırt	salakı, beyğam
savsaklamak	längitmäk	kisiktiriv, (ozakka) huzıv	sozğılav, salğırttanuv	sozdukturū
savunma	müdāfiä	oborona	korğav	korğonū
savunmak	müdāfiä etmäk	haklav	korğav	korğonū
savurgan	bädhğärc	tuzzırıvsan	ısırapşıl	ısırapçı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sàtilädigän	satıla torğan, (satlık)	satlık	setilidiğan, satlık	prodayuşçiys'a
sàtib àlmàḳ	satıp alu	satın almak	setivalmak	pokupat'
sätr	yul, sızık	setir	sätr, kur	stroka, liniya
çàpḳı	sekaç, timir kiskiç (çükiç)	çapğıç	kassap piçiği	sekaç
sàtmàḳ	satu	satmak	satmak	prodavat'
şatränc, şahmat	şahmat	küşt	şätränc, şahmat	şahmatı
uruş	suğış, köräş	söveş, uruş	sokuş, uruş	voyna
uruşmàḳ, cäng ḳılmàḳ	suğışu	söveşmek, uruşmak	sokuşmak, uruşmak	srajat's'a, voyevat', drat's'a
prokuror	prokuror	prokuror	prokuror	prokuror
ḳutulmàḳ, ḫalàs bolmàḳ	kotılu	gutulmak, dınmak	kutulmak, ḫalas bolmak	izbavl'at's'a, otdelıvat's'a, osvobojdat's'a
befarḳ, pälä-pärtiş	tärtipsiz, tarkau	harsal	iplas, paskina	ner'aşlivıy
beparvà, etibàrsiz	iğtibarsız, cıynaksız	gelenşiz, perwāysız	pärvasiz	nebrejnıy çelovek; neradivıy
keçiktirmàḳ, cozmàḳ	kiçiktirü, (ozakka) suzu	īza çekmek, gicikdirmek	sozmak, uzakka sozmak	ott'agivat', zaderjivat'
mudàfää, himàyä	oborona	gōranış	mudapiä, koğdaş	oborona
mudàfää ḳılmàḳ, himàyä ḳılmàḳ	saklau	gōranmak	koğdimak, mudapiä kılmak	oboron'at'; zaşçişçat'
isràfgär	tuzdıruçı	pul sovrağan	israpḫor, bizäp	rastoçitel'nıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
savurmak	sovurmag	yilgäriv, yilpiv; öröv	şaşuv, ıdıratuv	çaçū, saū
savuşturmak	sovuşdurmag	kotkarıv, kotolov	kutkaruv, kutıluv	kutulū
sayaç	sayğac	sçötçik	eseptegiş, sanavış	elektir eseptegiçi
saydam	şäffaf	ütä kürinüsän	möldir, tunık	tunuk
sayfa	sähifä	bit	bet	bet
sayfiye	yaylag ev, bağ	daça, yäylik	sayajay	caylık, daça
saygı	hörmät	ḫörmät, ihtiram	kurmet, sır	urmat, sıy
saygıdeğer	möhtäräm	ḫörmätkä (arzakka) layık	kımbattı	urmattū, urmatka tatıktū
saygın	e'tibarlı, mö'täbär	abruylı, arzaklı	bedeldi, abıroylı, abıyırlı	kadırlū, kadırman
sayı	say	han	san	san
sayıklamak	sayıglamag	hataşıv, hayzanıv	sandıraktav	tüşündö süylō̄; cō̄lū̄
sayın	hörmätli, möhtäräm	hörmätli	kurmetti, sıylı	urmattū, kadırlū
saymak	saymag	hanav	sanav	sanō
saymak (hürmet etmek)	saymag, hörmät etmäk	ḫörmät itiv, käzirläv	sıylav, kurmettev	urmattō
sayman	mühāsib	buḫgalter, sçetovod	esep-kıysapşı, buḫgalter	esepçi

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA *
sàvurmàḳ	cilgärü, cilpü; örü	sovurmak	sorumak	veyat', razveivat'
kụtulmàḳ, ḫalàs bolmàḳ	kotkaru, kotılu	gutulmak, halās bolmak	kutulmak, ḫalas bolmak	otdelıvat's'a ot çego; otbrasıvat'
sçetçik	sçetçik	sçyotçik	sçetçik, hesapliğuç	sçötçik
şäffàf, tınıḳ	ütä kürinüçän	durı, açık	süzük, yoruk ötküzüdiğan	prozraçnıy
sähifä, bet	bit	sahīpa	sähipä, bät	stranitsa
yàzlik üy, däçä	daça, cäylik	daça	yazlık öy, daça	daça
hürmät	ḫörmät, iḫtiram	hormat	hörmät	poçöt, uvajeniye
hürmätgä säzàvàr, ḳımmatli	hörmätkä layık, kadirli	hormata mınāsīp	muhtäräm, hörmätlik	dostoynıy uvajeniya
mo'täbär, etibàrli	abruylı, kadirli	hormatlı, hātīralı	abroyluk, etivarlık	uvajayemıy, poçtennıy
sàn	san	sān	san	çislo
uyḳuda gäpirmàḳ, älähsirämàḳ	sataşu, sataşıp söylänü	basırğanmak	jölimäk, çuşäkimäk	govorit' vo sne; bredit'
mühtäräm, hürmätli	hörmätli	hormatlı, gadırlı	muhtäräm, hörmätlik	uvajayemıy
sänämàḳ	sanau	sāymak, hasāp etmek	sanimak	sçitat'
hürmät ḳılmàk, siylämàḳ	hörmät itü, kadirläv	hormatlamak	hörmätlimäk, ḳädirlimäk	uvajat', poçitat'
hisàbçi, buḫgalter	buḫgalter	hasāpçı, buhgalter	buḫgalter	sçetovod, buḫgalter

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
saz (bitki)	gamış	kamış	kamıs, kurak	kamış
saz (müzik āleti)	saz	haz	saz (muzıkalık aspap)	saz, muzıka aspabı
sebat	säbat	nıkışlık, nıkışmalık	ornıktılık, turaktılık, tabandılık	turuktūluk
sebep	säbäb	säbäp	sebep	sebep
sebze	säbzä	yäşilsä	kökönis, kök	caşılşa
seccāde	säccādä	namazlık	jaynamaz, säjde	cay namaz
secde	säcdä	säjdä	säjde (kıluv), bas uruv	sacda, sacdağa baş koyū
seci	näsr gāfiyäsi	rifma	uykastı kara söz	corğo söz
seciye	säciyyä	ḫolk, kılık	minez	münöz
seçenek	al'ternativ	al'ternativa	mäjbürlik talğam	tandap alū
seçim	seçgi	haylav	saylav	saylō
seçkin	seçkin	bildäli, kürinikli	belgili, ataktı	belgilū, kadırlū
seçmek	seçmäk	haylav	saylav	saylō
seçmen	seçici	haylavsı	saylavşı	saylōçu
sedā	sädā	ön, tavış, avaz	ses, dıbıs	dobuş, ün
sedālı (gramer)	cingiltili	yañğırav	uyañ	cumşak
sedāsız (gramer)	kâr	hañırav	kataŋ	katkalaŋ

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḳamiş	kamış	gamış	komuş	trostnik; kamış
sàz	saz	sāz	saz	saz (vostoçnıy muzıkal'nıy instrument)
sàbitlik, säbàt	nık toru	tutanyerlilik	dayimlık, sabitlık	postoyanstvo; nastoyçivost',
säbäb	säbäp	sebāp	säväp	priçina, povod
zäbzävàt, kökät	yäşilçä	gök, gök önüm	sävzivat, köktat	zelen, ovoşçi
càynämàz	namazlık	namāzlık	caynamaz	molitvennıy kovrik
säcdä	säcdä	secde	säcdä	zemnoy poklon, padeniye nits
säc	rifma	rifma (prozada)	näsri äsärdiki ḳäpiyä	rifma v proze
ḫarakter, fe'l-ḫoy	ḫolık, kılık	hāsiyet, gılık	ḫulk, mücäz	ḫarakter
al'ternativa	al'ternativa	alternativa	alternativa	al'ternativa
säylàv	saylau	saylav	saylam	vıbori
tänikḳli, közgä köringän	bilgili, küriniklı	tanīmāl, belli	körnäklik	izvestnıy, vidnıy
säylämàḳ	saylau	saylamak	saylimak	vıbirat', izbirat'
säylàvçi	saylauçı	saylavçı	sayliğuçi	izbiratel'
sädà, àvàz	ön, tavış, avaz	ses, sedā	tavuş, sada	zvuk; golos
cärängli	yanğırau	açık	caranlik (tavuş)	zvonkiy
cärängsiz	sanğırau	dımık	caransiz (tavuş)	gluḫoy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sedef	sädäf	märvät, sädäf	marjan	sedep
sedir (divan)	taht	tahta, topçan	ağaş tösek	divan, takta
sedye	häräk	nosilka	zembil	öru zambili, öru taşığıç
sefā	säfā	käyif-safa, kıvanıs	jaydarılık, kuşırlanuv	şattūluk, kūnaktık
sefāhat	säfāhät	azğınlık, bozoklok	azğındık, buzıktık	buzulğandık
sefālet	säfālät	yarılık	kayırşılık	kembağaldık, itke minerlik
sefāret	säfārät	ilsilik, posol'stvo	elşilik	elçilik
sefer	säfär	säfär, säyähät	sapar	sapar
seferber olmak	säfärbär olmag	yälip itiliv, mobilizatsiyäläniv	jumıldırıluv (äskerge, bir jumıska)	capatırmak tartū
sefil	säfil	yarlı, fäqir	kem bağal, jupını	cardı, kembağal
sefir	säfir	ilsi, posol	elşi	elçi
seğirmek	säyirmäk	tartışıv, tartıv	tartıluv	közü tartū
seğirtmek	säyirtmäk	taşlanıv, atılıv, ıntılıv	jönelüv, umtıluv, lap berüv	bet alū, umtulū
seher	sähär	tañ, sähär	saqar, aray	tañ , sār
sehpā	kiçik stol	täbänäk östäl	jozı, alasa üstöl	üstölçö

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sädäf	perlamutr, sädäf	sadap	sedäp	perlamutr
otiriş yàki yàtiş üçün yäsälgän màslämä	tahţa, topçan	seki	tahţa, tapçan	tahţa
nosilka	nosilka	zemmer, nosilka	zämbil	nosilki
käyf-säfà, säfà	uyın-kölki, kuanıç	keyp, sapā	ḫoşallık, şadlık	vesel'ye, naslajdeniye
buzuḳlik	azğınlık, bozıklık	harāmılık	buzukluk	rasputstvo
ḳaşşàḳlik, säfàlät	yarlılık	garīplık	namratçilık, yoksulluk	krayn'aya bednost', nişçeta
elçihànä	ilçilik, posol'stvo	Īlçihāna	älçilik	posol'stvo
säfär	säfär, säyähät	sapar, sıyāhat, gezelenç	säpär	poyezdka, puteşestviye; ekspeditsiya
säfärbär bolmàk	cälip itilü, mobilizatsiyälänü	mobilizlenmek, tayyārlıklı bolmak	säpärbär bolmak	bıt' mobilizovannım
kämbağal, ḳaşşàḳ;	yarlı, fäḳir	garīp, yōksul	kämbägal, namrat, yoksul	bednıy; ubogiy; bedstvennıy
elçi	ilçi, posol	Īlçi	älçi	posol
seskänmàḳ, coçimàḳ	tartu, tartışu	damar çekmek	kaş tartmak, titrimäk	vzdragivat', podörgivat's'a
şàşilinç cönämàḳ, şàşilinç yürmàḳ	taşlanu, atılu, ıntılu	okgunlı yōnelmek	çapsan kätmäk, intilmak	pospeşno napravit's'a, ustremit's'a
sähär	tañ, sähär	säher, dañdān	sähär, tañ sähär	rassvet, zar'a
täglik; tirgàvuç	täbänäk östäl	pessecik stol	coza	nizkiy stolik

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sehven	sähvän	ḫata minän, ḫatalanıp	janılıs, janşsak	canılış
sekiz	säkkiz	higiz	segiz	segiz
sekmek	säkmäk	hikirgäläv	sekirüv	sekirū
seksen	säksän	hikhän	seksen	seksen
sekte	duruş	tuktalıv	tokırav	senek, toktop kalū
sel	sel	sel'	sel	sel
selâm	salam	säläm	sälem	salam
selâmet	salamat	hav-sälämät (lik)	zakımsızdık, sälemet	salamat, esen
selâmlamak	salamlamag	säläm biriv	sälemdesüv, amandasuv	salamdaşū
selâmünaleyküm	salamäleyküm	äs-sälämi-ğäläyküm	assalamağa-leyküm, salamäleyküm	salomaleykum
sele	sälä	kiŋ kärzin (kä)	keŋ kärzeŋke	sebet
selef	säläf	aldındağı	izaşar	murdağı
selfservis	özünä ḫjdmät	üz-üziŋdi ḫizmätländiriv	özine-özi kızmet etüv	özün özü teylō
semāver	samovar	samavir	samavir	samor
semāvī	sämävi	küktän töşkän (indirilgän)	kökten tüsken	asmandan (köktön) tüşkön
sembol	rämz	bildä, znak, simvol	astar, simvol	simbol, belgi
semer	palan	yök iyäri	atamay, erşik	ınjırçak

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ҳatà bilän	ҳatalanıp, ҳata bilän	yalnyşlyk bilen	ҳata bilän	po oşibke
säkkiz	sigiz	sekiz	säkkiz	vosem'
säkrämàḳ, säpçimàḳ	sikirgäläv	bökmek	säkrimäk	skakat', prıgat'
säksàn	siksän	seğsen	säksän	vosem'des'at
turğunlik, toҳtäş	tuktalu	durğunlık	toҳtap turuş	zastoy, ostanovka (v delah)
sel	sel'	sīl	sel	sel'
sälàm	sälam	salām	salam	privetstviye, privet
sälàmät	sav-sälamät (lik)	salāmat	salamät	nevredimost', tselostnost'
sälàm bermàḳ	sälam birü	salām bermek	salam bärmäk	privetstvovat'; zdorovat's'a
ässälàmu äläykum	äs-sälamı-ğaläy küm	salavmāleykim	ässalamu aleyküm	zdravstvuyte!
kättä sävät	kiŋ korzinka, kärcin	ulı sebet	käŋ sevät	şirokaya korzina
säläf, ötmişdàş	aldındağı	ōzünden öŋki	aldin bolğan, sabık	predşestvennik
öz-özigä ҳızmät ḳılış	üz-üziŋni ҳizmätländirü	ōz-ōzüŋe hızmat etme	öz-özigä ҳizmät kılış	samoobslujivaniye
sämàvär	samovar, samavır	semavar	samovar	samovar
sämàviy	küktän töşkän (iŋdirilgän)	asmāndan (gōkden) inen	sämavi, asmaniy	nebesnıy
rämz	bilgi, znak, simvol	simvol, nışān	simvol, bälgü	simvol
egärning bir türi	yök iyäri	ganŋa	jük egär	v'yuçnoye sedlo

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
semere	sämärä	höźömtä, yimiş	jemis	cakşı natıyca, iştin cemişi
semirmek	sämirmäk	himiriv	semirüv	semirū
semiz	kökälän	himiź, kör	semiz	semiz
semt	sämt	mikrorayon	avdan (kala işinde)	kiçi rayon, māla
sen	sän	hin	sen	sen
sendelemek	sändälämäk	bılkıldav, kıyşandav	sendelüv, teŋselüv	çaykalū, teŋselū
sene	il	yıl	jıl	cıl
senet	sänäd	yazma yöklämä, veksel'	mindetteme	til kat
senli benli	çoh, yahın, sämimi	üź itip, tartınmay nitmäy	kımsınbay, kımtırılmay	cakın, biri-birine sen
sepet	säbät	kärzinkä	kärzeŋke	sebet
sepetlemek (kovmak)	govmag	kıvıp sığarıv, kıvıv	kuvıp (aydap) jiberüv	kū, kubalō
serap	ilğım, hźyal	sağım, miraj (süldä)	sağım, buldır	aldamçı eles (kıyal)
serāpā	başdan ayağa	baştan ayakka kźźär	bastan ayak, bütünimen	başınan ayağına çeyin, büt
serāzat	azad, hürr	gämhiz, moŋhoz, vayımhız	jaybarakat, beykam	beyğam

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sämärä	näticä, cimiş	zähmetiŋ neţicesi (mïvesi)	mivä, sämärä	plod, rezul'tat' rabotı
semirmàķ	simirü	semremek	sämrimäk	jiret', tolstet', tuçnet'
semiz	simiz, simirgän	semiz	semiz	jirnıy, tuçnıy
kiçik nàhiyä	mikrorayon	mikrorayon	mähällä	mikrorayon
sen	sin	sen	sän	tı
tebränmàķ, ķımırlämàķ	kakşau, silkinü, çaykalu	entreklemek, ıraŋ atmak	säntürülmäk	şatat's'a, kaçat's'a
yil, sänä	yıl	yıl, sene	jil, yil	god
veksel	yazma yöklämä, veksel'	dil hat, veksel	ķärz höcciti	veksel', ob'azatel'stvo
bemälàl, sämimiy tärzdä, senläşib	üz itip, tatınmıy nitmi	yakïn (içğïn) gatnaşıklı	yekın, samimiy	zaprosto, na "tı"
sävät	kärzin, kärcinkä	sebet	sevät	korzina
ķuvmàķ	kuıp çığaru, kuu	kovmak	koğlimak	vıstavit', vıgnat'
säràb	çağım, miraj (çüldä)	sālğım	särap, hjyali körünüş	miraj, marevo
bàşdän àyàķ, bütünläy	baştan ayakka ķädär	başdan ayak, tutuşlığına	baştin ayakkıçä	s golovı do nog; tselikom
beğam, betäşviş	gamsız, vayımsız	gayğısız, gamsız	pärvasiz, ğämsiz	bespeçnıy, bezzabotnıy; vol'nıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
serbest	särbäst	azat, hor, irikli	erikti, azat, bos	erkin, boş
serçe	särçä	turğay, sıpsık, säpsik	torğay	tarançı
serçe parmak	çeçele barmağı	sätäkäy (bäpis) barmak	şınaşak	çıpalak
serdetmek	meydana goymag	höyläp biriv, bildiriv	bayandav, aytıp berüv	oy, pikir ortoğo çığarū
sergi	sergi	kürgäzmä	körme	körgözmö
sergilemek	särgiyä goymag, nümāyiş etdirmäk	kürgäzmägä kuyıv	körmege koyuv, körsetüv	körgözū
serhat	särhäd	sik, hızık, granitsa	şekara, şek	çek, kıyır, çek ara
serī	sür'ätli	şäp, tiz, yor, ölgör	şapşaŋ, tez	tez, ıldam
serin	särin	halkınsa, yiläs, halkın	salkın, samal	serūn
serin kanlı	soyugganlı	halkın kanlı, tınıs täbiğätli	salkın kandı, sabır(lı)	sabırdū, koyū kandū
serinlemek	särinlämäk	halkınayıv, yiläsläniv	salkındav	serūndō, salkındō
serkeş	gayda-gānuna tābe olmayan	tınjavhız, karışkak	tilazar, kejir	ukpağan, baş iybegen
sermāye	särmäyä	kapital	kapital	kapital
sermāyedar	särmäyädar	kapitalist	kapitalist	kapitalist

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
erkin, boş	azat, ḫor, irikli	azāt, erkin	hur, ärkin, boş	svobodnıy, vol'nıy
çümçuḳ	çıpçık	serçe	kuşkaç	vorobey
cimcilàḳ	çäнçä barmak	külbīke, külembike	çimältäk	mizinets
bayàn ḳılmàḳ	söyläp birü, bildirü	beyān etmek, gürrüŋ bermek	bayan kılmak	dokladıvat', izlagat'; ob'yasn'at'
körgäzmä	kürgäzmä	serği	körgäzmä	vıstavka
körgäzmägä ḳoymàḳ	kürgäzmägä kuyu	sergā çıkarmak, serğide görkezmek	körgäzmigä koymak	vıstavl'at; demonstrirovat'
çegärä, särhäd	çik, sızık, granitsa	serhet, āraçāk	çegrä, çäk, hudut	granitsa; rubej
tez, ildäm, çaḳḳàn	şäp, tiz, ölgir, citiz	çalt, tiz	iştik, çapsan, ildam	bıstrıy, skorıy
sälkın	salkınça, ciläs, salkın	salkın	salkın	prohŋladnıy
sàvuḳḳànli, väzmin	salkın kanlı, tınıç täbiğat'li	sovukgānlı	eğır-besık, väzmin	hŋlodnokrovnıy
salḳınläşmàḳ	salkınayu, ciläslänü	salkınlamak	salkınlimak	stanovit's'a prohŋladnım, svejet'
särkäş, itäätsiz	tınŋavsız, karıçuçan	dikdüşdi, kesir	särkäş, itaätsiz	neposluşnıy, nepokornıy
särmàyä, kapital	kapital	māya, kapital	kapital, särmayä	kapital
särmàyädàr, kapitalist	kapitalist	kapitalist, māyadār	kapitalist, särmayidar	kapitalist

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sermek	särmäk	taratıp (yäyip) halıv	jayuv, jayıp saluv	cayū
serpilmek	gälişmäk	zurayıv, üsiv, oloğayıv	boy jetüv, eseyüv, ösüv	boyğo cetū
serpmek	säpmäk	säsiv, hibiv	serpüv, şaşuv, sebüv	sebū, çaçū
sersem	särsäm	isängirägän	esi şıkkan, esten tanğan	başı aylanğan
sersemlemek	särsämlämäk	şaşıv, isärläniv	esi şığıp ketüv, abırjuv	başı katū
serseri	särsäri	yuldan yazğan, azğın	sandalğan, bos sendelüvşi	buzulğan, cürüş-turuşu buzuk
sert	särt	katı, suy; nıklı	kattı	katū
sertleşmek	särtläşmäk	katıv, katılanıv, nığıv	katayuv	katū bolū
servet	särvät	milik, baylık	dävlet, mülik	dünüyö, mülk
servi	särv	särbi ağası, kiparis	kiparis	kiparis
ses	säs	tavıs	dıbıs	dobuş, ün
ses bilgisi	fonetika	fonetika	fonetika	fonetika
ses bilimi	fonologiya	fonologiya	fonologiya	fonologiya
seslenmek	säslänmäk	sakırıv, sakırıp alıv	davıs berüv, şakıruv	çakırū, kıykırū (ün menen)
sesli (gram.)	säit	huźınkı (ön)	davıstı (dıbıs)	ündū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yàymàḳ, yàzmàḳ	taratıp (cäyip) salu	sermek, yayratmak	yaymak, salmak	razlojit', rasstelit', raskidat'
yetilmàḳ, ösmàḳ	zurayu, üsü, buyğa citü	ulalmak, yetişmek	yetilmäk, residä bolmak	vırostat', vzroslet'
sepmàḳ, sàçmàḳ, tarḳatmàḳ	çäçü, sibü	sepmek	säpmäk	rasseivat', razbrasıvat'
eşini yoḳàtgän, esänkirägän	yülärlängän, isärlängän	aŋkav	särasimä, särsan	odurevşiy, oşalevşiy
esänkirämàḳ esini yokàtmàḳ	şaşu, isärlänü	seŋselemek	särasimlanmak	oşalet', oduret'
sänḳı, däydi	yuldan yazğan, azğın	serğezdän, īkmanda	särgardan	besputnıy, prazdnoşatayuşçiysa
ḳattıḳ	katı, nık(lı)	gatı	kattık	tvördıy
ḳàtmàḳ, ḳattıḳläşmàḳ	katu, katılanu, nığu	gatamak	katmak	tverdet'
mülk, bàylik	milik, baylık	mülk, bāylık	mülük, baylık	dostoyaniye; imuşçestvo
särv	särbi ağaçı, kiparis	servi	särv	kiparis
tàvuş, àvàz	tavıs	ses	tavuş	zvuk
fonetika	fonetika	fonetika	fonetika	fonetika
fonologiya	fonologiya	fonologiya	fonologiya	fonologiya
ḳıçḳırib çaḳırmàḳ, bakırib çaḳırmàḳ	çakıru, çakırıp alu	gïğırmak çāğırmak	kıçkarmak, çakırmak	kliknut', pozvat'
ünli	suzık (avaz)	çekimli	sozuk (tavuş)	glasnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sessiz (gram.)	sāmit	tartınkı (ön)	davıssız (dıbıs)	ünsüz
sessiz (insan)	sākit	hukranmağan, yıvaş	köngiş, momın	momun, cōş
set	bänd, sädd	öyöm, tuprak öyömö	bögev, duval, böget	cal, tosmo, kötörmö
sevap	savab	izgi(lik), savap	savap	sōp
sevdā	sevdā	yaratıv, höyöv, ğışık	maḫabbat, ğaşıktık	süyū, aşık bolū
sevdālanmak	sevdālanmag	ğaşık bulıv, höyöv	süyüv, ğaşık boluv	süyüp kalū, aşık bolū
sevecen	mehriban	höykömlö, möläyim, yağımlı	nazdı, jarkın	mērimdū, carōker
sevgi	sevgi	yaratıv, höyöv	süyispenşilik, maḫabbat	süyū
sevgili	sevgili	höyöklö, yär	süyikti	süygön, süyüktū
sevimli	sevimli	höykömlö	süykimdi	süykümdū
sevinç	sevinc	şatlık, kıvanıs, höyönös	şattık, jaydarılık, kuvanış	süyünüç, kubanıç
sevişmek	sevişmäk	höyöv, yaratıv	süyisüv	süyüşū
seviye	säviyyä	kimäl, däräjä	dengey	dengēl
sevk etmek	sövġ etmäk	yibäriv, halıv, ozatıv	jiberüv	cönötū, ciberū
sevkıtabiī	instinkt	täbiği hiziv, toyğo, instinkt	tüysik, ırıksız sezim	tuyum

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ündàş	tartık (avaz)	çekimsiz	üzük (tavuş)	soglasnıy
yüvàş, mominḳàbil	yuvaş, sukranmağan	sessiz-ūynsüz, yuvaş	yuvaş, mömün	bezropotnıy, tihjy
toğàn, ğàv, devàr	öyim, tufrak öyimi	bent	kötärmä, toğan	stena, val; plotina, zopruda
sävàb	izgi(lik), savap	soğāp	savap	blagodeyaniye
muhäbbät, àşıḳlik	yaratu, söyü, ğıyşık	söyği, ışk	muhäbbät, aşıklık	lübov'
àşıḳ bolmàḳ, sevib ḳàlmàḳ	ğaşıyk bulu, söyü	söymek, āşık bolmak	aşık(huştar) bolmak	vlübit's'a
şafḳatli, mehribàn	söykimli, mölayim, yağımlı	mılāyım, mähribān	mehrivan, mulayim	nejnıy
sevgi, mehr, mühäbbät	yaratu, söyü	söyği	muhäbbät, mehr	lübov'
sevikli, sevgili	söyikli, yar	söyğüli	süyümlük, yar	vozlüblennıy, lübimıy
yàḳımli, istäräsi issıḳ	söykimli	yakımlı	süyümlük, yekımlik	simpatiçnıy
sevinç, ḳuvànç, şàdlik	şatlık, kuanıç, söyiniç	söyünç, şātlık	hoşallık, şadlık	radost', vesel'ye
sevişmàḳ	söyü, yaratu	söyüşmek	süyüşmäk	lübit' drug druga; igrat v lyubvi
säviyä	däräcä, biyiklik	derece	säviyä	uroven'
cönätmàḳ, yübàrmàḳ	cibärü, salu, ozatu	ībermek, yōllamak	ävätmäk, yollimak	otpravl'at', posılat'
instinkt	tabiğıy sizü, toyğı, içki sizim	instinkt, duyğı	tuğma his	instinkt

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sevmek	sevmäk	höyöv, yaratıv	süyüv	süyü
seyāhat	säyāhät	säyahat, il giziv	sayahat	sayakat
seyāhatnāme	säyāhätnämä	yul yazmaları	jol jazbaları, sayahat sürettevi	col oçerki
seyir (bakma)	sehr	küzätiv, küzätip torov	bakılav	baykō
seyirci	tamaşaçı, seyirci	tamaşası, karavsı	körüvşi, karavşı	baykōçu
seyis	mehtär, atabahan	at karavsı	atşı, at bağuvşı	atçı
seyran	gäzinti	saf havala yöröp kiliv, progulka	serüven, kıdıruv	seyildō
seyrek	seyräk	hiräk, hal, osrak nämä	siyrek	seyrek
seyretmek	sehr etmäk	karav, haklav, küzätiv	karav	karō
seyyah	säyyah	säyähätsi, gizivsi	sayahatşı	sayakatçı
seyyar satıcı	säyyar satıcı	uramda hatıvsı	savdager, satuvşı	köçö satūçusu
sezgi	sezmä, duyma, intuisiya	hizimläv, hizgirlik	aldın ala sezüv, sezgiştik	tuyum, aldın ala sezū
sezmek	sezmäk	hizıv, hjs itiv, toyov	sezüv	sezū
sıcak	isti	tomra, kızıv, isi	ıstık	ısık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sevmàḳ	söyü, yaratu	söymek	söymäk	lübit'
säyàhät	säyaḫät, il gizü	sıyāhat	sayahät	puteşestviye
säyàhätnàmä	yul yazmaları	sıyāhatnāma, yōl yazğısı	sayahätnamä	puteviye zametki; opisaniye puteşestviy
ḳaraş, köriş, tàmàşä	küzätü, küzätip toru	tomaşa etme	karaş, baykaş	nablüdeniye
tàmàşäbin	tamaşaçı; karauçı	tomaşaçı	tamaşibin	zritel'
àtbàḳàr	at karauçı	seyis	at bakar, atçi	konüḫ
säyr	saf havada yöröp kilü, progulka	seyil, seyrān	säyir	progulka
siyräk	siräk, ḫäl, oçrak närsä	seyrek	sirek, şalaŋ	redkiy
körmàḳ, tàmàşä ḳılmàḳ	karau, saklau, küzätü	seretmek bakmak	körmäk, karimak	smotret'
säyyàh	säyähätçi, gizüçi	sıyāhatçı	sayahätçi	puteşestvennik
säyyàr sàtuvçi	uramda satuçı	satığçı, cerçi	tänziçi, yaymiçi	uliçnıy torgovets
sezgi	sizimläv, sizgirlik	sızma, duyma	säzgü	intuitsiya; predçuvstviye
sezmàḳ	sizü, his itü, toyu	sızmak, duymak	säzmäk	çuvstvovat', oşçuşçat'
issıḳ	kızu, issi	ıssı, gızğın	issık	jarkiy, gor'açiy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sıcak kanlı	suyuşirin, sevimli, mälähätli	höykömlö, yağımlı, möläyim	süykimdi	ısık cüzdǖ
sıçan	siçan	sıskan	tışkan	çıçkan
sıçramak	sıçramag	hikiriv, ırğıv	sekirüv, ırğuv, karğuv	sekirǖ
sıfat	keyfiyyät	sifat	sıpat	sapat, kasiyet
sıfat (gram.)	sifät	sifat	sın esim	sın atōç
sıfır	sıfır	nol', nul'	nöl	nöl
sığ	dayaz	hay, tärän bulmağan	tayaz	tayız
sığınak	sığınag	ışık urın (yir), tölök	baspana	caşırınūçu cer
sığınmak	sığınmag	yäşiriniv, hıyınıv, ışıklanıv	tığıluv, saktanuv, panalav	caşırınū
sığıntı	sığıntı	äräm tamak, yalağay	turuvşı, siŋbe	aram tamak
sığır	sığır	iri mögözlö mal, hıyır mal(ı)	iri kara	uy
sığmak	sığmag	hıyıv	sıyuv	sıyū
sıhhat	sähhät	havlık	densavlık	den sōluk
sıhhī	sağlıgla bağlı	havlık iştäri minän bäyli	därigerlik	meditsinalık
sık	sıh	yış, kuyı	jiyi	köp, cış
sıkı	sıh	tığız	tığız, kattı	katū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yàḳımli, istäräsi issıḳ	söykimli, yağımlı, mölayim	göze ıssı, mähribān	yekımlık, illık	töplıy; priyatnıy; simpatiçnıy
siçḳàn	tıçkan	sıçan	çaşkan	mış'
säkrämàḳ	sikirü, ırğu	sıçramak; bökmek	säkrimäk	prıgat', podprıgnut'
sifät	sıyfat	sıpat, hīl	süpät	kaçestvo, svoystvo, priznak
sifät	sıyfat	sıpat	süpät	im'a prilagatel'noye
nöl	nol', nul'	nol	nul'	nul', nol'
säyàz	say, tirän bulmağan	say	teyiz, üziki	neglubokiy
bàşpänä	sıyınır (yäşirinir) urın	gaçıbatalğa	pana, pana cay	ubejişçe
yäşirinmàḳ, bekinmàḳ	yäşirinü, sıyınu, ışıklanu	bukulmak, gizlenmek	yoşurunmak, mökmäk	ukrıvat's'a, spasat'sa; naḫodit' krov
tekinḫor, häràmtàmàḳ	ärämtamak, yalağay	yal yağısı	tavakçi, tekinḫor	prihḽebatel', nahḽebnik
ḳàrämàl	iri mögizli mal, sıyır mal(ı)	sığır, gara māl	kara mal	krupnıy rogatıy skot
sığmàḳ	sıyu	sığmak	sığmak	vmeşçat's'a
sàğlik, sihät-sälàmätlik	savlık	sağlık, sağ-salāmatlık	tän sağlık, apiyät	zdorov'ye
tibbiy	savlık işläri bilän bäyli	sağlık bilen bāğlı	tibbi	meditsinskiy; sanitarniy
ziç, ḳalin	yış, kuyı	sık, yığı yığcam	pat-pat, ziç	çastıy
tàr	tığız	berk; dıkız	kattık	tugoy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sıkıcı	sıhıcı	yalkıtkıs, yalıktırğıs	zeriktiretin, zerikken	eriktirme, cadatma
sıkılgan	utancag	tartınıvsan, oyalsan	uyalşak, jaskanşak	uyalçāk
sıkılmak	sıhılmag	yamanhılav; tartınıv, oyalıv	işi pısuv; abdırav, uyaluv	tacō; uyalū
sıkıntı	sıhıntı	hağış, kayğı, monı	kıynalıs, ıŋğaysızdık	kıynalū, sığılū
sıkışık	sıhışıg	kısırıklanğan, avır, kıyın	kısılğan, kıynalğan	kısılış, sığılış
sıkıyönetim	fövġäl'ādä väziyyät	kamalıv, solğanıv	korşavdağı jağday	özgöçö abal
sıkmak	sıhmag	hığıv, hıtıv, kısıv	sığuv	sığū
sıla	vätän (ġürbätdä olan üçün)	tıuğan il, vatan	atameken	ata-curt, tülğan cer
sınāī	sänāye ilä bağlı	industrial'	önerkäsip	önör-caylū
sınamak	sınamag	hınav, hınap karav	sınav	sınō
sınav	imtahan	hınav, imtihan, ekzamen	emtiyhan	sınō, ekzamen
sınıf	sinif	sınıf, klass	klass, kurs	klass, kurs
sınıflandırma	täsnifat, täsnif etmä	klassifikatsiyäläv	taptastıruv, toptastıruv	bölū
sınır	särhäd, hüdud	sik, ara, granitsa	şekara	çek ara

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yàḳımsiz, zeriktirädigän, bezdiruvçi	yalkıtkıç, iç posırğıç	yüreğedüşgüç, yürek gısdırıcı	bäzdürgüçi, giçiŋ	nudnıy, neinteresnıy, skuçnıy
üyätçän, tàrtinçàḳ	oyalçan, tartınuçan	utancaŋ, çekinceŋ, yığra	uyalçak, tartinçak	stesnitel'nıy, zastençivıy
sıḳılmàḳ, zerikmàḳ	yamansılau; tartınu, oyalu	aladā galmak; gam çekmek	zerikmäk; uyalmak, tartinmak	grustit'; smuşçat's'a
sıḳılış	sağış, kayğı, moŋ	alada, gayğı	kıyinçilık, müşkül ähval	stesneniye; zatrudneniye; ogorçeniye
sıḳılgän	kısınkı, kıyın, kısırıklanğan	dıknışık	tarlık, tiḳin	stesnönnıy, zatrudnitel'nıy
fävkulàddä hàlät	kamalu, çolğanu	gābav yağdayı	pävkuladdä halät	osadnoye polojeniye
sıḳmàḳ, ḳısmàḳ	sığu, sıtu, kısu	sıkmak	sıkmak	jat', sjimat'
vätän (begànä yürtdä yürgänlär üçün)	tuğan il, vatan	vatan, doğduk mekān	ana jurt, tuğulğan yär	rodina
sänàätläşgän	industrial'	industrial, senāğat	sanaiy	industrial'nıy, promışlennıy
sinämàḳ	sınau, sınap karau	sīnamak	sinimak	probovat', ispıtıvat'
imtihàn, sinàv	sınav, imtiḫan, ekzamen	ekzamen	sinak, imtihan	ekzamen
sinf, kurs	sıynıf, klass	klas, kurs	sinip	klass; kurs
täsnif	klassifikatsiyälāv	klassifitsirleme, toparlara bölme	türkümläşturuş, klassifikatsiya	klassifikatsiya
çegärä, hüdüd	çik, ara, granitsa	āraçāk, serhet	çegrä	granitsa

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sınırlamak	mähdudlaş-dırmag	sikläv, büliv	şektev, meje koyuv	çektö
sıpa	sıpa	işäk kolono	kodık	kodolek, kodek
sır	sır	sir	sır	sır
sıra	sıra	rät, saf	katar, ret	katar, irēt
sıra (kuyruk)	növbä	nävbät, sirat	kezek	kezek
sıra (oturmak için)	sıra	parta	parta	parta
sıra dağ	sıra dağ	tavźar tizmähi (sılbırı)	tav tizbegi	tō kırkası
sıradan	ādi	ğäzättägi, normal'	ädettegi	normaldū
sıralamak	sıralamag	bir rätkä tizip kuyıv	katarğa koyuv, rettev	katarğa turğuzū, tizū
sırat	sirat	sırat (küpiri)	sırat, kıl köpir	kıyamattın kıl köpürösü
sırdaş	sirdaş	sirźi urtaklaşıvsı	sırlas	sırdaş
sırf	sırf	barı, tik, fäḳät	tek kana, jalğız ğana	calaŋ ele, calğız ğana
sırık	sırıg	kolğa, şıyźa, kärtä	sırık	şırğıy, şırık
sırıtmak	dişlärini ağardarag gülmäk	tiş ırjaytıv, avız yırıv	tırjıyuv	ırsayū
sırma	zärli bafta	ukalı (źärli tasma)	oka, känädil	altın cē kümüş tasma

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
çegärälämàk, çeklämàk	çikläv, bülü	çāk çekmek, çāklendirmek	çäklimäk	razgraniçivat'; ustanavlivat' granitsu
ḫotik	işäk kolını	kürre	hötäk	oslönok
sir	sir	sır	sir	tayna, sekret
katàr	rät, saf	hatar, setir	säp, katar	r'ad, liniya; tsep'
nävbät	nävbät, çirat	nōbat	növät	oçered'
parta	parta	parta	parta	parta
tàğ tizmäsi	tavlar tizmäsi (çılbırı)	dāğ ulğamları	tizmä tağ, tağ tizmisi	gr'ada; gornaya tsep'
àddiy, nàrmal	ğadättägi, normal'	normal, ādatı	normal, adättiki	normalnıy
katàr kılmàk, säfgä tizmàk	bir rätkä tizip kuyu	īzlı-īzına goymak	katarğa koymak, rätlimäk	postavit' v r'ad; raspolojit' v kakom-l. por'adke
sirät	sırat (küpiri)	sırāt (köprüsi)	sirat (körügi)	most v ray
sirdäş	sırnı urtaklaşuçı	sırdaş	sirdaş	posv'aşönnıy v taynıy
fakat, yälğız	barı, tik, fäkat'	diñe, yalñīz	päḳät, yalğuz	isklüçitel'no, absolütno; tol'ko liş'
süruk, täyäk	kolğa, ozın tayak	sīrık	çänzä, ḫada	şest', jerd'
tircäymäk	tiş ırjaytu, avız yıru	yırşarmak	hingaymak, çişlirini hingaytmak	skalit' zubı; yazvitel'no smeyat's'a
ciyäk	uka(lı), ukalı tasma	zerli sapak	ciyäk	kanitel'; galun

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sırnaşık	gır-saggız olan	yözätkis, asıv kiltirgis	mazasız, beymaza	cadatma, tacatma
sırnaşmak	gır-saggız olmag	yözätiv, äptıratıv	mazalav, ığır kıluv	tacatū, cadatū
sır(ıl)sıklam	çoḫ islanmış	lısma (manma) hıv (bulıv)	şılğıy suv (boluv)	öl (bolū)
sırt (canlı için)	sırt	arka, hırt	arka, art	bel, arka
sırt (cansız için)	sırt	kırlas, hırt	sırt	kır, kırka; sırt
sırtlamak	yüklämäk	yökläniv	arkalav	arkasına kötörū
sırt üstü	arḫası üstä	sırt (arka) östöndä	şalkasınan, arkada	çalkasınan
sıska	sısga, çoḫ zäif	yabık (insan), arık (hayvan)	arık, jüdev	arık, arbak
sıtma	gızdırma	tapma, bizgäk	bezgek	bezgek, kaltıratma
sıva	suvag	ştukaturka	sılak	şıbak
sıvalamak, sıvamak	suvamag	ştukaturit' itiv	sılav, sılaktav	şıbō
sıvamak (yen ve paça)	çirmämäk	(yiŋdärzi, salbapnı) hızğınıv	türüv	cenjn (bağalegin) türū
sıvazlamak	sığallamag	hıypav	sıypav	dalısın taptō
sıvı	duru, sıyıg	şıyık, ağıvsan	suyık	suyuk
sıvışmak	sovuşmag	kasıv, ıskınıv, hızıv	jaltaruv, jalt berüv	cılt koyū, kuyruğun tüyū
sıvı yağ	duru yağ	üsimlik mayı	suyık may	suyuk may

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şılkım, hıŗä	yödätkiç, iç poşırğıç, açu kitirgiç	īrizici, bezikdirici	bäzdürgüçi, zeriktürgüçi	dokuçlivıy, nazoylivıy
bezdirmàk	yödätü, aptıratu	īrizmek, bīzār etmek	zeriktürmäk, bäzdürmäk	dokuçat', nadoyedat'
höl, şäläbbà, näm	lıçma (manma) su (bulu)	ōl-mıjjık	tüvigiçä höl (bolmak)	naskvoz' promokşiy
àrka	arka, sırt	arka	arka	spina
sirt	kırla, sırt, ös	arka; üst	sirt	greben', hŗebet; spinka noja
àrkalämàk, àrkasigä kötärmàk	yöklänü	arkalamak	arkılimak, dümbigä artmak	vzvalivat' na spinu
çälkançä, çälkançäsigä	sırt (arka) östindä	arkān, arkānlığına	dümbisidä	na spine
àrık, àzğın	yabık (insan), arık (hayvan)	hōr, arrık	oruk, cüdäŋ	hŗudoy, toşçiy
isitmä	bizgäk	ısıtma, gızzırma	bäzgäk	lihŗoradka, mal'ariya
suvàk	ştukaturka	suvağ	suvak	ştukaturka
ändävälämàk, suvämàk	ştukaturit' itü	suvamak	suvumak	ştukaturit'
şuvämàk, suvämàk	(ciŋnärni, çalbarlarnı) sızğanu	çermemek	türmäk	zasuçivat' rukava i.t.p.
tekislämàk, silämàk	sıypav	sīpamak, sīpalamak	silimak, sipimak	gladit'
suyuk	sıyık, ağuçan	suvuk	suyuk	jidkiy, tekuçiy
sekin kàçib kàlmàk	kaçu, ıçkınu, sızu	duydānsız gitmek	közdin ğayip bolmak	uskol'znut', uliznut'
suyuk yàğ	üsimlik mayı	suvuk yāğ	suyuk yağ	jidkoye maslo, rastitel'noye maslo

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sıyırmak	sıyırmag	tartıp tösöröv (alıv)	sıdıruv, suvıruv	sürü
sızı	sızı	hızlavık	sızdav, sırkırav, (avruv)	sızdap örü
sızıcı (gram.)	fışıltılı	şışıldavlı (tartınkılar)	ızıŋ (davıssızdar)	şüldama (ünsüzdör)
sızıntı	sızıntı	harkıv, ütiv	sarkıluv, sızattanuv	sızılıp çıkkan sü
sızlamak	sızlamag	hızlav, yarhıv, hulkıldav	sızdav (avıruv)	sızdap örü, sızdö, kakşö
sızlanmak	sızıldanmag	zarlanıv, ärniv, hukranıv	zarlanuv, narazılanuv	kıŋkıldö, ıylaktö
sızmak	sızmag	tamıv, harkıv, ağıv	sızdav,dımkıldanuv	sızılıp çığü
sicil	ġeyd däftäri	isimlik, reestr; anketa	tizim, körsetkiş; anket	kattö kitepçesi; anketa
sicim	sicim	bav, yip, kindirä	kendir jip	niçke cip
sidik	sidik	hiydik, bävil, hıkrık	sidik	siydik
siftah	siftä	hata başlav	savda bası	söda başı
sigara	sigaret	siğareta	temeki	çılım, tameki
sigorta	siğorta	strahovka	saktandıruv	kamsızdö
siğil	ziyil	höyäl	süyel	söl

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sidirmàk	tartıp töşirü (alu)	sıpırmak, sīrmak	sırıvalmak	sdörnut'; sodrat'
sirkıräş, zirkıräş	sızlavık	sızlama	sıkıraş	noyuşçaya bol'
sırğaluvçi	çıjıldavçı (tartıklar)	ğalmağallı	şipildiğuçi (tavuş)	şip'aşçiy
sizàt	sarku, ütü	sızma, sızılma	sarkıp çıkkan su	padayuşçiye kapli; prosaçivaniye
sirkırämàk, zirkırämàk	sızlau, ärniv, yarsu	sızlamak	sıkırimak	nıt', sadnit'
şikàyät kılmàk	zarlanu, sukranu, ärnü	nāgīlelik bildirmek, zeyrenmek	ğinşimak, nalä kılmak	jalovat's'a, roptat'
sizmàk	tamu, sarku, ağu	sızmak	sarkip ötmäk, täpçirimäk	soçit's'a, prosaçivat's'a
kayd däftäri; änketä, royhşàt	isimlik, reestr; anketa	reyestr, anketa	royhät, hocätlär tizimi	reyestr; anketa
bàğ, mustähkäm ip	bav, kindirä, cip	īnçe yüp	kändir (cigä) jip	beçöka; şpagat
siydik	sidik, bävil	sīydik	siydik	moça
bàşläniş (sävdàning)	sata başlav	sövdānın başı (başlanğıcı)	soda başlinişi	naçalo (torgovli)
sigaret	siğareta	çilim, siğaret	tamaka, sigareta	sigareta
suğurta	strahşovka	strahovaniye	suğurta, strahşovaniye	strahşovka
sögäl	söyäl	sinşil	sögäl	borodavka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sihir	sehr	sihir	sıykır	sıykırçılık, köz boyomōçuluk
sihirbaz	sehrbaz	illüzionist	fokusşı, sıykırşı	köz boyomōçu
silâh	silâh	koral	karuv	kural
silâhlanmak	silâhlanmag	korallanıv	karuvlanuv	kuraldanū
silâhsızlanma	silâhsızlaşma	koralhızlanıv	karuvsızdanuv	kuralsızdanū
silâhşor	mähärätli döyüşçi	huğuşsı	javınger	mıktı asker
silecek	silgi, silgäc	sepräk (kisägi); dvornik	şüberek; sürtkiş	sürtū̄; aynek sürtküç (maşina)
silgi	silgi, pozan	yuyğıs	öşirgiş; sürtkiş, ıskış	öçürgüç
silkelemek, silkmek	silkälämäk	hilkitiv	silküv	kübū̄, silkū̄
silkinmek	silkinmäk	hilkiniv	silkinüv	silkinū̄
sille	şillä	yanklav, sikäläv	şapalakpen uruv	küçtū̄ şapalak
silmek	silmäk	hörtöv	sürtüv	öçürū̄, sürtū̄
silo	anbar, elevator	elevator	elevator	tegirmen kampası
silsile	silsilä	tizmä; yıyıntık	katar, ret, tizbek	katar, irēt
sīmā	sīma	yöz, bit; şähjs	jüz, ön; tulğa	bet, cüz

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sehr	sihjr	cādılık	sihir	koldovstvo, volşebstvo, çarodeystvo
sehrgär	illüzionist	gözbāğçı	säriçi, näypänjvaz, fokusnik	illüzionist
kuràl, silàh	koral	yarağ	kural, yarak	orujiye; voorujeniye
kuràllänmàk	korallanu	yarağlanmak	kurallanmak	voorujat's'a
kuràlsizläniş	koralsızlanu	yarağsızlanma	kuralsizlanduruş	razorujeniye
mähàrätli cängci	sugışçı	ökde söveşici	kıliçvaz, cängçi	umelıy boyets
çàyşäb	çüpräk (kisägi); dvornik	esği, süpürğiç	däsmal, sürtküç	tr'apka (dl'a vıtiraniya); "dvorniki" (v avtomobile)
lättä	bitirgiç	öçürğiç, bozğuç	sürtküç, rezinka	rezinka (dl'a stiraniya); gubka (dl'a vıtiraniya)
silkälämàk, silkitmàk	silkitü	silkmek, silkelemek	silkitmäk, silkimäk	str'ahjnut', otr'ahjnut'
silkinmàk	silkinü	silkinmek	silkinmäk	vstr'ahjnut's'a
küçli şäpälàk	yanjaklau, çabıp cibärü	şarpık, şapbāt	şapilak, kaçat'	poşçöçina, opleuhja
tàzälämàk	sörtü	öçürmek, bozmak	sürtmäk	vıtirat'
àmbàr	elevator	ammar, elevator	elevator	elevator
silsilä	tizmä; cıyıntık	hatar, sīrğın	tizma, katar	r'ad, tsep
yüz, bet; siymà	yöz, bit; şahjs	yüz; şahsıyet	yüz, çiray; ärbap	liçnost'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
simge	rämz, simvol	simvol, bildä	astar, belgi	belgi, simbol
simit	bublik, goğal (halga şäklindä)	kirändil, baranka, roğalik	tokaş	simit, tögörök nan
simsar	dällal	arala yörövsi, makler	deldal	ortomçu, daldal
sincap	sincab	tiyin	tiyin	tıyın çıçkan
sindirim	häzm	üzläştiriv, hiŋdiriv	siŋjrüv	siŋjirim
sindirmek (korkutarak)	sindirmäk	bastırıv, basıv, tıyıv	basuv, basıp tastav	basū
sîne	sinä	kükräk, tüş	kevde, omırav	kökürök, töş
sinek	çibin	sibin	şıbın	çımın
sinema	kino	kino	kino	kino; kino-teatr
sini	sini	batmus	tabak	caypak tabak
sinir	sinir	sinjr, nerv	jüyke	nerv
sinir (öfke)	äsäb	nervlılık, kızıvsanlık	jüykesi tozğandık, kızbalılık	açū, kanı kızū
sinirlenmek	äsäbiläşmäk	nervlanıv, kızıv	küyip-pisüv, küygelektenüv	açūlanū
sinirli	äsäbi	nervlı, kızıv	küyingiş, küygelek	açūlū
sinmek	sinmäk	basılıv	könjili tüsüv, tunjıraŋkı boluv	basınū
sinsi	hiylägär, bic	astırtın, şımtık	julım	kara taşı koynunda

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
rämz, belgi	simvol, bilgi	simvol, nışān	simvol, bälgü	simvol
külçä (nàn)	klindir, baranka, roğalik	halka görnüşli köke	töngä nan, bublik	bublik
dällàl	arada yörüçi, aradaş	dellāl	dällal	makler, komissioner
àlmähàn	tiyin	avusīydik	tiyin	belka
häzm, singdiriş	siñdirü, üzläştirü	īymit siñdiriş	sindürüş, häzim	pişçevareniye
bàsdirmàk	bastıru, basu, tıyu	basıp yatırmak	besıkturmak, basmak	podavl'at'
kökräk	kükräk, tüş	kükrek, dōş	sinä, köksä, mäydä	grud'
päşşä	çibin	sinek	çivin	muha
kino; kinoteatr	kino	kinoteatr	kino, kinoteatr	kino; kinoteatr
lä'li	podnos	podnos	yoğan legän	kruglıy podnos iz medi
äsäb	sinjir, nerv	nerv	nerv, äsäp	nerv
äsäbiylik	nervlılık, kızıvkanlılık	gaharcanlık, gānığızğınlık	äsivilik, terikkäklik	nervoznost'
äsäbiyläşmàk	nervlanu, kızu	gaharlanmak, gızmak	terikmäk	nervniçat', razdrajat's'a
äsäbiy	nervli, kızu	gaharlı, gānığızğın	äsivi, terikkäk	nervnıy, razdrajitel'nıy
ruhi tüşmàk, ümidsizlänmàk	basılu	busmak	besilmak, besıkturulmak	zabivat's'a v ugol, vesti seb'a tihp
mäkkàr, äyyàr	astırtın, yäşirtin	mekir	mäkkar, kara niyätlik	kovarnıy; skrıtnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sipāriş	sifāriş	tapşırıv, yomoş kuşıv	tapsırma	tapşırma
siper	sängär	okop, tranşeya	okop, şuŋkır, or	okop
sirāyet etmek	sirāyät etmäk	küsiv, taralıv	taraluv, juğuv	tarō
sirke	sirkä	hirkä	sirke	sirke, uksus
sis	çän, duman	toman	tuman	tuman
sitem	sitäm	şiltä, üpkä	jazğıruv, sögis	uyatkarū; zekū, ceme
sivil	mülki	ştatskiy	äskeriy emes, jay	gracdandık
sivilce	sızanag	hıtkı, bitsä	bezev, börtpe	kiçine sıylık
sivri	sivri	oslo	uşkır	şiş, uçtū
sivrilmek (yükselmek)	seçilmäk, sivrilmäk	uzıp kitiv, uzıv	basım boluv, asıp tüsüv	aldığa ötū, ozū
sivri sinek	ağcaganad, mığmığa, ditdili	siräkäy	masa	çirkey
siyah	gara, siyah	kara	kara	kara
siyasal, siyāsī	siyāsi	säyäsi, politik	sayasiy	sayasiy
siyāset	siyāsät	säyäsät, politika	sayasat	sayasat
siz	siz	hiz	siz	siz
skandal	räzālät	ğavğa, yanyal; hurlık	janjal, şatak	canşcal

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tàpşirık	tapşıru, yomış kuşu	tabşırık	tapşuruk	poruçeniye
okop, ḫandak	okop, tranşeya	garım; bukalğa	ḫändäk, okop	okop; ukrıtiye
tärkalmàk, yukmàk	küçü, taralu	yayramak; yokaşmak	tarkalmak, jukmak	rasprostran'at's'a; peredavat's'a
sirkä	sirkä	sirke	sirkä	uksus
tuman	toman	dumān	tuman	tuman
tä'nä, sitäm	şiltä, üpkä	yāzğarma, iğenç	tänä, tänbih	poritsaniye, uprök, ukor
äskäriy bolmägän, àddiy	ştatskiy	grajdan, harbı dāl	grajdançä, härbi ämäs	ştatskiy, grajdanskiy
hüsnbuzär	sıtkı, bitçä	düvürtik	uşşuk, kapatka	prışçik
uçkur	oçlı	yiti üçlı	uçi ötkür	ostrokoneçnıy
üstün bolmàk, bäländ bolmàk	uzıp kitü, uzu	ösmek, öne saylanmak	artuk bolmak, üstün çıkmak	prevoshodit'
çivin	çirki	çībın	paşa	komar
kàrä	kara	gara	kara	çörnıy
siyàsiy	säyäsi, politik	sıyāsı	siyasiy	politiçeskiy
siyàsät	säyäsät, politika	sıyāsat	siyasät	politika
siz	siz	siz	siz	vı
cäncäl	ğavğa, cäncal	rısvālık, masğaralık	räsvaçilik, şärmändilik	skandal; pozor

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
slogan	şüar	lozung	uran	urān
soba	soba	timir miyis	peş	meş, peçke
sofa	salon, zal, holl	alğı bülmä	avız üy	kiriş
sofra	süfrä	dastarhan	dastarhan	dastorkon
softa	dindä dogmat	dogmatik (dindä)	sokır dindar	sokur işenimdū (dinde)
sofu	sofi	dindar	sopı, kudayşıl	sopu
soğan	soğan	huğan	juva, piyaz	piyaz, soğon
soğuk	soyug	hıvık	suvık	sūk
soğuk kanlı	soyugganlı	halkın (hıvık) kanlı	suvık kandı	koyū kandū
soğumak	soyumag	hıvınıv	suvuv	sū, sūk bolū
sohbet	söhbät	äŋgämä(läşiv), höyläşiv	suhbat, äŋgime	aŋgemeleşū, suhbat
sokak	küçä	uram	köşe	colok köçö
sokmak	soḫmag	kiritiv, tığıv	suğuv	kirgizū, tığū, salū
sol	sol	hul	sol	sol
solak	solahay	hulakay	solakay	soloğoy
solcu	solçu	hul(sı)	şolşıl	solçu
solgun	solğun	hulğan, şiŋgän	solğın	solğun

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şiàr	lozung	şığār, lozung	şuar	lozung
peçkä	timir miç (piç')	peç	mäş	pec'
äyvàn	alğı bülmä	girelğe	dalan	pered'naya, prihojaya
dästurhàn	dastarhan	saçak, supra	dastihan, dasturhan	servirovannıy stol; nakrıtıy stol
mütäässib	dogmatik (dindä)	dogmatik (dinde)	dindä dogmatik	religioznıy dogmatik
sofi	dindar	sōpı	sopi, dindar	nabojnıy
piyàz	suğan	soğan	piyaz	luk
sàvuk	suık	sovuk	soğ, soğuk	holodnıy
väzmin, sàvukkànli	salkın (suık) kanlı	sovukgānlı	eğır-besık, väzmin	hladnokrovnıy
sàvumàk	suınu	sovamak	sovumak	stanovit's'a holodnım
sühbät	äŋgämä(läşü), söyläşü	söhbet	söhbät	drujeskaya beseda
köçä	uram	köçe	koça, tar koça	ulitsa
sukmàk, tikmàk	kirtü, tığu	sokmak	tıkmak, kirgüzmäk	vsovıvat', vtıkat', vgonat'
çäp, sol	sul yak	çep, sōl	sol	levaya (storona)
çäpäkay	sulağay	çepbekey	solhay	levşa
solçi	sul(çı)	çepçi	solçil	(polit.) levıy
solğun	sulğan, şiŋgän	solğun	solğun	blednıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sollamak	solundan keçmäk (ötmäk)	huldan ütip kitiv	sol jaktan ötüv	soldon candap ötǖ
solmak	solmag	hulıv, şinjv	soluv	sōlü
solucan	soğulcan	silävsin	kurt	sōlcan
soluk (nefes)	solug, näfäs	tın, hulış	dem	dem
solumak	näfäs almag	hulav, tın alıv	dem aluv	dem alü
solungaç	ġälsämä	ayğolak	jelbezek, jelken tınıs	bakalōr
solunum	näfäs alma	hulış alıv	tınıs, dem aluv	dem alü
som	saf	saf	som	taza, koşundusuz
somun (vida için)	gayka	şöröp, gayka	gayka	burama
somurtkan	garagąbag	karanğı, sıraylı, asıvlı	borsıyğan, burtıyğan	sumsayğan, tünörgön
somurtmak	gaş-gabağını sallamag	turhayıv, avız turhaytıv	burtıyuv, borsıyuv	sumsayü
somut	açıg, aydın, ġäti	anık, bildäli, konkret	naktı	tak
somya	çarpayı	prujinalı matrats	serippeli jatak	temir kerebet
son	son	ahır, huŋ(ğı), azak(kı)	soŋ, ayak	soŋku, akırkı
son bahar	pāyız	köz	küz	küz
sonra	sonra	huŋ, huŋınan	soŋ, keyin	kiyin

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
çäp täräfdän ötmàk	suldan ütip kitü	çepinden geçmek	soldin aylinip ötmäk	ob'yezjat' s levoy storonı
solmàk	sulu, şiŋü	solmak	solmak, solaşmak	v'anut'
çüvälçäng	sualçan, çilü	yağış gurçuğı	sazaŋ	dojdevoy çerv'
näfäs	sulış, tın	dem, nepes	näpäs, däm	dıhaniye
näfäs àlmàk	sulau, tın alu	dem almak	näpäs almak	dışat'
àykulàk	saŋak	jabra	aykulak	jabrı
näfäs àliş	sulış alu	dem alış	näpäs eliş	dıhaniye
sàf	saf	sāp, arassa	sap	çistıy
gäykä	sörip, gayka	nurbat, gayka	gayka, halka	gayka
bädkàvàk, kàvàğı sàlık	karaŋğı çıraylı, açulı	ağır yüzli	domsayğan, kapiğı selık	nadutıy, ugrümıy
ĥomräymàk, kàvàğını sàlmàk	avız (in) tursaytu	torsarmak	domsaymak	nadut's'a, maĥmurit's'a
konkret, änık, rävşän	anık, bilgili, konkret	anık, konkret	konkret	konkretnıy
prucinäli matras, temirtor	prujınalı matrats	demir krovat	krovat' setkisi	jeleznaya setka (dl'a krovat'i)
àhır, tämàm	ahır, soŋ(ğı), azak(kı)	soŋ	ahir, ayak	konets
küz	köz	güyz	küz	osen'
songrä, keyiŋ	soŋ, soŋınnan	soŋra	keyin	potom, zatem; posle

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sonradan	sonradan	huŋınan, ahırza	soŋ, keyin	kiyin
sonuç	näticä	nätijä, yomğak	nätiyje, korıtındı	cıyıntık, natıyca
sonuçlanmak	näticälänmäk, bitmäk	nätijä yahav, yomğaklav	korıtındav	cıyıntıktō
sopa	zopa	tayak, küsäk	tayak	çıbık
sorgu	sorğu	horav	surak, surav	tergō, surō
sorguç	gotaz, käkil	öltök, bürik	aydarşık, şaşak	ürpök, çok
sorgulama	istintag, dindirmä	horav (yavap) alıv	tergev	tergō
sormak	soruşmag, sormag	horav	surav, surak koyuv	surō
soru	sual	horav	surak	surō
sorumlu	mes'ul, cavabdeh	yavaplı	javapker	cōptū, cōpkēr
sorun	problem, mäsälä	mäsälä, problema	mäsele, problema	masele, problema
soruşturma	tähġiġat, soruşdurma	tikşiriv (yinäyätti)	tergev, anıktav, surastıruv	suraştırū, suramcılō
sosyal	ictimāi	sotsial', ijtimağıy	koğamdık, älevmettik	kōmduk
sosyete	zādegân	yuğarı sinif	aksüyek	ak sōk
soy	soy; äsil-näsil, sülâlä	zat-ırıv, näsil-näsäp	soy; tek; ruv-taypa	urū, uruk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
keyin, songrä	soŋınnan, aḥırda	soŋundan	keyin	zatem; posle; vposledstvii
nätićä	nätićä, yomğak	netīce, cem	nätićä, ayağlaş	itog, rezul'tat'
ḥàtimälämàk, tämàmlämàk	nätićä yasau, yomğaklau	cemlenmek; sonlanmak	nätićälänmäk, pütmäk	zaverşat', poditojit'
soyil, tayàk	tayak, küsäk	tayak	tayak	palka
soràk	sorau	sōrağ	sorak, soraş	opros, opraşivanye; dopros
tàcçä, kàkilçä	bürik	kāākil	pöpüçäk	ḥoḥol, ḥoḥolok
soràk	sorau (cavap) alu	sōrağ etme	sorak	dopros
sorämàk	sorau	sōramak	sorumak	spraşivat'
sävàl	sorau	sōrağ, sovāl	sual, sorak	voprós
mäs'üliyätli	cavaplı	coğāpkār	mäs'ul, cavapkär	otvetstvennıy
mäsälä, müämmà	mäs'älä, problema	mesele, problema	mäsilä	problema
tergàv kıliş, tergàv	tikşirü (cinayatni)	derŋev	sürüştä täkşürüş	rassledovaniye; dopros; obsledovaniye
ictimàiy	sotsial', ictimağıy	sotsial	ictimai, sotsial	sotsial'nıy, obşçestvennıy
àksüyäk	yuğarı sınıf	yokarı gatlak	aksüŋäklär, gocizadilär	svet; vısşeye svetskoye obşçestvo
kavm, näsl, uruğ	näsil, zat-ıru	kovum, tohum-tīç	tuḥum, näsil	rod; proishọjdeniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
soya çekim	irsiyyät	tokom haklavsılık, näsildän kiliv	tukım kuvalavşılık	tukum kūçuluk, tukum kū
soy adı	familiya	familiya	familiya	atasının atı, familiya
soydaş	soydaş	näsildäş	tuvıs, ruvlas	uruktaş, urūlaş
soygun	soyğun	talav, tartıp alıv	tonav, talan	karaktō, tonō
soy kırımı	genosid	genotsid	tübimen joyuv	tukum kurutū
soylu	äsl, äslli	ataklı, zatlı näsildän	ataktı, soylı, tekti	tektū
soymak	soymag	ärsiv, kırsıv, taẓartıv; sisiv	soyuv, sıdıruv, arşuv, şeşüv	ārçū, sıyrū
soymak (banka vb.)	soymag, gārät etmäk	talav, talap alıv; urlav	tonav, talav	tonō, ūrdō
soysuz	äsilsiz, näsilsiz soysuz	äşäḳi, ḳäbäḥät, tübän	soysız, aramza, onbağan	teksiz
soytarı	tälḥäk	kämitsi, märäkäsi, mäẓäksi	kurakı, maskarampaz	maskarapoz
soyunmak	soyunmag	sisiniv	şeşinüv	çeçinū
soyut	mücärräd	abstrakt	jalpı, uzın-sonar, abstrakt	abstaktū
söğüş	soyutma ät	hıvıtılğan ittän salat	salkın tağam	muzdak tatım (et)
söğüt	söyüd	tal, öyänki	tal	tal, sögöt
sökmek	sökmäk; çıḥartmag	hütiv, hütip taşlav, yırıv	sögüv	sūrū; sögū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
irsiyät	näsil (tokım) saklavçılık, näsildän kilü	aslına çekiş, nesil īzarlaycılık	irsiyät, näsligä tartişlik	nasledstvennost
familiyä	familiya	familiya	familiya	familiya
kavmdàş, urugdàş	näsildäş	uruğdaş, kovumdaş	tuhumdaş, näsildaş	soplemennik
tälànçilik, täläş	talau, tartıp alu	tālaŋ	bulaş, talaŋ-tarac	graböj, ogrableniye
genosid	genotsid	genotsid	genotsid	genotsid
äslzàdä	ataklı, zatlı näsildän	asılzāda, belli nesilden	alicanap, asil	znatnıy; rodovitıy
şilmàk; çıkarmàk; yeçmàk	ärçü, tazartu, çistartu; çişü	soymak, sıpırmak; çıkarmak	soymak; yeşindürmäk	snimat' kojitsu (koju); oblupit'; razdet kogo, sn'at' odejdu
tälämàk	talau, talap alu; urlau	tālamak, soymak	bulumak, buluvalmak	ograbit'; obobrat', obçistit'
tägi päst	äşäki, kabahät, tübän	asılsız pīs	buzuk	podlıy; prezrennıy
mäshäräbàz, kızıkçi	şamakay, mäzäkçi, köldirüçi	masğarabāz, oyunbāz	mäshjirivaz, kızıkçi	şut, figl'ar, payats
yeçinmàk	çisinü	çıkarınmak	yeşinmäk	razdevat's'a
mävhüm	abstrakt	abstrakt, umūmı	abstrakt, mävhüm	abstraktnıy, otvleçönnıy
yahnä göşt	suıtılğan ittän salat	bişirilen sovuk et	pişirilgän soğ göş	holodnaya zakuska
tàl	tal, öyänki	sövüt	sögät	iva
sökmàk, yulmàk	sütü, sütip taşlau, cıru	sökmek; goparmak	sökmäk; suğurup (julup) almak	rasparıvat', otparıvat; vırıvat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sömürge	müstämläkä	koloniya	otar	otor, otorçuluk
sömürmek	istismar etmäk	ekspluatatsi-yalav	kanav, ezüv	ezü
sönmek	sönmäk	hüniv	sönüv	öçü
sövmek	söymäk	tirgäv, ärläv, oroşov	sögüv, ursuv	sögü, uruşü
söylemek	söylämäk	höyläv, äytiv	söylev	süylö
söylenmek (kendi kendine)	söylänmäk	mığırzav, mıjıv	mıngırlev, mınkıldav	süylönü
söylenti	rävāyät, söz	hüz, imiş-mimiş	kaveset, sıbıs, söz	ayın, imiş-imiş
söyleşi	söhbät, häsb-hal	äŋgämä, höyläşiv	äŋgime, suhbat	aŋgemeleşü
söylev	nitġ	höyläv, hüz, notok	söylev, söz	kep, söz
söz	söz	hüz	söz	söz
sözcü	väkil	press-attaşe	söylevşi (birevlerdiŋ atınan)	press-attaşe, sözçü
sözcük	sözcük	kälimä, hüz	söz	söz
sözde	güya	güyä, hüzdä ginä	sıyaktı, dep atalatın	sözdö, çındıkta emes
söz dizimi	sintaksis	nähŋü, sintaksis	sintaksis	sintaksis
söz gelimi, söz gelişi	söz gälişi, mäsälän	mäsälän, misal bularak	mısalı, mäselen	misalı, maselen

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
müstämläkä	koloniya	koloniya, bakna	müstämlikä	koloniya
ekspluatatsiyä kılmàk, işlätmàk	ekspluatatsiyäläv	ekspluatirlemek	ekspluatatsiya kılmak	ekspluatirovat'
öçmàk, sönmàk	sünü	sönmek, öçmek	öçmäk	gasnut'
sökmàk	tirgäv, ärläv, orışv	sŏğmek	sökmäk, tillimak	branit', rugat'
gäpirmàk, sözlämàk, söylämàk	söyläv	sözlemek, aytmak	sözlimäk	govorit', rasskazıvat'
sözlänmäk, minğırlämàk	mığırdav, sukranu	hünürdemek; samramak	ğudunşimak, öz-özigä sözlimäk	govorit' samim soboy; vorçat' pro seb'a
miş-miş	süz, imiş-mimiş	mış-mış, mış, habar	söz-çöçäk, gäp-söz	molva, sluhj, spletni
sühbät	söyläşü, äŋgämä	söhbet, gürrüŋ	söhbät, sözlişiş	beseda, razgovor
nutk	söyläv, süz, notık	söz, çıkış, nutuk	nutuk, söz	reç'
söz	süz	söz	söz	slovo
väkil	press-attaşe	metbŭğat attaşesi; vekil	camaat namidin sözligüçi	press-attaşe; predstavitel' po peçati
kälimä	kälimä, süz	söz	söz	slovo
göyà	güyä, süzdä ginä	gŏyā, hamāla	sözdä	tak nazıvayemıy; tak skazat'
sintaksis	nähu, sintaksis	sintaksis	sintaksıs	sintaksis
mäsälän	mäsälän, misal bularak	meselem, mısāl üçin	mäsilän	naprimer, k primeru

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sözleşme	sözläşmä	kilişiv, kontrakt	kelisim, şart	kelişim
sözlük	lüġät, sözlük	hüzlik, löğät	sözdik	sözdük
söz vermek	söz vermäk	hüz (väğzä) biriv	söz berüv	söz berü
spiker	diktor	diktor	ḫabarlavşı, diktor	diktor, alıp barüçu
su	su	hıv	suv	sü
sual	sual	horav	saval	sobol, surō
subay	zābit	ofitser	ofitser	afitser
sucuk	sucuk, türk kolbasası	kolbasa	şujık, kolbasa	çuçuk (türk kolbasası)
suç	suç	yinäyät, ḫıyanat	kılmıs	künō
suçlamak	suçlamag	yinäyät işläü	kinäläv	künōlō
suçlu	suçlu	ğäyipli	kılmısker	künōkör
suç üstü	cinäyät üstündä	yinäyät östöndä (totov)	kılmıs üstünde	kılmış üstündö (karmō)
suistīmal	sūi-istifādä, ḫäyānät	vlastän artık fayzalanıv	kıyanat etüvşilik	kıyanattık menen paydalanü
suikast	sūi-ġäsd	ültirirgä uylav (itiv)	kastandık, öltirüvge äreket jasav	kol salü
sulak	sulag, sulu yer	hıv mul bulğan urın	suvlı jer	sülü
sulamak	sulamag	huğarıv, hibiv	suvlav	suğarü
sularında	yahınlığında	tirähindä	mölşerinde, törjireginde	arı-berisinde

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
bitim, şärtnàmä	kilişü, kontrakt	şertnāma, kontrakt	kelişim, şärtnamä	kontrakt; dogovor
luğat	süzlik, löğat'	sözlük	sözlük, lugät	slovar'
söz (va'dä) bermàk	süz (vägdä) birü	söz bermek, vāda etmek	söz (vadä) bärmäk	dat' obeşçaniye, dat' slovo
diktor	diktor	diktor	diktor	diktor
suv	su	suv	su	voda
sävàl	sorau	sōrağ, sovāl	sual, surak	vopros
zàbit, àfitser	ofitser	ofitser	ofitser	ofitser
kolbäsä, türk kolbäsäsi	kolbasa	kolbasa	çujuk	kolbasa
cinàyät	cinayat', hıyänät	cenāyat, etmiş	cinayät	prestupleniye
äyblämàk	cinayät' işläü	günākārlemek, ayıplamak	eyiplimäk	obvin'at'
cinàyätçi	ğayipli	günākār, cenāyatçı	cinayätçi	prestupnik
cinàyät üstidä	cınayat' östindä (totu)	cenāyat üstünde	cinayät üstidä	na meste prestupleniya
suistemàl	vlas'tan artık faydalanu	hıyānatlı peydālanma	hıyanät kılış	zloupotrebleniye
suikasd	ültirirgä uylau (itü)	kast etme	su'iḳäst	pokuşeniye
suvli	su mul bulğan urın	suvlı	suluk	izobiluyuşçiy vodoy
sugàrmàk	suğaru, sibü	suvarmak	suğarmak, suğurmak	polivat', oroşat'
àräsida, ... lärdä	tiräsindä	tövereği (vağt hakında)	...lärdä	okolo (o vremeni)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sulh	sülh	tınıslık, iminlik	beybit	tınçtık
sulta	totalitarlıg	avtoritarlık, totalitar	öktemdik	ceke biylik, ökümçül biylik
sultan	sultan	soltan	soltan	sultan
sulu boya	sulu boya, akvarel	hıvlı buyav, akvarel'	suvlı boyav	akvarel boyoğu
sululuk	ġeyri-ciddi olma	äẓäphizlik	jeñiltektik, pasıktık	akmaktık, uyat-sıyıtsızdık
sun'ī	sün'i	yahalma	jasandı	casalma
sunmak	täġdim etmäk	täḳdim itiv	usınuv	sunū
sur	hasar	stena, taş koyma	duval	çep
surat	sür'ät	hürät, bit, yöz	älpetsiz bet	bet, süröt
suratsız	kôbud	yaman, yiränis	tunjırağan, jağımsız	ıraysız, cağımsız
sūre	sürä	sürä	süre	sürö
sūret	sürät	küsirmä	köşirme, süret	köçürmö
sūretā	ẖārici görünüşcä	tışkı yaktan	sırtına karay, şarttı	sırtınan karağanda
susam	küncüt	kunjut	künjit	küncüt
susamak	susamag	hıvhav, iski kiliv	suvsav, şöldev	süsō, çaŋkō
suskun	säkit, az danışan	öndäşmävsän, şım, aẓ hüẓli	sustı, buyığı	köp süylöbögön, sözgö mokok

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tinçlik	tınıçlık, iminlik	parāhatlık	sulh, teçlik	mir
istibdàd	avtoritarlık, totalitar	totolitarlık	yäkkä hakimiyätlik	avtoritarnost', totalitarnost'
sultàn	sultan	soltan	sultan	sultan
äkvärel	sulı buyau, akvarel'	akvarel	akvarel'	akravel'
yengil täbiät, bäçkänä	ädäpsizlik	yeŋeslik; gödeklik	pästlik, razillik	poşlost'
sün'iy	yasalma	emeli, yasama	sun'iy	iskusstvennıy
takdim etmàk	täḳdim itü	govşurmak; hödürlemek	sunmak	podnosit' prepodnosit', vruçat'
kal'ä devàri	stena, taş koyma	galānıŋ dīvārı	sepil	gorodskaya ili krepostnaya stena
bäşärä, turk, väcàhät	sürät, bit, yöz	yüz, keşp	yüz, kıyäpät	fizionomiya, roja
ḫomräygän, bädkàvàk	yaman, cirängiç	yiğrenci, betnışān	körümsiz, yekımsiz	protivnıy, nepriyatnıy
sürä	sürä	süre	sürä	sura (glava korana)
nüsḫa	küçirmä	nusğa, kopiya	sürät, nüshä	kopiya
körinişdä(n)	tışkı yaktan	daş görnüşden	taşkı körünüştin	po vneşnosti, po vneşnemu vidu, na vid
küncüt	kunjut	künci	küncüt	kunjut
suvsämàk	suvsav, içäsi kilü	suvsamak	susirimak, ussimak	ispıtıvat' jaydu
kämgäp, indämäs	az süzli, söyläşmävçän	dımma, geplemezek	gunga, cim-cit	molçalivıy, bezmolunıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
susmak	susmag	öndäşmäv	öndemev, läm demev	unçukpō
suspus olmak	suspus olmag, sinmäk	avızı tomalanıv	ünin şığarmav, tınuv	özu cap bolū
susta	tahma düymä, zaponka	iläktirgis, knopka	ilmek	kirgizme topçu
suvarmak	suvarmag	huğarıv, isiriv	suvaruv, suvğaruv	suğarū, sū berū
süflī	alçag, aşağı	alama, tübän	tömen, alasa; jeksurın	pas, caman
süklüm püklüm	äzilib büzülüb	ğäyipli kivik	kısılıp, uyalıp	künökördöy
sükse	ḫudpäsändlik	mahayıv, kukırayıv	dandaysuv	murdun kötörū, kekireyū
sükûn, sükûnet	sükûnät, durğunlug	tınlık, tınıslık	tınış(tık)	tınçtık
sükût	sükût	öndäşmäv, höyläşmäv	ünsizdik, jım-jırt	ündöbō
sülâle	sülâlä	bıvın, tokom	urpak	uruk, tukum
sülük	sülük, zäli	hölök	sülik	sülük
sülün	gırgovul	kırğavıl, fazan	kırğavıl	kırğōl
sümbül	sümbül	sömböl	sümbil	güldün türü
sümkürmek	fınkırmag	himkiriv	siŋbirüv	çimkirū
sümük	fırtıg	maŋka	murınbok	çim kirik
sümüklü böcek	ilbiz	kuskar, äkäm-tökäm	uluv	ülül
sünger (denizdeki)	süngär	gubka	gubka	sū canıbarının türü, gubka

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
cim bolmak (turmak)	indäşmäv	dımmak	süküt kılmak, cim turmak	molçat'
cim-cit bolmàk	avızı tomalanu	sem (lām-cīm) bolmak	cim-cit bolmak	zatknut's'a
ilmä tügmä	töymä, knopka	zaponka	kadak, tömür tügmä	zaponka
suğàrmàk	suğaru, içrü	suvarmak, suva yakmak	suğarmak	poit' (skot)
päst, ärzimäs	alama, tübän	pes, aşāk	päst, tövän	nizkiy; niçtojnıy
günàhkàrànä, äybdàrlärçä	ğayipli kibik	mūynli yālı	eyiplik bilän	vinovato
kibr-hävà	masayu, şapırınu	övünme, mağtanma	köränŋlik	poḫval'ba
sàkinlik, sükünät	tınlık, tınıçlık	dınçlık, āsūdalık	sükunet, cim-citlik	spokoystvıye, tişina
süküt	indäşmäv, söyläşmäüv	dım-dırslık, ümsümlik	süküt	tişina; bezmolviye
sülàlä	buın, tokım	nesil, nebere	sulalä, näsil	potomstvo, rod
zülük	sölik	sülük	sülük	piyavka
tüstàvuk, kırğàvul	fazan	sülğün	kırğavur	fazan
sümbül	sömbil	sümbül (gülli köp yıllık ösümlik)	sumbul	giatsint
burun kàkmàk	siŋgirü	sümğürinmek	mişkarmak	smorkat's'a
mişık	maŋka	sümük	maŋka	sopl'a, sopli
şıllık kurt, çiğanàk	äkäm-tökäm	ulitka, bālıkgulak	kölülä	ulitka
bulut	gubka	gubka	sümürgüç	gubka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sünger	süngär	gubka	gubka	cüğuç
süngü	süngü	ştık (mıltıkta)	nayza (mıltıktıŋ)	süŋgü
sünnet	sünnät	sönnät	sündet	sünnöt
süprüntü	zir-zibil	süp, süp-sar	kokır-kokıs	taştandı
süpürge	süpürgä	hipirtki	sıpırğış	şıpırğı
süpürmek	süpürmäk	hipirıv	sıpıruv	şıpırū
sürāhi	sürāhi	grafin	grafin	grafin
sür'at	sür'ät	tizlik, yähätlik	şapşaŋdık	ıldamdık
sürçmek	sürçmäk	hörönöv, abınıv	sürinüv	müdürülū
süre	müddät	vakıt, zaman, srok	mezgil, merzim	mōnöt
süreç	proses	protses	ürdis	abal
sürekli	süräkli	davamlı, ozaylı	üzdiksiz, toktavsız	mōnötsüz
süreli (yayın)	dövri	kabatlana torğan, periodik	merzimdi (baspasöz)	mezgildū (basma söz)
sürgü	rizä, cäftä	bik, kilä, şuzırma	ısırma	kulpu çapması, tēk
sürgün	sürgün	hörgön	jer avdarılğan, aydalğan	sürgün
sürme	sürmä	hörmä	sürme	surma

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
moçälkä	gubka	gubka, sürtğüç	gubka, juyğuç	gubka
näyzä (miltık uçidä)	ştık (mıltıkta)	ştık	mıltık näyzisi	ştık
sünnät	sönnät	sünnet	sünnät	sunna; obr'ad obrezaniya
süpürindi	çüp, çüp-çar	zīr-zibil, süplük	süpüründi, ähjät	sor, musor
süpürgi	sibirki	sübse	süpürgä	metla, venik
süpürmàk	sibirü	süpürmek	süpürmäk	mesti, podmetat'
grafin	grafin	grafin	grafin, äynäk kaça	grafin
sür'ät	tizlik, temp	tīzlik, temp	sür'ät	skorost', temp
kàkılib (türtinib) ketmàk	sörinü, abınu	sürüşmek, büdremek	putlaşmak	spotıkat's'a; ostupat's'a
müddät	vakıt, zaman, srok	möhlet, müddet	muddät, sürük	srok
cäräyàn	protses	protses	cäriyan	protsess, hjod razvitiya
dävàmli, üzlüksiz, tohjtàvsiz	dävamlı, ozın	dovāmlı, üznüksiz	davamlık, üzlüksiz	neprerıvnıy, postoyannıy
dävriy, vaktli	kabatlana torğan, periodik	dövürleyin	muddätlik	periodiçeskiy
lökidàn	işirmä, bik	sürme, kilt	baldak, kapkak	zadvijka, zasov
sürgün	sörgin	sürğün	sürgün	ssıl'nıy, soslannıy; izgnannik
sürmä	sörmä	sürme	sürmä	sür'ma

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sürmek (sevk etmek)	sürmäk	kıvıv, kıvalav	aydav	aydō
sürmek (dokundurmak)	sürmäk	yağıv, maylav, hörtöv	jağuv, sılav	maylō, boyō
sürmek (sürgüne göndermek)	sürmäk	höröv, hörgöngä yibäriv	aydav, sürgindev, jer avdartuv	sürū̄
sürtmek	sürtmäk	nık itip ışkıv, ıvıv	ıskıdav, uvkalav	sürtū̄
sürtük	sürtük	bozok katın	jäläp	calap
sürü	sürü	kötöv, öyör	otar, üyir	otor, bada, üyür
sürüklemek, sürümek	sürüklämäk, sürümäk	tartıv, höyräv	süyrev, tartuv	süyrō̄
sürüm	rävac	satıv, äyläniş, yörös	ötim, aynalım	satım, ötüm
sürüngen	sürünänlär	höyrälivsilär	bavırımen jorğalavşılar	soylōçu
sürünmek	sürünmäk	şıvışıv, ürmäläv	enbektev, jorğalav	soylō
süs	süs	bizäv, bizäk	bezendirüv, äşekey	casalğa
süslemek	süslämäk	bizäv, bizäkläv	äşekeylev, ädemilev, bezendirüv	casanū
süt	süd	höt	süt	süt
süt anne	süd ana(sı)	hötin imdirgän äsä	süt şeşe (ögey)	süt ene
süt kardeş	süd gardaş(ı)	imsäktäş kärdäştär	emşektes bavır	emçekteş
sütlâç	südlü aş	hötlö aş	sütti as (tätti)	şirin kürüç

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
häydämàk, sürmàk	kuu, kualau	sürmek	sürmäk	gnat'
sürmàk	yağu, maylau, sörtü	çalmak, yāğlamak	maylimak, yağlimak	smazıvat', namazıvat'
sürgün kıimàk	sörü, sörgingä cibärü	sürğün etmek	sürmäk, koğlimak	izgon'at', vısılat', ssılat'
sürtmàk, işkalämàk	nık itip ışku, uu	sürtmek	sürtmäk	sil'no teret'
fàhişä	bozık ḫatın	celep	buzuk ḫotun	potaskuḫa
sürüv	kötü, öyir	süri	pada	stado, otara
südrämàk	tartu, söyräv	sūyremek	sörümäk	privoloç, voloç'
bàzàrgir	satu, äyläniş, yöriş	dolanışık	ötüş	sbıt; oborot
südrälüvçi	söyrälüçilär	sūyreniciler	yär beğırlap mañğuçilär	presmıkayuşçeyes'a
südrälmàk	şuışu, ürmäläv	sūyrenmek	ömülimäk, sürülmäk	polzti
bezäk	bizäv, bizäk	bezeğ	bezäk, zinnät, zivär	ukraşeniye
bezämàk	bizäv, bizäkläv	bezemek	bezäklimäk, zinnätlimäk	nar'ajat', ukraşat'
süt	söt	sūyt	süt	moloko
enägä	sötin imdirgän ana	eneke	emitkuçi	moloçnaya mat'
emikdàş, emçäkdàş	imçäktäş kardäşlär	emşen doğan	sütdaş aka-ini	moloçnıy brat
şirğuruç	sötli aş	sūytlaş	sütlük botka	sütlaç (sladkoye blüdo iz moloka, saḫara, risa)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYVAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
sütliman	durğun, sākit	yilhiz, tınık	tınık, jelsiz	cımcırt
sütun	sütun	kolonna, tas bağana	bağana, tireviş	ustun
süvāri	süvāri	hıbaylı, atlı	salt attı	atçan
süzgeç	süzgäc	kıl iläk	süzgiş, süzgi	süzgüç
süzmek	süzmäk	höẓöv	süzüv	süzū
süzülmek (zayıflamak)	arıglamag	yabığıv, hurılıv	eti aruv, jüdev	arıktō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tinç, àsüdä	cilsiz, tın, ışık	āsūda, dım-dırs	çim, tinç, tınık	tihjy, bezvetrennıy
sütün, üstün	kolonna, tas bağana	sütün, kolonka	türük	kolonna, kolonka; stolb
àtlık, suvàri	atlı, caydak	atlı	atlık	vsadnik
süzgiç	kıl iläk	süzğüç	süzgüç	fil'tr, tsedilka siteçko
süzmàk	sözü	süzmek	süzmäk	tsedit'
àzmàk, àrıklämàk	yabığu, suırılu	horlanmak, çekilmek	oruklimak, cüdümäk	osunut's'a

Ş

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
şad	şad	şat, kıvanıslı	şat	şat
şadırvan	abdäst alınan yer	taharat alıv urını	meşittegi juvğıstar	şadırvan, meçitte dārat alūçu sū
şafak	şäfäġ	şäfäḳ, tañ	şapak, aray sävlesi	tañ, şapāta
şah	şah	şah	padişah, şah	şaḫ
şahādet parmağı	şähādät barmağı	huk barmak	şuk barmak	sōmöy
şāhāne	şahānä	kupşı, kürkäm, güzäl	öte ädemi, ğajap, tamaşa	eŋ cakşı, eŋ sulū, eŋ kōz
şāheser	şah äsär	ölgö bulırlık äsär	körnekti (ülgili) tuvındı	şedebr, ülgülū çığarma
şahıs	şähŋs	şähŋs, ädäm	adam, kisi, tulğa	kişi, adam
şāhin	şāhin	ılasın, av koşo	suŋkar	şumkar
şāhit	şāhid	şahit	küvä	kübö
şahlanmak	şähä galhŋmag	ürä torov, üräpsiv	şapşuv	artkı butuna turū; çımırkanū
şahsen	şähŋsän	şähŋsän	jeke; jeke dara	ceke
şahsī	şähŋsi	şähŋsi	menşikti	ceke, özdük
şahsiyet	şähŋsiyyät	kişilik, şähŋsiyät	menşik, jeke menşik	insandık
şāibe	şübhä; güman	şöbhä	şübä, kümän	kümöndūlük

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şàd	şat, kuanıçlı	şāt	şad, hoşal	vesölıy, radostnıy; sçastlivıy
mäsciddägi tähàrät àlinädigän cày	täharät alu urını	metcītlerde tāret alınyān yer	meçittä abdäst elinidiğan cay	istoçniki dl'a omoveniya (vo dvore meçeti)
şäfak	şäfäķ, tañ	şapak	şäpäķ	zar'a, rassvet
şàh	şah	şā, pātışā	şah	şah
körsätgiç barmàk	imän barmak	süyem barmak	körsätküç barmağı	ukazatel'nıy palets
şàhànä	zinnätli, güzäl, bik matur	örān gözel, acāyıp	nahayiti çiraylık	velikolepnıy, prekrasnıy
şàh äsär	ölgi bulırlık äsär	acāyıp nusğa	şedevr, acayip äsär	şedevr
şahş	şahjis, adäm	şahs	şähş	litso, osoba, liçnost', individuum
şunkàr	laçın, av koşı	alğır, şunjkār	şunjkar	sapsan
şàhid, güvàh	şahit	şāyāt	şahit, guvaçi	svidetel'
keyingi àyàklär üstidä tikkä turmàk (àt)	ürä toru	ārt ayaklarınıŋ üstünde durmak	kötürülmäk	vstavat' na dıbı
şahşän	şähşän	ōzi, hut ōzi	şähşän	liçno, personal'no
şahşiy	şähşi	şahsı	şähşiy	liçnıy, personal'nıy
şahşiyät	kişilik, şähşiyät	şahsıyet	şahşiyät	liçnost', individual'nost
şübhä	şöbhä	şübhe	şäk, şübhä	somneniye, podozreniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
şāir	şāir	şağır	akın	akın
şāirāne	şāirānä	şiğri	akınşa, şabıttanıp	akınça
şaka	zarafat	şayartıv, uyın	kaljıŋ, äzil	tamaşa
şakacıktan, şakadan	zarafatla	yuramal, yurıy, uynap	kaljıŋdap	tamaşalay, oynop
şakak	gicgâh	sikä, hamay	samay	çıkıy
şakımak	şagramag	sayrav, sutıldav	sayrav	sayrō
şakırdamak	şaggırdamag	şartlatıv	takıldatuv, sakıldatuv	şakıldatū, kırsıldatū
şakır şakır	şagır-şagır	şıbır-şıbır	şakır-şukır	şakır-şukur, dū-dū
şakī	guldur, soyğunçu	yulbasar, talavsı	karakşı, tonavşı	tonōçu, karakçı
şaklaban	lağlağıçı	märäkäsi, köldörövsi	kıljakbas	şıldıŋ bolğon
şaklamak	şappıldamag	sapıldau, şap itiv	şak etüv	şalk (şak) etū
şakrak	şagrag	köläkäs, şarkıldak	külegeş	kubanıçtū, katkırğan
şakşakçı	yaltag	yalağay, yomakay	jağımpaz	koşomatçı
şal	şal	şäl	şäli	şalı cōluk
şalvar	şalvar	salbar	keŋ şalbar	şalbar
şaman	şaman	şaman	baksı, şaman	şaman
şamandıra	signal üzgäci, buy	buy, kalkıvıs	kalkıma belgi, buy	kalkıma (deŋiz, sūda)

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şàir	şağıyr'	şāhīr	şair	poet
şàirànä	şiğri	şāhīrāna	şairanä	poetiçeski, poetiçno
häzil	şayartu, uyın	değişme, henek	çak-çak, şanҳo	şutka
häzilläşib, häzildän	yüri, uynap kına	oyundan, değişmeden	çakçak kılip	ponaroşku
çäkkä	çigä	çekge	çekä	visok
säyrämàk	sayrau, çutıldau	sayramak	sayrimak	zalivat'-s'a; pet'
şikıllämàk, kırsillämàk	şartlatu	şırkıldatmak	karsildatmak, şakıldatmak	şçölkat'
şäldir-şüldür, şär-şär	şıbır-şıbır	şığır-şığır, şıbır-şıbır	şakır-şukur	podrajaniye, şumu dojd'a
karàkçi, bàskınçi	talavçı, bastıruçı	garakçı, tālanҷı	karakçi	grabitel', bandit, razboynik
nonàk kızıkçi	şamakay, köldirüçi	varsakıçı, gülkünç	yarımas kızıkçi, sanҳoçi	şut gorohҷoviy
şak-şak etmàk	çabaklau, şap itü	şarp etmek	şaklimak	hҷopat'; slöpat'
kuvnàk, hҷursänd	şarkıldık, sarkıldap kölüçi	vāşi, şādıyān	şadman	vesölıy; hҷohҷoçuşçiy
hҷuşàmädgöy	yalağay, kuştan	yarancaҷ	hҷoşamätçi	podhҷalim, podliza
şàl romàl	şäl	ulı yağlık	şal	şal'
çàlvàr	çalbar	calbar	şalvar	şarovarı
şàmàn	şaman	şaman, porhān	bahşi	şaman
kalkàviç (kemälär üçün)	buy, kalkavıç	buy (suvuҷ yüzünde gāmiler üçīn belği)	buy	buy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
şamar	şapalag	sikä, yañak	şapalak	şapalak
şamata	gûrultu, hay-küy	şav, şav-şıv	uv-şuv, azan-kazan, ayğay-şuv	ızı-çū, kıykırık
şamdan	şamdan	şämdäl, şäm havıtı	şamdal, şırağdan	şam
şan	şan, şöhrät	şan, şöhrät, dan	daŋk, atak	daŋk, atak
şangırdamak	cingildämäk	sıŋlap vatılıv	şaŋğırav, şaŋğırlav	şaŋğır etū
şangır şungur	cing-cing	sıŋ-sıŋ	saldır-suldır, saŋğır-saŋğır	şaŋğur-şuŋğur
şangırtı	cingilti	şıltırav, şıŋğırav	saŋğır, kaŋğır, saldır	şaŋğır
şans	şans, ehtimal, güman	bähjt, uŋıv, mandıv	mümkinşilik; ümit, talay	mümkündük, colu bolū
şantaj	şantaj	risvay itäm tip kurkıtıv	bopsa	kuru opuza, korkutū
şantiye	tikinti meydanı	töžölöş mayžanı	kurılıs jeri	kuruluş ayantı
şap	kvars	asıvtaş	aşuvdas	açık taş
şapırdamak	mırçıldamag	şapıldatıv, sapıldatıv	şılpıldatuv, şöpildetüv	şalpıldatū
şapır şupur	şappur-şuppur	sap-sop	şöp-şöp, şılp-şılp	şalp-şulp
şapırtı	şappıltı	sapıldatıv, supıldatıv	şılpıldav, şöpildev	şalpıldō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şapälàk	çigä	şapbāt, sarpık	şapılak, kaçat	poşçöçina, oplevhja
bakırık, kıçkırık	şau, şau-şu	vağırdı, galmağal	vaŋ-çun, şavkun	şum, krik
şamdàn	şämdäl, şäm savıtı	şemdān	şamdan	podsveçnik, kondel'abr
şàn, şàn-şührät	dan, şöhrät, şan	şān-şöhrāt	şan, şöhrät	slava, isvestnost'
karsillämàk, şaraklämàk	çınjlap vatılu	cınŋjırdamak, şaŋŋırdamak	caranjlimak	razbivat's'a s treskom i zvonom o posude
şarak-şuruk, kasir-kusur	zıŋ-zıŋ	cınŋjır-cınŋjır	caraŋ-curuŋ	podrajaniye zvonu b'uyşçeys'a posudı
cäräng	şaltırau, çınjlau, şıŋgırdau	cınŋjırdı, şaŋŋırdı	caranjlaş	zvon (posudı, stekla it.p.)
àmäd	bähjit, uŋu, cay kilü	mümkinçilik; şovlulık	täläy, amät	vezeniye; şans
şantac, korkıtiş	risvay itäm dip kurkıtu	şantaj, hayyārlık	popuza, şantaj	şantaj
kuriliş yeri	töziliş mäydanı	gurluşık meydānı	kuruluş mäydani	stroitel'naya ploşçadka
äççıktàş	açutaş	zāk	zämçä	kvastsı
çäpillämàk	çupıldatu, çapıldatu	şapbıldamak	şapildimak	çmokat', çavkat'
şapir-şupur	çap-çop	şap-şup	şapil-şupul	podrajaniye çmokan'yu, çavkan'yu
çäpillätiş	çapıldatu, çupıldatu	şapbıldı	şapildaş	çmokan'ye; çavkan'ye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
şapka	şapka	kepka (turajka); işläpä	kepka, şlyapa	şapke; tumak
şaplak	şapalag	sikä	şapalak	şapalak
şaplamak	şaplamag	säp itiv	şak (şalp) etüv	şap (şak) etü
şapşal	abdal	aŋra, akılhız	zerdesiz, nakurıs	akılsız
şarampol	çala-çuhur	kanav	kuvet, jol jiyegindegi or	col cēgindegi çuŋkur
şarap	şärab	säräp	şarap	şarap
şarıl şarıl	şırıl-şırıl	siltir-siltir	sar-sar	şar-şar
şarıltı	şırıltı	siltirav	sarkırav, sarıldav	şar-şar
şark	şärġ	könsığıs	şığıs	çığış
şarkı	mahnı, şärġi	yır, köy	ölen	osmon Türk ırı
şarkiyat	şärġşünaslıg	könsığıştı öyräniv fäni	şığıstanuv	çığış tānū
şarlatan	şarlatan	şarlatan	dümşe, köz boyavşı	özün bilgiç körsötkön aldamçı
şar şar	şır-şır	şar-şor	sar-sar	şar-şar
şart	şärt	şart, talap	şart	şart
şāşaa	tämtärag, däbdäbä, busat	kupşılık, tantanalılık	saltanattılık, sävlet	körkömdük, şaŋdūluk
şaşalamak	şaşmag, mat galmag	yuğalıp (kavşap) kalıv	sasuv, abırjuv	şaşıp kalū, aldastō
şaşı	çäp, çaş	kılıy, kılıy küzli	kılıy	çalır

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şlyäpä, şäpkä	kepka (turajka); işläpä	papak, şlyapa	baş kiyim, şapka	şl'apa, kepka
şäpälàk	çigä	şapbāt	şapılak	opleuha, poşçöçina
şalàplämàk	çap itü	şarpıldamak	şap ätmäk	şlöpat'
tentäk, esi päst	aŋğıra, yülär	sähne, kelesaŋ	ekılsiz, alagädän	glupıy
yol yàkasidägi zàvur	kanau	gānav	küvet, yol asti	küvet
şaràp, vinà	säräp	şerāp	şarap	vino
şir-şir, şildir-şildir	çıltır-çıltır	şır-şır	şiril-şiril	podrajaniye jurçaniyu vodı
sildiräş	çıltırau	şırrıldı	şirildaş	jurçaniye
şark	köngçığış	gündoğar	şärk	vostok
aşulä	cır, köy	aydım	nahşa	klassiçeskaya pesn'a
şarkşunàslik	köngçığışnı öyränü fäni	gündoğarşınaslık	şärkşunaslık	oriyentalistika, vostokovedeniye
firibgär, kallàb	şarlatan	şarlatan, kezzāp	aldamçi, kazzap	şarlatan
şar-şar	şar-şor	şar-şar	şar-şur	podrajaniye jurçaniyu vodı
şärt-şäràit	şart, taläp	şert	şärt	usloviye
häşämät, däbdäbä	kupşılık, zinnätlilik	bolelīlik, kaşanlık	dağduğa, täntänä	pışnost', pompeznost'
özini yokàtmàk, şàşmàk	yuğalıp (kauşap) kalu	alcıramak	hodukmak, şeşilmak	raster'at's'a
ğıläy	kılıy, kılıy küzli	çāşı	alğay	kosóy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
şaşırtıcı	şaşırdıcı	akıldan yazzırıvsı	taŋ kaldırarlık	akılğa sıybōçu, oyğo kelbegen
şaşkın	şaşgın	şaşkan, kavşağan	saskan, abırjığan	abdırağan, apkārığan
şaşmak	şaşmag	şaşıv, aptırav	sasuv, abırjuv; taŋ kaluv	abdırō, apkārū
şatafat	tämtärag	yaltırak, kupşılık	(öte) sändililik	şān-şököt, körkömdük
şāyan	şāyan	layık, layıklı	layık	tatıktū
şāyet	ägär, şāyät	ägär (ẓä)	eger	egerde, eger
şāyia	şāyiä	ḫäbär, imiş-mimiş	sıbıs, ösek, söz	imiş-imiş
şāyi olmak	şāyä olmag	(ḫäbär) kiŋ taralıv	keŋ taraluv	keŋiri tarō
şebeke	guldur dästäsi	şayka	urılar, karakşılar tobı, şayka	ūru, karakçılar tobu
şecāat	şücāät	kaharmanlık, ajarlılık	jav jürektik, erlik	kārmandık
şecere	şäcärä	şäjärä	şejire	sancıra
şefāat	äfv etmä, bağışlama	yaklav, yullav	jaktavşılık, koldavşılık	koldōçuluk, şapātası tiyūçülük
şeffaf	şäffaf	ütä kürinüsän, tonok	möldir, tunık	tunuk
şefkat	şäfġät	yağımlılık, yomşaklık	jarkındık, näziktilik	mērimdūlük, carōkerlik
şeftāli	şäftäli	persik	şabdalı	şabdālı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
häyràtàmiz, äcàyib	akıldan yazdıruçı	hayrān edici, geŋ galdırıcı	şaşturğuçi, hayran kılğuçi	porajayuşçiy; umopomraçitel'nıy
häyràn, dàvdirägän	şaşkan, kauşağan	alcıranŋı	şaşkın, hodukkan	raster'avşiys'a
şàşmàk, häyràn kàlmàk	şaşu, aptırau	alcıramak, özüŋi yitirmek	şaşmak, hodukmak	opeşit'; porajat's'a, izuml'at's'a
däbdäbä	yaltırau, zinnätlilik	bezemenlik, kaşanlık	dağduğuluk	blesk, pışnost'
làyık	layık, layıklı	lāyık, mınāsīp	layık	dostoynıy, zaslujivayuşçiy
şàyäd, ägär	ägär (dä)	eger	ägär	yesli, yejeli; v sluçaye
miş-miş	häbär, imiş-mimiş	mış-mış	miş-miş söz, däräk	sluh, molva, tolki
tärkalmàk, àşkàr bolmàk	(häbär) kiŋ taralu	(mış-mış) yayramak	söz taralmak	şiroko razprostran'at's'a
şäykä, todä	şayka	şayka, topar	guruh, şayka	şayka
şicàät, cäsàrät	batırlık, kıyulık	edermenlik, mertlik, bātırlık	casarät, ķährimanlık	mujestvo, hŗabrost', smelost'
şäcärä	şäcärä	şecere	şäcirä	geneologiya
şäfelik	yaklau, yullau	penākārlik, arka durucılık	yaklaş, himayä kılış	zastupniçestvo, hodataystvo
şäffàf	ütä kürinmäli, tonık	durı, açık	tınık, süzük	prozraçnıy
şafkat, mehribànlik	yağımlılık, yomşaklık	mähir, mähirlilik	şäpķät	nejnost'
şäftàli	persik	şetdālı	şaptul	persik

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
şehir	şähär	şähär	şahar, kala	şār
şehirlerarası	şähärlärarası	şähärlär arası	kalaaralık	şār ara
şehit	şähid	şähit	şahit, şehit	şeyit
şehvet	şähvät	yinsi tiläk	kuymırlık, küytşildik	aşıktıkka berilūçülük
şehzāde	şähzādä	batşa ulı	ħanzada	şakzāda
şek	şäk, şübhä	şik, şöbhä	şübä, küdik	kümön; şek
şeker	şäkär	şäkär	kant, şeker	şeker, kant
şekerleme	konfet	känfit	kämpit	konfet, momposuy
şekerleme (uyuklama)	mürgülämä	oyov, sirim itiv, yokomhorav	kalğuv, mülgüv	ürgülō
şeker pancarı	şäkär çuğunduru	şäkär şögöldörö	kızılşa (kanttı)	kant kızılçası
şekerrenk	soyug	hıvık	dürdaraz, kırğıy kabak	sūk, salkın
şekil	şäkil	şäkil, forma	bitim, forma	şekil, forma
şekilci, şekilperest	şäkilçi, şäkilpäräst	formalist	nemkuraydı (adam)	formalist
şeklen	zāhirän	tıştan, tışkı yaktan	sırttan	sırtınan, sırttan
şeklī	şäkli, formal	formal'	sırt körinisti; nemkuraydı	formaldū, üstürtön
şelâle	şälālä	şarlavık, şarlama	kulama, sarkırama	şarkıratma
şema	shem	hızım, shema	sorap, jeli, nobay	shema

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şähär	şähär	şäher	şähär	górod
şahärlärärà	şähärlär arası	şäherāra	şähärlär arası	mejdugorodnıy
şähid	şähit	şehit	şehid	şahjit; muçenik za veru
şähvät	cinsi tiläk	cınsı isleg	şähvät, şävķ	sladostrastiye, strast', pohjot
şähzàdä	patşa ulı	şāzāda	şahzadä	tsareviç;
şäk-şübhä, şübhä	şik, şöbhä	şek, şübhe	şäk, şübhä	somneniye; podozreniye
kand, şäkär	şikär	şeker, gant	şekär, ķänt	sahjar
konfet	känfit	konfet	kämpüt	konfetı
müdräş	oyu, yokımsırap toru	irkilme, ımızğanma	ügdäş	dremota
kand lävlägi	şikär çögindiri	gant şuğundırı	känt kızilçisi	sahjarnaya svekla
sàvuk	suık	sovuk, ālagöz	sörün, salkın	nat'anutıy, hjolodnıy
şäkl	şäkil, forma	şekil	şäkil	forma
şäklvàz, formalist	formalist	formalist	şäkilvaz, şäkilpäräst	formalist
şäklän	tıştan, tışkı yaktan	daş görnüşi boyunça	şäklidin, şäkilanä	po vneşnemu vidu, po forme
şäkliy	formal	formal, görnüş tāydan	şäkliy, şäkilgä asaslanğan	formal'nıy
şälàlä, şärşärä	şarlavık, şarlama	şağlavuk	şakıratma, şärşirä	vodopad
shjema, çizmä	sızım, shjema	shema	shjema	shjema

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
şemsiye	çätir	şämsiyä, zontik	kolşatır; kündik	kol çatır
şen	şän	şat, irslı	könjildi, jaydarı	könjüldü kubanıçtü
şer	şär	yamanlık, usallık, yavızlık	aramdık, jamandık	camandık
şerbet	şärbät	şärbät	şerbet	şerbet
şeref	şäräf	namıs, şäräf	namıs, ar	namıs, ar
şerh	şärh	anjlatma, töşöndörmä	anıktav, tüsindirüv, tüsindirme	tüşündürü
şeriat	şäriät	şäriğät	şariyat, şarıyğat	şariyat
şerit (yol için)	zolag, şırım	hızık, hızat; tasma	jolak; taspa	tilke, tasma
şevk	şövg	tırışlık, künjil biriv, tilek	ınta, kulşınıs	kälö, umtulü
şey	şey, zad	nämä, zat, närsä	närse	nerse
şeyh	seyh	şeyh	şeyh, şayhı	şayık
şeyhülislâm	şeyhülislam	şeyh-ul'-islam, möfti	şeyhülislam	şeyhulislam
şeytan	şeytan	şaytan	şaytan, saytan	şaytan, albarstı
şeytānī	şeytäni, şeytan kimi	şaytan kivik	şaytandık, kuytılık	şaytandık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şämsiyä	şämsiyä, zontik	sāyavān	zont, künlük, yamğurluk	zont, zontik
kuvnàk, şàd	şat, ırıslı	şādıyān, vağtıhoş	hoşal, şad	vesölıy, radostnıy, sçastlivıy
yàmànlik, yàvuzlik	yamanlık, usallık, yavızlık	şer	yamanlık, yavuzluk	zlo, zlodeyaniye
şärbät	şirbät	şerbet	şärbät	şerbet
şäräf, àr, nàmus	namus, şäraf	mertebe; nāmıs	şäräp, abroy	çest'
şärh, izàh	anʃatu, tösindirü	düşündiriş	şärh, izah	ob'yasneniye, raz'yasneniye
şäriät	şäriğat'	şerīğat	şäriät	şeriat
yol	sızık, buy	zōlak, çızık	yol; parça	polosa
şavk, ğayrät, zävḳ-şavk	aşkınu, tırışlık kürsätü, tiläk	hıcuvlılık; gūyçli meyil	şävḳ, häväs, tiläk	silnoe, jelaniye, rveniye
närsä	närsä, zat	zāt, nārse	närsä	veş'
şäyḫ	şeyḫ	şeyh	şäyḫ	şeyḫ, glava tekke (obiteli dervişey)
şäyḫulislàm	şeyh-ul'-islam, möfti	ımām, müfti	şäyḫulislam	şeyḫ-ul'-islam (vışşeye duḫovnoye litso)
şäytàn	şaytan	şeytān	şäytan	çört
şäytàniy	şaytan kibik	şeytānı	şäytaniy	çertovskiy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
şık (zarif)	şıg	kupşı (matur) kiyingän	suvjaŋa, muzday (kiyingen)	çıkıya, kelişe kiyingen
şık (seçenek)	alternativ, ikisindän biri	haylav mömkinsiligi	talğav	tandō
şıkırdamak	şıggıldamag	şıltırav, sıltırav, zıŋlav	şıldırlav, sıŋğırlav	şıŋgırō
şıkırtı	cingilti	şıltırav, şıŋğırav, sıŋğırav	şıldır, dıŋıl	şıŋğır
şıllık	yüngül gadın	yinşil ḫoloklo katın-kız	jeŋiltek, jürgiş äyel	ceŋiletek, cürdō̄k
şımarık	ärköyün	irkäläp bozolğan	erke	erke
şımarmak	ärköyünläşmäk	irkälänip bozolov	erkelev	erkelō̄
şıngırdamak	cingildämäk	şıltırav, sıŋlav	şıldırlav, kaŋğırlav	şıŋğırō
şıngırtı	cingilti	şıltırav, sıŋlav	şıldır, zıŋıl	şıŋğır, zıŋğır
şıp (su için)	şırp	tıp-tıp	şıp; tırs-tırs, sırt-sırt	tıp-tıp
şıpsevdi	gördüyünä āşiġ olan	tiz ğaşık bulıvsan	süygiş	süygüç
şıra	şirä	yözöm hıvı	şırın	cüzüm maŋızı, cüzüm sūsu
şırfıntı	yüngül gadın	yinşil ḫoloklo katın	jezökşe, jürgiş	cürdō̄k katın, şaykeleŋ
şırıldamak	şırıldamag	şıltırav	sıldır(ı)ap ağuv	şıldırō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kelişgän, ḫuşbiçim	kiyinip yasanğan (kupşı)	bezemen, geynüvli, zīnatlı	kelişkän, çiraylik, şik	şikarnıy, elegantnıy
alternativa, tänläş imkàniyäti	saylav mömkinçiligi	haysı-da bolsa biri, alternativa	tallaş hokukı (mümkinçiligi)	odno iz dvuḫ, al'ternativa
dang-dung etmàk, şakırlämàk	saltırav, çıltırav, çınjlav	şıŋŋırdamak	caranjlimak	zvenet' (metalliçeskimi den'gami)
cäräng, şakırläş	şaltırav, çınjlav	şıŋŋırdı	caranjlaş	zvon (metalliçeskiḫ deneg)
yengilàyàk (ḫàtin)	cinjil ḫolıklı ḫatın-kız	yenjles, uğursız	calap	deşövka
erkä, erkätày	irkäläp bozılğan	lāliik, erke	äkä, nazlık	izbalovannıy
bebàşlik kılmàk, erkälätib yubàrmàk	irkälänip bozılu	lāliiklik etmek, erkelemek	äkä bolmak, äkilimäk	izbalovat's'a
çäränglämàk	şaltırau, çınjlau	cınŋjırdamak	cirinjlimak, zinjildimak	zvenet', zv'akat'
çäräng̈läş	şaltırau, çınjlau	cınŋjırdı	caranjlaş, zinjildaş	zvon, zv'akan'ye (stekla it.p.)
çäk-çäk	tıp-tıp	cop	şilt	podr. kap (o vode)
àşıkı beḳarār	tiz ğaşıyk buluçan	görse gızar, görenine āşık bolyān	onay aşık boludiğan	vlübçivıy, legko izmen'a'yuşçiy v lübvi
üzüm suvi	yözim sui	üzüm suvı, sok	şirä, şirnä	vinogradnıy sok
yengilàyàk ḫàtin	cinjil ḫolıklı ḫatın	celep, yōldan çıkan	pahişä	potaskuḫa
şirillämàk	şaltırau	şırlamak	şirildimak	slegka pleskat's'a, jurçat' (o vode)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
şırıl şırıl	şırıl-şırıl	sıltır-sıltır	sıldır-sıldır	şıldır-şıldır
şırıltı	şırıltı	şıltıraw	sıldır(ı)av	şıldırō
şırınga	şpris	şprits	şprits	şprits
şiar	şüar	öndäv, lozung	uran, murat	urān
şiddet	şiddät	kös(lölök), katılık	küştilik, beriktik	küç
şifā	şäfa	havığıv, sälämätläniv	şiypa	şıpa bolū, ayığū
şifāhī	şifāhi	avızdan (tildän) äytilgän	avız, avızşa	özeki
şiir	şe'r	şiğır	ölең	ır
şikâyet	şikâyät	dağvä, şikäyät	arız	arız
şike	sözläşmä, säziş, älbir olma	astırtın kilişiv	astırtın kelisüv (sportta)	aldırtan kelişū
şilt	ĥätirä nişanı	istälik	sıylık, estelik	estelik belgi
şilte	döşäkcä	mindär; tüşäk	töseniş; jumsak orındık	körpöçö
şimal	şimal	tönyak, şimal	soltüstik	tündük
şimdi	indi, hāzır	ĥäzir	endi, nak kazir	azır
şimdiden	indidän, indän	bögöndän başlap	osıdan, bu kezden, käzirden	azırtadan
şimdiki	indiki, hāzırkı	bögöngö	endigi, käzirgi	azırkı
şimdilik	indilik	oşo mäldä, bıl vakıtta	käzirgi tañda, äzirşe	azırınça

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şir-şir	çıltır-çıltır	şır-şır	şiril-şiril	jurça
şirilläş	çıltırau	şırıldı	şirildaş	jurçaniye
şpris	şprits	şprits	şprits, ukol äsvavi	şprits
şiàr	öndäv, lozung	şığā	şuar	lozung
şiddät	köçlilik, katılık	güyç, bāt	şiddät	sila; krepost
şifà	savığu, sälämätlänü	şıpā	şipa	istseleniye, vızdorovleniye
àğzäki	avızdan (tildän) äytilgän	dilden	eğızçä, ağziki	ustnıy, slovesnıy
şe'r	şiğır'	şığır	şeir	stihotvoreniye
şikàyät	däğva, şikayät	şikāyat	şikayät	jaloba; isk
til biriktiriş, yäşirin kelişiş	astırtın kilişü	dildüvüşik, gizlin ılälaşma	til birikturuş, mähpiy kelişiş	sgóvor (v sportivnom sost'azanii)
esdälik, znaçogi	istälik	yādığärlik nışān (sovğāt)	ästälik, hatirilik hädiyä	pam'atnıy znak
körpäçä	mindär; tüşäk	körpeçe, yumşak düşek	çüşäk	nebol'şoy tüf'ak
şimàl	tön'yak, şimal	demirgazık	şimal	sever
endi, hàzir	häzir	hāzir, şū vağt	hazir	seyças, teper', tol'ko çto
bundän keyin, endi	büginnän (häzirdän) başlap	hāzirden, şū vağtdan	hazirdin, ämdidin	s etogo vremeni, otnıne
endigi	bügingi	hāzirki, şū vağtkı	hazirki, ämdiki	tepereşniy, nıneşnıy, nastoyaşçiy
hàzirçä, endilikdä	şuşı (bu) çakta	hāzirlikçe	ämdilik, ämdiliktä	v nastoyaşçeye vrem'a, poka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
şimşek	şimşäk	yäsin	nayzağay	çağılğan
şipşak	iti, sür'ätlä	bik tiz, "äh" tigänsä	derev	darō
şirin	mälâhätli, äziz	höykömlö, yağımlı	süykimdi, unamdı	süykümdū, şirin
şirk	şäriklik	küphodaylılık	köpdinşilik	köp kudaylūluk
şirket	şirkät	şirkät, kooperativ	mekeme, koğam, uyım	ortok işkana, şeriktik
şirret	bädräftar, yola getmäyän	hıyışmavsan, tınışmavsan	sıyımsız, sıyıspaytın	sıyışpağan, ırkı kelişpegen
şiş	şiş	şiş, öpäk	isik	şişik
şiş (sivri demir)	şiş	şiş	istik	şiş
şişe	şüşä, butulka	şişä, butılka	şiyşa, şölmek	şişe
şişman, şişko	şişman, kök	yıvan, kalın, himiz	karınsav, mes karın	toluk, semiz
şişmanlamak	şişmanlamag, kökälmäk	yıvanayıv, himiriv	kampayuv	semirū, tolū
şişmek	şişmäk	şişiv, yilhiniv	isüv; kebinüv	şişū
şīve	şivä	höyläş	diyalekt	dialekt
şofben	kolonka, titan	titan	suv ısıtkış	titan, sū ısıtkıç
şoför	sürücü, şofer	maşina yörötövsi, şofyör	aydavşı	aydōçu, şofyor
şom	uğursuz	yünhiz, avır küzli, küzi yaman	kesir, közi jaman	caman közdū, kara coltoy

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
çaḳmàḳ	yäşin	yıldırım	çakmak	molniya
därhàl, därràv	bik tiz, "äh" digänçi	derrev, şol bāda	därru, därhal	momental'no, stremitel'no
yàḳımli, körkäm	söykimli, yağımlı	gelşikli, görmekli	yekımlik, illık	priyatnıy; milıy, simpatiçnıy
köphudàlik	küphodaylılık	köphudāylılık	köp tänrilik	mnogobojiye
şirkät	şirkät, kooperativ	çirket	şirkät	obşçestvo, kompaniya
çiḳışàlmäydigän, içi tàr	sıyışmavçan, tınışmavçan	şerrāy, gīkılıkçı	petişmas, çıkışalmaydiğan	neujivçivıy, so skvernım ḫarakterom
şiş	şiş, kabarçık	çīş	işşik	opuhol'
sıh	şiş	çiş (demirden)	zık	vertel
şişä	şişä, butılka	çüyşe	şişä	butılka
semiz, ḫoppä semiz	yuan, kalın, simiz	semiz, pökgi	semiz	tolstıy, jirnıy, polnıy; puzatıy
semirmàḳ	yuanayu, simirü	semremek	sämrimäk	raspolnet'
şişmàḳ	şişü, cilsinü	çīşmek	tompaymak, köpmäk	puhnut', raspuhat'; razsduvat's'a
şevä	söyläş	dialekt	şivä	dialekt
titän, suv ḳaynätgiç	titan	kolonka	titan, su isitkuç	kolonka (v vannoy),titan
häydàvçi	maşina yörtüçi, şofyör	sürüci, şofyor	şofyor, aydiğuçi	şoför
şum	yünsiz, avır küzli, küzi yaman	şum	şum	prinos'aşçiy nesçatst'ye; zlopoluçnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
şöhret	şöhrät	şöhrät, dan	daŋk, atak	daŋk, atak
şölen	şänlik	mäjliş, banket	saltanattı konakası	saltanat, zıyapat
şömine	buharı	kamin	üy oşağı, kamin	oçok
şöyle	belä	bolay, tigiläy-bolay	olay, bulay	oşentip
şu	bu	bıl, bınıhı, oşo; tigi	sol	uşul
şuā	şüā	nur	sävle, nur	nur
şubat	fevral	fevral'	akpan	birdin ayı, fevral
şūbe	şö'bä	bülim, bülik, filial	bölim; filial	bölüm
şuh	şuh	irsäk, kılansık	oynakı, kılımsığan	kılıktū
şūle	şö'lä	yalkın	jalın, alav	calın
şura	bura	bıl (oşo) yir (urın)	sol jer	uşul cer
şūrā	şūra, sovet	käŋäş, şura, sovet	keŋes	keŋeş
şurup	içmäli därman	sirop (darıv bularak)	suyık tätti däri	suyuk tattū darı
şut	zärbä	köślö huğıv, bäriv (futbolda)	kattı (doptı) tebüv, kattı uruv	katū tebū
şuur	şüur	aŋ, aŋlav	sana	aŋ-sezim

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şuhrät	şöhrät, dan	şöhrāt	şöhrät	slava, izvestnost'
ziyàfät	maclis, banket	dabara	toy, ziyäpät	banket, priyom
oçàksimàn peçkä	kamin	ōcak	kamin, mäş	kamin
undäy, şundäy	bolay, tigiläy-bolay	şeyle	şundak	vot tak, takim obrazom
u, ana u	bu, şuşı, monısı; tigi	şū	şu	vot etot, tot
nur	nur	şöhle	nur	luç
fevral	fevral'	fevral	fevral', ikkinçi ay	fevral'
şübä, bölim	bülim, bülik, filial	bōlüm	şobä, bölüm	otdeleniye
nàzli, nàz-käräşmäli	köyäz, kılançık	nāzli, nāz-kereşmeli	şoh, bäŋvaş, oynakliğan	koketlivıy
şü'lä	yalkın	yalın, alav	şola, yalkun	plam'a
u yer	bu (şuşı) cir (urın)	şū yer	şu yär	vot eto, to mesto
şo'rà, kengäş	kiŋäş, şura, sovet	sovet	keŋäş	sovet
süyuk dàri	sirop (daru bularak)	mikstura, sirop	suyuk dora	lekarstvennoye sladkoye pit'yo
küçli zärbä (futbol)	köçli suğu, bärü (futbolda)	bātlı urğı	kattık tepiş (futb.)	sil'nıy udar v futbole
şuur, àng	aŋ, aŋlav	āŋ	aŋ, aŋ-sezim	söznaniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
şuur altı	tahtälşüur	aŋda asıklanıp bitmägän	tüysik	aŋdödon tışkarı, sokur sezim
şükran	şükran, minnätdarlıg	rähmät bildiriv	alğıs	alkış, ırakmat
şükretmek	şükr etmäk	şökör itiv	şükir etüv	şügürçülük kılǖ
şükür	şükür	şökörlik	şükir	şügür
şümul(ü)	ähätä etmä	istälik	işindegisi, kamtığanı	içindegisi, kamtığanı
şüphe	şübhä	şik, şöbhä	şübä, kümän, küdik	kümön, küdük
şüphelenmek	şübhälänmäk	şikläniv	şübälanuv, küdiktänüv	kümöndönǖ, küdüktönǖ
şüphesiz	şübhäsiz	motlak, hiş şikhiz	kümänsiz, şübäsiz, küdiksiz	kümönsüz, küdüksüz

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şuurdän täşḳari	aŋda açıklanıp bitmägän	ālasarmık duyğı	aŋ asti	podsoznaniye
täşäkkür, minnätdàrçilik	rähmät bildirü	minnetdārlık	täşäkkür, rähmät	blagodarnost', priznatel'nost
şükr etmàḳ	şökir itü	şükür etmek	rähmät eytmak	blagodarnost, priznatel'nost' (Allahŋu)
şükür	şökirlik	şükür	şükür	blagodarit' (Allahŋa)
özidä, tärkibidä, içidägi	içtälik	içindāki, içine alyān	içkiri, tärkip	soderjaniye v sebe (çego-l.)
şübhä	şik, şöbhä	şübhe, gümān	şübhä	somneniye, podozreniye
şübhälänmàḳ	şiklänü	şübhelenmek, gümān etmek	şübhilänmäk	somnevat's'a, podozrevat'
şübhäsiz	şiksiz, hiç şiksiz	şübhesiz	şübhisiz	nesomnenno

T

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tā	tā	ķäzär (bik yırak)	o-o; -deyin (demevlik şılav)	tē, tetigi
taaccüp	tääccüb	kavsav, aptıraş	abırjuv, asıp-sasuv	taŋ kalū
taahhüt	täähhüd	vägdä biriv	söz (väde) berüv	ubada
taammüden	ġäsdän	anļı räviştä	ädeyi, jorta, kasakana	atayı
taarruz	täärrüz, hücum	höjüm	şabuvıl	çabūl
taassup	täässüb	fanatizm	berilgendik	berilgendik
tabak	boşgab	tärilkä, taştabak; tabak	tabak	tabak
tabaka	täbäġä	kat	katpar, kat	katmar, kat
tabaka (sınıf)	täbäġä	katlam, sosloviye	älevmettik (koğamdık) top	kömdoğu adamdar katmarı
taban (ayak için)	daban	taban, ayak tabanı	taban	taman
taban (bina için)	döşämä	izän	eden; irge tas	cerpay, pol
tabanca	tapança	pistolet (atıv koralı)	tapanşa	tapança
tabetmek	çap etmäk, basmag	basıv (näşriättä)	basuv, şığaruv	basū
tābī	tābe	bäyli	täveldi, karastı	köz karandı
tabiat	täbiät	täbiğät	tabıyğat	tabiyat

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tà, tà ... - gäçä (kadär)	ḳadär (bik yırak)	tā̄	ta; ävu	çastitsa
tääccüb	kavşav, aptıraş	geŋ gālma, hayrān bolma	tääccüp, häyran (taŋ) ḳeliş	udivleniye
vä'dä	vağdä birü	vāda	vädä	obeşçaniye
ätäyläb, ḳasddän	anŋı räviştä	bilkastlayın	ḳästän	s umislom, umışlenno
hücüm	höcüm	hücüm	täärruz, hücüm	napadeniye, ataka
täässüb, mütäässiblik	fanatizm	fanatizm	tääsüp, mutäässiplik	oderjimost'
tàvàḳ	tärilkä, taştabak; tabak	tābak, okara	tavak	tarelka, blüdo
kat, katläm, kavät	kat	gatlak	täbiḳä, katlam	sloy, plast
täbäḳa	katlam, sosloviye	gatlak	täbiḳä, sinif	sloy, prosloyka, sosloviye
tàvàn	taban, ayak tabanı	dāban	tapan	stupn'a, podoşva
yer, pol	idän	pol, yer	yär, pol	pol
toppànçä	pistolet(atu koralı)	sapança	tapança	pistolet, revol'ver
çàp etmàḳ, bàsmàḳ	basu (näşriyattä)	çap etmek	basmak	peçatat'
tàbe	bäyli	tābīn	bekındi, tabi	zavısımıy, podçinönnıy, podvlastnıy
täbiät	tabiğat'	tebīğat	täbiät	priroda; nrav, natura

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tabiat üstü	fövġältäbii	täbiği bulmağan	ğajayıp	tabiyatta cok, ukmuştū
tabiī	täbii	täbiği	tabıyğiy	tabiğıy
tabiī (tabi)	bäli, älbättä	älbittä, bildäli	äriyne	ariyne, albette
tābiiyet	vätändaşlıg, täbäälik	... kişihi bulıv; poddannıylık	azamattık, azamattılık	atūlduk, grajdandık
tabip	täbib, doktor	tabip, doktor, vraç	däriger; tävip	tabıp
tābir (deyim)	tä'bir	frazeologizm	turaktı tirkes	turuktū söz aykaşı
tābir (rüyā için)	(yuhu) yozma	(töş) yurav	boljav	tüş corū
tabla	tahta sini	ağastan yasalğan tabak	ağaş tabak	cığaç tabak
tabldot	kompleks yemäk	aş (tar) kompleksı	dayın tamak (tandavsız)	tamak komplekisi, dayar tamak
taburcu	hästähanadan çıhan adam	bol'nitsanan sığa torğan insan	avruvhanadan şığarılatın adam	örukanadan çıkkan adam
tabure	kätil, taburet	arthız ultırğıs, taburetka	arkalıksız orındık	oturğuç, taburetka
tabut	tābut	tabut	tabıt	tabıt
tācir	tācir	hatıvsı, sävzağär	savdager	sōdager
tāciz	rahatsız etmä	yalıktırıv, bizziriv	mazalav	tacatū
taç	tac	taj	täj	tācı
tādil, tādilât	şäklini däyişmä	üzgärtiv	özgertüv	tüsün, türün özgörtū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ğayritäbiiy	tabiğıy bulmağan	tebīğatdan daşarı, hıyālı	ğäyritäbii, mäcüzilik	sverhyestestvennıy
täbiiy	tabiğıy	tebīğı	tabiiy	prirodnıy, yestestvennıy
älbättä	älbättä, bilgili	elbetde	älvättä	yestestvenno, koneçno
fuḳaràlik	... kişisi bulu; poddannıylık	rāyatlık	tavilik, puḫralık	poddanstvo
täbib	tabip, doktor, vraç	vraç, doktor	tevip	doktor, vraç
ibàrä, tä'bir	frazeologizm	frazeologizm, durnuklı söz düzümi	frazeologizm, turaklık ibarä	frazeologizm
tä'bir	(töş) yurav	dūyş yorma	tabir, izahlaş	tolkovaniye snov
yàğàç tàvàḳ	ağaçtan yasalğan tabak	telār	yağaçtin yasalğan das	derev'annıy podnos
kompleks àvkat	aş(lar) kompleksı	kompleksleyin nahar	kompleks tamığı	kompleksnıy obed
käsälḫànädän çiḳḳan àdäm	bol'nitsadan çığa torğan insan	keselhānadan çıkyān ādam	kesälḫani çıkkuçi	vıpisıvayuşçiys'a iz bol'nitsı
orındıḳ, kursi	artsız utırğıç, taburetka	oturğıç, taburetka	orunduk	taburetka, taburet
tàbut	tabut	tābıt	tavut	grob
sävdàgär, ticàrätçi	satuçı, sävdägär	sövdāğār, tājir	sodigär, täcarätçi	torgovets, kommersant
zeriktiriş, bezdiriş	yalıktıru, bizdirü	bīzār etme	zerikturuş, bäzduruş	nadoyedaniye, priçineniye bespokoystva
tàc	tac	tāç	tac	korona
özgäriş, bàşka tüşgä kiriş	üzgärtü	özgertme, ūytğetme	yötkäş, özgätiş	vidoizmeneniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tafsilât	täfsilat	yintiklilik, detal'	bölşek, egjey-tegjey, detal'	mayda-çüydö
tahakkuk	gärçäkläşmä, häyātiläşmä	tormoşka aşırıv	jüzege asıruvşılık	cüzögö aşırū
tahakküm	täzyiġ altında sahḫlama	ḫakimlik, kös kullanıv	zorlık, üstemdik	zorduk, ezū
tahammül	dözüm, tähämmül	tüzimlilik, sızamlık	tözimdilik	çıdam, bardaş
tahāret	tähārät	taharat	däret	dārat
tahayyül	tähḫäyyül	ḫıyal itiv	kıyaldav, köksev	kıyaldanū
tahdit	mähdudlaşdırma, tähdid	sikläv, kısıv	şektev, şek koyuv	çektō
tahıl	tahḫıl	börtöklö aşlıktar	dakıl	egin, dan
tāhin	küncüd unu	kunjut ono (mayı)	künjit unı, künjit mayı	küncüt unu
tahḳikat	tähġigat	yinäyätti tikşiriv	tergev	tergō
tahḳir	tähġir	ḫurlav, mıskıllav	korlav	kordō
tahlil	tählil	tikşiriv, analiz	taldav	taldō
tahliye	häbsḫanadan çıḫarma	törmänän azat itiv (sığarıv)	azat etüv, bosatuv, bosanuv	kamōdon boşotū
tahmin	tähḫmin	uylap (samalap) karav, isäpläv	şamalav	çamalap anıktō, bolcoldō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
täfsilät	cintiklilik, detal'	cīkme-cīklik	täpsilat	podrobnosti, detali
ämälgä àşiriş, häyätgä tatbık etiş	tormışka aşıru	çınırğama, amala āşırılma	ämälgä aşuruş	osuşçestvleniye; pretvoreniye v jizn'
zülm, zorlik	ḫakimlik, köç kullanu	hökümdārlık, āğalık	hakimiyät	nasiliye, gnöt
bardàş, çidäm	tüzimlilik, çıdamlık	çıdam	çidam, sävir	terpeniye
tähärät	täharät	tāret	taharät, tärät	mus. taḫara (ritual'noye omoveniye pered namazom)
ḫayäl ḳılış	ḫıyal itü	hıyāl etme, arzūvlama	ḫiyal sürüş	meçtaniye
çekläş	çikläv, kısu	çāklendirme	çäkläş	ograniçeniye
dän, ğallä	börtikli aşlıklar	dāne	dan, uruk, ğällä	zernoviye
küncüt yäğı	kunjut onı (mayı)	künci yāğı	küncüt yeğı (uni)	kunjutnaya muka
tergäv	cinayätni tikşirü	derŋev	tähkık, tärgäş	rassledovaniye
tähkır	ḫurlau, mıskıllau	masğaralama, kemsitme	tähkır, hakarät	oskorbleniye, unijeniye
tählil	tikşirü, analiz	analiz, derŋev	tähḫil, täkşürüş	analiz
turmädän boşätiş, äzäd kılış	törmädän azat itü (çığaru)	azātlığa çıkarış, türmeden boşadış	türmidin boşutuş, azat kıliş	osvobojdeniye
tahmin	uylap (çamalap) karau, isäpläv	takmın	tähmin	prikidıvaniye, priblizitel'noye opredeleniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tahmīnen	tähmīnän	sama (isäp) minän	şamamen, şamalap	bolcol menen, çama menen
tahribat	tähribat	tarkatıv, yimiriv	kıyrav	kıyrō; çaldıbar
tahrif, tahrifat	tährif	bozov, üzgärtiv	buzıp aytuv (söylev)	çaldırō, buldurō
tahrik	tährik	kotko (otko) halıv, kotortov	arandatuvşılık	azğırūçuluk, coldon çığarūçuluk
tahrip	tährib	bötöröv, kırıv	büldirüv, küyzelis, buzuv	kıyratū, buzū
tahsil	tähsil	ukıv, öyräniv	okuv, üyrenüv	bilim, okū
tahsildar	vergi toplayan	naloğ yiyivsi, agent	salık jıynavşı	salıkçı, salık cıynōçū
tahsis	tähşis, ayırma	bülgiläv, tägäyinläv	tağayındav, belgilev, bölüv	bölüp körsötū
tahsīsat	tähşisat, ayrılmış mäbläğ	bülip birilgän aksa	bölingen karjı	bölüngön karacat
taht	taht	tähjit	tak	tak
tahta	tahta	takta (ağaç)	ağaş, taktay	taktay
tahta kurusu	tahtabiti	kandala, börsä	kandala	kantala
tahterevalli	yelläncäk	bävilsäk, tağan	tepkinşek, ätkenşek, altıbakan	selkinçek
tahvil (bankacılık)	istiġraz väräġäsi	obligatsiya, zayöm	obligatsiya	zayom

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tahminän	çama (isäp) bilän	takmınnān	tähminän	priblizitel'no, primerno
buzmàk, yıkmàk	tarkatu, cimirü	yıkma, yumurma, veyrān etme	ğulutuş, ḫarab kılış	razruşeniya, razvalını
buzib körsätiş, nàtoğri tüşüntiriş	bozu, üzgärtü	yoyma	buzuş, buzup körsütüş	koverkaniye (iskajeniye) slova perestanovkoy bukv
gic-giclämàk, fitnä kozğàmàk	kotkı salu, kotırtu	küşğüriş, öcükdiriş	iğvagärçilik, kuturkuçluk	podstrekatel'stvo
buzmàk, väyràn kılmàk	bitirü, kıru	yıkma, yumurma, veyrān etme	ḫarab (väyran) kılış	razruşeniye
tähsil	uku, öyränü	okuv, bilim alma	tähsil, okutuş	obrazovaniye
sàlıkçi	naloğ cıyuçı, agent	salğıt yığnaycı	selık jıkkuçi	sborşçik nalogov
äcrätmàk, täyinlämàk	bülgiläv, täğayinläv	bōlüp goyma	acritiş, bölüp çıkıriş	vıdeleniye
assignovaniyä, pul äcrätiş	bülip birilgän akça	goyberilyān pul	acritilğan pul	assignovaniye
tahţt	tähjit	tağt	tähţt	tron, prestol
tahţtä	takta (ağaç)	tağta	tahţtay	derevo (kak podeloçnıy material)
kandälä	kandala, börçä	tağta biti	çüçün, tahţta pit	postel'nıy klop
tahţtä ärğımçàk	tağan (atınu öçön)	hinŋildik	tahţtay kölängüç	kaçeli
zayom	obligatsiya, zayöm	obligatsiya	obligatsiya	obligatsiya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tāk	tağ	arka, kömbäz	kümbez, arkalık	kümböz kapkası
takas	mal mübādiläsi	isäp-hisap, barter	barter, zatpen eseptesüv	barter, zat menen södalaşū
tākat	tāġät	kös, darman, közrät	takat, därmen, küş	küç, kubat
takdim	täġdim	täqdim	usınıs, usınuv	sunuş
takdir	täġdir	yakşı tip tabıv, huplav	makuldav, koştav	kubattō, caktırū
takdir (kader)	täġdir	yazmış, täqdir	tağdır	tağdır
takdis	täġdis	möqätdäs itiv	şirkev jorasın atkaruv	çokundurū
takı	gälinä verilän bahşiş (hädiyyä)	tuyda kilingä birilgän büläk	toyda beriletin sıylık (sırğa, bilezik t.s.)	kelinge berilgen belek
takım (eşya için)	däst	komplekt (tulı yıyılma)	jıyıntık, komplekt, jıynak	komplekt
takım (insan için)	dästä, grup	törköm, öyköm, gruppa	top	top
takım (spor)	komanda	komanda	komanda	komanda, top
takırdamak	taggıldamag	şakıldav, döbördäv	tarsıldav, saldır-güldir etüv	tarsıldō, kürsüldō
takırtı	taggıltı	şakıldav, döbördäv	saldır-güldir	tarsıldak, kürsüldök
takır tukur	taggır-tuggur	şak(ı)-şok(o)	takır-tukır, sart-surt	takur-tukur, şart-şurt

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tàk	arka, gömbäz, köymä	arka	ravak	arka, svod
màl äyirbàşläş	isäp-hjisap, barter	alış-çalış	mal almaşturuş	vzaimnıy rasçöt, barter
därmàn, küç, tàkat	köç, därman, kodrät	takat, gūyç	därman, mağdir	sila
takdim	täḳdim	tanıtma, hödürleme	täḳdim	predstavleniye, rekomendatsiya
takdirläş, kadrläş	yahşı dip tabu, huplau	mākūllama	täḳdir-tänḳit	odobreniye
takdir	yazmış, täḳdir	takdīr, tālēy	täḳdir, täḳdir-ḳısmät	predopredeleniye sud'bı, rok
mukaddäsläştiriş	mokatdäs itü	mukaddesleşdirme	muḳāddāslimāk	osveşçeniye
kelingä berilädigän hädyälär	tuyda kilingä birilgän büläk	gelne berilyān toy sovğadı	kelingä berilgän hädiyä	dar, podarok (prikolotıy k plat'yu nevestı)
komplekt	komplekt (tulı cıyılma)	komplekt, toplum	toplam, kur	komplekt, nabor
güruh, todä	törkim, gruppa	topar, gruppa	top, gruppa	gruppa
komanda	komanda	komanda	top, komanda	komanda
täkırlämàk	şakıldau, döbirdäv	takırdamak	takıldimak, taraklimak	gremet'; gromıhat'
täkırläş	şakıldau, döbirdäv	takırdı	takıldaş, taraklaş	groh̨ot, şum
takır-tukur	şak(ı)-şok(ı)	takır-takır	taka-tuka, tarak-turuk	podrajaniye şumu, stuku, groh̨otu

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
takışmak	tutaşmag, dalaşmag	ilägişiv (hüzzä)	şap berisüv, tartısuv	tartışū, çataktaşū
tākibat	govuşdurma	artına (izinä) töşöv, kıvıp barıv	izine tüsüv, kuvalav, kuvdalav	izine tüşū, artınan tüşū
tākibən	izläyän, tägıb edän	artınan, izinän	soŋınan	artınan, soŋunan
tākip	tä'ġib	kıvalav, izinä töşöv	soŋına tüsüv	artınan basū
takke	aragçın, tagga	töbätäy, takıya	takıya	topu, takıya
takla, taklak	mayallag (vurma)	mätäläv, täkmäsläv	domalav	toğolonū, cumalanū
taklit	täglid	okşatırğa tırışıv, kılanıv	eliktev	tūrō
takma	taḫma	tağılğan, kuyılğan	tirkelgen, tağılğan	tirkō, tağū
takmak	taḫmag	tağıv	tağuv, tirkev	tağū, tirkō
takoz	çiv, çüy, paz	söy	ağaş sına	şınā
takrībən	tägrībän	sama minän, yakınsa	şamasında, manŋayında	çamasında, bolcol menen
taksim	tägsim, bölmä	büliv, öläşiv, taratıv	ülestirüv, taratuv	ülöştürū, bölüştürū
taksirat	ġüsurlar, tägsirlär	gönah(tar)	künä, ayıp	künō, ayıp

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tàrtişmàk, bähsläşmàk	ilägişü (süzdä), cäncäl çığaru	tersleşmek	takaşmak	tsapat's'a
tä'kıb	artına (izinä) töşü, kuıp baru	īzarlama	täkıp kıliş, izigä çüşüş	presledovaniye
àrkasidan, izidän	artınnan, izinnän	soŋundan, īzından	keyin, uniŋdin keyin	vsled, sleduya (za kem-çem-l.)
ta'kıb	kualav, izinä töşü	īzına düşme, göz astına alma	täkıp	sledovaniye (za kem-çem-l.)
döppi, takyä	töbätäy, täkıya	tahya	doppa, takıya	tübeteyka
dumbälàk (àşiş)	mäta(l)läv, mätälçık (atu)	āşır atma, toğalanma	mollığetiş	kuvırkan'ye (çerez goluvu)
taklid	oh̨şatırğa tırışu, kılanu	öykünme	täklit	podrajaniye (komu-çemu l.)
sün'iy	tağılğan, kuyılğan	oturtma	takalğan	natseplennıy, pritseplennıy, naveşennıy
takmàk	tağu	dakmak	takımak	natsepl'at', pritsepl'at', prikrepl'at'
tämbä	çöy	pāhna, şīne	pana, şina	derev'annıy klin
takribän	çama bilän, yakınça	takmīnān, çen bilen	tah̨minän, çamläp alğanda	priblizitel'no, okolo
taksim, böliş, üläştiriş	bülü, öläşü, taratu	bōlüşme, pāylaşma	tah̨sim, bölüş	deleniye, raspredeleniye
günàh(lär)	gönah(lar)	günā(ler)	gunah(lar), eyip(lär)	greh̨; upuşçeniya, oşibki; provinnosti

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
taksit	hissä-hissä ödämä	bülip tülärgä hatıp alıv	nesiyege berüv	nasıya
takunya	ağac sändäl, şapşup	ağas tabanlı sandaliy	ağaş sandal, ağaş üy şärkey	sandal
takvim	tagvim	kalendar'	kalendar'	kalendar
takviye	sağlamlaşdırma, ġüvvätländirmä	östämä kös (yarzam) biriv	kuvattav, küş berüv	cardam; koldō
talan (etmek)	talan	talav, talap alıv	talan-taraj	talō
talaş	mişarağızı, tahţa käpäği	bıskı ontağı	jonķa, ügindi	çamındı, kırındı
talebe	täläbä	ukıvsı, student	okuvşı, student	okūçu, student
talep	täläb	tiläk, talap	talap	talap
tālī	ikinci	ikinsil, ikinsi sirattağı	ekinşi därejedegi, arzan koldı	ekinçi katardağı
tālih	tāleh	yazmış	jazmış, talay	cazmış, tağdır
tālim	tä'lim	öyrätiv	üyretüv	asker maşığūsu
tālimat	tä'limat	boyorok, yıtäksi kürhätmä	nuskav	nuskō
tālip	istäyän	talap itivsi	talap kılgan (etken)	talap kılūçu
taltif (etmek)	tältif	büläkläv	nagradtav	sıylō
tam	tam	bötön	tolık, bütin	büt, toluk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
näsiyä, kredit, karz	bülip tülärgä satıp alu	kredit	muddätläp eliş	kredit; rassroçka
yàğàçdän yäsälgän şippäk	ağaç tabanlı sandaliy	sandal	ultani yağaçtin yasalğan ayakkiyim	sandalii na derev'annoy podoşve
kalendär	kalendar'	kalendar	kalendar'	kalendar'
küçläntiriş, kuvvätläntiriş	östämä köç (yärdäm) birü	güýçlendirme, kömek berme	yärdäm beriş	podkrepleniye; podderjka
tälàn, tälàn-täràc	talau, talap alu	tālama	talaŋ, talaŋ-tarac	ogrableniye, graböj
kıpık, kırindi	pıçkı çübi, takta yarması	yōnuşka, gırındı	härä käpigi	strujka; opilki
okuvçi, täläbä	ukuçı, student	student, okuvçı	student, okuguçi	uçaşçiyes'a, studentı
täläb, istäk	taläp	talap	täläp	trebovaniye; jelaniye
ikkinçi däräcäli	ikinçil, ikinçi çirattağı	ikinci dereceli	ikkinçi däricilik	vtorostepennıy, vtorooçerednoy
ḳısmät	yazmış	yazğıt, tāley	kısmät	sud'ba, rok
tä'lim	öyrätü	harbı tālim	tälim	voyen, obuçeniye, uçeniye
yol-yorıḳ	boyrık, citäkçi kürsätmä	görkezme, buyruk	tälimat, yol-yoruk	instruktsiya, direktiva
täläbgàr, täläb ḳıluvçi	taläp itüçi	talap edici	täläpkar	trebuyuşçiy
mukàfàtläş	büläkläv	sılağlama	tartuklaş, mukapatlaş	nagrajdeniye; nagrada
tolıḳ, bütün	bötin	bütīn, tutuş	tam, toluk	polnost'yu, tselikom

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tamah	tamah	komhoẕlok, asküẕlilik	aşközdik, aşkaraktık	aç közdük, saranḍık
tamahkâr	tamahkâr	asküẕ, komhoẕ	aşköz, aşkarak	aç köz, saraŋ
tamam	tamam, bütün	tulı, bötön	tolık, bütin	büt, toluk
tamam (peki)	tamam, oldu	yaray, buldı	makıl, jaraydı	makul, carayt
tamāmen, tamāmıyla	tamāmän	tulıhı minän, bötönläy	tolığımen, tutasımen	toluğu menen
tamamlamak	tamamlamag	tulılandırıv, tutırıv	tolıktıruv	toluktō
tāmim	tä'mim	yitäksi kürhätmälär, direktiva	nuskav, buyrık-jarlık	buyruk nuskō
tāmir, tāmirat	tä'mir	tözätiv, remontlav	jöndev, kalpına keltirüv	oŋdō
tamlama (gramer)	ismi söz birläşmäsi	hüẕbäyläniş	söz tirkesi	söz aykaşı
tamlanan (gramer)	tä'yin edän	anıklanıvsı	anıktalatın söz	aykındōç
tamlayan (gramer)	tä'yin	ayırğıs	anıktavış	anıktōç
tampon	ara bölgä	bitaraf yir (zona)	aralık, beytarap jer	beytarap cer
tamtakır	bomboş	bup buş	bop-bos	bopboş
tan	dan	taŋ	taŋ, aray	taŋ
tandır	tändir	tandır	tandır	tandır
tāne (adet)	dänä	dana	dana	dana

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àçközlik, tämägirlik	komsızlık, açküzlilik	āçğözlük	tamagärlik, açközlük	alçnost', jadnost'
àçköz, tämägir	açküz, komsız	āçğöz	tamagär	jadnıy, alçnıy
bütün	tulı, bötin	bütīn, tutuş	tamam, toluk	tselıy, polnıy; ves'
hşop, bopti	yarıy, buldı	bolyār, mākūl	hşop, yahşi	ladno, hşoroşo, reşeno
tämàmän, bütünläy	tulısı bilän, bötinläy	bütīnley, tutuşlayın	tamamän	polnost'yu, tselikom
toldirmàk	tulılandıru, tutıru	üstüni yetirmek, dōldurmak	tolukturmak, tamamlimak	dopoln'at'; popoln'at'
yol-yorık	citäkçi kürsätmälär, direktiva	görkezme, instruktsiya	yol-yoruk, kollanma	tsirkul'ar
tä'mir, tüzätiş	tözätü, remontlav	remont, dikeltme	cöndäş, tüzütüş, remontlaş	remont; ispravleniye
söz birikmäsi	süz tizmä (si)	söz düzümi	söz birikmisi	slovosoçetaniye
karälmiş	anıklanuçı	ayıklanıcı	enıklaş	opredel'ayemoye
karätkıç	ayırğıç	ayıklayıcı	enıkliğuçi	opredeleniye
hşàlis (yer), betäräf yer	bitaraf cir (zoṇa)	bītarap yer (zoṇa)	arilık cay (mämlikät)	bufer
bom-boş	bup buş	tap-takır, bop-boş	boşmu-boş	soverşenno pustoy
tàng	taŋ	daŋ	taŋ	rassvet
tändir	tandır	tamdır	tonu(r)	tandır
dànä	danä	sānı, dāne	tal, danä	ştuka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tāne	dänä	börtök, orlok	dän	dan
tangırdamak	gûruldamag	dıñğırdav, şañğırzav	dañğırlav	dañğırō
tangır tungur	cıngır-cungur	tañğor-toñğor	dañgır-duñğır	dañğır-dungur
tanıdık, tanış	tanış	tanış	tanıs	tānış
tanık	şāhid	şahit	küvä	kübö
tanım	tä'rif	bilgilāv, anıklav	anıktama	anıktō
tanımak	tanımag	tanıv, biliv	tanuv, bilüv	bilū, tānū
tanımlamak	tä'rif etmäk	bildälämä biriv	anıktav, sıpattav	anıktō
tanınmış	mäşhur, tanınmış	kürinikli, tanılğan	tanımal, ataktı	belgilū
tanışma	tanış olma	tanışıv	tanıstık	tānıştık
tanıştırmak	tanış etmäk	tanıştırıv	tanıstıruv	tānıştırū
Tanrı	Tanrı, Allah	Täñri	Täñri, Kuday	Teñir
tanrıça	ilāhä	täñri (katın-kız)	äyel kuday, jebevşi kuday	ayal kuday
tansiyon	(gan) täzyiġ(i)	kan basımı	kan kısımı	kan basımı
tantana	täntänä	tantana	saltanattılık	körkömdük
tanzim	tänzim	tärtipkä kiltiriv	jönge saluv, tärtipke keltirüv	tartipke keltirü

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
dàn, uruğ	börtik, orlık	dāne	dan, ğällä	zerno; sem'a
dängırlämàk	dıŋğırdau	tanŋırdamak	daranjlimak, caranjlimak	gremet', brençat' (çem-l.)
täng ır-tüng ur	çaltır-çoltır	tanır-tanır	daraŋ-duruŋ, caraŋ-curuŋ	brença, pozvanivaya; s şumom
täniş	tanış	tanış	tonuş	znakomıy
güvàh	şahit	şāyat	guvaçi, şahit	svidetel'
tä'rif, anıkläş	bilgiläv, anıklav	kesğitleme, anıklama	enıklima, bälgülimä	opredeleniye
tänimàk	tanu, bilü	tanamak, bilmek	tonumak	znat'
tä'rif bermàk, belgilämàk	bilgilämä birü	kesğitlemek, anıklamak	enıklimak, bälgülimäk	opredel'at', davat' opredeleniye
tänıkli, mäşhür	kürinikli, tanılğan	tanīmāl	tonulğan	izvestnıy
tänişiş	tanışu	tanışlık	tonuşuş	znakomstvo
taniştirmàk	tanıştıru	tanışdırmak	tonuşturmak	poznakomit' drug s drugom
Täng ri	Täŋri	Taŋrı, hudāy	Täŋri	bog, gospod'
ma'budä, ilàhä	täŋri (ḫatın-kız)	ayāl hudāy	ayal täŋri	bogin'a
kàn bàsimi	kan basımı	gān basışı	kan besimi	krov'anoye davleniye
täntänä	tantana	kaşanlık, dabaralılık	täntänä, doğduğa	velikolepiye, pışnost', pompeznost'
tärtibgä keltiriş	tärtipkä kitirü	tertībe salma, tertīpleme	rätkä seliş	privedeniye v por'adok

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tapınak	mä'bäd	ğibäzäthana	ğıybadathana	ibadatkana
tapmak	ibādät etmäk	baş iyiv, tabınıv	tabınuv	tabınū, ibadat kılū
tapon	keyfiyyätsiz mal	tübän sifatlı	sapası tömen, sapasız	sapatsız
tapu	ev sänädi, küpçü	küsmäy torğan mölkätkä tanıklık	mülikke iye boluv küväligi	ēlik kübölük
taraf	täräf	taraf, yak	tarap, jak	can-cak, tarap
tarafsız	bitäräf, neytral	bitaraf	beytarap	beytarap
taraftar	täräfdar	taraftar, yaklı	jaktas, jaktavşı	taraptaş
tarak	darag	tarak	tarak	tarak
taramak	daramag	tarav	tarav	tarō
tarassut (etmek)	gözlämäk, müşāhidä etmäk	küzätiv	bakılav	baykō
tarçın	darçın	därsin	däm kabık	cıpar cıt kabık
tarhana	şorba növü	şulpa törö	sorpa türi	sō türü
tarım	äkinçilik	iginsilik	egin şaruvaşılık	dıykançılık
tārif	tä'rif, tä'yin etmä	bildälämä	anıktama	anıktō
tārife	tarif, işlätma gaydası	biräy nämäni yahav ısulı, retsep	koldanuv jolı, dayarlav täsili	koldonū ıkması, dayardō colu

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ibàdäthạ̀nä	ğıybadäthạnä	ibādathāna	tevinidiğan cay, ibadäthạna	mesto bogoslujeniya
tàpinmàk	baş iyü, tabınu	çokunmak	tevinmak	poklon'at's'a
sifätsiz	tübän sıyfatlı	pes hilli	taşlanduk, süpätsiz	nizkogo kaçestva
köçmäs mülk hakıdägi hüccät	küçmi torğan mölkätkä tanıklık	mülke eyeliği görkezyā̄n dokument	köçmäs mülknuŋ egidarlik höcciti	svidetel'stvo o vladenii nedvijimost'yu
täräf	taraf, yak	tarap	täräp, yak	storona
hạ̀lis, betäräf	bitaraf	bītarap	bitäräp	neytral'nıy
täräfdàr	taraftar, yaklı	tarapdār	täräpdar	storonnik, priverjenets
täràk	tarak	darak	tarak	rasçöska, greben', grebönka
tärämàk	tarau '	daramak	tarimak	çesat', rasçösıvat'
küzätiş	küzätü	gözeğçilik	karaş, baykaş	nablüdeniye
tärçin (därahtning bir türi)	darçin	dalçın	koritsa	koritsa
şorväning bir türi	şulpa töri	çörbānıŋ bir görnüşiniŋ ādı	şorpa türi	raznovidnost' supa
dehkànçilik	iginçilik	dayhānçılık	dehạnçilik	zemledeliye
tä'rif	bilgilämä	kesğitleme	tärip	opredeleniye
täyyàrläş üsüli	birär närsäni yasau ısulı, retsep	retsept, tayyārlanış usulı	täyärlaş usuli	sposop prigotovleniya; sposob upotrebleniya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tārih	tārihˌ	tarihˌ	merzim	ubakıt
tārih (bilim)	tārihˌ	tarihˌ	tarihˌ	tarıhˌ
tārihçe	tārihˌçä	kıskasa tarihˌ	kıskaşa tarihˌ	kıskaça tarıhˌ
tārihī	tārihˌi	tarihˌi	tarihˌiy	tarıhˌiy
tarīkat	tärigˌät	därviştär yämğiyäti	tarıykat	derbişter tobu
tarla	tarla	iğin basıvı, yalan	tanap, egis dalası	talā
tartaklamak	äzişdirmäk, döymäk	tavşaldırıv; vatıv	bıt-şıtın sığaruv	talkalō
tartı	täräzidä çäkilmä	ülsäv, tartıv	tartuv, ölşev	tartū, ölçō
tartışmak	mübāhisä etmäk	bähˌäsläşiv	tartısuv, davlasuv	tartışū
tartmak	dartmag	ülsäv, tartıv	tartuv, ölşev	tartū
tarz	tärz	ısul, ämäl, yay	täsil, ädis	amal, ıkma
tas	tas	yis tas	tegene, legen	ilegen
tasa	tasa, üzüntü	uy, kayğı	kam	kabatır
tasarı	lāyihä, proyekt	proyekt	joba	dolbōr
tasarlamak	tasarlamag, fikirläşmäk	akılda töşönöv	jobalav, oylastıruv	oyloşturū
tasarruf (biriktirme)	täsärrüf	haksıllık, tota biliv (aksa)	ünemdev, jıynav	ünömdūlük
tasavvuf	täsävvüf	sufilık	mistika, sopılık	sopuluk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tarih, sänä	tarih	sene	vakıt, tarih	data
tarih	tarih	tārīh	tarih	istoriya
kıskaçä tarıh	kıskaça tarih	gīsğaça tārīh	tarihçä	kratkaya istoriya
tarihıy	tarihıy	tārīhī	tarihıy	istoriçeskiy
tärikat	därvişlär cämğıyäti	tarīkat	tarikat	dervişskiy orden
dälä, päykäl	igin basuı, yalan	ekin meydānı	etiz	pole
siltämàk, silkitmàk	tauşaldıru, vatu	persāla etmek	bitçitini çıkarmak	istrepat', izorvat', razbit'
tàrtiş, ölçäş	ülçäv, tartu	ölçeme, çekme	tartiş, ölçäş	vzveşivaniye
tàrtişmàk, bähsläşmàk	bäḫäsläşü	çekişmek	tartişmak	sporit', diskutirovat'
tàrtmàk, ölçämàk	ülçäv, tartu	ölçemek, çekmek	tartmak (tarazida)	veşat', vzveşivat'
usul, tärz	ısul, ämäl, cay	tār, usul	usul, täriḳä	sposob; manera
tàğàrä, tàs	ciz taz	tāz, leğen	das	taz
ğam, kayğu, bezàvtälik	uy, kayğı	ğayğı, gussa, ünci	ğäm, kayğu	bespokoystvo, trevoga, volneniye
làyihä	proyekt	proyekt	layihä	proyekt
recäläştirmàk (miyädä), täsävvur kılmàk	akılda töşinü	pikir etmek, öylamak	oylaşturmak	voobrajat'; zadumıvat'
tecämkàrlik	sakçıllık, tota bilü (akça)	tığşītlılık	tecäş, israp kılmaslık	berejlivost', ekonomnost'
täsävvuf	sufıylık	sufizm	täsävvup	sufizm

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tasavvur	täsävvür	töşönsä, uy, ḫıyal	oy, niyet, jospar	ideya, oy
tasdik	täsdiġ	döröslәv, raslav	makuldav, kabıldav	kabıldō, makuldō
tasfiye	tämizlämä	taẓartıv, taẓalav	tazalav, tazartuv	tazalō
tashih	täshih	töẓätiv, korrektura	tüzetüv, korrektura	oŋdō, korrektura
taslak	eskiz	eskiz	nobay	bütpögön dolbōr, çığarma
taslamak	özünü böyük göstärmäk	üẓin kürhätiv	sıyaktanuv, jädigöylenüv	özündö barday körsötū
tasma	ḫalta	muyınsa, karğı	karğı	karğı
tasnif	täsnif	klassifikatsiyәlәv	taptastıruv, toptastıruv	bölüştürū
tasrih	aydınlaşdırma	anẓlatıv, töşöndörөv	tüsindirüv, tüsinikteme	tüşündürū
tasvip	ġäbul etmä, bäyänmä	kabul itiv, ḫuplav	kuptav, koldav, makuldav	makul bolū
tasvir	täsvir	tasvirlav	sürettev	süröttō
taş	daş	taş	tas	taş
taşımak	daşımag	taşıv	tasuv	taşū
taşınmak	köçmäk, daşınmag	taşınıv, küsiniv	köşüv	köçū, taşınū
taşıt	näġliyyat vāsitәläri	yök taşıv transportı	kölik	avtouna; una
taşkınlık	daşgınlıg	totanakhızlık	askandık	çekten çığūçuluk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tasavvur	töşinçä, uy, ḫyyal	ideya, pikir, öy	täsävvur	ideya; zamısel; mısl
tasdık	döröslәv, raslau	tassīk	tästık	utverjdeniye
tàzäläş	tazartu, tazalau	arassalama	tazilaş, tazartiş	oçişçeniye, oçistka
korrektura	tözätü, korrektura	korrektura	korrektura	korrektura
eskiz, musàvädä	eskiz	taslama	layihä, ülgä	nabrosok, eskiz
özini korsätmàk, sàḫtäkàrlik kılmàk	üzin kürsätü	toslamak	yalğan körsätmäk	prikidıvat's'a kem, razıgrıvat' iz seb'a
tasmä	muyınçak	boyunbāğ	boyunbağ	oşeynik
täsnif	klassifikatsiyälәv	klassifikatsiya	türkümläştürüş	klassifikatsiya
tüşüntiriş, izàhläş	anḫatu, töşindirü	āydınḫaşdırma, açıklama	çüşänçä beriş, izah kılış	ob'yasneniye, raz'yasneniye
ma'kulläş	kabul itü, ḫuplau	mākūllama	kobul kılış, tästıkläş	odobreniye
täsvir	tasvirlau	tesvīr	täsvir	izobrajeniye, opisaniye
tàş	taş	dāş	taş	kamen'
täşimàk	taşu	daşamak	toşumak	nosit', taskat', vozit'
köçmàk	taşınu, küçinü	göçmek	köçmäk	pereyezjat'
transport, ulàv	yök taşu transportı	ulağ, transport	näḳliyät, transport	transport
tàşkınlik, çöşkınlik	tıynaksızlık, totnaksızlık	cōşğunlılık, şovhunlılık	kızğınlık	pılkost', çrezmernost' v proyavlenii çego-l.

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
taşlama	häcv	ası (zähärli) kölöv (satira)	sıkak öleŋ	çımçıp ırdō
taşmak	daşmag	taşıv	tasuv, asuv	taşkındō
taşra	äyālät, känar	şähärdän yırak bulgan urınzar, sit, kırıy	şetkeri jer	çet, elet
tat	dad	tat, täm	tatım, däm	tatım
tatbik (etmek)	tätbiġ	ütäv, işkä aşırıv	iske asıruv, koldanıluv	işke (cüzögö) aşırū
tatbikat (askerī)	tätbigat, manevr, mäşġ	künigivzär	manevr (äskeri)	maşığū
tātil	istirāhät	yal, yal itiv vakıtı	demalıs	dem alış
tatlı (şekerli yiyecek)	şirniyyat	täm-tom rızıktarı, desert	tätti tağam	tattū (tamak)
tatmak	dadmag	tämläv, avız itiv	tatuv	tatū
tatmin	ġänāätlänmä	ḳänāğätlilik	kanağattanuv	kanāttanū
tatminkâr	ġänāätländirici	ḳänāğätländirivsi	kanağattandırğan	kanāttandırğan
tava	tava	taba	taba	taba
tavan	tavan	tüşäm	töbe	şıp
tavassut	aracılıg	yaraştırıv, kiliştiriv	deldaldık, dänekerlik	ortomçuluk
tavır	hal, väziyyät, davranış	kılık	minez-kulık, jüris-turıs	cürüm-turum

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
häcv	açı (zähärli) kölü (satira)	satira, pāş etme	häcvi şeir	epigramma, satira
tàşmàk	taşu	dāşmak	taşmak	perelivat's'a çerez kray
märkäzdän yiràk yer, cekkä, vılàyät	şähärdän yırak bulğan urındar, çit, kırıy	provintsiya, merkezden daş yer	märkäzdin jirak yär, çät	provintsiya
tàt, täm	tat, täm	dāt, lezzet	täm	vkus
tätbik	ütäv, işkä aşıru	İş yüzüne geçirme, amala āşırma	tätbik, kollunuş	primeneniye, prisposobleniye
härbiy maşğulàt, manyovr	künigülär	tālim, uçeniye	manyovr, harbi maşık	manövr, uçeniye
tä'til, däm àliş	yal, yal itü vakıtı	dınç alış	däm eliş	vrem'a otdıha
şirinlik	täm-tom rizıkları, desert	sūyci nığmatlar	tatlık-turum, şirinlik	sladosti
tàtmàk	tämläv, avız itü	dātmak	tetimak	probovat' na vkus, otvedıvat'
kànikış, kanàätläniş	kanäğat'lilik	kanāğatlanma	kanaät	udovletvoreniye
kanàätläntiruvçi	kanäğat'ländirüçi	kanāğatlandırıcı	kanaätländuridiğan	udovletvoritel'nıy
tàvä	taba	tāba	tava	skovoroda
şip	tüşäm	potolok, petik	torus	potolok
vàsitäçilik	yaraştıru, kiliştirü	āraçılık	vasitiçilik, dälalık	posredniçestvo
tävr, hatti-häräkät	holık	özünj alıp barış	hulk, özini tutuş	povedeniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tāviz	äväz, garşılıg, güzäşt	yul küyıv	esesin kaytaruv, jol berüv	mākulduk
tavla (oyun)	närdtahţa	nard	nardı (oyın)	tavla, nart
tavlamak	tovlamag	aldav, azdırıv	azğıruv, joldan taydıruv	aldō, azğırū
tavsamak	längimäk	ĥälhizläniv, nasarayıv	bayavlav, tolastav	akırındō
tavsiye	tövsiyä	käŋäş biriv (itiv)	keŋes, kepildeme	keŋeş
tavşan	dovşan	kuyan	koyan	koyon
tavuk	toyug	tavık	tavık	tōk
tavus	tovus	tavıs	tavıs	pablin, tōs
tavzih	aydınlaşdırma, düzältmä	aŋlatıv, tözätiv	anıktama, tüsindirüv	tüşündürū
tay	day, dayça	tay	tay	tay
tayfa	matros, gämi işçisi	matros	kemeşi, teŋizşi, matros	keme kızmatçıları, deŋizçi
tayfun	tufan, tayfun	köslö koyon	davıl, tayfun	tayfun, kuyun
tāyin	tä'yin	tägäyinläv	tağayındav	dayındō
tayyāre	täyyärä, uçag	samolöt, oskıs	samolyot	samolyot, uçak
tāze	täzä	yaŋı, yäş	jaŋa, taza	caŋı
tazı	tazı	av iti	tazı	aŋçı it
tāziye	tä'ziyä, baş sağlığı dilämä	kayğı urtaklaşıv	könjil aytuv	könjül aytū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yàn beriş, yàn bàsiş; eväz	yul kuyu	eğilşik etme	könüş, tavan	ustupka, kompromis
närd	nard	nardı	nard	nardı
yoldan àzdirmàk, aldämàk	aldau, azdıru	āldamak, hīle bilen ırmak	aldimak	obmanıvat', naduvat'
çärçämàk, küçsizlänmàk	ḫälsizlänü, naçarayu	govşamak, peselmek	küçsizlänmäk, halsizlanmak	ter'at' prejnüyu silu
tävsiyä	kiŋäş birü (itü)	maslahat	tävsiyä, mäslihät	sovet, rekomendatsiya
kuyàn	kuyan	tovşan	toşkan	zayats
tàvuk	tavık	tovuk	toḫu	kuritsa
tàvus	tavis	tāvus	tavus, toz	pavlin
izàhläş, anıklık kiritiş	anŋatu, tözätü	düşündirme, āydınŋlaşdırma	çüşändürüş, uḫturuş	ob'yasneniye, raz'yasneniye
tày	tay	tay	tay, tayçak	jerebönok
matros	matros	matros	matros	matros
tofàn, dàvul	diŋgiz öyirmäsi	tupān, tayfun	davul, täypün	tayfun
täyin, täyinläş	täğayinläv	belleme	täyin, täyinlaş	naznaçeniye
täyyàrä, uçkıç	samolöt, oçkıç	samolyot, uçar	samalyot	samolöt
yängi	yaŋa, yäş	tāze, ter	höl, yeŋi	svejiy
tàzi	au iti	tāzı	tazi, tayğan	borzaya (oḫotniç'ya sobaka)
tä'ziyä	kayğı urtaklaşu	gïnanç bildirme	täziyä	soboleznovaniye, soçuvstviye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tazminat	täzminat	kaplav, kaytarıv (zıyandı)	kontributsiya, esesin kaytaruv	ordun tolturū
tazyik	täzyiġ	basım, kısım; izjv	kısım	basım, basū
teāmül	värdiş	yola, ğäzät	ädet, dağdı	könǖ, önököt
teāti	garşılıglı fikir alış-verişi	alışıv, almaşıv (fikir)	pikir alısuv	almaşū, (elçilik, oy)
tebaa	täbää, vätändaş	kişihi, grajdanını	azamattık	atūlduk, grajdandık
tebārüz	bälli olma, ortaya çıhma	asıklık kiriv, bildäli bulıv	anıktaluv, belgili boluv	belgilū bolū, açık bolū
tebdil	täbdil	üzgärtiv	özgertüv	özgörtū
tebelleş olmak	älçäkmämäk	yalıktırıv, bizzjriv	mazalav	cadatū
teberrū	hęyriyyä cämiyyätinä yardım	hąyrlyäti yämğiyä, yarząm törö	sıy; kayır	bağıştō (akçağa karata)
tebessüm	täbässüm	yılmayıv	külimsirev, jımıyuv	külümsürō̄
tebeşir	tabāşir	akbur, bur	bor	bor
tebligat	bildiriş	sakırıv (bildiriv) kağızı	mälimet, hąbarlama	kabar, bildirū̄
tebliğ (bildiri)	mā̄ruzä, çıhış	sığış, notok	söz söylev, bayandama	bayandama, bildirū̄
tebrik	täbrik	täbrikläv, kotlav	kuttıktav	kuttuktō
tecāvüz	täcāvüz	höjüm	kastandık	kol salū, zorduktō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tàvàn, bädäl	kaplau, kaytaru (zıyannı)	yerinde goyma, övezini dōldurma	tavan	vozmeşçeniye ubıtkov; kontributsiya
täzyik, bàsim	basım, kısım; izü	basış	besim	davleniye
àdät, täàmil	yola, ğorif-ğadät	dāp, dessūr, ādat	adät	obıçay
älmäşiş, àliş-beriş	alışu, almaşu (fikir)	pikir alışma	almaşturuş, pikir elişiş	obmen
fukarà	kişisi, grajdanını	rāyat	tävä, puḫra	poddannıy
àydinläşiş, rävşänläşiş	açıklık kirü, bilgili bulu	āşğār (āyān) etme	körünüş, roşänläş	oçevidnost', yasnost'
özgärtiş	üzgärtü	özğerdiş	özgärtiş	peremena, izmeneniye
bezdirmàk, càngä tegmàk	yalıktıru, bizdirü	bezikdirmek, bīzār etmek	toyğuzmak, zeriktürmäk	nadoyedat', dosajdat'
ehsàn, tàrtık	ḫäyriyäti cämğıyä, yardäm töri	bağış etme, hayır-ığsān	töhpä	dareniye, pojertvovaniye
täbässüm	yılmayu	yılğırış	täbässüm	ulıbka
bor	akbur, bur	mel, hek	bor	mel
bildiriş, ḫabär beriş	çakıru (bildirü) kāğazı	habar berme, hat	agahnamä, çakırık kāğızı	izveşçeniye
mä'rüzä	çığış, notık	çıkış, doklad	märuzä, nutuk, doklad	soobşçeniye, doklad
täbrik	täbrikläv, kotlau	gutlağ	täbrik	pozdravleniye
täcàvuz	höcüm	zōrlama, kast etme	täcavuz	napadeniye; pokuşeniye; agressiya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tecellī	täcälli	anıklanıv, asıklanıv	körinüv, tabıluv	açıkka çığū
tecessüs	ifrat maraglanma	kızıkhınıv	ävestik	kulak türūçülük
tēcil	tähjrä salma	kisiktiriv	keyinge kaldıruv	kiyinkige kaltırū
tecrübe	täcrübä	täjribä, hınav	täjribe	tacırıyba
teçhizat	tächizat	amunitsiya	äskerdiŋ tolık kiyimi	asker şaymanı
tedāī	assosiasiya	assotsiatsia, hätirgä töşöröv	baylanıs, assotsiyatsiya	okşoşturū, baylanıştırū
tedārik	tädārük	äzirläv	dayındav, äzirlev	dayardō
tedāvi	tädāvi	davalav, havıktırıv	emdev	darilō
tedbir	tädbir	sara	şara	çara körū
tedhiş	tädhiş	kurkıtıv, koton alıv	korkıtuv	korkutū
tedirgin	nārahat	tınıshızlanğan	renjüvli, kınjılğan	könjülü tınbō
tēdiye	tä'diyä, ödämä	tüläv	tölev, ötev	tölō
tedrīcen	tädrīcän, yavaş-yavaş	akrın-akrın, yaylap	akırın, birtindep	akırın-akırın
teessüf	täässüf	ükinis	ökiniş, reniş	ökünüç
teessür	täässür, ġäm	ğäm, kayğı	kasiret, munjılık	munj, kayğı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
nämàyàn boliş, zàhir boliş	anıklanu, açıklanu	yüze çıkma	päyda boluş	proyavleniye, poyavleniye
sinçkàvlik, kızıkuvçänlik	kızıksınu	bilesiğelicilik, gızıklanma	hämini bilişkä kızıkış	lübopıtstvo
keçiktiriş, keyingä süriş	kiçiktirü	vağtını īza sūyşürme	käynigä kalduruş	otsroçka
täcribä	täcribä, sınau	tecrībe	täcribä	opıt, ispıtaniye, proba, eksperiment
äskärning säfär cabduğı	amunitsiya	amunitsiya	kiyim-keçäk (härbiy)	amunitsiya
assotsiatsiya	assotsiatsia, ḫätirgä töşirü	bağlanışıklı yüze çıkma	alakıdarlık, bağliniş	assotsiatsia
täyyàrläş	äzirläv	tayyārlayış	täyyarlaş	zagotovleniye, zagotovka
dävàläş	dävalau, savıktıru	sağaltma, kesel becerme	sakaytiş, davalaş	leçeniye, vıleçivaniye
tädbir, çàrä	çara	çāre, alāç	tädbir	merı
korkıtiş, dok kıliş	kurkıtu, kotın alu	gorkuzma	korkutuş, dok seliş	ustraşeniye, ugroza, zapugivaniye
bezàvtä, nàtinç	tınıçsızlanğarı	īncalıksız, nārāhat	täşvişlängän	obespokoyennıy, rasstroyennıy
tölàv	tüläv	töleğ	töläş, töläm	platöj, uplata
tädricän, ästä-ästä	äkrinläp, caylap	yuvaş-yuvaşdan, kem-kemden	tädricän	postepenno, şag za şagom
täässüf	ükiniç	ökünç, ahmır	täässüp	sojaleniye; ogorçeniye
ğam, kayğu	sağış, kayğı	gam, gussa, gayğı	kayğu, muŋ	peçal', grust

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
teessüs	tä'sis olunma	korolov	engizüv, şığaruv	payda bolü
tef	däf, gaval	şöŋgörlö baraban	buvben, daŋ, dabıl	dap
tefeci	sälämçi	rostovçik	ösimkor	sütkor
tefekkür	täfäkkür	uylanıv, uyğa sumıv	oylav, oylanuv	oylō
teferruat	täfärrüat	yintiklilik, vak-töyäk	bölşek, usak-tüyek	mayda-çüydö
tefrik	färġländirmä	ayırıv	ayırmaşılık	ayırmaçılık
tefrika	täfriġä	ızğış, talaş, ğävğa	ala avızdık, kelispevşilik	ırksızdık, kelişpestik
tefsir	täfsir	täfsir itiv, täfsirläv	tüsinikteme	tefsir; tüşündürmö
teftiş	täftiş	tikşiriv, reviziya yahav	tekserüv	tekşerū
tehdit	tähdid	kurkıtıv	korkıtuv	korkutū
tēhir	tä'ḫjr	kisiktiriv	keyinge kaldıruv	kiyinkige kaltırū
tehlike	tählükä	ḫätär, kurkınıs	kavip, kater	korkunuç
tek	täk, bir	bir, yanŋız	bir	bir
tekâmül	täkâmül	üsiş, üzgäriş	damuv	önügū
tekāüt	tägāüd	pensiyägä (yalğa) sığıv	jumıstan bosav, demalıska şığuv	es alūğa çığū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
taşkil kıliniş, barpà boliş, kuriliş	korılu	döreme, gurama	täşkil kıliniş	vvedeniye, uçrejdeniye, ustanovleniye
dàirä, çildirmä	söldirli baraban	deprek	dap	buben
südhşor	rostovtşik	sūythōr	cazanihşor, suthşor	rastovşçik
täfäkkür, fikrläş	uylanu, uyğa çumu	pikirlenme	täpäkkür	razmışleniye
täfsilàt	cintiklilik, vak-töyäk	dōlulık, cīkme-cīklik	täpsil, täpsilat	podrobnosti, detali
ayiriş, farkını äcrätiş	ayıru	tapāvutlandırma, parhlandırma	pärk kıliş, acritiş	razliçeniye, otliçeniye
ihştilàf, kelişmàvçilik	ızğış, talaş, ğauğa	ağzālalık, onşuksızlık	täprikä, bölgünçilik	raznoglasiye, razdor, raskol
täfsir	täfsir, täfsirläv	tefsīr, düşündiriş	täpsir	kommentariy
täftiş	tikşirü, reviziya yasav	dernşev, bārlağ	täptiş	reviziya, proverka, inspektsiya
tähdid	kurkıtu	abay, hemle	tähşdit, dok kıliş	ugroza, zapugivaniye
keçiktiriş, keyingä süriş	kiçiktirü	soŋa goyma, īza geçirme	käynigä kalduruş	otsroçka, otkladıvaniye
tählikä, hşavf	hşätär, kurkınıç	hovp, hatar	tählikä, hşätär	opasnost'; risk
bir, yàlğız	bir, yalğız	tāk	bir, yalğuz	odin
evolutsiya, rivàcläniş	üsiş, üzgäriş	evolyutsiya	rivaclinişş, evolyutsiya	evolütsiya, razvitiye
pensiyägä çikış	pensiyağa (yalğa) çığu	pensiyā çıkış	näpikä, pensiyağa çikış	otstavka, uhşod na pensiyu

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tekbir	täkbir	doğa, täkbir ("Allahı-äkbär" rävişində)	tekpir (duğa atı)	tekbir
teke	täkä	täkä	teke	teke
tekel	müstämläkä	ayırım ḫokuk, birläşmä	birlestik, monopoliya	ceke ēlik, monopoliya
tekerlek	täkär, çarḫ	tägärmäs, kulasa	döŋgelek	döŋgölök
tekil, teklik (gramer)	täk	birlik hanı	jekeşe	cekelik san
tēkit	tä'kid	(kabatlap) iskä töşöröv	aytkanın istetüv, koymav	küçötǖ, kayta eske salū̄
tekke	därviş evi	därviştär yäşäy torğan urın	däriviş üyi	derbiş üyü
teklif	täklif	täḳdim	usınıs	ötünüç, surō̄
tekme	täpik	tibiv	tebüv, tepki	tebū̄
tekne (hamur için)	täknä	kismäk, kiväs	astav, kirlen	kamır tepşisi
tekne (gemi)	gämi	kämä	keme	keme
tekrar	täkrar	kabatlav	kaytalav, kaytadan, kayta	kaytalō̄; kaytadan
teksif	bir nöġtäyä toplama	fikirẓi bir noktağa tuplav	şoğırlav, toptav	toptō̄
teksir	çoḫaltma	kübäytiv	köbeytüv, köbeyüv	köböytū̄
tekstil	toḫuculuk	tukımasılık	tokıma, kezdeme	tokūçuluk
tekzip	täkzib	kiri kağıv	jalğan ekenin bildirüv	tögüngö çığarū̄

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
täkbir	doğa, täkbir ("Allahı-äkbär" rävişində)	tekbir	täkbir	nazvaniye molitvı
täkä	täkä	teke	tekä	kozöl
monopoliya	ayırım ḫokuk, birläşmä	monopoliya	monopoliya	monopoliya
ğıldıräk	tägärmäç, köpçäk	tiğir	çak	koleso
birlik	birlik sanı	birlik sān	birlik san	yedinstvennoye çislo
tä'kid, küçäytiriş	(kabatlap) iskä töşirü	berk (gayta-gayta) tabşırma	täkrar sözläş	nastaivaniye; vtoriçnoye napominaniye
ḫànäkàh	därvişlär yäşi torğan urın	derviş öyi	ḫanika	tekke, (obitel' dervişey)
täklif	täḳdim	teklīp	täklip	predlojeniye
tepki	tibü	depği	tepiş, täpkü	udar nogoy
tàğàrä	kismäk, küäs	hamīr leğen, okara	cavur	korıto
kemä	kämä	gāme	kemä	korpus sudna; sudno
täkràr	kabatlau	gaytalama; gaytadan	tekrar; kaytidin	povtoreniye; povtorno, vtoriçno
yiğış, bir nuktagä cämläş	fikirni bir noktağa tuplau	üns cemleme	kontsentratsiya, jiğış	kontsentratsiya
köpäytiriş	kübäytü	köpeldiş	köpäytiş	razmnojeniye
tokımäçilik	tukımaçılık	dokmaç:lık	tokumiçilik	tekstil'
räd etiş, räddiyä	kiri kağu	yalana çıkarma	räddiyä beriş	oproverjeniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tel	mäftil	sım	sım	zım
telâffuz	täläffüz	äytiliş	aytuv, söylev	söz aytū
telâfi	äksikliyi tamamlama	kıvıp yitiv	jetüv, kuvıp jetüv	cetū
telâkki	görüş	karaş, fikir	közkaras	köz karaş
telâş	tälaş	aşığıslık, kabanlık	asığıstık	şaşılū
telef (etmek)	täläf (etmäk)	yuk itiv ültiriv	joyuv	cok kılū, öltürū
telefon etmek	zäng etmäk, telefon etmäk	şaltıratıv, telefon itiv	telefon şaluv	telefon çalū
tēlif	tä'lif	kitap yazıv	şığarma	çığarma cazū
tel'in	garğış, lä'nät oḫuma	karğav, läğnät ukıv	karğıs, lağnet	karğış
telkin	tälġin	künjilgä uy halıv, ögöt-näsiḫät	uyıtuv, sendirüv, üyretüv	işendirū araketi
tellâl	dällal	ḫäbär birivsi (itivsi)	jarşı	carçı
telmih	işārä, eyham, him	ım, ışara, törttöröv	iyşara, ım	sıpayı işara, başın çığarū
telsiz	hava telefonu	ratsiya	ratsiya, sımsız	ratsiya, abatelefonu
temas (dokunma)	tämas	teyiv, teyziriv	tiyüv, janasuv	tiyū
temas (görüşme)	tämas, görüşmä	osraşıv, kürişiv	körisüv	coluğū
temāşā	tamaşa	küzätiv	karav, tamaşalav	tamaşalō
temāyül	tämāyül	künjil yatıv	ıkılas	ıkılas

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sim	timir çıbık	sīm	sim	provod
täläffuz	äytiliş	sözleyiş, aydış	täläppuz	proiznoşeniye, vıgovor
ornini toldiriş	kuıp citiv	övezini dōldurış	ornini tolturuş	navörstıvaniye
karäş, fikr	karaş, fikir	garayış, bakış	karaş, köz karaş	vozzreniye
şàşmä-şàşärlik	aşığıçlık, kabalanu	hovlukmaçlık	aldiraşlık	speşka, pospeşnost', toroplivost'
yokàtiş, yok kıliş	yuk itü, ütirü	yōk etme, öldürme	yok kıliş, yokutuş	uniçtojeniye
konğıràk kılmàk	şaltıratu, telefon itü	caŋ etmek, telefon etmek	telefon çalmak	zvonit' po telefonu
icàd kıliş, yàziş	kitap yazu	eser yazma	kitap yeziş	soçineniye, pisaniye
karğaş, la'nätläş	karğau, lağnät uku	garğış	karğış, länät	proklinaniye
näsihҷät, tä'sir etiş	künҷilgä uy salu, ügit-näsihҷät	ınandırmāğa çalışma	nesihät	vnuşeniye, pouçeniye
cärçi	ҷabär birüçi (itüçi)	carçı	carçi	glaşatay
işàrä, imà	ım, işarä, törttirü	üm, ışārat, kakdırma	kinayä	namök
ratsiya	ratsiya	ratsiya	ratsiya	ratsiya
tegiş	tiyü, tidirü	galtaşma, elinj değirme	tegiş	kasaniye, prikosnoveniye
älàka, munàsäbät, uçräşiş	oçraşu, kürişü	dūşuşma, görüşme	uçruşuş, körüşüş	vstreça
tàmàşä	küzätü	sīnlama, tomaşa etme	tamaşa kıliş	sozertsaniye
ҷayrihҷàhlik, màyıllik	künҷil yatu	meyil, höves	ҷäyirhҷahlik	raspolojeniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
temāyüz	färġlänma	ayırma(lık); östönlök	katardan ozuv, erekşelenüv	özgöçölük, artıkçılık
tembel	tänbäl	yalkav, irinsäk	jalkav, erinşek	calkō
tembih	tänbeh	iskärtiv kisätiv	eskertüv, eskertpe; akıl	eskertū
temel	tämäl	nigiz	negiz	negiz
temel (binālarda)	tämäl, äsas, özül	fundament, nigiz	irgetas	paydubal
temelli	dāimi	özlökhöz , daimi	turaktı, ärdayım	turuktū
temennī	tämänni	ütinis, tiläk	tilek, ötiniş	ötünüç, kālō
tēmin etmek	tä'min etmäk	tä'min itiv, buldırıv	kamtamasız etüv, jabdıktav	kamsız kılū
tēminat	täminat	ışanıs, garantiya	kepildik	kepildik
temiz	tämiz	taza; saf	taza	taza
temizlemek	tämizlämäk	tazartıv	tazartuv	tazalō
temkin	tämkin	haklık, abay bulıv	saktık	saktık, etiyattık
temmuz	iyul	iyül'	şilde	teke, iyul
tempo	sür'ät, temp	temp	karkın	cürüş, temp
temsil	tämsil (etmä)	väkillik	ökildik	öküldük

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
äfzällik, üstünlik	ayırma(lık), östinlik	saylanma, tapāvutlanma	ävzällik, üstünlük	otliçiye; prevoshodstvo
tänbäl, işyàkmäs	yalkau, irinçäk	yalta	horun, erinçäk, tänbäl	leniviy
tänbeh, àgàhläntiriş	iskärtü, kisätü	tabşırık, duyduruş	tänbih, agahlahduruş	preduprejdeniye
tämäl, äsàs, negiz	nigiz	esās, baza	asas, negiz	osnova; baza
pàydevàr	fundament, nigiz	esās, fundament	hul, asas	fundament
dàimiy	özliksiz, daimi	hemīşelik, mıdāmalık	turaklık, dayimi	postoyannıy
istäk, àrzu	ütiniç, tiläk	hāyış, dileğ, isleğ	arzu, häväs, istäk	pros'ba, mol'ba; jelaniye
tä'minlämàk, tä'min etmàk	tä'min itü, buldıru	tayyārlamak, üpcün etmek	tämin kılmak	obespeçivat'
käfillik, käfàlät	ışanıç, garantiya	kepillik, garantiya	garantiya	garantiya
tàzä	taza; saf	tāmīz, arassa	taza	çistıy
tàzälämàk	tazartu, çistartu	tāmīzlemek, arassalamak	tazilimak	çistit', oçişçat'
ehtiyàt, ehtiyàtkàrlik huşyàrlik	saklık, sak bulu	seresāplılık, habardārlık	ihtiyat	predostorojnost', ostorojnost'
iyül	iyül'	iyul	iyül', yettinçi ay	iyül'
sür'ät, temp	temp	depgin, temp	temp, sür'ät	temp
väkillik	väkillik	vekīllik	väkillik	predstavitel'stvo

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
temsil (oyun)	tamaşa	uyın, tamaşa	spektakl', oyın	oyun, spektakl
temsilci	nümāyändä, tämsilçi	väkil	ökil	ökül
temyiz	farġländirmä	ayırımlık, ayırma; üzjnsälik	özgeşelik, ayırmaşılık	ayırmaçılık; özgöçölük
ten	tän	tän, gävdä	tän	dene, ten, beden
tenākuz	ziddiyät	kapma-karşılıklık	kayşılık, üylespevşilik	karama-karşılık
tencere	gazança	kostrül'a	kastrul, kumıra	kastrul
teneffüs (ara)	tänäffüs	tänäfis	üzilis	tanapis
teneke	tänäkä	jest'	kanıltır	tınıke
teneşir	ölü yuyulan yer	ülikti yıvıv ösön yir (urın)	aruvlav ornı (ölikti)	ölüktü cū cayı
tenezzül etmek	lāyiġ görmäk (bilmäk)	iltifat itüv, kolak halıv	iltipat körsetüv, könjil avdaruv	ılayık körū
tenhā	tänha	kişihiz urın, tın, avlak	eli siyrek, ḫalkı siyrek	elsiz, ēn
tenkit	tänġid	tänkit	sın	sın
tenkitçi	tänġidçi	tänkitsi	sınşı	sınçı
tensip	münāsib (layig) görmä	maktav, ḫuplav	koldav, layık körüv	ılayık körū, caktırū
tente	örtü (gün ve yağışdan gorunmag üçün)	lapas, yapma, ävislik	kalka, tent	bastırma

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
spektakl	uyın, tamaşa	spektakl, oyun	oyun, spektakl	spektakl'
väkil	väkil	vekĩl	väkil	predstavitel'
färḳ	ayırma(lık); üzinçälik	tapāvut, parh	ayrimlık, pärḳ	razliçiye; otliçiye
tänä, bädän	tän, gävdä	ten	tän, bädän	telo, korpus
ziddiyät	kapma-karşılıklık	çaprazlık, gapma-garşılık	ziddiyät, karşilık	protivoreçiye
ḳàzànçä	kostrül'a	piti	kora	kostrül'a
tänäffüs	tänäfis	ārakesme	tänäppus	peremena
tünükä	jest'	galıŋtır, yūka list demir	tünikä, kaŋaltir	jest'
ölik yüvilädigän yer	ülikni yuu öçin cir (urın)	yuvusğa	tänäşir	loje dl'a obmıvaniya pokoynika
munàsib (làyıḳ) körmàḳ	iltifat itü, kolak salu	mınāsīp (lāyık) görmek	munasip (layık) körmek	snizoyti
àdämi àz, àdämi siyräk	kişisiz urın, tın, aulak	çola, selçeŋ	adämsiz, çöl, boş	bezlüdnıy
tänḳıd	tänkıyt	tankĩt	täŋḳit	kritika
tänḳıdçi, munaḳḳıd	tänkıytçi	tankĩtçı	täŋḳitçi	kritik
làyık köriş, mä'kulläş	maktau, huplau	mākūllama, saylama	layık körüp saylimak	odobreniye; vıbor
çàdir, bàstirmä	lapas, töbä astı	bassırma	lämpä, tent	naves

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tenzilât	ucuzlaşdırma	töşöröv; oshoẓlav	tüsirüv (bağasın)	arzandatū
tepe	täpä	tübä, kalkıvlık	töbe, döŋ	döbö
tepelemek	äzişdirmäk, yahşıca döymäk	tukmav, tukmap taşläv	sabav, urıp-soğuv	urū, sabō
tepetakla(k)	mayallag aşıb	mätäläp, täkmäsläp	toŋkalaŋ asıp, domalap	tomolonū, cumalanū
tepinmek	täpinmäk	tapıldatıv, täpildätiv	tebinüv	tebinŪ
tepki	äks-cavab	yavap biriv, reaktsiya	äserlestik; reaktsiya	cōp, mamilesin bildirŪ
tepmek	täpmäk	tibiv, tıbırsınıv	tebüv	tebŪ
tepsi	mäcmäyi	tabak, batmus	tabak, podnos	tabak, podnos
ter	tär	tir	ter	ter
terakki	täräġġi	üsiş, üsiv; progress	damuv	önügŪ, ösŪ
terāne	keçmiş (oḫunmuş) bayatı	boronğo yır, köy	eskilik, kaytalama	eskisin kaytalō
teras	artıma	terrasa	bastırma, däliz	ayban
terāzi	täräzi	ülsäv	tarazı	taraza
terbiye	tärbiyä	tärbiyä (lilik)	tärbiye, ädep	tarbiya
tercih	tärcih	artık küriv	artık körüv, tävir körüv	artık körŪ
tercüman	tärcüman	tärjimäsi	avdarmaşı	kotormoçu

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ärzànläştiriş, bahàni tuşiriş	töşirü, oçsızlau	arzānlatma	baha çüşürüş	snijeniye; skidka
tepä	tübä, kalkulık	depe	töpä, dön, edir	ḫolm
urmàḳ, doppàslämàḳ	tukmau, tukmap taşlau	yençmek, urmak	urmak, dumbilimak	bit', izbivat'
dumbalàḳ àşıb, yumäläb	mätälläp, täkmäçläp	toğalanıp, başaşāklayın	molliğetip	kuvırkom
tepinmàk, depsinmàk	tapıldatu täpildätü	tapırdatmak	tepirlimäk, däpsilimäk	topat'
cävàb, äks tä'sir	yavap birü, reaktsiya	reaktsiya, seslenme, garşılık	muamilisini bildürüş, karşilık	otklik, reaktsiya
tepmàḳ	tibü, tıbırçınu	depmek	täpmäk	l'agat', brıkat's'a
lägän, pätnis	tabak, podnos	podnos	lägän, pätmüs	podnos
ter	tir	der	tär	pot
tärakkiyàt	üsiş, üsü; progress	ösüş	täräkḳi, täräḳḳiyät	razvitiye; progress
täränä	borıngı cır, köy	şol bir zādı gaytalama	äski söz	staraya pesn'a
äyvàn	terrasa	eyvān, dalan	ayvan	terrasa
täràzi	ülçäv tarazıy	terezi	taraza	vesı
tärbiyä	tärbiyä(lilik)	terbiye	tärbiyä, tärbiyiläş	vospitaniye; vospitannost'
äfzäl köriş	artık kürü	artık (mākūl) görme	artık(ävzäl) körüş	predpoçitaniye
tärcimàn, tilmàç	tärcimäçi, talmaç	tercimeçi, dilmāç	tärciman, tärcimiçi, tilmaç	perevodçik, tolmaç

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tercüme	tärcümä	tärjimä	tärjüme, avdaruv, avdarma	kotormo
tereddüt	täräddüt	ikiläniv şikläniv; şik, şöbhä	ne isterin bilmev; jaskanşaktanuv	arsar bolū
tereke	mīras	miras	mura	muras
terennüm	täränn üm	yırlav, köyläü	aytıŋkırav, ıŋıldap än saluv	kıŋıldap ırdō
tere yağı	kärä yağı	harı may	sarı may	kaymak may
terfī	yüksälmä	(üsiv, yuğarı'ğa) ürläv	jogarlav, ösüv	kötörülū
terhis	tärhjs	gäskärdän kaytarıv	äskerden kaytaruv	askerden boşotū
terim	termin	termin, atama	atav, termin	termin
terk etmek	tärk etmäk	taşlav, bıraktırıv	tärk etüv, ayrıluv	kaltırū, taştō
terlemek	tärlämäk	tirläv	terlev	terdō
terlik	şapşap, näleyin, tärlik	tapoçka (tapoçkalar)	şärke	üy but kiyimi, tapoçka
ters	tärs	kiri(hi), kiri yak, iski yak	teris	ters
tersāne	tärsānä	sudoverf'	keme verfi	keme casōçu cay
tersine	tärsinä	kirihi, kirihinsä	teris	teskeri

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tärcimä	tärcimä	tercime	tärcimä	perevod
täräddüd, ikkiläniş	ikilänü, şiklänü, şik, şöbhä	ikirçinlenme, gövünlilik	täräddüt	kolebaniye, somneniye, nereşitel'nost'
meràs	miras	mīrās	tärikä	nasledstvo
tärännüm	cırlav, köyläv	hinjlenme	anjlatmay nahşa eytiş	peniye, napevaniye
säriyàğ	sarı may	mesğe	mäşkä, may	slivoçnoye maslo
kötäriliş, märtäbäsi àşiş	üsü, yugarı(ga) ürläv	yokarı çekilme	kötürülüş (hjzmättä)	prodvijeniye po slujbe
härbiy hjzmätdän boşätiş	gaskärdän kaytaru	demobilīzleme, demobilīzlenme	härbi hjzmättin boşutuş	demobilizatsiya
ätämä	termin, atama	termin	atalğu, termin	termin
tärk etmàḳ	taşlau	terk etmek	tärk kılmak, taşlap kätmäk	ostavl'at', pokidat', brosat'
terlämàḳ	tirläv	derlemek	tärlimäk	potet'
şippäk	tapoçka (tapoçkalar)	tapoçka	pöpüç	domaşniye tapoçki
ters	kiri(si), kiri yak, içki yak	ters; çövre	tätür	obratnaya storona; naoborot iznanka; zadom naperöd
kemä yäsäladıgän cày	sudoverf'	gāme gurluşık verfi	kemä yasaydiğan cay	sudoverf'
tersigä, äksinçä	kirisi, kirisinçä	tersine	tätür, äksiçä	obratno, naoborot

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
terslemek	rädd etmäk	tupas hüz äytiv	kattı söylev, davıs köterüv	teskerilō, ters süylō
tertibat	tärtibat	äźirläniv	dayındık, äzirlik	dayardık
tertip	tärtib	tärtipkä kiltiriv	tärtip	tartip
terzi	därzi	tigivsi	tiginşi	kiyim tigüçü
tesādüf	täsādüf	osraklılık	kezdeysoktık	kokustuk, kokustan bolğonduk
tesādüfen	täsādüfän	osraklı	kezdeysok	kokustan
tescil	ġeyd etdirmä	tirkäv	tirkev	kattō
teselli	täsälli	yıvatıv, künjil(in) kütäriv	jubatuv, könjilin köterüv	cubatū
tēsir	tä'sir	tä'sir itiv	äser	tāsir
tēsis	ġeyd etdirmä	üçreźdenie	käsipornı	işkana, mekeme
tēsisat	tä'sisat	yaylanma, koral, pribor	kondırğı	kural, aspap
teskin	täskin	tatıvlık, tınıslık; basılıv	basıluv, tatuvlık, tınıştık	tınçū, sōronū
teslim	täslim	biriliv äsir töşöv (huğışta)	berilüv (tutkınğa)	moyun sunū
teslīmiyet	itäätkârlıg	buyhonovsanlık, baş iyivsänlik	köngiştik	moyun sunūçuluk
tespih	täsbeh	tisbi, täsbih	taspik	tesme
tespit	täsbit	anıklav, bildäläv	anıktav, belgilev	anıktō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ķopàl cävàb bermàķ, àzàrlämàk	tupas süz äytü	gödek coğāp bermek, ters geplemek	kopal cavap bermäk	rezko otveçat', grubit
tärtibàt	(h) äzirlänü	tayyārlık, tertibe salma	tärtipkä seliş	prigotovleniye
tärtib	tärtipkä kitirü	tertīp	tärtip	privedeniye v por'adok
tikuvçi	tigüçi	tikinci	säpuŋ, maşiniçi	portnoy
täsàdif	oçraklılık	tötānlik	täsadip	sluçaynost'
täsàdifän	oçraklı	tötānden	täsadipän	sluçayno
ķayd etiş, royẖatgä àliş	tirkäv	registrirleme, yazma	registratsiya, royẖätkä alduruş	registratsiya
täsälli	yuatu, künĵil (in) kütärü	teselli	täsälla, ärmäk (beriş)	uteşeniye
tä'sir	tä'sir itü	tāsīr	täsir	vliyaniye, vozdeystviye
muässäsä, idàrä, kàrẖànä	üçrejdenie	kārhāna	täsis, karẖana	uçrejdeniye, predpriyatiye
kurulma	caylanma, koral, pribor	desğā, gurluş	kurulma	ustanovki; prisposobleniya
täskin	tatulık, tınıçlık, basılu	köşeşdirme	täskin, sävir kıliş	umirotvoreniye; uspokoyeniye
täslim	birilü, äsir töşü (sugışta)	boyun eğme	täslim	sdaça
itàät	buysınuçanlık, baş iyüçänlik	kāyıllık, ılālaşıcılık	itaät	pokornost'
täsbeh	täsbih, dispi	tesbi	täsbih	çötki
anıķläş, belgiläş	anıklav bilgiläv	anıklama, kesğitleme	enıklaş, tayinlaş	ustanovleniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
testere	mışar, bıçgı	bıskı	ara	arā
testi	bardag	sülmäk, kuvşin	kış kumıra	kumura
teşbih	täşbeh	okşav, tinjläştiriv	uksasuv, uksav, tärizdenüv	okşoşū
teşebbüs	täşäbbüs	tırışıv	tırısuv, ıntalanuv	arakettenū
teşekkül	täşäkkül	oyoşma, korolış	kurıluv, uyımdastırıluv	uyuşturū
teşekkür	täşäkkür	rähmät (bildiriv)	rahmet, alğıs	ırakmat
teşhir	täşhir	kürhätiv	körsetüv	körgözmö
teşhis	täşhjs	tanıv	tanuv	tānū
teşkil	täşkil	korov, täşkil itiv	kuruv	kurū, tüzū
teşkilât	täşkilat	koroloş, oyoşma	uyum, mekeme	uyum, mekeme
teşkilâtlanmak	täşkil edilmäk	korolov, oyoşov	uyımdastırıluv	uyuşturū
teşmil	ähätä etmä	kosak(lav), üz isinä alıv	tamtuv	tartū, kamalō
teşne	täşnä	ütä nık tilägän, ıntılğan	arşağan, köksegen	köksögön, enşegen
teşrī	gänun vermä	kanun (zakon) sığarıv	zaŋ şığaruv	mıyzam çığarū
teşrif	täşrif	ihtiram kürhätiv (kiliv, minän)	izet jasav, kurmet körsetüv	urmat körsötū
teşrifat	täşrifat	protokol	resmiy tärtip	rasmiy, ofitsialdū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ärrä	pıçkı	bıçğı, yārğı	härä	pila, nojovka
közä, küväçä	çülmäk, kuvşin	kūyze	köza, kömzäk	kuvşin
täşbeh, ohşätiş	ohşau, tinläştirü	menzetme	ohşitiş	upodobleniye, sravneniye, allegoriya
täşäbbus	tırışu	cān etme	täşäbbüs	usiliye, staraniye
uyuşmä, täşkilät	oyışma, korılış	gurama, gurulma	kuruluş	organizatsiya; obrazovaniye
täşäkkür	rähmät (bildirü)	minnetdārlık, hoşāllık	täşäkkür	blagodarnost'; blagodareniye
körsätiş, nämäyiş ḳılış	kürsätü	görkeziş, demonstrirleme	körsütüş, namayiş kılış	vıstavleniye (na pokaz), demonstratsiya
tänib àliş, biliş	tanu	tanama	tonup biliş	opoznaniye
täşkil	koru, täşkil itü	gurma, gurama	täşkil	sozdaniye; formirovaniye
täşkilàt	korılış, oyışma	gurama	täşkilat	organizatsiya
täşkil etilmàḳ	korolov, oyışu	guramak	täşkillänmäk	organizovıvat'sa
içigä àliş, ḳamràş	koçak (lau), üz içinä alu	içine alma	kirgüziş, içigä eliş	ohvat, ohvatıvaniye
täşnä	ütä nık tilägän, ımtılgan	hövesek, dövtalap	täşna	jajduşçiy; strastno jelayuşçiy
ḳànun çiḳariş	kanun (zakon) çığaru	kānūn çıkarış	kanun çikıriş	izdaniye zakonov
täşrif	ihtiram kürsätü (kilüi bilän), kiliv	hormat etme	täşrip	okazaniye çesti (poseşçeniyem, vizitom, priyezdom)
protokol, nizàm	protokol	protokol, resmi düşüşıklarıŋ tertibi	kaidä, nizam	protokol

TÜRKIYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
teşrikimesāi	ämäkdaşlıg, iş birliyi	hizmättäşlik, birgä işläv	birlesip istev (ıntımaktastık)	kızmattaştık
teşvik	täşviġ	stimul biriv	kolğabıs etüv	koldō
tetik	tätik	töşörgös (mıltıkta)	kulak (mıltık t.s.)	kulak
tetkik	tädġiġ	izläniv, tikşiriniv	zerttev	izildō
tevārüs	irsi miras galma	varis buliv	tegine tartuvşılık, tukım kuvalavşılık	tukum kūçuluk
tevātür	ḫalg arasındakı söz	(nasar) häbär, hüz, imiş-mimiş	sıbıs, söz	imiş-imiş, kübür-şıbır
tevāzu	täväzö, alçag könüllülük	basalkılık, insaflılık	badattılık, sipayılık, kişipeyildik	cönököylük
tevcih	istigāmätländirmä	yünäliş, ağım; adreslav	bağıştav, jiberüv	bağıt, bağıttō, ciberū
tevdī	vermä, hävälä etmä	tapşırıv, biriv	tapsıruv, berüv	tapşırū, berū
teveccüh	täväccöh	künil yatıv, yakın küriv	tilektestik, tilevlestik	kayrımdūluk
tevekkül	täväkkül	Allaga ömöt bağlav	kudayğa senüv (tapsıruv)	kudaydan ümüt etū, ümüt kılū
tevellüt	tävällüd	tıvıv	tuvuv	tūlū, törölū
tēvil	sözünü däyişmä	hüz mäğnähin bozov, üzgärtiv	burmalav	burmalō

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
hämkàrlik	hizmättäşlik, birga işläv	hızmatdaşlık	hämkarlık	sotrudniçestvo
rağbätläntiriş	stimul birü	sīlağlama, höveslendirme	türtkä beriş, rağbätländuruş	pooşçreniye, stimulirovaniye
tepki	ıçkındırgıç (mıltıkta)	gulak, çakmak (yarağlarda)	täpkü	spusk, kurok
tädḳıḳ	izlänü, tikşirinü	derŋeme	tätḳiḳ	issledovaniye, izuçeniye
irsiyät, näslgä tàrtiş	varis bulu	nesil īzarlaycılık	irsiyät, näsligä tartişlık	nasledovaniye
miş-miş, uzunḳulàḳ gäp	(naçar) häbär, süz, imiş-mimiş	mış-mış gürrüŋ	davruk, miş-miş söz	upornıy sluḫ , molva
täväzе, kämtärlik	basınkılık, insaflılık	kiçigövünlilik, pespāllik	kiçik peyillik	skromnost'
yolläş, yönältiriş	yünaliş, ağım; adreslau	gönükdirme	yollaş	napravleniye, navedeniye; adresovaniye
tàpşiriş, işànib tàpşiriş	tapşıru, birü	tabşırma, ınanma	işinip tapşuruş	vvereniye, vruçeniye
ḫayrihàhlik	künjil yatu, yakın kürü	mähribānlık, govı niyetlilik	ḫäyirḫahlık	blagosklonnost'; raspolojeniye
täväkkäl	Allağa ömit baglau	hudāya sığınmak	täväkkäl	upovaniye na boga
tävällüd, tuğılış	tuu	doğluş	tävällüt, tuğuluş	rojdeniye
mä'nàsini özgärtiş, ḫatà änglätiş	süz mäğnäsin bozu, üzgärtü	mānīsını yoyma	mänisini özgirtiş	iskajeniye, izvraşçeniye (smısla)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tevḳif	häbs etmä	kulğa alıv, hak astına alıv	tutkın, kamav, arest	kamō
tevzi, tevziat	yayma, yaydırma	taratu, kiltiriv (poçtanı)	taratuv, keltirüv	taratū
teyakkuz	oyag (sayıg) olma	hak(lılık), hizgirlik, uyavlık	kırağılık, mızğımastık, äzirlik	kırākılık, saktık
teyemmüm	täyämmüm, torpagla tähārät	tufrak minän taharat kılıv	(kummen) däret aluv	topurak menen dārat alū
tēyit	gücländirmä	kösäytiv	küşeytüv	çıŋdō, bekemdō; küçötū
teyp	magnitofon	magnitofon	magnitofon	magnitofon
teyze	ḫala	apa(y)	apa(y), täte	tayece
tez (çabuk)	tez, sür'ätli	tiz, şäp	tez	tez
tezāhür	täzāhür	bildäli bulıv	belgili boluv, tabıluv, anıktaluv	bilinū, aykındalū, beti açılū
tezāhürat	algış, täntänä	alkış(lav)	kol soğuv, şapalaktav, kızuvlı koştav	dürkürötö kol çabū
tezad	täzad	kapma-karşılık	karsılık, karama-karsılı, kontrast	karama-karşılık
tezek	täzäk	tiẓäk	tezek	tezek
tezene	täzānä	mediator	şertkiş, mediyator	çertkiç
tezgâh (dükkânlarda)	piştaḫta	prilavka	satuvşınıŋ jumıs jeri	satūçunun cayı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ķamäş, ķamàķķa àliş	kulğa alu, sak astına alu	tussağ etme	solaş, kamaş	arest
tarķatiş, yàyiş	taratu, kitirü (poçtanı)	govşurma, eltip berme	apirip beriş	raznoska, dostavka (poçtı)
hüşyàrlik, sergäklik	sak(lılık), sizgirlik, uyavlık	hüşğärlik, äğälik, saklık	hoşiyarlık, säzgürlük	bditel'nost', neusıpnost', gotóvnost'
tupràk bilän tähàrät kıliş	tufrak bilän täharät kılu	teyim	toprak bilän tärät kıliş	ritual'noye omoveniye (peskóm ili zemlöy)
küçläntiriş, küçäytiriş	köçäytü	berkitme, güyçlendirme	çiŋitiş, bekitiş	ukrepleniye; usileniye
magnitofon	magnitofon	magnitofon	magnitofon	magnitofón
ḫàlä	apa	dayza	çoŋ (kiçik) apa	tötka (so storonı materi)
tez	tiz	tïz	tez, iştik	bıstro
zàhïr bolış, köriniş	bilgili bulu	yüze çıkma, peydā bolma	eçiliş, aşkara boluş; yüz beriş	obnarujeniye, proyavleniye
àlkış	alkış(lau)	ovatsiya, el çarpışık	alkış	ovatsiya
ziddiyät, karämä-karşilik	kapma-karşılık	kontrast, gapma-garşılık	ziddiyät, karimukarşılık	kontrast
tezäk	tizäk	tezek	tezäk	kiz'ak
mızràb	mediator	medyator	mizrap	plektr
prilavka	prilavka	prilavka	pükäy	prilavok

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tezgâh (halı vb. için)	däzgâh	tukıv stanoğı	tokıma stanogı	tezgek, tokū aspabı
tezgâhtar	piştahţa arhasındakı satıcı	hatıvsı	satuvşı	satūçu
tezhip	bäzämä	bizäkläv	körkem süret; bet bası	közdop basū
tezkere	täzkirä	yazıv, täzkirä, zapiska	kol hat, jazuv	katça
tezvirat	iftirā, böhtan	yala	jala	calā
tezyif	kiçiltmä	tübänhitiv, kämhitip karav	mensinbev, jaratpavşılık	tögöt poğonduk; cek körū
tezyinat	täzyinat	bizäv, nakışlav	äşekey	casalğa
tıbben	tibbä görä	meditsina karaşınan	meditsina turğısınan	meditsina boyunça
tıbbī	tibbi	meditsinağa bäyli	meditsinalık	meditsinalık
tıbbiye	tibb fakültäsi, tibbiyä	meditsina fakul'tetı	meditsina fakülteti	meditsina fakulteti
tığ	tiğ	bäyläy torğan ırğak, oyok inähi	tokıma bizi	tor tokuma şiş
tıka basa	doyunca	tuyğansı	toyğanşa	toyğonço
tıkaç	tıhac	bökö, tığın, tıkkıs	tığın	pök, tığın
tıkamak	tıhamag	tığınlav, tığın tığıv	tığındav	pöktō, özun bekitū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
dästgàh	tuku stanoğı	dokma stanoğı	tokuma stanogi	stanók; verstak
sàtuvçi	satuçı	satıcı	satkuçi	prodavest
bezäk	bizäkläv	bezeğ	bezäk, sivär	krasoçnaya ili zoloçönaya zastavka v knigah̨
h̨at	yazu, täzkirä, zapiska	yazğı, hat	h̨ätçä, pütük	zapiska, pis'metsó
tühmät, bohtàn	yala	töhmet	töhmät, buhtan, yala	kleveta
kämsitiş, mensimäslik	tübänsitü, kämsitip karau	kemsitme, azār berme	h̨orlaş, kämsitiş	prenebrejeniye; prezreniye
bezäkläş, ziynätläş	bizäv, näkışlau	bezeme, nağışlama	bezäkläş, zinnätläş	ukraşeniye
tib nuktäi näzäridän	meditsina karaşınnan	meditsinā görā (boyunça)	tibbiy näzärdin	s toçki zreniya meditsını
tibbiy	meditsinağa bäyli	meditsina	tibbiy	meditsinskiy
tib fakulteti	meditsina fakul'tetı	meditsina fakulteti	tibbiy fakultet	meditsinskiy fakul'tet
tor tokıydigän ignä	oyık-biyäläy bäyli torğan inä	çīş	tokuş üçün jin̨nä	(v'azal'naya) spitsa
toygünçä, bökkünçä	tuyğançı	gerk-gābe	toyğıçä	dósıta, do otvala
pök, probka	böki, tığın, tıkkıç	dıkı	tikkuç, tıkın, pok	próbka; zatıçka
tıkmàk, àğzini bekitmàk	bökiläv, böki tığu	dıkmak	tıkmak	zakupórivat', zatıkat', zabivat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tıkınmak	tıḫanmag	tığınıv	asav	kolğo tiygenin aşō
tıkırdamak	tıggıldamag	tukıldav	takıldatuv	takıldatū, kakkılō
tıkırtı	tıggıltı	tukıldav	tıkırtı, tıkır	tık-tık
tıkız	bärk, möhkäm	tığız, katı	tığız, kattı	katū
tıklatmak	tıggıldatmag	takıldatıv	kağuv, tarsıldatuv	tıkıldatū
tıklım tıklım	ağzına ġädär	nık, şığırım	lık tolı	cık, tolo
tıkmak	tıḫmag	tıkkılav	tığuv	tığū
tıknaz	gômbulca, şişmanca	töpöş, tukır	dembelşe, mığım	çımır
tılsım	tilsim	sihĵr, tılsım	tumar	tumar
tımarhäne	dälihĵana	psihĵatrik bol'nitsa	psiyhĵiyatriyalık avruvhĵana	psihiatrikalık ōrukana
tıngırdamak	dıngıldamag	sıltırav, sınĵav	şıldırlav, sıldıratuv	tanğırō
tınlamak	cingildämäk	zınĵav	sınğırlav, şıldırlav	şıngırō
tıp	tibb	meditsina	meditsina	meditsina
tıpa	tıḫac	bökö, tığın	tığın	pök, tığın
tıpatıp	tam eyni	näk (taman, tap) üzi	däl, dälme-däl	kak özündöy
tıpış tıpış	gısa addımlarla sür'ätlä	yıbırlap	jıbırlatıp basıp	tıp-tıp

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àçközlik kılmàk	tığınu	sığnamak	ağziğa tıkmak	yest' (uminat') çtó popalo i kogda vzdumayet's'a
tıkırlämàk	takıldau	tıkırdamak	tikıldimak	postukivat'
tıkırläş	takıldau	tıkırdı	tikıldaş	lögkiy şum; skrip
kattık, kàk	tığız, katı	berç, gatı	kattık; jirik	tvördıy; jostkiy
tıkıllätmàk	takıldatu	kakmak, tıkırdatmak	tikıldatmak	stuçat'
lık tolä	nık, şığırım	hırīn-dıkīn	tıkma-tıkmak	perepólnennıy
tıkmàk	tıkkalau	dıkmak	tıkmak	nabivat'; vpihjvat'
kältäbakay	yuan, kiŋ	gīsğa boylı dōlmaç ādam	ğolluk, gävdilik	korenastıy
tilsim	siḥjr, tılsım	doğā, cādı	tilsim	talisman
rühiy käsälliklär käsälḥànäsi	psihjatrik bol'nitsa	dālihāna	rohi kesäl ağrıkhanisi	psihjatriçeskaya bol'nitsa
tiŋğırlämàk	çıltırau, çınjau	cınŋjırdamak	caranlimak	zvenet', l'azgat'
cäränglämàk	zınjau	cınjlamak, şınŋjırdamak	ziŋjildimak	zvenet'
tib	meditsina	meditsina	tip, meditsina	meditsina
pök, probka	böki, tıkkıç, çömäk	dıkı, gapak	pok, probka	próbka, zatıçka
ḥuddi, ḥuddi özi	näk (taman, tap) üzi	aynīmān menjeş	dälmu däl, ḥuddi özi	tóç' v tóç', tóçno, kakraz
yortib	vak-vak, tirik-tirik	gıbırdıklayış	yörgiläp	topóça, semen'a

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tıpkı	eyni	okşaş	uksas	opokşoş
tıpkıbasım	faksimile	üzgärtmäyinsä basıv	tüp nuska	tüp nuska
tırabzan	mähäcär	tayanğıs, baskıs räşätkähi	süyeniş tetik	tepkiç tosmosu
tıraş	taraş	kırınıv	kırınuv	çaç, sakal alū
tırmalamak	cırmalamag	tırnav, sıyıv	tırnav	tırmalō
tarmanmak	dırmanmag	tırmaşıp yuğarı miniv	tırbanuv	tırmışū
tırmık (âlet)	dırmıg	tırma	tırma, tırnavış	tırmōç
tırnak	dırnag	tırnak	tırnak	tırmak
tırpan	käränti	salğı	şalğı	çalğı
tırtıklamak	tıggıldatmag, çalmag	urlav, säldiriv	urlav, kımkıruv	ūrdō
tırtıl (hayvan)	tırtıl	karışlavık	şıbın-şirkey kurt(ı)	köpölök kurtu
tırtıl	girinti, çıhıntı	kitik, kirtläs	ketik	tiş (kuralıda)
tıynet	yaradılış	täbiğät, holk	tabiyğat(ı), jaratılıs(ı), minez	caratılış, münöz
ticāret	ticārät	hatıv, savza	savda-sattık	sōda
ticārī	ticārätlä älāġäli	savzağa bäyli	savda	sōda
tifo	yatalag, tif	tif	iş süzek	iç kelte
tifüs	läkäli yatalag (tif)	tapmalı tif	börtpe süzek	temgildū kelte, börtmö kelte

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
oḫşäş	oḫşaş	meŋzeş	oḫşaş	óçen' poḫójiy; tojdestvennıy
fotonushḫa	üzgärtmiçä basu	nusğa, kopiya	äsli nushḫini besip çikıriş	faksimile
zinäpàyä päncäräsi	kultıksa, baskıç räşätkäsi	tutalğa, germeç	salasun	perila
sàç, sàkàl àliş	kırınu	saç, sakal sīrma	çaç-sakal eliş	brit'yo
timdälämàk	tırnau	dırmalamak	tirmilimak, tatlimak	tsarapat', skresti nogt'ami
tirmäşmàk	tırmaşıp yuğarı minü	dırmaşmak	tirmaşmak	karabkat's'a
ḫaskäş	tırma	dırmık	tirmuğuç	grabli
tirnàk	tırnak	dırnak	tirmak, tiymak	nógot'
çälğı	çalğı	çalğı	çalğa	kosa
oğırlämàk	urlau, çäldirü	oğurlamak, çilmek	oğurlimak	staşçit', svorovat'
käpäläk kurti	kübäläk kortı	gurçuk	kepinäk kurti	gusenitsa
tiş (piçàk vb.)	yözi kitilgän, kırşalğan	dīş-dīş, erez-erez	çiş, puçulma	zubçik, zazubrina
fe'l-ätvàr , ḫarakter	tabiğat', ḫolık	hāsiyet, gılık	mücäz, ḫulk	natura, ḫarakter
ticàrät, sävdà-sàtık	satu, sävdä	sövdā	ticärät, soda-setık	torgóvl'a, kommertsiya
ticàriy	sävdägä bäyli	sövdā	ticariy	torgóvıy
iç terlämä	tif	garın garahassalığı	içki kezik	brüşnóy tif
tepkili terlämä	tif	ōrğün, ŏrğün garahassalığı	tärlimä kezik	sıpnóy tif

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tik	tik	tartışıv, tik	tartuv	nerv tartışı (bet, kol)
tiksinmek	diksinmäk	yiräniv, sirkäniv	tiksinüv, jerkenüv	ciyirkenǖ
tiksinti	diksinmä	yiräniv	jerkenüv	ciyirkenǖ
tik tak	tak-tuk	tik-tak	tik-tik	tik-tuk
tilki	tülkü	tölkö	tülki	tülkü
timsah	timsah	krokodil	krokodil	krokodil
tipi	gar fırtınası, tüfan	buran, öyörmä	boran, burkasın	borōn-çapkın
tire	tire, defis	tire, defis	sızıkşa	sızıkça, defis
tir tir	tir-tir	dir-dir	dir-dir	kalç-kalç
tiryāki	tiryäki	yäni-täni minän birilgän	ävesşil, kumarpaz	kumarkeç
tişört	idman köynäyi	futbolka, mayka	jeŋsiz sport köylegi	sport köynögü
titiz	sofi	talapsan	talğağış	talaptū
titremek	titrämäk	dirildäv	titirev, dirildev	titirō̄
titreşim	titrämä	vibratsiya	titirev, diril (dev)	titirō̄
tiz (ses)	zil (säs)	näzik tavış	jiŋişke davıs, basım ün	şıŋğırağan dobuş
tohum	toḫum	börtök, orlok	dän, tukım, urık	uruk, tukum
tok	toḫ	tuk	tok	tok

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
et tàrtişiş (käsällik)	tartışu, tik	çekme, titreme	gildiŋ	tik
icirğanmàk, cirkänmàk	ciränü, çirkänü	yiğrenmek	jirkänmäk	çuvstvovat' otvraşçeniye; brezgovat'
icirğaniş, cirkäniş	ciränü, näfrät	yiğrenç	jirkiniş	otvraşçeniye
çık-çık	tik-tak	tık-tık	tik tak	hȷód, çasóv
tülki	tölki	tilki	tülkä	lisa
timsàh	krokodil	krokodil	timsah	krokodil
boràn	buran, öyirmä	sırğın, gay, tupān	suvurğan, buran, kuyun	v'yuga, purga, metel'
tire, defis	tire, defis	tire, defis	sizıkçä	tire, defis
dir-dir	dir-dir	titir-titir	tipir-tipir	drojm'a drojat'
bängi tabiät, kattık berilgän, àdätlängän	canı-täni bilän birilgän	hövesceŋ	işkıvaz, häväskär	strastnıy lübitel' çegó-l.
sport köylägi	futbolka, mayka	futbolka, sport köyneği	mayka, tügmisiz tokuma köynäk	sportivnaya rubaşka; futbolka
talabçän, inçık	taläpçän	talapkār	incık, täläpçan	vzıskatel'nıy
titrämàk	dirildäv	titremek	titrimäk	tr'astis', drojat'
titräş	vibratsiya	vibratsiya, titreme	titräş	vibratsiya
ingiçkä àvàz	näzik tavış	İnçe ses	inçikä avaz	vısókiy
uruğ	börtik, orlık	tohum	uruk	sem'a, semeçko, zernó
tok	tuk	dok	tok	sıtıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
toka (kayış vb. için)	togga	taralğı, ilmäk	toğa, ayılbas	toğō
toka (el sıkışma)	äl sıhma	kul kısışıv	kol alısuv	kol karmaşū
tokalaşmak	salamlaşarkän äl sıhma	kullarzı kısıv	kol alısuv	kol karmaşıp uçuraşū
tokat	şapalag	yaŋakka (sikägä) huğıv	şapalak	şapalak
tokatlamak	şapalaglamag	yaŋakka huğıp yibäriv	jağasınan tartuv	çapalaktō
tok gözlü	gözü toh	asküz tügil, kiŋ künjilli	saraŋ emes, közi tok	tok könjül
tokmak (ağaç)	tohmag	şaltırmak, şakıldavık	tokpak	tokmok
tokmak (kapılarda)	gapı zängi	tukmak, timir şakıldatkıs (kapkada)	esik kakkış	eşik kakkıç
tok sözlü	heç bir şeydän çäkinmädän danışan	yözgä bärip äytivsi	kaltkısız, tuvraşıl	tūra sözdū
tolerans	dözüm	tüzimlilik, sıdamlılık	tözimdilik şıdamdılık	çıdamdūluk
tolga	däbilgä, dämir papag, şlem	kaska	dulığa	tulğa
tomar	top, topa	törgäk, törölgän kağız	burma bulama (kağaz)	tüyün, taŋğak
tombul	tombul	himiz, tulı	semiz	toluk, semiz
tomruk	tir, şalban	büränä	börene	ustun
tomurcuk	tumurcug	börö, kösök	bürşik	büçür, boçok

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
toka	präşki, ayıl	toka	taralğa	pr'ajka
kol kısişiş	kul kısışu	el gısışma	kol kısış	pojatiye ruki
kol kısişmàk	kullarnı kısu	el gısışmak	kol kısmak	jat' (pojimat') drugu ruki
şäpälàk	yaŋakka (çikägä) suğu	şarpık	şapilak, kaçat	poşçöçina, opleuha
şäpälàklämàk	yaŋakka suğıp cibärü	şarpık çalmak	şapilak urmak, kaçatlimak	dat' poşçöçinu
közi tok	aç küz bulmağan, kiŋ künjilli	dokmāde	közi tok	nejadnıy; dovól'stvuyuşçiys'a malım
tokmàk	şaltırmak, şakıldavık	tokmak	tokmak	kolot uşka
eşikni takıllätgiç	timir şakıldatkıç (kapkada)	caŋ	tokuldak	metalliçeskiy predmet u dveri (vmesto zvonka)
ràstgöy, toğrisöz	yözgä bärip äytüçi	yüz görmezek	toğri, oçuk sözlük	otkrovennıy, pr'amoy
säbr-tàkatlilik, tözimlilik	tüzimlilik, çıdamlılık	çıdamlılık, dözümlilik	çidamlık	terpimost'
dubulğa	kaska	şlem, kaska	tömür kalpak	şlem, kaska
oräm, bàğläm	törgäk, törilgän kâğaz'	düyrlenen (togalanan) kāğız	türtäk, tenik	svitók, svörtok
tolä, semiz	simiz, tulı	semiz	toluk, semiz	pólnıy
ĥarı, yàğàç	büränä	pürs, toğalak ağaç	tom yagaç, kötäk	brevnó, çurban
kürtäk	böri	pıntık	biŋ	póçka

TÜRKIYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tonton	sevimli ihtiyar	matur kartayğan insan	jılı şuraylı aksakal	salabattū, süykümdū (kişi)
top	top	tup	dop	top
top (silâh)	top	puşka	zeŋbirek; top	zambirek
top (kumaş vb.)	top	törgäk (materiya)	oramalı mata, ruvlon	türgök
topaç	fırfıra, fırlanğıc	öyörsäk, zırıldavık	zırıldavık	çimirik
topal	topal, aḫsag	akhak, satan	aksak	aksak
toparlak	yuvarlag	tügäräk	domalak, döŋgelek	toğolok
toparlamak	toparlamag	tärtipläv	tärtipke keltirüv	tartipke keltirū
toplam	mäcmu, yekûn	tuplam, döyöm summa	soma	dūŋ, top, bütün
toplama (mat.)	toplama	kuşıv	kosuv	koşū
toplamak	toplamag	tuplav, yıyıv	toptav, jıynav	toptō, çoğultū
toplantı	yığıncag	yıyılış	jıynalıs, jıyın	çoğuluş, cıyın
toplu (bir arada)	toplu	bir urınğa tuplanğan kişilär	toptalğan, jıynalğan	toptū, coğulğan
toplu iğne	sancag	bir başı tügäräk inä	tüyreviş	tōnöç
topluluk	camaat, cämiyyät	obşçina	kavım	kōm, camāt

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
moysäfid	matur kartayğan insan	peşeneli garrı	yekımlık ķeri adäm	priyatnıy pojiloy çelovek
top, kàptàk	tup	top, pökgi	top, ponzäk	m'aç
top	puşka	top	top, zämbiräk	puşka
top	törgäk (materiya)	top	top	rulón
bizbizäk, pirildàk	bötirgiç, bötirçik	volçok	pildirğuç	volçók
àksàk	aksak, çatan	ağsak	toko(r)	hromóy
dumälàk	tügäräk	toğalak, teğelek	dügläk, domulak	kruglıy predmet
tärtibgä keltirmàk, yiğıştirmàk	tärtipläv	tertīplemek	tärtipkä salmak	navodit' por'adok, privodit' v por'adok
cämi, cäm	tuplam, ğomüm summa	cemi	cäm'i	summa
koşuv	kuşu	goşmak	koşuş	slojeniye
toplämàk	tuplau, cıyu	toplamak, cemlemek	toplimak, jığmak	sobirat'
mäclis, yiğıliş	cıyılış	yığnak	jiğin	sobraniye; zasedaniye; soveşçaniye
toplängän, yiğılgän	bir urınğa tuplanğan kişilär	topar, toplum	toplanğan, jiğilğan	sobrannıy (v odnom meste)
toğnäğıç, bàşli ignä	bir başı tügäräk inä	temençe, inne	başlik jinnä, bulavka	bulavka
cämàät, kişilär todäsi	obşçina	cemāğat, topar	camaät	obşçina

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
toplum	cämiyyät	yämğıyät	koğam	kōm, camāt
toplumsal	ictimai	ijtimağı	koğamdık	kōmduk
toprak	torpag	tuprak	toprak, jer	cer, topurak
toptan	topdan	kümärtäläp, tulayım	tolayım, birjolata	dün̨
topuk	topug	tubık, üksä	tobık	soğonçok
topuz	toppuz, ämud	sukmar (koral törö)	şokpar	çokmor
top yekûn	umumi, hamı	döyöm, total'	jalpı	şıpıra-şakşak, capa tırmak
torba	torba	tok, torba	dorba	kap; torbo
torna	torna	kırıv stanoğı	tokar' stanogi	tokar aspabı
tornavida	vintaçan, vintburan	borğos, otvörtka	buravış	burama açkıç
torpil (arka)	arḫa, kömäk, havadar	yaklavsı, tayanıs	kamkorşı, süyevşi	cölök-tayak
tortu	torta, çöküntü, hȳlt	ultırma, harkındı	tunba; torta	tunma
torun	nävä	yeyän, yiyänsär	nemere	nebere
tos (vurmak)	buynuzlama, källä vurma	höẓöv	süzüv	süzū
toslamak	källä vurmag, buynuzlamag	höẓöv	süzüv	süzū
tost	sağlıg, tost	rizık törö	samsa türi	samsa türü
tosun	burug	bisilgän tana	ögiz	ögüz

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
cämiyät	cämğıyät'	cemğıyet	cämiyät	obşçestvo
ictimàiy	ictimağıy	cemğıyetçilik	ictimaiy	obşçestvennıy
tupràk	tufrak	toprak	toprak,	zeml'a
kötärä, ülgürci	küpläp, kümärtäläp	lomay, tutuşlayın	dön, kötürä	optom
topık; tàvàn	tubık; ükçä	topuk; ökce	topuk, tapan	şçikolotka, p'atka
çokmàr	çukmar, kistän	serdesse	çokmar, topuz, tohmak	palitsa, bulava
àmmäviy, yälpi	döyim, total'	hemmesi birden, ählumūmı	umumän, hämmisi bolup	total'no
torvä	kapçık, tok, torba	halta, tōrba	torva, mişkap	meşok; torba
tokar stanogi	kıru stanoğı	tokar stanoğı	tokarlık stanok	tokarnıy stanok
otverkä	(sörip) borğıç, otvörtka	otvyortka	burğuç	otvörtka
hàmiy, àrka	yaklauçı, tayanıç	arkadayanç, arka tutucı	arka, hami	pokrovitel', "ruka"
çökindi, tortä	utırma, utırım, yuşkın	çöküntdi, lödere	dur, tınma	osadok, otstoy
nevärä, näbirä	onık	ağtık	näwrä	vnuk; vnuçka
süziş	sözü	süsme	üsüş	bodaniye
süzmàk	sözü	süsmek	üsmäk	bodat'
sàmsäning bir türi	rizık töri	tāba	samsa türi	tost
biçilgän tana	piçilgän tana	biçilen göle	piçilgän topak	kastrirovannıy bıçok

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
toy (acemi)	täcrübäsiz, naşı	täjribähiz	täjriybesiz	tacırıybasız
toz	toz	sañ, tuzan	toz	çañ, toz
toz pembe (görmek)	här şeyi yahşı körmäk	matur töstä ginä (küriv)	akşıl kızğılt	cakşı körü
toz şeker	şäkär tozu	kom şäkär, pesok	kum şeker	şeker, kum şeker
töhmet	töhmät	yala yağıv	ayıptav, küdik	calā; şektenü
tökezlemek	büdrämäk, ayağı dolaşmag	hörönöv, abınıv	sürinüv	müdürülü
töre	ādät	yola, ğäzät	ädet-ğurıp	ürp-adat, adat
tören	täntänä, şadlıg	tantana, bayram	saltanat, mereke	mayram, şañ
törpü	mişar, suvand, törpü	igäv	egev, türpi	ögö
törpülemek	mişarlamag	igävläv	türpilev, egev	ögölö
tövbe	tövbä	täwbä	täwbe	toba
trafik	yol häräkäti	transport häräkäti (yulda)	kölik (transport) ağımı	col kıymılı
trahom	traḫoma	traḫoma	basır	trahoma
trampet	baraban	baraban	baraban	baraban
transfer	keçmä, keçid, keçiş	küsiv (sportta)	ötkel, ötüv	ötkȫl
tren	gatar	poezd	poyezd, otarba	poyuz
tualet	tualet	ayak yulı, yomoş yulı, tualet	äjetḫana, däretḫana	dāratkana

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mäläkäsiz, täcribäsiz	täcribäsiz	tecrībesiz	täcribisiz	neopıtnıy, neznayuşçiy
çäng, tozàn	çaŋ, tuzan	tozan	toz, tozğan	pıl'
yahşi deb (karamàk)	matur töstä ginä (kürü)	gülāla-güllük	yahşi däp körmäk	svetlorozovo
şäkär	kom şikär, pesok	gumşeker	kum şekär	saharnıy pesok
äybläş	yala yağu	töhmet	eyipläş	podozreniye, obvineniye
kàkılib ketmàk	sörinü, abınu	büdremek	putlaşmak	spotıkat's'a
àdät, urf-àdät	yola, ğadät	adāt, dāp	adät, ürp-adät	obıçai, nravı
tăntänä	tantana, bäyräm	dabara	täntänä	torjestvo
egàv	igäv	īğe, törpi	ekäk	napilok; napil'nik
egàvlämàk	igävläv	īğelemek, törpülemek	egilimäk	opilivat'
tävbä	tävbä	tōba	tova	raskayaniye, pokayaniye
yol häräkäti	transport häräkäti (yulda)	yōl hereketi	yol härikiti	dvijeniye (transporta)
traḫoma	traḫoma	trahoma	traḫom	traḫoma
bäräbän	baraban	deprek	dumbak	baraban
ötiş, köçiş	küçü (sportta)	geçiş	ötüş	pereḫod
poyezd	poezd	ōtlı, poyezd	poyezd	poyezd
ḫàcäthànä	ayak yulı, yomış yulı, tualet	hācathāna, tualet	hacäthana, tualet	tualet

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tūfan	tufan	tufan	topan, taskın	taşkın
tufeylī	tüfeyli	äräm tamak, yalağay	aram tamak, masıl	aram tamak
tuğla	kärpic	kirbis	kirpiş	kış
tuhaf	ġäriba, tääccüblü	ğäẕättän tış (kişi, häl)	taŋkalarlık	taŋ kaltırarlık
tuhāfiye	ḫırdavat, galanterzeya	galantereya	uvak-tüyek savdası	mayda-baçek, galantereya
tulum	tulug	murtay, turhık	şanaş, süyretpe	çanaç
tulum (elbise türü)	kombinezon	kombinezon	tutas beşpent-şalbar	tuyuk kiyim
tulumba	nasos	nasos	sorğış, nasos	sorğuç, celdetkiç, nasos
tunç	tunc	bronza	kola	kolo
tura	oryol(pul üçün)	tiyindiŋ (aksanıŋ) börköt yağı	"bürkit" (tiyin beti)	tıyındın ters beti
turfanda	faraş	irtä ölgörgän yäşilsä	erte bisetin ösimdik	erte bışūçu
turna	durna	torna	tırna	turna
turp	turp	torma	turın, şomır	türp
turşu	turşu	tozlanğan aşamlık	turşı, tuzdı tağam	tuzdō
turuncu	narıncı, turuncu	kızğılt harı, äflisun töslö	kızğılt sarı	toksarı, kızğıl sarı
turunç	narınc, turunc	äflisun (apel'sin) törö	aşşı apel'sin	apelsindin türü

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tofán	tufan	sil, dāşğın	kıyan, taşkın	potop
tekinhọr	äräm tamak	muğthōr, yol yağısı	haram tamak, täyartap	parazit; prihḭebatel'
ğışt	kirpiç	kerpiç	hḭş	kirpiç
ğaläti, äcib, kızık	ğadättän tış (kişi, hḭäl)	gen, tāsin	ğälitä, pävkuladdä	çudnoy, strannıy
ättàrlik màlläri	galantereya	galantereya	uşşak-çüşäk mallar, galantereya	galantereya
teri torvä	saba, tursık	tulum, meşik	tulum	burdük
càmäkàr	kombinezon	kombinezon	kombinezon	kombinezon
näsos	nasos	nasos	nasos	nasos
bronza	bronza	bürünç	tunç, bronza	bronza
tängäning teskäri tàmàni	tiyinniṇ (akçanıṇ) börkit yağı	köpüğiṇ arka tarapı	tiyinniṇ (täṇgäniṇ) tätür täripi	"oröl" (dl'a monetı)
yängi, tàzä (mevä vb.)	irtä ölgirgän yäşilçä	īr bişer	birinçi (yeṇj) köktat	raniy
turnä	torna	durna	turna	juravl'
turp	torma	turp	turp, çamğur	red'ka; redis
tuzlängän säbzävàtlär	tozlanğan aşamlık	turşı	tuzğa çilinğan köktat	solen'ya
tok sarık	kızğılt sarı, äflisun tösli	nārınç, māmişi	kızğuç-serık	oranjevıy
apelsinning bir türi (nàrdàn)	äflisun (apel'sin) töri	lomeranets (apelsiniṇ bir görnüşi)	tsitruslarnıṇ bir türi	pomeranets

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tuş (piyano vb. için)	toḫmagcıg, klaviş	basmak, til, klaviş(a)	klaviş(a)	til, klaviş
tuş (güreşte)	güläşdä kürayi yerä däyma, basılma	salkan halıv	javırını jerge tiygizüv	dalısın tiygizū
tutam	tutam	simtim	tutam	çımçım
tutanak	akt	akt, dokument	akt, kujat	akt
tutarlı	sābit, tutarlı	totoroklo, bir hüzli	turaktı, bir kalıptı	bir sözdū, turuktū
tutkal	yapışgan	yilim, kley	jelim	celim
tutku	ehtiraslı, şövġlü, häväsli	näpsi, köslö tiläk, ıntılış	kumarlık	küçtū kumar
tutmak (el ile)	tutmag	totov	tutuv, ustav	karmō, tutū
tutmak (yakalamak)	tutmag, yaḫalamag	yakalav, totov, iläktiriv	tutuv, ustav	cakalō
tutmak (taraftarlık)	tutmag, täräfdar olmag, müdafiä etmäk	taraftar bulıv, yaklav	koldav, korğav	bir tarapka can tartū
tutsak	dustag, äsir	äsir, totkon	tutkın	tutkun
tutturmak (ısrar)	daim täkrar etmäk	nıkıv, kabatlav, tukıv	kaytalav	kaytalap aytū
tutucu	mühafizäkâr, konservator	iski karaşlı, konservator	kertartpa	eski köz karaştağı, konservator

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
klaviş	töymä, til, klaviş(a)	klaviş	klaviş	klaviş, klavişa
yelkäsini yergä tegiziş	çalkan salu	tuşe	tuşe	tuşe
tutäm	çimitim	çāvuş, pışırdı	tutam	şçepot', şçepótka
äkt tuziş	akt, dokument	akt, dokument	akt, höccät	akt
bir sözli	totırıklı, bir süzli	durnuklı, bir sözli	turaklık	postoyannıy, çestnıy
yelim, kley	cilim, kley	yelim	yelim, şilim	kley, kleystr
ehtirás, häväs, istäk	näpsi, köçli tiläk, omtılış	ulı höves, güýçli isleg	ihtiras, häväs	strastnoye (neodolimoye) jelaniye
tutmàk, uşlämàk	totu	tutmak	tutmak	derjat'
tutmàk, uşlämàk	yakalau, totu, iläktirü	tutmak, ele salmak	tutmak	hvatat'
täräfdàr bolmàk, kollämàk	taraftar bulu, yaklau	goldamak, tarapını tutmak	tutmak, täräptar bolmak	podderjivat', zaşçişçat'
äsir, tutkun	äsir, totkın	yesir	tutkun, äsir	plennıy
täkràr-täkràr sözlämàk	tuku, kat-kat äytü, kabatlau	gayta-gayta aytmak	täkrar-täkrar sözlimäk	tverdit'
konservator, mutäässib	iski karaşlı, konservator	konservator	konservator	konservator

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tutuklamak	tutmag, häbs etmäk	totov, kulğa alıv, arest halıv	tutkınğa aluv, ustav, kamav	kamō
tutuklu	dustag edilmiş, häbs edilmiş	totolğan, kulğa alınğan	tutkındı, ustalğan, kamalğan	kamalğan
tutum (tavır)	häräkät tärzi, davranış	üz-üzin totoşo, kılık	öz-özin ustav, minez-kulkı	cürüm-turum
tutumlu	ġänaätcil, tutumlu	haksıl, yıynaksal	ünemşil	ünömçül
tuz	duz	toz	tuz	tuz
tuzak	tälä, duzag	tozak, kapkan	tuzak	tuzak
tüccar	tüccar	savzagär	savdager	sōdager
tüfek	tüfäng	mıltık	mıltık	mıltık, mıntık
tükenmek	tükänmäk	bötöv, tamamlanıv	tavsıluv, tügesüv	bütū, tügönū
tükenmez	diyircäkli avtomat ġäläm	şarikli avtoruçka	şarikti kalam	şarik kalem
tüketici	istehlakçı	hatıp alıvsı, potrebitel'	tutınuvşı	kerektōçü
tüketim	istehlak, istehlak etmä	kullanıv, totonov	tutınuv	kerektō
tüketmek	tükätmäk, gurtarmag	bötöröv, tamamlav	bitirüv, tavısuv	tügötū
tükürmek	tüpürmäk	tökörөv	tükirüv	tükürū
tükürük	tüpürük, tüpürcäk	tökörök	tükirik	tükürük
tül	tül	hiräk kisäyä, siltär, tül'	seldir kezdeme	tereze parda, tor

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kamämàk, kamàkka àlmàk	totu, kulğa alu, arest salu	tutmak, tussağ etmek	kamimak, solumak	arestovıvat'
mähbus, kamälgän	totılğan, kulğa alınğan	tutulan, tussağ edilen	mahbus, kamakka elinğan	arestovannıy
tutum	üz-üzin totışı, ḫolık	özünj alıp barış	özini tutuş, menjş-turuş	povedeniye, liniya povedeniya
tecämkàr	sakçıl, bäräkätçil	tığşıtlı, ayavlı	pişşik, tecäydiğan	ekonomnıy, berejlivıy
tuz	toz	duz	tuz	sol'
tuzàk	tozak, kapkan	duzak	tozak	lovuşka
sävdàgär, ticàrätçi	sävdägär	sövdägär	tüccar, sodigär	kupets, kommersant
miltık	mıltık	tüpeŋ	miltık	ruj'yo, vintovka
tügämàk, bitmàk	bitü, tämamlanu	tükenmek, gutarmak	tügimäk	konçat's'a; iss'akat'
şarikli ruçka	şarikli avtoruçka	şarıkli ruçka	şarik ḳälimi	şarikovaya avtoruçka
istemàlçi	satıp aluçı, potrebitel'	alıcı, sarp edici	istimal kılguçi	potrebitel'
istemàl, istemàl kılış	kullanu, totınu	sarp ediş	istimal kılış	potrebleniye
tügätmàk, bitirmàk	bitirü, tämamlau	tüketmek, gutarmak	tügätmäk	konçit'; işçerpat'
tüpürmàk	tökirü	tüykürmek	tükärmäk	plevat'
tüpürik	tökirik	tüykülik	tükürük	plevok
tokımä, häfif tokıma	siräk kiseyä, çiltär, tül'	tor tutı, tyul	tor, neppiz tor, tül'	tül'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tülbent	tülbänd	batist (tukıma)	bötes	batis
tüm	hamı, bütün	bötön, totoş	bäri, bütin	büt, bütün
tümleç (gramer)	tamamlıg	tultırıvsı (tamamlık)	kosımşa	toluktōç
tümsek	täpäcik, gabarcıg	tüŋgäk, kalkıv yir, kalkıvlık	dön, döŋes, tömpeşik	döŋgök
tüp	kolba	kolba	şını savıt	kolba
tür	növ, cins, tärz	tör, tarmak	tür	tür
türbe	türbä	törbä, käşänä	mazar, keşene	kümböz
türedi	bambılı	ırğımbay, ırğandak	kurkevde, mansapkumar	çığān söröy
türemek	törämäk	bulıv, tıvıv, kilip sığıv	şığuv (tegi), payda boluv	payda bolū
türev (gramer)	töräma, ämälä gälmä	yahalma	tuvındı	söz casōçu
türkü	mahnı	ḫalk yırı	türki (türik ḫalık äni)	eldik ır, türkü
türlü	müḫtälif	törlö, här törlö	türli	türdū, arkıl
tütmek	tüstülämäk	tötön sığıv	tütindev, tütev, bıksuv	tütō
tütsü	tüstülätmä	tötätiv, tötäsläv	tütindev	tütötū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
batis	batist (tukıma)	batist (yūka nah matā)	bätis	batist, nansuk, gaz
bütün, hämmä	bötin, totış	bütīn, hemme, āhli	pütün	vse, vsö
toldiruvçi	tämamlık (tutıruçı)	dōldurğıç	tolturğuçi	dopolneniye
döng	tüŋgäk, kalkıv yir	tümmek	ör, döŋçük	bugorok, koçka
kolba	kolba	kolba	kolba	kolba
tür	tör, tarmak	görnüş, hīl	tür	vid, poroda; sort; janr
mabärä	törbä, käşänä	mazār, mavzoley	türbä, mazar	usıpal'nitsa, grobnitsa, mavzoley
tosätdän päydà bolgän	sänäktän köräk bulğan kişi	öŋe sokcarılyān ādam	tuyuksiz payda bolğan	vıskoçka
paydà bolmàk, kelib çıkmàk	bulu, tuu, kilip çığu	döremek	törälmäk	proishǰodit', voznikat'
yäsàvçi	yasalma	yasama	törälgän, hasil	proizvodnıy
türki (ǰalk koşiğı)	ǰalık cırı	halk aydımı	nahşa, koça nahşisi	türkü (narodnaya pesn'a)
türli, här hǰil	törli, här törli	dürli	türlük	raznıy, raznoobraznıy, razliçnıy
tütämàk, tütün çıkmàk	tötin çığu	tütemek	islaşmak, tütün çıkmak	dımit', napoln'at', dımom
tütätiş	ıslau, tötäsläv	tüsseletme	islaş	okurivaniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
tütün	tütün	tabak	temeki	tameki
tüy	pärğu, tiftik, zärif tük	mamık, dibit	tübit, mamık	tük
tüymek	gaçmag, yayınmag	hızıv, tayıv, hıpırtıv	tayuv, kaşuv	kaçū
tüzük	nizamnamä	ustav, nizam	jarğı	cobo, ustav

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tämäki	tabak	temmāki	tamaka, tütün	tabak
pät, tük	mamık, dibit	tüy, per	tük, tivin	puh; puşók
cüftäkni ràstlämàk, kàçmàk	sızu, tayu, sıpırtu	gaçmak	taymak	sbejat', udrat', uliznut'
tüzük, ustav, nizàm	ustav	ustav	ustav, nizamname	ustav

U

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ucuz	ucuz	arzan, oshoz	arzan	arzan
ucuzlamak	ucuzlaşmag	oshozlanıv, arzanlanıv	arzandav	arzandō
uç	uc	os, sit	uş(ı)	uç
uçak	täyyarä	samolöt, oskos	samolyot	uçak, samolyot
uçan dāire	uçan boşgab	osovsı tarelka	uşatın tarelke	uçma tabak
uçarı	pozğun	töphöz, arka höyäkhiz	dırduv	cürdȫk, cürȫnȫk
uçkur	tuman bağı	injirbav, şnur	bav	bō, ıçkır
uçmak	uçmag	osov	uşuv	uçū
uçuk (tıp)	gabarcıg, uçug	küpertki, sabırtkan urın	uşık	uçuk
uçurtma	çärpäläng	kağız osorğos	batpıravık	batparek
uçurum	uçurum	töpköl, upkın	tunğıyık, şınjırav	tunğuyuk, cerkuy
ufak	ufag	vak bäläkäy	uvak	kiçinekey, mayda
ufalamak	hjırdalamag, parçalamag, ufaglamag	vaklav ontav	uvatuv	maydalō
ufalmak	kiçilmäk	bäläkäyläniv, vaklanıv, kisiräyiv	uvaktaluv, kişireyüv	kiçireyū
ufuk	üfüġ	ofok	kökjiyek	kıyır

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ärzàn	arzan, oçsız	arzān	ärzän	deşöviy, nedorogóy
ärzànlämàk	oçsızlanu, arzanlanu	arzānlamak	ärzänlimäk, narhj päsäymäk	deşevet'
uç	oç, çit	ūç	uç	ostriyo, zooströnniy konets
uçkıç, täyyàrä	samolöt, oçkıç	samolyot, uçar	samolyot	samolöt
uçär likàpçä	oçuçı tarelka	uçyān tarelka	uçuş tähşä	letayuşçaya tarelka
betäyin, därbädär, uçär	töpsiz, arka söyäksiz	calatay	tamaşihor	besputniy, razgul'niy
bàğ	niçkä bau, şnur	uçğur	bokuç, bokkuç	gaşnik, şnurók
uçmàk	oçu	uçmak	uçmak	letat'
uçuk	kabarçık	uçuk	uçuğ	voldır na gubah ot lihoradki
värräk, värväräk	oçırğıç (kägaz'dän)	bātbörek	lägläk	vozduşniy zmey
cärlik, çukurlik	upkın, çonğıl, toba	uçut, uçurım	tik yar	própast', bezdna
kiçik, mäydä	vak, bäläki	kiçi, mayda, ovnuk	uşşak, kiçik	malen'kiy, nebol'şoy
mäydälämàk	vaklau, vaklandıru	maydalamak, ovnatmak	uşşaklimak	razmel'çat', drobit'
kiçräymàk	bäläkäylänü, vaklanu, kiçräyü	kiçelmek, maydalanmak, ovnamak	uşşaklaşmak	stanovit's'a men'şe (mel'çe)
ufk	ofık	gözyetim	upuk	neboskłón; gorizónt

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
uğrak	daimi dayanacag yer	öyköm (törköm) urını	(ünemi) kezdesetin jer	dayıma toktōçu cay
uğramak	uğramag	urav, urap kiliv	soğa ketüv	bir paska kire kalū
uğraş	mücādilä	köräş (iv)	talas, küres	küröş
uğraşmak	uğraşmag	nık tırışıv	köp jumus istev, tırısuv	köp iştō̄
uğuldamak	uğuldamag	avıldav, ulav	güvildev, üvildev	ulū
uğultu	uğultu	yil ulavı	güvlev	kürüldō̄
uğur	uğur	ırım, yurav	ırım, belgi, ayan	ırım-cırım
uğurlamak	yola salmag	ozatıv	şığarıp saluv	uzatū
ukalâ	özünü ağıllı, āğil sayan	akıl hatıvsı, akıllı baş	esti, dana	mamadana
ukde	düyün, därd	ükiniv hjsi, borsolov	oyımdav	buşayman bolū
ulamak	älavä etmäk, birläşdirmäk	kuşıv	katuv, kosuv	ulō
ulaşım	älaġä, rābitä	transportta bäyläniş saraları	baylanıs	baylanış karacatı
ulaşmak	çatmag, yetişmäk, äldä etmäk	irişiv, ölgäşiv	jetüv	cetū̄
ulu	ulu	olo, böyök	ulı	ulū, biyik
ulumak	ulamag	ulav	uluv	ulū
ulu orta	lazımınca fikirläşmädän	uylamaysa	oylanılmağan, baykamastan	oylonboston

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tez-tez bàrilädigän cày, toḫtäb ötilädigän yer	cıyılu (tuplanu) urını	köp barılyān yer	köp baridiğan jay	mesto postoyannoy ostanóvki (vstreçi)
kàlmàk, toḫtäb turmàk	urau, urap kilü	girip çıkmak	tez berip kälmäk	zaḫodit' nenadólgo
küräş	köräş(ü)	göreş(iş)	küräş	bor'ba (za çto-l. vo im'a çego-l.)
mäşğul bolmàk, şuğullänmàk	nık tırışu	köp İş edinmek	tirişmäk, küräşmäk	mnogo rabotat' (trudit's'a) nad çem
ğuvillämàk	ulav	şuvlamak, şuvvuldamak	güvüllimäk	vıt' (o vetre)
ğuvilläş	cil ulavı	şuvvuldı	güvüldäş	gudeniye
ḫàsiyät	ırım, yurau	nışān, alāmat	nişan, alamät	znak, primeta
küzätmàk	ozatu	uğratmak	uzatmak	provojat'
mähmädànä	akıl satuçı, akıllı baş	akıldār, dāna	mämädanä	umnik, mudrets
ärmàn	ükinü ḫjsi, borçılu	gayğı, dert	eçiniş, puşayman kılış	perejivaniye
ulamàk, koşmàk	kuşu	uzaltmak	ulimak	dobavl'at', soyedin'at'
transport älàkasi	transportta bäyläniş çaraları	transport ārağatnaşığı	näḳliyät	kommunikatsiya, soobşçeniye
yetmàk	irişü, ölgäşü	yetmek	ulaşmak, yätmäk	dostigat'
uluğ, büyük	olı, biyik	ulı	uluğ, uluğvar	velikiy
ulimàk	ulau	ūvlamak	holimak	vıt', zavıvat'
oylämäsdän	uylamıyça	ōylanışıksız	oylanmay (sözlimäk)	neobdumanno

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ulus	millät	millät	ult, ulıs	ulut, ulus
ulusal	milli	milli	ulttık	uluttuk
uluslararası	millätlärarası	millätlär arahı	halıkaralık	el aralık
ulvī	ülvi	biyik, mökätdäs	biyik, sävletti	biyik, ulū
umacı	cin, gulyabāni, ḫortdan	bapak, bökäy, bokay	kubıjık, babay	bō
umde	ümdä	(töp) printsip	negizgi ustarnar(ım), printsip	prinsip
ummak	ummag	ömöt itiv, ışanıv, ömötläniv	ümittenüv, senüv	ümüt kılū
umūmī	ümumi	döyöm, ğömumi, urtak	jalpı, ortak	calpı
umūmiyetle	ümumiyyätlä	ğömümän	jalpı	calpısınan
umursamak	maraglanmag	kızıkhınıv, ähämiyät (ihtibar) biriv (itiv)	könjil bölüv	közgö ilū
umut	ümid	ömöt	ümit	ümüt
un	un	on	un	un
unsur	ünsür, element	element	bölşek, element	bölük konu (tema)
unutkan	unutgan, huşsuz	onotovsan, hätirhiz	umıtşak	unutçāk
unutmak	unutmag	onotov, istän sığarıv	umıtuv	unutū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
millät	millät	millet	millät	natsiya
milliy	milli	milli	milliy	natsional'nıy
millätlärärà	millätlär arası	halkāra	millätlär ara	mejdunaródnıy
büyük	biyik; mökatdäs	beyik, uly	kötüränkü	vısókiy, vozvışennıy, blagoródnıy
böci	büki, bukäy	böce	korkatkuç	buka, straşlişçe (kotorım pugayut detey)
prinsip, äsàs	(töp) printsip	esās, printsip	asas, printsip	osnovnóy printsip
ümid kılmàk	omit itü, ışanu, ömitlänü	umīt etmek, bil bağlamak	ümit kılmak, ümitlänmäk	nadeyat's'a; rasçitıvat' na kogo-çtó
ümümiy	ğomumi, urtak	umūmı	umumiy	óbşçiy
ümümän	ğomümän	umūmān	umumän	v óbşçem, v tselom
ähämiyät bermàk, kızıkmàk	kızıksınu, ähämiyät (ihtibar) birü (itü)	üns bermek, gızıklanmak	ähmiyät bärmäk, kızıkmak	interesovat's'a, obraşçat' vnimaniye
ümid	ömit	umīt	ümit	nadejda, upovaniye
un	on	ūn	un	muka
unsur	element	düzüm, element	unsur	element
unutuvçan	onıtuçan, hätirsiz	unudağan, yātdan çıkarağan	unutkak, untuğak	zabıvçivıy
unutmàk	onıtu, istän çığaru	unutmak	untumak, unutmak	zabıt', zapam'atovat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
unvan	ad, titul, ünvan	titul, däräjä	atak, däreje	daraca
ur	yenitörämä, şiş	şiş, öpäk, koro şiş, oro	isik, ura	şişik
urgan	kämänd	arkan, boğal, boğalak	arkan	arkan
usanç	sıhıntı, üzüntü	is boşov, künjilhizlik	zerigüv, iş pısuv	zerigü, cadō
usanmak	usanmag	boşonov, künjilhizläniv, hağışlanıv	zerigüv, işi pısuv	zerigü, cadō
uslanmak	düzälmäk, islah olmag	akılğa ultırıv, akıl kiriv	jöndelüv, jönge kelüv	onjolū, akılğa kelū
uslu	itäätli, sözä bahjan, üzüyola	tınjlavsan(hüz), yıvaş, ıngay	til alğış	cōş
usta	usta	osta	usta	usta
ustura	iti ülgüc	säs bäkihi, britva	ustara	ustara
usturuplu	uyğun, münāsib, däġiġ, dürüst	tiväl, ıksım, yıynak, anık	nak, däl, anık	tak
usul	üsul, metod	ısul	täsil	usul
usulca, usul usul	yavaşca, üsulluca, yavaş-yavaş	akrın, şım, yay, yay ğına	akırın, eptep	akırın, sekin
uşak	hjdmatçi, gullugçu, nökär	hizmätkär, hizmätsi	kızmetşi, malay; iytarşı	kızmatker

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
unvàn	titul, däräcä	āt, derece	unvan	titul, zvaniye
şiş	şiş, korı şiş, kabarçık, oro	çīş	işşık	nóvoobrazovaniye, ópuhol'
ärkàn	arkan, yuan bau	urğan	arkan	arkan
zerikiş	iç poşu, yamansulau, sağış	tukātlık	zerikiş	skuka; presışçeniye
zerikmàk	poşınu, künjilsizlänü sağışlanu	tukātlanmak	zerikmäk, içi puşmak	ispıtıvat' skuku; skuçat'
akli kırmàk, esi kirmàk	akılğa utıru, akıl kirü	akılına aylanmak	ekılğa kirmäk	ispravit's'a; obrazumit's'a
esli, àdàbli, yuvàş	(süz) tınjlauçan, yuaş, kündäm	yuvaş, gulak asıcı	tärtiplik, itaätçän, mulayim	posluşnıy
ustä	osta	ussa	usta	master
ustärä	çäç päkisi, britva	pāki	ustura	opasnaya britva
tärtibli, uyğun	tögäl, ıktımat, anık, cıynak	dürs, doğrı, takīk	uyğun, munasip	tóçnıy
usul	ısul	usul	usul	metod
sekin-sekin, ästä-ästä	äkrin (akrın), saklık bilän	yuvaş, yuvaş-yuvaş	asta-asta	tihọ, ostorójno, tihọ-tihọ
hjzmätkàr	hizmätkär, hizmätçi	hızmatkār	malay; hjzmätkär	sluga, lakey

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ut	ud	küllı muzıka koralı	ut (şekti muzıkalık aspap)	ud, muzıkalık aspap
utanç	utancaglıg, abırlılıg, abır häyalılıg	oyat, gärlik, oyalsanlık	uyat, uyalşaktık	uyat
utangaç	utancag	oyalsan, oyalıvsan	uyattı	uyattū
utanmak	utanmag, häya etmäk	oyalıv	uyaluv	uyalū
utanmaz	utanmaz	oyathız, bithiz, ädäphiz	uyatsız	uyatsız
uyanık	oyanıg	uyav, yoklamavsı	oyav	oyğō
uyanmak	oyanmag	uyanıv	oyanuv	oyğonū
uyarı	ḫäbärdarlıg	iskärtiv, kisätiv	eskertüv	eskertū̄
uyarmak	ḫäbärdarlıg etmäk	iskärtü, kisätiv yahav	eskertüv	eskertū̄
uydu	peyk	yuldaş; yahalma yuldaş	serik	coldoş
uydurma, uyduruk	uydurma, uydurulmuş	uylap sıgarılğan, uydırma	oydan şığaruv	oydon çığarılğan
uydurmak	uydurmag	uylap sıgarıv	oydan şığaruv	oydon çığarū
uygar	mädäni	tsivilizatsiyäli, kul'turalı	mädeniy, mädeniyetti	madaniyattū, madaniy
uygulamak	tätbiġ etmäk	tormoşta praktık kullanıv	iske asıruv	turmuşta koldonū
uygulamalı	tätbiği, täcrübi	ämäldä	praktikalık	praktikalık, amaliy

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ud	kıllı muzıka koralı	ud (sāz gurālı)	ud	ud (strunnıy instrument)
uyät	oyat, garlik oyalçanlık	utanç	uyat	stıd, stıdlivost'
uyätçän	oyalçan, oyaluçan	utancaŋ, çekinceŋ	uyalçak, uyatçan	stıdlivıy
uyälmàk	oyalu	utanmak	uyalmak	stıdit's'a
uyätsiz, beàr, yüzsiz	oyatsız, bitsiz, ädäpsiz	utançsız	uyatsız	besstıdnıy
hüşyàr, sergäk	uyau, yoklamauçı	ūklamayān	särgäk, huşyar	bódrstvuyuşçiy
uyğànmàk	uyanu	oyanmak	oŋanmak, oyğanmak	prosıpat's'a, probujdat's'a
àgàhläntiriş	iskärtü, kisätü	duydurış	tänbih, agahlanduruş	preduprejdeniye
àgáhläntirmàk	iskärtü, kisätü yasau	duydurmak	agahlandurmak	preduprejdat'
yoldàş; sun'iy yoldàş	yuldas; yahalma yuldaş	yōldaş	hämra	sputnik
üydirmä	uylap çığarılğan, uydırma	toslama	oydurma, yalğan	vıdumka, izmışleniye
üydirmàk, tokımàk	uylap çığaru	toslamak	oylap çikarmak, yalğan eytmak	vıdumıvat', izmışl'at'
mädäniy, mädäniyätli	tsivilizatsiyäli, kul'turalı	medeniyetli, medeniyetleşen	mädini	tsivilizóvannıy; kul'turnıy
tatbık etmàḳ , ämälgä àşirmàḳ	tormışta praktik kullanu	durmuşda (praktikada) ulanmak	ämäliyättä kollanmak	primen'at' na praktike
ämäliy	ämäldä	praktiki	ämili	praktiçeskiy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
uygun	uyğun, münāsib	yaraklı, ıŋgay(lı) yätiş, yararlı	layık, tän	tūra kelgen, caraktū
uygunsuz	uygunsuz	yarakhız, unayhız, yätiş tügil	layık emes	tūra kelbegen
uyku	yuhu	yoko	uykı	uyku
uymak	uymag, uyğun olmag	yarav, okşav, barıv, tura kilıv	layık boluv, jarasuv	tūra kelū
uyruk	täbää, vätändaş	ğrajdanin, poddannıy	otandas, azamat	atūl, grajdanin
uysal	itäätli, sözä baŋan, üzüyola	tınŋlavsan, yıvaş, ıŋğay	tıŋdağış, juvas	cōş
uyuklamak	mürgülämäk	yokomhorav, oyov	kalğuv	ürgülō
uyum	uyğunlug	rızalık, kilişiv	kelisüvşilik, kelisim	makulduk
uyumak	yatmag, uyumag	yoklav	uyıktav	uktō
uyur gezer	lunatik, somnambul	ilirik, ilivhiräp yörögän	uykısızdık	tün uktabağan
uyuşmak (kol vb. için)	uyuşmag, keyläşmäk	katıv, oyov	uyuv	uyū
uyuşmak (anlaşma)	uyuşmag, yola getmäk	iyäläşiv, kilişip torov	sıyısuv	kelişū, moyun sunū
uyuşmazlık	uyuşmazlıg, ihtilaf, ziddiyyät	kapma - karşılık, kilişmävlik	arazdık, kelispevşilik	kelişpestik
uyuşturucu	narkotik	narkotik	naşa	narkotik
uyuşuk	süst, tänbäl, uyuşug	yalkav, hülpän, därthiz	salğırt, selsok	calkō, şalakı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
màs, uyğun, munàsib	yaraklı, uŋay(lı), yararlı	oŋaylı, āmatlı, mınāsīp	uyğun, munasip	podhǫod'aşçiy, sootvetstvuyuşçiy
nàmunàsib	yaraksız, uŋaysız	oŋaysız, āmatsız, yaramsız	uyğunsiz, munasip bolmiğan	nepodhǫod'aşçiy, nesootvetstvuyuşçiy
uykǫu	yokı	ūkı	uyku	són
toğri kılmàk, muvàfıḳ bolmàḳ, màs kelmàḳ	yarau, oḫşau, baru, turı kilü	lāyık bolmak, doğrı gelmek	toğri kälmäk, muvapık bolmak	sootvetstovovat', podhǫodit'
fuḳarà	ğrajdanin, poddonnıy	rāyat, tābīn	tävä, puhra	póddannıy
itàätgöy	tınǰauçan, yuas, uŋay	yuvaş, diyen edici	itaätçän, söz anǰaydiğan	posluşnıy
müdrämàḳ	yokımsırau, oyu	ırkılmek, ımızğanmak		dremat'
uyğunlik, mutänàsiblik	rizalık, kilişü	ılālaşık	ömlük, uyuşkanlık	soglasiye
uhǰämàḳ	yoklau	ūklamak	uhlimak	spat'
uykusida gäpirädigän, uykusidä kezädigän	ilirik, lunatik	lunatik	mäŋdigüç, mäŋdigäk	lunatik
uyüşmàḳ	katu, oyu	guruşmak	uyuşmak, katmak	nemet'
uyüşmàḳ , birläşmàḳ	iyäläşü, kilişip toru	oŋuşmak, ılālaşmak	uyuşmak, birläşmäk	ujivat's'a
uyüşmäslik, kelişmäslik, ihǰtilàf	kapma - karşılık, kilişmävlik	ağzālalık, oŋuşmazlık	kelişmäslik, ihǰtilap	raznoglasiye
narkotik	narkotik	neşe	uyuşturğuçi	narkótik
däŋgäsä, yälkàv	yalkau, sülpän, därtsiz	lellim, sust, govşak	sus, tänbäl	inertnıy, v'alıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
uyuz	gicişmä, gaşınma, gotur	korsañğı kısınma	kışıma	kıçıtkı, kotur
uzak	uzag	yıraq, ozak	jıraq, uzak	uzak
uzaklaşmak	uzaglaşmag	alıslaşıv, yıraklaşıv	alıstav, uzaktasuv	alıstō
uzamak	uzamag	huzılıv, ozayıv	şubatıluv, uzayuv, sozıluv	sozulū, uzarū
uzanmak	uzanmag	kul huzıv, ozaytıv; tartılıv	sozıluv, sozılıp jetüv	kol sunū
uzantı	uzadılmış	ozaytıv, ozonlaytıv ozanaytıv	uzartkış, uzartuv	ulandı(sı)
uzatmak	uzatmag	huzıv, ozaytıv	uzartuv, sozuv, tartuv	uzatū
uzay	äläm, kainat, dünya, kosmos	kosmos, ğäläm	ğarış	kosmos, küzöy
uzay gemisi	kosmik gämi	kosmik korabl'	ğarış kemesi	kosmos kemesi
uzlaşmak	uzlaşmag	kilişiv, anlaşıv	kelisüv, tüsinüşüv	kelişū, tüşünüşū
uzman	mütähässis	bilgis, hönär iyähi	maman	adis
uzun	uzun	ozon, täräşli	uzın	uzun
uzuv	üzv	ağza	müşe	müçö
uzvî	üzvi	tabiği, yahalma bulmağan	organikalık	organikalık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
kıçimä	korçangı, kıçınma	gïcilevük	kotur, kıçışkak	çesotka
uzàk	yırak, ozak	uzak	uzak, jirak	dalökiy, dal'niy
uzàkläşmàk	yıraklaşu yırağayu	uzaklaşmak	uzaklaşmak, jiraklaşımak	udal'at's'a, otdal'at's'a
uzäymàk, çözilmàk	suzılu, ozayu	süynmek, sozulmak; uzağa çekmek (iş)	sozulmak	t'anut's'a, dlit'sa; zat'agivat's'a
çozilmàk, uzänmàk	kul suzu, ozaytu; tartılu	el yetirmek, sozulmak	sozulmak, tartilmak	t'anut's'a, dot'agivat's'a
dävàm	ozaytu ozınlaytu ozınaytu	uzaltma	davam	naraşçeniye, udlineniye, otvod
uzätmàk	suzu, ozaytu	uzatmak	uzatmak, sozmak	prot'agivat', t'anut', zat'agivat'
kàinàt, fäzà	kosmos, ğaläm	kosmos, älem	kosmos, kainat	kosmos
fäzà kemäsi	kosmik korabl'	kosmos korablı	kosmos (kainat) kemisi	kosmiçeskiy korabl'
kelişmàk, bitişmàk	kilişü, anlaşu	ılälaşmak	kelişmäk, anlaşmak	prihodit' k soglasiyu
mütähassis	bilgiç, hönär iyäsi	spetsialist	mutähässis	spetsialist; znatok
uzun	ozın, täraşli	uzïn	uzun	dlinnıy
ä'zà	ağza	ağza	äza, organ	çlen, organ (tela)
üzviy	tabigıy, yasalma bulmağan	organiki	organik	organiçeskiy

Ü

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ücrā	uzaglaşdırılmış	sittägi, alıstağı, yıraklaştırılğan	şalğaydağı, alıstağı	ēn (alıs) cer
ücret	ämäk haggı, muzd, gazanc	iş hakı	tabıs, eŋbek akı	emgek akı
üç	üç	ös	üş	üç
üçgen	üçbucag	ösmöyöş	üşburış	üç burçtuk
üç kâğıtçı	leylac, gumarbaz, kartbasan	şuler, häyläläp uynavsı	köz boyavşı	köz budamaylōçu
üflemek, üfürmek	üflämäk, üfürmäk	öröv, isiv	ürlev	üylō̄
üfürük	üfürük	öröp yahav, öröv	ürlev	üylō̄
üleşmek	bölünmäk, ayırmag	büliniv, bülip sığıv	ülesüv, bölisüv	ülöşū̄, bölüşū̄
ülke	ölkä	ölkä, mämläkät	ölke	ölkö, mamleket
ülkü	ideal, gāyä	ideal, olo maksat	murat, ideal	ideal, ulū maksat
ümit	ümid	ömöt	ümit	ümüt
ümmet	ümmät	bir dindä torovsı (lar)	ümbet	ümmöt
ümmī	savadsız	bilimhiz,, nadan	savatsız	sabatsız
ün	şäräf, şan, şöhrät	mäşhürlik, ataklı bulıv	daŋk, atak	ataktūluk
ünlem (gramer)	nida	ımlık	odağay	sırdık söz
ünlü	şöhrätli, mäşhur	bildäli, tanış, ataklı	ataktı, belgili	ataktū
ünlü (gramer)	sāit	huzınkı (avaz)	davıstı	ündū̄

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
çekkä, àlis, yiràkdägi	çittägi, yıraktağı, yıraklaştırılğan	çet, gıra, çola	çät yär, uç	udalönnıy, otdalönnıy
hak, iş hakı	iş hakı	zähmet (îş) hakı	ücrät, iş hakkı	zarabotok
üç	öç	üç	üç	tri
üçburçäk	öçpoçmak	uçburçluk	üç buluŋ	treugol'nik
köz bàğlägiç	şüler, häyläläp uynauçı	āldavçı	saḫtipäz	şuler
üflämàk	örü, isü	üflemek	pülimäk	dut' (na çto)
üfläş	örip yasau, örü	üfleme	püläş	dut'yo
üläşişmàk, bölişmàk	bülinü, bülip çığu	üleşmek, pāylaşmak	bölüşmäk	delit's'a, razdelit's'a
ölkä, mämläkät	ölkä, mämläkät	ülke	ölkä, mämlikät	strana, kray
büyük ğàyä, àliy maksäd	ideal, olı maksat	ideal, beyik maksat	ali mäḫsät, ideal	ideyal
ümid	ömit	umīt	ümit	nadejda
ümmät	bir dindä toruçı (lar)	ımmat	ümmät	yedinovertsı
àmi, sävàdsiz	bilimsiz, nadan	sovatsız, kōrsovat	savatsiz	negramotnıy
şührät, atàklilik	mäşhürlik, ataklı bulu	şöhrāt, āt-ābray	şan, şöhrät, dank	slava, izvestnost'
ündàv	ımlık	ümlük	imlık söz	mejdometiye
mäşhür, atàkli	bilgili, tanış, ataklı	meşhūr, tanīmāl	atağlık, mäşhur	izvestniy, znamenitıy, proslavlennıy
ünli	suzık(avaz)	çekimli	sozuk (tavuş)	glasnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ünsiyet	ünsiyyät	yakınlık, duslık, hirdäşlik	jakındık, juvıktık, aşınalık	cakındık, ısıktık
ünsüz (gramer)	sämit	tartınkı (avaz)	davıssız	ünsüz
üremek	artmag, çoḫalmag	işäyiv, ürsiv	köbeyüv, örbüv, örşüv	töldō, törō
üretici	istehsalçı, istehsal edän	işläp sığarıvsı, yitiştirivsi	öndirüvşi, şığaruvşı, jasavşı	öndürgüç
üretim	istehsal, istehsal etmä	yitiştiriv, işläp sığarıv	öndiris, jasav	öndürū
ürkek	ürkäk	kurkak, örkäk	ürkek	ürkünçōk
ürkmek	ürkmäk	kurkıv, örköv	ürküv	ürkū
ürpermek	ürpärmäk	bala yön kabarıv	titirkenüv, kaltırav	çıyrığū
ürperti	ürpärti, titräma, äsmä	kaltırav, dirildäv	diril	çıyrığū
ürümek	hürmäk	öröv	ürüv	ürū
üs (askerî)	baza (härbi)	gäskär bazahı; baza	äskeriy baza	asker bazası
üslûp	üslub	stil', alım	stil'	stil
üst	üst	ös (öst), ür, yuğarı, tübä, susak	üst(i)	üst(ü)
üstü (para için)	pulun artığını (vermä)	kaytarıp birilgän aksa	kayıruv (akşa üşin)	kaytarım akça

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yäkınlik, àşnälik	yakınlık, duslık, sirdäşlik	ısnışıklık, yürekdeşlik	yekınlik, sirdaşlik	blizost', intimnost'
ündàş	tartık (avaz)	çekimsiz	üzük (tavuş)	soglasnıy
ürçimàk, bàlälämàk	işäyü, ürçü	çāğalamak, örnemek	köpäymäk	razmnojat's'a, plodit's'a
işläb çikaruvçi	işläp çığaruçı, citiştirüçi	öndürici, işlāp çıkarıcı	işläp çikarğuçi	proizvoditel'
işläb çikariş	citiştirü, işläp çığaru	ōnümçilik	işläp çikıriş	proizvodstvo, izgotovleniye
hürkäk	kurkak, örkäk	ürkek	ürkügäk	puglivıy
hürkmàk, çöçimàk	kurku, örkü	ürkmek	ürkimäk	pugat's'a, boyat's'a
titrämàk	bala yon kabaru	tikeneklemek, çümşüldemek	boy şürkünmäk, titrimäk	çuvstvovat' oznob, pakrıvat's'a gusinoy kojey
titräş	kaltırau, dirildäü	tikenekleme, çümşüldeme	boy şürkünüş, titräş	droj
hürmàk	örü	ūyrmek	kavimak, havlimak, karışimak	layat'
bazä	ğaskär bazası; baza	harbı bāza	härbi baza	baza
uslub	stil', alım	stil, tār	uslup	stil'
üst	ös (öst), ür, yuğarı, tübä, kat	üst	üst	verh, verhnaya çast
kaytim	kaytarıp birilgän akça	gaytarğı	närh, üsti	sdaça

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
üstat	ustad	hörmätli, ihtiramğa layık insan	ustaz	ustat
üstelemek	üstälämäk	nıkıv, nıkışıv, kayışıv	aytkanın istetüv, üstemelev (söylev)	aytkanınan kaytpō
üstelik	üstälik	östävinä, östinä, yitmähä	üsteme, kosımşa, üstev	koşumça
üst geçit	keçid, estakada	estakada	jer üsti ötüv	ötkōl (cer üstündögü)
üstlenmek	öhdäsinä götürmäk	üz östönä alıv, öskä alıv	özine aluv	işti özünö alū
üstün	üstün	ütä (bik tä) yakşı	üstem, joğarı	mıktı, coğorku
üstünkörü	säthi, yüngül	östän-östän, tiz-tiz ginä, töpkä töşmäyinsä	üstirt, jol-jönekey	üstürtön
üst yapı	üst tikili	öskorma	üstingi jak, kondırma	üsttünkü kurulma, nadstroyka
üşengeç	ärincäk, tänbäl	yalkav, irinsäk	jalkav, erinşek	erinçēk
üşenmek	ärinmäk, tänbällik etmäk	yalkavlanıv, iriniv	erinüv, jalkavlanuv	erinū
üşümek	üşümäk	öşöv, tuŋıv, kujırayıv	toŋuv, kaltırav	üşū
üşüşmek	yığışmag, toplanmag	yıyılıv, tuplanıv, oyoşov	jıynaluv, toptaluv, jıyıluv	toptolū, üymölöktō
ütmek (oyunda)	udmag, ġäläbä çalmag	yiŋıv, yiŋıp sığıv	utuv, jeŋüv	utū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ustàd, ustàz	hörmätli, ihtiramğa layık insan	ussāt	ustaz	osobo uvajaemıy çelovek, uçitel' s bol'şoy bukvı
täkràr-täkràr sorämàk	üz digänindä toru, üzinikin itü	bir diyenini tutmak, īzından gālmazlık	sorap kıstimak	nastaivat', proyavl'at' nastoyçivost'
üstigä-üstäk, buning üstigä	östävinä, östinä, citmäsä	üstesine	üstün, üstidin	vdobavok, sverh̨ togo
ötiş (yol üstidän)	estakada	estakada, geçelğe	yol üstidiki ötkül	estakada, nadzemnıy pereh̨od (pereyezd)
zimmägä àlmàk, üstigä àlmàk	üz östinä alu, öskä alu	üstüne almak	üstigä (özigä) almak	brat' na seb'a
üstün	ütä dä (bik tä) yahşı	üstün, ökde	üstün (çikış)	prevosh̨odnıy
yüzäki	östän-östän, tiz-tiz ginä, töpkä töşmäyinçä	yüzley	üstün, üzä, at üsti	poverh̨nostno, beglo; poverh̨nostnıy, beglıy
üstkurmä	öskorma	nadstroyka	üst kurulma	nadstroyka
dängäsä, tänbäl	yalkau, irinçäk	yalta, iş yakmaz	erinçäk	lenivıy
erinmàk	yalkaulanu, irinü	yaltanmak, erinmek	erinmäk	lenit's'a
cüncikmàk, sàvkàtmàk	öşü, tunu, küşigü	üşemek	üşşümäk, tonlimak, muzlimak	z'abnut', mörznut'
toplänişmàk, ğuc bolmàk	cıyılu, tuplanu, oyışu	üyşmek	doğulanmak, jiğılmak	sobirat's'a so vseh̨ storon, sletat's'a
yütmàk, yengmàk	cinü, cinlip çığu	utmak	utmak	vıigrıvat', pobejdat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ütü	ütü	ütik	ötek	ütük
üvendire	mıhçа, mıhı	ayıv höngöhö	küydirgiş, kadalğış üşkir tayak	tayak (ögüzdü aydō üçün)
üvey	ögey	ügäy	ögey	ögöy
üye	üzv	ağza	müşe	müçö
üzengi	üzängi	özängi	üzeŋgi	üzöŋgü
üz(e)re	üzrä	ösön, säbäpli	üşin, sebepti	üçün
üzeri	üz, säth	ös (t) yak, yöz	üst(i), bet(i)	üstü
üzerine (dair)	üzärinä	hakında, buyınsa, aykanlı	boyınşa, turasında, jöninde	cönündö
üzgün	üzgün	kayğılı, äsingän, käyifhiz	kayğılı, könjilsiz, renjüvli	kayğılü, kapalü
üzmek	üzmäk	äsindiriv, käyif yibäriv, kitäriv	renjitüv	kapa kılü, kayğırtü
üzüm	üzüm	yözöm	jüzim	cüzüm
üzüntü	üzüntü	tınğıhızlık, borsolov, hatalanıv	kam; alaŋdav, abırjuv	kapalanü, kayğırü, kayğı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
däzmàl	ütik	ütük	ütük, däzmal	utüg
tayàk	ayu söŋgisi	çïbık, tayak	tayak (öküzni nokimak üçün)	strekalo; rogatina (kotoroy pogon'ayut volov)
ögäy	ügäy	övey	ögäy	nerodnoy
ä'zà	äğza	ağza, çlen	äza	çlen (obşçestva, partii)
üzängi	özängi	üzeŋŋi	üzäŋgä	strem'a
üçün	öçin, säbäpli	üçïn, sebäpli	üçün	(s infinitivom) s tem, çtobı; dl'a togo, çtobı
üsti	ös(t) yak, yöz	üsti, yüzi	üsti	poverhŋnost', verhŋ
hakıda, toğrisida	hakında, buyınça, aykanlı	hakında, doğrusında	häkkıdä	otnositel'no, po povodu
hŋafä, ğamgin, kayğuli	kaygılı, açıngan, käyifsiz	gayğılı, gamğïn	hŋapa, räncigän, könŋli buzulğan	ogorçönnıy; peçalnıy
hŋafa kılmak, rencitmäk	açındıru, käyif cibärü, kitärü	gïnandırmak, yüreğini āvatmak	hŋapa kılmak, räncitmäk	ogorçat', rasstraivat'
üzüm	yözim	üzüm	üzüm	vinograd
ğam, ġäm-äläm, kayğu	tıngısızlık, borçılu, hatalanu	gayğı, gam, gussa	ğäm, hŋapilık	bespokoystvo, volneniye; zabota

V

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
vaat	vä'd	vägädä, hüz	väde, vağda	ubada
vaaz	vä'z	ögöt, vağaz ügit-näsihät	vağız	ımamdın nasātı
vācip	vācib	möhim, käräkli, zaruri	väjip	vacip, (şariatta) kerektik
vāde	vä'dä	vakıt, srok	merzim, mezgil	belgilū mōnöt
vādeli (hesap)	vä'däli pul	bildäli bir vakıtka; vakıtlı	merzimdi akşa saluv; şuğıl salım	mōnöttū banka esebi
vādi	vādi	uy, kul; üzän, tuğay	say, alkap, koynav	örōn, öndür
vah	vah	yäl!, ah!, ayanıs! kızğanıç!	aḫ! kap! ay!	vah , oh
vāha	vāhä	oazis	kögal	kök cayık, sūlū cer
vahāmet	vāhimälik	kurkınıs, häyif-hätär	kavıptılık, kıyınşılık (jağday)	kıyınçılık, korkunuçtuk
vahim	vāhimäli	kurkınıs(lı) häyifli, hätärli	kavıptı, kıyın	korkunuçtū, kōptū
vahiy	vahy	asış, yaŋalık asıv, yaŋalık	vähiy (payğambarğa Alla kabarı)	payğambarğa Allanın kabarı
vahşet	vahşät	yırtkıslık, kanhızlık, vähşilik	ayvandık, tağılık	capayıçılık
vahşī	vahşi	kırağay, vähşi, kırıs	jabayı, tağı	cırtkıç, kankor

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
vä'dä	vägdä, süz	vāda, söz	vädä	obeşçaniye
vä'z	ügit, vağaz ügit-näsihät	vağız, nesīhat	väzä, väzä-näsihät	rel. nastavleniye, propoved'
vàcib	möhim, kiräkli, zaruri	vācīp, möhüm	vacip	neobhǫodimıy po şeriatu; neobhǫodimıy
müddät, mühlät	vakıt, srok	möhlet	muddät	srok
müddätli pul koyiş (kässägä)	bilgili bir vakıtka; vakıtlı	möhletli goyum	muddätlik	na kakoy-l. srok; sroçnıy (vklad)
vàdiy	uy, kul, üzän, tuğay	cülğe	vadi	gornaya dolina, loşina
vàh	jäl! ah! ayanıç! kızğanıç!	vah, vah-vah	vah... vah	ahǫ!; jal'; uvı
vàhä	oazis	oazis	vahä	oazis
hǫavf-hǫatär, tählikä	kurkınıç, häyif-hätär	hovplulık, vehimlilik	vähimä, vähm, hǫätär	opasnost', trudnost', ser'yoznost' (polojeniye)
hǫavfli, tählikäli	kurkınıç(lı) häyifli, hätärli	hovplı, gorkulı, vehimli	vähimiy, hǫätärlik	opasnıy, t'ajolıy
vähiy	açış, yanǫalık açu, yanǫalık	Allādan piğambere gelen habar	vähi	otkroveniye
vähşät, vähşiylik	yırtkıçlık, kansızlık, vahşilik	vağşīlık	vähşät	zverstvo, dikost'
vähşiy	kırğıy, vahşi, kırıs	vağşı	vähşi	dikiy, dikar'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
vāiz	vāiz	taratıvsı (ögöt-näsihät)	vağızdavşı	nasātçı ımam
vakar	tämkinlilik	olpatlılık, hakimlilik, ölkärlik	salmaktılık, salıykalılık	ör-basırık
vakfetmek	ḫeyriyyä üçün pul ayırmag	vasiyat itiv insiläv, insiläp kaldırıv	ösiyet etip kaldıruv	kayır berū
vakıf	fond	fond, vakıf	kor	kor, fond
vāki olmak	vāġe olmag	bulū	bolū (okıyğa)	bolū
vakit	vaḫt, zaman	vakıt	vakıt	ubakıt
vaktāki	ne zaman ki	şul vakıt arahında	sol kezde, sonda	mezgilde, ubakta
vaktiyle	vaḫtıyla	kasandır, bir vakıt (zaman)	bir kezderde, bir vakıtta	bir kezde, bir ubakta
vakur	ciddi	olpatı, hakimli	salmaktı, sıylavğa turarlık	ör-basırıktūluk
vāli	vāli	väli, gubernator	gubernator, kala basşısı	şār başkarūçusu (törağası)
vālide	ana	äsä, äsäy	ana(m), şeşe(m)	apa, apake
valiz	çamadan	çemodan	şabadan	çemodan
vallāhi	Allaha and olsun, vallāhi	vallahi, ısınlap ta	nan ursın! Kuday ursın!	kuday ursun
vana	ventil	kran, vintil'	jalpı kran	sū tütügünün burōsu
vantilâtör	ventilyator	ventil'ator	jeldetkiş	ventilyator, şamaldatkıç

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
vàiz	taratuçı (ügit-näsihät)	vağızçı, nesihatçı	vaiz	propovednik
vikàr, väzminlik	nıklık, töplilik, zurlık, tiränlik	ağraslık, salıkatlılık	salmaklik, ciddiylik	stepennost', vajnost' solidnost'
fond hisabigä mäbläğ bermàk	vasiyat itü, äytip kaldıru	hayır-sahāvat üçin pul bermek	fond hesabiğa bärmäk (mal, pul)	zaveşçat', peredat' (imuşçestvo i.t.p.)
väkf, fond	fond, vakıf	fond	fond	fond
vàķe bolmàk	bulū	bolmak, yüze çıkmak	vaķi bolmak	imeyuşçeye mesto (o sobıtii)
vakt, zämàn	vakıt	vağt	vakt, zaman	vrem'a
kaçànki, u väktdä	şul vakıt arasında	vağtda	vakıtta, zamanda	v to vrem'a kak, kogda
kaçàndir, bir zämàn	kayçandır, bir vakıt (zaman)	bir vağtlar	bir vaktlarda	kogda-to, nekogda
väzmin, ciddiy	töpli, küriniklı	ağras, saldamlı	ciddiy	vajnıy, solidnıy; dostoynıy
vàli, hàkim	väli, gubernator	gubernator	vali	vali, gubernator
vàlidä	ana, äni	ece, ene	ana	matuşka, roditel'nit's'a
çämädàn	çemodan	çemodan	çemodan	çemodan
vällàhi	vallahi, çınnan da, çınnap ta	valla	vallahi, ḫuda ursun	yey-bogu!, kl'anus' bogom!
cömräk	kran, vintil'	kran, ventil	kran, ventil	obşçiy kran (ventil')
ventilator, şämàlpärräk	ventil'ator	ventilyator	şamallatkuç	ventil'ator

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
vapur	gämi, särnişin gemisi, vapor	parahod, teplohod	buvkeme	keme, parahod
var	var	bar	bar	bar
varak	väräġ	kağız biti	bet, parak	barak
vardiya	növbä	smena, almaş	kezek	nöböt
varil	çälläk, boçka	miskä	temir böşke	temir boçka
vāris	vāris	varis, miras alıvsı	murager	murasçı
vārit	vārid	bulğan (häl, osrak)	bolğan (okıyğa, jağday)	bolğon
varlık	varlıg	zat, bar, bulğanlık, yän iyahi	jändik, jaratılğan	bar bolğonduk
varlıklı	varlı, zängin	mul, yitiş, irkin tormoşlo	bardam, küyli, äl-kuvattı	bardar, bay
varmak	varmag, varıb getmäk	ölgäşiv, irişiv, yitiv	jetüv, barıp kaluv	cetü
var sayım	färziyyä, hipoteza	göman, faraz	boljam, joramal	bolcol
vasat (orta)	orta	urta(sa)	orta, ortaşa	ortoço
vasat (ortam)	mühit, şärait	tirä-yak, äyläna-tirä, ara	orta, aynala	aylana-çöyrö
vasatī	orta hesabla	urtalağı, urtansı, urtasa	orta, ortaşa, ortanşı	ortoço

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
paraḫod	parahod, teplohod	gāme, teplohod	paraḫod	paraḫod; teploḫod
bàr	bar	bār	bar	yest', imeyets'a
värak	kāğaz' biti	list, tağta	varak	list bumagi
smena, nävbät	smena, almaş	smena	smena, novät	smena
boçkä	miçkä	çelek	tuŋ	boçka
vàris, meràshŏr	varis, miras aluçı	mīrāsdār	varis	naslednik
bolgän	bulğan (häl, oçrak)	bolan	bolğan	imeyuşçiy mesto
bàrlık, mävcüdàt	zat, bar bulğanlık, can iyäsi	bārlık	barlık	suşçestvo, sozdaniye
dävlätmänd, badävlät, bày	mul, citiş, irkiŋ tormoşlı	bārlı, gurplı, bāy	bay	bogatıy, zajitoçnıy
yetmàk, bàrmàk	ölgäşü, irişü, çitü	barmak, barıp yetmek	barmak, yätmäk	doḫodit' (do çego), dostigat'
taḫmin, färäz	göman, faraz	çaklama, gipoteza	päräz, gipoteza	gipoteza; predpolojeniye
ortä, ortäçä	urta(ça)	orta, ortaça	däriçilik, ottura	sredniy
mühit, şäràit	tirä-yak, äylänä-tirä, ara	şert, yağday	muhit, korşav	okrujeniye, sreda
ortäçä	urtadağı urtançı, urtaça	ortaça	ottura	sredniy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
vasıf	väsf	üzsänlik, hosusiyat	kasiyet	kasiyet, özgöçölük
vāsıl olmak	vāsil olmag, çatmag	yitiv, irişiv, ölgäşiv	jetüv	cetū
vāsıta	vāsitä	sara, ämäl, yul	täsil, amal, şara	karacat
vasī	ġäyyum	opekun	kamkorşı	kamkorçu, opekun
vasistas	ḫäfäng, näfäslik	fortoçka	äynek közi, fortoçka	celdetme, fortoçka
vasiyet	väsiyyät	vasıyat	ösiyet	osuyat
vasiyetnāme	väsiyyätnamä	vasiyät'nämä	ösiyetname, ösiyet	osuyat kağazı
vatan	vätän	vatan, il, tıuğan il	otan, atameken	ata-curt
vāveylâ	vāveylā, hay-küy	(katı) tavış, höräm	ayğay	kıykırık
vay	vay	vay! ay! ayanıs!	kap! tüvh!	oy!
vazetmek	(gānun) çıḫartmag	buldırıv, barlıkka kiltiriv	şığaruv	mıyzam çığarū
vazgeçmek	vaz keçmäk	vaz kisiv, maksattan kaytıv	aynuv	aynū, oyun özgörtū
vāzıh	vāzeh, açıg, aydın	asık, anık, şikhiz	anık, aşık	açık, anık
vazīfe	väzifä	burıs, hizmät, vazifa	väziyfe, väziypa, väjip	mildet
vazīfeşinas	väzifäşünas	üz işin bilgän, bilgis	öz mindetin biletin	öz işin bilgen, işker

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḫàssä, ḫususiyät	üzlik, sıyfat, hasiyat	alāmat, hāsiyet	ḫususiyät; süpät	svoystvo, kaçestvo
yetmàk, vàsil bolmàk	citü, irişü, ölgäşü	yetmek	vasil bolmak	dostgiat' çego, pribıvat' (kuda l.)
vàsitä	çara, ämäl, yul	serīşde	vasitä	sredstvo
väsiy, hàmiy	opekun	hōssār	vasi, ḫami	opekun
därçä	fortoçka	fortoçka	köznäk	framuga, fortoçka
väsiyat	vasıyat'	vesyet	väsiyät	zaveşçaniye
väsiyätnàmä	vasiyat'nämä	vesyetnāma	väsiyätnamä	zaveşçatel'nıy akt, zaveşçaniye (pis'monnoye)
vätän	vatan, il, tuğan il	vatan	vätän	rodina, oteçestvo
vàväylà	tavış (katı), sörän	zenzele, gōh-galmağal	vayvaylaş	krik, vopl'
vày	vay! ay! ayanıç	vāy	vay!	uvı!; kak jal; ay!
koymàk, kurmàk, icàd kılmàk	buldıru, barlıkka kitirü	kānūn çıkarmak	yaratmak; çikarmak	sozdavat', izdavat'
vàz keçmàk	vaz kiçü, maksattan kaytu	pikiriñi üytgetmek	vaz käçmäk	peredumıvat', (iz) menat' namereniye
anık, rävşän	açık, anık, şiksiz	āydın, açık	oçuk, roşän	yasnıy, yavnıy
väzifä	burıç, hizmät, vazifa	vezīpe	väzipä	ob'azannost', dolg
öz väzifäsini bilädigän	üz işin bilgän, bilgiç	īş başarcaŋ	öz väzipisini bilgän	znayuşçiy svoi ob'azannosti

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
vaziyet	väziyyät	häl, vazziyat, şart	jağday, kal	cağday, abal
vazo	vaza	vaza	şınısavıt, vaza	vaza, gül salğıç
ve	vä	häm, häm şulay uk; vä	häm, jane	cana
vebā	väba	çuma, vaba	oba	çuma
vebal	väbal, günah	yavaplılık	javapkerşilik	künō̄
vecībe	väzifä, borc	burıs, vazifa	mindet	mildet
vecit	väcd	ekstaz, ütä nık kıvanıv	jeligüv, eserlenüv	özün unutū abalına cetū̄
veciz	gıssa, aydın	kıska, anjayışlı, anık, asık	jıynakı, kıska, nık	tāmay (söz)
vecīze	aforizm	hikmätli hüz, aforizm	kanattı söz	uçkul söz
veçhe	täräf, sämt	yak, yün	jak, jan	cak
vedā	vidalaşma, älvida etmä	huşlaşıv, havbullaşıv	koştasuv	koştoşū
vedālaşmak	vidalaşmag	huşlaşıv, havbullaşıv	koştasuv	koştoşū
vefā	väfa	döröslök, birilgänlik	sengendik, berilgendik	bektik, berilgendik
vefākâr	väfakar	birilgän, toğro	berilgen	unutpağan, berilgen
vefat	väfat	ülim	ölim, opat	közü ötū̄
vehim	vähm	yukka borsolov, kurkıv	boska korkuv	kabatırlanū, korkū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
väziyät	häl, vaziyat, şart	yağday	väziyät	situatsiya
güldàn	vaza	vaza	vaza, piŋ	vaza
vä	häm, häm şulay uk; vä	ve	vä	i, a takje
väbà	çuma, vaba	gırğın	vaba (kesili)	çuma
uvàl, günàh	cavaplılık	günǟ	guna(h)	otvetstvennost'
burç, väzifä	buruç, vazıyfa	bōrç, vezipe	väzipä, mäcburiyät	ob'azannost'
cäzävä	ekstaz, ütä nık kuanu	göçgünlilik, äşa cōşğunlılık	cäzibä, coşkun	ekstaz
londä, ifàdäli, anık	kıska, anlayışlı, anık, açık	gīsğa, mānīlı (söz)	enik, kıska	kratkiy i yasnıy, lakoniçnıy; vırazitel'nıy
aforizm, hikmätli söz	hikmätli süz, aforizm	aforizm, çuŋ mānīlı änlatma	aforizm, hikmätlik söz	aforizm
tàmàn, cihät	yak, yün	tarap	täräp	storona
hayrläşiş	huşlaşu, saubullaşu	hoşlaşık	vidalişiş, hoşlişiş	proşçaniye
hayrläşmàk	huşlaşu, saubullaşu	hoşlaşmak	vidalaşmak, hoşlaşmak	proşçat's'a, rasstavat's'a
väfà, sàdıklık	dörislik, birilgänlik	vepā	vapa, vapadarlık	vernost'
vafàdàr, sàdık	birilgän, tuğru	vepālı	vapadar	vernıy
väfàt	ülim	vepāt	vapat	smert'
vähm, vähimä	yukka borçılu, kurku	vehim	vähm	naprasnıye oposeniya

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
vekâlet	väkâlät	ḫokuk, väkillik hokuğı	ökildik	mildet atkarū
vekâlet (bakanlık)	nazirlik	ministrlık	ministrlik	ministirlik, bakandık
vekâleten	väkâlätän	väkalät(i) minän	tapsırması boyınşa	birōnün atınan
vekil	väkil	väkil	väkil	mildet atkarūçu
velet	oğlan uşağı	yäşsmir	bala	bala
velev, velevki	ägär, hätta	ägär, hatta, oşolay bulhala	bolmasa, eŋ degende	eger, egerde
velhāsıl	sözün gısası, gısaca, ḫülasä	kıskahı, dimäk	kıskası	kıskası
velī	müġäddäs, pak	izgi, avliyä	ävliye	oluya
velīaht	väliähd	varis, miras alıvsı	tak murageri	muraskor şahzada
velīnīmet	hami, havadar, ḫjlaskâr	izgilik kürhätivsi, yaklavsı	jarılkavşı, esirkevşi	ata orduna ata
velût	barlı, mähsullu	ürsimli, tülli; küp ijat itivsi	jemisti, önimdi	cemiştū
velvele	välvälä	tavış, ğavğa, mähşär, bola	uv-şuv, ayğay-uyğav, azan-kazan	ızı-çū
verāset	irsiyyät	tokom (näsil) haklavsılık, näsildän kiliv	tukım kuvalavşılık	atasın tartūçuluk
verem	väräm	tuberkulyöz	köksav	kurğak uçuk
veresiye	nisyä, borc	burıska, ütiskä, kreditkä biriv	karızğa, kreditke	nasıyağa

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
väkàlät	hokuk, väkillik hokuğı	dil hat	vakalät	polnomoçiye
väzirlik	ministrlık	ministrlik	ministirlik	ministerstvo
väkil olaràk, väkil sifätida	väkalät(i) bilän	vekīl bolup	vakalitän	po poruçeniyu
väkil	väkil	vekīl	väkil	upolnomoçennıy, doverennıy
bàlä	yäşüsmir	çāğa	bala	patsan
hättà, şundäy bolsä-dä	ägär, hätta, şulay bulsa da	eğer	hätta, şundak bolsimu	ḫot'a bı, daje
kıskasi, ḫulläs	kıskası, dimäk	sözüñ gīsğası	kıskısi	odnim slovom, koroçe
väli, ävliyà	izgi, ävliyä	kerāmatlı	ävliyä	sv'atoy
väliähd	varis, miras aluçı	mīrāsdār şāzāda	varis	naslednik prestola
väline'mät	izgilik kürsätüçi, yaklavçı	yağşılık edici	mehrivan, yahşilık kılğuçi	blagodatel'
mähsüldàr	ürçimli, küp icat itüçi	hāsıllı, öndümli	mäsuldar, ünümlük	plodovitıy; produktivnıy
tos-topàlàn, kıy-çuv	mähşar, şau-şu	gīkılık, galmağal	vaŋ-çuŋ	şum, krik, sumatoḫa
irsiyät, àtä-bàbàğä tàrtiş	tokım (näsil) saklavçılık, näsildän kilü	nesline (aslına) çekme	irsiyät	naslegstvennost'
sil	tuberkulyoz	īnçekesel	sil kesili	tuberkulöz
näsiyägä	burıçka, ütiçkä, kreditkä birü	nesye	näsiyigä	v kredit

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
vergi	vergi	halım, haloğ	salık	salık
veri	mä'lumat	mäğlümättär, dälildär	mälimet, mağlumat	mālımat
verim	mähsuldarlıg, verim	yimiş birivsänlik	önimdilik, tüsimdilik, şığımdılık	tüşümdülük
verimli	mähsuldar, verimli	unjdırışlı	önimdi, şığımdı	tüşümdü
vermek	vermäk	biriv	berüv	berü
vesāire (vs., vb.)	vä sairä (vä bk.)	(häm) oşoğa okşaş başkalar	tağı sol sıyaktı	cana başka (c.b.), cana başka uşu sıyaktü (c.b.u.s.)
vesīka	väsiġä, sänäd	dokument, kağız	kujat	dokument
vesile	säbäb, bähānä	säbäp, hıltav	sebep, sıltav	sebep
vestiyer	garderob	kiyim şkafı	kiyim ilgiş; kiyimdik	kiyim çeçüçü cay
vesvese	väsväsä	şikläniv, şöbha, közök	kümän	işene berbö
veyā, veyāhut	vä ya, ya, yahud	yäki	nemese	ce
vezin	väzn	şiğır ülsämi	ölen, ölşemi	ır ölçömü
vezir	väzir	väzir, ministr	väzir	vazir
vezne	väznä, kassa	kassa	kassa	kassa
veznedar	väznädar, kassir	kassir	kassaşı	kassir
vıcık vıcık	sıyıg, sıyıglaşdırılmış	şıyık	suyık	ilēşkēk

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
sàlık	salım, nalog	salğıt	selık, bac	nalog
mä'lumàt	mäğlumatlär, dälillär	mağlūmat	mälumat	dannıye
hàsil, mähsuldàrlik, ünümdàrlik	cimiş birüçänlik	hāsıl	hosulluk, hosuldarlık	plodonosnost'; urojaynost'
mähsüldàr, hàsildàr	uŋdırışlı	hāsıllı	hosuldar, ünümlük	plodorodnıy, plodonosnıy
bermàk	birü	bermek	bärmäk	davat'
hàkäzà (hk.), käbi (kb.)	(häm)şuŋa oḫşağan başkalar	ve şuŋa meŋzeş (ve ş.m.)	vä hakaza	i tomu podopnıy (i.t.p.)
hüccät, väsika	dokument, kägaz'	dokument	höccät	dokument
säbäb	säbäp, sıltau	sebāp, sāy-sebāp	säväp	priçina, povod
garderob	kiyim şkafı	garderob	garderob	garderob
väsväsä	şiklänü, şöbhä	şübhe	şübhä, guman	podozreniye
yàki, yà	yaki	yā, yā-da	yaki, ya	ili
väzn	şigır' ülçämi	metrik ölçeğ	metrika	metrika
väzir	väzir, ministr	minīstr	vezir, ministr	vizir', ministr
kässä	kassa	kassa	kassa	kassa
kässir	kassir	kassir	kassir	kassir
çilp-çilp, şilt-şilt	sıyık	suvuk	suyuk	jidkiy, razjijennıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
vıdı vıdı	bıdı-bıdı	küp höyläşiv, lıbırzav	şatpaktav	bıdı-bıdı
vınlamak	vıyıldamag	zırıldav tavışı sığarıv	zırıldav	zıŋ etū
vızıldamak	sızlamag	bizildäv, göjläv	ızıldav	bızıldō
vızıltı	vızıltı	bizildäv, göjläv	ızıl	bızıldō
vızır vızır	daima, hämişä	tiz-tiz ginä, pir-pır itip	lıp-lıp	zıp-zıp, zır-zır
vicdan	vicdan	vıjdan, oyat, namıs	ojdan, ujdan	uyat
vicdānen	vicdānän	vıjdan, namıs, oyat minän	adal, ayanbay	uyatına karağanda
vicdānī	vicdānī	namıslılık, vıjdanlık, inabatlılık	adal niyetti, tırıskak	uyattū
vida	şurup, vint	şöröp	burandalı şege	burama mık
vilâyet	vilayät	ölkä	oblıs	oblus
vinç	galdırıcı kran	kütäriv kranı	kran	kötörgüç maşina
viraj	dönmä, viraj	borolma, bögöm, bögölmä	burılıs	buruluş
vīran	vīran	yimirilgän, vayran	kıyrağan	buzulğan, kıyrağan
vīrāne	vīranä	yimirik, häräbä	kıyrağan (kaldıktar)	çaldıbar

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ğıdi-bidi	küp söyläşü, lıbırdau	mıdı-mıdı	vit-vit	boltat'
vizillämàk	zırıldau tavışı çığaru	zırıldamak	vizillimak	izdavat' zvuk vetraşçegos'a volçka
vizillämàk	bizildäv, göjläv	vızzıldamak	vıjildimak	jujjat'
vizilläş	bizildäv, göjläv	vızzıldı	vijildaş	jujjaniye
ğır-ğır	tiz-tiz ginä pır-pır itip	vızır-vızır	zir-zir	podr. o bıstrom i legko soverşayuşçem deystvii
vicdàn	vöcdan, oyat, namus	vıjdān	vicdan	sovest'
vicdànän	vöcdan, oyat, namus bilän	vıjdānına görā	vicdanän	po sovesti
vicdàniy	namuslılık, vöcdanlılık, inabatlılık	vıjdānlı	vicdaniy	dobrosovestnıy
burämä mıh	şörip	hırlı (burma) çüy	buruma mih	şurup
vilàyät	ölkä	velāyet, oblast	vilayät	oblast'
kötärmä kran	kütärü kranı	kran	kran	pod'yomnıy kran
buriliş, ögiriliş	borolma, bögim, bögilmä	viraj, övrüm	buruluş, ayliniş	viraj, povorot
väyràn, ḫaràb	cimirilgän	veyrān	väyran	razruşennıy
väyràna, ḫaràbàzàr	cimirik, häräbä	harābalık	väyranä	ruinı

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
virgül	vergül	ötör	ütir	ütür
vişne	albalı	siyä	şiye	alça
vites	sür'ät	skorost', tizlik	jıldamdık	ıldamdık
viyaklamak	çığırmag	sıy-sıy kiliv, ilav	şırıldav, jılav, ıngäläv	çırıldō, ıylō
viyak viyak	inga-inga	ua-ua, ıŋğa-ıŋğa	ıngä-ıngä	ıŋā-ıŋā
vizite	häkim haggı	vraçka tülängän aksa	däriger akısı	doktorğo tölöngön akı
vizon (kürk)	su samuru ҳäzi	şäşki tirihi	kamşat (terisi)	norka
volkan	vulkan	yanar (yanğan) tav	janartav	canar tō
vukū	(hādisä) olmag	(vakiğa) bulıv	(okıyğa) boluv	(okuya) bolū
vukūat	hadisä, ähvalat	ҳäldär vakigalar	okıyğa(lar)	okuya
vukuf	bilik, bacarıglıg	biliv, ҳäbärdär bulıv	bilim, biliktilik	bilūçülük, bilgendik
vurdum duymaz	laġeyd, e'tinasız	kızıkhınmağan	nemkuraydı, parıksız	koş könjül, kaydıger
vurgu	vurğu	basım	ekpin	basım
vurgulamak	näzärä çatdırmag	ashızıklav, ayırıv	sızuv; könjil bölüv, ayıruv	basım casō
vurgun (spekülâsyon)	möhtäkirlik	spekul'ätsiya	alıpsatarlık	kızıl kulaktık, alıpsatarlık
vurmak	vurmag	orov, huğıv	uruv	urū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
vergül	ötir	otur	päş	zap'ataya
àlçä	çiyä	vişnya	alçä	vişn'a
tezlik, sür'ät	skorost', tizlik	tīzlik	skorost'	peredaça, skorost'
çirillämàḳ	cärildäv, cinau, yılau	ıŋŋālemek	ıŋŋälimäk	kriçat', pişçat' (o mladentse)
ingä-ingä	ua-ua, ıŋğa,ıŋğa	ıŋŋā-ıŋŋā	ıŋŋä-ıŋŋä	podr. va-va
doktorgä tölänädigän haḳ	vraçka tülängän akça	sırkavı seretdirmek üçīn vraça tölenyān pul	karap täkşürüş hakı (med.)	plata vraçu za osmotr
sässıḳküzän	çäşki tirisi	norka	norka	şkurka norki
vulkan	yanar (yanğan) tau	vulkan, yanardāğ	yanar tağ	vulkan
(vàkeä) bolmàk	(vakıyğa) bulu	(vāka) bolmak	boluş	sobitiye, proistşestviye
vàḳeälär, hàdisälär	ḫällär, vakıygalar	vāka (lar), hādīsa(lar)	väḳä(lär)	proisşestviye, sobıtiye
vàḳiflik, ḫabärdàrlik	bilü, ḫäbärdar bulu	habarlılık, baş çıkarıcılık	ḫävärlik boluş, biliş	kompetentnost', znaniye
làḳayd, etibàrsiz, bepärvà	kızıksınmağan	pervāysız, bipervāy	etivarsiz, pärvasiz, salkın	bezrazliçnıy, ravnoduşnıy
urğu	basım	basım	urğu	udareniye
tä'kidlämàḳ, urğulämàḳ	assızıklav, ayıru	nığtamak	täkitlimäk	podçerknut'
çäyḳàvçilik	spekul'ätsiya	spekulyatsiya, galp pul gazanma	elipsatarlik	spekul'atsiya
urmàḳ	oru, suğu	urmak	urmak	bit'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
vurmak (kurşunla)	öldürmäk, güllälämäk	atıv, (atıp) ültiriv	urıp kulatuv, atıp tiyüv	atū
vuslat	görüş	kavışıv	kezdesüv, uşırasuv	coluğū, uçurō
vuzuh	aydınlıg, aşkârlıg	asıklık	aykındık, anıktık, aşıktık	aykındık, açıktık
vücut	vücud	tän, gävdä, bädän	dene, tän	dene, beden
vüs'at	vüs'ät	kinşlik	keŋdik	keŋdik

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
àtmàḳ	atu, (atıp) ütirü	atmak	atmak	srazit'
vàsil boliş, yetişiş	kavışu	govuşma, vısāla yetme	uçruşuş	vstreça
àydinlik, anıklik	açıklık	āydınlık, āşğārlik	aşkarilık, enıklık	yasnot', oçevidnost', otkrıtost'
vucud	tän, gävdä, bädän	beden	bädän, vucut	telo
kenglik	kinlik	gīnişlik, gīnlik	känlik	obşçirnost', şirota

Y

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
ya... ya (da)	ya... ya(da)	yä...yä, yäki... yäki	ne... ne, birese... birese	ce...ce
yaba	yaba	hänäk	ağaş ayır, aşa	cığaç tırmō
yaban, yabāni	yaban, yabanı, vähşi	kırağay	jabayı, tağı	capayı
yabancı	ḫarici, yabançı	yat, başka, sit ilniki	şetel, jat, bögde	çet eldik, cat
yad	yad, özgä	sit, yat (insan)	jat	cat, çōçun
yād etmek	yad etmäk	ḫätirläv	esine aluv, esine tüsirüv	cadına salū, eskerū
yadırgamak	yadırğamag	üz (kabul) itmäv	jatırkav	catırkō
yādigâr	yādigar	yäd(i)kär	estelik, sıylık, jädiger	estelik, belek
yağ	yağ	may	jav, may	may
yağcı (dalkavuk)	yaltag	yomakay, yalağay, yaramhak	jagımpaz	koşomatçı
yağış	yağış	yavıv, yavım-töşöm	javın-şaşın	cān-çaçın
yağlı boya	yağlı boya	şal, mayza izilgän buyav	maylı boyav	maylū boyok
yağma	gārät, soyğun, soyğunçulug, talan	talav	talav, talan-taraj, tonav	talōn, karaktō
yağmak	yağmag	yavıv, töşöv	jav	cürū; cığılū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yà...yà	yä...yä, yäki... yäki	yā... yā-da	ya...ya, vä...vä	libo... libo; ili...ili; to...to
yàğàç pänşaḫa	sänäk (ağaç)	yāba(k)	arı	derev'annıye vilı
yàvvàyi	kırğıy	yābanı	yavayi	dikiy
çet ellik, ḫàriciy, yàt	yat, başka, çit ilniki	yāt, daşarı yūrtlı, keseki	yat, çät ällik	inostrannıy, çujoy
yàt, begànä	çit, yat (insan)	yāt, keseki	yat	çujoy, postoronniy; inostrannıy
yàd etmàḳ, eskä àlmàḳ	ḫätirläv	yātlamak	äslimäk, äskä almak	upominat', vspominat'
begànäsirämàk, yàtsirämàḳ, yàtsirämàḳ	üz (kabul) itmäv	yādırğamak	yatsirimak	çujdat's'a, diçit's'a
yàdgàr, esdälik	yad(i)kär	yādığār	yädigar	pam'atnıy podarok
yàğ	may	yāğ	yağ, may	jır; maslo
ḫuşàmädgöy, lägänbardàr	yalağay, yumakay	yarancaŋ, yaramsak	ḫoşamätçi	l'stets, podḫalim
yàğın	yavu, yavım-töşim	yağış	yeğın-yeşin	vıpadeniye osadkov
màyli boyàḳ	mayda izilgän buyav	yāğlı reŋk	maylık boyak	masl'anaya kraska
talàn-taràc, ğàrät	talau	tālaŋ	talaŋ-tarac, bulaŋçilık	graböj, razgrableniye
yàğmàḳ	yavu, töşü	yağmak	yağmak	idti, padat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yağmalamak	gārät etmäk, talan etmäk	talav	tonav	karaktō, talō
yağmur	yağış, yağmur	yamğır	jañbır	camğır
yāhu	yāhu	äy!	yav! äy!	ay ! ey!
yāhut	yahŋud	yäki, (yakut)	älde, nemese, yakiy	ce
yaka	yahŋa, yahŋalıg	yağa	jağa	caka
yaka (kıyı)	sāhil	yar, hıv siti (buyı)	jağa, jiyek	cēk
yakacak	yanacag	yağıvlık	otın, janar may	otun; küyüçü may
yakalamak	yahŋalamag	totov, iläktiriv	tutuv, ustav	karmō, tutū
yakamoz	sudakı äks	balkış, yaltıravık (hıv östöndä)	suv betindegi jıltıravıktar (forforlı)	sū caltırağı
yakarmak	yalvarmag, hŋāhiş etmäk	yalbarıv, ütiniv	jalbarınuv, ötinüv, surav	caldırō, caldırap surō
yakın	yahŋın	yakın	jakın	cakın
yakınmak	şikâyät etmäk	zarlanıv, oşaklav	kınjıluv, nazalanuv, narazılanuv	dattanū, arızdanū
yakışıklı	yaraşıglı, gözäl	höykömlö, kürkäm, möläyim	süykimdi, tartımdı	süykümdū, cağımdū
yakışmak	yaraşmag	kilişiv, yarav	jarasuv, jarav	carō, tūra kelū
yakıt	yanacag	yağıvlık	otın, janar may	otun; küyüçü may

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tälämàḳ, bàsḳınçilik ḳılmàḳ	talau	tālamak	talimak, bulimak	grabit'
yàmğır	yañğır	yağın	yamğur, yeğın	dojd'
ey!	äy!	ēy, hēy, ehēy	äy!	ey, tı!
yàki	yaki, (yakut)	yā	yaki	ili
yàḳa	yaka	yaka	yaka	vorotnik, vorot
sàhil, yàḳa	yar, su çiti (buyı)	kenār, yaka	yaka	bereg
yàḳılğı, otin	yağulık	ōdun, yanğıç	yekılğu	toplivo, goruçeye
tutmàḳ	totu, iläktirü	tutmak, ele salmak	tutmak	sḫvatit', poymat', zaderjat'
suvning yältiräşi	balkış, yaltıravık (su östindä)	suv yılpıldısı (övüşğini)	su yaltiriğı	fosforiçeskiy blesk vodı
yàlvàrmàḳ	yalvaru, ütinü	yalbarmak	yalvurmak	umol'at', prosit'
yaḳın	yakın	yakīn	yekın	blizkiy
şikàyät ḳılmàḳ	zarlanu, oşaklau	şikāyat(arz) etmek	şikayät kılmak	setovat', jalovat's'a
yäräşıkli, gözäl	söykimli, kürkäm, yağımlı	gelşikli, görmeğey	yekımlık, illık	privlekatel'nıy, interesnıy, krasivıy
yäräşmàḳ, màs kelmàḳ	kilişü, yarau	gelişmek, gelşikli bolmak	yarimak	podḫodit'
yàḳılğı, otin	yağulık	ōdun, yanğıç	yekılğu	toplivo, goruçeye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yaḳīnen	gerçäkdän, yaḫşıca	şikhiz, işanıslı	anık, durıs	anık, tak
yaklaşık (olarak)	täġribän, tähminän	yakınsa, sama minän	şamamen	çamasında, bolcol menen
yaklaşım	münäsibät, yaḫınlaşma	yakın kiliv	jakındasuv, jakındav	cakındō
yaklaşmak	yaḫınlaşmag	yakınlaşıv	jakındav, jakındasuv	cakındō, cakın bolū
yakmak	yandırmag	yağıv, yandırıv, ürtäv, köyzöröv	jağuv	cağū
yāḳut	yāgut	yakut	lağıl	cakut
yalak	yalag	ulak, yalğaş, kämäşäv	suvaruv astavı	sū içme nō
yalama	pozulmuş, ḫarab olmuş (vint)	bozolğan (vint hını)	mukaluv (vint oyması üşin)	cukarū, içkerū (kayralğandan)
yalamak	yalamag	yalav, yalap aşav	jalav	calō
yalan	yalan	yalğan, aldak	jalğan, ötirik	calğan
yalancı	yalançı	yalğansı, aldaksı	ötirikşi	calğançı
yalancıktan, yalandan	yalandan	şayarıp kına, anhat kına	kaljıŋdap	calğandan tamaşalap
yalanlamak	täkzib etmäk	kiri kağıv, yukka sığarıv	jokka şığaruv	tögüngö çığarū
yalçın	yalçın	tikä	tik, kulama	tik, calama
yaldız	zär (li)	altınğa okşatılğan	altın jalatılğan	altın calatılğan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
anıḳ, toğri	şiksiz, işanıçlı	yakīndan, düypleyin	enık bilip, içidin bilip	dostoverno
taḫminän, taḳribän	yakınça, çama bilän	takmīnan, çen bilen	tähminän, çamilap (alğanda)	priblizitel'no
yaḳınläşiş	yakın kilü	çemeleşme	muamilä, nuḫtii näzär	priblijeniye, podḫod
yäḳınläşmäḳ	yakınlaşu	yakīnlaşmak	yekınlaşmak	priblijat's'a, sblijat's'a
yäḳmäḳ, yändirmäḳ	yağu, yandıru, köydirü	yakmak	yakmak, yandurmak	razjigat'; sjigat'
yäḳut	yakut	yākūt	yakut	rubin
yäläḳ	ulak, tağarak	yalak, gāp; aşlav	yalak, ävräz	korıto dl'a vodopoya
yeyilgän	bozılğan (vint sırı)	hırı giden	buralma yolı sürülgän (mık)	iznoşennıy, stoçennıy (dl'a rez'bı)
yälämäḳ	yalau, yalap aşau	yalamak	yalimak	lizat', slizıvat', oblizıvat'
yälğän	yalğan, aldak	yalan	yalğan	loj', nepravda
yälğänçi, äldämçi, äldäḳçi	yalğançı, aldakçı	yalançı	yalğançi	lojnıy, ljivıy; ljets
yälğändän	şayarıp kına, ansat kına	yalandan	yalğandin	şut'a
räd etmäḳ	kiri kağu, yukka çığaru	yalana çıkarmak	rät kılmak, räddiyä bärmäk	oprovergat'
tik	tikä	kert, dik	tik	otvesnıy, krutoy
zär	altınğa oḫşatılğan	zer	zär	pozolota

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yalı	sāhil	yar, hıv buyı	jak, jağa	cēk
yalı (ev)	sāhildäki ev	hıv buyındağı daça	sayajay	denjiz boyundağı üy
yalın	yalın, bäzäksiz	taza, saf	taza, kospasız	taza, nukura
yalın ayak	yalın ayag	yalanğas ayak yalanayak	jalanjayak	cılanj ayak
yalıtkan	cäräyan keçirmäyän	tok ütkärmävsi	ayrılğan, jekelengen (toktan)	tok ötközbögön
yallah	yallah, get	kit bınan!, işindä bul!	ket! joğal!	ket!, coğol!
yalnız	yalnız	yanğız, bir üzi	jalğız	calğız
yalnız (ancak)	yalnız	läkin, ämmä	jalğız, jalğız ğana	calğız ğana
yalpalamak	yırğalanmag	saykalıv	şaykaluv, terbelüv	termelü
yaltaklanmak	yaltaglanmag	yalağaylanıv	jağımpazdanuv	koşomattanü
yalvarmak	yalvarmag	yalbarıv	jalbarınuv	calbarü, suranü
yama	yamag	yamav(lık)	jamav	camak
yamaç	yamac	ipkin, kabıra urın (tavda)	enjs, bavray, ıldıy	bet, enjş
yamak	kömäkçi, yardımçı, nökär	yärdämsi	järdemşi, kömekşi	kızmatçı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḳırğàḳ, sàhil, suv boyi	yar, su buyı	kenār	kırğak, su boyi	bereg
dengiz boyidägi däçä	su buyındağı daça	deñziñ boyundakı daça	su boyidiki daça	letniy dom, daça, villa na beregu mor'a
sàddä, àddiy, bezäksiz	taza, kuşımtasız, saf	sāda, yŏnekey	saddä, addi	çistıy, bez primesi
yälängàyàḳ	yalanğaç ayak, yalan ayak	ayakyalaňaç	yalaŋ ayak, yalanğidak	bosoy, bosonogiy
tok ötkäzmäydigän	tok ütkärmävçi	tok geçirmeyān	tokötküzmäs	izol'atsionnıy
ket!, yoḳàl!	kit monnan! işiŋdä bul!	git, uğra	kät!, yokal!	idi!, uhodi! provalivay!
yàlğız	yalğız, bir üzi	yalŋīz	yalğuz, yäkkä	odinokiy
faḳat, yàlğız	läkin, ämma	diňe, yalŋīz	päḳät, lekin, yalğuz	tol'ko, liş', no
çäyḳalmàḳ	çaykalu	çaykanmak	çaykalmak, säntürülmäk	kaçat's'a
yältàḳlänmàḳ	yalağaylanu	yarancaŋlık etmek	ḫoşamät kılmak	l'stit', podḫalimniçat'
yàlvàrmàḳ	yalvaru	yalbarmak	yalvurmak	prosit', upraşivat', umol'at'
yämàḳ	yamau(lık)	yama	yamak	zaplata, zaplatka, latka
yàn bağır, nişäb	sozäk töşinki urın (tauda)	enŋit, yanaşāk	yantu	sklon, skat
yàrdämçi	yardämçi	kömekçi	şagirt, nimkar	pomoşçnik, podruçnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yamalamak, yamamak	yamaglamag, yamamag	yamav halıv, yamavlav	jamav	camō
yaman	yaman	yaman, şak katırğıs	tanğajayıp, ğajap	ukmuştay, taŋ kalğanday
yamru yumru	yumru-yumru	käkri, tigizhiz, kıtırşı	kedir-budır	öŋgül-döŋgül
yamuk	trapesiya	trapetsiya	döŋes törtburış	trapetsiya
yamulmak	äyilmäk	iyiliv, sügiv, avıv	kurısuv, basıluv, şögüv	cantayū, kıyşayū
yamyam	adamyeyän, yamyam	kişi aşavsı	adam jegiş	kişi cegiç
yan	yan	yan, yak, kabırğa	jan	can
yanak	yanag	yaŋak	jak	cāk
yanardağ	vulkan, yanardağ	yanar (yanğan) tav	janartav	canar tō
yanar döner	alışdım-yandım, yanar dönär	yıltıravık, yaltır-yoltır itivsi	kıbulmalı, kulpırğış	cıltırak, caltırak
yanaşmak	yanaşmag	yakınayıv	janasuv, jakındav	cakındō
yangın	yanğın	yanğın	örť	örť
yanık	yanıg	bişiv yarahı	küyik	küyük
yanılgı	yanlış, sähv	hata, yaŋlış	jaŋılıs	katāçılık
yanılmak	yanılmag	yaŋılışıv, hatalanıv	jaŋıluv	caŋılū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yämämàḳ	yamau salu, yamaulau	yamamak	yamimak	stavit' zaplatu, çinit', ştopat'
şiddetli, küçli, keskin	yaman; şak katırğıç	başarcan, edermen	äzimät, kelişkän	porazitel'nıy; oşeloml'ayuşçiy
egri bugri	käkri, tigizsiz, kıtırşı	büdür-südür, bītekīz	oŋğul-doŋğul	nerovnıy, pokrıtıy vıstupami i uglubleniyami
trapetsiyä	trapetsiya	trapetsiya	trapetsiya	trapetsiya
egilmàḳ, bükülmàḳ	iyilü, çügü, kıysayu	eğilmek, bükülmek	yantaymak, egilmäk	osedat', krivit's'a, kosit's'a
àdämhŏor	kişi aşavçı	ādamhōr	adämhŏor	lüdoyed, kannibal
yàn	yan, yak, kabırğa	yān, gapdal	yan	storona, bok
yànàḳ	yaŋak	yaŋak	yaŋak, mäŋiz	şçeka
vulkan, yànär tàğ	yanar (yanğan) tav	yanardāğ, vulkan	yanar tağ	vulkan
yärḳıràḳ, tàvlänädigän	yıltıravık, yaltır-yoltır itüçi	yılpıldavuk (māta)	yaltirak (gäzmal)	perelivçatıy, şanjiruyuşçiy
yäḳınläşmàḳ, yàndäşmàḳ	yakınayu	yānaşmak, yakīnlaşmak	yandimak, yekınlaşmak	priblijat's'a, podhŏodit'
yànğın	yanğın	yanğın	yanğun, ört	pojar
küyük	pişü yarası	yanık	köyük	ojóg
hŏatà, yängliş	hŏata, yalğış	hatā, yalnŏışlık	hŏata	oşibka, zablujdeniye
yänglişmàḳ, ädäşmàḳ, hŏatà ḳılmàḳ	yalğışıv, hŏatalanu	yalnŏışmak	hŏatalaşmak	oşibat's'a; zablujdat's'a

TÜRKIYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yanıt	cavab	yavap	javap	cōp
yanıtlamak	cavab vermäk	yavap biriv	javap berüv, katuv	cōp berū
yānı	yä'ni	yäğni	yağniy	demek
yankesici	cibgir	kisä burı; oğro, vor	kaltaman, kaltaşı	çöntökçü
yankı	äks-säda	yañrav, yañğırak	jañğırık	çañırık
yankılanmak	äks-säda vermäk	kaytavazlanıv	jañğıruv	cañırū
yanlama, yanlamasına	köndälän, çäpinä, äyrisinä	salış, kıyık	kıysık, kınır	kıyşık
yanlış	yanlış, sähv	hata, yañılış	jañılıs	kata, cañılış
yanlışlıkla	sähvän, bilmädän	bilmästän, yañılışıp	kate	cañılıştan
yanmak	yanmag	yanıv	januv	küyū
yansımak	äks etmäk	sağılıv	sävlelenüv	çağılū
yansız	bitäräf	bitaraf	beytarap, kalıs	beytarap
yapağı	yazda gırhılmış goyun yunu	yabağa	jabağı	cün
yapay	sün'i	yahalğan, täbiği bulmağan	jasandı	casalma
yapı (bina)	bina	bina, öy	ğıymarat	imarat
yapı (bünye)	guruluş, bünyä	koroloş, tözölöş, struktura	kurılıs	tüzülüş
yapımcı	prodyüser	prodüser	jetekşi (önerde)	prodyüser

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
cävàb	cavap	coğāp	cavap	otvet
cävàb bermàḳ	cavap birü	coğāp bermek	cavap bärmäk	otveçat'
yä'ni	yäğni	yağnı	yäni	to yest', a imenno, znaçit
kissävur, çöntäkkesär	kisä burı; oğro, vor	cübi oğrusı	yançukçi	vor-karmannik
äks sädà	yanğırık, tavış yanğıravı	yaŋ	aks säda	eḫo
aks sädà bermàk	kaytavazlanu	yaŋlanmak	aks säda kayturmak	otzivat's'a eḫom
yàndämä, yàndämäsigä	kıyık, çalış	gīşık	kıŋğır	koso
ḫatà, yängliş	ḫata, yalğış	yalnış	ḫata	oşibka
yänglişlik bilän, nàtoğri	bilmästän, yalğışıp	yalnışlık bilen	ḫatalişip	oşiboçno
yànmàḳ	yanu	yanmak	yanmak	goret', sgorat'
äks etmàḳ	çağılu	şöhlelenmek	äks ätmäk	otrajat's'a
betäräf	bitaraf	bītarap	bitäräp	neytral'nıy
cün	yabağa	goyun yünj	juŋ	ovec'ya şerst' vesenney strijki
sün'iy	yasalğan, tabiğıy bulmağan	emeli	sun'i	iskusstvennıy
binà, imàrät	bina, öy	bina, ımārat	bina, imarät	zdaniye
tüzüliş	korılış, töziliş, struktura	struktura, düzüm	tüzülüş	struktura
prodyüser	prodüser	prodyuser	prodyusser	prodüser

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yapım eki (gramer)	söz yaradıcı şäkilçi	hüź yahavsı yalğav (zar)	söz tuvdıratın	söz casōçu müçö
yapışık	yapışıg	yabışkan, hılaşkak	jabıskan	cabışkan
yapışmak	yapışmag	yabışıv, hılaşıv	jabısuv	cabışū
yapıştırıcı	yapışgan	yilim	jelim	celim
yapıt	äsär, mähsul	äsär	şığarma	çığarma
yapma	sün'i	yahalma, täbiği bulmağan	jasandı	casalma
yapmacık	sahţa	yahalma, isin tügil (ḫasiyat)	jalğan, jasandı, ötirik	antkor, kalp, calğan
yapmak	düzältmäk	yahav	jasav, istev, kıluv	casō
yapmak (yardımcı fiil)	etmäk	itiv, kılıv	etüv	casō, kılū (cardamçı etiş)
yaprak	yarpag	yaprak	japırak	calbırak
yaptırım	cäza	sanktsiya, yaźa	şara	caza
yar (uçurum)	uçurum	yar, upkın, yarlav	şıŋırav	tuŋğuyuk
yâr	yar, sevgili	yar, höygän, yaratkan (kişi)	jar, süyikti	car, süyüktū
yara	yara	yara, yärähät	jara	cara
yaradan	yaradan	Ḫoday, Allahı Täğälä	jasağan, jaratuvşı	caratkan

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
söz yäsàvçi ķoşimçä	süz yasauçı kuşımça(lar)	söz yasaycı goşulma	söz yasiğuçi koşumçä	slovoobrazovatel'nıy affiks
yàpışķàķ	yabışkan, sılaşkan	şepbik	yepilğan	prilipşiy, pristavşiy
yàpışmàķ	yabışu, sılaşu	yabışmak, yelmeşmek	yepişmak, çaplaşmak	prikleivat's'a, prilipat', pristavat'
yelim, kley	cilim	yelim	yelim	kley
äsär	äsär	eser	äsär, yaratma	proizvedeniye, tvoreniye
sün'iy	yasalma, tabiğıy bulmağan	emeli, yasama	sun'i	iskusstvennıy
yäsämä, sàhţtä	yasalma, çın tüğil (ḫasiyat)	yasama (häsiyet üçin)	yasalma, muğambir	pritvornıy, fal'şivıy
yäsämàķ, ķılmàķ,	yasau	yasamak	yasimak	delat'
ķılmàķ, etmàķ	itü, kılu	etmek	kılmak	del'at' (vspomogatel'nıy glagol)
yäpràķ	yafrak	yaprak	yopurmak	list
cäzà	sanktsiya, cäza	cezā	caza	sanktsiya, mera
cär	yar, upkın	uçut	yar	propast', bezdna
yàr	yar, söygän, yaratkan (kişi)	yār, söyğüli	yar, süyümlük	lübimıy, vozlüblennıy
yärä	yara, carähţät	yara	yara	rana; porez, razrez
yärätuvçi, yärätgän, Ḫudà	Ḫoday, Allahı Täğalä	Yaradan, Allā	yaratkuçi, yaratkan, Allah	sozdatel', tvorets (o boge)

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yaradılış	täbiät, hąsiyyät	yaratılış, täbiğät	jaratılıs, tabiyğat	caratılış, tabiğat
yaradılıştan	täbiätän	yaratılıştan, tumıştan	jaratılıstan	tülğandan
yaralamak	yaralamag	yaralav	jaralav	caralō
yaralı	yaralı	yaralı	jaralı	caralangan, caralū
yaramak	yaramag	yarav, faydalı buliv	jarav	caraktū bolū
yaramaz	yaramaz	faydahız	jaramsız	caraksız
yaramaz (çocuk için)	yaramaz	şuk, şayan, uyınsak	şalduvar, sotanak	tentek, şok
yaranmak	bäyändirmäyä cähd etmäk	yararğa tırışıv	jaravğa tırısuv	işke carōğo arakettenū
yarar (fayda)	fayda, mänfäät, gazanc	fayda, otoş	payda	payda
yarasa	yarasa	yarğanat	jarğanat	carğanat
yaraşmak	yaraşmag	yarav, okşav	jarasuv	okşoşū
yaratık	mähğlug	yän iyähi, mähğlük	jaratılğan, jändik, makluk	can-canıbar, makluk
yaratmak	yaratmag	yaratıv	jaratuv	caratū
yardakçı	älbir (pis işlärdä)	yärdämsi, bulışşı (nasar iştä)	sıbaylas, dem berüvşi	cardamçı
yardım	kömäk, yardım	yarźam	järdem	cardam

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
täbiät, micàz	yaratılış, täbiğat'	yaradılış, tebīğat	mücäz, tabiät	priroda; natura
tuğmä, yärätilişdän	yaratılıştan, tumıştan	doğa, doğabitdi	tuğma, tuğuliştin	s rojdeniya, ot rodu
yärälämàḳ	yaralau	yaralamak	yarilimak	ranit'
yäräli, yärädàr	yaralı	yaralı	yaridar	ranenıy
yärämàḳ	yarav, faydalı bulu	yaramak	yarimak	godit's'a, bıt' godnım
yäràḳsiz	faydasız	yaramsız, peydāsız	yarimas	negodnıy, nepodhǰod'aşçiy
şohǰ, incıḳ	şuk, şayan, nayan	yaramaz, garağol	tätäk, şohǰ	şalun, prokaznik
mämnün etişgä tirişmàḳ	yararğa tırışu	yaranmak	yarimakka tirişmäk	starat's'a bıt' prigodnım (poleznım)
fàydä, mänfäät	fayda, otış	peydā	payda	vıgoda, pol'za
körşäpäläk	yarkanat	yarğānat	şäpirän	letuçaya mış'
yäräşmàḳ	yarau, ohşau	gelişmek, yaraşmak	yaraşmak, yarimak	podhǰodit', idti komu, bıt' k litsu
mahǰluḳ, cànzàd	can iyäsi, mähǰluk	mahlūk, cāndār	mähǰluk, zat	sozdaniye; tvar'; suşçestvo
yärätmàḳ	yaratu	yaratmak, döretmek	yaratmak	tvorit', sozdavat'; porojdat'
şerik, tili bir	yärdämçi, bulışçı (naçar iştä)	yārān, cenāyat şāriği	şerik, ğalçi	posobnik, soobşçnik
yàrdäm, kömäk	yärdäm	yārdam, kömek	yardäm	pomoşç', sodeystviye, podderjka

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yargı (hüküm)	ġärar, hökm	karar	şeşim, karar	öküm, amir
yargı (kazâ)	mähkämä işläri	sud işläri	sot ürdisi	sot işteri
yargıç	hākim	sud'ya, hakim; (kazıy)	sot, äkim	sot
yargılamak	mühākimä etmäk	hököm itiv	sottav	sottō
yarı, yarım	yarı, yarım	yartı, yarım	jartı, jarım	carım
yarımada	yarımada	yarımutrav	tübek	carım aral
yarım yamalak	älüstü, fövri, tez	kabalan, aşığıs, arlı-birli	kalay bolsa solay, şala-şarpı	şaşılış, aşığış, arı-beri
yarın	sabah	irtägä	erteŋ, ertengi kün	erteŋ
yarış	yarış	yarış, uzış	jarıs	carış
yarışmak	yarışmag	yarışıv, uzışıv	jarısuv	carışū
yarı yıl	yarım il, semestr	yartı yıl, semestr	okuv jıl(ı) jartısı	carım cıldık
yarmak	yarmag	yarıv, büliv	jaruv	carū
yas	yas	matäm, traur	kara, aza	aza
yasa	gānun	kanun, zakon	zaŋ	mıyzam
yasa dışı	gānunsuz, ġeyri-gānuni	zakonhız, kanunhız	zaŋsız	mıyzamdan tışkarı
yasak	gadağan, yasag	tıyıv, yasak	tıyım	tıyū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
hükm, ḳaràr	karar	karar	höküm, karar	reşeniye, vıvod
sud işläri	sud işläri	sud işleri	sud işliri	sudebnıy protsess
häkäm, sud'yä	sud'ya, hakim; (kazıy)	sudya	sudya, sot	sud'ya
sud ḳılmàḳ	hökim itü	sud etmek	sotlimak	sudit', razbirat' t'ajbu
yärim	yartı, yarım	yārı, yārım	yerim	polovina
yärim àràl	yarım utrau	yārım āda	yerim aral	poluostrov
çälä-çülpä, näridän-beri	aşığıç, kabalanıp, annan-monnan	yārpı-yalta, çiğ-çarsı, çala-çula	çala-pula, äpläp-säpläp	naspeh; koye-kak
ertä	irtägä	ertīr	ätä	zavtra, zavtraşniy den'
musàbaḳa	yarış, uzış	yārış	musabiḳä	sorevnovaniye
musàbaḳaläşmàḳ	yarışu, uzışu	yārışmak	musabiḳä kılmak	sorevnovat's'a, sost'azat's'a s kem-çem
yarim yıllik, semestr	yartı yıl, semestr	yārım yıllık, semestr	semestr	semestr
yàrmàḳ	yaru, bülü	yārmak	yarmak	raskalıvat', kolot'; rassekat'
màtäm	matäm, traur	yās, mātam	matäm, haza	travur
ḳànun	kanun, zakon	kānūn	kanun	zakon
ḳanunsiz, ğayri ḳànuniy	zakonsız, kanunsız	kānūnı dāl, kānūndan daşarı	kanunsiz, kanunğa hjilap	nezakonnıy
katäğàn, taḳiḳ, yäsàḳ	tıyu, yasak	gadağan	mäni kılinğan	zapreşçeniye, zapret, vospreşçeniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yasaklamak	gadağan etmäk	tıyıv, röhşät birmäv	tıyuv, ruksat bermev	tıyū, tıyū salū
yasal	gānuni	kanunlı, zakonlı	zaŋdı	mıyzamdū
yasama	gānunvericilik	kanun (zakon) tözöv	zaŋ sığaruvşılık	mıyzam çığarū
yāsemin	yāsämän	yäsmin	jasmin	casmin
yaslamak	söykämäk, dayag olmag	höyäv, tiräv	süykev	cölō
yassı	yastı, düz	yası, yalnak, yäypäk	jalpak	cazı, calpak
yastık	yastıg	yastık	jastık	cazdık
yaş (zaman)	yaş	yäş	jas	caş, kurak
yaş (ıslak)	yaş	yiviş	suvlı, ılğal	sū
yaş (göz yaşı)	yaş	yäş	jas	caş
yaşa, yaşasın	yaşa, yaşasın	yäşä, yäşähin	jasasın	caşa, caşasın
yaşam	häyat	tiriklik, tormoş, yäşäv, hayat	ömir, tirşilik, turmıs	caşō, turmuş
yaşamak	yaşamag	yäşäv	ömir sürüv, turuv	caşō
yaşam öyküsü	tärcümey-hal, biografiya	tormoş yulı, biografiya	ömirbayan	ömür bayan
yaşantı	häyat; häyat tärzi	yäşäv; yäşäv rävişi	ömir saltı	turmuş caşō ıkması
yaşarmak	yaşarmag	küzgä yäş tulıv, yäşläniv	jas aluv (közine), jastav	közünön caş kılğırū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
takıḳlämàḳ, mänḳılmàḳ	tıyu, röhşät birmäv	gadağan etmek	mäni (rät) kılmak	zapreşçat' çto; lişat' çego
ḳànuniy	kanunlı, zakonlı	kānūnı	kanuni	zakonnıy
ḳànun çiḳariş	kanun (zakon) tözü	kānūn çıkarıcılık	kanunlar çikıriş	zakonotvorçestvo
yäsmin	yäsmin	jasmin	yäsmin	jasmin
tirämàḳ, süyämàḳ	söyäv, tiräv	söyemek, yaplamak	tirimäk, süyümäk, yölümäk	podpirat'; prislon'at
yässi, yäpäläḳ, yälpàḳ	yassı, yalnak, cäypäk	yası, yalpak	yapilak	ploskiy, splüsnutıy
yàstıḳ, bàliş	yastık	yassık	yastuk, täkiyä	poduşka
yàş	yäş	yāş	yaş	vozrast
höl	yüiş	ōl, çīğ	höl	mokrıy, vlajnıy
yàş	yäş	yāş, gözyāş	yaş	sleza
yäşä, yäşäsin	yäşä, yäşäsin	yāşa, yāşasın	yaşa, yaşisun	da zdravstvuyet'!
häyàt, turmuş	tiriklik, tormış, yäşäv, ḫäyat	durmuş	hayat, turmuş	jizn'
yäşämàḳ	yäşäv	yāşamak	yaşimak	jit', suşçestvovat'
tärcimäi hàl	tormış yulı, biografiya	tercimehāl	tärcimäi hal	biografiya
häyàt, yäşäş tärzi	yäşäv, yäşäv rävişi	yāşayış	hayat; turmuş tärtivi	jizn'; jiznennıy uklad
közläri yàşlänmàḳ	küzgä yäş tulu, yäşlänü	yāşarmak, yāş aylanmak	yaşanğirimak	navörtıvat's'a na glaza - o slezaḫ

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yaşıt	yaşıd	tistir, yäştäş	kurdas	bir kurdağı, caştaş
yaşlanmak	yaşlanmag	kartayıv	kartayuv, ulğayuv	kartayū, karū
yaşlı	yaşlı	kart, sal, iski	käri, kekse, moskal	karı
yatak	yatag	yatak	tösek, jatak	töşök
yatak (mecrâ)	yatag, mäcra	yırza, yılğa yulı	arna	say
yatakhāne	yataghana	döyöm torak, yatakhana	jatakhana	catakana
yataklı vagon	yataglı vagon	kupe, yataklı (spal'nıy) vagon	kupe	kupe, töşöktū vagon
yatalak	çarpayıda yatan hästä	ayakka basa almağan tüşäktägi hasta	kattı navkas	catkan örulū
yatay	üfği	buy (hızık, toroş), gorizontal'	köldeneŋ	tüz, gorizontaldū
yatılı	internat	internat	internat	mektep-internat
yatırım	maya (goymag)	bülingän (birilgän) aksa	akşa bölüv, kirgizüv (iske)	catırım akça
yatışmak	säkitläşmäk	tınıslanıv, basılıv	tınıştaluv	sōluğū, tınçū
yatmak	yatmag	yatıv	jatuv	catū
yatsı	şam (namazı)	yätsü	keşkurım, namazşam	namaşam, kūgüm

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
tengdàş, tengḳur, ḳurdàş	yäştäş, kordaş	yāşıt	yaşdaş, täŋ-tuş, täŋdaş	rovesnik
ḳarımàḳ	kartayu	garramak	ḳerimak	stanovit's'a starşe; starit's'a
ḳari, çàl, moysäfid	kart, çal, iski	garrı	ḳeri	pojiloy, v letaḫ, nemolodoy
töşäk	yatak	düşek, düşekçe	yatak, orun-körpä	postel'
özän, suv yoli	yul, yılğa yulı	hāna	su yoli	ruslo
yàtàḳḫànä	tulay torak, yatakhanä	yatakhāna, umūmı yāşayış cāy	yatakḫanä	obşçejitiye
yàtàḳ vagàn	kupe, yataklı (spal'nıy) vağon	küpeli vağon	yatak vagon	spal'nıy vagon
ornidän turàlmäydigän käsäl	ayakka basa almağan tüşäktägi hästa	yata sırkav, galmaz hassa, keselbent	orun tutup yatkan	bol'noy, prikovannıy k posteli
yàtiḳ, ufkıy	buy (sızık, torış), gorizontal'	kese	gorizontal', tüz	gorizontal'nıy
internat	internat	yatırlayın okuv, internat	internat	internat
mäblağ äcrätiş	bülingän (birilgän) akça	pul goyumı	pul çikıriş, mabläğ acritiş	investitsiya; investirovaniye kapitala
tinçlänmàḳ, tinçimàḳ	tınıçlanu, basılu	köşeşmek	tinçimäk, päslimäk	uspokaivat's'a, utiḫat
yàtmàḳ	yatu	yatmak	yatmak	lejat'
ḫuftàn	yätsü	yassı	ḫuptän	vrem'a (prodoljitel'nost'yu okolo dvuḫ çasov) posle zaḫoda solntsa

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yavan	yavan	tämhiz, söső	dämsiz	dāmsız, supsak
yavaş	yavaş	yay, akrın, äkrin	akırın	akırın
yavaşlamak	yavaşlamag	akrınayıv, äkrinäyiv	bäseñdetüv, akırındatuv	akırındō
yāve	cäfängiyat, boşboğazlıg, yava	buş (mäğänähiz) hüz	bos söz	tantık söz
yāver	yāvär, adyutant	ad'yutant	adyutant	asker cardamçı
yavru	yavru	ḫayvan balahı	töl	töl, canıbarlardın balası
yavuklu	sevimli, istäkli	höygän; yäräşilgän	süygen, nekelestirilgen	söykölǖ, süygön
yay	yay, kaman	yäyä, yan	juva, piyaz	cā
yaya, yayan	piyada, ayagla	yäyäv	jayav	cō̄
yaygara	çığırtı, bağırtı, säs	tavış, hörän, ğavğa	ıñ-jıñ, bak-şak	ızı-çū, kū̄-şū
yaygın	yayğın	taralğan, küp kullanılğan	keñ tarağan, jayılğan	taralğan
yaygınlaşmak	yayğınlaşmag	taralıv	taraluv, jayıluv	taralū
yayık	nehrä	kismäk	may şaykağış	kübö
yayımlamak	näşr etmäk, çap etmäk	basıv, näşir itiv	basuv, jariyalav, şığaruv	basıp çığarū, carıkka çığarū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
mäzäsiz, tämsiz	tämsiz, töçi	yuvan, tağamsız	tämsiz, tetıksiz	bezvkusnıy
sekin, ästä	cayğına, akrın, äkrin	yuvaş	asta, aldirimay	medlennıy; medlenno
sekinläşmàḳ	akrınayu, äkrinäyü	yuvaşamak	astilaşmak, astilimak	zamedl'at' ḫod, sbavl'at' skorost'
säfsätä, behüdä söz	buş (mäğänäsiz) süz	samahıllı, boş söz	valak, lap söz	boltovn'a
ädyutant	ad'yutant	adyutant	ad'yutant	ad'yutant
häyvàn bàläsi	ḫayvan balası	hayvān bālası	töl	dit'a, detönış (jivotnıḫ)
sevgili, yàr	söygän; yäräşilgän	söyğüli, mağşūk	yar, mäşuk	lübimıy; pomolvlennıy, obruçönnıy
yày	cäyä	yāy	ya	luk
piyàdä, yäyàv	cäyäv	pıyādalāp	yayak	peşkom
baḳırıḳ-çaḳırıḳ , ḳıy-çuv	tavış, sörän, ğavğa	gīkılık, gopğun	varaŋ-çuruŋ	krik, şum, gam, galdöj
tärḳalgän, yàyilgän, köp ḳollänilgän	taralğan, küp kullanılğan	yayğın, yayraŋ	taralğan	rasprostranönnıy
tärḳalmàḳ, yàyilmàḳ	taralu	yayramak	taralmak	rasprostran'at's'a
küv	kismäk	yāyık	cuvaz	masloboyka, paḫtalka
näşr etmàḳ, çàp etmàḳ	basu, näşir itü	neşir (çap) etmek	näşir kılmak	opublikovat', izdavat', peçatat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yayın	näşr etmä, çap etmä, näşr	näşir	basılım, basuv	basū
yayın evi	näşriyyat	näşriyät	baspa	basmakana
yayla	yayla	yäyläv	jaylav	caylō
yaymak (sermek)	yaymag, särmäk	yäyiv	jayuv	cayū
yaymak	yaymag	taratıv	jayuv	taratū
yayvan	yastı, düz	yalpak, yäypäk	jaypak, jalpak	calpak
yaz	yay	yäy	jaz	cay
yazar	yazıçı	yazıvsı	jazuvşı	cazūçu
yazgı (kader)	tāle, ġädär	täqdir, yazmış	jazuv, tağdır, jazmış	tağdır, cazmış
yazı	mäktub	yazıv, yazıv-hızıv	jazuv	cazū
yazı (parada)	metal pulun gerbi olmayan dal üzü, reşka	timir aksanıŋ yöz yağı	tiyinniŋ tsiyfrlı beti	tıyındın oŋ beti
yazıhāne	büro	kontora, ofis, büro	keŋse	keŋse, kantor
yazık	yazıg	ayanıs!, yäl!, kızğanıs!	jazık; ökiniş(ti)	ayō!
yazılı (imtihan)	yazılı	yazma (imtihan)	jazba (emtihan)	cazū (sınō)
yazın (yaz vakti)	yayda, yay zamanı	yäydä	jazda	cayda
yazıt	ḫatirä (yazılı)	yazma, yazıv; epigraf	jazba eskertkiş	cazū estelikteri; körnök cazū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
näşr	näşir	neşir	näşir	izdaniye, opublikovaniye
näşriyàt	näşriyat	husūsı neşiryāt	näşriyät	izdatel'stvo
yäylàv	cäyläv	yāyla	yaylak	yayla, letneye pastbişe
yàymàḳ	cäyü	yazmak	yaymak	rasstilat'
yàymàḳ, tärḳatmàḳ	taratu	yaymak, yayratmak	yaymak, taratmak	rasprostran'at'
yässi, yäpälàḳ, tekis	yalpak, cäypäk	yalpak, yası	yayma, yapilak	ploskiy
yàz	cäy	tomus	yaz	leto
yàzuvçi	yazuçı	yazıcı	yazğuçi	pisatel'
taḳdir	täḳdir, yazmış	yazğıt, takdīr, tāley	tägdir	rok, sud'ba
ḫat, yàzuv	yazu, yazu-sızu	hat, yazğı	yezık	pis'mo
tängäning ong tàmàni	timir akçanıŋ yöz yağı	köpüginiŋ yüz tarapı	tiyinniŋ oŋ täripi	litsevaya strona monetı, reşka
idàrä	kontora, ofis, büro	edāra	keŋsala, pütükḫana	büro
äfsüs	ayanıç!, jäl!, kızğanıç!	hayp	äpsus!	kak jalko!, jal', priskorbno!
yàzmä	yazma (imtiḫan)	yazuvdan (ekzamen)	yazma (imtihan)	pis'mennıy (ekzamen)
yàzdä	cäydä	tomsuna	yazda	letom
yàzmä yàdgàrlik	yazma, yazu; epigraf	yazğı	yezık, yazma yadigar	pis'mennıy pam'atnik

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yazlık	bağ evi	daça, yazlık	sayajay	cazdık, daça
yazma (eser)	älyazması	kul'yazma (kitap)	koljazba	kol cazma (çığarma)
yazmak	yazmag	yazıv	jazuv	cazū
yedek	yedäk	haklık, kara könlök, zapas, rezerv	kor	zapas, kor
yedi	yeddi	yiti	jeti	ceti
yegâne	yeganä	bir, yañğız	jalğız	calğız
yeğ	daha yahşı, daha gözäl	yakşırak, äybäträk	jaksı(rak)	cakşırāk
yeğen	gardaş oğlu, bacı oğlu	yiyän; ini, ir tuğan	jiyen	ini, ağa-ini, ece-karındaş
yeğlemek	üstün tutmag, daha artıg tutmag	haylav	jaksı körüv	tandō, cakşı körū
yeis	ümidsizlik	kayğı, häsrät	ümitsizdik, ümit üzüv, aşınuv	kayğı
yeknesak	yeknäsäg	yalkıtkıs, bir törlö; monoton	bir türli, bir sazdı	bir türdū
yekpāre	monolit, yekparä	bir bötön, totoş, totoş kisäktän	bütün, tutas	bütün, çulu
yekten	därhal, birdän	kinät (tän), kapıl	birden, kenetten	tike
yekûn	yekun	yomğak, hözömtä, nätijä	nätiyje; soma	cıyıntık

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
däçä	daça, yazlık	daça	yazlık, daça	letniy dom, daça
ķolyàzmä	kul'yazma (kitap)	golyazma	kol yazma	rukopisnaya (kniga)
yàzmàķ	yazu	yazmak	yazmak pütmäk	pisat', napisat'
rezerv, zähγirä	saklık, kara könlik, zapas, rezerv	rezerv, zapas, ātiyāçlık	ihtiyat, rezerv	rezerv, zapas
yetti	cidi	yedi	yättä	sem'
yägànä, yäkkä	bir, yalğız	tāk	yiganä, yäkkä	yedinstvennıy
äfzäl, ävlà, yahşiràķ	yahşırak, äybäträk	yeğ, govı	yahşirak	luçşe, predpoçtitel'neye
ciyän, ämäkiväççä	bir tuğannıŋ ulı	yeğen; doğanoğlan	ciyän; ikki tukkan aka-ini	plem'annik; plem'annitsa; dvoyurodnıye
äfzäl körmàk	saylau	govı görmek	yahşi körmäk, tallimak	predpoçitat'; otdavat' predpoçitaniye
ümidsizlik	kayğı, häsrät	hasrat, gam-gussa	ümitsizlik	otçayaniye, beznadöjnost'
bir hıl, bir àhängdägi	yalkıtkıç, bir törli; monoton	birsıdırğın, birsīhlı	bir hıl, bir türlük	monotonnıy
bütün, metindek müstähkäm, monolit	bir bötin, totaş, totaş kisäktän	monolit, bütevi, tutuş	pütün, bir tutaş, monolit	monolitnıy, tselnıy
birdän, tosätdän	kinät(tän), birdän	dessine, birden	birdinla	srazu, vdrug
yäkün, cämi	cıyını(sı), yomğak, näticä	cem, summa	cäm'i, yäkün	itog, summa

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yel	yel	yil	jel	cel
yele	yal (atda)	yal	jal	cal
yelek	jilet	jilet (irźär kiyimi)	kökirekşe, jilet	celet, ceket
yelken	yelkän	yilkän	jelken	parus
yelkenli	yelkänli	yilkänli kämä	jelkendi	parustū keme
yelkovan	ägräb (saatda)	säğättä źur til	minut körsetkişi (tili)	minut cebesi
yellemek	yellemäk	yillätiv, yilpiv	jelpüv, jelpinüv	celdō̄
yelpāze	yelpazä	yilpivis, yilpaza	jelpüviş	celdetme
yeltenmek	bacarmadığı işä girişmäk	kuldan kilmästäy işkä totonov	kolınan kelmeytin iske kirisüv	kolunan kelbegen işke kirişū̄
yem	yem	yim, azık, kurmı	jem	cem
yemek (aş)	yemäk	aş, rizık, tağam	as, tamak, tağam	tamak
yemek (fiil)	yemäk	aşav, rizıklanıv, tuklanıv	jev	ceō̄
yemekhāne	yemäkhana	aşhana	ashana	aşkana
yemin	and	ant	ant, sert	ant
yemiş	meyvä	yimiş	jemis	cemiş
yen	paltar golu	yin	jeŋ	ceŋ uçu
yenge	yenge	yingä	jeŋge	ceŋe
yengeç	härçäng	kıśala	suv şayanı	sū çayanı

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
şämàl, yel	cil	yel	yäl, şamal	veter
yàl	yal	yāl	yayla	griva
nimçä	jilet (irlär kiyimi)	yelek	jilet, yäŋsiz kiyim	jilet
yelkän	cilkän	yelken	yälkän	parus
yelkänli	cilkänli kämä	yelkenli gāme	yälkänlik	parusnik
sàät minutining tili	säğattä zur til	sāğadıŋ minut görkezyān dili	saätniŋ minut tili	minutnaya strelka
yelpimàḳ	cillätü, cilpü	yelpemek	yälpünmäk	obmahjvat' (veyerom)
yelpiğıç	cillätkiç, cilpäzä	yelpevāç	yälpügüç	veyer
çiränmàḳ	kuldan kilmästäy işkä totınu	elinden gelmecek īşe yapışmak	öziniŋ ämäs işkä arilaşmak	brat's'a za neposil'nuyu rabotu
yem	cim, azık, kurmı	īym	yäm	korm, furaj
àvḳat	aş, riyzık, aşamlık	nahar	tamak, aş	yeda, pişça
yemàḳ	aşau, tuklanıv, rizıklanu	īymek	yemäk	yest', kuşat'
àşḫänä	aşhana	naharhāna	aşḫana	stolovaya
ànt, ḳasäm	ant	ant	ant, ḳäsäm	kl'atva
mevä	cimiş	īymiş	yemiş, yäl-yemiş	fruktı
yeng	ciŋ	yeŋ	yäŋ	rukav
yängä, kelinàyi	cingä	yeŋŋe, gelnece	yäŋgä	nevestka, jena brata ili d'adi
ḳısḳıçbaḳa	kısla	leŋŋeç	paka, kıskuç	rak

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yeni	yeni	yaŋı	jaŋa	caŋı
yeniden	yenidän	yaŋınan, baştan, kabat	jaŋadan	caŋıdan, kaytadan
yenilgi	mäğlubiyyät	yiŋjiliv	jeŋjilüv	ceŋjilü
yenilik	yenilik	yaŋalık	jaŋalık	caŋılık
yenmek	yenmäk	yiŋjiv, otov	jeŋüv	ceŋü
yer	yer	yir, urın	jer, orın	cer, orun
yer çekimi	yerin cazibä gänunu	yirdiŋ tartıv kösö	jerdiŋ tartuv küşi	cerdin tartılü küçü
yerel	mähälli	bıl urundağı	jergilikti	cergiliktü
yergi	satira	ası kölöv, satira	sıkak (ädebiyet)	kakşık, mıskıl
yerinde (uygun)	yerindä, münasib	urınlı, vakıtında	orındı	orundü
yerine	yerinä	urınına	jerine, ornına	orduna
yerleşik	oturag	ultırak	otırıkşı	oturuktaşkan
yerleşmek	yerläşmäk	ultırıv, yirläşiv, sügiv	jerlesüv	oturuktaşü
yerleştirmek (düzene koymak)	yerläşdirmäk	tärtipkä kiltiriv, tärtipläv	jerlestirüv, ornalastıruv	tartipke salü
yerli	yerli	yirli, urındağı	jergilikti	cerdik
yermek	pislämäk, söymäk	hurlav, mıskıl itiv	korlav, karalav, jamandav	camandö

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yängi	yaŋa	täze	yeŋi	noviy
yängidän, ḳaytädän	yaŋadan, baştan, kabat	täzeden, gaytadan	yeŋidin, kaytidin	snova, snaçala
mağlubiyät, yengiliş	cinjlü	yeŋliş, yeŋilme	yeŋiliş, mäğlubiyät	porajeniye
yängilik	yaŋalık	täzelik	yeŋilik	novşestvo
yengmàḳ	ciŋü, otu	yeŋmek	yäŋmäk	pobedit'
yer	cir, urın	yer	yär	zeml'a, mesto
yerning tàrtiş küçi	cirniŋ tartu köçi	yeriŋ dartış güyci	yärniŋ tartiş küçi	zemnoye t'agoteniye
mähälliy	bu urındağı	yerli	yärlik	mestnıy, lokal'nıy
häcv	açı kölü, satira	satira	häcvi äsär	satira
orinli, munàsib, cöyäii	urınlı, vakıtında	yerlikli	orunluk, uyğun	umestno, kstati, svoyevremenno
örnigä	urınına	yerine, ornına	orniğa	na mesto
otràḳ	utrak	oturımlı	olturak, köçmän ämäs	osedlıy
otràḳläşmàḳ, càyläşmàḳ	utıru, cirläşü, çügü	yerleşmek	yärläşmäk	selit's'a; osedat'
càylämàḳ, tahjämàḳ, terib ḳoymàḳ	tärtipkä kitirü, tärtipläv	yerleşdirmek, tertiplemek	tizmak, kalimak	ukladıvat', raskladıvat'
mähälliy	cirli, urındağı	yerli	yärlik	mestnıy
yàmànlämàk, ḳàrälämàḳ,	hjurlau, mıskıl itü	yamanlamak, garalamak	yamanlimak, hjarlimak	hjulit', hjayat', ponosit', çernit'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yersiz (uygunsuz)	yersiz	urınhız	orınsız	orunsuz
yer yüzü	dünya	yir östö (yözö), donya	dünye, jer jüzi	cer cüzü
yeşermek	yaşıllaşmag	yäşäriv, yäşilläniv	kögerüv	bürdȫ, kögörǖ
yeşil	yaşıl	yäşil	jasıl	caşıl
yeşim	yäşäm daşı, yaşma	yaşma	yaşma	yaşma
yetenek	gābiliyyät, iste'dad	hälätlilik, talant	darın, kabılet	dēr
yeter, yeterli	kifayät ġädär, kafi	yitärli(k), şaktıy	jetkilikti	cetiştǖ
yetersiz	kifayät etmäyän, kafi olmayan	yitkilikhiz	jetkiliksiz	cetişsiz
yetim	yetim	yätim	jetim	cetim
yetimhāne	yetimḫana	yätimzär yorto	jetimḫana	cetimkana
yetinmek	kifāyätlänmäk, gāne olmag	siklängän bulıv	kanağattanuv	kanattanū
yetişkin	yetişkän	yitişkän, ölgörgän	boy jetken	boyğo cetken
yetişmek	yetişmäk	ölgöröv, yitişiv	pisüv	bışū, bolū
yetişmiş	yetişmiş	ukımışlı, bilimli	okımıstı, okığan, jetisken	cetişken
yetki	sälahiyyätli	yavaplılık	javapkerşilik	cōpkerlik

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
orinsiz, nàorin	urınsız	yerliksiz	orunsiz	neumestnıy
yer yüzi, dünyà	cir östi (yözi), dön'ya	dünyā	yär yüzi, dunya	mir
yäşnämàḳ, kökärmàḳ	yäşärü, yäşillänü	gōğermek	yaşnimak	zelenet'; pokrıvat's'a listvoy
yäşil	yäşil	yāşıl	yeşil	zelönıy tsvet, zelen'
yäşil rängli ḳımmätbàhà taş	yaşma	yaşma	yäşmä	yaşma
kàbiliyät, iḳtidàr, sälàhiyät	sälätlilik, talant	ukīplılık, zehīnlilik	kabiliyät, zakavät	odarönnost', sposobnost'
yetärli	citärli(k), şaktıy	yeterlik	yetär, yetärlik	dostatoçnıy
yetärsiz	citkiliksiz	yeterliksiz	yetärsiz	nedostatoçnıy
yetim	yätim	yetīm	jitim	sirota
yetimḫànä	yätimnär yortı	çāğalar öyi	jitimḫana	sirotskiy dom, priyut dl'a sirot
ḳanàätlänmàḳ, çeklänmàḳ	çiklängän bulu	çāklenmek	çäklänmäk, kanaätlänmäk	ograniçivat's'a, dovol'stvovat's'a
vàyägä yetgän, bälàğat yàşigä yetgän	citişkän, ölgirgän	yetişen, boyı yeten	yetilgän	vzroslıy, zrelıy
yetişmàḳ, ülgürmàḳ	ölgirü, citişü	yetişmek, bitmek	yetilmäk, yetişmäk	pospevat', sozrevat'
yetük, oḳımişli	ukımışlı, bilimli	yetişen	yetık, okuğan	obuçennıy; obrazovannıy
huḳuḳ, väkàlät	cavaplılık	ığtıyārlılık, hukūklılık	hokuk, vakalät	polnomoçiye, pravomoçiye; otvetstvennost

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yetmek	çatmag, yetişmäk	yitiv, yitişiv	jetüv	cetü
yetmiş	yetmiş	yitmiş	jetpis	cetimiş
yevmiye	bir günlük iş haggı	bir könlök iş ḫakı	kündik akı	kündük emgek akı
yığın	yığın, toplu	öyöm, tuplantı	üyindi, üyme	top
yığınak	toplanmag	yıyılıv	toptaluv, jıynaluv	asker küçtörün toptō
yığınla	çoḫ	küp, hanhıẓ	köp	köp
yığmak	yığmag	yıynav, yıyıv	jıyuv	cıyū
yıkamak	yumag	yıyıv	juvuv	cū
yıkıcı	tähḫribatçı, dağıdan	taratkıs, yimirgis	kıyratuvşı, talkandavşı	ata bezeri
yıkıntı	viranälik	ḫäräbä, yimiriklik	kıyrağan (kaldıktar)	çaldıbar
yıkmak	yıḫmag	avdarıv, yimiriv	jığuv, sındıruv	cığū
yıl	il	yıl	jıl	cıl
yılan	ilan	yılan	jılan	cılan
yıldırım	ildırım	yäşin	nayzağay	çağılğan
yıldız	ulduz	yondoẓ	juldız	cıldız
yıl dönümü	il dönümü	yıllık	jıldık mereke	cıldık
yılışık	üzä gülän, yaltag	yalağay, yaramhak	jağınğan, jağımpazdanğan	casaker
yılışmak	üzä gülmäk, yaltaglanmag	yalağaylanıv	jağımpazdanuv, jağınuv	casakerlenū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yetmàḳ	citiv, citişü	yetmek, yeterlik bolmak	yätmäk	ḫvatat', bıt' dostatoçnım
yetmiş	citmiş	yetmiş	yätmiş	sem'des'at
künlik iş häḳı	bir könlik iş ḫakı	günlük İş hakı	künlük häḳ	padönnaya plata
üyüm, top, todä	öyim, tuplantı	top, toplum	jığın, toplam	kuça, gruda
topläniş, yiğıliş	cıyılu	yığın	jığındi, toplaş	sosredotoçeniye, kontsentratsiya
mol, köp	küp, sansız	toplumı bilen	cık, köp	mnogo
yiğmàḳ	cıynau, cıyu	yığmak	jığmak	sobirat'
yuvmàḳ	yuu	yuvmak	juymak	stirat', mıt; kupat'
buzğunçi	taratkıç, cimirgiç	ārabozar	buzğunçi	razruşitel
ḫaràbä, väyràná	ḫaräbä, cimiriklik	harāba	ḫarabä, väyranä	razvalını, ruını
buzmàḳ, yiḳmàḳ, yiḳıtmàḳ	avdaru, cimirü	yıkmak	buzmak, jikıtmak	razruşat', lomat'
yil	yıl	yıl	jil	god
ilàn	yılan	yılān	jilan	zmeya
çaḳmàḳ, yäşin	yäşin	yıldırım	çakmak (yärgä çüşkän)	molniya
yulduz	yoldız	yıldız	jultuz	zvezda
yillik	yıllık	yıllık	jillık	godovşçina
yältàḳ, beàr	yalağay, kuştan	yalıncaŋ	yepişkak	zaiskivayuşçiy
yältàklänmàḳ, àrsizlik ḳılmàḳ	yalağaylanu	yalıncaŋlık etmek	yepişmak, yalakçilık kılmak	zaiskivat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yılmak	gorḫmag, hürkmäk	kiri kaytıv, kurkıv	korkıp kaluv, şoşuv	kaçū, kaytū
yıpranmak	köhnälmäk, äprimäk	iskiriv	tozuv, eskirüv, jırtıluv	cırtılū, eskirū
yırtıcı(hayvan)	yırtıcı	yırtkıs	jırtkış	cırtkıç
yırtık	yırtıg	yırtık	jırtık	cırtık
yırtınmak	yırtılmag	artığın tırışıv	dińkesi kuruv, zorığuv	cırtınū
yırtmak	yırtmag	yırtıv	jırtuv	cırtū
yiğit	igid	yigit, batır	jigit, batır	bātır
yine	yenä	yänä, tağı(n), yaŋınan	kayta, jaŋadan	kaytadan, cana
yinelemek	täkrar etmäk, täkrarlamag	kabatlav	kaytalav	kaytalō
yirmi	iyirmi	yiğirmi	jıyırma	cıyırma
yitmek	yoḫ olmag, itmäk	yuk bulıv yuğalıv	jitüv	coğolū
yiv	yiv	hır	oyma	kırma
yiyecek	yiyecek	rizık, aşamlık	azık, azık-tülik	azık-tülük
yobaz	dogmatik	doğmatik	kağıydaşıl, dogmaşıl	sokur işenimçil
yoğun	yoğun	tığız, yış; küp	tığız, koyuv	cış; köp

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
çöçimàk, kaytmàk	kiri kaytu, kurku	gaçmak	kaytmak	pugat's'a; otstat'
eskirmàḳ, yirtilmàḳ	iskirü	kŏnelmek	jitilmak	obtrepat's'a, snosit's'a
yirtḳıç	yırtkıç	yırtıcı	jirtkuç	hjşçniy
yirtıḳ	yırtık	yırtık	jitık	rvanıy, razorvannıy
ḳattıḳ tirişmàḳ	artık tırışu	dırcaşmak, ŏzüŋe zōr salmak	özini körsütüşkä tirişmäk	nadrıvat's'a
yirtmàḳ	yırtu	yırtmak	jitmak	razrıvat', razdirat'
yigit; cäsür, bàtir	yigit, batır	edermen, gahrımān	jigit, batur, märt	geroy, hŗabrets
yänä	yänä, tağı(n), yaŋadan	yene	yana	snova, op'at'
täkràrlämäk, ḳaytärmàḳ	kabatlau	gaytalamak	täkrarlimak	povtor'at'
yigirmä	yigirmi	yiğrimi	jigirmä	dvadtsat'
yitmàḳ, yoḳlämàḳ	yuk bulu, yuğalu	yitmek	yütmäk, yokalmak	propadat', isçeznut'
yig, dük	sır	hır	buralma, oyuş	narez, narezka, rez'ba
àzıḳ-àvḳat	rizık, aşamlık	īymit, āzık	ozuk-tuluk	pişça, yeda, prodovol'stviye
aḳıdäpärst, dogmatik	doğmatik	doğmatik	äḳidipäräst, dogmatik	dogmatik
ḳalin, ziç, ḳuyuḳ	tığız, yış; küp	yığı, dıkız; köp	ḳelin, ziç, koyuk	gustoy, plotnıy

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yoğunlaşmak	yoğunlaşmag	yıyılıv; tığızlanıv	koyuvlanuv, koyıruv, tığızdaluv	toptolū
yoğurmak	yoğurmag	kamır basıv	iylev (kamırdı)	cūrū
yoğurt	gatıg, yoğurt	yoğort, katık	ayran, katık	ayran
yok	yoḫ	yuk	jok	cok
yoklama	yoḫlama	barlav	tekserüv, barlav	coktō
yoksa	yoḫsa	yugihä (yuksa)	bolmasa	bolboso
yoksul	yoḫsul	fäḳir	kedey, pakır	kedey
yoksun	mährum	mähŗüm	makrum	cetişsiz
yokuş	yoḫuş	ür, ürläs, kütäriliş	ör; köterilüv	örüş, ör
yol	yol	yul	jol	col
yol (metot)	yol, üsul, metod	alım, ısul, metod	jol, ädis, täsil	ıkma
yolcu	yolcu	yulsı	jolavşı	cürgünçü, colōçu
yoldaş	yoldaş	yuldaş	joldas	coldoş, dos
yollamak	yollamag	yullav, yibäriv	joldav	ciberū̄, cönötū̄
yolluk	yol āzūgäsi; yol ḫärci	yullık	joldık, jolğa kerekteri	kül azık; col akçası
yolmak	yolmag	yolkov	juluv	culū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḳuyuḳläşmàḳ, ziçläşmàḳ	cıyılu; tığızlanu	toplanmak, cemlenmek	koyuklaşmak, ḳelinlaşmak	sguşçat's'a, uplotn'at'sa
yuğurmàḳ	kamır basu	yuğurmak	juğurmak	mesit' (testo)
ḳatıḳ	yoğırt, katık	gatık	ḳetık	yogurt, prostokvaşa
yoḳ	yuk	yōk	yok	net
yoḳlämä	barlau	barlama	yoklaş, yoklima	p(r) overka, perekliçka
yoḳsä, bolmäsä	yugıysä (yuksa)	yoğsa	bolmisa, yoksa	inaçe, ne to
yoḳsıl, kämbağal	fäḳir	yoksul, garīp	yoksul	bednıy
mährüm	mähŗüm	mahrūm	mährüm	lişönnıy (çego-l.)
ör, bäländlik	ür, kütäriliş	çıkış	örä, kötürülüş	pod'yom
yol	yul	yōl	yol	doroga
uslub, usul, yol	alım, ısul, metod	tār, usul	yol, usul	metod
yolçi, yolàvçi	yulçı	yōlağçı	yolçi	putnik, passajir
yoldàş	yuldaş	yōldaş	yoldaş	tovarişç
yollämàḳ, cönätmàḳ	yullau, cibärü	yōllamak, ibermek	yollimak, ävätmäk, yönältmäk	posılat' otpravl'at', otsılat'
yollik, yol ḫarci	yullık	yōl āzıḳ; yōl harcı	yolluk, yol ḫärci	to, çto pripaseno dl'a dorogi; komandirovoçnıye
yulmàḳ	yolku	yolmak	julmak	vırıvat', vıdörgivat', vışçipıvat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yolsuzluk	sahtakârlıg	zakonhızlık	zanşızdık	mıyzamsızdık
yonca	yonca	klever	bede, jonışka	bede
yonga	yonga	tap, yunışkı	jonka, janka, tamızık	çamındı
yontmak	yonmag	yışıv, yınıv	jonuv	conū
yorgan	yorğan	yurğan, odeyal	körpe	cūrkan
yorgun	yorğun	arığan, talğan	şarşağan	çarçağan
yormak	yormag	arıtıv, alyıtıv, taldırıv	şarşatuv	çarçatū
yormak (yorumlamak)	yormag	yurav	joruv	corū, tüş corū
yorulmak	yorulmag	arıv, talığıv, alyıv	boldıruv	çarçō
yorum	şärh	töşöndöröv, anlatıv	eskertpeler	corum, tüşündürū
yosma	işväkär, cilväli	irsäk, kılansık	kılımsığan (äyel)	oyseke
yosun	yosun	ılımık	baldır	balır
yoz	pozulmuş	bozolğan	bozılğan	buzulğan
yozlaşmak	pozulmag	kägizläniv, nasarlanıv	azuv, buzıluv	buzulū
yön	yön, istigāmät, cähät	yün, yak, taraf	jak, bağıt	cak

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
ḳànunsizlik̩, ḳànungä ḥılàflik	zakonsızlık	kānun bozucılık	yolsuzluk, yol koyup bolmaydiğanlık	bezzakoniye, nezakonnost'
yonğıçḳa, bedä	klever	yorunca	bädä	klever
päyrähä	yomıçka	yōnuşğa, gırındı	yon, ḫeşäk, çepindi	şçepka
yonmàḳ	yuınu, ışkılau	yōnmak	yonumak	strogat', tesat'; çinit
adyàl	yurğan, odeyal	yorğan	yotkan	odealo
hàrğın, çärçàḳ	arığan, talğan	yādav, yorğun	çarçiğan, harğan	ustalıy, utomlönnıy
çärçätmàḳ, tàldirmàḳ	arıtu, talçıktıru, yalıktıru	yādatmak	hardurmak, taldurmak	utoml'at', utrujdat'
yoymàḳ	yurau	yormak	corimak	istolkovıvat' (v kakom-l. smısle), pripisıvat' (çemu)
çärçämàḳ, tàlmàḳ, hàrimàḳ	aru, talığu, yalığu	yādamak, yorulmak	harmak, talmak, çarçimak	utoml'at's'a, ustavat'
şärh, tüşüntiriş	töşindirü, anḻatu	düşündiriş, kommentariya	izah, çüşündürüş	kommentariy
tännàz	köyäz, kılançık	yenḻes, āzğın	oynakçan ayal	koketka
yosin	su üsim, baka yifägi	denḻiz suyotı	su ösümlügi	vodorosl'
büzilgän, äynigän	bozılğan	bozuk, zāya	buzuk, näsli buzulğan	isporçennıy
zàti äynigän, näsli buzulgän	tokımı naçarlanu, bozılu	bozulmak, zāyalanmak	buzulmak	degradirovat', vırojdat's'a
yàn, tàmàn, yàḳ	yak, yün, taraf	yān, tarap	tärap, yak, yan	storona

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yönelmek	yönälmäk	yünäliv	jönelüv	cönō
yönerge	tālimat	kürhätmä(lär), direktiva	nuskav	nuskō
yönetici	rähbär	yitäksi, yünätivsi, idäräsi	baskarma, mengerüvşi	başkarūçu, kızmatçı
yönetim	müdriyyät, idārä	mödirlik, yitäksilik, yünätiv	baskarma, äkimşilik	başkarmalık
yönetmek	idārä etmäk	başkarıv, idārä itiv	baskaruv	başkarū
yönetmelik	tālimat	instruktsiya	nuskav, koldanuv tärtibi	buyruk-nuska
yönetmen	rejissor	rejissör	rejiysyor	rejissyor, koyūçu
yöntem	metod, üsul	metod, ısul, alım	täsil	ıkma, usul
yöre	ätraf	bistä	tönjirek, manjay, aynala	aylana
yörünge	orbita	orbita	orbita	orbita, asman meykindigindeği col
yudum	udum	yotom	jutım	cutum
yuf, yuh	tfu!	t'fu!, fu!	tüvf! uyat-ay!	tü-ü!
yufka	yuhja	yäyilgän kamır	oktavlanğan kamır	cayılğan kamır
yuhalamak	tfu-tfu etmäk, e'tiraz etmäk	mäshäräläv (t'tu!)	külkige köterüv, maskaralav	tū-tū etū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yönälmàķ	yünälü	yönelmek	yönälmäk	napravl'at's'a
yol-yorıķ, körsätmä, ķollänmä	kürsätmä(lär), direktiva	görkezme, instruktsiya	yol-yoruk, kollanma, körsätmä	direktiva, instruktsiya
rähbär, bàşķaruvçi	citäkçi, yünätüçi, idaräçi	edāra edici	başkurğuçi, rähbär	rukovoditel', upralv'ayuşçiy
bàşķariş, idàrä	mödirlik, citäkçilik, yünätü	edāra, kontora	başkarma, idarä, rähbärlik	upravleniye, rukovodstvo, administratsiya
bàşķarmàķ, rähbärlik ķılmàķ	başkaru, idarä itü	edāra etmek, dolandırmak	başkurmak, rähbärlik kılmak	upravl'at', rukovodit'
ķollänmä, körsätmä	instruktsiya	görkezme, instruktsiya	kollanma, körsätmä	instruktsiya, nastavleniye
rejissor	rejissör	rejisyor	rejissyor	rejissör
uslub, usul	metod, ısul, alım	metod, usul	usul, metod	metod
ätràf, teväräk	bistä	etrāp	öp-çörä, ätrap	predmest'ye, okrestnost'
orbita	orbita	orbita	orbita	orbita
yütüm	yotım	yuvudım	jutum	glotok
tüf!	t'fu! fu!	e...ēy!	tüf! yüf!	fu!, stıdno! pozor!
yupķa	cäyilgän kamır	çelpek	jupka, yupka (ğemir üçün)	raskatannoye testo
tüf deb bakırmàķ	mäshğäräläv (tful!)	e...ēy dīymek	zarğlık kılıp uşkatmak (vakırimak)	osmeyat', osvistat'

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yukarı	yuhşarı	yuğarı	joğarı	coğoru
yulaf	yulaf	holo	sulı	sulu
yular	nohşta	nukta	nokta	nokto
yumak	yumag	yomğak (yip)	şuvmak	tüygök
yummak	yummag	yomov	jumuv	cumū
yumru	yumru	şiş, töyörsök	jumır	şişik
yumruk	yumrug	yozrok	jumırık, judırık	muştum
yumurta	yumurta	yomortka	jumırtka	cumurtka
yumurtlamak	yumurtalamag	yomortka halıv	jumırtkalav	cumurtkalō
yumuşak	yumşag	yomşak	jumsak	cumşak
yumuşamak	yumşalmag	yomşav	jumsav	cumşō
yurt	vätän	vatan, yort, tuğan yak	otan, el-jurt	curt, meken
yurttaş	vätändaş	vatandaş	otandas	curttaş, mekendeş
yutkunmak	udgunmag	avızzan hilägäy kiliv	jutkınuv	şilekeyin cutū
yutmak	udmag	yotov	jutuv	cutū
yuva	yuva	oya	uya	uya
yuvarlak	yuvarlag	tünäräk, yomoro	domalak, döngelek	cumuru, toğolok
yuvarlamak	yuvarlamag	tägärätiv	domalav, domalatuv	toğolotū
yüce	uca	biyik, yuğarı	biyik, joğarı	biyik

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yuḳàri	yuğarı	yokarı	jukuri	verh, verhn'yay çast'
süli	solı	süle	sulu	ovös
nohţtä	nukta	noğta	nohţta	nedouzdok
kälävä	yomğak (cip)	yumak	domulak	klubok
yummàḳ	yomu	yummak	jummak	zakrıvat' (glaza)
ḳaväriḳ	şiş, töyirçik	yumrı	jumur	bugorok, şişka
muşt, muştum	yodrık	yumruk	muşt, muştum	kulak
tuhţum	yomırka	yumurtğa	tuhţum	yaytso
tuhţum tuğmàḳ, tuhţumlämàḳ	yomırka salu	yumurtğalamak	tuhţum tuğmak	nesti yaytsa
yumşàḳ	yomşak	yumşak	yumşak	m'agkiy
yumşämàḳ	yomşau	yumşamak	yumşimak	sm'agçat's'a
yurt	vatan, yort, tuğan yak	yūrt	yurt	strana, rodina
yurtdàş, vätändàş	vatandaş	yūrtdaş	yu(r)tdaş	sooteçestvennik
yutinmàḳ	avızdan silägäy kilü	yuvudınmak	yutulmak, tüprügini yutmak	glotat' slünu
yutmàḳ	yotu	yuvutmak	yutmak, jutmak	glotat'
uyä	oya	hövürtğe	uga, uva, çanga	gnezdo
yumälàḳ, dumälàk	tügäräk, yomrı	toğalak	jumulak, domulak	şaroobraznıy
dumälätmàḳ	tägärätü	toğalamak, tiğirlemek	domulatmak	katit'
büyük, yüksäk, kättä	biyik, yuğarı	beyik	büyük, egiz, yüksäk	vısokiy, vısşiyi

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yücelmek	ucalmag	biyigäyiv, üsiv	köterilüv	ösü, kötörülü
yük	yük	yök	jük	cük
yüklem (gramer)	ḫäbär	ḫäbär	bayandavış	bayandöç
yüklemek	yüklämäk	yök töyäv, yökläv	tiyev	cüktö
yüklük	yüklük	händirä, şkaf	tösek üşin şkaf	cük tekçe
yüksek	yüksäk	biyik, yuğarı	joğarı	biyik
yüksek okul	äli mäktäb	yuğarı mäktäp (ukıv)	joğarı mektep	coğorku okü cayı
yüksek öğretim	äli tähsil	yuğarı bilim biriv	joğarı bilim	coğorku okü
yükselmek	yüksälmäk	kütäriliv, üsiv; däräjäläniv	köterilüv, biyiktev	kötörülü
yüksük	üskük	uymak	oymak	oymok
yüksünmek	könülsüz iş görmäk	tilämäyinsä başkarıv	avırsınuv	arğasız atkarü
yükümlü	mükälläfiyyätli, borclu	burıslı	mindetti	mildettü
yün	yun	yön	jün	cün
yürek	üräk	yöräk	jürek	cürök
yürekten	üräkdän	ısın yöräktän	jürekten	çın cüröktön

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yüksälmàḳ	biyigäyü, üsü	beyğelmek	yüksälmäk	vozvışat's'a, podnimat's'a
yük	yök	yük	yük, jük	gruz, noşa; v'yuk
kesim	ḫäbär	habar	ḫävär	predikat; skazuyemoye
yüklämàḳ	yök töyäv, yökläv	yüklemek	yüklimäk	v'yuçit', gruzit', zagrujat'
körpä-töşäk yiğıladigän cày	sändirä, şkaf	telā̄r	orun-yotkan saklaydiğan cay	şkaf dl'a postelnıḫ prinadlejnostey
yüksäk, yuḳàri, baländ	biyik, yuğarı	beyik	yukuri, yüksäk	vısokiy
àliy mäktäb	yuğarı mäktäp (uku)	yokarı okuv cāyı	ali mäktäp	vısşaya şkola
àliy tä'lim, àliy mä'lumàt	yuğarı bilim birü	yokarı bilim	ali mälümat	vısşeye obrazovaniye
yüksälmàḳ	kütärilü, üsü; däräcälänü	beygelmek, ulalmak	yüksälmäk, kötürülmäk	vozvışat's'a, podnimat's'a
ängişvànä, oymàḳ	uymak	yüvse, öymak	oymak	napörstok
àğırsınmàḳ, àğrınmàḳ, malàl kelmàḳ	tilämiyinçä başkaru	irinmek	yüksänmäk, özigä artukça däp sanimak	sçitat' obremenitel'nım
mäcbur	burıçlı	bōrçlı	mācbur	ob'azannıy
cün, yüng	cön	yüŋ	juŋ	şerst'
yüräk	yöräk	yürek	yüräk, jüräk	serdtse
çin yüräkdän	çın yöräktän	yürekden	çin yüräktin	ot duşi, ot serdtsa

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yürümek	yerimäk, häräkät etmäk	yörö̆v	jürüv	cürū
yürürlük	häräkät, iş, fäāliyyät	zakondıŋ ḫäräkättä bulıvı	iske asırıluvı (zaŋnıŋ t.b.)	küçünö kirū
yüz (sayı)	yüz	yöz	jüz	cüz
yüz (çehre)	üz	bit, yöz, sıray	jüz, bet	cüz, bet
yüz (üst kısım)	üz, säth	ös(t), bit	jüz, üst, bet	üst (ü), bet
yüzde (%)	yüzdä	yözdä(n)	jüzden	cüzdön
yüzden, yüzünden	üzdän, üzündän	arkahında, ösön, säbäpli	üşin, sebepti	üçün, sebeptū
yüzey	üz, säth	yöz, ös(t)	beti, jüzi	üst(ü)
yüzgeç	üzgäc	yözgös	jüzgiş, jüzüv kanatı	balıktın kanatı
yüz karası	üzügaralıg, rüsvayçılıg	ğäyip, yöz karahı	maşkara	cüzü kara bolūçuluk
yüzleşmek	üzläşmäk	küzläştiriv	jüzdestirüv	cüzdöştürū, közdöştürū
yüzmek (suda)	üzmäk	yözö̆v	jüzüv	süzū
yüzmek (soymak)	soymag, därisini soymag	huyıv, hıdırıv	sıdıruv	sıyrū
yüz numara	tualet, ayagyolu	ayak yulı, hajätḫana	däretḫana	dāratkana
yüz ölçümü	üz säthi	maydanı	bet kölemi	ayant ölçömü

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yürmàķ	yörü	yöremek	yürmäk, maŋmak	dvigat's'a, ĥodit'
càriy, ämäldägi, küçgä kiriş	zakonnıŋ häräkättä buluı	kānūnıŋ hereket etmesi	ämillilik, täsirlilik	deystviye (zakona it.p.)
yüz	yöz	yüz	yüz	sto
yüz, bet, çehrä	bit, yöz, çıray	yüz	yüz, çiray	litso
yüzä, üst	ös(t), bit	yüz, üst	üst, yüz	poverhŋnost'
fàiz	yözdä(n)	yüzden	yüzdän	ot sta
üçün, tüfäyli, şu säbäbli	arkasında, öçin, säbäpli	üçin, sebāpli	üçün, -din, säväptin	iz-za (kogo, çego-to)
üst, yüzä, säth	yöz, ös(t)	yüz, üst	üst, yüz, bät	poverhŋnost'
süzgiç	yözgiç	yüzğüç	üzgüç kanat	plavnik (u rıbı)
yüzi kàrä, yüzi şuvut	ğayip, yöz karası	yüzüğaralık, ayıplılık	räsvaçilik, şärmändilik	besçest'ye, pozor
yüzläşmàķ	yözgä-yöz oçraştıru	yüzleşmek	yüzläşmäk	delat' oçnuyu stavku
süzmàķ	yözü	yüzmek	üzmäk	plavat'
şilmàķ	suyu, sıdıru	yüzmek	soymak	sdirat' şkuru
hàcätŋànä	ayak yulı, hacätŋanä	hācathāna	hacätŋana	tualet, ubornaya
yüzä ölçämi, säth ölçämi	mäydanı	meydānı	yüz ölçimi	ploşçad' poverhŋnosti

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
yüzsüz	üzsüz, vicdansız	yözhöz, bithiz, oyathız	betsiz, uyatsız	cüzsüz
yüzük	üzük	yözök	jüzik	şakek
yüzükoyun	üzügoylu, üzüüstä	yöz tübän	etbetinen	kömkörösünön
yüzük parmağı	üzük barmağı	isimhiz barmak	atı jok kol (savsak)	atı cok
yüzyıl	yüz il, äsr	yöz yıl, ğasır	jüzjıldık, ğasır	kılım

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
yüzsiz, üyätsiz, vicdànsiz	yözsiz, bitsiz, oyatsız	yüzsüz, uyatsız	yüzsiz, bätsiz	besstıdnıy, besçestnıy, bessovestnıy
üzük	yözik	yüzük	üzük	kol'tso, persten'
yüztübän	yöz tübän	yüzĭn	düm	litsom vniz, niçkom
àtsiz barmàḳ	isimsiz barmak	oğulhācat	çät barmak	bezım'annıy palets
äsr	yöz yıl, ğasır	asır	äsir, yüz yil	stoletiye, vek

Z

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
zaaf	zäiflik	avtoriteti az bulıv	älsızdik	barksızdık, kadırsızdık, küçsüzdük
zabıt	zäbt	akt tözöv	ḫattav, akttev	akt
zābıta	polisiya	politsiya	politsiya	politsiya
zafer	zäfär	yinjv, otov	jenjis, utıs	cenjş
zāfiyet	zäiflik, gücsüzlük	köshözlök, ḫälhizlik	jalpı älsizdik, asteniya	alsızdık, kubatsızdık
zāhir	zāhir	küringän, kürinä torğan	aşıktan-aşık, ap-aykın	közgö körüngön
zahīre	āzugä, ärzag	aşlık	azık-tülik	aştık
zāhiren	zāhirän	tışkı yaktan	sırt karağanda	sırt körünüştö, sırtınan karağanda
zāhirī	zāhiri	tışkı	tıskı, sırtkı	sırtkı, tışkı
zahmet	zähmät	avırlık, kıyınlık	kıyınşılık, avırlık	kıyınçılık
zālim	zālım	zalim	zalım	zalim
zam	älavä, artırma	östäv, östämä	kosımşa, kosuv	koşumça
zaman	zaman	zaman	vakıt	ubakıt
zaman aşımı	tarihḫ (keçmiş)	vakıtı ütkänlik	eskirüv merzimi	mōnötü ötköndük
zamāne	zamānä	büginge köngö, zamana	kazirgi, bügingi	azırkı, bügünkü
zamanlamak	hesablamag, näzärä almag	unjaylı zaman haylav	vakıt tabuv	ubaktısın tabū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
zäiflik, küçsizlik, därmànsizlik	avtoriteti az bulu	ecīzlik, güyçsizlik	zäyiplik, acizlik	slabost', bessiliye, nemoşçnost'
akt	akt tözü	akt düzme	akt	protokolirovaniye
politsiya	politsiya	politsiya	politsiya	politsiya
zäfär, ğaläbä	cinŋü, otu	yeŋiş	zäpär, ğälibiyät	pobeda, triumf
zäiflik, mädàrsizlik	köçsizlik, ḫälsizlik	ısğınsızlık	zäyiplik, mağdirsizlik	asteniya
zàhir, körinib turgän, rävşän	küringän, kürinä torğan	görnüp duran	zahir, oçuk, röşän	vidimıy, yavnıy, oçevidnıy
ğallä, dàn-dün	aşlık	galla, aşlık	tavşä, aşlık	proviziya, proviant
zàhirän, körinişdän	tışkı yaktan	daş görnüşi boyunça	zahirän, taşkı körünüştin	vneşne, svidu, po vidu
zàhiriy, taşḳı	tışkı	daşkı	zahiri, taşkı	vneşniy, narujnıy
zähmät, ḳıyinçilik	avırlık, kıyınlık	zahmet, azār, kīnçılık	zähmät, kıyinçilık	zatrudneniye, stesneniye, trudnost'
zàlim	zalim	zālım	zalım	jestokiy, tiraniçeskiy, despotiçeskiy
ḳoşımçä, üstämä	östäv, östämä	goşmaça	koşumçä, üstimä	nadbavka, pribavka
zämàn	zaman	zamān	zaman	vrem'a
müddät ötişi	vakıtı ütkänlik	möhleti geçenlik	muddät (ötişi)	davnost', srok davnosti
zämànä	bügingi köngi, zamana	zamāna	zamanä	sovremennıy
vaḳt tänlämàḳ	uŋaylı zaman saylau	oŋaylı vağtı saylamak	zaman tallimak	rassçitat' vrem'a

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
zambak	zanbag	lälä	lala	liliya
zamir (gramer)	äväzlik	almaş	esimdik	at atōç
zamk	yapışgan	yilim	jelim	celim, kley
zampara	arvadbaz	katındar artınan küp yörövsi, hibirtki	katınşıl	katınpoz
zan	zänn, gümän	niyät, uy, faraz	boljam, joramal	bolcoldō, coromoldō
zanāat	sänät, peşä	hönär, käsip	käsip	ustaçılık
zanāatkâr	sänätkar	osta	käsipker, kolönerşi	usta
zangırdamak	titrämäk	kaltırav, dirildäv	kaltırav, dirildev, kalşıldav	kalçıldō
zangır zangır	tir-tir	dir-dir	dir-dir	zañğır-zañğır
zannetmek	zänn etmäk	uylav, niyät itiv	oylav	coromoldō
zapt etmek	zäbt etmäk	basıp alıv	basıp aluv	basıp alū
zar (anatomi)	zar, pärdä	yuka pärdä	jarğak, torsıldak	çel
zar (oyunda)	zär	höyäk	süyek, tas(oyın)	sōk, taş
zarāfet	zäriflik, incälik	näfislik, kürkämlik	äsemdik, sändik	körktūlük
zarar	zärär	zarar, ziyan	zalal, zıyan	zalal

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
piyàzgül	lalä	liliya	läyligül, piyazgül	liliya
àlmàş	almaş	çalışma	almaş	mestoimeniye
yelim, kley	cilim	yelim	yelim	kley
ḫàtinbàz	ḫatınnar artınnan küp yörüçi, sibirki	ayālbāz, heleybāz	ḫotunpäräst	babnik
oy, guman	niyät, uy, faraz	çak, çen	mölçar, tähmin, guman	predpolojeniye, podozreniye
käsb, hünär	hönär, käsip	senetçilik	hünär	remeslo
kàsib, hünärmänd	osta	senetçi, senetkār	hünävän, usta	remeslennik
ḳaltirämàḳ, titrämàḳ	kaltırau, dirildäv	titremek, sandıramak	kaltirimak, zillimak	sil'no drojat' (stuçat' zubami)
zir-zir	dir-dir	titir-titir, sandır-sandır	zir-zir	podr. o silnoy droji
oylämàḳ, tahmin etmàḳ	uylau, niyät itü	çak(çen) etmek	zäŋ ätmäk, oylimak	dumat', pologat', predpologat'
zäbt etmàḳ, bàsib àlmàḳ	basıp alu	zabt etmek	zäbt kılmak, besip almak	zahvatıvat', zavoyovıvat'
pärdä	yuka pärdä	bārda	pärdä	pereponka
süyäk, àşıḳ	söyäk	zar(i)	taş, süyäk	igral'naya kost'
näfislik, gözällik, nàziklik	näfislik, kürkämlik	görklülik, görmeğeylik	cilvilik, näpislik, gözällik	iz'aşçestvo, elegantnost', gratsiya
zärär	zarar, zıyan	zıyān, zelel	zärär	vred, uşçerb

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
zararına	zärärinä, zärär edäräk	zıyanğa, zararğa	zıyanına	zalalına
zarf (mektup için)	zärf	konvert	konvert	konvert
zarf (gramer)	zärf	räviş	üstev	taktōç
zarfında	bälli bir zamanda	vakıtında, zamanında	boyınşa; işinde	ubakıt içinde
zarif	zärif	kürkämli, kürikli	äsem, sändi	körktū
zarūret	zärūrät	zarurilık, mäjbürilik	kajettilik, kerektik	macburluk
zarūrī	zärūri	zaruri	kajet, kerek	macbur
zat	şähs, zat, adam	ädäm, zat	jeke adam, kisi	adam
zāten	doğrusu, äsasän, zātän	nigizzä, asılda	negizinde, asılında	negizinde, çındığında
zavallı	zavallı	bahır, miskin, bisara	baykus, biyşara	beçara, baykuş
zayıf	zäif	arık, zäğıf	arık, jüdev	arık
zayıflamak	zäiflämäk	yabığıv	arıktav, jüdev	arıktō
zāyiat	zärär, ziyan	yuğaltıvlar	şığın	zıyan
zedelemek	zädälämäk	zıyan kiltiriv	zıyan keltirüv	buzū, zıyan keltirū
zehir	zähär, ağı	ağıv	uv	zār, ū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
zärärigä	zıyanğa, zararğa	zıyānına zeleline	zärärigä	v uşçerb
konvert	konvert	bukca, konvert	konvert, lipapä	konvert
räviş	räviş	hāl	räviş	nareçiye
dävàmidä	vakıtında, zamanında	vağtında, dövründe	davamida	v teçeniye, vo vrem'a (çego-l.)
zärif, gözäl, yàḳımli	kürkämli, kürikli	görkli, görmeğey	cilvä, gözäl	iz'aşçnıy, elegantnıy
zärürät	zarurilik, mäcbürilik	zerūrlık	zärürät, zärüriyät	neobhǫdimost'
zärüriy	mäjbüri	zerūr	zärüriy	neobhǫdimıy, nujnıy
şahṣ, zàt	adäm, zat	şahs, ādam	zat	persona, litso
zàtän, äslidä, äsàsän	nigizdä, asılda	aslında, dereğinde	zatän, äslidä	v suşçnosti, v osnove
beçärä	bahır, miskin, biçara	bīçāre	zavalli	bedn'aga, bedn'ajka
àrıḳ, àzğın	arık, zäğıyf	hōr, arrık	oruk	hǫudoy, toşçiy
àrıḳlämàḳ, àzmàḳ	yabığu	hōrlanmak, arrıklamak	oruklimak	toşçat', hǫudet'
ziyàn, zärär	yuğaltular	yitği, helākçilik	zayiyät, ziyan, çıkım	poteri
zärär bermàḳ, ziyàn yetkizmàḳ	zıyan kitirü	zıyān bermek, zelel getirmek	ziyan kältürmäk, buzmak	vredit', nanosit uşçerb
zähär, àğu	ağu	zäher	oğa, zähär	yad, otrava

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
zehirlemek	zähärlämäk	ağıvlav	uvlandıruv	ū (zār) berū
zekâ	zäka	iś, uy, akıllı bulıv	tapkırlık	zēndūlük, zirektik
zekât	zäkat	zäkät	zeket	zeket
zeki	zäki	zäki, akıllı, ziräk	akıldı, zerek	zēndū, zirek
zelzele	zälzälä	zilzilä, yir titräv	zilzala	zilzala, cer titirō
zemberek	yay, saat yayı	sağät sirtmahı (prujinahı)	serippe	serpilme zım
zembil	zänbil	kärzinkä	sebet	sebet
zemin	zämin	yir	jer	cer
zenci	zänci	neğr	kara, zengi	negir
zengin	zängin	bay	bay	bay
zerre	zärrä	tuzan börtöğö, saŋ	en kişi bölşek	çaŋ ürtükçölörü
zevat	şähş, adam	şähśtär	adamdar, kisiler	adamdar
zevce	zövcä	katın, bisä, iptäş	äyel, zayıp	cubay, car
zevç	är, häyat yoldaşı	ir, iptäş, hŋuca	küyev, er, bay	er, küyō
zevk	zövġ	zavık (lık), läzzät	läzzät, kuşır, rakat	kanāttanū

ÖZBEK TÜRKÇESİ	TATAR TÜRKÇESİ	TÜRKMEN TÜRKÇESİ	UYGUR TÜRKÇESİ	RUSÇA
zähärlämàķ, àğulämàķ	ağulau	zäherlemek	zähärlimäk	otravl'at'
zäkà, zäkàvät, zehn	is, uy, akıllı bulu	düşbülik, üşüklilik	zehin, pam-parasät, zeräklik	um, smekalka
zäkàt	zäkat	zekāt	zakat	rel. zakat
ziyräk, zäkiy	zäki, akıllı, ziräk	düşbi, üşükli, akıllı	zeki, zeräk	umnıy, smışlönnıy
zilzilä	zilzilä, cir titiräv	yer titreme	zilzilä, yär tävrişi	zemletr'aseniye
sàät prujinäsi	säğat' prujinası	sağat prujinası	saät prujinisi	prujina
kàrzinkä	korzinka, kärcin	örme sebet	zämbil	zembil', pletönnaya koşölka
yer, zàmin	cir	yer, zemin	zimin	zeml'a
zänci, negr	neğr	neğr	zänci, zäŋgi	negr
bày	bay	bāy	bay	bogatıy
zärrä	çaŋ, tuzan börtigi	zerre, tozan	zärrä	mel'çayşçaya çastitsa, krupitsa
şahşlär, zàtlär	şähşlär	şahslar	şähşlär, zatlar	litsa, personı
hşàtin, räfiķa	hşatın, biçä, iptäş	yānyōldaş, ayāl	räpiķä, ayal, hşotun	supruga, jena
er	ir, iptäş, hşuca	ār	räpiķ, är, yoldaş	suprug, muj
zävķ, läzzät	zavık(lık), läzzät	lezzet, keyp	läzzät, zohş	udovol'stviye, naslajdeniye

TÜRKİYE TÜRKÇESİ	AZERBAYCAN TÜRKÇESİ	BAŞKURT TÜRKÇESİ	KAZAK TÜRKÇESİ	KIRGIZ TÜRKÇESİ
zevkli (iş)	zövglü, maraglı	zavıklı, läzzätli	rakattı, kuşırlı	kanāttandırğan
zevzek	zävzäk	küp höylävsän, läpildik	sözşeñ	tantık
zeytin	zeytun	zäytün	zäytün	olifka, zeytun
zeytin yağı	zeytun yağı	zäytün mayı	zäytün mayı	olifka mayı
zıddiyet	ziddiyyät	kapma-karşılıklık	kayşılık	karama-karşılık
zıkkım	zaggum, zähär, ağı	ağıv	uv	ū
zımba	deşikaçan	tişkis (kağız ösön)	teskiş	kağaz teşkiç
zımnen	gizli, üstü örtülü	astırtın, astan, yäşirin	jasırın	aldırtan, caşırūn
zımnî	gizlädilmiş	astırtın, astan	jasırın	caşırūn
zımpara kâğıdı	sıhılmış kağız	najdaklı kağız	zimpara	cılmalō kağazı
zındık	zındıg, allahsız	allahız, ateist	küpir, şerik katuvşı	kudaysız
zıpçıktı	gözlänilmädän, ġäflätän	kapıl kilip sıkkan	kenetten payda bolğan	kokustan çıkkan
zıpkın	çängäl, harpun	ğarpun, haldav	şanışkı-nayza	dege
zıplamak	zıplamag	hikirgäläv	sekirüv	sekirū
zırdeli	zır däli	tili	jındı	cindinin cindisi
zırh	zireh	timir kiyim; bron'a	savıt	sōt